

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ

بِكْرَامَةِ اللَّهِ الْحَقِّ تَحْتَ الْكِتَابِ الْمُسَمَّى

تَرْجُومَةُ

حَفَظَهُ اللَّهُ الْحَقُّ عَنْ شَرِّ الْبَاطِلِ

طُبِعَ فِي مَطْبَعِ سَرَاةِ الْفَضْلِ حَبْشَةٍ

بسم الله الرحمن الرحيم
فهرست مبسحت تذکره الحق

صفحه		صفحه
۱	دیبچه شرح	اصل ذکر کیفیت عدم
۳	دیبچه متن	اصل ذکر کیفیت النفي
۶	عرضه شت مبسوط محبوب بارک الله	اصل ذکر کیفیت السلب
	تعالی فی جماله	اصل ذکر کیفیت الوضع
۷	ذکر کیفیت عقائد اهل سنت و جماعه رخنه	اصل ذکر کیفیت اللفظ
	الله تعالی عنهم اجمعین	اصل ذکر کیفیت الاسم و الفعل و الخبر
۲۰	ذکر کیفیت الاصول العاصمه عن خطئنا	اصل ذکر کیفیت المصفة
	الفهم فی الحقائق الحققة و الکلام فیها	اصل ذکر کیفیت الاسناد
۲۲	اصل ذکر کیفیت حقائق الاشیا ثابته	اصل ذکر کیفیت معارضه الحق
۲۴	اصل ذکر کیفیت الانزاع	اصل ذکر کیفیت النفي بالاضداد
۲۴	اصل ذکر کیفیت الاختصاص	اصل ذکر کیفیت الامر
۲۶	اصل ذکر کیفیت الجبر و العبر	اصل ذکر کیفیت النهی
۲۷	اصل ذکر کیفیت معنی المصده	اصل ذکر کیفیت الخلاف
۲۸	اصل ذکر کیفیت الوجود	اصل ذکر کیفیت المعارضه
۲۹	اصل ذکر کیفیت الثبوت	اصل ذکر کیفیت التکسیر

٥٦	اصل ذكر كيفية الوجود الخارج	٤٥	اصل ذكر كيفية التشبيه
"	اصل ذكر كيفية الوجود الذهني	"	اصل ذكر كيفية مفهوم كل جزء
"	اصل ذكر كيفية الوجود البدني	٤٤	اصل ذكر كيفية مفهوم جنس
٥٤	اصل ذكر كيفية الوجود النظري	٤٣	اصل ذكر كيفية مفهوم نوع
٦٠	اصل ذكر كيفية تفسير الخارج والذهني	"	اصل ذكر كيفية الميراث بصورة
"	اصل ذكر كيفية تفسير البدني النظري	٤٩	اصل ذكر كيفية الاطلاق والتقنية
"	اصل ذكر كيفية التجدد	"	اصل ذكر كيفية الاضافة
٦٥	اصل ذكر كيفية الاشتراك الحقيقية	"	اصل ذكر كيفية الدلالة
٦٤	اصل ذكر كيفية البرزخ	٦١	اصل ذكر كيفية الحكم
٤٠	اصل ذكر كيفية المنع	٦١	ذكر كيفية توحيد امر سجاو
"	اصل ذكر كيفية التخصيص	"	تعالى عما يصفون شرحها
"	اصل ذكر كيفية الاستثناء	٦٢	اثبات جزء لا يتجزى
٤١	اصل ذكر كيفية الاستدراك	٦٣	تفسير كبرية بديع السموات والارض
٤٣	اصل ذكر كيفية الفضل والفضل	"	تفسير كبرية خلق من غير شيء ام الخلق
٤٢	اصل ذكر كيفية انحصار الساكبة	٥٨	ذكر كيفية منع جواز نفس تصور مفهوم
"	اصل ذكر كيفية الربط في مصدر	"	الواجب كليا
"	اصل ذكر كيفية الجواز	٩٠	ذكر كيفية الجبر والقدر
"	اصل ذكر كيفية الذات	٩١	ذكر كيفية اسما الله تعالى وصفاته
"	اصل ذكر كيفية التعميم	"	ذاته وتوالات
٤٥	اصل ذكر كيفية التبيين	"	مطلب ان اسما الله تعالى قد تميز
		"	ولا بد للاسماء من ان يخرج من الكيفية

٩٢	مطلب الامر العظيم من الصورت الخ	١٠٠	ذكر كيفية اثبات مرتبة الحجاب بين
٩٣	مطلب الفاعلية بوجاهة ذاتية		القديم والحادث المخلوق
	متضمنة لتحقيق الخ	١٠٣	ذكر كيفية تحقيق حقيقة القرآن لمحمد
٩٤	مطلب الحقيقة من متضمنة الذات	١٠٩	ذكر كيفية معية الله تعالى وقربته و
	بقاياها لتحقيق بها الخ		احاطة بخلق
٩٥	مطلب الذاتية من اضافات	١١٠	ذكر كيفية منع تعبير اليهودي من ذات
	ذاتية متضمنة الذات الخ		الله سبحانه والصورة من ذاته
٩٦	مطلب الفرق بين الحقيقة والاشياء	١١٣	ذكر كيفية الرسالة والنبوة والولاية
	مطلب ان الترك وجود نظري		والاعجاز والكرامة والاستدراج
	مفترم من الاختيار الخ		والاستعانة وفيها مع مطالب آخر
٩٧	مطلب قبل التكوين حقيقة فصيل		مطلب في الرسالة والنبوة والولاية
	ليس بتحقيقة الخ		وصفتهم ونسبهم الخ
٩٨	مطلب ان الافعال القديمة	١١٨	مطلب دليل بذاته على عوحي رسالة
	تحتل حدتها او قدم مفعول الخ		الرسول الخ
٩٩	مطلب ان الحقيقة مادة الخف	١١٩	مطلب ان النبوة صفة نافعة للنبوة
	سحبها فلا يجوز تقديم المادة عنها		صلعم في اعجاز الخ
١٠٠	مطلب ان تجايز الاعتبار الخ	١٢٠	مطلب الولاية التابعة صفة نافعة
	مطلب ان الذات مستغنية عن		الخ في كرامته
١٠١	مطلب ان مفهوم الذات وجد	١٢١	مطلب الايمان وصف مانع الخ
	مطلب ان عرفك حق معرفتك الخ		فهو معونة
١٠٢	مطلب فرقك حق معرفتك الخ	١٢٢	مطلب الكفر وصف مانع الخ فهو
			استدراج

١٢١	مطلب ان الاستعانة تقتضيه الدعوة اتم ليست بشرك مخصوص	١٣٢	مطلب ان الاستعانة بالاستعانة تقتضيه في حاجتي هذه
١٢٢	تفسير كريمه يا ايها الذين امنوا كونوا انصارا لله كما قال عيسى بن مريم	١٣٣	مطلب اقتض الحصر في اياك لتعظيم في سورة الفاتحة وتفسير
١٢٣	الحق ادين من انصارى الى الله في سورة التصف	١٣٤	تفسير كريمه لا تدع من دون الله الا يتفك ولا يضرك الخ
١٢٤	تفسير كريمه يا ايها الذين امنوا والذين امنوا الذين يقيمون الصلوة	١٣٥	مطلب فاستعانة بالانبياء وندائهم مطلب اما الاستعانة بالاولياء
١٢٥	ويؤتون الزكاة وهم راكعون ومن يقول الله ورسوله والذين امنوا	١٣٦	اثبات سماعة الموتى عقلها ونفلا من الايات القرآنية والاحاديث
١٢٦	فان حزب الله هم الغالبون في سورة المائدة	١٣٧	الحجة القاطعة في سماعة الموتى مطلب ان قيل يمكن ان لا يعيدوا
١٢٧	مطلب فان لم تفضل بالاستعانة والاضافة الخ	١٣٨	ولا يسمعون في وقت مطلب ان قيل يمكن ان يعيدوا
١٢٨	مطلب التولي بالولي يلزم تبعه الخ	١٣٩	مطلب ان الاعجاز والكرامات محيطان من بداية الى نهاية الخ
١٢٩	تفسير كريمه ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤوك فاستغفروا الله واستغفر لهم	١٤٠	مطلب ان الاعجاز والكرامات محيطان من بداية الى نهاية الخ
١٣٠	الرسول لوجه الله تواجدوا في سورة البقرة	١٤١	مطلب ان الاعجاز والكرامات محيطان من بداية الى نهاية الخ
١٣١	تفسير الحديث الشريف من له حاجة في محسن وخصوة وليصل كعبتين وليقر	١٤٢	مطلب ان الاعجاز والكرامات محيطان من بداية الى نهاية الخ
١٣٢	اللهم اني استاك والوجه اليك	١٤٣	مطلب ان الاعجاز والكرامات محيطان من بداية الى نهاية الخ

بیان المقصود بقوله لا یزید ولا ینقص	۱۴۱	تفسیر کریمه الم ترکیف ضرب بایه	۱۴۴
بیان الوجود علی الوجود بالمر	۱۴۲	مطلب انما الوجود انفس الامر	۱۵۰
بیان الشخص و هو زائد علی ماسیه و عین بایه	۱۴۳	تفسیر کریمه ولا تقولوا لمن یقتل فی سبیل اللہ اموات بل احياء و لکن لا تشعرون	۱۵۲
بیان المؤمن عابدیه و معنویه	۱۴۴	فرصین بآیتهم امد من فضله تفسیر کریمه	
بیان قرینه و رتبه و فناء فطره	۱۴۵	واعبد ربک حتی یاتیک البقین	
بیان محدث الوجود و وجوده	۱۴۶	ذکر کیفیه غیب و علمه و ما فیها	۱۵۶
بیان معنی الحدیث الشریف	۱۴۷	تفسیر کریمه یعلم ما بین یدیه و ما فهم و لا یحیطون بشئی من علمه الا بما شاء	۱۶۱
ربہ فکل لسانه الحدیث و المؤمن	۱۴۸	تفسیر الآیه الکریمه عالم الغیب فلا یظهر علی نبیه احد الا من اراد من رسول	۱۶۲
مره المؤمن الحدیث فی ضمیر المثلک	۱۴۹	فانه یمسک من بین یدیه من خلفه صد	
بیان اختلاف الاحوال فی حقه الوجود	۱۵۰	ذکر کیفیه العلم و المعرفه و العارف و المعرف و متعلقاتها و ما فیها	۱۶۵
بیان الوجود و انحاء الوجود	۱۵۱	مطالب اخرى	
بیان الاطلاق و التقیید و التنبیه	۱۵۲	بیان علم حصولی و علم حصولی	۱۶۶
و البصیره علی البصر فی قدهما و	۱۵۳	بیان علم الاشیار باشیائهم و بانفسها	۱۶۸
بیان اعتقاد فی مسئله و حد الوجود	۱۵۴	بیان التصدیق و التصور و الاقرار	۱۶۹
بیان الکافر و عابدیه و معبوده	۱۵۵		
و الخذلان	۱۵۶		
بیان تنجی احد شیائک عن یحک	۱۵۷		

الى صله الحديث وتكمل سير لما قلنا له الحديث ومن عرف نفسه فقد عرف ربه الحديث في ضمن الكلام	١٨٥	اول فيها فشا راشرع لغيره تضمننا
بيان قرب المعلوم ربه بكل ما علم علم ربه قبله وسعه وبعده	١٨٢	بيان لا بد من اول في كل واحد من المراكز والاول الذي في
بيان فالايان والكفر والشرك مستفزع من العبادات فالايان المشروع والكفر المشروع حجة على حقيقتها وتفسير الآية الكريمة فمن كان يرفقها ربه فليعمل علما	١٨٣	موجودات حادثة هو محمد صلعم بيان يقتسم في معرفة الرسول بجنانة الذاتية وقوله صلعم و ظهوره صلعم في عالم الشهود وفي الاخرى على ترتيب صدره من ادم عليه السلام الى محمد صلعم
صالحا ولا يشرك بعبادة احد ولسيمان بن الايمان والكفر لا يزيها	١٨٤	بيان من ضمن ما ذكر في صدر الكلام يمنع نظيره صلعم متطابقا بيان تفسير الآية الكريمة ليس كشه شي الاية في منع نظيره صلعم
بيان فشا في موجودات حادثة هو حادث اول فيها فشا راشرع لغيره كله تضمننا التزاما منه و	١٨٥	بيان لائل اخرى في منع نظيره صلعم قبل ان يكون ظهور الذات كذا بيان دلالات النصية في ختم نبوة به صلعم وفي منع نظيره صلعم -
تفسير الآية الكريمة قل يا ايها الذين امنوا اعلوا انفسكم لا تقنطروا من رحمة الله ان الله يعطي الذي يرب جميعا	١٨٦	فالکفار باقتناع نفسى اولى حتمها الآية الكريمة لكن رسول الله
الذي يرب جميعا فالله فشا في صدره ما هو حادث	١٨٧	منها الاية الكريمة لكن رسول الله

١٩٩	و خاتم النبیین و منها اذا اخذ الصدیقین یقتبین لما ایتیکم من کتاب و حکمة انم و منها الا حاد الشرفیة	مطلب تفسیر قوله تعالی ولا یزغوا بأنفسهم عن نفس
١٩٠	بیان فخر احاطة المکر و قوته و معینة لما فیہ من الماخوذ جواز علمه	مطلب تفسیر قوله تعالی فاما الذین امنوا به و غرروا و فسرده و انبوا نور الذی انزل مع اولیکم ثم انزل مع توضیح
١٩١	بیان ان التوسع بتعدد الشار و جسم لا ینافی و حدت التخصیص فلا یاس فی قول الذی نسب الی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما فی تحت تفسیر الایة المکر الذی خلق سبع سموات و من الارض مثلیں لا یرى ارضین فی کل ارض نبی یم و آدم کا و کم انم و تفسیر الایة الکریمه مع بحث آخر	مطلب تفسیر قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لا تلحقوا فی دینی الله و رسول و القوا الله ط ان الله یجمع علیکم مطلب تفسیر قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لا ترهبوا اعداءکم و انتم الا تشعروا ان ولا تجهر و ال بالقرآن یحذر ان یسکتکم لبعض ان یحذر اعداءکم و انتم الا تشعروا ان مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین یفسدوا افعالهم علی رسول الله و الذین یفتنون الله فی التفتوی ط لهم مضرة و اجمع علیهم
١٩٢	ذکر کیفیة تعظیم و ادب محبة حضرت حبیب الرحمن صلعم	مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین اولی بالمؤمنین من انفسهم
١٩٣	مطلب تفسیر قوله تعالی ان الذین اولی بالمؤمنین من انفسهم	

٢٠٢	ذكر كيفية وجوب خسران	جناحك للمؤمنين
	دارين از ايدار حضرت حبيب	ذكر كيفية ايمان والديه المكرمين
	الرحمن صلعم باو بگر مطالب	صل على الله تعالى عليه وسلم
٢٠٣	مطلب تفسير قوله تعالى	صل عليه
	ان الذين يؤذون الله	صل عليه
٢٠٣	ورسوله تعظم الله في الدنيا و	مطلب تفسير قوله تعالى ربك حين
	الآخرة وانعم الله عليهم عذابا مبين	تقوم وتقلبك في السا جدر
٢٠٤	والذين يؤذون المؤمنين	مطلب تفسير حديث شريف
	والمؤمنات بغير ما كتبوا	رسول الله تعالى عن ابويه فقال
	فقد احتملوا بهتانا واثامنا	سئلتهما ربى فيعطيني فيهما والى لقاء
٢٠٥	مطلب تفسير قوله تعالى	يؤمنان المقام المحمود
	ما كان للمؤمن ولا المؤمنة اذا	ذكر كيفية ثابرت عليهما اهل سنة
	فرضي الله ورسوله امر ان يكون	وجماعة رض
٢٠٦	لهم الخيرة من امرهم طوعا و	ذكر كيفية تعظيم ومحبة شعائر الله
	الله ورسوله فقد ضل الايمان	وشعائر الرسول صلعم وغيره صلعم
٢٠٧	ذكر كيفية تعظيم ومحبة ملائكة و	ذكر كيفية صحة اشتراك كصفي بالله
	صحابة وتابعين وغيرهم علم	سبحانه وروحي از وجوده باضا
	بنينا وعليهم الصلوة والسلام	الله سبحانه
٢٠٨	مطلب تفسير قوله تعالى محمد	مطلب بيان اشتراك صفي
	رسول الله والذين معه	مطلب در تحقيق عبودية وعبودية
٢٠٩	مطلب تفسير قوله تعالى و	وعباد الله وشرک

٢٤٤	مطلب فرق در سجده عبادیه و سجده شکر	٢٤٣	مطلب در کیفیت طواف و تفسیر کریمه
٢٥٢	الکون سخن است در تحقیق معانی احادیث طیبه		و لیطوفوا بالبيت الحقیق الایه و آن المصفا والمرءة من شاعر الله الخ
"	مطلب تفسیر حدیث شریف عن ابی خریمه رضی الله عنہ روى فیما یرى النائم الخ	٢٤٩	مطلب بیان دخول علیه لاجنح
"	مطلب تفسیر حدیث شریف ان رسول الله صلعم کان فی نفر من المهاجرین	٢٥٠	مطلب بیان شاعر
	الی ان فقال رسول الله صلعم اعدوا یکم واکرموا احاکم و کونتم امر الاحد ان یجبه	٢٥١	ذکر کیفیت جواز انفتاح لغير الله تعالی
	لا مرت المرأة ان تسجد لزوجها		بوجه تعالی و فضل تخصیص مومنین
٢٥٢	مطلب تفسیر حدیث شریف قال فضل رسول الله صلعم حانطاً لا انصاری	٢٥١	مطلب تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا
	الی ان قال فقال رسول الله صلعم لا ینبغی لاحد ان یسجد لاحد الا لله تعالی		اذا ناهجتُم الرسول فقد ناهیتُم
٢٥٦	مطلب تفسیر حدیث شریف عن قیس بن سعد رضی الله عنه قال اتیت الحجرة الی	٢٥٣	مطلب فضل تخصیص مومنین و مومنین
	ان قال فقال لی ارایت لو مرت بقبری کنت تسجد لقلت لا فقال	"	مطلب تعیین مانی سنة مستحبه
	لا تفعلوا	٢٥٥	مطلب تفسیر کریمه و فعلوا الخیر الخ
٢٥٧	مطلب در آنچه فقها رم فرمودند	٢٥٦	مطلب تفسیر حدیث شریف لا تشددوا
			الرجال الخ
		٢٥٧	مطلب ایصال نفع اعمال از احیاء
			باموات
		٢٥٨	و از اموات باحیاء و از اموات باموات

٢٨٣	تفسير كريمه كل نفس بما كسبت مبنية	صلعم احسن الذكر وتفسير كريمه و
~	و ان ليس للانسان الا ما سعى	اذكر وانعت الله عليكم وما انزل
٢٨٤	وازلما يكد بانسان واز انسان ملائكة	عليكم من الكتاب الحكمة يعظكم به
~	وازل تسبح سبزه بر كور بصاحب كور	مطلب التعظيم لصلعم بما ادين الله
٢٨٥	وتفسير حديث شريف ان رسول الله	نفا ل
~	صلى الله عليه وسلم صلى قبرين الخ	مطلب اما القيام لصلعم
٢٨٦	مطلب تحقيق معنى كريمه يا اهل	٣١٩ مطلب تقديس اليوم والشهر لذلك الذكر
~	لغير الله وما اهل لغير الله	وتعظيم الذكر
٢٨٧	مطلب معنى كريمه ما فزع على نصب	٣٢٢ ذكر كيفية زيارت القبر خصوصا ان
٢٨٨	مطلب معنى كريمه ذلكم فنق	القبر قبر النبي الرحمة صلعم
~	مطلب معنى كريمه اجعل الله من بحره الخ	٣٢٥ مطلب قد تقر وتحقق بالبرهان الخ
٢٨٩	ذكر كيفية فضل ذكر ميلاد حضرت سيد	ان حضور الزا رقبا له قبره الكريم
~	العام صلى الله عليه وسلم	والتسليم والصلوة عليه التوسل
~	مطلب وقت الولادة اكرم انا وانا	بجانبه العظيم والاستعداد والاستشفاء
~	بكريمة كلمية فيومها وليلها وشهرها	بجانب الفخيم بل باصحابه واهل بيته
٢٩٠	مطلب اية قه كلاما سنية وتفسير الحديث	واوليا نه جميعين صلعم من افضل الطاعات
~	كل بركة ضلالة	٣٢٤ مطلب قد علم بالضرورة ان القربات
~	مطلب بيان المقصد لقول عمر رضي	والطاعات خالصه لله عز وجل ليس
~	فمنها ليدقة	فيها شدة المحلوق اصلا لكن في بعضها
~	مطلب في اثبات ان ذكر ولادته	يلزم توسط مخلوق والتوجه اليه الخ

٣٢٨	مطلب اما الاحاديث في وقوفه صلعم	المؤمنين
٣٢٩	مطلب على قبور المؤمنين	مطلب بين الافراط والتفريط
٣٣٠	مطلب واما الوقوف على قبر سيد	مستبهمات تعاضت فيها الادلة
٣٣١	المسلمين صلعم	مطلب في تفسير الحديث الشريف
٣٣٢	مطلب واما استقبال قبره الشريف صلعم	تو مو الى سيدكم
٣٣٥	مطلب واما وضع اليدين على الشمال	مطلب واما اعتاده الناس في القيام
٣٣٨	مطلب في الزيارة كما في الصلوة	عند ذكر الولادة الشريفة
٣٣٩	مطلب في التاديب في زيارة الشريفة	ذكر كيفية دعاء واجابة شريفة
٣٤٠	صلعم	مطلب واما خلاصة جهاد شريفة
٣٤١	مطلب في التاديب في زيارة ابي	مطلب كيفية اجابة دعوات
٣٤٢	بكر الصديق رض	مطلب تفسير حديث شريف لا يرد
٣٤٣	مطلب في التاديب في زيارة	القضاء الا الله حار
٣٤٤	عمر الفاروق رض	مطلب تفسير كريمة زيارته
٣٤٥	مطلب ثم يرجع الى جبال وحب	عنى فاني قريب الخ
٣٤٦	البنبي صلعم	مطلب نيز دعاء توسل متبعين عالم
٣٤٧	مطلب في التاديب في زيارة اهل	روح و عالم شهيد و عالم بدو
٣٤٨	البعيق وشهداء احد رض	عموما انما انبياء و اوليائهم و ملائكة
٣٤٩	مطلب في التاديب في زيارة اهل	على شتياء عليهم الصلوة و السلام
٣٥٠	بيت النبوة صلعم	مطلب ترتيب الدعاء واجابة
٣٥١	مطلب في الافراط والتفريط	مطلب واجابة دعوات كفار

۳۸۰	مطلب تفسیر کریمه فیکشف ما دعون	۳۹۶	مطلب اذن شفاعه مشیر عظیم است
	الیه ان یشا الایه	۳۹۷	مطلب اثبات شفاعه تمسک بقصور
==	مطلب تحقیق معنی و مادی عار الکاثرین	==	تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا انفقوا
	الانی صلال		عمار زقنا کم من قبل ان یاتی یوم
۳۸۱	مطلب الکاراجابت دعا کفر است		لا بیع فیہ ولا خلة ولا شفاعة ط
==	ذکر کیفیت تفسیر حدیث شریف لاتخذوا	۳۹۸	تفسیر کریمه الاخلاء یومئذ بعضهم
	قبری ثبنا حدیث شریف لاتخذوا قبری		بعض عدو الایمتقین
۳۸۲	تفسیر حدیث شریف لاتخذوا قبری	۳۹۹	تفسیر کریمه لایمک الذین یرعون
۳۸۳	تفسیر حدیث شریف الایم لایجعل قبری		من دونہ الشفاعه الا من شهد الحق
	دینا الح		وهم یعلمون
۳۸۶	تفسیر حدیث شریف لاتخذوا قبری	۴۰۰	تفسیر کریمه لایشفعون الا لمن ار
۳۸۷	تفسیر کریمه یا بنی آدم خذوا زینکم		وهم من خشیتہ مشفقون
	عنه کل مسجدا الایه	==	تفسیر کریمه لایمکون الشفاعه الا
۳۸۸	بیان انکه هجوم وزینت بجنود حضرت		من اتخذ عند الرحمن عهدا
	صلعم ناگزیر است	۴۰۵	تفسیر کریمه یا سدا لاله الا هو ج الحج
۳۸۹	ذکر کیفیت منع نوشتن قرآن مجید از		القیوم ج لاتاخذ ه سنه ولا نوم
	نجاست و سوختن ان بادیگر مطلب	==	تفسیر کریمه من الذی یشفع عنده
۳۹۲	ذکر کیفیت ثبوت شفاعه بحقیقهها و		الا باذنه
	الاختیار و دوائی لا ذن بامطالع دیگر	۴۰۸	تفسیر کریمه لاتصل علی احد منهم
==	مطلب اثبات شفاعه از اسد الا حقان		مات ابدوا ولا تقم علی قبره ط الحج

۴۱۱	تفسیر کریمه ذرفی ومن خلقت حیوا	۴۲۴	تفسیر حدیث شریف باریه منی الخ
۴۱۲	تفسیر کریمه ما کان لعلیذ بهم	۴۲۵	تفسیر حدیث شریف شفاعتی لائل
۴۱۳	تفسیر کریمه ولسوف یعطیک ربک فتر	۴۲۶	الکلبا من استی الخ
۴۱۴	تفسیر کریمه و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین	۴۲۷	تفسیر کریمه قل انکم محجوبون الله فاتبعوا
۴۱۵	تفسیر کریمه عسی ان یبیتک بک مقاما	۴۲۸	الح
۴۱۶	تفسیر کریمه مستحق لذنوبکم للمؤمنین	۴۲۹	مطلب تنبیه باید دانست که مفسر شفاعت
۴۱۷	تفسیر کریمه ومن الاعراب من یؤمن	۴۳۰	بالاذن بانفی شفاعته متحقق بحقیقه
۴۱۸	تفسیر کریمه و یخیر ما ینفق	۴۳۱	والا احتیاجا نسبت به حضرت صلعم شامل
۴۱۹	قربان عذابه و صلوة الرسول الخ	۴۳۲	من کذب بهالم یبطلها است
۴۲۰	تفسیر کریمه خذ من اموالهم صدقة	۴۳۳	مطلب شفاعت متفق بر جوار لعل است
۴۲۱	تفسیر کریمه و نرکیمهم بها الخ	۴۳۴	والکارشن مستلزم باین فرق الخ
۴۲۲	تفسیر کریمه ما کان للناس عجب الا ان	۴۳۵	تفسیر حدیث شریف من یسک منقی لیس
۴۲۳	او حیثنا الی رجل منهم الخ	۴۳۶	له شفاعتی
۴۲۴	تفسیر حدیث شریف من زارنی	۴۳۷	مطلب آنچه باذن است اعلانه است
۴۲۵	میتا نکما زارنی حیوا الخ	۴۳۸	شفاعته الخ
۴۲۶	تفسیر حدیث شریف من زار قبر	۴۳۹	مطلب شفاعت باذن نسبت به و وزیر
۴۲۷	گفت له شفیعاً و شهید الحدیث	۴۴۰	مجهول الحال است
۴۲۸	ومن جاران زار الخ	۴۴۱	تفسیر کریمه یعلم ما بین یدیه من و ما
۴۲۹		۴۴۲	تفسیر کریمه فمن یفیر بالطاعوت الخ
۴۳۰		۴۴۳	تفسیر کریمه و لی الذین امنوا

۴۶۲	مطلب عروجت بولایه چهارم	بخیر جمیع منطلقات الی النور والبر	۴۶۲
۴۶۳	مطلب عروجت بولایه پنجم	کفر و ادیان باجم الطاغوت بخیر جمیع	۴۶۳
۴۶۵	مطلب عروجت بسوی تشخص نفس	من النور الی الظلمات ط	۴۶۵
	از انست حقائق انبیاء عم و از انست حقائق الهیات	تفسیر کریمیه کم من ملک فی السموات	۴۶۵
۴۶۰	مطلب زین پس سیر است در مرتبه تصویر	لا تغنی شفاعتکم شئاً الا من اجبه	۴۶۰
	واحدیه حجابیه	ان باذن الله لمن یشاء و یجی	۴۶۰
	مطلب زین پس سیر است در مرتبه تصویر	تفسیر کریمیه لا اله الا انفسی نقیض	۴۶۰
	واحدیه حجابیه	ضرر الاما شرا به ط و لو کنت	۴۶۰
۴۶۱	مطلب زین پس عروج است بسوی ولایه اصلیه مقصوده	اعلم الغیب لا استکثرت من الخیر	۴۶۱
۴۶۲	مطالب تنبیهات الی آخرها	و ما منی السورح الخ	۴۶۲
۴۶۱	مطلب بیان معرفه صفات ثبوتیه	ذکر کیفیه سلوک معنوی در معرفه	۴۶۱
	سلبیه و سلب سلبیه از ثبوتیه	نفس بر معرفه الله سبحانه	۴۶۱
	مطلب بیان تصوف تنبیه باید در	مطلب فقر انکشاف عقاید است	۴۶۱
	صوف یعنی بازماندن بری از کسی است	مطلب نفس انسان تشخصی است	۴۶۱
۴۶۱	مطلب تنبیه طریق تعلیم چنان باشد	بسیط الخ	۴۶۱
۴۶۴	ذکر کیفیه اخلاق که برای انضفیه و تزکیه باطن لازمها است	مطلب سخن در معرفه تفصیل مرتبه	۴۶۴
	مطلب انچه بالله تعالی است	تعیین جودیت و قلب که ولایه	۴۶۴
۴۶۵	مطلب انچه بالله تعالی است	اولی است	۴۶۵
۴۶۹	مطلب انچه بالله تعالی است	مطلب عروجت بسوی ولایه دوم	۴۶۹
۴۶۱	مطلب انچه بالله تعالی است	مطلب انکشاف فی است بولایه سوم	۴۶۱

تفسیر کریمه قل بفضل الله وبرحمته اعم	۵۰۶	محسن الدین حسن حبیبی رحمه الله تعالی
مطلب پنج باطن است	۵۱۰	تفسیر حدیث شریف بی مع الله وقت
تفسیر کریمه فاو لک یدل الله سنیا تم	۵۱۲	لا یغنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل
حسنات الایه	۵۲۳	تفسیر حدیث شریف بازال عجب
تفسیر کریمه قال ربانی لما ازلت الی	۵۱۳	تقرب الی بالنوافل الخ
کیفیت تبدیل سنیا بجنات	۵۱۴	تفسیر کریمه فلم تقتلو اسم ولكن الله
تفسیر کریمه انما کان قول المؤمنین الخ	۵۲۰	قلهم وماریت اذ مریت ولكن الله
منصرفات	۵۲۱	رمی ج
ذکر کیفیت ذکر اسماء طیبات شریف	۵۲۰	مطلب هو یداشد که ان حقیقه هم
دامت برکاتهم		حادث غیر مخلوق است
مطلب در بیان بیان سران مخففه وان	۵۳۱	تفسیر کریمه انما امره اذا اراد شیئا
مشده در کلمه شهادت بدانکه مریت		ان یقول له کن فیکون
به تخفیف ان الخ	۵۶۰	تفسیر حدیث شریف الفقیر اذا تم فیر
تفسیر کریمه ورفعا لک ذکرک	۵۶۲	ذکر کیفیت کلمه طیبه لفظا و معنایا
تفسیر کریمه قد انزل الله لیکم ذکرآ	۵۶۲	ذکر کیفیت تعیین احدیه و محمدیه بامریا
رسولا الایه	۵۶۵	تفسیر حدیث شریف اسم جبریل علی السلام
تفسیر کریمه واذکر نعمت الله علیکم الایه	۵۶۶	تفسیر حدیث شریف کنت کز تخفیا
ذکر کیفیت حاضر در دست باستان	۵۲۶	احسبت ان اعرف مخفقت الخ
رحمته نشان خواجه خواجهان حضرت	۵۶۷	تفسیر حدیث شریف خلق الله
حبیب الله الحق والدین محمد		الان ان علی صورته

۵۸۸	تفسیر کریمه انا عرضنا الامانه الیک	۱۰۶	مطلب بر بنابر این اصل
۵۹۲	ذکر کیفیت احاطه علم آنحضرت کثیر العلم	۱۰۷	مطلب مجتنب در اطلاق الله الیک
۵۹۶	صلی الله تعالی علیه وسلم تفسیر کریمه و انزل علیک الکتاب و الحکمة و علیک ما لم تکن تعلم و کان فضل الله علیک عظیما	۱۰۸	تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا اتقوا الله و اتبعوا الله الوسیة و جاء فی سبیلہ لعلکم تفلحون
۶۰۰	تفسیر حدیث شریف ان الله قد فتح الدنیا قانا انظر الیهما و ما هو کائن فیها الی یوم القیامت کائناتنا انظر الی کفئی	۱۰۹	تفسیر کریمه قد انزل الله لیسکیم ذکر رسولا یتلو علیکم آیات الله علنا لیخرج الذین امنوا و عملوا الصالحات من الظلمات الی النور
۶۰۲	ذکر کیفیت تفسیر کریمه یریدون لیسئلوا نور الله باقوا هم ما احم در اثبات احاطه حضرت نبی امی صلعم	۱۱۱	تفسیر کریمه و قل جابر الحق و زمن الباطل ط ان الباطل کان زمو قاه
۶۰۳	تفسیر کریمه هو الذی ارسل رسولہ بالهدی و دین الحق لیمطره علی الذی کفر و لو کره المشرکون	۱۱۲	تفسیر کریمه و آمنوا بما نزل علی محمد و موافق من بهم الای
۶۰۵	ذکر کیفیت اتحاد من جبهه تغایر میان ایمان و عمل و تفسیر با دیگر مطالب	۱۱۳	تفسیر کریمه ان الذین اتبعوا الحق الای
۶۰۷	مطلب حاصل در عطفی که تفسیر از عوارض معطوف علیہ باشد	۱۱۴	مطلب یا فتن صحبه نبی و فت فرض است
۶۰۸	مطلب تعلید در لحنه قنادر و کبر انداختن است و در صلاح و فساد	۱۱۵	مطلب تعلید در لحنه قنادر و کبر انداختن است و در صلاح و فساد

۶۱۶	تفسیر کریمه من یشاقق الرسول بعد ما بین له الهدی ویتبع غیر سبیل المؤمنین قوله ما تولى و	۶۳۲	میشاققهم و منک من فوج و ابرهم دوسى و عيسى بن مريم ص الایه ذکر کیفیت ولایه سابقه و صحابه و تابعیه و فضل صحابه و تابعین با دیگر مطالب
۶۲۱	نضله جهنم ط و سارت مصیر مطلب حقیقه مذاسب اربعه و شافیه و مالکیه و حنبلیه	۶۳۵	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۲	تفسیر کریمه و من یتبع غیر الاسلام دنیا فلن یقبل منج	۶۳۹	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۳	تفسیر کریمه فاستلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون	۶۴۲	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۴	مطلب اگر تنازع شود در امر اولو الامر	۶۴۴	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۵	تفسیر کریمه فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله و الرسول الخ	۶۴۵	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۶	ذکر کیفیت وجود اول ظهور آخر انحضرت صلعم و فضل بعض انبیاء بر بعض با دیگر مطالب	۶۴۶	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۲۹	تفسیر کریمه تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض من الخ	۶۵۰	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ
۶۳۲	تفسیر کریمه اذا خذنا من النبیین ما نرضی	۶۵۱	تفسیر کریمه لا تدرک الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر تفسیر کریمه و الساعیون لا یولون من المهاجرین و الانصار الذکر اتبعواهم باحسان الخ

٤١٨ لا الرحمن وقال صوابه بالاثبات شفاعة اختيارى حضرت رحمته العلي صلعم وتفسير كرميه في تفسيره لا تنفع لشفاعة الامر اذن لا الرحمن رضي قولاه	٤٥٨ رضائي وانا اطلب ضار كما في ذكر كيفية تفسير الآية الكريمة فاما الذين يتقوا فحق الان لهم فيها رزق وشهيق لا خالدين فيها ما ادمت السموات والارض الا ما شاء ربك ان ربك فعال لما يريد واما الذين سعدوا في الجنة خالدين فيها ما ادمت السموات والارض الا ما شاء ربك عطاء رزق محذوذة في اختلاف الذين فصل المصنوعة و ما فصل اليها في الاستسنان ذكر كيفية تفسير حديث شريف ايضا على قلبي واني لا استعظم احد في اليوم مائة مرة رداة سلم ذكر كيفية تفسير كرميه الذي في حين تقوم وتلك في الساجدة ذكر كيفية سائل في قوله كما اراد وعلى صلوات ثابتة مسئلة عاقبة في سبيل مسئلة اخيار مسئلة طواف والقرام و مسئلة بوسه قبر الدين غير
٤٢١ ذكر كيفية تفسير كرميه اذا اخذ الله البنين لما اتيكم من كتاب حكمه ثم جاءكم رسول يصدق لما معكم لتؤمن به لتنصروا الى افرا الاية فاولئك هم الفاسقون	٤٥٩ ذكر كيفية تفسير كرميه الم ترا الى كيف مد لطلوع ولوشا يجعله ساكنا في الح
٤٢٢ ذكر كيفية تفسير وان من شئ الا ابعث ولاكن لا تفقهون تفسيرهم الاية	٤٦٠ ذكر كيفية تفسير كرميه انا عرنا الامانة على السموات والارض واعمال فابين ان يحملها ثم تنفض منها و حملها الان طائع
٤٢٣ ذكر كيفية تفسير كرميه انا عرنا الامانة على السموات والارض واعمال فابين ان يحملها ثم تنفض منها و حملها الان طائع	٤٦١ ذكر كيفية تفسير الحديث الشريف يا سير يا نور نوري يا خزان سر اذيت طالع كرميه يا محمد بن الحسن الموحث في تفسير كلامه
٤٢٤ ذكر كيفية تفسير كرميه انا عرنا الامانة على السموات والارض واعمال فابين ان يحملها ثم تنفض منها و حملها الان طائع	٤٦٢ ذكر كيفية تفسير كرميه انا عرنا الامانة على السموات والارض واعمال فابين ان يحملها ثم تنفض منها و حملها الان طائع

۴۴۳	مسئله بر سه سبب تبیین وقت اجتماع و موسم مبارک صلعم	۴۸۴	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ فطامیہ رضا انج
۴۴۴	مسئله سلام باشاره	"	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ صا بریہ رضا انج
"	ذکر کیفیت صدر و شرح صدر	۴۸۵	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ قادریہ رضی اللہ تعالیٰ
۴۴۶	ذکر کیفیت تفسیر الایۃ الکرمیۃ فظا		عن الایہا
	علی الصلوات و الصلوۃ الوسطی و قوموا لہ فانتہن ۵	۴۸۶	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ مصافحیہ رضی اللہ تعالیٰ عن الایہا
۴۴۷	ذکر کیفیت تفسیر کرمیہ ان اللہ و ملکئہ یصلون علی النبی انج	۴۹۱	ذکر کیفیت ختم بقصد ترک تحریر فنا در و بادیکر مطالب
۴۴۸	ذکر کیفیت تحقیق معنی اقوال ما رایت شیئا الا و رایت اللہ قبلہ و ما رایت شیئا الا و رایت اللہ ملحدہ و ما رایت شیئا الا و رایت اللہ	۴۹۲	
۴۴۹	ذکر کیفیت سلاسل عالیہ کہ در شمول یافتہ انج		
۴۵۰	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ نقشبندیہ مجددیہ رضی اللہ تعالیٰ عن الایہا		
۴۵۱	اسمار طیبات مشائخ سلسله عالیہ حشمتیہ معینیہ رضی اللہ تعالیٰ عن الایہا		

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله مرسل محمد علی العالمین رحمته المصلی المنصوص من الله
الرحمن بقاء بوجوده ومن الملائكة والمؤمنین عارثه بوده
اللهم صل وسلم علی محمد النبی الامی وعلی آله واصحابه واتباعه
اجمعین ترین پس آنست که در دین مستمند نظر بدینا که مبادا
تغییر دلالت در ربط الفاظ مقصودش از فهم قاصد دور افتد
بنوشتن شرح و حاشیه بایحتاج الیه از دلالت و ربط بعض متن
کفایت بعض عبارت و بعض بعلامت نمود پس علامته از فعل
فأست و از مفعول متن و از مبتدأ متب و از خبر متب

و از مضاف تمض و از مضاف الیه تمضا و از موصوف
 نو و از صفت تمض و از مینو تم و از تمینو تم و از ذوالحال تم
 پیوسته و از حال جا و از معطوف علیه مع و از معطوف مع
 و از متعلق به متعب و از متعلق مع و از مرد و مرد و از تردید
 تر و از مبدل منه مبد و از بدل به و از اسم این و مثلها ستم
 و از خبر این و مثلها تب بر لفظ و از متن تم و از شرح متن متن
 و از حاشیه ح میان سطر و از ربط هر که علامت هستند
 موافق برینش و از مقدم تم و از موخر ح بر علامت و از
 مرکب در مرکب خلیج بر علامتین و از مرجع ضمیر مندرجه موافق
 زینش منتهی تا نه در متن و در شرح جدا از آن و در حاشیه
 جدا از آن و باید که ترتیب نگاها را در دو بصورت بر جمع بدو
 سابق تکرار ننهد و چون بسراید از سر آید و من الله العلی
 التوفیق اللهم صل و بارک و سلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله
 کما تحبه و ترضاه و شفقه فینا و ترجمنا به

دیباجه کتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الضابط بنوره فتحة الصلوة على رسوله محمد بن
 بطوره فتشفه وعلى آله واصحابه خصوصاً على ابي بكر الصديق
 وعمر الفاروق وعثمان ذی النورین علی خاتم الولاة ولیدها
 وحسین المحبوبین وعلی ائمة الهدی هم متعینون بسبب ما
 الحمد مصدراً مجهول است چه اسم مفعول یا لم یسم فاعله در افتاد متفوه
 محتاج غیر نبود و موافق است بعضی لغت بخلاف مدح که احتیاج غیر داشت
 در وجود و تحقق محتوی خطبه بفجای آنست که حمل مطالب قرآن
 مجید که در بسم الله الرحمن الرحیم است در بار است و حضرت علی کرم
 الله تعالی وجهه نقطه آن و کفایت کرد و در صفات اصحاب و آل
 الله تعالی عنهم بر ترتیب تخصیص حقیقه شان که مؤلف این اسرار
 را در محاش تواند دریافت والا کار دشوار تر از دشوارم اما بعد

این مکتوب سخی تذکره الحق از در و مند عائد موسوم به محمد عبدالوحد
 از والدیهش ابن محمد نور الاحد ابن مولوی محمد حسین ابن قاضی
 محمد نعیم ابن مولوی محمد عبدالقادر رحیم الله تعالی هم و مخاطب
 به امیر از مرشدیهش یعنی جناب حضرت سید شاه غلام رسول
 رضی الله تعالی عنه و جناب حضرت مولوی محمد عبدالرزاق
 رضی الله تعالی عنه هم قریشی نسباً کیانی لقباًش از عمی حضرت
 عبدالاحد رحمه الله تعالی شنیدم که یکی را از ابناء حضرت جعفر
 طیار رضی الله تعالی عنه سلطنت کیان مسلم بود از اولادش
 ازین باعث قریشی نسب و کیانی لقب هستیم و الله تعالی اعلم بالصواب
 هم کرسوی و طنائش کرسی قصیده است قریب لکهنه هم جمیری
 سنش بامر خواجه غریب نواز حضرت محمد معین الدین حسن رضی الله
 تعالی عنه بدار انجیر جمیر مکن گرفته هم خنقی شریعتاً و نقشبندی
 مجددی و چشتی معینی طریقتاً سوی محبوبی است بارک الله تعالی
 فی جماله که دل و جان در گرد و جلالش باد تا باشد که سیاهش
 نور جمالش را در ابرو و سحر و کار خود بخد اوندگار نعم المولی

و نعم النصیر و از آن ره که گذران تا آنجناب راقه آب بگذرد
 تنبیهاً للعوام بر قدر ضرورت ترجمه آیات فیه و اخبار شریفه
 تصریح مدعا با زیادت و گیر منافع پرداخت و گوشید مگر در
 تحقیق حق که فریق باطل است و آرزوی ندارد و دیگر که
 کند یا تخلفش بر اوست مگر سن استثنای است از ندارد
 آرزوی دارد و هم بتابعه کریمه کتاب از لانه الیک مبارک
 لید بر و آیات و لید ذکر اولوالباب و تدبر کلام منقوت بحج
 الکلم و کلام قصیر المبانی کثیر المعانی در دمنده که بیشتر باد عوی
 مستضن دلیل است و با حکم غایه لبحث و مطلب متاخریم و با جواب
 ایراد و حصول موارد نیز که خود از آن ناشی است اللهم انت حق و تحقیق
 الحق فیا ایها الناظر لا تنظر الی من قال و انظر الی ما قال تنبیه باید
 خیر کثیر که عبارت است از علم حقائق جز بمادبان نه بخشنده کما قال سبحانه
 ذلک الکتاب لاریب فیه یدی للیقین الایه پس بی ادب نشود
 که تعصباً با کلام در دمنده در آورید چه دلاله لفظی بی علم ماست
 مختصه نتواند شد همما اگر چه فیض به کثیر و بهیدی به کثیر و ما فیض به

الفاستقین الذین یقضون عهد الله من بعد میثاقه الایة تنبیه فرماست
 بیت مشوقه چون نقاب ز رخ برنگزده نادان حکایتی تصور چرا
 و طائرانت بر آنچه نداند صبر چون تو اند آن آداب دانی فاخر الحقائق
 سوند العلم اگر تحقیق حقائق یا تعبیرش خطائی در یابد بکرم عیم در صفا
 التفات فرموده بی محو عبارت محوره ربط مناسب تحریر فرماید بجان
 منت از ان انصاف مند و دعا بخیرش ازین درو مند تا خلق از خطیئات
 بفضیلت نرود و موجب دعای تحسین یا استغفار از ان محبوب
 منظر الحق شود اللهم صل وسلم علی محمد نبی الرحمة و علی جماله کما تحبه
 و ترضاه و شفعه فینا و ترحمنا به

عرضداشت بسوی محبوب بارک الله تعالی فی جماله
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسول محمد و نشفعه و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین ای محبوب محبوبان حمدت از جلال عیانت
 و رحمت در جلال نهان بارک الله تعالی فی جماله و جلاله
 بشنای ما بسین بجلوه دلربایی خود بین از دوری ضرور

چه توان ناچار بعضی ناله دل و آله که گاه بیگاه سر میرند -
خانه عجز نهاده و پیش دست گرفتیم تا سر نیاز بخط اظهار راز نهاده
اشک در روی ریزد - شکر باشد که بدین بهانه روزی
بر خط گزنی و یادم آری - روی ندارم که ترا خواهیم روی و اگر
که مرا خواهی و العذر عند الحسب بقبول الرحمة منه مامول کل عمل
علی شاکسته والسلام علیک وعلی من لدیک اللهم صل و سلم
علی محمد نبی الرحمة وعلی جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فیما وترضاه
ذکر کیفیت عفت اهل سنت و جماعه رضی الله

تعالی عنهم اجمعین

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله نستعینة وفضل علی رسول الله محمد و نستشفعه وعلی آله و اصحابه
و اتباعه اجمعین درین وقت صراط مستقیم صحه عفت و محبان اهل
سنت و جماعه بحمد و معرفه محبوب حقیقی تعالی شأنه که از مبلغ کمال
تحقیق حق است بجا شاک اختلاف مبتدعان محرومش و اختلاط
مطالبشان متورشد بیشتر خلق مقتضای پیش سیرتی نا

باشوستان حرمان بدقه میروند همانا فرمودم کل بته ضلالت و
کل ضلالت فی النار فیا اسفا علی الفراق شعر خلاف پیمبری ره گزیده
که هرگز بمنزل نخواهد رسید منتظر آئید الهی با چهار سببی بودم تا بمشیت
اسلامت رسد من این فیما بین ناگاه نامه ساسیه عقاید نظمیه
زیب دست تماش شد قطوبی لطالبین پس بعینها بمقابله شرح
اکبر ملا علی رحمه الله تعالی باز یادت ترجمه و شرح نوشته شد
عقاید بسم الله الرحمن الرحیم نظمیه
محمد مجید و ثنای معید مرخاق و دود جل شانہ زود در و دنا محدود
بر محمود کونین رسول الثقلین محمد مصطفی الله تعالی علیه وسلم و بر آل
اصحاب او اما بعد سرگاه این مولفابی بضائقه محمد فخر الدین
که تولید صوری و معنوی از رئیس السالکین شیخ المشائخ تاج
الراصلین فخر العاشقین حضرت نظام الدین اورنگ آباد
قدس سره العزیز دارد برای زیارت قدوة العارفين حریق
المحبة شیخ الاسلام دایمین حضرت محمد دم فرید الدین شکر با بسود
الاجود منی ایدنی الله تعالی بطفه انحنی و سحلی که در حق طالبان حق

کبریت احرست از اورنگ آباد محبت بنیاد حضرت پاک پین رسیده
 بهره یاب سعادت جناب درایت تاب گشت اکثر اعراض آنحضرت
 از راه کرم و عنایت فرمودند که عقائد اهل سنت و جماعت که بنیقد
 انام امام اعظم ابوحنیفه کوفی رضی الله تعالی عنه باشد بقید
 قلم عبارت سهل آرد که موجب یاد آوری در جناب فیض انساب
 سن یعنی حضرت فرید الدین رح م شود حال آنکه استطاعت
 خود از جهت اختلاف مسائل اینقدر نمی یافتیم و طاقه عدم قبول
 سوال ایشان نیز نمیداشتم لهذا دست بدامن مکی سمات گشته
 صفات اودی الخلق الی الصراط المستقیم مرشد الانام فی
 سنابیح الدین القویم سن امام اعظم رحمه الله تعالی م بموجب
 فقه اکبر که تالیف امام اکبر است رضی الله تعالی عنه در زوم
 و بجارت آسان بیان نمودم و هر مسئله را معنون سن
 پیش گرفته م بعقیده ساختم تا عوام و خواص از کلام امام نام
 که بنای اهل سنت و جماعت حقیقی است بهره یاب گشته این مجید
 را بدعای تعجبت اهل سنت نبوی صلی الله تعالی علیه و علی آله و

و خیریت خاتمه افتخار بخشند تو لا که اگر سهو سے یا سہانی بنظر آید
 بمقتضای العفو عند کرام الناس ماسوی بخشند و صلاح فرمایند
 عقیدہ اصل توحید و بایضاح الاعتقاد به ترجمہ چیزیکہ صحت
 می یابد اعتقاد بآن مد این است کہ زبان را موافق دل ساختہ
 بگوید کہ ایمان آوردن توحید حق تعالی در ذات و تفسید در
 صفات و ملامت کہ بندہ ای حق تعالی اند و میر انداز ذنوب و
 معاصی و منزه اند از ذکورت و انوثت و بکتاہای حق تعالی
 مثل توریہ و انجیل و زبور و فرقان و غیرہ بلا تعیین عدد و مجموع
 انبیاء و رسل در زندگی بعد موت و بآدم قیامت و بقدر خیر و
 شر از ادب تعالی یعنی تقریر جمیع مخلوقات بر مرتبہ کہ یافتہ شود
 س ضمیر عالم بسوی مرتبہ ہم از حسن و قبح و نفع و ضرر
 س اینہمہ بیان مرتبہ بصلہ از بیانہ ہم بقید زمان و مکان
 عقیدہ حساب افعال و ترازوی اعمال و
 بہشت و دوزخ و صراط و حوض حق است عقیدہ
 حق تعالی واحد است س نہ بطریق عدد کہ تو شوم

بعد او دیگر معنی کسی او را شریک نیست نه در ذات و نه در
 صفات عقیده مشابهت او را کسی از مخلوقات قائل
 نعیم بن حماد بن شیبہ اندیشی من خلقه فقد کفر ترجمه گفت
 نعیم پسر حماد هر که مانند کرد و اند تعالی را بجزیره از خلق او
 پس تحقیق کفر کرد عقیده همیشه بود در ماضی و همیشه بود در با
 با سمار خود و صفات ذاتی و فعلی خود و صفات ذاتی او نیست
 اند حیات و قدرت و علم و کلام و جمع و تبصر و ارادت و صفات
 فعلی او تخلیق و تزئین و انشاء و ابداع و صنع و غیر آن
 عقیده اسماء و صفات حق تعالی تنهاها ازلی اند که نیست
 آنها را بدایت و ابدی اند که نیست آنها را نهایت عقیده ^{تعالی} الله
 عالم است بصفه علم ازلی خود و قادر است بقدرت خود که صفه
 ازلی اوست و مستکمل است بکلام نفسی خود که صفت اوست
 و رازل و فاعل است بتخلیق خود و فاعل است بفعال خود
 که صفت اوست و رازل عقیده مفعول مخلوق است و فاعل
 فعل الله تعالی غیر مخلوق است و قدیم عقیده صفات

حق تعالی ازلی اند غیر حادث و نه مخلوق پس هر که گفت
 صفات حق تعالی مخلوق اند یا حادث یا توقف کرد یا شک کرد
 درین مسئله بربست که طرفین او مستوی باشند یا ترجیح دهد
 بکطرف را پس کافرست عقیده قرآن مجید درینجا از قرآن
 مجید کلام نفسی مرادست از شرح فقه اکبر ملا علی مم که شان
 از همه بزرگ است در مصاحف کتب است بدستها بواسطه
 نقوش حروف و اشکال کلمات و در دلها محفوظ است نزدیک
 تصور معنیات پس آنچه غائب باشند و شاید که این لفظ
 معنیات باشد هم بالفاظ تخیلات و بر زبانها مقرو است
 از حروف ملفوظ که مسموع میشود و بر بنی صلی الله تعالی علیه
 و علی آله و سلم منزل است بواسطه حروف مفردات و مرکبات
 در حالات مختلفات عقیده تلفظ ما بقرآن مجید مخلوق است
 و کتابهای ما قرآن مجید را و خواندنها پس شاید که بجای
 لفظ خواندنها لفظ حفظ باشد از شرح فقه اکبر ملا علی مم
 ما قرآن شریف را مخلوق است از جهت آنکه گفتن و نوشتن

و خواندن از جمله افعال عبادت و فعل مخلوق مخلوق است
 عقیده قرآن مجید س اے کلام نفسی م غیر مخلوق است
 و نسبت که حلول کند در مصاحف و غیر مصاحف بکتابت یا باشت
 عقیده چیزیکه ذکر کرد الله تعالی در قرآن مجید از اخبار و آثار
 حضرت موسی و جمیع انبیاء صلوات الله تعالی علی نبیاء و علیهم
 السلام و از فرعون و اینست کلام الله تعالی قدیم و غیر
 مخلوق است عقیده کلام موسی و لوکان مع رب و کلام
 سایر انبیاء و مسلمین و فرشتهای مقربین مخلوق است
 و حادث عقیده قرآن مجید کلام حق تعالی است از روی
 حقیقه نه از روی مجاز پس قیم است مانند ذات حق تعالی
 و شنید موسی کلام الله تعالی را قال الله تعالی کلم الله موسی کلیماً
 ترجمه کلام کرد الله تعالی موسی را کلام کردن عقیده تحقیق
 بود الله تعالی متکلم درازل و نبود کلام با موسی بل اصل موسی
 عقیده تحقیق بود الله تعالی خالق درازل پیش از پیداکردن
 خلق عقیده هرگاه کلام کرد الله تعالی با موسی کلام کرد الله

سوی را بکلام قدیم خود که حق تعالی را قبل از خلقت موسی بود
عقیده صفات حق تعالی تمامها واقع اند بخلاف صفات مخلوقات
که صفات ایشان بسیج و چو شا به انتخاب نیستند اگر چه بیشتر اقسامی
واقع است عقیده اند تعالی میداند حقائق اشیا را و کلیات
اشیا را و جزئیات اشیا را و ظاهرا اشیا را و باطنا اشیا را
بعلم ذاتی که ازلی است و ابدیت نه مانند علم ما زیرا که ما میدانیم
اشیا را بآلات و تصور صورتهایی که در ذهن ما موافق فهمها
ما حاصل آید عقیده قادریست اند تعالی نه مانند قدرت ما
زیرا که قدرت او قدیم است بدون آلات و بدون مشارکت و
ما مخلوقات قادر نیستیم مگر بر بعضی اشیا آنها را بآلات و مدد گاه
عقیده می بیند اند تعالی نه مانند دیدن ما و می شنود نه مانند
شنیدن ما زیرا که ما می بینیم اشکالها و رنگهای مختلفه را و می شنویم
آواز کلمات موثقه را بآلاتی که پیدا کرده شده است در اعضای
مربک و حق تعالی می بیند اشکال و الوان و صور مختلفه را بنظر
اصلی خود و می شنود آوازها را در کلمات مفردات و مرکبات را

بسمع خود که صفت ازلی اوست بدون آلات و بی مشارکت دیگری
 از کائنات اگر چه مرئی و مسموع از حادث است عقیده میگوید
 حق تعالی نه مانند کلام مازی را که با کلام مسکنیم از خلق و زبان لب
 و دندان و حروف و آواز تعالی کلام میکند بدون واسطه آلات و
 حروف از کمال ذات و صفات خود عقیده حروف مخلوق است
 مانند آلات و کلام الله تعالی نامخلوق است و قدیم است با ذات
 عقیده الله تعالی و تبارک شئی است یعنی موجود است بذات و
 صفات و نیست مثل اشیا مخلوقه از روی ذات و صفات و
 معنی بودن حق تعالی شئی نه مانند اشیا است اثبات وجود
 ذات حق تعالی بغير جسم و بغير عرض و جوهر است چنانچه اشیا
 صاحب جسم اند و عرض اند و جوهر و حق تعالی از همه منزله است
 و لا شریک له در ذات و در جمیع صفات عقیده نیست جد و تبارک
 حق تعالی را نیست ضد و منازع و ممانع در بدایت نه در نهایت
 و نیست شبیه مرحق تعالی را عقیده حق تعالی را بدست و وجه
 و نفس است چنانچه لاین ذات اوست مما ذکر الله فی القرآن

من ذکر الوجه کقولہ تعالیٰ کل شیء بالک الا وجهہ و آید کقولہ تعالیٰ
 ید اید فرق ایدیم و نفس کقولہ تعالیٰ حکایتا عن عیسی علیہ السلام تعلیم
 مانی نفسی و لا اعلم مانی نفسک و اصغرات بلا کیف ترجمہ از انچه ذکر
 کرد اید تعالیٰ در قرآن از ذکر وجه یعنی روش فرمودن او تعالیٰ
 سر چرخ فانی شونده است مگر روی او و از ذکر ید یعنی دست مثل
 فرمودن او تعالیٰ دست خدا بر دستهای شان است و از ذکر نفس
 مثل فرمودن او تعالیٰ حکایتا از حضرت عیسی علیہ السلام مبدائی آنچه
 در نفس من است و میدانم آنچه در نفس توست و برای او تعالیٰ
 صفات بی چگونه بستند یعنی کیفیات صفات غیر معلوم اند عقیده
 نباید گفت در مقام تاویل چنانچه بعضی خلف که مخالف سلف اند
 میگویند که عبارت از ید قدرت است یا نعمت حق است زیرا که در
 تاویل ابطال صفة حق است و ان قول اهل قدر و اهل اعتزال است
 ولیکن ید حق صفة حق است بلا کیف که مانعی شناسیم کفیه ید او را
 که صفة او است چنانچه عاجزیم در معرفت کنه بقیه صفات او فضلا معجزه آید
 عقیده و غضب حق تعالیٰ و رضای او در صفة اند از صفات او لیکن بلا

عقیده پیدا کرد حق تعالی اشیا را بفرموده که سابق باشد
بر مخلوقات چنانچه الله تعالی در قرآن مجید فرموده است خالق کل
شهر جمیع پیدا کننده هر چیز است حالا که خلقت بعضی اشیا را از بعض
مواد متناهی عقیده سابق نیست زیرا که اصل مواد از مخلوق غیر
موجود است عقیده بود الله تعالی عالم در ازل با اشیا
قبل وجود اشیا در آن حال که مقدر کرده است اشیا را موقت
اراده خود و حکم کرده مطابق علم خود را اشیا پس علم الله تعالی
قدیم است و بعضی متعلقات این علم حادث است چنانچه نص
صریح دال است *ولا یغرب عنه مثقال فرة فی السموات*
ولا فی الارض ولا اصغر من ذلک ولا اکبر الا فی کتاب مبین
ترجمه پوشیده نگردد از او و برابر ذره در آسمانها و نه در زمین
و نیست خرد تر از آن و نه بزرگتر از آن مگر آنکه مکتوب است در
کتاب روشن یعنی لوح محفوظ خلاصه از نقیصه حتمی عقیده
نمیباشد در دنیا و نه در آخرت هیچ موجودی حادث در هیچ امر
مگر بحیثیت او و علم او و قضا او یعنی حکم او و قدر او یعنی تقدیر

تقدیر او و کتابت او در لوح محفوظ که بوصف است پس ای
 بوصف موجود حادث هم نه بحکم معنی نوشته است حق تعالی در
 جمیع اشیاء باینکه خواهد شد چنین و چنین موافق قضا نه بر وجود
 زیرا که اگر میگردانیم آن وقت بر وجودی آمد و قضا و قدر
 یعنی حکم اجمالی و تفصیلی است و مشیت اراده حق تعالی
 که متعلق بآنست پس یعنی موجود حادث هم صفت حق تعالی است
 در ازل بلا کیف عقیده میداند حق تعالی معدوم را در حالت
 عدم آن معدوم و میداند که آن معدوم وقت موجود شدن
 بکدام حال پیدا خواهد شد عقیده میداند الله تعالی موجود را
 در حالت وجود او میداند که بکدام شیء خواهد بود و قضا و عقیده
 میداند حق تعالی قائم را در حالت قیام او پس هرگاه میفهمید
 قائم میداند حق تعالی او را قاعد در حال نشستن او از غیر تغییر
 علم او در ازل یعنی علم حق تعالی از نشستن بر جایست و حیات
 و ممات و صلوة و صوم و سایر مقام موجود تغییر نمی یابد باین
 پنج که در ازل نبوده باشد حالا حادث شده باشد باین

س یعنی باین ششم اختلاف احوال مذکور بالا هم ولیکن بعضی
و اختلاف احوال از قیام و قعود و امثال آن از افعال پدید می
در مخلوقین عقیده پیدا کرد حق تعالی خلق را ساده از آثار کفر
و انوار ایمان با سبکی گردانید ایشانرا قابل اینکه از اینها عصیان
احسان من عبادت بحضور دل هم واقع شود بعد از آن
خطاب کرد و حق تعالی ایشانرا در وقت تکلیف من اینوقت
در شرع بلوغ است که تقدیر کردندش علماء به پانزده سال
هم عبادت و امر کرد ایشان را باین طاعت و منع کرد ایشانرا
از کفر و معصیت پس هر که کفر کرد کفر کرد به فعل خود و احتیاج
خود و انکار خود و اصرار خود به جهل و استکبار خود بخدا لان الله
یعنی تبرک نصرت الله تعالی او را و هر که ایمان آورد ایمان آورد بفضل
خود و انقیاد خود و اقرار بر زبان خود و تصدیق بجهان من
بفتح جیم یعنی دل هم خود موافق امر الله تعالی از توفیق الله
تعالی آنرا و یاری الله تعالی او را بمقتضای فضل خود که تا
الله تعالی ان الله لذو فضل علی الناس ترجمه تحقیق الله

هر آئینه صاحب فضل است بر آدمیان عقیده بیرون
 آورد و ذریه حضرت آدم علیه السلام را تا روز قیامت سر معینه
 هر قدر که تا روز قیامت پیدایش نمی اندم طبقه بعد طبقه از صلب
 حضرت آدم اولاً بعد از ان از اختلاف اصلا بفرزیدن
 و ترتیب نبات آدم که بعضی آن سپید بودند و بعضی آن
 سیاه و مانند شتر ساخت بسوی همین و یا را آدم بعد از آن خطاب
 کرد و ذریه آدم را بقول الست بر یکم یعنی آیینیستم پروردگار
 شما و امر کرد ایشان را با بیان و احسان و منع کرد ایشان را
 از کفر و عصیان پس اقرار کردند حق تعالی جل شانہ را
 بر بوبیت و ذاتهای خود را بعبودیت از قول بی از روی
 ایمان حقیقی یا حکمی فهم بولدون علی تلک الفطرت ترجمه
 پس آنها پدید آمده میشوند برین آفرینش عقیده شخصی که
 کفر آورد و بعد ایمان میثاقی تبدیل کرد و تغییر ساخت ایمان
 فطری را بکفر و کسی که ایمان آورد و تصدیق کرد در اظهار
 ایمان باین روش که ایمان سانی را مطابق تصدیق جنائی

ساخت ثابت ماند بر دین خود که اصل فطرت بود و ستم
شد بر اقرار خود که بقول لفظی بود عقیده جبر کرده است
پس کس از خلق خود بر کفر و نه بر ایمان و پیدانکرده است
ایند تعالی ایشان امومن و نه کافر بلکه پیداکرده است ایشان
را اشخاص عقیده ایمان و کفر فعل عباد است یعنی با اعتبار
اختیار ایشان نه بر وجه اضطرار عقیده میداند الله تعالی
شخص را که کفر نسکند کافر در حالت کفر و برگاه ایمان آرد
بعد از ارتکاب کفر میداند الله تعالی او را امومن در حال ایمان
او از غیر تغییر علم او تعالی و صفت او تعالی شش یعنی غضب
و رضا چنین است در شرح فقه اکبر ملا علی قمی یعنی از کفر
بنده و ایمان بنده علم حق تعالی متغیر نمیشود و نه صفت
او تعالی پس یعنی غضب و رضا هم عقیده جمیع افعال
عباد از کفر و ایمان و طاعت و عصیان کسب ایشان است
بر سبیل حقیقت و نیست بر طریق مجاز و نه بر سبیل اگر
و غلبه بلکه اختیار ایشان است در فعل ایشان با اعتبار

اختلاف وسیلان ذاتهای ایشان که با کسبت و علیها
 ما کسبت ترجمه برای آن باشد آنچه کسب کرد از نیکوئیها
 و بر روی باشد آنچه کسب کرد بجهت از بدیها و عقیده
 الله تعالی خالق افعال عباد است موافق اراده خود که
 قال الله تعالی خالق کل شیء و فعل عباد نیز داخل در
 تحت شیء است عقیده تمام افعال عباد از خیر و شر
 کسب ایشان بارادة و علم حق تعالی و قضای حق تعالی
 عقیده طاعة تمامهاش از فرض و واجب و مندوب
 هم قلیل و کثیر ثابت است از امر الله تعالی اطیعوا الله و
 اطیعوا الرسول ترجمه فرمان بربد الله تعالی را و فرمان
 رسول را صلعم و سبب محبت حق تعالی است ان الله
 یحب المتقین ترجمه تحقیق الله تعالی دوست میدارد
 پیغمبر کاران را و از رضای حق تعالی است لقوله
 تعالی فی حق المؤمنین رضی الله عنهم ترجمه خوشنود
 شد الله تعالی از ایشان و و علم و مشیت و قضاء و تقدیر

حق تعالی است و معصیت شماها من از کفر و شرک
و کبیره و صغیره هم از علم حق تعالی و قضا و حق تعالی و
تقدیر حق تعالی است و شکی نیست حق تعالی نیستند سبب محبت
حق تعالی چنانچه آیت قرآن مجید شعر است ان الله لا یحب
الکافرین ترجمه تحقیق الله تعالی دوست نمیدارد کافران
را و نیستند معاصی برضای حق تعالی بقوله تعالی و
لا یرضی لعباده الکفر و نه بامر او تعالی چنانچه در کلام مجید
واقع است ان الله لا یامر بالفحشاء ترجمه تحقیق الله تعالی
حکم نمیفراید به بیجائی به عقیده و جمیع انبیاء علیهم السلام
پاک اند از صفات و کبائر و قباخی مانند قتل و زانی و لواط
و سرقه و قذف و محصنه و سحر و فرار از جهاد و ظلم بر عباد
و قصد فساد در بلاد مسلم و عداوت و سب و از کبائر نه سهواً
از صفات بعد تشرف به نبوت نه قبیل و معصوم اند از
کفر قبیل از نبوت و این همه بالا جماع است خلاصه از
شرح فقه اکبر ملا علی محمد عقیده تحقیق بود از بعضی انبیاء

علیهم السلام قبل از ظهور نبوت یا بعد مناقب رسالت زلات
 و خطیبات عقیده محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم ابن
 عبد الله ابن عبد المطلب ابن هاشم بن مناف بن قصی بن
 کلاب بن مره بن کعب بن لؤی بن غالب بن فهر بن مالک
 بن نضر بن کنانه بن مخزومه بن مدرکه بن الیاس بن
 مضر بن نزار بن معد بن عدنان پس درین قدر نسب
 آنحضرت صلعم اختلاف نیست و روایت کرده شد از آنحضرت
 صلعم که منسوب فرمود نفس مبارک خود را تا نزار بن معد
 بن عدنان از شرح فقه اکبر ملا جلی هم خاتم الانبیاء است
 و حبیب الله تعالی و بنده خاص حضرت جل و علا و
 رسول الله تعالی و تبارک و عبادت نکرده است صنم را
 و شرک نکرده است بالله تعالی کسی را گامی نه
 قبل از نبوت نه بعد از نبوت و نه مرکب شده است صغیره
 و کبیره را پس نه قبل از نبوت نه بعد هم عقیده
 افضل الناس بعد وجود مبارک حضرت رسول الله صلی

علیه و علی آله و سلم حضرت ابوبکر صدیق بن قحافه است رضی
 الله تعالی عنه بعد ایشان حضرت عمر ابن الخطاب رضی الله تعالی عنه
 بعد ایشان حضرت عثمان ابن عفان رضی الله تعالی عنه بعد ایشان
 حضرت مرتضی علی کرم الله تعالی وجهه ابن ابی طالب عقیده
 بعد خلفاء اربعه رضی الله تعالی عنهم باقی دوام بر تبعیت حق اند
 چنانچه بودند در زمان ماضی یعنی حضور جناب نبوی صلی الله علیه
 علیه و علی آله و سلم بی تغییر عالی ایشان و نقصان در کمال ایشان
 نش نقصان عطف است بر تغییر یعنی بی نقصان پس بوقوع
 مشاجرات و غیره تغییری بجمال و نقصانی در کمال واقع نشد
 هم عقیده دوست میداریم با اصحاب رضی الله تعالی عنهم را
 ش آن نیز شامل اصحاب است هم و زشت نیگوئیم کسی را
 از ایشان بخلاف روافض و خوارج بقوله تعالی و السابغون
 الاولون من المهاجرین و الانصار و الذین اتبعواهم باحسان
 رضی الله عنهم و رضوا عنه ترجمه میشی کنندگان پیشینیان
 که از هجرت کنندگانند از کلمه بعدینه و از مدحگران کمالی کلمه

بد و گردانانکه متابعت کردند سابقان را در ایمان و طاعت
 مرادند سایر صحابه خوشنود شد خدای تعالی از ایشان بقبول
 طاعت ایشان خوشنود شد از ایشان از خدای تعالی با نچه یافتند
 از نعیم دینی و دنیوی خلاصه از تفسیر حسینی ... و بقوله علیه
 السلام لا تسبوا اصحابی ترجمه برای فرمودن پیغمبر علیه السلام
 زشت نگویید اصحاب مرا عقیده یاد میکنیم هر کس را از صحابه
 رضی الله تعالی عنهم بخیر اگر چه ضا در شد از بعضی ایشان آنچه
 در صورت شر است بنا بر حسن ظن بایشان بقوله علیه السلام
 خیر القرون قونی ترجمه بهترین مرقریکه گذشت و گذرد
 قرن من است ... و بقوله علیه السلام اذا ذکر اصحابی
 فاسکتوا ترجمه و برای فرمودن پیغمبر علیه السلام سرگاه
 ذکر کرد و دشو را صحابه من پس خاموش باشید من ازین
 حدیث شریف اشارت است که در معاملات صحابه از همچو
 مشاجرات و غیره حد کنید و نیز از نگوش و افراط و تفریط
 بخود رانی م عقیده کفیر نمیکشیم هیچ مسلمانی را از ذنوب

اگر چه مرتکب کبیره باشد مادام که معتقد حلت معصیتی که حرمت
آن بدلیل قطعی ثابت شده باشد نیست چنانکه خوارج میکنند
ش اسی تکفیر میکنند مرتکب کبیره را از شرح فقه اکبر ملا علی
م عقیده زائل نمیشود از مسلم بسبب ارتکاب کبیره اسم
ایمان ش اسی وصف ایمان از شرح فقه اکبر ملا علی
م چنانچه معتزله گویند ش که مرتکب کبیره بیرون شود از ایمان
و نه در آید در کفر پس ثابت میکنند مرتبه میان کفر و ایمان
با آنکه اتفاق دارند بر اینکه صاحب کبیره همیشه در دوزخ ماند
از شرح فقه اکبر ملا علی م بلکه نام سیداریم مرتکب کبیره را
مومن از روی حقیقه نه از روی مجاز عقیده نمیکوئیم
که ضرر نمیکند مومن را گناه بعد حاصل شدن ایمان و
مومن گناهکار داخل نخواهد شد در دوزخ پس چنانکه مبرج
و ملاحظه و اباحیه گفته اند از شرح فقه اکبر ملا علی م عقیده
مسح بر خفین ثابت است از سنت برای تقیم یک روز و یک
شب و برای مسافرت شبانروز عقیده تراست و در

شبهای ماه رمضان سنت است عقیقه نماز عقب
 صبح و طالع از مومن جائز است عقیقه مومن گناهگار همیشه
 در دوزخ خواهد ماند اگر چه فاسق باشد در انحال که مرده باشد
 بحسن خاتمه عقیقه ماقالتی هستیم باینکه تحقیق حسنات با
 مقبول اند و سیئات با مغفور مانند قول مرجیه لیکن بگوئیم
 کسیکه عمل خواهد کرد حسن بشرائط صحیح آن حسن در انحال
 که خالی باشد از عیوب مفیده ظاهری و معانی مبطله باطنی
 چون کفر و عجب و ریاست تا آنکه خارج شود از دنیا ضائع نخواهد
 شد ای این عمل حسن هم الله تعالی در قرآن مجید میفرماید
 ان الله لا یضیع اجر الحسینین ترجمه تحقیق الله تعالی ضائع
 نمیکند اجر عابدان حاضر دل بلکه قبول خواهد کرد از عبادان
 عمل حق تعالی به فضل و کرم خود و ثواب بران خواهد داد
 عباد را بمقتضای وعده خود عقیقه کسیکه کرد سیئات را
 سوای شرک و کفر و توبه نکرد تا آنکه مرد مومن غیر تائب پس
 او متعلق بار اده حق سبحانه و تعالی است اگر خواهد غذا کنبه

بعد از خود مقدمه استحقاق عقاب آن یعنی خود در ناز نباشد
 و اگر خواهد عفو کند بفضل و کرم خود عقیده ریاضیه گاه که وضع
 شود و در عملی از اعمال پس باطل خواهد شد اجر آن عمل بلکه
 ثابت نخواهد شد شش ای آن عمل هم همچنین موجب منافع
 کثرت عمل است شش از اقتصار بر ریاضیه و عجب از خسارت نام
 اشعار است باینکه دیگر شیات ابطال حسنات نمیکند از
 شرح فقه اکبر ملا علی م عقیده معجزات از انبیاء علیهم السلام
 و کرامات از اولیای رضی الله تعالی عنهم ثابت گردیده است
 از کتاب و سنت عقیده خرق شش دریدن یعنی خلاف
 عاقلیم عادت که ظاهر شود از اعداد و حقیقتی مثل ابلیس در طی
 ارض و فرعون در روانی نیل و دجال در کشتن و زدن
 کردن چنین روایت کرده شده است در اخبار که بودند
 بعضی خوارق از ایشان پس نام نمی نهیم آن خوارق را
 بمعجزات زیرا که معجزات مختص بانبیاء علیهم السلام اند و
 نه کرامات زیرا که کرامات مختص باصفیاء اند لیکن نام میاریم

آن خوارق را از قضا حاجات مراد را از روی استدراج
مکبر بهم فی الدنیا و عقوبت بهم فی الآخرة ترجمه فریب است بآنها
در دنیا و عذاب است برای آنها در آخرت + کما قال الله
تعالی سنستد رجهم من حیث لا یعلمون ترجمه زود باشد
که بگیریم ایشان را پایه پایه یعنی اندک اندک و بهلاکت نزدیک
گردانیم از آنجا که ندانند یعنی هرگاه که گنای می کنند نعمته مر
ایشان را زیادت میگردانیم تا در طغیان و عصیان افزایند
از تفسیر حسینی «... پس در غفلت می افتند و فریفته میشوند
بآن سلسله ای قضا حاجات که از روی استدراج است
موم می پذیرند از انعام و احسان و زیاده میشوند از روی
عصیان اگر باشند فجار و از روی کفر اگر باشند کفار
عقیده است الله تعالی خالق پیش از پیدا کردن مخلوق
و هست از رزق پیش از رزق دادن و ش باشد که
تکرار فرمود امام علیه الرحمة این مطلب را برای آنکه
واجب است برین اعتقاد از شرح فقه اکبر ملا علی

م عقیده مومنان خواهند دید حق تعالی را در جنت
 بچشم سر بلا تشبیه و بلا کیف و کتیه عقیده نخواهد شد میان
 حق تعالی و خلق مسافت یعنی نه در غایت از قرب و نه در
 نهایت از بعد و نه بوصف اتصال و نه بنعت انفصال
 و نه بجلولش در آمدن در چیزی م و اتحادش یک
 شدن م عقیده ایمان اقرار برانست و تصدیق
 بجهان عقیده ایمان اهل ایمان از ملائکه و اهل جنة و
 اهل زمین از انبیاء و اولیاء و سایر مومنین زیادت
 و نقصان نمی پذیرد عقیده جمیع مومنین ستوی اند و
 اصل ایمان توحید و شفا ضل اند در اعمال عقیده
 اسلام تسلیمش ای قبول باطن هم و انقیادش
 فرمان بری ظاهر هم امر و نهی اله تعالی را میگویند
 پس در طریق نعت اسلام و ایمان فرق است لیکن در
 شریعت یافته نمیشود ایمان بخیر اسلام پس ایمان و اسلام
 مانند شتی است که هرگز از یکدیگر جدا نمیشود چنانچه پشت باشکم

عقیده دین اطلاق سخن گفتن یا ضد تقدیم کرده میشود
 بر ایمان و اسلام و شراعت تمامه عقیده می شناسیم حق تعالی را
 چنانکه حق معرفت است حسب مقدار خود و طاقه خود چنانچه
 وصف کرده است حق تعالی نفس خود را تمام صفات ثبوتیه
 سخن اسی صفاتیکه در ذات اوست تعالی هم و سلبیه سخن
 اسی صفاتیکه در ذات او تعالی نیست هم در کتاب خود و در
 قرآن مجید آمده است لیس کشفه شی و هو السبع البصیر ترجمه
 نیست مثل او سبحانه چیزی و حال این است که او شنوا
 و بینا است و عقیده نیست قادر یکبار عبادت کند الله سبحانه
 را چنانچه او سبحانه سر او را دست لیکن بنده عبادت میکند
 الله تعالی را با بر او تعالی چنانکه امر فرموده است عقیده
 تمام مومنین مستوی اند و معرفه فی نفسها و یقین در امر دین
 و توکل بر خدا و محبت برای خدا و رسول و رضا به تقدیر و
 قضا و خوف از غضب و عقوبت و رجاء برای رضا و
 مشورت و ایمان یعنی ایمان به ثبوت ذات او تعالی و تحقیق

صفات او تعالی و متفاوت باشند مومنان در مساوی ایمان
و در چیزیکه ذکر کرده شده است تمامه شش اسی در غیر تصدیق و اقوال
بمحسب تفاوت ابرار و قیام بارکات اختلاف فجار در مراتب عصیان
از شرح فقه اکبر علی و تواند شد که از مساوی ایمان مراد تصفیه
و تزکیه و تخلیه باطن باشد از مساوی اله تعالی باستقامت بر تقیبات
عقیده اله تعالی فضل کننده است بر بعض بنده گان بفضل خود
و عذاب کننده است بر بعض بنده گان بعدل خود بی زیادت بر
استحقاق و گاهی عطا میکند از ثواب و اجر و و چندان چیزیکه
مستحق است آن از فضل خود و گاهی می پوشد گناه را از فضل
خود بواسطه شفاعت یا بلا واسطه عقیده شفاعت جمله انبسیا
علیهم السلام و شفاعت پیغمبر صلی الله علیه و علی آله و سلم
برای مومنین گنه گاران و برای اهل کبائر از مومنین
که مستوجب عقاب اند حق است عقیده شفاعت ملائکه
و علمای و اولیاء و شهداء و فقرار و اطفال مومنین
صابرین علی البدری ثابت است عقیده و وزن اعمال

برتر از او که هر دو گفته خواهد داشت در روز قیامت حق است
 عقیده قصاص میان نوع انسان در روز قیامت حق است
 یعنی حنات ظالم بظالم نخواهند داد بمقابله ظلم از لیس سناک
 الدراهم والدنانیر ترجمه برای اینکه نیست اینجا در معاودینار
 عقیده حنات اگر نخواهد بود و ظالم را سیات مظلومین بگردن
 ظالمین نهادن حق است عقیده عوض بنمبر صلی الله علیه
 و علی آله و پسلم حق است و پل صراط حق است عقیده حشر
 و نار که موجود اند الیوم قبل از قیامت حق اند و فانی نخواهند شد
 مش بعد دخول جنتیان و دوزخیان بخلاف جبریه عقیده
 عقاب و ثواب الله تعالی فانی نخواهد شد همیشه مش بخلاف جبریه
 عقیده الله تعالی هدایت مش راه راست بردن م میکند سوی ایمان
 و طاعت از فضل خود هر کسی را که میخواهد و ضلالت میدهد بکفر و معصیت از
 شایع عدل با حکمت خود هر کسی را که میخواهد عقیده اضلال الله تعالی عبارت
 از خذلان است و تعلیل خذلان این است که توفیق نیابد بنده
 آن چیز را که راضی است حق تعالی از آن چیز و آن خذلان از

عدل مش اسی عدل باحکمت م است و همچنین عقوبت مخدول
بر مصیبت از عدل مش اسی عدل بالاستحقاق م عقیده
نیستیم قاتل اینکه شیطان سب میکند ایمان را از بنده مومن ^{از روی}
قهر و جبر لیکن نیکو تنیم بنده میکند و ایمان با اختیار خود با خواست
شیطان یا بهوای نفس پس هرگاه ترک میکند بنده ایمان را
پس سب میکند ایمان را از ان بنده شیطان عقیده
سوال منکر و کفر من ربک و مادینک و من نبیک ترجمه
کیست رب تو چیست دین تو چیست پیغمبر تو + در قبر یاد در
مش اسی جای قرار یعنی هر جا که باشد چنانکه غریق و حریق
و خورده گرگ و غیره م حق است عقیده اعاده روح
بوسی جسد بنده در قبر حق است عقیده حفظه مش بنده
دانا حفظه قبر برای مومن مانند معافه مادر شفقه است
از شرح فقه اکبر ملا علی م قبر جمیع مومنان راجع است
عقیده عذاب قبر حق است و جمیع کافران را و بعضی
عصا مومنین را و همچنین تنعیم بعض مومنین حق است

عقیده و تفسیر تمام اسماء که ذکر کرده اند از اعلام و زبان فارسی
از صفات حق تعالی عزت الهامه و تعالی صفات^{است} مگر بدیه که تعبیر
بدین فارسی جائز نیست عقیده و جائز است که بگوید بروی
خدا بلا تشبیه و بلا کیف عقیده نیست قرب الله تعالی از ارباب
طاعت و بعد از الله تعالی از اصحاب محبت از طریق طول و قصر
و مسافت و نه بر مبنی کرامت و هیوان و لیکن مطیع قرب است
از حق تعالی بلا کیف و عاصی^{لی الله تعالی} مجید است از حق تعالی بلا کیف
ای بوصف تنزیه من قرار داد امام علیه الرحمة قرب و بعد
حق تعالی را از بنده و قرب و بعد بنده را از حق تعالی
از باب تشابهات بلا تاویل از شرح فقه اکبر علامه
م عقیده قرب و بعد و اقبال من ضد اعراض من الله
تعالی بنجای و همچنین مجاورت بنده در جنت و توقف بنده
در قیامت میان دیدن حق تعالی بلا کیف است عقیده قرآن مجید
که نازل شده است بخاتم نبی رسول الله تعالی صلی الله علیه
و آله و سلم و مکتوب است در مصاحف ما بین دو فتن

کلام الله تعالی است علی باب المشهور عقیده آیات قرآن مجید
که تهاویها در معنی کلام است یعنی در مقام مقصود است برابری
که در آن ذکر رحمت الله تعالی و مدح او بسیار الله تعالی
باشد یا ذکر غضب الله تعالی یا ذم اعداء الله تعالی باشد
مستوی اند در فضیلت لفظی و غنای معنوی و لیکن بعضی آیات
را فضیله ذکر و مذکور است مانند آیه الکرسی زیرا که ذکر در
آیه الکرسی جلالت و عظمت الله جل جلاله وصفه الله تعالی است
که خاص بذات حق تعالی است پس مجتمع شد در آیه الکرسی
و فضیله یکی فضیله ذکر دوم فضیله مذکور و بعضی آیات را
فضیله ذکر است فقط نه فضیلت ذکر چنانچه سور قیامت برآ
و مانند این از احوال فجار عقیده اسماء الله تعالی چنانچه
الله واحد و صفات حق تعالی چنانچه له الملک وله الحمد تها
مستوی اند در فضیله و غنای معنوی و لفظی قطع نظر از
وجه فضیله بعضی بر بعضی هم نیست تفاوت و اطلاق
آنها بر ذات و صفات حق تعالی و این منافی غنای بعضی است

و صفات بر بعضی اسما و صفات نیست مثل عظمت جبرئیل
 یعنی مع لحاظ وجه فضیله و عظمت بعض بر بعض هم عقیده و والد
 رسول الله تعالی صلی الله علیه وسلم مردند بر کفرش درین مسئله
 اختلاف علماء است و جانب صحه ایمان و الدیه المکرهین صلعم
 منع بدلائل و زیاده فریق است هم رسول علیه السلام
 انتقال ازین عالم بر ایمان کردند ابو طالب عم حضرت رسول
 تعالی صلی الله تعالی علیه وسلم مرد کافر حضرت قاسم حضرت
 طاہر و حضرت ابراہیم بودند فرزند رسول خدای تعالی صلی
 الله تعالی علیه وسلم عقیده حضرت بیوی فاطمه و بیوی زینب
 و بیوی رقیه و بیوی ام کلثوم بنات رسول خدای تعالی
 صلی الله تعالی علیه وسلم بودند عقیده هر دوی که مشکلی
 بر آنان اهل ایمان نبستی از دقائق علم توحید پس واجب است
 بر آن انسان اینکه اعتقاد کند چیزی را که جواب است نزد حق
 تعالی بطریق اجمالش یعنی هر چه جواب است نزد حق تعالی
 همان مقبول و مختار من است و تفصیل نکند هم مادام که باید

عالم را ای عارف بحقیقه احوال را پس سوال کند ایان تفصیل
 بر وجه کمال و تاخیر کند عقیده خبر معراج حضرت غوث ثقلین
 صلی الله تعالی علیه وسلم مجید در بیدار بسوی آسمان حق است
 و ثابت است بطریق متعدد و پس کسیکه زد کند آن خبر را و ایان
 نیارد بمقتضای آن خبر ضال است و مبتدع عقیده
 خروج و جبال و یا جرج و یا جرج و طلوع شمس از غرب
 و نزول عیسی علیه السلام از آسمان و سایر علامات روز قیامت
 بنا بر چیزی که وارد است بآن اخبار صحیح بکدام آیات صریحه حق است
 و ثابت است عقیده الله تعالی هدایت میکند هر کس را
 که میخواهد بسوی صراط مستقیمش ختم شد عبارت فقه اکبر
 از شرح طاعی زین پس دعا است از ترجم و صلوة از دروند
 صم اللهم اهدنا صراطا مستقیما و دنیا قویا بمرتبه صاحب
 الصراط امین یا رب العالمین اللهم صل و بارک و سلم و ائما
 ابد علی محمد رسولک و حبیبک و علی انواره کما تحبه و ترضاه
 و شفعه فینا و ترحمنا به :

ذكر كيفية الاصول المعاصمه عن خطيئات الفهم
في احتقائق الحق والكلام فيها

بسم الرحمن الرحيم

نحمد الله وتسعينه ونصل على رسوله محمد ونستشفع به على آله واصحابه واتبائه
اجمعين اعلم ان الكلام في اصول تعصمك عن خطيئات الفهم في احتقائق الحق
والكلام فيها اصل ان حقائق الاشياء ثابته من غير ما غايرت
على انواع الاضافة تامل فيها والشيء يطلق على ماله وجوده فيما هو
بنفسها وان نفسيات ثابتهان ثبوت متقدم للنفي م والعلم بهما
متحقق من غير اشارة الى ثبوتها بل ثبوتها بالاضافة اذ العلم
لا يتحقق بالعدم فاذا تحقق فصح الحكم م فالحقيقة اما بمعنى الذي هو
مصدق متقدم لمحصل شبه لضع شي فهو ثابت واما بمعنى علت
محلل كماني قيام محتاج بحتاج اليه قايما حقيقيا او مجازيا
وهو اظهر من اى لا يحتاج الى دليل م واما بمعنى ما بهية
شيءى وهى وجود نفسه الواقع فان تكن وبيته اى مستحصلة من

فمعنى وجمية اما ان لا يكون لها وجود مطلقا فالحكم محمول
 فكيف حكمه واما ان يكون لها وجود منتزعا غير مستقر بذاته فالجواب
 بهذا الوجه واقع ش وان لم يكن واقعا فالحكم مبتنع من واما
 التغير منتزع ش من حيث الاتخاذ من متغير ففي العلم موجودا
 واقعا ش اى وجودا واقعا هذا دليل على واقعية وجود
 المنتزع من والاش اى ان لم يكن بمعنى وجود واقع من
 فبالصنى الاول للوجوب تعالى توهم ش اى علم العدم
 من نفى له وحق انه الوهم علم غير مستقر معلوم لا معلوم
 غير مستقرنى وجوده فالحكم حقيقة كما هو موافق المابية
 الموجودة بين عد من تسرع الى فئاتها حتى لا يستقر عليها
 بها فهذا حقيقة الوهم والوهمية لا حقيقة من شكلة جواله لا
 بحقيقةها معدومة ووجود الحقيقة من جوالان الشكلة يلزم
 انها كهي حدوثا وقد فلا يصدق التشبيه لوجود حادث
 من قديم فاما الكلام فى وجود خارج من علم ووجوده
 فان لم يكن لمعلومات حادثه وجود خارج فالحكم اى

العلم ^{شأن} وان كان مشترعا لقيام مجازي من حاس ومحموس او بقاء
 حقيقي من روح وجسد باطل لان الحسن لا يوجد الا في وجود خارج
 وهو مجموع صلي وجوده بدائيا واما بمعنى اثر شئ مثلا في مبرور وبرد
 فان قيل الاثر بالنسبة ^{للمتأثر} لا بالحقيقة فتحقق الاثر بالنسبة بسبب
 الاثر بالحقيقة من ^{المتأثر} الطرفين باطل فكيف واما الثبوت تقدم
 على السبب ^{شأن} لان السبب لا يوجد الا بتقدم الثبوت ^{شأن} ثم فتح
 انه ثابت بحقيقته وسلوب بنسبة ^{شأن} لان الحقيقة اقدم من
 النسبة اذ النسبة لا تقوم الا بالحقيقة ^{شأن} واما التاثير وسلبه
 بالنسبة لا بالحقيقة ^{شأن} اصل ^{شأن} ان الاثر ^{شأن} لا يتحقق من جهة وهو
 اتحاد ^{شأن} بخلافه واذال فرقائتين والاتحاد يفيد على تخصيص
 المخصص ممنوع ^{شأن} مجازي من شئ اتحادا ^{شأن} من سحر وادال
 معنيين ^{شأن} فلا يحتاج في حده بشئ آخر منه لعدم الاشتراك
 باشي وجه وقد يحتاج بحقيقته الى شئ آخر منه فمن جهتين ^{شأن} اوجها
 شئ اى فتحقق من جهتين اوجها ^{شأن} وان قيام شئ بشئ على جهتين
 حقيقي وهو تحقق النسبة بين القائم والقائم به ^{شأن} الممنوب والممنوب اليه

على عينيه ^{بوجه} مع زيادات القائم عليه ^ش اى على القائم
 متعلق زيادات ^م مع والزيادات شرطت فيه لان الانتساب لا يتحقق
 الا فى الموجودين ومجازى ^م وهوليس كذلك ^ش اى كتحقق
 النسبة بالعينيه ^{بوجه} مع الزيادات ^م بل منع المخايرت ^{ولا}
 الا يتحقق واسطه ^{بالتصام} التحقيق الذى ^{سعه} فهو حاجب موصل
 بين القائم والقائم ^{بهم} من جهة ^ش اى الانتزاع الذى
 يتحقق من جهة ^م المتضمنى وهو انتزاع ^{من} وجود ^{من} حيث
 ترتب الوجود ^{تضمنا} منه ^{فابا} قيا ^{ما} حقيقيا ^{كالغفل} من ^{الصفة}
 والصفة ^{من} الذات ^{فلزم} حد ^{وشهاش} اى المنتزع ^{والشتر}
 منه ^م او قد بها على حكم ^{منتزع} منه ^{وحد} ^{شتر} كوجود
 الحاجب الموصل ^{وقدم} ^{منتزع} منه ^{على} حالها ^ش حد ^{ونا} او
 قدما ^م ^{بما} مجازيا ^{فها} على ^{حد} ^{ها} كوجود ^{محدث} مخلوق ^{عق}
 شها ^{عنه} ^{والتزامى} ^{وهو} انتزاع ^{من} ^{عدم} ^{لازم} ^{منه} ^{عنه}
 بوجود ^{محدث} ^{تضمنا} منه ^{من} حيث ^{ترتب} الوجود ^{والشتر}
^{من} ^{وجود} ^{شها} ^{عنه} ^{فمن} ^{وجود} ^{خارج} ^{يلتزم} ^{الافنى} ^{فها}

اللزامی یعلق بالوجود و وجه کسفی یخلق بالعدم فاحفظ النظر
 عن الزیغ و هذا لا یحتاج بتحقیقه الی جهة اخرى و اما من جهتين
 کالتحت و الفوق و هذا لا یحتاج بانتراعه الی جهة و بتحقیقه الی جهة
 اخرى و اما من جهات کالقرب و البعد و هذا لا ینترع الا من
 جهتين محکومتين فی حکم واحدة لا لانتراع و لا بتحقیق الالبجته فانه
 اصل ان اختصاص شیء بشیء علی قسمین ^{معین} حقیقی هو احتیاج
 بینهما اما قیاما حقیقیا و اما قیاما مجازیا کما فی الانتراع من جهة
 و هذا من اى الاختصاص الحقیقی م لا یحتاج فیما فیه من
 اى قیما وقع فی الاختصاص الحقیقی م الی اختصاص مخصص
 فیشرط علم محتاج من جهة محتاج الیه ضرورتا من اى وجه
 م لا عکس و هذا من اى الاختصاص الحقیقی م بمعنی ربط
 بینهما من اى بین الشئین او بین المحتاج و المحتاج الیه م و
 هنا الاختصاص بمعنی لازم من شئ الذی بمقابله مستعد م
 و بمعنی اختصاص مخصص ایضا فیشرط علمها بربطها الدائر
 من اى بینهما قبل اختصاص المخصص م و هنا الاختصاص

بعضی متعددش الذی بمقتابۀ لازم م فیشبہ مجازی ش الذی
 بمقتابۀ تحقیقی م و مجازی و هو اختصاص مخص شیا بشی و
 لا احتیاج بینهما قیاماً حقیقیاً و لا مجازیاً فہنا بشرط علمہا معا وقت
 الاختصاص مع شرط المعلومین من قبل و یکون بعضی ربط بینہما
 بعد اختصاص مخص مجازی فیشبہ تحقیقی و ہذا ش ای الاختصاص
 المجازی م لا یحقق الا تحقق واسطہ ما باختصاص حقیقی الذی
 یسمی فلا بد للمخصص من جعل لجمع الربط بینہما ش الضمیر الی شتین
 یستحکم ان الربط مجاز م مجاز و ہذا ش ای الشیان م مفعولاً
 فلان الفصل فی نفس المخصص باختصاص حقیقی فیشبہ مجازی
 فی حکم و ہذا شبہ تحقیقی فی حکم فہی مایشبہ مجازے لا یکون
 تقدیم علم للماہیین معاً ضروریاً الا لماہیۃ محتاج عالی قدم ضروری
 ش ای تعاقب العلم الی قدم ہر محتاج الیہ محتاج ضروری
 کحصول الدلالۃ القطعیۃ م فیتحقق الاختصاص بتحقق شرط المعلومین
 معا وقت الاختصاص لا بشرط المعلومین معا قبل الدلالۃ والی
 المکن لیس کذلک ش ای تعاقب العلم الی محتاج الیہ ہوا

يحتاج ليس بشيء ويرى لعدم حصول الدلالة القطعية ثم يستحق الاختصاص
 بتحقيق شرط المتأخرين مع جميع شروط المعلومين قبل الدلالة وفي ما يشبه
 تحقيقه يكونان تقدم علم للمباشرين متساوياً ولا بحث مشترك في
 اختصاص الذي بدلالة والذي لا بهاش اي بدلالة مصل
 ان المجموع والمعرض لوجود ان مبرزان بالخصوصية من اى
 خصوصية النسبة فيها وخصوصية اللفظ للمعنى م والا فمما يتيان
 موجودتان وبالحال لا حاجة في تعبيراً به بانها جوهر وعرض
 قد بطلت لانهما جوهر على عينها لا يرا فيها خصوصية المذكورة
 التي التي لا تجزئ اذ هي غير تجزئية في بدو وجودها من عدم وجودها
 مثل كما ذكر في مشيخ ذكر كيفية توحيد الله تعالى م ولما لم تجز
 لا يصح في تعبير اللفظ الجوز في مقتضى مقابلة الجزئ م كما ذكر
 في ذكر كيفية الاصول في مصل كيفية الكل والجزء م فمما تجزئ
 بمعرض نسبة قيام م م اي حصول نسبة القيام م باخره
 حقيقة ومما يتيان فالعرض في الحال موجود واقع زائد
 على الذات وان لم يكن كذلك فكيف ثبتت نسبة القيام بين

معدوم وموجود من اى العرض المعدوم والموجود
 اذ لا يكون موجود واقع حتماً مع او غيره بغير موجود واقع من
 اى جهة عينه م فبطلت نسبة القيام من اى وجه التعبير بالعرض
 فالعرضية باطله هم وكيفية العينية والزيادات مجبولة في التحقيق
 والمستند تشير الى سنده قيام الافعال بالصفات والصفات
 بالذات والصورة بالهيولى في وجه القيام فليجاء فاقصرت
 على الاشارة فان قصدت فهمت كقولهم ^{كذلك} يطالعون ان سنده
 حوادث واسماء وصفاته سبحانه توفيقية فلا يجوز اطلاقها
 في ذاتها وصفاته واسماء سبحانه او مجازاً ففى الكلام مبرور
 واقع لازماً تدل مغايرته في حقيقة لا تتحقق عينية فالجواز لا يتحقق
 الا بان يتفهمه بالقيام حقيقى في موجود آخر وهو مستحيل
 لقيام النسبة به والاخر موجود من اى وجه محرم وهو
 محل قيام عرض فقط فالجواز لا يتحقق بمرة قدسية ^{فصل}
 ان معنى المصدر هو صفة لمبنى عليه من فعل فاعليه لا ينشأ
 اشتراكه فيهم قوته واستعدادا بافعال في فاعليه لا فعله

نفسه مرتبان مرتبان فقد مالفا عليه و تاخر المفعولية في تقدم
 من فعل فاعله الا لا متباعدة به من شي اي لا يتقدم من فعل فاعله
 لا قياره بفعل فاعله م فلا يتزاع منه بل مني منه اصل
 ان الوجود لمبني عليه من الوجود و يوجد عدم فلا يقتضي عدم
 بمقابله ولا يجتمعان في محل واحد فالوجود بدوي اصل
 ان الثبوت لمبني عليه من ثابت و يفرق من الوجود بجران
 نفى و سلب عليه كما سنذكر ان شارح تعالى و لا يقتضي
 نضيا بمقابله الا سلبا فالثبوت هو موضع خارجا بمقابله سلب
 عن موضع فالثبوت بدوي اصل ان العدم ضد الوجود
 فلا يقتضي الوجود ولا يجتمع به فمبني عليه من معدوم حقيقي او حكمي
 من الحقيقي معدوم لاحق و الحكمي معدوم سابق م متزاعا لوجود
 حادث من جهة حدوثه لا منتزع منه لان الانتزاع لنفي
 اتحاد فالعدم نظري اصل ان النفي لا يجري على عين
 ثابت و من الواو عالمة لبيان حالت الثبوت و حكمه
 في ضمن الثابت عطف م الثبوت المبني عليه منه

ولا علی عدم فقط لکنہ یجری علی ترتیب اثر متاخر من ثبوت
 ذہنی فان صالحا لترتیبہ یا تنزاعہ منہ فی خارج شہبہا لصنہ
 اولاً حاصل ضروری و ہر موقوف احکم للماثر من شأن
 لم یحصل لا یکن حکم النفسی للماثر من ثبوت متقدم خارج
 من اعلم ان ترتیب اثر متاخر فعین ثابت وان لم یرتب
 مقدم فان النفسی لیرتب اثر متاخر من ثبوت ذہنی کما ہو
 المذکور حصراً لا من غیرہ ہم فیتضمن الثبوت قبلہ لا بمقابلتہ
 خارجاً فمبني علیہ من منطقی ملتزم بالثبوت مما ثبت من
 ثبوت حاصل مما ثبت ہم فالنفسی نظری فاعلم ان النفسی
 بالوصف ہو مخبر بہ لا بالذات ہی مخبرہ عنہا اذ ہی ثابتہ
 ولا بالوصف المستطب بالذات عیناً اذ ہو مع الذات عین
 ثابت حاصل ان السبب لا یجری الا علی ثبوت الذہنی
 ہو مبني علیہ من ثابت و یقتضیہ قبلہ و بمقابلتہ خارجاً
 فالسبب ہو عن موضع بمقابلتہ ثبوت موضع خارجاً
 فمبني علیہ من مسلوب ملتزم بالثبوت مما ثبت من

بشبهات حاصل ثابت م فانسب نظري حصل ان الوضع
 بالتخصيص من شيائش حال الوضع م لتحقيق دلالة من شئ
 على شئ م لمقتضى دلالة استلزاما والدلالة لا توجد الا بالوضع
 من المعرفة على وجه التخصيص م حصل ان اللفظ بالوضع
 الدال ان اعتبارية دلالة على معنى مفرد فهو كلمة ولو كان مركبا
 على اصل معنى فان دل على معنى قائم بنفسه ولم يفهم به تقيد زان
 كالذات فهو اسم وان دل على معنى قائم بالغير اصلا
 فهم به تقيد زمان كالوصف الواقع فهو فعل وان دل على
 معنى قائم بالغير عرضا ولم يفهم به تقيد زمان كالاستبداء
 والانهاء فهو حرف فان اشتراك اللفظ بالمعنيين
 من اسم معنى فعل ومعنى اسم م كالفاعل والمفعول
 فهو صنفه مشبهة من باسم م ولذا قد يجد الواحد منها ولما كان
 الوضع مقتضى الدلالة والدلالة موجودة بالوضع فلا يمكن ان الوضع
 ليس بدال وما هو لا يدل فخرج من الوضع وان اعتبرية دلالة على
 معنى مركب فهو كلام ولو كان مفردا على اصل لفظ حصل ان الاسم

قد يكون معرفة وقد ذكره أصلاً فالسكرة قد تعرف أو تخصص
 عرضاً أو تفصيلاً والحرف بها وصفان قائمان بغيرها فقد كانا
 أصلاً فليحتمل معرفاً أو تخصصاً عرضاً على حكم قائم به حصل
 الصفة تكون عيناً للذات من جهة قيامها بالتحقيق بها فيها الأجبا
 اثباتاً أو نفياً فقد تكون عيناً منطبقاً بالذات من شئ كالوجود
 من فلا يمكن نفيها للزوم نفي الذات وعنهما الاحتمال حصل
 ان الاسناد بموافقته من شئ على المجاز من شئ من نوعان من شئ
 احد هما الاسناد من التحقيق وهو بقاء به التحقيق بسند اليه والزم
 التمسك بسند به أصلاً فليحكم معرفاً أو تخصصاً على حكم من ذ اليه عرضاً
 من ثانياً هما الاسناد من المجازي وهو بقاء به المجازي
 بسند اليه ولكن الاسناد المجازي لا يتحقق الا بان يتضمنه بالاسناد
 الحقيقي فيها يصحان في المعرفة بالاحصاء من شئ كالعلم
 من من جهة لانه لم يكر لاجلها الا بتخصيصه بالعرض
 من كما باسم أو بحرف أو بقرينة من من جهتين ضرورت
 التخصيص لا بد منه استقامتاً للمعنى قرينة كافية في تشييد

الاسناد حتى يحجره الى ان يتقيم المعنى به فكلنا مفيد من
 لشبهتهما في حديهما من مثال الحقيقي في معرفة بالاصل
 من جهة زيد قائم والمجازي غلام زيد ومثال الحقيقي
 في المخصص بالعرض من جهتين فباسم هذا الرجل قائم و
 بحرف الرجل قائم وبقرينة رجل قائم والمجازي هذا
 الغلام للرجل والغلام للرجل وغلام رجل فالمقصود في
 الكلام الاسناد المخصص بقريته من هو قائم ومن هو
 مملوك لرجل ماله لا الجنسية فتعلق العلم بالمعلوم بوجه الذي
 لا يزيل العموم ثم فالتعريف تعيين من حيث الذات فلا
 يقبل التعميم اصلا فالعرف منه والتكثير تعميم من حيث الوصف
 فلا يقبل التعيين اصلا فالمنكر منه والتخصيص تعيين يقتضي
 العموم بمقابلته لا يزيله فتعريف المعرفة تأكيد وتعريف
 المنكر مذهب لا اقتضائه للتعميم اصلا فالعارض ولكن
 جاز تخصيصه لاقتضائه العموم ثم وتخصيص المعرف يشير
 الى تروال اقتضائه من اى لا يقبل التعميم اصلا

م عرضا ش تميز من الزوال اي بعرض التخصيص
 م فيقبل التعميم لا اصلا ش تميز من الزوال اس
 لا يشير الى زوال اقتضائه من جهة م وتخصيص المنكر
 يشير الى زوال اقتضائه من اس لا يقبل التعميم اصلا
 م عرضا فيقبل التعميم لا اصلا ش شرح المميزين
 كما ثبت م ولا يفرق في وجه المقصود من التعريف
 وتخصيص لكن فهما اشارت الى اقتضاها وفيها طلب
 آخر بتعيين في حد ذات المعرف وتعميم في حد وصف
 المنكر من ينظر اهل النظر في محلها م ويجوز نفى المنكر المخصص
 بالوصف عن نفسه ش اذ نفى الوصف جائز والمنكر المخصص
 شامل به م لا ش يجوز نفى المنكر م المخصص بالاسم
 والمحرف اذ هما معرفة بالذات في ثابت ش ولا نفى عن
 نفس ثابت م اصل ان معارض الثابت ياول
 بما لا يعارضه لا الثابت لتقدمه على المعارض والا الثابت
 باطل وكيف بطلانه اصل ان نفيا بضد ثابت باطل

شی از لایجری سلفی بقصد ثابت علی ثابت مقدم
 والعدم لایحکم فبطل م و تخالفه شی اسے ثابت م
 ماول شی اذله الوجوه حکم تبادل م بمال معارض ثابت
 فلیستامل فی الصند والتخالف فی صیب ان شار امد
 تعالی اصل ان الامر طلب لرتب اثر جائز امکان
 من ثبوت ذہنی صحیح لم حاصل من ثبوت متقدم
 خارج معلوم شی آمیر و مایم من مو اصل طلب
 ولا یقصد ولا یجوز الجواز باختیار لیس امور ولا دلیل علی
 استعلاء الطلب وعدم استعلاء طاهر اتمن موقاصد
 تاکید اتمت الا لامکان فقد المقصد لا الطلب فالامر
 لعین موجود معلوم و لمکنوع امکان طلب و ترتیب
 لغو و نفی ایضاً شی اسے لمکنوع امکان فقد
 المقصد لغو لکن قد یاول تشریفاً بخطاب
 و لمجہول ثبوت متقدم خارج موجود او معدوم
 مستغنی فالما مورب نظرے اصل ان اسے

منع عن ترتیب اثر جائز اسکان من ثبوت ذی
 صلاح له حاصل من ثبوت تقدم خارج معلوم
 من ناه و منہم ممتنع ہواہل المنعہ و المقصد
 ولا یجوز الجواز باختیار المنہی ولا دلیل علی استعلاء المنع
 وعدم استعلاء ظرافت من ہوا المقصدہ تنبیہ حتمی لا
 لا اسکان المقصد لا المنع فالنہی عن عین موجود معلوم وعن
 ممنوع اسکان منعاً و ترتیباً لغو و مقصد ایضاً من اسے
 عن ممنوع اسکان قصد لغو مکنہ قد یادل تشریفاً باخطاب
 وعن مجہول ثبوت تقدم خارج موجود او معدوم ممتنع
 فالنہی بہ نظری اصل ان اختلافات خلافہ من لضمیر
 الیہ اختلاف اسے وجود غیر مشدہ و لیس المضدہ
 فیقتضی وجوداً غیر مشدہ و لیس بعکسہ قیودہ ان فی
 محل واحد اصل ان المعارض بالاختلاف یا دل بالضد
 من یادل م لان اختلاف یقتضی وجوداً غیر مشدہ بمقابلتہ
 فیسح تاویلہ و المضد لا فلاش اسے لا یقتضی وجوداً غیر مشدہ

فلا یصلح التاویل من کلزم التا قط اصل ان العکس
وجود مشبه فی العکس اصل ان الوجود الخارج ما ہون
مصدق لما فی علم متقدم ما منہ ش ای المصدق متقدما
عما فی علم ای الشبہ ہو معلوم من اوست اخر ش اسے
المصدق متاخر عما فی علم ای الشبہ ہو مصنوع من
حیثا و غیرہ اصل ان الوجود الذہنی فی حصولہ
موقوف علی مصداقہ المتقدم فلیس متعلانی وجودہ و
لا بمصدق ولذا یکن ان یقال لیس للذہنی وجود
ای وجود مستقل وان یقال للذہنی وجود اسے
وجود غیر مستقل فان یفہم کذا فلا نزاع والا فالقولان
باطلان و علم من ہذا ان الذہنی فی حال معلومیۃ خارج
لانہ مصداق متقدم لما فی علم ^{معلوم} اسے للذہنی
ہو مصداق متقدم لما فی علم ^{معلوم} اخر ^{معلوم} من ولا یحصل الذہنی
ان کان مصداق متقدم معد و لا استاخر اصل
ان الوجود البیدی ما تحقق وجودہ واقعا حیثا و غیرہ

وان لم یغیر حسی بدیهی فما اطلاق علی انتزاعی مستلزم
 اسی قولہم ان البدیہی باید رک بنفسہ والنظری باید رک
 بدلالة نفسہ بدیهی وغیر حسی نظری فبقول اخضرین ان نظرت
 فی تعریف النظری وچہ تم بعض دلالتہ و تفکر کہا قالوا
 توقف اور کہ علی دلالتہ و تفکر فقط لکن ہتہ الی توقف
 اور کہا علی دلالتہ فی تحقق وجودہ و واقعہ ہاتھا کہا ہی
 و ان تحصیل نظری آخر کا انتزاع من النظری الاول
 اسی غیر حسی و مشروط ان نظریہ لا یحصل الا بدیہی علی قولہم
 فما احکم علی الاول ولا یمکن حکم البدایت والنظر علی حقیقۃ
 و احدۃ فما یحکم علی الوجود الانتزاعی من غیر حسی م و ان
 یستلزم وجودہ و واقعہ غیر حسی فیہ مش اسے داخل فی
 البدیہی لوجودہ الواقع م اصل ان الوجود والنظر
 باہو با شراعم فی عام مش حال الانتزاع او منفیہ
 لیس بخارج من علم فلیس بواقع م حکما یحکم فاذ تحقق
 انتزاعیہ خارجہ من علم فواقعہ بکسبہا فہم فی احوال

شأنه كالتنافي حال تحقق انتزاعيته خارجة من علم
مبدئي هذا تعريفة بذاته ^{بأنه} اعلم ما قال في المتن فاذا
تحقق وجود ما هو بانته زاعده خارجا من علم فواقع بوصفه
فهو في الحال بدسي بل قال ما قال ففیه نکته اسی ما هو بالاتزان
في علم حكما عقليا الى ان تحقق انتزاعيته خارجة من علم نظر
فاذا تحققت خارجة من علم فواقعة بوصفها فهو في الحال
بدسي لان منشأ الثبوت للنظر هو الانتزاع الحال بين
المتزاع والمتزاع منه لا وجود المتزاع المتحقق ولكن
لما تحقق فتحقق انتزاعيته خارجة من علم يجعله به بدسي
م وكذلك نسبة وابنا من مثلا ان الملك مفهوم
انتزاعي من جهتين من مالک و مملوک فالی ما ان لا تحقق
خارجا من علم نظري فاذا تحققت انتزاعيته خارجة من
علم فهو في الحال بدسي فهذه امثال للنسبة والانتزاع
والابنا كلها في الجهتين ومثلا ان فعلا لازما مفهوم انتزاعي
من جهة من صفة وذات فالی ما ان لا تحقق بنفسه

من منسزع منه خارجا من علم نظری فاذا تحققت
 انتزاعیة خارجة من علم فهو فی الحال بدیهی فہذا مثال
 للنسبة والانتزاع والابزار کلہا التحلیلی فلکنظر سے
 حالة قلیلة من فالنظری قبل البدایة ش اسے اذا کان
 الامر کما قیل فی النظری والبدایة فالنظری ثابت
 قبل البدایة من فہما استجمعا ش الفار بجزا الشرط
 المحذوف اسی اذا کان الامر کذا فی النظری قبل البدایة
 واللاستفہام للانکار فالکما حصل ما من شے استجمعا
 ویکن ان یكون مانافیه ولبستر الی ما ہو بالانتزاع
 فی علم ہذا شامل لجواب سوال متوہم من عبارت المتن
 اسی النظری ما ہو بالانتزاع فی علم فاذا تحققت انتزاعیة
 خارجة من علم فواقعة بدیہی فہو فی الحال بدیهی + ہو
 ان استجمیع النظر سے والبدایة شے واحد اسی ما ہو
 بالانتزاع فی علم فجاوبہ انما اذا کان النظری قبل البدایة
 فہما استجمعا م وعلی الاصل العلیات بدیهیة فی حدہا

اصل ان تعبیر استخراج و الذہنیہ بوصفہا مع لحاظ
 العلم بوجودہا اصل ان تعبیر الہدیہ و النظر
 بوصفہا بلحاظ وجودہا فقط و لا لا محمولین اصل
 ان التجدد لا یوجد بوجود الذی و جہد لا بوجود الذی
 یتجدد محبازاتش تمیز من تجد و الذی مصدر لفعلہ
 اسی تجد و مجازاً مبدئہ باتحاد مجازی لا حقیقت
 ش تمیز من تجد و الذی کما مر فاعلم ان التجدد صفتہ
 لوجود الذی یتجدد بمقابله وجود الذی و جہد لا لوجود الذی
 و جہد م فلا بغیرہ ش اسے اذا کان التجدد بالمثل
 باتحاد مجازی فلا یوجد التجدد بغیر مثل وجود الذی
 و جہد م فی العوارض مع الذات ش لان تجد و العوارض
 یلزم التجدد فی الذات لقیامہا بحقیقی بہا و ہی منشأہا
 م فالتجدد و التجدید بما ش اسے ہو مفہوم جہد یدر
 متعلق ثابت م وقع بازائہ مفہوم قدیم منہ منہ و جہد
 و جہد متعلق بہ من جہت صفتہ التجدد و لا من جہتہ اخری یا

لان شئ تحليل ففني عموماً وفاني عن المحل وبقائه في محل
 عن المحل ثم ثبت ان العوارض شئ دون الماهية ثم عن
 المحل انتقالا شئ لا قارة لنفسها ثم يقتضي بقاءها في محل
 والمحل ما قامت به شئ اى الماهية التي قامت به العوارض
 بقيا بها الحقيقي ثم لا يثبت فيه شئ اى الزمان والمكان
 ثم وبقارة العوارض بقيا بها الحقيقي بما به اخرى دون
 ما قامت به بمستنغ فان في محل شئ اى ان بقى في
 محل من الزمان والمكان ثم بما قامت به ففني المحل ليس الفناء
 عن ما قامت به فاذا البقار غير محتاج شئ ففني المحل اى
 في نية الزمان والمكان متعلق مقدم بليس جزاء شرط ولفاء
 للتفسير واذا الشرط على الجملة المحذوفة اى اذا كان لا
 كذا والبقار غير محتاج جزاءه ثم والماهية لا تقوم الا بها
 فليس لها محل شئ المقصود ان ثبت التجرد في الماهية
 ولم يسلم قارة نفسها كما هو قولنا فما لها من محل اى
 ما قامت به وففني ما قامت فيه كما هو المذكور فكيف ثم وان يقصده

ما قامت فيه فلفظ ولزم البقاء غير محتاج شش لان التجدد
 واقع في نفس المتجدد لاسن حيث ينتقل من المكان الزمان
 والقيام فيهما ولزم البقاء غير محتاج لعدم التجدد وفي نفسها
 هم والتجدد باطل شش ان ^{الذات} تنفرض انتقال المكان والزمان
 والقيام فيهما فالتجدد والذات انما لا يقع الا في نفس المتجدد
 باطل هم وليس المحل للمحل شش ولو من ما قامت به او ما قامت
 فيه لان المحل متجدد وليس له محل آخر لقيام ما فنه هم و
 ان العلم بالمعلوم في حده ان ينتقل منه فيعاد اليه فكيف
 في علم المعلوم الذي لا ينكس عنه ولو لا الجهل في حد
 الانتقال الى العود شش وان يعطوف على ان مجرور
 اللام علة نفى عود فاني ومن لا بد اية الانتقال والى
 لغاية العود هم فآله موجود واقع في زمان حال واقع
 شش لان التجدد لا يقع الا في وجود واقع في زمان حال
 هم فالماضي بعدم لاحق به يستلزم فناء شش الضمير المجزؤ
 يرجع الى موجود واقع في زمان حال متعلق لاحق صفة

لعدم مجرور متعلق ثابت فہر متقدم و يستلزم قمار صفۃ لہما
 اسے لکھو صوف و الصفۃ معام و مستقبل بعدم سابق
 يستلزم تجدد اس ترکیب الجملۃ کترکیب جملۃ سابقہ
 علیہا م و تحقیق الدعویٰ بالتجددش ای تحقیق الدعویٰ
 لوجود زمان حال و عدم ماضی مستقبل بالتجدد اسے
 الحادث لانه يستلزم العدین م وان لم یکن کذا فیشمل
 بالذہر الباطل للذہرۃ فی بقاۃ غیر محتاج و لزوم التنازع
 فی العودش بعدم العدین م و سن و ونہ ان فسارفا
 بنفسہ و التجدد و بشک بدیسی ش لکاید رکان بدایتا فلا
 یحتاجان بدلیل م وان تفرض بقاۃ فی محل آخر
 و العود فلیس علیہا دلیل ش اسے علی بقاۃ فی
 محل آخر و عود نفس الفانی م فاعلم الحق و سن قولہ تعالیٰ
 علی ما تدعی مانسخ من آیت او منہا ناسخیر منہا او شلہا
 الم تعلم ان اللہ علی کل شے قدیرہ فاعلم ان النسخ یتناول
 بنسخیر منہا او شلہا لاش ای یتناول م التجدد و الا یصدق

بشأنها فقط فنجيز منها والقدر منها يدفع لبس عجز في خلق محمد وآل
 شش يتحقق بعين هم كما قال الله سبحانه افعينا بالخلق
 الاول طبل هم في لبس ابي القباس باللفاني تجدد مشهذاتنا
 وعرضا اوفى لباس اخر قبل لترقى اوتهم الى الكفار و
 لبس اس في شك من خلق جديد اس خلق يوم البعث
 قبل لا ضرب على قول الكفار فاعلم ان التجدد حسي شش
 كما هو ظاهرهم ونظري باستدلال منع لبقا غير محتاج
 فيارب كيف خلقتني في الخلاف شش ابي في خلاف هذه
 المسئلة وغيرهم واني اخافك شش ابي في التخالف
 هم واما توفيقى الاكبر شش على الحق هم وتوكلت عليك
 شش لتهدني هم فافتح لي ابواب رحمتك شش وبهي الحق
 هم وانت خير الفاحمين وصل وسلم على محمد بنى الرحمة
 وعلى انواره شش يراود بانواره وجود الانبياء والاولياء
 والملائكة حتى ما فيه نوره صلعم هم وشفعه فينا وترحمنا
 به وانت خير الراحمين صل ان الشدة تقضى القفار

حان خلق جديدة هم ربح الى الخصائص من جوده صفاتي واني

والاتحاد فالغايير ظاهر والاتحاد لا يوجد الا في شيئين
 مجازا فاشتركاك حقيقتين حقيقتا في ما تمت زان ^{ممتنع}
 الامجازا ^ش لانهما ان تغايرتا حقيقتا فالالاتحاد بينهما
 مجازا فكيف المتغايران في حد هما اتحاد حقيقتا يارب
 الامجازا بوصف جامع م ^م وحقيقة واحدة لا تقتضي
 التغاير والاتحاد في حد ^م فكيف هي دائرة فيما به
 الاستيوار وهو التغاير وفي ما به الاتحاد وهو في شيئين يارب
 واما اشتراك العارضين فالعارضان ايا بقيام حقيقي
 واما بقيام مجازي على حقيقة او حقيقتين فيما منع اشتراك
 الحقيقتين ^{ممتنع} الامجازا ومن ^{دونه} ان يكن العارضان
 في ما به ^{قديم} فلهزم حد وثبها بتغيرها عن حدها فرضا باطلا
^ش لان الاشتراك ^م يغيرها عن حدها الذي يميزان
 به ^م لا يتغيران ^م وان يكونا في ما به ^م حادثة فالضاد
 لا يثبت لهما حتى يستجيلا وماترى استجيلا ^ش كما في قوله
 تعالى ثم خلقنا النطفة علقه فخلقنا العلقه مضغمة

فخلقنا المصنعة عظاما الایة فالق عصاره فاذا سب
 ثقبان بسین الایة و فی غیرها ایضا م هو الشخص الذی
 علی الماہیة فیخرج بغير مشاہد ان یقبل تصرفا باطلا فبقاها
 غیر محتاج فالحق باقیل ش اسے ہستناع مشترک
 احقیقتین حقیقتا فیما تمتازان م و من و راتہ ان
 الکلام دائر فی الاشتراک و ہو فی المتغایرین من
 حقیقتین او عرضین علی حقیقہ او حقیقتین فان
 تعارض المتغایران للاشتراک فمناقضتا ہما و
 حقیقہ ہما یقولان ہا فیارب کیف تبقی حقیقہ ساذجہ
 و یصیر ما نارافقہوا یا اولی الالباب باقیل ش
 اسے مارڈ و ما اثبت م و قبیل استحالة المیار
 نارابدی ہا فافہوا ان قمار نفسہ بدیہی ام قناتہ عن
 المحل و استحالہہ و علی القائل ان یات علیہا بدلیل
 و ان الظن لا یغنی عن الحق شتیا اصل ان البزئین
 فی المتغایرین تغایر ہما فہو وصف مانع فی نفسہا

لا الثالث بينها ^{صفت} مستجمع ^{صفت} بوصفها والذليل عليه لفظا وجود
 المتغايرين ومعناه مفهوم ^{صفت} وهذا جزئ حقيقي ولا يحتاج
 الى غيرهما للفرق والمعرفة وان يكن ^{صفت} ثالثا بينها مستجمعا ^{صفت} بوصفها
 كقولهم فقولهم لا يستجمع المتغايرين في وجه التغاير وهو مانع
 فلا يمكن ان يكون عين الآخر ^{صفت} شئ من ^{صفت} المتغاير الآخر
 هم فلما كان ^{صفت} المتغاير ^{صفت} بما يمتنع عنها فلا يمكن ^{صفت} عندها بوصفها ^{صفت} المتغاير
 الآخر انتهى وان يكن ^{صفت} ثالثا بينها مستجمعا ^{صفت} بوصفها ^{صفت} على وجه
 مجهول بقاياها الحقيقية ^{صفت} او المجازي فالوجود ^{صفت} يستجمع ^{صفت} المتغاير
 في نفسه ومتغاير المتغايرين غير ^{صفت} فلهذا ^{صفت} برزخ ^{صفت} بينها ^{صفت} مستجمع
 تغايرها فكان ^{صفت} التسلل ^{صفت} الدور ^{صفت} وما هو ^{صفت} ثالثا ^{صفت} بينها ^{صفت} غير ^{صفت} حاصم
 وفي نفسه ولا غيره ^{صفت} شئ ^{صفت} لا كما ^{صفت} فاجعله ^{صفت} مع ^{صفت} تقديره ^{صفت} اے
 لا غيره ^{صفت} ثالثا ^{صفت} بينها ^{صفت} غير ^{صفت} وفي نفسه ^{صفت} عطف ^{صفت} على ^{صفت} الجملة ^{صفت} الاول
 م ^{صفت} ولحجب ^{صفت} من ^{صفت} ان ^{صفت} الثالث ^{صفت} بين ^{صفت} الاثنين ^{صفت} انما ^{صفت} هو ^{صفت} الثاني
 بين ^{صفت} الثالث ^{صفت} والآن ^{صفت} هذا ^{صفت} الكلام ^{صفت} في ^{صفت} برزخ ^{صفت} حقيقي ^{صفت} وهو ^{صفت} المفرق
 واللبته ^{صفت} وجود ^{صفت} بسيط ^{صفت} متاخر ^{صفت} من ^{صفت} المتغايرين ^{صفت} شئ ^{صفت} من ^{صفت} من

اشارت الى الانتزاع من المتغايرين ^١م مستجمع
 بأثر الطرفين وصفا بقياهما بحقيقته ^٢به والمجازي الذي
 يحتاج بحقيقته ^٣فني وصف جامع في الوجود ^٤ش ا
 هذا الوجود المتأخر ^٥م في نفسه ^٦ش تأكيد في الوجود
^٧م فرقا ومعرفا ^٨لها ^٩ش اى للفرق والمعركة للمتغايرين
^{١٠}م لا ^{١١}واقعا بينهما للفصل او الوصل حقيقة فهو ^{١٢}برزخ
 في حد نفسه ^{١٣}تخصا ^{١٤}ز ^{١٥}ا ^{١٦}ا ^{١٧}ا ^{١٨}ا ^{١٩}ا ^{٢٠}ا ^{٢١}ا ^{٢٢}ا ^{٢٣}ا ^{٢٤}ا ^{٢٥}ا ^{٢٦}ا ^{٢٧}ا ^{٢٨}ا ^{٢٩}ا ^{٣٠}ا ^{٣١}ا ^{٣٢}ا ^{٣٣}ا ^{٣٤}ا ^{٣٥}ا ^{٣٦}ا ^{٣٧}ا ^{٣٨}ا ^{٣٩}ا ^{٤٠}ا ^{٤١}ا ^{٤٢}ا ^{٤٣}ا ^{٤٤}ا ^{٤٥}ا ^{٤٦}ا ^{٤٧}ا ^{٤٨}ا ^{٤٩}ا ^{٥٠}ا ^{٥١}ا ^{٥٢}ا ^{٥٣}ا ^{٥٤}ا ^{٥٥}ا ^{٥٦}ا ^{٥٧}ا ^{٥٨}ا ^{٥٩}ا ^{٦٠}ا ^{٦١}ا ^{٦٢}ا ^{٦٣}ا ^{٦٤}ا ^{٦٥}ا ^{٦٦}ا ^{٦٧}ا ^{٦٨}ا ^{٦٩}ا ^{٧٠}ا ^{٧١}ا ^{٧٢}ا ^{٧٣}ا ^{٧٤}ا ^{٧٥}ا ^{٧٦}ا ^{٧٧}ا ^{٧٨}ا ^{٧٩}ا ^{٨٠}ا ^{٨١}ا ^{٨٢}ا ^{٨٣}ا ^{٨٤}ا ^{٨٥}ا ^{٨٦}ا ^{٨٧}ا ^{٨٨}ا ^{٨٩}ا ^{٩٠}ا ^{٩١}ا ^{٩٢}ا ^{٩٣}ا ^{٩٤}ا ^{٩٥}ا ^{٩٦}ا ^{٩٧}ا ^{٩٨}ا ^{٩٩}ا ^{١٠٠}ا
 ويحتاج الى غيره لفرقه ومعرفته وان قيل هو متصل
 الطرفين او مفرق حقيقة فيرد ما قيل في الصدر ^{١١}على نفسه
 وفيه ^{١٢}ش ا ^{١٣}في معنى البرزخ المجازي ^{١٤}م
 برزخ مثالي وهو علم مستجمع ^{١٥}مثالي الطرفين ^{١٦}فالمثاليان
 لا يتحدان فيما يتازان به ^{١٧}المجازا ^{١٨}وش ^{١٩}المثالي ^{٢٠}م
 الواحد لا يوافق لمصادقين متقدمين ^{٢١}لعلم ^{٢٢}المصدق
 متقدم ^{٢٣}ومتأخر ^{٢٤}لصنع ^{٢٥}توافق ^{٢٦}مجازي ^{٢٧}بجامعيته ^{٢٨}لا حقيقته
 بما نعتيه ولا يابويان ^{٢٩}في حد ^{٣٠}بها ^{٣١}وان ^{٣٢}كانا ^{٣٣}ما ^{٣٤}بسته ^{٣٥}وحدة

فلزم الدوربان الماهية من الالف واللام للمعبر المذكور
 هم كانت مأخذ وجود الشعب فاشبه الالف واللام
 للمعبر المذكور هم كان مأخذ وجودها ومثال الذي
 صنع لاحتاج الى مثال الذي لعلم وفي المثالي برزخ
 حقيقي كما ذكر ولطاقة المقاصد في البحث لا يدرك الا بال
 اصل ان المنع ليس بخصوية على تعميم مسلم في وجه الاستدراك
 لان المنوع منه فكيف من اى فكيف المنع على المسلم
 من الا في وجه غير مشترك اصل ان التخصيص بمقابلة
 تعميم فنفيد المقصود فلا يتفي بوجاهة التخصيص لغير مخصص له
 لا مشترك في عموم ان لم يكن متشكلا لغيره من الالف واللام
 المنوع لا مشترك في العموم هم وان لم يكن مشترك
 العموم باطل ومغايرت مخصص من محتمل في وجه التخصيص
 لا يشترط ان لا يكون مشترك في عموم ولا يعارضه ولا يعتبر
 عموم ولا خصوص الالف واللام في العوارض من الالف واللام
 من اصل ان الاستثناء بمحصور في وصف وما قام به حقيقة

ش هو فاعله م او مجازا ش هو مفعوله م فالوصف
وجه الاستشعار واما قام به حقيقة او مجازا استثنى منه و
مستثنى والمتعلقات الزائدة غير الوصف ش الذي
حصر الاستشعار فيه م لمستثنى منه والمستثنى شامل لهما لا
لوجه الاستشعار فتعابير وجه الاستشعار بالصدق للمعنى
المذكور وتعابير المستثنى منه والمستثنى بالخطاب ضرورة
وان لم يطل الاستشعار وانما هو معناه فالاستشعار بقيد
لحصر وتحقيق لما فيه من اثبات لامن نفى اذ ليس المحصر
والتحقق الا في موجود ش مثلا جابر في زيدن العالم
الا عمرن الجابل وعكسه م اصل ان الاستدراك
محصور في وصف واما قام به حقيقة ش هو فاعله م
او مجازا ش هو مفعوله م فالوصف وجه الاستدراك
واما قام به حقيقة او مجازا استدراك في الجملة الاولى
ومستدرك منه في الجملة الثانية والمتعلقات الزائدة
غير الوصف ش الذي حصر الاستدراك فيه م

المستدرك والمستدرك منه لا الوجه الاستدراك لمقصود
 الاستدراك الثمانية لا الاو^لى لصرحتها ولكن الاستدراك
 لا يتحقق بغير ذكر الاو^لى فلذا قيل ^{بغير ذكر الاو^لى} مستدركا ش تامل في
 معنى لفظ المستدرك والمستدرك منه فوضع تعبير الماتن فيها
 ثم فتغاير وجه الاستدراك باختلاف المعنى المذكور ضرورة
 فإين تغاير المستدرك منه من المستدرك فيذكر وجه
 الاستدراك والمستدرك والمستدرك منه وجوبا لعدم
 دلالة عليهم تنبأ بهم ش مثلا جاري في زيد لكن عمرو
 ذهب الى خاله هم اولم تغاير ش المستدرك منه
 هم فقد يحذف جوازا فضاحة بوجود الدلالة عليه بتوحد
 ش مثلا جاري في زيد لكن ذهب الى عمرو ولكنه ذهب
 هم وقد يحذف وجه الاستدراك العام ش الذي
 باليتقيم المعنى بهم في جملة المستدرك وجوبا فضاحة وبلغة
 لتوسعه ش مثلا ما زيد الا عالم هم وان كان تغاير
 وجه الاستدراك بالمضد للمعنى المذكور فله ان لم تغاير

المستدرك منه من المستدرك من ش والافهوا الاستقنار مثلاً
جاء في زيد لا عمر واما جاء في زيد لا عمر واما جاء في زيد لا عمر واما جاء في زيد لا عمر
لمقصد آخر الذي يذكر بعد المستدرك منه ففي الحال الاستدرك
استفاداً لمحصرو تحقيق في حجة الثبوت لاني حجة النفي اذ ليس المحصر
والتحقيق الا في موجود من ولم يذكر وجه الاستدراك بوجود الدلالة
عليه بضد يه م مثلاً لا ينفع سعيهم الابشية الله تعالى اي ينفع سعيهم
بمشية الله تعالى بخلاف لكن ش لا يستفاد منه محصر والتحقيق م
الا يستفاد منه محصر والتحقيق في الثبوت المتغير بالصد من النفي
ش اذ الثبوت بعد النفي بالصد يفضي للمحصرو التحقيق مثلاً ما كان ش يد انا
احد منكم ولكن امير وعادل م وان لم يتغير وجه الاستدراك
المذكور فمهل الاستدراك المقصد آخر الذي يذكر ولم يذكر ش
وجه الاستدراك م بوجود الدلالة عليه بعدم المتغير فصاحة
جواز ش مثلاً لو شئت لضربكم لآكن لا اكرهكم ولو شئت لضربكم
لاكن اذ فيكم زيد اي ماض بكم لا اكرهكم واذ فيكم زيد م اصل
ان في المفضل والمفضل عليه تعار حقيقة واتحاد امجاز ياش

كما زيد اعلم من غمروهم وقد يحذف المفضل عليه للتوسيع كما
 والله اكبرهم والافضل اصل ان المحصر هو محصور فليس خارج
 شبهة اي ثابته من بعض المحصورم فلا يجري عليه انتقاص فان
 يستثنى او استدرك يخص بعض منه في الكلام فهو بمعنى جمع لا حص
 ش فالحص لا يرجع الى المستثنى والاستدرك والمخصوص هم والتأكيد
 كما يحصر في الحكم اصل ان الربط في مصدر متعد لا يتجدد في فاعل وفعول
 لانه بقيام حقيقي في فاعل وبقيام مجازي في متعول اذ هما متغايران
 بنسبة لهما لكنه يقتضي انه لانه الى كل واحد منهما به فلا يدرك كل واحد
 غيره الامجاز والاعلام في ادراك الذي بالربط المصدرى لا
 بوجه غيره اصل ان الجانب الاول في الجواز قوى لانه موجود
 اصل ان الذات لا تبحث بنفسها لمفهوميتها بالوجدان ^{مفردة} علما
 الا بعوارضها فلا تتبع الا بعوارضها وهكذا العوارض لا تتبع بنفسها
 الا بما قامت به لانها لا تقوم الا بما هيته والعرض على العرض
 ممنوع وان اقر ما هيته فالعرض مفقود وان وجد فافقول
 اصل ان التعميم لا يقع في الذات نفسها الا في اختصاصها

بوجود جازمه شئی نیست بضرورتی غیر سلبها هم او واجب
 شئی است بضرورتی فلا یجوز سلبها هم اصل ان تشبیهین یقع
 من العوارض لاسن الذات فمن عوارض جازمه شئی نیست بضرورتی
 غیر سلبها هم رفع الایهام فی وجه مخصوص و من واجب شئی است
 بضرورتی فلا یجوز سلبها هم رفع الجهل عن وجه مخصوص و وجب التمسك
 فی المبتین و المبتین من وجه و التغاير من وجه و هما ظاهران
 منها فوجه التمسك مبتین ^{لاستمران} اصل ان تشبیه باضانه لا بحقیقه
 اذ وجه التشبیه وصف مانع بحقیقه شئی فالتشبه بحقیقه
 مستغنی عن اصل ان مفهوم کل یستلزم باجزائه یعنی جمیعها
 مفهوم کل یمتضی مفهوم جزو له و مفهوم جزو یمتضی مفهوم
 کل له و هما متخالفان فی مفهومهما فلا یستلزم بعضهما علی بعضهما و
 یقطع نظر عن مفهومهما لاجتنبهما فان مفهوم کل مشوقف علی
 مقابله مفهوم جزو له و مفهوم جزو علی مقابله مفهوم کل له فان
 كان كما یفهم کل موجودا حقیقیا ضروری فی عده و هو واحد
 حقیقی فکان كما یفهم جزو له موجودا حکمیا شئی ای غیر موجود

متصرفا بالوجود هم غیر ضروری فی حدی تنجیا بوجود مایه مفهوم کل
 ان لم یکن امکان جواز وجوده ممکنا و میو افراد حکمیه و ان کان
 باین مفهوم جزو وجود حقیقی ضروریانی حدی و میو افراد حقیقیه و کان
 باین مفهوم کل موجودا حکمیا ش اسے غیر موجود متصرفا بالوجود هم
 غیر ضروری فی حدی تنجیا بوجود مایه مفهوم جزو ان لم یکن امکان
 جواز وجوده مستغنا و میو واحد حکمی فان لم یکن التبع لا تمنع الوجود
 الحکمی فالمتوقف ش الفاعل تفید معنی العطف علی التبع و اجزاء
 لشبهه مستدرسی اذ لم یکن التبع باقناع الوجود الحکمی بطل بعضها
 فلم یکن التوقف بینها المتوقف علی وجودها م بطل مفهوم کل و جزو
 لعدم وجود بعضها لعدم التبع ولعدم وجودها لعدم التوقف فاعلم
 ان مفهوم جزو لا یتحقق الا بمقابله مثله ش مر جزو هم سجدات
 فرد و واحد فلا یحصل الجزو الا بافراد و لو مختلفین ش فلیس
 اتحاد مجازی منها شرطا فی هذا الوجه هم ولما الاجزاء بمقابله
 کلها و الافراد بمقابله بنیها ^{افراد} فالاجزاء لیست بافراد و الافراد ^{لیست}
 باجزاء و اذ التوقف ^{افراد} مفهوم بعضها علی بعضها ففی آتی وجه ش

من الوجہین المذکورین اسے ان کا ان بابہ مفہوم کل موجود
 حقیقی ضروریانے حدہ وان کا ان بابہ مفہوم جزر موجود ^{حقیقی}
 ضروریانے حدہ م لا تحقق الا وجودا حکمیاں اسے لا تحقق
 مفہوم بعضہما وجودا حکمیاں م فالحاصل انما مفہوم کل ^{سبب} موجود ^{سبب}
 کثیرین کو مختلفین دو قسم سے من حیث انہم اجزائہ فہذا وصفہ اللغ
 اصل ان مفہوم جنس میں ثابت م بافرا حقیقیۃ میں ہے
 لہا وجود واقع م متقابلہ موصوفہ بعینہی منطبقہ او غیر منطبقہ
 توصفا عارضیا بوصف بمعنی مصدر جعلی او اصلی بنی علیہا
 بکون اتحاد مجازی بینہا فلا بفرد میں اسے لائیت مفہوم
 جنس بفرد واحد م فالاتحاد المجازی شرط ثبوت لمفہوم جنس
 لغایت مجازیۃ فی افراد مجازیۃ میں اسے بالہا وجود
 واقع م لا تحقق افراد ^{حقیقیۃ} فبطل مفہوم جنس حقیقیۃ
 الامجازا فافراد الوصف المقیدہ بافراد موصوفہ بہ ^{توصفا}
 عارضیا موصوفہ توصفا ذاتیا جنس ایضا مقصد جعلی و ما
 موصوف بہ جنس علی اصل المعنی واللفظ و مقصد اصلی و ما

موصوف به جنس على أصل المعنى لا اللفظ ولذا يقال مصدر
 حصل وصفه عاما وقاعلا ومفعول اسماعاما باعتبار الذات وصفته
 عامه باعتبار الزمان فالأصل إنما مفهوم جنس ما هو عيم على كثيرين
 متفقين من حيث أنهم متقاربين فهذا وصفه المانع حصل أن مفهوم
 نوع ما هو عيم على كثيرين متفقين من حيث وصفهم فهذا وصفه المانع
 حصل إنما ما به التي يظهر منها عارض تعتبر بهيولي والعارض
 بصورت في محاوره قوم فقط فاني أصرح أسكن أن كان العارض
 زائدا على ما به بقية حقيقي بها أصلا المنشأ تها له وهو صفة
 ذاتية لها فليس بحادث منها وإن كان زائدا على صفة ذاتية
 بعتبام حقيقي بها أصلا المنشأ تها له فبالماتية عرضا بواسطة الصفة
 الذاتية فهو حادث منها من كذا زيد قائم وقاعد فلا تغير صفة
 الذاتية ولا ما به لاكن تغير قيامه وقعوده قائمان بقيامه
 بصفة الذاتية أصلا المنشأ تها لها فبالماتية بواسطة صفة الذاتية
 عرضا فبما سجدان منها من فبما بولقيام مجازي ليس بصورة لها
 راد ما به او عارض فان كان ما به فبما قائم بغيرها في معناه

شأن ما هيته لا عارض هم وأن كان عارضا فله محل قبيح
 قبيح بقيام مجازي وهو ما هيته قائمة بنفسها في معناها فها على
 نسبة بقيام حقيقي بينهما في معنى هويي وصوره فلا على نسبة بقيام
 مجازي فاعلم ان ما هو بقيام حقيقي من صفات التي ثابتة في ما هيته
 وما هو بقيام مجازي من صفات التي مسكوبة من ما هيته فان
 انكرت مسكوبة التي بد هيته لزم اجتماع اضداد بالتى ثابتة اصل
 انما الاطلاق بمقابلة التقيد وعكسه شأني انما التقيد
 بمقابلة الاطلاق هم وهما على ما هيته واحدة والاطلاق
 بالتقيد على ما هيته بقيام حقيقي من جهة اخرى بمغايرة حكيمية
 بالاطلاق فترد عليها الاطلاق من شأني كما ذكر في ذكر كيفية
 العلم والمعرفة الخ بزيادة شئ من هذا هم وتقيد الذات ليس
 من حيث اوصافها بمغايرة الوصف بالذات حقيقة في حيل
 لكن من حيث نفسها بالوصف لا بالذات اصل ان الاضافة
 لا تصح بين عام وخاص وعامين ولا بين موجود ومعدوم ومعدوم
 الامين موجودين خاصين فليكن تأمل في البيان اصل انما الدلالة

اے مدلولہا قاطعہ عن غیرہ متضمنہ اخبار محتمل تصدیق
 ش لا تکذیب م قال تصدیق متضمن تسلیم تحصیل یقین ش
 ہو علم بدید اسے واقع م فقد کیون ش تا م م علم یقین
 باضافہ الی مفعول و قد عین یقین باضافہ بیانیۃ ش
 نفس یقین م و قد حق یقین باضافہ الی فاعل المحصل
 اصل الحکم ہو یقین شے یدور بین فاعل و مفعول فحکم
 تصدیق باجمالی مصدق ہو لازم تفصیل وجود واحد فی حدہ
 تفصیل مصدق لازم اجمالی وجود متکثر فی حدہ فمن بنا توحید
 مع تکثر و تکثر مع توحید ش اے توحید وجود حکم تصدیق باجمالی
 مصدق مع تکثر وجود حکم تصدیق تفصیل مصدق و عکسہ
 اے وجود حکم تصدیق تفصیل مصدق مع توحید وجود
 حکم تصدیق باجمالی مصدق فحکم تصدیق باجمالی مصدق
 امون انفع للمصدق ش کما نقول منت بالہ کما ہو یا
 و صفاتہ و قبلت جمیع احکامہ م اللهم صل و بارک وسلم داتا ابد علی
 محمد رسولک حبیبک علی النوارہ کما تحبہ رضاه و شفیعہ فینا و رحمنا

ذكر كيفية توحيد الله سبحانه
و تعالی عما یصفون وشهادهما

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفعہ علی الہ واصحابہ
واتباعہ اجمعین اعلم القول عمن یدین ان الحوادث یقتضی قدما
واحد احد متوحد البضرة وان لم یکن فالحادث ممنوع والتو
منقطع وبالفرض الباطل توافقا لدلیل علی المتوافقتين المتوحد
لین متعدد وانتزاع الحوادث بقبایہ تحقیقی من قدیم ^{قننیة} میطیایہ
وجمعہ کل الوجہ باطل وانما الله واحد سجاده وتعالی عما یصفون
اللاهم صل وسلم علی محمد نبی الرحمة وعلی النواره کما تحبہ وترضاه وشفعه
فینا وترجمنا به فشرحه بسم الله الرحمن الرحيم حامدا ومصلیا وسلم
اعلم انما علم توحید قدیم یتوقف علی دلالة الحوادث بنفسه الیه
فقال م ان الحوادث من العلم ان معرفة حدوث وقدم
متوفقة بعدین ح اسے عدم سابق وعدم لاحق

فالحدوث بالوجود من عدمين والعدم بالتغير برهني فكيفية غفلة
 مجهولة والمادة له معدومته ولا تجزى بنفسه ح اى لا ينقسم
 من ولا بغيره ح اى لا يتكسب من بدو وجوده من عدم
 ح سابق من الى فناء الى عدم ح لاحق من وجوده بالتجزئ
 بغيره لازم تركيب والتركيب يقع في الاجسام لافى البساطة فثبت
 الدعوى من جهة والكلام فيها مطلقا فان تركيب لازم موجودا
 للتركيب من قبل ح التركيب من فلا بد والوجود للتركيب ح
 وكلاهما في بدو الوجود من وان بدو وجود التركيب من عدم لازم
 موجودا من سابقا للتركيب في مرتبة عدم او عدم مرتبة عدم و
 باطلان ولزم التركيب للموجودين السابقين للتركيب فلهذا
 لا ينتهي بنفى الوجود من عدم الذم منه بدات الوجود فالوجود
 ان لم يلبا بدات فذلك شرك حقيقى في قدم او دهر لا خالف له وجود
 وفناءه ان انتهى بالوجود الذى لا تركيب له حصل له لا تجزى
 ولا بغيره من بدو وجوده من عدم الى فناءه الى عدم وجودا
 مع ان الوجود الذى فارغ عدم ان لم يلبا بدات لا تجزى

ولا بغیره قال کلام فی تحقیق کیفیت تجزیه بنفسه وبغیره فانها من
 مرتبه تشخص ^{صغیر} زائد علی ما هیته لانی مرتبه تشخص ^{صغیر} ما هیته از حیث سریه
 فی قنایها بحکم کما یفهمان فی ذکر کیفیت الاصول فی اصل ذکر کیفیت
 تجدد س حتی لا تمیل للترك ففی حال الترك ما هیته التي فی مرتبه
 بدو وجودها غیر تجزیه مطلقا بحکم بنفسه وبغیره س ولو هو
 الی غیر محتاج کما قال سبحانه بدیع السموات والارض الاکبر
والکبیر من خلیق المخلوق من غیر موده کما قال سبحانه
ام خلقوا من غیر شیء مود عدم اعلم ان الشیء یطلق علی ما له وجود
 فغیره عدم فثبت خالق بوصف مانع وبتوحد فی تخلیق من عدم
 اے من غیر موده فاذا الاستبعاد فی خلق جدید فصدقت الاسماء
 بتحقیق المقادیر والعدم قول راجع عندی من اقوال فی التفسیر
 اکبر وغیره منظور فیه عند متاعل فی النظم والدعوی یعنی قول من
 غیر شیء اے من غیر خالق نظربان لفظ خلقوا یتضمن خالقهم تبسم
 تخفیف الاستفهام من خالقهم الخصوص بتوحد و دئی قول من
 غیر شیء اے من غیر موده باستفهام النفی فخالصه خلقوا من موده نظر

بان لا یشب خالق بوصف مانع لا شترک خالقین بنی وصف
 جامع بخلق من باریه وان الله حسن الخالقین بابداعه من غیر ماده ^{بکلیف}
 یشب دعوی حشر و دعوی رسالت تحقیق المقالہ ام هم الخالقون
 بوصف مانع م قیضی س لا احتیاج وجوده م قد یاس
 ما یولیس بن عدین بکیفیه قدیمه بجهوده و ازلی بلا بدایت و ابد
 بلا نہایت و لیس له مواد و لا یحتاج لوجوده الی غیره و لا یشترک م
 واحد اس م یوصف بصفات لها زیاده علی ذات بغیرتها منها
 لکنها بنفسها بنا فکانها تحدث و لا یقابله عدد و هو وسطه احد
 لها علی سبب اللام الجارة لعله و التفسیر المضاف الیه الی واحد س
 لفظ ح تفسیر من الفاعلیۃ اسے بناً علی لفظ فاعل الذی
 یستعمل لمحدث فعل فہذا و لیس علی معنی کانها تحدث س معنا
 ح معطوفہ اسی بناً علی معنی فاعل الذی یحتاج الی شے مفعول
 و شے الذات لا یحصل الا بعوارضها التي ہی لا عینہا فواحدۃ
 ہے مصدر اق تقدم لمحصل شے لمصنع من ذات بصفات الی
 ہی لا عینہا فتكون وسطه احد اس م یوصف بصفات

التي هي في واحدة عينية فلا تميز لها زيادات على ذات بغيرها
 منها ^{القول الآخر} ^{القول} لا يقبل تجزئ في وجوده ^{للفصل} ولا هو واسطة احداث
 للزوم ^{للفصل} ح اللام ^{للفصل} ابحارة لعله والضمير المضاف اليه الى احد
 لفظاح تميز من اللزوم اسے بناؤ على لفظ صفة مشبهة ^{للفصل}
 تستعمل للزوم صفة فهذا دليل على لزوم صفات عينية في احدى
 لا غير ^{للفصل} س ومنحاح معطوفه اسے بناؤ على معنى احدى
 فيها ليس تمايز صفات بلزومها بعينية فلا يحصل شبه لصنع من
 ذات فلا تكون واسطة احداث م متوحد اس متوحد ^{للفصل}
 في وجوده فليس متعدد م بضرورت س متعلق بفعل يقتضي
 م وان لم يكن س الواو حالية فحال من قديم او للعطف
 على الجملة وان شرطية ولم يكن تامة والضمير المستتر الى قديم
 واحد احد متوحد فاعله او ناقصة فموجود اخره محذوف م
 فالحادث ممنوع س فبذلك الحادث بعدم القديم او بتنازع
 فيه لعدم وحدت ممنوع الوجود وانما هو بدیهي م والتوافق
 ممنوع س الواو للعطف على الجملة والتوافق اتحاد مجازي

فان قيل تواقتا في خلق الحادث فكيف استلزام وجوده قيل
 تواقت المتخالفين في وجه مخالفتهم في ما شئ مستلزم وتوافق المتوافقين
 في ما شئ بلزوم احتياج رفع معارضة جائزه مبطل قدرته في
 تقديمه وان لم يقدر المعارضة فمخرجها محال مبطل قدرته قديمة
 تقديمه لا مقتضاه عدم سابقا لاحتمال وبالافتراض
 الباطل تواقتا في الواو كالا دلي والتفرض باليجوزة لعقل
 وقد ما وجد توصف باطل اے لا يجوز لعقل على ما ذكره
 تواقتا تميز للتفرض الباطل مع لا دليل على المتوافقين
 لان ليس مشترك في نفس نسبة قيام ولو حقيقا او محابرا
 ليس الوجود مشترك في نسبتين لقيامه ولا تحقيق وجود الوجود
 تحقق من نسبة اخرى وان تفرض خالق فردا لكل فرد
 لا يعارضون في خلق على وجه مفارقة نسبة قيام فاحتياج رفع
 معارضة ظاهر ولا دليل على المتوافقين الا على واحد من الوجود
 ليس بتعدد في الواو كالا دلي والجواب عن الغلث اے لم يوجد
 لا يقبل التجزئة اے عدم او اعلم ان حدنا في كثرة وعكسها فمختار

ايمان وحدتاني نفس كثره وعكسها ح اى ان كثر تاني
 نفس وحدت من فباطل واما ان وحدتاني كثره اى نفس
 كل فرد من الافراد يقتضيهم فحق لا عكسها ح اى ان كثر تاني نفس
 وحدت من لان توحد ليس في نفس تعدد وعكسها ح اى
 تعدد ليس في نفس من عدم وانتزاع الحادث بقيايم ^{الحقيقة}
 من القديم ^{بطل} س الواو كاولي والرد على توحيد الفلسفة
 وتشتيت لان انتزاع الحادث المخوف الذي اثر لاهر تعالى
 بتكونه بقيايم ^{الحقيقي} من القديم ^{بطل} القديم من قسمة وجميع
 بل الوجه باطل س هذا جزاء شرط محذوف وسواذا
 كان الامر كما ذكر في رد المتناهيين والتشبيه مثل الواحد في صفة
 والجمع مائل الواحد في وصفه واعلم ان المثل يقتضي اتحاداً
 وتغايراً ولكن التغاير حقيقي والاتحاد مجازي فان نقداً
 الوجهين بطل المثل نقيدوا كدلفي وصفه لان الاتحاد اقوى
 في وجه التشبيه والجمع لانه وجه تشبيه في المثل ومبهم ودوا
 فيها الى القديم م وانما الله واحد من الواو حاله

عن مقوله القول الاول والاولى فما ثبت بعد الرد بالتحقيق انما العلم
 هم سبحانه وتعالى عما يصفون شئ هذا تخفيف الكلام على
 سبيل المحاوره اى بجهة سبحانه والواو حاله والجملة لفعليه حال
 عن ضمير لاحق فى سبحانه وضمير متبعر فى يصفون عام الى محمود
 اللهم صل وسلم على محمد نبي الرحمة وعلى انواره كما تحبه وترضاه و
 فينا وترحمنا به

ذكر كيفية منع جواز نفس تصور مفهوم

الواجب كلياً

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله نستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفه وعلى اله وصحبه
 واتباعه اجمعين اللهم قبل جواز نفس تصور مفهوم الواجب كلياً
 فجاز لك شريك ولا اله الا انت وحدك يا ايه المستفهم ان
 المفهوم هو المصدق والتصور شبهه وان مفهوم كل متوقف
 على مفهوم جزئيه فان كان ما به مفهوم كل موجوداً حقيقياً
 ضرورياً في حده وهو واحد حقيقى فكان ما به مفهوم جزئيه

موجود احکما غیر ضروری فی حد و تبعاً بوجود ما به مفهوم کل
 ان لم یکن امکان جواز وجود مستغنیاً و موافقاً حکمیت و مفهوم جز
 لا یحقق الا بمقتضا بل شد و هو جزء فلا یحصل الا بافراد و افراد الواجب
 مستغنیه بان معرفه الواجب بدلالة الحدوث فان کان افراد الواجب
 فان توافقوا فی ارادتهم لاحداث فبطلت قدرت قدیته عنهم لا یستلزم
 رفع معارضة جائزه توافقاً من مفعول له لرفع م فالواجب
 من اے فبطل الواجب بطلان قدرت م وان لم یقتض
 علی معارضة فلعجز من مستغنی بطل ای فبطل الواجب لعجز من
 لاقتضائه عدم ما بقا و لاحقاً وان تنحلوا فکان وجوده باقاً
 ممنوعاً بتنازع و انما الاحداث بدیهی فلا یثبت دلالة الیهیم الا
 علی واحد کما قال سبحانه فی سورة الانبیاء ولو کان منہما
 الکتبه الا انهم لفدنا ۵ فباتناع وجود الافراد حقیقتاً و حکماً
 الذی حصلت به الاجزاء فالتوقف من الفاعل یفید للعطف
 علی الاجزاء و انجزیر بشرط مقدراے اذا حصلت به الاجزاء
 فحصل التوقف الذی لم یفهم کل علی مفهوم جزء له و انعکس

اسے المفہوم جزئی علی مفہوم کل نہ ہم بطل مفہوم کل و جزئ میں
 ارجع لتوضیح حقیقۃ مفہوم کل و جزئ الی اصل فی ذکر کیفیتہما مع شرح
 فتوضیح ہم قال سبحانہ سبحان رب العرش عما یصفون ہ فاعلم
 ان البحث مشترک فی منع جواز مفہوم کل لا وجب ذہنا و خارجا اللهم
 صل وسلم علی محمد نبی الرحمة و علی جمالہ کما تحبہ ترضاه و شفیعہ فیما یرتقا

ذکر کیفیتہما بحبر و القہ و ما ہو حق

بسم اللہ الرحمن الرحیم

سبحمد اللہ و نستعینہ و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ علی آلہ و صحابہ
 و اتباعہ اجمعین اعلم ان للعرض الحادث محلا حادثا لقیامہ ای ^{لحقیقۃ}
 لا بد منہ قائم نسبتہ الی خالقہ فنیب بہا الیہم و نسبتہ الی ما بہیۃ ^{لہ}
 قائم بہا فنیب بہا الیہا فنیب کما سبۃ لہ کما قال سبحانہ خلقتکم
 و ما تعلون الایہ و لکم ما کستم الایہ فلا بد من ان ہو المنسوب الیہا
 فان زاع من نسبتہ الی خالقہ ہو قدر للقدریۃ و ان زاع من
 نسبتہ الی ما بہیۃ التي قائم بہا ہو جبر للجبیریۃ فلیس لنا الجبر و القدر

لكن من لنا هم قدرنا اضافية من اسس مخلوقة من سائر
عجز حقيق بنينا عليه منها فلا ضطرار والاختيار من كيف لكسب
المضاف من اى المخلوق من وما يتمايزان منها لكسب ان
فيها اللهم صل وسلم على محمد نبي الرحمة وعلى اواره كما تحبه وترضاه
وشفعه فينا وترحمنا به

لست
ذكر كيفية اسماء الله تعالى وصفاته وذاته تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الله نستعينه ونصلي على رسوله محمد ونشفعه وعلى آله و
اصحابه واتباعه جميعين اعلم ان اسماء الله تعالى
قدسية فتعظم باسم الله القديم فعجب بحدوث الحروف
لتركيبها بها والصوت لتكليمه تعالى به في مرتبة الهجاب وما
بجاذبين الاصفته تعالى القدسية المنزلة عن الكيف كالافعال
المنزلة من الصفات والمسميات لانه سبحانه يستجمع جميع الصفات
في استعدادة تعالى فان اعرض عن هذا فانما اسماء مخلوقة
مخلوقة فيلزم تشبيهها من الوجوب اولاً واعرض عنه فكيف خلقها

ان اسماء الله تعالى
قدسية فتعظم باسم الله القديم
من الحروف والاصوات

واجب القول ان اسمائه تعالى عين الذات ومع هذا حدث
 المحرور والالفاظ الى دلالة لفظية وهي باختصاص مجاز في
 شقين معلومين قبل الاختصاص بفعل محض فانها بالاختصاص
 بفعل محض قديم بعلمه بافيه الذي يشبه مجازي قال اسماء قديمة
 قائمة بالقديم متميزة في مرتبة زيادتها على الذات لان مرتبة
 عينيتها في الذات ولا بد للاسماء من المحسوس وليست كسب
 فظاهر ذلك تسليم الصوت بموجب تعدية بمفعولين ^{الذي هو المفعول} فالثاني في
 قوة الى فعل ^{الاول} وبافيه الا صوت تفهم مرادها وتركيبا فكيف
 تحدثها اعلم ان تعرض قوة الى فعل بفعل فاعل الى غيره فان
 احتاج الى غيره فليس سخن الا الى الذي هو قائم به فلزم ان
 مستغنى لانها في تكليم تعرض قوة الى فعل بفعل فاعل الى غيره
 قائم به واعلم ان الكلام ان كان مخاطب بغير صوت وحروف
 وتركيب لم يحصل به استماع ولفظ يفيد معناه المستمع وكيف كتب
 الله تعالى وانها من كلامه سبحانه مع صوت وحروف وتركيب
 فلفظه يفيد معناه واسمائه القديمة مع حروف وتركيب ^{في}

لا يلزم من القول

اللہ تعالیٰ وجہ و عین و قدم و قدم فی مرتبہ القدم و قیل ہی کہا
 من المتشابهات ولا تا دل بل بختار فی معنی موضوع مع مجملہ
 کیفیتہا فلذا ان بختار الصوت والحروف والتركيب فی مرتبہ القدم
 من التشابهات لا يخالف لمختار شش فتوافق القول قول طائفة
 من اهل الكلام والمحدثين انھ اسے الكلام شش حروف و شش
 ازلیہ مجتمعہ فی الازل کہانی شش الفقه الاکبر لکمال علی القاری فی
 سخن سحر والطریق م و ان الصفات علی ثلثة فاعلیہ و حقیقیہ و
 شانیہ فالاعلیہ ہے اضافات ذاتیہ متضمنہ الحقیقیہ احتیاجا
 لوجودہا انتزاعا منها و الحقیقیہ ہی متضمنہ الذات بقایا ہا بحقیقہ
 بہا من حیث انہا لا ہی من س اسے نفس م الذات شش
 اذ الوصف لیس نفس الموصوف م ولا غیر شش من حیث انتزاع
 الوصف بقیام حقیقی بالموصوف م وتحدش بالمحار المہلکہ
 م الذات علیہا فلذا کہ سمیت صفۃ ذاتیہ فقرر شخص النفس
 علیہا والشانیہ ہی اضافات ذاتیہ متضمنہ الذات ولا تخارج
 فی وجودہا الی الحقیقیہ انتزاعا کالاعلیہ الا احتیاجا لوجودہ لحدود

فالاعلیہ ہی اضافات
 ذاتیہ متضمنہ الحقیقیہ
 و الحقیقیہ ہی متضمنہ الذات
 بقایا ہا بحقیقہ

الذات ہی اضافات
 ذاتیہ متضمنہ الذات

الذات عليها محتاجة اليها في تضمن الذات لاحاجة خاصة لوجودها
 اليها فالاحتياج اليها بوجه غير متغير فتحققت اصالتها بمقابلة
 الحقيقية فتشاورية بالحقيقة في استقرارها في تضمن الذات و
 الاتحاد والذات عليها وسبب لا عينها ولا غيرها والفرق بين
 الحقيقية والثانية بتحد الذات وتوصف الحقيقية بالثانية
 كالسمع بالوجود والقدرت بالعظمة ولا توصف بالثانية بال
 كالوجود بالسمع والعظمة بالقدرت وتوصف بالثانية بالثانية
 كالسمع بالوجود والعظمة ولا توصف الحقيقية بالحقيقة كالسمع
 بالبصر وتسمى على هذا وقدم الحقيقية والثانية بالعينية
 والفعلية بانزاعها من الحقيقية بقياها الحقيقي فاعلم ان
 الترك وجود نظري ملزم من اختيار متغير متضمن من
 صحت فعل بخلاف الترك شى اى الترك ليس متزعا متفهما
 من صحت فعل م فلب الاختيار بعد ثبوت ترك فليس الترك
 مساوي صحة فعل في صفة قدرت فوضع حقيقة من عدييات
 والمتشرعات العدمية النظرية ليست مقابلة بصحة فعل

الفرق بين الحقيقة
 والذاتية

ان الترك وجود نظري
 ملزم من اختيار

ففى القدم منع سلب الافتياز انتزاع الترك ممنوع الوجود كالتفكير
 وما يشبهه بالترك هو صحة فعل فى حد من قدرته تعالى فى علمه
 تعالى فالقدرة ما صحة فعل منه فقط كما قيل انه تعالى على كل شئ
 قدير اى الترتب وجوده من صحة فعله ولا يحسن منع الترك مستلزم
 جبر وخطا ^{ارشد سبحانه} لانها من خصائص المحوادث وهو سبحانه
 منزله عن شوائب المحداث فعلمه تعالى به من انوار المحوادث ^{القول بان}
 لا بمقابلة القدم والارادة ^{بشيء} بالتحصيل فعل منه لصحة فقط ^{والله اعلم}
 تهود فيها كما قال سبحانه فاراد ربك ان يلبسنا اشد بها الاله
 وما شاء وفعال لما يريد ويخلق ما يشاءه فالفعل يدل
 الى تخصيص صحة الفعل به واللبنة الشئىة بوقوع القريب
 قيل التكوين باليقاع صحة فعل مخصص منه حقيقة
 فليس بحقيقة لان صحة فعل به اليقاع
 والا الحقيقة فى وصفها تحتاج الى الحقيقة وليس كذلك
 فالتكوين من اضافات ذاتية تتضمن الحقيقة انتزاعا فالفرق
 بين التخليق والتكوين كالانشاء والاداء واللبنة ان الافعال

ففى التكوين باليقاع
 فليس بحقيقة لان
 صحة فعل به اليقاع

القدیمه نظر البصره بطریقینیا و مفعول یختل حد و ثبوتها او قدم
 مفعول به و انتزاع الفعل حد و ثبوتها یلزم الحدوث بالصفات و لکن
 بحکم نشأتهما و هی تعالت و تقدست عنه او قدما القدم
 بمفعول به پس اے انتزاع الفعل قدما یلزم القدم بمفعول به
 فالحدوثه علی الطرفين ش اے انتزاع الفعل حد و ثبوتها و انتزاع
 الفعل قدما م قدومه بامرو فعل حجابین ش کما ذکر حقیقتها
 فی ذکر کیفیه اثبات مرتبه الحجاب بین القدیم و الحادث المخلوق
 م الی معلوم متعلق بفعل فاعل قدیمین کما هو معلوم و لیس
 بوجود خارج و مخلوق من عدم و لیس له مواد ففی الاستبعاد
 بقطع نظر عن الامر بصفه الفعل خطا و عن صفه الفصل
 بالامر عطف فاعلم ان للتحقیقه ماده الکشف و هی ما هو وصفها
 کفی البصر البصریه هی عینه و تنس علی ذلک ماده الانکشاف
 فی حد کل واحد من الصفات محدوده غیر مشترکه بغيرها
 لان الاستدلال حقیقه ممنوع و مجازا لعدم وصف جامع بهم
 باطل کما لیس البصر بجمع فماده الکشف مع فلا یجوز تقدم الماد

کما هو معلوم من
 حد و ثبوتها
 بامرو فعل حجابین

کما هو معلوم من
 حد و ثبوتها
 بامرو فعل حجابین

عن الوصف لعدم انفكاكها عنه ولذلك اشتراكها بغيرها
 باطلا ايضا ووجدتها ايضا في اى لذلك المعية لا يجوز اشتراكها
 بغيرها ووجدتها في اى بغيرها كيف يمكن التقدم من الحقيقة والاعتقاد
 في الاشتراك والوحدة وان قيل كلها اعتبارات في الفهم
 في حدتها حقيقة يارب عجزت ان اكون مثليهم اعلم ان الحجاب
 على بناتهم نعم ان تغيير الفرق اعتبارا في الفرق ما قيل
 في الدعوى وانما ان تمايز الاعتبار في شأن الذي هو
 من مرتبة زائدة والذات لقيامها بها وموصلها بها عينية
 مجزئة لا في حد الزيادة هي موجودة واقعة ولا في الذات
 البتة فما قيل في الدعوى ثبت في الزيادة وان تغيير الاعتبار
 محض لا من حيث الوجود فالعلم بالعدم واعلم ان الفرق
 في الزيادة جهاد في الاعتبار حسب فليس فرار عن الفرق فلما
 سلم العلم الدعوى واعلم ان الذات مستجمعة المتغايرين عينية
 مجزئة ولا تتعدو باستجاعتهم وان قيل تتقدم المادة الواحدة
 على ما قيل اى لم يكن مستجمع المتغايرين في وجه المتغاير

وانما انما في الزيادة

وانما انما في الزيادة

وهو المانع كلما كان التغاير بما يمتنع عينها لا تكون عينها بوصف
 التغاير الاخر لانها ليست عينية المتغايرين في حدسهم فتشعر
 ش في الجواب م ان المتغايرتخالف معناه والمتخالف يقتضي
 وجودا بمقتضى التمتنع المتخالف في محل واحد كما هو بدهي
 في نفسك لا اضدادا اذ الضد لا يقتضي وجودا بمقتضى وجود
 مادة الكشف والاشتراك فيها نظريان لم يصحبا يعارضان الكبر
 فباطلان وقيل ش في الجواب م بتفرض اطل لقولهم انهم
 تعارض خلاف في القولين ش اى ان الذات مستجمعة المتغاير
 انهم ولم يمكن مستجمع المتغايرين انهم وتعارض ضد ففى الخلاف
 كيفية الزيادة معروفة او عينية فالاهون ان تستلم معروفة كيفية
 الزيادة مع مجهولية كيفية العينية اذ الزيادات اظهر لا معروفة
 كيفية العينية مع مجهولية كيفية الزيادات اذ العينية اسخفا
 وتبقى كيفيةها مجهولة لما اذا تعارض العلم والجهد في شيء
 فبقى الجهد لانه لو عرف قطعى فرفع النزاع فالاسلم ان لا يخاف
 فيها لان المجهول لا يخاف من مهبنا العجز عن درك الكنه درك

فان لا ینزغك التعصب فتكرت فاصبت بالحق ان شاء الله
 تعالى فاعلم ان مفهوم الذات وجدانی علما مع وجوده خارجا عن
 بدالة عوارضه فلا يوجد بنفسه لا سجا طو كنهه الشی ما هیة لا یقدم
 ولا یتاخر منه ش فان تقدم منه لمیس كنهه وان تاخر منه لمیس كنهه
 لکن یمكن ان يكون وصفه قائم به فلیس كنهه هم فقیل لا یدرك
 كنه ذات الله تعالى وصفاته وقیل یدرك لانه سبحانه لا یجهل
 عن كنهه فجاز فی طلبه یمكن الاختلاف بحسب حال فاعلم به سبحانه
 كما هو بالتشریه وتشبیه لا ینزل التشریه و یمكن ان ینزل المدرك
 بالجهل عن كیف التشریه والجهل عنه بالمدرك فالجهل درك والدرك
 جهل فتوافق القولان فتقوله صلعم ما عرفاك حق معرفتك
 عرف من حیث وجوده لا من حیث كنهه اے ما هو وعرفاك
 حق معرفتك مع الجهل عن معرفة الكنه اوسع معرفة الكنه علی
 حسب حال فتوافقا و یمكن ان يكون هذا قوله صلعم من التشابهات
 اذ تعارض العلم والجهل فی شئی فبقی الجهل وهو فی حالة صلعم
 مصنوع واعلم انه سبحانه وراز الوار عن درك حادث لا

ان تعصبك الذات
 وجدانی

فتكرت
 عرفاك حق معرفتك

عرفاك حق معرفتك

حد ذاته وصفاته والاشياء ان كان وراء الوجود اسبق في
حد ذاته وصفاته فالشئ من نفى النفي المذكور هم لزم المنفى
عن الثابت على التسلسل فلا يثبت المقدم فأيديرك بالكيف هو
بتشبيه حادث وما يدرك بالكيف هو عدم سابق ولا حق
او دلالة وربط فتم حد الادراك وهو سبحانه ورازق الوجود
فدرك حادث فهذا حق ولا نزاع والاستقرار عليه هو الله
بالغ امره ط قد جعل الله لكل شئ قدرا اللهم صل وسلم على
نبي الرحمة وعلى انواره كما تحبه وترضاه وتشفعه فينا وترحمنا

ذكر كيفية اثبات مرتبة الحجاب
بين القديم والحادث المخلوق

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفعه وعلى آله وصحبه
وابتاعه اجمعين قال سبحانه انما امره اذا اراد شيئا ان
يقول له كن فيكون الاية صل اذا موضوعه لزمان فمضمونه

لمعنى شرط فوجود شرط بوقوع فعل فاعل مقيد زمان
 وجزائه متصل بزمان شرطه كما يوم يقول له كن فيكون الآية
 مصرح زمان فان كان فعل متعديا ففعل واقع بين فاعله ومفعوله
 تعلق خارجي لا ذهني بخلاف الشرط والجزاء ليس على حدود
 الشرط والجزاء فوضح تعلق بين الامر والارادة والقول كل واحد
 منهم حادث الذي ظاهر من فعل فاعل قديم بقيامه بحقيقته
 اذا اقتضى فعلا وفاعلا خارجين قبل اتياع الفعل والا لا يقع
 من معدوم مستنفع عقلا لا حادث الذي كائن اثر الامر بقيامه المجازي
 به فالظاهر الذي وصف فاعل زائد على صفة زائدة على الذات
 حادث غير مخلوق اذ وصف الموصوف لقيام به بقيام حقيقي
 لا لمخلوقه بل اذ المخلوق بقيامه المجازي م والكاثر الذي
 اثر امره وفعل فاعل حادث مخلوق فالنحو حادث الذي غير مخلوق
 حجاب بين فعل وفاعل قديمين وحادث الذي مخلوق يحفظ
 صدهما والحوادث المخلوق وليس على الحجاب والقديم وحفظ
 المحدثين تعلق القديم بلا واسطة الحجاب بحادث مخلوق مستنفع

فليحفظ الفكر عن الزيف ومن رآه ان كان الامر قدما فكان
 الذي اثره معه في القدم تعاقبا ^{حقيقيا} تبا^{يا} والا الامر ناقص وضعيف
 حتى الامر ^{حاليا} لا اثر متعاقب تعاقبا حقيقيا لا تبا فليس الاثر قديما
 فليس الامر قدما وقال صلعم كان السد ولم يكن شيئا المحدث
 غير قديم وان كان الامر حادثا مخلوقا لزم فوقه امر اخر متسل
 فثبت ان الامر حادث غير مخلوق من حشية وصف امر بيازته
 على صفة زائدة على الذات فهو حجاب كما ذكر الكونية المحاذة
 التي هي اثر لا مران لم تكن بالقتاع فعل الذي حجاب من
 فاعل لزم استعداد الكونية في الكائن خارجا قبل الامر والبقاء
 فلزم قدم استعداد كونية الكائن فلاش يلزم م عددها ش
 اى الكونية والكائن م فكيف امر الوجود على الوجود وكيف
 قدم استعداد الكونية في شي الذي موجود من العدم وقول الله
 سبحانه الا له الخلق والامر تبارك اسد رب العالمين وليس
 على كونية الكائن تخليقة فقط والطرف ^{مضممة} مشروط
 على الاصل المذكور فالمتجلى المذكور في قوله سبحانه فلما تجلى للمجلى

حجاب حادث وتفسير فيما لم تذكر ظروف متضمنة شرط عليه
 فتجد على الاصل المذكور فاعلم ان بحجاب مجبر بطل كما قال سبحانه
 كيف مد بطل الالبه والطل بقية الحقيق به والخلق ظل لطل
 بقية المجازي فيمكن ان بطل المذكور في الالبه الكريمة يعبر
 باحد منها مع لحاظ تفاوت فيها شقيا حقيقيا ومجازيا كما
 في ذكر كيفية تفسير الكريمة الم ترا الى ربك كيف مد بطل م
 واسد تعالى اعلم بالصواب اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة
 وعلى جباله كما تحبه وترضاه وتشفعه فينا وترحمنا به

ذكر كيفية تحقيق حقيقة القرآن المحمدية
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسوله محمد ونستشفه وعلى
 آله وصحابه واتباعه اجمعين فاعلم ان في تحقيق حقيقة القرآن
 المجيد انواعا منها انه قديم من حيث انه كلام الله تعالى هو و
 لنفسه الكريم القديم زائد على الذات فلا يمكن ان يسميه الخلق
 ويذكر حقيقة ولا يتقل ولا يتكثر ولا يتبعض ولا يتنفى و

هو سبحانه مع صفاته وراز الوار عن الدرک الحادث وسمتها
 انه حادث غیر مخلوق فی مرتبة الحجاب من حیث انه ظهر مع
 حروف و ترکیب و صوت یلین بشانه تعالی من کلامه تعالی
 فهو وصف قائم بنفسه الکبریم القدیم بقیام حقیقی زائد علی الصفه
 الذاتیه و ان لم یکن بحروف و ترکیب و صوت فلا یمکن استفاد
 و افاده للمستفید و هذا معنی ما کان لیسر ان یکنیه الله الاله
 او من و راز حجاب الایه کما یکنم الروح بصفتها الذاتیه زیاده
 حادثه علیها بقیام حقیقی بها و فی نفسکم افلا تبصرون
 تفاوت کیفیه بقیام فیها ش ای کلام الله تعالی الذ
 هو حجاب و کلام الروح الذ به حجاب هم قیام حقیقی
 و مجازی به سبحانه فانه یسمع من سمع عالم المثال و یفهم
 حقیقه کما قال سبحانه لا یمس الا المطهرون الایه ای لا یمسونه
 و لا یفهمون حقیقه الا المطهرون من حبس الانام الظاهره
 و الباطنه اذ هو تعلیق بعالم المثال و لا یكون الاله الا المتقون
 فلا یس صناع و یقل و یشکر و یشعشع و ینفی کما قال سبحانه

لا یعلمهم الله یوم القیامة الا ینفک الله تعالی و کلامه تعالی بالانفک
 والاولیاء والملائکة علی نبیائهم الصلوة والسلام من انشاء ای
 من انه حادث غیر مخلوق فی مرتبة الحجاب من حیث انه ظهر مع صروف
 و ترکیب وصوت یلین نشان تعالی من کلامه تعالی و فی سنن ابی داود
 و البیهقی فی کتاب الاسماء والصفات عن عبد الله بن مسعود
 الله تعالی عنها قال رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا تکلم الله بالوسیة
 سمع اهل سماء الدنيا صلصلة کبیر السلسلة عن الصفاء ولا ینزلون
 کذلک حتی یاتهم جبریل ^{علیه السلام} یقرئهم عن جبریل قالوا جبریل ماذا قال
 ربی فقیل الحق فینا و دون حق الحق هم و الا فکیف یحیط الخلق
 قدیما و کیف ینفی و یتبعض و یتقلیل و یتکثر قدیم و اما هو مکلم علی
 وصفه حد و ثا و قد ماش فدا و افاق بقول صاحب المعتمد و الرازی
 فی المطالب العالیة ان کلامه یرجع الی ما یحدثه من قدرته و ارادته
 لقائم بذاته کما فی شرح الفقه الاکبر للملا علی القاری انتهى
 ان کلام الله تعالی الذی یرجع الی ما اے مرتبة المتی سجده
 الله تعالی من قدرته و ارادته لقائم بذاته تعالی و ان کان

این کلام
 در بیان
 قدرت
 حق تعالی
 است

الحجاب غیر ماذکر تعبیام مجازی ش ای مخلوقام فی رجع الکلام
فی تحقیق ما ورا الحجاب وسمع الحادث کلاما قد میا فیری بالفعال و منها
انه حادث مخلوق من حیثیه الکتابت والقررة من مخلوق و المعنی فی
ذمنه مع نسبتہ الحادثه بکلام الله تعالی من الحجاب و صلیه قالایه
الکبریة لا یسبه الا المظهر و ن علی معنی آخر ای لا یسبه الا المظهر
من الحادث ش الکبیر والصغیرم فلا ینبئ والله تعالی علم
بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه

و شفعه فینا و ترجمناه
و ذکر کیفیه معیه الله تعالی و قربته و احاطته بخلقته تعالی
بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آله و صحابه و
اتباعه اجمعین اعلم انما الله واحد موجود خارج ش ای ما هو
مصدق لما فی علم متقدما منه هم بوجوده القدیم کما هو باسماة و
صفاته بغیر عرضیه و جوهریه و قضیه بزبان مسکان و اتحاد
و حلوکة بغیر ما و لم یکن محل للخلق فبعضه محل لبعضه من حیثیه تشخصها

الزائد على شخص ما بهتيماس لاس من حيثية شخص ما بهتيماس اذ هو سميع قاه
م فانه سبحانه معي بخلقته وقريبه ومحيطه في آن واحد ولا منافات بينهما اذ
لكل واحد منهما وجه خاص لا يعارض غيره فالمعية مستفادة بوجود دين
بغير استيعاب اجزاء المعى وانقرية مستفادة بوجود دين باستيعاب اجزاء
القريب والاحاطة مستفادة بوجود دين بغير استيعاب اجزاء المحيط
فالفرق بين المعية والاحاطة بمعناتهما فالمعية والقرب والاحاطة
كلها ذاتية شئ اى الله سبحانه معي وقريب ومحيط بذاته تعالت و
تقدس م فوصفية شئ اى معية وقربة واحاطة صفاتية لضاف
م معها س اى مع الذات م وجوباً قد ولت انصوص القرانية
عليها صراحة كما قال سبحانه ان الله مع الصابرين الاية والله
معكم انما كنتم الاية واني قريب الاية ونحن اقرب اليه الاية والى الله
كل شئ محيط الاية وان الله قد احاط بكل شئ علماً الاية ومع هذا
استوائه تعالى شأنه على العرش بحاله كما هو عند الله تعالى
على مذبح الامانة الاعظم رحمة الله تعالى وانما فرق بمخالفة
الاهل سنة وجماعة قائله بمعية وقربة واحاطة كلها وصفية تنفي ذاتية

المحجج عقلية بلزوم المجتبيين في الذاتية وليس قراراً بمقابله النصوص
 القرآنية ويرد عليهم في الوصفية المحجج به من أن لزوم الإيجاز
 م و بدلائل الاحاديث الشريفة وهي دالة بمقابله النصوص القرآنية
 وبأسد دلائل بان الله قد احاط بكل شيء علماً وهو لا يدارض الا حجة
 الذاتية وكذا المعية والقرينة الذاتية بل تثبت الذاتية والوصفية
 بدلالة النصوص القرآنية تقول بعض من اهل سنة وجماعة بمعية
 وقرينة واحاطة كلها وصفية تنفي ذاتية محمول على تشويش الفكر بمقابلة
 النصوص القرآنية الدالة على الذاتية فالمعية من مرتبة فعلية وكفرية
 من مرتبة حقيقية والاحاطة معها فان لم تكن معية وقرينة واحاطة
 كلها ذاتية لزم مكان المكون قديم وكان مخلوق والطرف
 مقدم على المنظروف فانظر ما ذرئ في الطرفين ولزم
 فيما يرد على المخالفين الذي يجوابه ما بين ضمنه ذاتية المعية والقرينة
 والاحاطة بنجا وزمين مرتبتين لاجتئين لنفي المكائين وما ترى
 من مكان الكائن وهو نسبة بينهما لانه نسبة بين المكون والكائن
 لا ينافي نفي المكائين على الاصل المذكور فهو سبحانه ليس

بما اخل في شئ غير ولا يخرج منه ولا يحال فيه ولكنه سبحانه
 معي وقريب ومحيط كما هو مذکور فاعلم اننا المعية والقربة والاحاطة
 على نوعين مرتبة قديمة فكيف كلها مجهول وماتة لكل شئ
 ومضبوطة في عقائد اهل سنة وجماعة ومن مرتبة حجابية فكيف
 كلها معلوم وخاصة للنبي والولي وغير مضبوطة في عقائد
 اهل سنة وجماعة لخصوصيتها وادواتها المعية والقربة
 والاحاطة كلها في الموجودين فلا في موجود واحد ولا سبحانه
 مع صفاته الذاتية موجود واحد وصفاته الحجابية قائمة به
 بقيام حقيق لا مخلوقة شئ في الجملة ادفع زعم الذين
 زعموا مرتبة قديمة الى صفاته الذاتية ومرتبة حادثة مخلوقة
 تاويلها باطلا الى صفاته الحجابية مع نفى وجود وذهابها خلقا
 وحكما عليها ما حكوا لغوا بانه تعالى منه وحق ان صفات
 الموصوف ليست بخلق بل قائمة به تعالى الله عما يصفون
 اللهم صل وسلم على محمد النبي نورك وعلى ائمة كرامك
 وترضاه وشفعه فينا وترحمنا به

ذكر كيفية منع تعبير الهوي من ذات الله
سبحانه والصورت من خلقه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونستشفعه وعلى
واصحابه واتباعه اجمعين انما الماهية التي يظهر منها رضى
تعبير هوي والعارض بصورت في محادثة قوم لا في الشريعة
الشريعة فاني اصرح اذ ان كان العارض زائدا على
الماهية بقيام حقيقى بها اصلا المنشآت بها له وهو صفة ذاتية
فليس بحادث منها وان كان زائدا على الصفة الذاتية بقيام
حقيقى بها اصلا المنشآت بها له فبالماهية عرضا بواسطة الصفة
الذاتية فهو حادث منها ش كما زيد قائم وقاعد فلا تغير
صفة الذاتية ولا ماهية لكن تغير قيايمه وقوده قائمان
بقيام حقيقى بصفة الذاتية اصلا المنشآت بها لها فبما هيية
بواسطة صفة الذاتية عرضا فيها يحدثان مهنهما فمما هو

بقیام مجازی لم یس بصورت لها اذ هو مایة او عارض فان
 کان مایة فنی قائمه بنفسها فی معناها ش اسے مایة لا عارض
 هم وان کان عارضاً فله محل قیاسه قائم بقیام مجازی و هو مایة
 قائمه بنفسها فی معناها علی نسبة بقیام حقیقی بنہا فی معنی
 ہیولی و صورتہ لا علی نسبة بقیام مجازی فہذہ محاورتہم
 توافق فی الشریعۃ الشرعیۃ فی ذاتہ سبحانہ و صفاتہ الذاتیۃ
 حتی مرتبہ الحجاب نس کشما ذکرکرت فی ذکر کیفیتہ اثبات مرتبہ الحجاب
 هم و لکن بالنسب ان نتیج محاورتہم فی الکلام و نور محمد مخصوص
 بذاتہ صلعم مخلوق من عدم منتزع من تضمن موجوداتہ قدیمۃ
 شہا عنہا بقیام مجازی بہا و غیرہ صلعم مخلوق من علم
 منتزع من تضمن موجوداتہ صلعم شہا عنہا بقیام مجازی
 بہا او من تضمن سلو باتہ صلعم بقیام مجازی منزلاً بوجوداتہ
 صلعم کشما تعرف فی ذکر کیفیتہ تخلیق نور محمد صلعم
 من نور اندر سبحانہ و المخلوق کلہ من نور صلعم فلا یوا
 بقیاس ہیولی من موجودات قدیمۃ و الصورۃ من نور محمد

صلعم ومن غیرہ صلعم من لقیامہا المجازی وان الصورة بقیام
 حقیقی م الا فی حد ذاتہ صلعم وعوارضہا بقیام حقیقی بہا وکذا فی غیرہ
 صلعم فالہیولی مع صورتہا حادثہ مخلوقہ فان لا یسلم فانکار من
 مرتبہ الخلق الثابتہ لخصیۃ بقولہ سبحانہ ما تری فی خلق الرحمن
 من تفاوت الایہش عموما الخلق م وبقولہ صلعم اول ما
 خلق اللہ نوری وخلق المخلوق کلہ من نوری الحدیث ش
 خلق نورہ صلعم وغیرہ صلعم کما ذکرہم ولعقلیۃ بدالۃ متغیر
 لازم الحدین ش السابق واللاحق م مقتضی موجودہ
 ولزوم سلوبات لہیولی قدیمۃ بصور من سلوبات بدہیۃ
 عقلیۃ ولعقلیۃ کما ہی ظاہرۃ الاتفہم ش کالتوالد والسنة
 والنوم وغیرہم م وہو باطل واجتماع نقیضین فی ہیولی
 بصورت متضادۃ لمنشأیتہا لہا وہو غیر محقول وآن قبل
 لتخذر ش اسے لتخذر من انکار مرتبہ الخلق الثابتہ و
 لزوم سلوبات لہیولی قدیمۃ بصور من سلوبات واجتماع
 نقیضین فی ہیولی بصور متضادۃ م صورت بقیام

مجازی بهیولی قدیته مع خلافت باصلها فلا لزوم المسکوبات لكن انما
 وجدت وجوده سیولی قدیته مع صورته باغنی وجود و درونها باطل افهاتیه
 الیه بقیام مجازی قائم بنفسها فی معانی مع عوارضها فلیست بعارضة
 لها بقیام حقیقی فلیست بصورة لها والحدیث من یثاری صراط مستقیم
 اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة وعلی جماله کما تحبہ رضاه وشفعه فینا ورحمتنا
 ذکر کفایت الرسالة والنسبوة والولایة والاعجاز
 والاستدراج والاستعانة وافیها مع مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعینة وفصلی علی رسولہ محمد وشفعه علی آلہ وصحابہ
 واتباعہ اجمعین اعلم اننا رسالہ ہی ارسال فرسول نقه منها
 بمعنی مفعول فیهما تعرض ذات بنفسها من جهة الی جهة و بمرور
 منقوصة لحواسه فخرجت او مہزوزة لام ہی ابنا ربی علی الوہبیر
 نقه منها بمعنی فاعل او مفعول فیهما تعرض ذات بوصفها من جهة
 الی جهة وقد تعبر الرسالة بالغبوة والغبوة بالرسالة لانتم اجماعا بتخرج الذا

من الرسالة
 والولایة
 والاعجاز

بالصفات فاصطلاح فی معنی ہا شرعاً اس کے ہمارے
 اللہ سبحانہ الی خلقہ ہم علی معنی ہا لغتاً فالرسالۃ والنوۃ مرکزہ
 تعیین شایر افادت منتہی عاقبیا ہا تحقیقی والمجازی فی نفس علیہا
 ش اس کے علی الرسالت والنوۃ ہم حقیقتہا دلالتہا علیہا ہا
 بطریقہا منہا قیام عاقلان مجموعہ ہا لما تحت مرکزیتہا حین موجودا
 و مسلمات و مخصوصاتان خصوصیتہا بالانس والجن عما تحت
 مرکزیتہا بحکمتہ تعالیٰ و آرگیتان فی تعیینہا فی علمہ سبحانہ و وجودہا
 فی ازل حادث وان لم تکنیا معلومتین لکان الرسول مجهولاً
 تکلیف فی المثلث مستویاً و متقدم التعیینات تعیین ذات کا عرفنا
 ش اس کے انہما فہم و عبادانی علمایع وجودہا خارجاً بضرورتہ
 ہم فصائل حقیقتہ کا عرفنا ش اس کے ہی متضمنہ ذات تقیاً
 الحقیقہ ہما من حیث انہما لا ہی ولا غیرہما متحد ذات علیہا قرار
 متخص نفس علیہا ہم فی ثانیۃ کا عرفنا ش اس کے ہے
 اضافات ذاتیہ متضمنہ ذات ولا تحتاج فی وجودہا الی حقیقتہ
 انتزاعاً کفعلیۃ الا احتیاجاً بوجہ لتحد ذات علیہا فاحتاجہا لہا

فی ضمن ذات لا حاجۃ خاصۃ لوجودہا الیہا فالاصحاح
 الیہا بوجہ غیر معتبر فحققت اصالتہا بمقابله الحقیقیۃ متمسکۃ
 بالحقیقیۃ فی استقرارہا فی تضمن ذات ولا تعد ذات علیہا و
 لا علیہا ولا غیرہا ہم فعلیۃ کما عرفتہا من اے ہی اصناف
 ذاتیۃ متضمنۃ حقیقیۃ احتیاجا لوجودہا انتزاعا منها ہم تشریح
 انتزاعا و صفا لموصوفہ لا احتیاجا لوجودہ مستلذا بذات فی
 استقرارہ لا استجماع کذات قطعی کل واحد منها تعین اولیٰ لانتزاع
 منشأ اولیٰ عزم و ثانی لغیرہ من اے تعین ثانی لانتزاع
 منشأ لغیر اولیٰ عزم ہم علی تعدد صفات الا فی تعین ذات
 لعدم تعددہا من اے لیس التعین الثانی فی تعین ذاتہ لعدم
 تعدد ذات ہم فحقیقۃ من الحقیقۃ بمنۃ علی معلول علی
 مبدئیتہا م ابراہیمیۃ النبی تصدیح عن تعین صفات حقیقیۃ لمبدئیۃ
 تعینہ عم من المبدئیۃ تعین صفات حقیقیۃ تعین ابراہیمیۃ عم
 من فی اولیۃ منشأ ربوت استقلالاً ہم اصلا من الما لمبرر
 باصل والاصل بمقابله فرع و صلا ای لا محتاج الی غیرہ

من اے ہی اصناف ذاتیۃ متضمنۃ حقیقیۃ

من استقراره فالأصل بمقابلة متبع فالأصل على المعنيين
 فيشير إلى الفرع والشع هما اللاولسارم وحقائقه موسومة
 التي هي مصطلحة عن تعيين شائبة لمبدئية تعينه عم في اولية
 منشأ بنوت استقلال اصلاات وهي منشأ بنوت حقيقة ابراهيمية
 كما عرفت من شاي التاوي من فتعين فعلية سبب لتعين آدم عم
 في اولية فيصطلح حقيقة آدمية وتعين تنزيه سبب لتعين
 عيسى عم في اولية فيصطلح حقيقة عيسوية فينكشفان باستقلالهما
 بالانتماء احتياجا لوجودهما فعلا ووصفا وحقائق محمدية التي
 تصطلح عن تعين ذات لمبدئية تعينه صلعم في اولية منشأ
 رساله استقلال اصلاا تضمن منشأ بنوت باعتبارها من حيث
 قيامها به فاستكملت محبوبة محمدية باستجماع الحقيقتين المستقلتين
 والمنشأين المذكورين بالاصالة من متعلق استجماع ومعنا
 ان ليس احتياج في استجماع الحقيقتين المستقلتين والمنشأين
 المذكورين الى الغير ففي استقرار استكمال المحبوبة صالاتها
 بل الغير يحتاج في استقراره الى الحقيقة المحمدية حقيقة من قيامها

م قصدق قوله صلعم انا اول الاولين وانا اخر الاخرين الحديث
 فالاولية على الوجود والاخرية على الظهور فالرسالة بمعنى مصدريه ^{خبره} ربط
 بين مرسل رسول فبنسبة معروفة لا تشبه ولا تشترك ووصلة
 الى مرسل فلا تعرف ولا توصل من الشئ التمييز المستتر في الفعلين
 الى النسبة من الاتبع عرف رسول وبهذا ظلية ظل من ذي ظل
 ش اى كرسالة رسول من مرسل اى منها ربط الظلية فبنسبة
 معروفة لا تشبه ولا تشترك وموصلة الى ذي ظل فلا تعرف
 ولا توصل الاتبع عرف ظل م وحقيقة من الحقيقة بمعنى
 باهية م نبوت ايضا في حكم الرسالة والظلية فالرسالة افضل
 من النبوت سما وتسمتا والنبوت افضل من الولاية حتى قرينة
 مخصوصة حقيقية ونظرية واستحالية يقطع نظر عن المنشآتية وعن
 غير الانصاف بصفات الله سبحانه فالانصاف المحض
 مقصود في الولاية فكل من الرسالة والنبوت والولاية جامع
 الانصاف مانع حدودا من الشئ اعرفيا بوصفه م فاصلا
 من اى لا احتياج الى الغير بل غيره يحتاج اليه لبنى رسول عم

ودر مقام اسش ای سو قیام مجازی مع مرادیه فی ضمن الغبی عم
 استیجابا البیغم مع وبعاش ای الا تصاف بصفات الله
 فی تبع صفات البنی صلعم م لولی و تفرق نظرا بان لم یخرج
 الی اعتبار الرسالة و النبوت من اعتبار الولاية و هو مستجمع لبعض
 و بان تعرج فلم یشترک بعض فلم یستجمعا بها فالاولی ناظر فی فضیلة
 الولاية من الرسالة و النبوت و ان تنزل فاستجمعا فخلیل الله
 ش ای لیس محتاج الی غیره مع علی دعوی رسالة الرسول
 حسناته الذاتیة ش ای لیس ببعض فلا یحتاج الی غیره
 باصالت ش ای لیس ببعض فی تشرعاً واجب ش لضمیر
 المستتر الی التبریم فلما ثبت حسنة الذاتی باصالت فضده
 مسلوب عنه فحصل دلیل الی الدعوی بقول رسول لا اله الا الله
 ش لان هذه الحسنة حسنی الحسنات و هذا التبریر خیر التبریرات
 و لیس العظیم فی اثبات لا اله الا الله مع و انه رسول الله
 لان لا یعرف رسول الا رسول و لیس هذه مع و بعرضه اختلاج
 عنه لیس مع و احتیاج غیر رسول الی رسول مع فکشف حقایق

و انما فی فضیلة الرسالة و النبوت
 و علی رسالة الاول

حسنات والاهتمام بالخواص وتواتر اخبار وشهرة انما ليعوام وموقوف
 المعرفة من ابي سفيان الرسول الرسالة وحسنات من وصول
 بطل قد شتبهها من الضمير المتصل الى الحسنات من قضاها
 وما هي بحسنات فيهدى اليه سبحانه من يشاء فاشهد ان لا اله الا الله
 وحده لا شريك له واشهد ان محمدا عبده ورسوله وعلى لآله تسليما
 تبعها من بالوا وعطف على دعوى سالة الرسول الضمير المتصل اليها
 الى حسناته الذاتية فخير على العطف من انما يمان بدلالة التواتر
 والولاية لغير النبي عم لا يتحقق الا بالدار المحبة من قاصد اليه
 في زمانه والصحبة من التاخر فمن لم يدركها فغنى الجاهلية ولو كان
 عارفا بتوحيد رب العالمين فما لكم في اعتقاد الولاية الا تشكروا
 فاعلم انما الكليات صفة بانعة للنبي صلى الله تعالى وسلم على
 واخوانه من الانبياء ايضا فية من من الله تعالى اس
 مخلوقة من مشتركة وصفية من موهوبة ذاتية فغنى اعجابه
 الغير من الضمير المضاف اليه يرجع الى النبي ثم فاعل
 والغير مفعول من في تقابله عن صفة فوهده الصفة فيه ما

انما يمان بدلالة التواتر
 والولاية لغير النبي عم لا يتحقق الا بالدار المحبة من قاصد اليه
 في زمانه والصحبة من التاخر فمن لم يدركها فغنى الجاهلية ولو كان

محصوره و الحصة غیر منقطعه منها ش ای انبوت تام لحسنه
 قاطعه عن غیرها ش ای احسنه م و لا تشبه بغيرها ش
 ای انبوت م فالحصه علی لزوم ش مقابل تعدیه م صفتیه
 سبحانه لذاته تعالی لیس نفسیاً عنه یکلف من طلبها ش ای کفیف
 لیکن نفسیاً من طلبها م فاما وجد من صفتیه فی ای وقت اعجاز
 له من الله الرحمن الرحیم فلا یشرط ش ای الاعجاز م ای
 ش ای بالمعارضه م والاعجاز فی البرزخ ش ای القبر
 م لیس التحدی بنابل مخصوص بوقت فالتحدی وقت من اوقات
 ش ای من اوقات ظهور الاعجاز م و کذا الولایه التابعه صفتیه
 ینتبه باضافه ش من الله تعالی ای مخلوقه م مشترکه و صفتیه
 نفس الولی فی کرامته که فی مقابله غیره فهذه الحصة فیها
 نفسه محفوظه و الحفظ غیر منقطع منها ش ای الولایه التابعه م
 یقیناً علی انها ش ای الولایه التابعه م من حسنه قاطعه عن
 غیرها ش ای احسنه م فقلنا علی انها ش ای الولایه التابعه
 م مجهوله بحقیقه فی انها ش ای الولایه التابعه م من حسنه

م یقیناً علی انها ش ای انبوت

الولایه صفتیه بالحق و غیره کرامته

او من متشابهة فما من متشابهة ليست بولاية حقيقة ^{والله تعالى}
 اعلم بصوابها لكن الحكم على الموجود واطنا ^{بشر} فالحكم على المعدوم
 باطل وعلى الحقيقة مجهول ^{هم} فالحفظ على تعدية ^{بشر} بمقابله لزوم
 هم صدقة له سبحانه لغيره تعالى فحقه جائز عن غيره تعالى وفي الجواز
 جانب اول قوى فما وجد من صفة حسنا في اى وقت كرامة له
 من الله العزيز الرحيم بالتصانف جامع مع رسوله وكذا لايمان
 شىء هو فى الشرع ^{بشر} ايضا محبة الحق فلازمها المتصدق ^{بشر} به هم
 وصف مانع باضافة شىء من الله تعالى ^{بالله تعالى} الى مخلوق هم
 مشترك وصفى لنفسه او من الغامى ^{بشر} فهو مونة له فى مقابلة غيره
 فهذا الوصف ما دامت ^{بشر} لغزيرة معانته والمعونة ^{بشر} غير منقطعة منه
 اى الايمان هم يقينا على انه شىء اى الايمان هم قاطع عن غيره
 فطنا على انه شىء اى الايمان هم مجهول الحقيقة فى انه حسن او
 متشابهة فما هو متشابه ليس بايمان حقيقة والله تعالى اعلم بصوابه لكن
 الحكم على الموجود واطنا ^{بشر} فالحكم على المعدوم باطل وعلى الحقيقة
 مجهول هم فما وجد من صفة حسنا في اى وقت معونة له من الله العزيز

بالتصانيف جامع مع رسوله وآل الكفر من موفى الشرع الشريف يستلزم
 الحق وانكاره من وصف مانع مشترك اسمي بوجوده وسلوكه بالتزاما فاعلم
 عن موجودات تضمنها للشيء فيضاة من الله تعالى اني مخلقه من
 فهو استدراج له في مقابلة غيره فهذا الوصف فيه دامت نفسه مستدرة
 والاستدراج غير منقطع منه من الكفر من يقينا على انه من سلوب
 قاطع عن غيره فظنا على انه مجهول الحقيقة مما وقع في الازل من
 من سجد العبودية من الله تعالى اعلم بها لكن الحكم على الموجود والظن
 من الحكم على المعدوم دليل على الحقيقة مجهول من تمام وجد من صفته
 في اى وقت استدراج له من الله العزيز الحكيم فالكفر عن الاعجاب
 والكرامة والمعونة والاستدراج بالوصف لما في العلم ان الاستعانة
 تقتضيه الدعوة حقيقة من اى نفس المذاهب الاستعانة من
 او مجازا من اى يفهم به الاستعانة من فن غير الله تعالى فيما يجوز
 في المضافات من في مخلوقات من اليت بشرك مخصوص
 ممنوع كما في سورة البصفا يا ايها الذين امنوا كونوا الصغار الله
 كما قال عيسى بن مريم لخواص من الصغار الى الله في الايات

هذا هو الحق
 الذي لا ريب فيه
 ولا شك

الحمد لله
 رب العالمين

باقتضائه و اشارت اعلم ان التشبيه بالقول المقولة لوجوبها اليه
 ثابت بالقول المقولة لوجوب المقولة للقول فمقتضى مشبهها
 تعظيما له صلعم بالا حراز عن كالمشبه به المذكور على مقصود من تعظيما له
 للمخدوف اي حذف المشبه بغيره شانه صلعم لانه صلعم لا ينبغي له صلعم
 ان يقول من الضاري و يومر به فامر بالمؤمنين بنفسه سبحانه لنفسه
 فجاز له صلعم ان يقوله و بالا حراز يتعلق تعظيما او محذوف او على
 متعلق بمقتضى و المقصود تعظيم فيه صلعم و ما في علمه سبحانه
 و في المشبه به المذكور اضافة الى ايا المتكلم و هي مفعول به خصصت
 و الى الله حال من فعل الناصر في اشارة باننا ايمان بالوجوب
 تعالى و رسالته عليه السلام فلا تحذف الفعل من نسبتين بل تضمنت
 الاولى الثانية فقالوا نحن انصار الله تبرك له نسبة اليه عم اظهار
 لا خلاص الله سبحانه في ضمن نصرة عم لا اعراضا عنها فثبت استعانة
 عم لنفسه عم فيما يجوز في المضافات فيما عجز عنه و في هذا حكمه
 سبحانه و هو اعلم بها و في تعميم الخطاب برارت عن الاستعانة
 من غير المومنين به استطلاع علمه بترتيب المستحب فهو من ان يعلم

ما شئت فكيف ينطبق وجه التشبيه ما من وجه لحدوث المشبه ^{للقص}
 بالضرورة ^{مروية} والتحميم ^{بهم} الخطاب مع انهم قوم مخاطبة مخصوصة وكيفية
 ثبت ايمان الخواريين باعراض عن نصرة عم ^{نصرت} وموكفر الامين
 سبحانه في ضمن نصرة عم ^ش لان لا تحقق ^{حقيقته} غير ما امره ^{بها}
 عليه السلام وقد كفر امر فكيف نصرت الله تعالى بدون قطع ^{نصرتها}
 في نصرة النبي عم وهي مطلوبة من وفي سورة المائدة انما وليكم الله
 ورسوله والذين امنوا الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكاة وهم
 راكعون ^ه ومن يتولى الله ورسوله والذين امنوا فان خربا سدتم
 انجا بون ^ه تحققت الولاية العامة على اختصاص اللغة بالعلم
 من هي قرينة وكفل وخلة وما لكية وتصرف ونصرت ^م بانه
 والتحقيق ^ش من انما مائة الله سبحانه ورسوله تعالى صلعم
 والمؤمنين الصالحين للمخاطبة العام المؤمنين في كل حال وذل
 وسكان على العطف ^ش يتعلق بفعل تحققت وفيه اشارة
 الى تحقق اتحاد المقصود ^م لقدرة الله سبحانه ولا عجزا للنبي
 وكرامة النبي ببقا صفاتهم مع توسعها وتعلقهم ^م في ولايتهم

هذا هو الوجه
 في قوله تعالى
 ومن يتولى الله
 ورسوله والذين
 امنوا فان خربا
 سدتم

معلوماً أو مجهولاً بأشارته سبحانه من حيث المدعى اقتضاه
 لأن الولاية في كل حال وزمان ومكان لعموم المخاطب يقتضي الاعتراف
 والكرامة بمقارص صفاتهم بحسباتهم وتعلقهم من في ولايتهم معلوماً
 أو مجهولاً بأشارته تعالى من لا غيرهم من الفاسق والكافر والخصم
 بالركوع بشارت إلى خشوعهم واستئناسهم عن البيوت والنصارى
 لأن صلواتها ليست بالركوع فلا تحقق الولاية لها كناية فاعلم أن
 الصلوة تستجمع العبادات لبدنيه كلها والزكاة تستجمع العبادات
 المالية كلها فالصلاح يستجمع كليهما خشوعاً له سبحانه فأباح
 التولي لمن تولى ش يدل على أن التولي مباح من السوء
 رسول الله والذين آمنوا في كل حال وزمان ومكان من استلزام
 من تعميم الشخص صراحة تعميم الزمان والمكان اقتضاه من على
 من يتحقق بفعل أباح فاستأذنه إلى تحقق اتحاد المقصود من
 لقد رت الله سبحانه والأعجاز النبوية وكرامة الولي بمقارص صفاتهم
 مع توسعها بدوام حياتهم وتعلقهم بتعيين معلوماً أو مجهولاً بأشارته
 الله سبحانه من حيث المدعى باقتضائه لأن التولي في كل حال

وزمان و مكان العبد المحمدي الخاطب يقتضي الاعجاز والكرامة ببقاء صفاتهم
 سبحانه وتعالى وتعلقهم بمبتعينهم والتولي معنى تحويل كفضل المهابت على التولية
 لا بمعنى المحبة لانها واجبة الى جهة الله سبحانه بمقتضاها الى جهتين غير سجا
 سباسب لقوله تعالى يا ايها الذين امنوا امنوا بالله ورسوله الى
 وقوله صلحتم الا لا ايمان لمن لا محبة له الحديث ثم ولا بمعنى القرب
 لانه من جهة الله سبحانه لقوله تعالى اني قريب من فبالا
 من جهة العبد والاباحة بالا اختيار ش فليت اباحة القرب
 من جهة العبد ثم فالتولي يقتضي الولاية العامة بمعانيها و
 بعضها يلزم ان يطل التولي من جهتين ش اي من جهة من
 لنفسه من غيره ومن جهة من تولى لغيره من نفسه من جهة
 للتولي ش اذ لا تكفل من بعيد ولا من لاهل التكفل ولا من
 عدد مخالف ولا من غير مالک للتولي ثم يقتضي شعور من
 جهتين لمن يتولى وما به التولي ش اذ لا تكفل من جاهل
 يتولى وما به التولي ش اذ لا تكفل من عاجز لما به التولي ثم
 فان خرب الدرس الغالبون اعجازا وكرامة اختيار من

م م وقدرت على التولي

على انقصار المستنصرين جزاء شرط مقدم من في اى من قول
السرور رسول الله والذين آمنوا هم على ان اقيم سبب مقام سبب فانه
المنصور فصاحت في الكلام وبلاغة للامام وفيه إشارة الى استعانة
بهم من قاصد حاصل من تنجیل السرور رسول الله والذين آمنوا فانه منصور
لان خرب السهم الغالبون على انقصاره هم فان السرور
سبحانه غلبة حقيقة تظهر في الاضافات تضمنها من
ظهور تضمنها من صفات الله سبحانه هم بالاولوية والاعجاب
والكرامة قد يقع بعلم وقد جهل من التوسع حيث يشاء
سبحانه لغزتهم فان الغزاة لم يجمعوا فغزوا من تشارب
بالاعجاز والكرامة هم وهو على كل شيء قدير فان لم يسلم
ما قيل فبطل تعميم الخطاب من كل من هم فبطل الولاية
المعتمدة لكل مؤمن من الله سبحانه وقال سبحانه الله ولي الذين
امنوا الاية وكيف العجز في الولاية والقول الى الله ليقدر
في فعله وفعل العباد من خلقه الى ما شاء وتشرک مخصوص
الى الرسول والمؤمن في اى المعنى للولاية والقول في صفة
جامعة

شش لله تعالى لرسوله تعالى صلعم والمؤمنين الصالحين ثم فان
 لم يفضل الاستقلال والاضافه في المستعان فاد الاستقلال ليس بشرك
 او انه اجاز الله سبحانه وشركا وها ممنوعان فقلاد عقلا منه فيلزم تفصيل
 ليست از من اى الاستقلال والاضافه هم والاش اى ان
 لم يفضل هم فحكم بغير مفصل في منع وجواز الولاية والقولى في
 نسب مختلفه اقرار لما منع او انكار لما جاز ففي الاول شرك وفي الثاني
 كحضر على الحاكم فالانتصار والنصرت لمن يقول الله تعالى ورسوله
 صلعم والمؤمنين الصالحين مستحق الثابت بالي والاعطيف الطائفة
 شش اى خلاف ما هو الثابت من غلبة الله تعالى ورسوله تعالى
 صلعم والمؤمنين الصالحين الانتصار المستنصرين والنصرت ياول
 بما هو يرفع الخلاف وبالا انتصار والنصرت حقيقة في علم الله
 تعالى وحكمته وان لم ياول فيلزم ان الثابت باطل وانه لا يسلط
 هم ولا يمكن ان يقع خلاف هذا الثابت شش اى خلاف ثبوت
 جواز الاستعانة من عموم جواز الاستعانة هم في ثبوت وياول
 خلافه لان المنع بخصوصية على فميسم شش لان المنوع من جواز

كتاب التفسير
 ج ۱
 ص ۱۲۸

البتة مسلم م و التولى بالولي يذم تبعه فخلد فيه خلافيه من اهل خلاف
 تبع الولي خلاف التولى م فكيف ترجى النصرة من اهل الماتع
 خلاف التولى فكيف ترجى النصرة م ولما تحقق انتصار المستنصرين
 لرسوله تعالى صلعم والمؤمنين الصالحين بالغلبة من اضافة الله تعالى
 اختيارا فانه صلعم كاشف الشدائد ودافع المكائد فالاول
 فاستغاثه هي في التولى تتجوز حتى من الفاسق لشموله للايمان
 من اهل حتى تتجوز من الفاسق م مع سلب الكرامة ان
 لم تتجوز الى الفسق بالكفر ثم لم تحقق ولايته الا من الكافر
 من اهل لا تتجوز من الكافر م سلب للايمان وان لم تتجوز الى
 الكفر كما قال سبحانه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا الكافرين
 من دون المؤمنين الاية وهي سبب الخير والمشر في حدودها
 في الخير والمشر قال الله تعالى تعاوذوا على البر والتقوى ولا تقاوذوا
 على الاثم والعدوان الاية فالفعل به هو المستعين الكائن
 في الملكات لا بد منها فاستغاثه من الانبياء والاولياء او
 الحسنهم وقربهم بالحسنات والتعظيم كما نشير فان خرب الله هم فالحق

م فان يمنع فضل الله المولى
 من اهل الماتع

من شىء اى تشير الالية الى اولوية الاستعانة من الانبياء والاولياء
 وحسنهم وتعظيمهم ويؤيده قوله تعالى في سورة البقرة ولو
 انهم اذ علموا انفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول
 لوجدوا الله توابا رحيما اعلم اذ تدل على تعميم الزمان فالالية
 على استعانة من شىء اى الالية تدل على استعانة من صلعم
 دواما يستوار من شىء عطف على استعانة من حالة مودة وحيات
 صلعم وانه صلعم لمحي باعلى الحيات كما سنده ان شاء الله
 تعالى واجابة من عطف على استوار من استغفارة المتحقق
 من من صيغة ماضى اى استغفروم والتاكيد والتحقيق من
 من لام وماضى اى لوجدوا من لوجد بهم الله تعالى توابا رحيما
 فى حال استغفار الرسول تعميم لشخص صراحتا شىء اى تعميم
 شخص الرسول على دلالة اللفظ صراحتا على الوصف العام
 وتخصيصه سوق الكلام ومحل النزول من شىء اى تخصيص شخص
 الرسول من سوق الكلام ومحل النزول من صلعم من شىء
 من من مخصص سوق الكلام ومحل النزول من صلعم من لا يستغفروهم

استغفروهم
 استغفروهم
 استغفروهم

من هم كانوا منافقين هم مجردا عن ساطة الرسول كما
 في السورة ومن يعمل سوءا ويظلم نفسه ثم يستغفر الله يجد الله غفورا
 رحيمه بغير التاكيد والتحقيق فاما المؤمنين لو انهم اذ ظلموا انفسهم
 مستغفروا يستغفروا لهم وانه صلعم بالمؤمنين روف رحيم فجاز الحكم
 الى شيوخ الطريقة واعلم ان التاكيد والتحقيق تعين بفعل الواحد
 صريحا وفعل الله تعالى ملجيا بالمفعول الثاني للاستغناء عن النقص
 فهذا هو الحق فالتكثير مبالغة لفعله تعالى عليهم بخلاف الغفر
 فاعلم ان في الآية الكريمة تخصيص على تميم ولا يزيله وتباعد
 اهل سنة وجماعة وقد ركون القصص في مقصد الآية من اعجاز
 صلعم وهو في البرزخ في كتبهم ان شتم من ذكر حافظ عبد الله
 في المصباح الظلام جاء البدوي على قبر النبي صلى الله عليه وسلم
 بعد ثلثة ايام من وفات النبي وقبض التراب من القبر وصبت
 على راسه وقال يا رسول الله ظلمت على نفسي وحببت في
 حضوري لتطلب الاستغفار لي فجاها النذارة عن القبر قد غفر الله
 لك ومن بعده نهيات بهيات وعليها س اعلى

بنا يفهم الایه هم اذا جابه صلعم رجل شتمنا لعينه فقال صلعم من له
 حاجه فليحسن وضوءه للصلاة ركعتين وليقرر اللهم اني استلمك توجه
 اليك بنبيك محمد بنی الرحمة يا محمد اني توجهت بك الي ربی فی حاجتي
 هذه لنقل الى اللهم فتفعله فی الحديث قال الترمذی هذا حديث
 حسن صحيح غريب وصححه ابیهقی وزاد فی آخر الحديث فصام
 وقد البصر فی رواية فضل فبر وفي صحيح مسلم بن عبد الله بن عثمان
 بن حنیف انه فی خلافة عثمان بن عفان عليه السلام رجلا فقصت حادثة
 فقال ايست رسول الله تعالى صلعم عليه ضرير البصر وانظر ان قوله
 صلعم ليصل على قوله سبحانه واستعينوا بالصبر والصلاة الایه او
 ما اراده صلعم والله تعالى اعلم بالصواب والحديث الشريف
 مع اختلاف بعض اللفظ فی الروایات ان شتمتم ترجعوا الي ربكم
 الحديث الشريف واعلم تعميم من يقتضي تعميم الوقت كما يظهر
 فانظر فی الاعجاز والكرامة الى المستعين فذكر وان يكن
 بشرك فلم توجه من مستعان من الانبياء والاولياء لكرامته حسنا
 عصمة وحفظا واستعين من اصحابهم من كان مذكورا ومن خاله

هذا الحديث
 في صحيح
 الترمذي

رضى الله تعالى عنه في معركة يا محمد يا منصور اجب حسب في
 فتوح الشام هم وقال الله تعالى في آية سورة يوسف قل هذه
 سبلية ادعوا الى الله على بصيرة انا ومن اتبعني لا وسجان
 وانا من المبشرين اذ انتقض الحصر المدعى المستفاد من تخصيص
 الذي في ايك الشعين من في سورة الفاتحة هم لمنع استعانة
 بوجه عامه لغير الله سبحانه والحصر لا يتقضى فطل الدعوى انا
 من الاستبعاد من تقضى لا انتقض الحصر المستفاد
 من تخصيص ايك الشعين لمنع استعانة هم بوجه خاصة
 من كالموتية تامة وقدرة كامة وهداية خاصة هي توفيق مرسى
 هم لله سبحانه وهو المراد وان تدبرت قولنا فيما يجوز في
 المضافات لقد صبت خيرا وقال سبحانه في سورة يوسف و
 لا تدع من دون الله الا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك
 اذ من الظالمين فنهى الدعوة الحققة لغيره تعالى عبادة كما
 لا تدع مع الله الها آخر من اى لا تعبد ويدل على المعنى الها
 هم لانه من اى غيره تعالى هم لا ينفع ولا يضركم

من تقضى
 المستفاد

من كالموتية تامة

فی الدنیا والاخرة استقلالاً لهذا دلیل علی نقصانه بوجوه غیر
 مستقل وبحث الالوهیة یقدم الی الکافر وامن غیره لا اثباتها
 شایسته ما یقدم من غیر الالوهیة یقدم الاثبات الالوهیة
 وان میسک اندر بضر فلا کاشف له الا هوج اسی کشف استقلال
 او اضافیا متعارضاً بارادته سبحانه لا اضافیا تابعاً بها وان
 یردک بخر فلا رد لفضله اسی رد استقلال او اضافیا متعارضاً
 بارادته سبحانه لا اضافیا تابعاً بها وان لم یشرط کشف اوراد
 مستقلاً او اضافیا متعارضاً متعارض مما یجوز فی المضائق
 الثابت من ثبوت ثلثة صفة لمصولة مجرورة مع صلتها من
 یصیب به من ثبوت من عبادته ط و هو الغفور الرحیم ۵ فهذا
 والقبیة والاطمینان مقصود لغيره صلعم کما یشر الیه فی صیب به
 ثبوت من عبادته ط ولانه صلعم معصوم من کل ذنب فلا یصح
 التنبی له صلعم لا تناع مقصده صلعم للمنبی عنه الا لغيره صلعم
 ومحفوظ من کل ضرر لقوله تعالی والعصران الانسان
 خسر الا الذین امنوا وعلوا الصالحات وتواصوا بالحق وتوا

کشف استقلال
 او اضافیا متعارضاً

بالصبر فكيف اشرف الان كلهم بالايان وعمل الصالحات
 وما زاد بكل خير لقوله تعالى للآخره خير لك من الاول فيها اراد
 الرسول صلعم وفيما اراد الله تعالى ولقوله تعالى قل بل ترخصون
 بنا الا احدى الحسين الاية فلا يصح التقييد لصلعم الا لغيره صلعم ^{للتخصيص}
 الخطاب على تخصيص اللطف بالمحبة فهدى النهى عن الشر المحققى
 المنوع لا عن استعانة من الانبياء عم والاوليا برضا فيما يجوز
 في مضافاتهم من الموجودات فنقل الى الله تعالى لتضمنها
 من اسى لما كانت مضافاتهم من الموجودات من
 او الاستعانة فنقل الى الله تعالى لتضمن مضافاتهم بالموجودات
 هم ولكنها من اى الاستعانة هم لا تجوز من الاصنام
 والنجاسات لانها مضافاتهم من ^{المسلوبات} فلا تنقل الى الله تعالى
 لتضمنها بها من اى لما كانت مضافاتهم من ^{المسلوبات}
 من او الاستعانة لا تنقل الى الله تعالى لتضمن مضافاتهم
 بالمسلوبات هم الا تنظر في مسته على البناء فتصيب خيرا
 فلا استعانة بالانبياء وذااتهم في كل وقت من الشهود والبرزخ

هم صحيح على دوام الاعجاب بالعصمة واما الاستعانة بالاولياء
 وذا انتم فان قيل لا يسمعون ولا يعينون مطلقا شي في الشهود
 والبرزخ هم فهذا انكار كرامتهم وحب لان اسمهم والقدر من صفات
 قائمة بالذات بعينية وهي بسيطة فزوالها يستلزم زوالها بالكلية
 خصوصية زوالها عن دونها فكيف وكيف ثبت شعور نعمته وهذا
 في قبره خصوصا بسبب شعوره ودونها خصوصا ومن قوله تعالى ^{معناه} ^{حاله} ^{معناه}
 عن صاحب على بنينا وعليه الصلوة والسلام بعد هلاك قومه فتولى عنهم
 وقال يا قوم لقد ابلغتكم رسالة ربِّي ونفخت لكم ولكن لا تحبون
 الانصحين ^{معناه} وكما تارة عن شبيب بن علي بنينا وعليه الصلوة والسلام
 بعد هلاك قومه فتولى عنهم وقال يا قوم لقد ابلغتكم رسالات
 ونفخت لكم فكيف اسئ على قوم كافرين كما قوله
 صلعم في المشكوة عن قتادة الى ان قال فحبل يناديهم باسمهم
 واسماء ابائهم يا فلان بن فلان يا فلان بن فلان يا فلان بن فلان
 انكم اطعتم الله ورسوله فان اقد وجدنا ما وعدنا ربنا حقنا فبئس
 وودعنا ما وعدكم حقنا فلان عمر يا رسول الله ما تكلم من اجساد الارواح

الشهود والبرزخ هم
 انما سمعت الملائكة
 من الايات القرآنية والاحاديث
 البينة

دوام الاعجاب بالعصمة لفظ مهمل
 لا يسمعون له وليس يرتفع بالاستعانة
 بالاولياء وذا انتم

لها قال النبي صلى الله عليه وسلم والذي نفسي محمد بيده ما أنتم
 بأسمع لما أقول منهم وفي رواية ما أنتم بأسمع منهم لكن لا تحجبون
 عليه ^{المراد} بأسمع معناه الموضوع لا المجازي ^{هو} اجابة ايمان
 بالحق اذ هو معارض الثابت الشدعي البديهي لقوله تعالى لا تتبع
 الموتي وما أنت بمسمع من في القبور وغايت البحث ان الظاهر
 على توالي التعقيب بعد الجتم لعدم صحة غيرهم منظم سابق كما لا يخفى
 على متأمل وملك اقوال الانبياء على نبينا وعليهم الصلوة والسلام
 كقوله سبحانه لمن الملك اليوم لله الواحد القهار ومن ثبوت في المسألة
 عن ابن عاذ قال خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم في جازة رجل فلما و
 قال عمر بن الخطاب لا تفتل عليه يا رسول الله فانه رجل فاجر فالتفت
 رسول الله صلى الله عليه وسلم الى الناس فقال هل رآه احد منكم على عمل
 الاسلام فقال رجل نعم يا رسول الله حرس ليلة في سبيل الله صلى الله
 رسول الله صلى الله عليه وسلم وحتى عليه التراب وقال اصحابك يطغنون
 انك من اهل النار وانا اشهد انك من اهل الجنة الحديث ومن حديث
 عائشة رضي الله تعالى عنها ما من رجل يزور قبر ابيه فيجلس عنده الا استأ

من انما يجابو
 في فصل

حتى يقوم ^د ونحن قوله صلعم السلام عليكم يا اهل القبور اغيظوا الله
 ولكم وانتم سلف ونحن بالاثرا اخرج الامام الحافظ الترمذي في سننه دلالة
 الى السبع والشعور والهيئة الخطاب وقوله صلعم ^ل محمد بن اصحابه صلعم حتى
 الان من تبعهم الا تكليف منهم ^ش ان لم يكن غير محض من له
 صلعم تكليف كان منهم اى من اصحابه صلعم ومن تبعهم فاسمع ^و الشعور
 والهيئة الخطاب امر اجماعى من فخلات الثابت ماول بالايعارض
 الثابت ^ش فخلات ماول استدلال بالخامسون في عدم السماع
 والشعور فهو ماول بالايعارض الثابت هم وقال رسول الله صلعم
 ان ارادونا فليقل يا عباد الله اعينوني يا عباد الله اعينوني يا عباد
 الله اعينوني ط حصن حصين فحرف النذار للتقريب البعيد فلا مخدور
 للبعيد من الانبياء لا عجزهم والا وليا لكرامتهم وقال رسول الله صلعم
 اذا انقلبت راية فلينا واعينوا عباد الله ^ل محكم الله هو مص
 حصن حصين والعباد عامة والاستعانة والنذار بوجود قدرتهم
 معهم فلا خصوصية الاستعانة والنذار بوجود القدرت ^و السبع
 لا حيارهم فلا يمنع لامواتهم فان الاستعانة والنذار لتأيتين لو

السلام عليكم يا اهل القبور

من عباد خاصه واحيار ^{مؤمنين} لقوله تعالى لا تسمع الموتى الاية ليصرح
 ش صفة لقوله تعالى لا تسمع الموتى هم بقوله تعالى وما انت بسبع
 من في القبور الاية اى حسب ميت والمراد به الكفار وهم احياء ^{من}
 يا اول بمعنى مجازى الذى يدل عليه نظم القرآن المجيد تشبها استعارتا
 وجه مقصود شخصيا من اى فى وجه مقصود انفع بالاسماع
 لمن يؤمن على البعث هم لا تعيها من اى لا فى وجه مقصود افعال
 من كل مسمع لكل مستمع ^{متعلق} معنى موضوع هم لا يباله كقوله تعالى
 صم كرم عى فهم لا يعقلون وهم سيعون ويكلمون ويصرون
 ويعقلون وقوله تعالى وما انت بهادى العى عن ضلالهم والا
 يكون مهتدى لقوله تعالى عيسى وتولى ان جابه الاعمى وما يدريك
 لعله يركى او يذكر فتنعه الذكرى الاية فكيف على ظاهر اللغته من
 اى معنى موضوع هم فالجاء اصل ان الاسماع خاص بعنا على مقصود
 من الذى متعلق ببعث النبى عم هم فاولى بمعنى مجازى اى انفع
 باجابه الحق لمن يؤمن بالاسماع على ما ذكر سبب مقام المسبب
 صيغة للنفى والبعث بثبوت متقدم من فليس عا بما لا خصوص بعث
 ما دل على

البني عم على مقصود الذي تحقيق بعث البني عم بمعنى موضوع اذ هو
 غير مقصود منها والنفي مخالفت لما ثبت اى اسمع الموتى بمعنى موضوع
 وكذا انتم المقصود ومحل البعث هم وموتى ومن في القبور ^{مستعمل} ^{مستعمل}
 اى بعث البني عم للاسمع والاسماع على البعث
 خصوص العمل منها من اذ الموت على مقصد لتعطيل من آثار الدنيا
 فالتعطيل خاص غلامها هم فيراد بها الكفار استعارتا على المهاجرة
 في وجه التشبيه بمعنى مجاز لبطلان معنى موضوع من الموتى اذ اسمع
 الموتى بمعنى موضوع ثابت هم فاصبح تبصر من آخر قال سبحانه
 فانك لا تسمع الموتى ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين
 وماتت بها دى العصى عن هذا لمتهم ط ان تسمع الامن يومين باثنا
 فهم مسلمون اعلم ان الاسماع بمعنى موضوع عام من كل مسلم
 مستمع بمعنى موضوع ولا يختص بالمقصود الذي تحقيق بعث البني عم
 فما يختص من بالمقصود الذي تحقيق بعث البني عم كما قال سبحانه
 ان تسمع الامن يومين باثنا فهم مسلمون هم ماول بمعنى مجاز انعام
 باجابه الحق لمن يومين من اى من اهل باجابه ايمان بالحق
 هم بالاسماع على ما ذكر السبب مقام السبب فالانعام قد يكون

بالاسماع وقد يكون بالذی یفیدہ من اى الانفعاع ثم فیشتر
 معنا بالاسماع على غلبة المجاورة بالاسماع فسوف تعرف بحجة واضحة
 وان الموت قد يكون بمعنى مجاز اى تعطل اذ الموت يعطل كما قال
 سبحانه كيف يحيى الارض بعد موتها ط اى تعطلها عن النباتات منها
 فالمرقى متعطلون عن اجابة الحق لما فات عنهم وقت اجابة الحق
 فلا يفيدهم الاسماع والذی یفیدہ الاجابة فعلى هذا معقول ثانياً بالاسماع
 متوسع بحد فالحق معنى مجاز هم الكفار استعارت اى وجه تعطلهم التام
 عن اجابة الحق والصم معنى مجاز اى متعطلين عن سماع شىء
 استجابة هم الحق والدعاء وعار الرسول صلعم الى الحق حقيقة او
 مجاز اى يفهم به الدعوت كالاشارة ولكن الصم يفيدهم الاشارة
 فلذا قال اذ اولوا دبرين قالاً وبار ببيان التولية على نهائيتهم فاذا
 لا يفيدهم الاشارة واما معنى مجاز اس انكار الحق غاية الانكار
 فهم الكفار استعارت اى وجه تعطلهم التام عن سماع الحق بالاسماع
 واستفادة الحق بالاشارة واعلم ان لا يتوقف الخيرة والمقدم على
 الشرط الموضوح واما معنى موصوع اذ ليس هم اسماع اصم على شرط الآية

والادبار معني موضوع فالكثرة معني مجاز يشير الى التعطل التام
بما لا يستفيدون بالاشارة في حالة الادبار يلزم ان المجاز معني مجاز
استقامته المعني ش اي لاستقامته للمعني هم و الكهاني المعني
معني مجاز اي يادي الى الحق المعني استعظمين عن ابتدائهم على صراط
مستقيم الحق والاعني الضال لا يهتدي على صراط مستقيم بالاسماع
والاشارة والصلوات ضد الالهة ارفعهم الكفار استعارتا في وجه تعظيم
التام عن ابتدائهم على الحق بالاسماع والاشارة فاختلاف التشبيه
على اختلاف كيفية التشبيه والتشبيه فان ثبت صحت ان يشابه
ش اي الموتى يستمعون لا ينفقون بالاسماع بخلاف الصم لا
يستمعون فلا ينفقون بالاسماع ولكن يمكن ان ينفقوا بالاشارة فاشارة
من الموتى في وجه عدم الانفعال بخلاف الصم لا ينفقون بالاسماع والاشارة
فاشدون من الصم في وجه عدم الانفعال هم الحجة القاطعة
اعلم ان نفخ اسماع الذي ذكر في الآيات اشرفية ان سمع الامن
يؤمن بانفسهم سمعون الآيات لا يمكن ان يكون معني موضوع اذ الذي
عام من كل سمع لكل سمع الذي معني موضوع ولا يختص لمؤمن

بل هو شاك في العموم فلا يصح النفي لعدم ثبوت تقدم ولا يصح الاستثنا
 لاثبات من ينفي ونفي من عموم ولا يصح البعث فلا يصح العموم فخصوص الك
 في نظم لاحق من اى الامن يؤمن بآيتنا هم يلزم ان نفي السماع بمعنى
 مجاز الذي خاص لمن يؤمن باستقامة المعنى هو انقار حاجته بالحق لمن
 يؤمن بشى اى من اهل اية ايمان بالحق هم بالاسماع وبالذ
 يفيد فهم مسلمون على التاثير والتاثير فحينئذ يصح من شى بالخصوص من
 الا لا يصح من شى بالعموم اى النفي والاستثنا والبعث هم وفعال الاش
 متوسع بحذفه وهو الموتى والصم والعشى هم الكفار على خصوص الحل من
 نظم سابق بمعنى مجاز فحصل الكلام الشريف ان باعثة سمعا واديا
 الامن يؤمن اى من اهل اية ايمان بالحق فقول لا تسمع الموتى وما انت
 بمسمع من فى القبور ولا تسمع الصم وما انت بهادى اعمى كقوله تعالى
 لست عليهم بمصيطر وما انت عليهم بوكيل والله تعالى اعلم بالصواب ^{عليه}
 الله تعالى عليه وسلم لمحي الموتى وسمع الصم وبصر العشى ولو بمعنى موضوع
 او مجاز باعجاز صلعم فكيف النفي اعلم ان كلام البعض فى نفي ^{السمع}
 والاستماع لموتى بمعنى موضوع باستدلال الالاه الكريمة والموتى حاله

معروفة في السمع والاسماع وتعلق الروح بالحيد بكيفية اخرى عن
 اولى كيفيات ارفع لتعاني فلما لم تثبت النفس في الوجه المخصوص ش
 اى في السمع والاسماع لموتى بمعنى موصوع لوجود حاله معروفة لموتى وعدم
 دلالة الاله الكرمية عليه ^{العلم} هم نفس الثبوت العام ش في السمع والاسماع ولو
 لمحي وسميه بمعنى موصوع م على حاله ^{وذكر} ش في النفس م نفس اسماع
 من سمع بمعنى مجاز الذي قد ثبت ^{بمعنى} لا اسماع بمعنى موصوع الذي قد ثبت
 فكيف نفس سمع من سماع وقد راسماع من سمع م لا يلزم تعذر سمع
 من سماع م وان قيل يمكن ان لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من ش
 بعض وقت م لعدم العصمة والحفظ متحمل سلب فلا دليل على نفى الاعانة
 والسماعة وسلب الحفظ في الوقت من ش اى وقت الاستحالة والذات
 م وهذا الاحتمال الى النهاية يلزم نفسيهما ش الضمير الى الاعانة والسماعة و
 هما من الكرامة او الى الحفظ والكرامة م في كل وقت وهذا اختلاف الثابت
 والخبر ش اى ادعاه ان يمكن ان لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من ^{الكل}
 ش اى هذا الاحتمال الى النهاية يلزم نفسيهما في كل وقت م وان قيل
 يمكن ان يعينوا و يسمعون في وقت وجود الحفظ والحفظ متحمل ثبوته لتقدم

لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من ش

لا يعينوا ولا يسمعون في وقت من ش

من السلب فالثبوت اقوى من لان الثبوت مقدم على السلب و
 في الجواز جانب اول قوى لوجوده وهو الثبوت ثم فذليل امكان الاعانة
 والساعة موجود في الوقت من اى وقت الاستعانة والنداء ثم
 وهذا الاحتمال الى النهاية يلزم ثبوتها من الضمير الى الاعانة والساعة
 وهما من الكرامة او الى الحفظ والكرامة من كل وقت وهذا انما
 والتجرب من اى دعوى ان يمكن ان يعينوا ويسعوا في وقت
 من الكل من اى من هذا الاحتمال الى النهاية يلزم ثبوتها
 في كل وقت ثم فاقول على قوله سبحانه الا ان اوليا راسد لا حول
 عليهم ولا هم يحزنون الذين امنوا وكانوا يتقون في لهم الشكر
 في الحيوة الدنيا وفي الآخرة لا تبدل الكلمات اسد ذلك هو الفوز
 العظيم وبيئت اسد الذين امنوا بالقول الثابت في الحيوة
 الدنيا وفي الآخرة وان اسد لا يخلف الميعاد الاية فكيف
 يحتمل سلب الحفظ وتنى زاد للبيب وخراتة الجلالى قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم اذا تخيرتم في الامور فاستعينوا من اهل القبور
 الحديث من قال حجة الاسلام محمد الغزالي كل من يستمد في حياته

يستمد بعد وفاته انتهى وفي مختصر الطبيب واما الاستمداد يسل
 القبر فقد اكد بعض الفقهاء فان كان النكار بانه ناسخ هم
 ولا علم لهم ولا شعور بالزائر واما انه فقد تشيبت البطالة وان كان
 لا قدرة لهم ولا تصرف لهم في ذلك الموضع حتى يمدوا بل هم
 عن ذلك يشتغلون بما عرض لانفسهم من المحنة فليس ذلك كليا
 خصوصا في شأن الرثين الذين هم اولياء المذنبين ان يحصل لهم
 عند الرب من القرب في البرزخ والمثلة والقدرة على الشفاعة
 والدعاء وطلب الحاجة لزاما لهم المتوسلين بهم كما يحصل يوم القيامة
 انتهى ثم نيا ايها الغافلون لا تنبهون على النقص واعلم ان الاعجاز
 والكرامة لمحيطان من بداية الى نهاية ففي الحوادث الخارج خارجا
 شئ اى لمحيطان في الوجود والحوادث الخارج من الذين خارجا
 م وفي الحوادث الذي ذمها شئ اسه ومحيطان في الوجود
 الحوادث الذمهي ذمها م على مركزيتها اصلا شئ اى المركزية
 ليست تبع فللا نبيار عم م وذاتنا شئ اى المركزية ليست بعض فللا نبيار
 عم م وعرضا ذمها شئ اى المركزية ليست باهل ذات فللا وليا م

كذا في نسخة
 كذا في نسخة
 كذا في نسخة

يدعى الميثاق العظيم من سديد متقدم وهو من افعال الله تعالى
 قد مايدلان عليها باثرتها منها في العام كما نبه الله تعالى في سورة ابراهيم
 الم تركيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها
 في السماء تؤتي اكلها كل حين باذن ربها طوبى لمن ضرب الله الامثال للناس
 لعلهم يتذكرون ه ومثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة اجتثت من فوق الارض
 ما لها من قرار ه ثبت الله الذين اسنوا بالقول الثابت في الحياة الدنيا
 وفي الآخرة ه وفضل الله على المؤمنين ه وفضل الله ما يشاره الم
 الى الذين بدلوا النعمة الله كفرا واحلوا قلوبهم دار البوار ه جهنم ه
 ليصلونها ط تبس القرار اعلم ان المراد بكلمة طيبة لا اله الا الله ه
 بشجرة طيبة تشخص محمد رسول الله تعالى صلعم وحوادق مثل القرآن
 المجيد ومحمد صلعم اقرب للاول ولكن لا ينطبق التمثيل كما حقه لانه
 اى القرآن المجيد بيان من عوارضه صلعم في وجهه لا مثله صلعم
 وفي وجهه كسره ش اى محمد صلعم بيان للقرآن المجيد مصداقا
 من عوارضه صلعم بخلاف لا اله الا الله لان محمد رسول الله
 مثله وصفا وتعيين له وهو المقصود من ضرب المثل فكان مصداقا

لمسلوبات منفية الالوهية انتزاعا منه صلعم ووجودا به صلعم ووجودا ليا
 على موجودات منسوبة فثبت الالوهية منظر تباهاش اى بالموجودات
 المنسوبة هم اصلها ثابت في موجودات قديمة من حيث انتزاعها
 منها فحق ترك الاستغارة الى ان لا مكان له وقرعها في السماوات
 حيث تكلمها في عالم الشهادة اشارة الى توسعها وان كلاما من صفات
 يستفيضون من علويات وها في تضمنه انتزاعا منه صلعم قوتى لها
 اى انما راي تيرت من تضمنها من اضافاتها اختيارية او اضطرارية
 بتوسع مفعول ثانيا في مجزئه كل حين في الدنيا والاخرة باذن بها
 تعالى كما يشاء من الاذن جواز اختيار مصنفه من الله تعالى
 اى غير مستقل هم في الاليتار و سلبه لشرفها وتعظيمها وتوحيدها
 الاذن مقصود فلا يظهر خلافا وورد في الحديث الصحيح انما انما مبلغ
 وانه يهدي انما انما قاسم وانه يعطى فذكره اسيدولى في الجوامع
 الصغير اعلم ان التبليغ والهداية والقسمت والاعطاف عام للمفعول
 كما صدر عن الفاعل وها صدر عليه لمركزية صلعم موجود ولاله ام
 ش قال ابن حجر المكي في شرحه على العنبرية ان النبي صلعم

الاعظم عن الله تعالى في جميع شئونه لاسيما في قسمة الارزاق والاعمال
 والمعارف والطاعات ومن ثم قال في الحديث الصحيح هذا انا قاسم
 والله يعطي + ولاجل هذا بعد وامن خصا بقصده ان اعطى محتاج الخزان
 انتهى ومنه الله لو لم يطهرهم من اهل المنظم انه غايته الله الاعظم الذي
 جعل خزان كرمهم مواد نعمه طويح بدنيه والى الله يعطي منها من يشاء
 ويمنع منها من يشاء والعالم بالصواب هو الله انتهى ثم وقال سبحان
 سليمان عمه هذا عطايتنا فان من لا وسك بغير حساب الاية مترجمة
 لمعان منها قال ابن عباس رضي الله تعالى عنهما اعطى من شئت
 او امنع من شئت بغير حساب ليس عليك حرج فيما عطيت
 وفيما اسكت تفسير كبير وكذا في جلالين ولما كان الاختيار في
 الاعطاء والامساك سليمان عم فكيف كان السيد الرسل حسب
 الله تعالى صلعم ويضرب الله الامثال في امته قبل الناس كالنظر
 المذكور بوجوب الاولياء لعلمهم بذكر الله ترجيا باسكان
 اختيار مضاف شفقته ورحمته لانه لا يوفق على الناس والام
 بمنزل كل خبيثة كشجرة خبيثة ضد طيبة اخبثت من فوق الارض

اى لا اصلها فى موجودات قد تقيده الا فى مسلمات فبسته عليها
 من موجودات ممكنة التزاد منها فما لها من قرار فى مقصد فحسب
 ان ليست الشجرة غير ما ذكر فيذكر الانعجاز والكرامة كما قيل فيها
 العارفون استغفروا لظنناكم عن الزينغ ثبت الله الذين امنوا بالحق
 الثابت فى المش اى لا اله الا الله محمد رسول الله فى الحيوة الدنيا
 وفى الآخرة اى بعد الحيوة الدنيا فى الكبر ^{بجنته} فلاحتمل سلب ^{الان} ما
 استحقه كما قال سبحانه هم المؤمنون حقا الا به وفضل الله الظاهر
 اى المفضلين بخلافه ان يحكمه وفضل الله ما يشار من هدايت
 قوم وقيامهم عليها ومن اضلال قوم فنبه عن المضلين المزمع
 الذين بدلوا نعمة الله وهى اكل الشجرة الطيبة كفرا واحلوا قومهم
 اى محهم قومهم دار البوار لا جهنم ^ج ليعلموها ط اى هم وقومهم
 تأكيد وتفسير على احلوا قومهم وبنى القراره ظاهر فاعلم انما الرد
 ان من الامر فنتشر عنه منه استخاوا فى تربتها وتغايروا فى تعاقبها
 او سمعوا لرفع جبل عن موضع لها وهو حدثا وقدام كدالة
 من الجواب لا لرفع ايهام عن وجه جاز لها وهو ايا كان لعدم

دلالت من ذلك ان اى كونها مبنية م يرجع الامر الى التام
 والاضحى ان عين الامر على التبيين فكانت من الحجاب فلبست خدقة وذهابا
 حقيقيا فتضاف الى الله تعالى نقصنا والتزاما بالموجودات المتوقف
 ترتب وجودها منه سبحانه فمن الموجودات الالهية كما قال سبحانه ونفخت
 فيه من روحي الالية باضافة مغايرة من المسلوبات غير له والامر
 حجابات حادثة لاخلوقة وان لم يك حجابا فلزم التسلسل بالخلق للامر
 وان لم يك معبى لا هو عين ذات ولا هو غير فلازم قدم لاشبه وجر
 حية بحيات عينها خلا تموت فتعبد معبودها وتصرف من وضعها
 متضمنة لموجودات او مملوبات بما اشار الله تعالى من عالمها
 وعالم الشهود فصحت الالهية هي عبارة عن كسب الذى فى المثال
 ففى الشهود من المثال ولا منع بخصوصية على تعميم مسلم وبسبب
 اى الكسب المثالى هم اولى شيئا تشبيها باحتياج اولى مرتبة
 به يعلم مثاليا وقد تعطى حجة امثاليا الذى لا يراه غير صاحب
 المثال وقد تعطى حجة الشهودى ولا يدركى ام هو الاول او الثانى
 فثبات من آثار عالم الشهود ويرى عموما وقد لبعض لا يعرف ام هو

من الثانی اولاد یعرف بالاول او مشد لا یخلو فی ش کما ذکر
 منصور عواد اسید و مریم وقت ولادت حضرت رحمۃ اللعالمین ^{صلعم}
 من عند الجوسرین سید جعفر البرزنجی و سن غیره فی تالیفم
 و بذالکین من لزوم منع التنازع و الہوت ہو موجود بوجودہ ^{محضر}
 و نیز حج م لا بمحض نزع روح عن جسد بل ہو بعرضہ ^ش ای الموت
 یعرض الجسد م قشرع فی الحال و لا یحتاج ^{بش} بعبودہ الی سبب
 بل بعرض ^ش فی حال عروضا و لا یتعلق الروح بالجسد
 بکیفیتہ ^{لا یتعلق} اخری عن ادلی کیفیثا ^{لا یتعلق} لہ سبحانہ قال اللہ تعالیٰ و
 لا تقولون یقتل فی سبیل اللہ اموات ط بل احياء و لکن لا تشعرون
 ۱۰ فقتل نفس التي هي معنی من یو عطلها عن مرادها الذ من مسلوبات
 تعالیٰ بالقصافها بما من موجوداتہ تعالیٰ فمنہ قتل جسد غایۃ ^{للعطل}
 کما قال سبحانہ فاقتلوا انفسکم ذلکم خیر لکم عند ربکم ط وان لم یرد
 ۱۱ ذلک فقتل النفس بعد تم تجربتها بخلف الخیر ^ش ای الخیر الموقوف
 علی قتل النفس م و اموات کنا یتعلق النفس عما یتعلق باب
 لانه یعطیها عن ^ش ای عما یتعلق بالجسد م فقی ^ش الموت الذ

و ان لم یرد
 ای ان لم یرد
 ای ان لم یرد

و ان لم یرد
 ای ان لم یرد
 ای ان لم یرد

هو مطلق مقصود في النهي حقيقة لا القول هم نباش منه مجبول
 مفعول مطلق هم خاصا بقيل في سبيل الله تعالى لا عما بغيره بل ^{خاصا} اختيار
 با على من حيات التي بغير قيل في سبيل الله تعالى تصرفا كما قال سبحانه
 احياهم عندهم يردون فرحين بما انعم الله من فضله ^{فقط} لا تعد ربيم متعلق بما قبله
 فالحجوة خاصة التي لا تشعرونها ولو لاش اى لا يتعلق بما قبله هم فحاشه
 تشعروا اى لا يتعلق بما بعده فيزنون مجرم الرزق فكان الرزق من الله
 تعالى فمن غيره تعالى بانشار الله تعالى فالرزق مطلق دعاهم من الدنيا ^{فقط}
 باطلاق وعموم رزق ومرزوق به وما انهم ش كما يقال اللهم ارزقني
 علما نافعاً وعلماً صالحاً فلا يكون مخصوصاً بالماكولات والمشروبات والمكسبات
 والامناعى من مشايون بالحنات ومقصود من السيات ومنهم المذبح
 امر اش اى به برون لما يوردون هم ولو لاش كذا اى لا يتعلق
 بما بعده فمتعلق بما بعده هم فخاص لا تشعروا دليل عليه ش اى على انه
 خاص لا تشعروا كما قال الله تعالى ولكن لا تشعرون كما قال اجار ولكن لا تشعرون
 هم ولا يراى حيات التي هي صفة ذاتية لانها بازلت هي كل هي صفة ذاتية
 من كروى عموماً ش فانافية واما بعد لا انها باقية بالروح في البرزخ

على السوية للمقتول وغيره عموماً التي خضت للمقتول المخصوص من دون
 يراد قتل جسد فيرد قولنا شئ ائتمنى ان يقتل جسد غايية لتعطيل ولا يحجوه كما ذكر
 هم وان لم يشئ ائتمنى ان لم ير قولنا هم فما الخيرية فالحجوه لقوله تعالى
 ثابتة والموت اشارة الى التعطل فلا يلزم لتعطيل للمجد وان لم يشئ
 ان لم يكن الموت اشارة من التعطل هم فكيف انتهى عما ثبت
 اسش اسه عروض الموت هم والاثبات عما زال اسش اسه
 تعلق الروح بالجسد والحجوة كما في الدنيا هم
 فما الاستبعاد في التصريف من الجسد الشهودي والمثالي لانه لا يستبعد ممن
 قتل نفس في الحجوة الدنيا وجسد اسش الواو حاله ائتمنى لبيان حاله جسد مشابهة
 الى ان لا استبعاد في التصريف وجسد ائتمنى بالعطف على نفسا هم منه
 ش اسه بعض من قتل النفس هم فالانبياء على الاحيار بالقتل الاول
 المذكور اصلاً الا الثاني المشهور حصراً والاول يستجمع شئ ائتمنى الثاني هم فأكبر
 ش ائتمنى يستجمع هم الثاني الاول فاصغر قال رسول الله تعالى صلعم رجبا
 من الجهاد الا اصغر الى الجهاد الاكبر وقال صلعم الانبياء احياء في قبورهم يصيرون
 الجهاد شئ وقال الحافظ السيوطي في التنوير ان النبي صلى الله عليه وسلم

حتى يجده وروحه دانه تنصرف وليسير في اقطار الارض وفي الملكوت بعبته
 التي كان قبل وفاته ولم يبدل منه شئ وايضا فيه واذن لهم ان الانبياء في
 الخروج من قبورهم وتنصرف في الملكوت العلوي ^{السفلي} وايضا قال الحافظ
 انتباه الاكابر بحجوة الانبياء ان حياة النبي في قبره وحجوة سائر الانبياء
 معلومة عندهما قطعا لما قام عندهما من الادلة القطعية في ذلك وتواترت
 بها الاخبار منها قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الانبياء راحيات في قبورهم ^{يصلون}
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم حرم الله على الارض ان تاكل اجساد الانبياء
 واخرج ابو نعيم في اخبار المدينة عن سعيد بن ابي مسيب قال لم ازل اسمع الا اذا
 والاقامة في قبر رسول الله صلى الله عليه وسلم ايام الخضر حتى عاد الناس
 هم وقال الله تعالى واعبدوا ربك حتى ياتيكم اليقين ^{انما هو اليقين} اعلم ان اليقين ^{مصدر}
 كالمزيد وهو تحقق علم البديهة وحقق اليقين والعبادة متعلق بالجوارح والقلب
 ويدل عليه اليقين والاحسان ان قيل على الاختلاف بين الموت فليس لغيره
 يقين بما هو حق بالموت عموما في اوبه موت في مقصد فيسقط تفصيل الفرض ^{والاخر}
 على العبادة على تفصيل الموت وقاس ^{اس} وقاس تفصيل الموت هم لا العباد
 المطلقة على اطلاق اليقين وقاس ^{اس} وقاس مطلقا باطلاق اليقين هم فلا تضام

فيها فصيحة الله سبحانه في عالم المثال الامر المصلي صلعم تشريفاً بخطاب محبوبته
 على اصل معروف ش ا ب ج د هـ ص ح ط ز الحروف المشتملة على حروف المعجمة
 بتحقيق المعنيين ا ب ج د هـ ص ح ط ز الحروف المشتملة على حروف المعجمة
 لا يزل وصف الروح ولا يمنع خصوصية الاولياء لتبهم بالانبياء والثاني
 لغیر الانبياء من القبح ش الواو حاله لبيان حال الثاني هو القتل جسد
 فلا فضل للشهادة على الانبياء ولكنهم مشركون بالاولياء في الولاية الثانية
 على قدر نصيب تبشیر ووجه خاص في تعطيل نفس عن اداء الذي من سلواته
 تعالى بالتصايفها بما هو من جوداته تعالى تصفنا بقتل جسد وتقتل بعضهم
 على بعضهم على قدر نصيب فيصرف تصرفاً اعلى من قتل في سبيل الله تعالى
 بفضله وجمته اختيارين اضطرار من دعائه وشفاعته لكنكم ما اصبتم بها
 ش اى حيوة التي تقتل النفس في سبيل الله تعالى فلا شعرون
 الشعور دليل على ان اصبتم بها ومغايرتها من حيوة التي لا يقتل
 في سبيل الله تعالى لان يحصل شعروا بقنا الله يهدي من نفعنا
 رايكم وصلى وسلم على محمد بن احمد وعلى جلاله كما يحب رضاه وشفاعة
 ذكر كيفية غيب وعلوه واهله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل في رسوله محمد ﷺ شفيعاً على الله وصحابة أئمة
 اعلم ان غيباً ما معني ضد حضور وشهود فهو عدم مجهول وانما معني خلاف
 اى وجود غير متقدم حضور وشهود غيب الذى معني خلاف حضور ما معني عليه
 جاز استحضاره وقد غاب شىء وهو غائب هم الغائب ما معني عليه جاز
 عدم استحضاره وقد حضر شىء وهو حاضر هم الغائبون ان شىء
 الغيب المحض هم معني غائب وحاضر مجازاً فما حضر غائب فكيف غائب
 لا يثبت الا بانائه من حضور جائز وان لم يشترط جواز الاستحضار مع
 فلو لم وجوبها فالغيب والغائب محتفان باقناع بانها من الوجوب
 اى ان لم يشترط جواز الاستحضار مع فلو لم وجوب الاستحضار وجوب
 عدم الاستحضار فانها بها محتف من الوجوب فلا يثبت الغائب فاما معني
 وكيف علم انه لغائب فكيف بان الغيب منه من هذا تعريف الغيب والغائب
 بحقيقته وان قيل غائب وغيب بمقابل من لم يحضر له شىء قبل مجازاً
 غير عالمها لكن المحض انهم من كل وجه هم فلا يخفى ان حقيقة الامر
 هم مجازاً سبب الحضور وشهوده شىء الغيب الى الحضور هم فالغيب الغائب

ثانياً بما جاز استحضاره وقد غاب مما جاز عدم استحضاره قد حضر لا تحقيقاً
 في حضوره لئلا سيجاز به وجوب الاستحضار لا الذان سلب الحضور وثبوت وجوده بغيره فان لم
 فلا شئت الغيب في علم الله سيجاز لكل النوعين ش الغيب الحقيقي والمجازي ثم تحقيقاً
 في حضوره غير تعالى بمعنى خلاف الشهود المثال والروح والقدم فخالق الاجسام
 وعالم المثال غيب وعالم الروح غيب الغيب والقدم غيب الغيوب وبهذا للملكة
 الشهود والمثال والروح مناسباً لهم فخالق الملكوت عندنا لا المثال وعندهم الشهود
 او يدركونه بحواس ظاهرة فالغيب عندهم مثالهم وغيب الغيب ورائه ولا يخرج
 الاثباتية من حدها بالتصانيف بالصفات الملكية بل يخرج من الملكية بالصفات
 منها في التصانيف بالامور والوجودات قديمة ولا تدرك مرتبة منهما بنفسها الا
 في حدها فالشهود يدرك بحواس ظاهرة اي متعلق بالشهود والمثال بحواس
 باطنة ش متعلقة بحواس ظاهرة هم اي متعلق بالمثال وهي مرتبة صفة
 ظاهرة له والروح بصفة باطنة للمثال وهي صفة ظاهرة للروح لان
 والباطن لا يميزان الا بالانطباقها على ما بينة واحدة ببقاها ش المجرد
 متعلق بميزان محذوف بعد حرف الاستنار هم بينهما والبقية ينزل
 الادراك من الروح الى المثال ومنه الى الشهود ويعرج من عكس النزول

وان لم يكونا منطبقين على ما سئله واحدة فكيف الامتياز يتقبل بينهما
فيما بل لطلب النزول العروج شمس مطوفان على الامتياز من اختيارية
لها وعدم اتجاهاً لتحقيق شمس عطف على التخيير والجواب ان قيل
اتخذتاهم وعدم انقلاب حقيقة الى حقيقة اخرى شمس عطف على قبله ولجواب
ان قيل انقلابهم والقديم لا يعلم نفسه الا هو فيذكره بالثبوت بغيره لان
احيط واجاطه غيره عليه حقيقة فهو الايمان بالغيب في معرفة الله تعالى
وندهاش اى كل ما ذكرني الصلة من الغيب من بداهته الا ترى في نفسك
ما ذرايت في الرويا هو عالم المثال ما ذا تعلم لا تعلم من قبل وان قيل اقتناع
حضور غيب بان حضرة نفى حضوره وهو شهود فجوابة تعلق بما جاز استحضاره
وغيب الذي خلاف شهود آخر من غيب الذي خلاف حضوره فهو بذاته فلا
نفى له من علمه سبحانه فانه عالم الغيب والشهادات شمس اى من الغيب
والشهادة من كل خلقهم تمامها جزر وكلها بنفسها فهو علام الغيوب
نفى عالم الغيب نكتة بغير اخفى الغيبات واشد غيب الغيبات واعلم
ان حضور غائب بمعنى خلاف حاضر لا يحصل بنفسه والغيب منى عليه
شمس اى من الغائب نفى الغائب نفى الغيب م الا شمس يحصل

الغائب والغيب هم بابنا من حاضر شرط جواز استحضاره و حضور
 غائب بمعنى خلاف شهود و نسبة الى من لم يحضر له تحصيل ثبوت لان الغائب
 يتحقق بنبوة و كنه الغيبات برفع الحجب الى ما شاء الله تعالى اعجاز او
 كرامته و حوته بتصفية و تركية النفس بتقوى الله تعالى باثبات ما اتى به الرسول
 من الايمانيات و الاحكاميات فالرسول او كنهها و رسولنا صلعم عليه
 السلام اعلوه في خلقه صلعم استجاء عام الخلق كله بانكثابها كما هو متبوء به
 الخلق على تفاوت درجاتها يدعي الله تعالى الحق عليها لكن احاطة علم
 بلكها في آن و جوبالغيره تعالى ممنوعة و في اوان جواز الصلعم جائزة
 كما ذكر في ذكر كنفية احاطة علمه صلعم هم ثلثا اثبات الغيبات مع خلاف
 بما اتى به الرسول فهو مستدراج و يحصل ما يوافق و يصلح بالمسئلة فمشتركة السلام
 بخلاف ما في اثنان ما اتى به الرسول انه يصلح بالموجودات فمشتركة لوصف
 و الله سبحانه من يشاء الى صراط مستقيم و ليس تعارض في المسئلة لان
 علم الغيب بالاضافة و هو ثابت فخلافة ما دل برفع التعارض في
 منعه و جوازه من العقل شئ اسي بادر اكل العقل اصالتا هم و نقل
 اسي لا يدرك العقل اصالتا لعلو لطافة الاستقبال الناقلة الذي ابدى الله تعالى

بادركه اصالتاً ماستشتمسبب الحال والعلم العادي وانكار انشأته
 سفاهة فاما من العقل كما هو لا يخفى على العاقل من المذكور واما من العقل
 خالات في الجواز اش ارجح اذ علم الغيب هم في آخر سورة البقرة يعلمون
 اى في زمان حال وبخلفهم اى في زمان مستقبل تعلم ما من الذي
 لا يثبت باستقلالهم من كيف الممكن من متعلق لا يثبت هم بالتحال
 متعلق ثابت خبر متقدم هو علم ما من هم اذ هو بعرض عدم لاحق بوجود
 الحال فيقتضيه عدم الحاجة الى الحال في استقرار فعله من مصدر محمول
 اذ علم عدم بالوجود هم بخلاف الحال والمستقبل اذ الحال موجود مستقبل
 والمستقبل لعدم سابق فيقتضيه الوجود فلا يحتاج الى الحال في استقرار
 فعله من مصدر محمول هم فالكلام في الاستقلال من حيث علم
 احتياجه الى غيره وجود واستقرار او علماً ولا يحيطون بشئ من علمه
 اى من علمه متعلق بالمعلومات في الزمان من فضية كنهه بتسوية عليه سبع
 حصرة مع حدوث معلوماته وتخصر باوان لم يسلم بها فكيف تجزئته
 البسيطة الاباشارة اى معلوم من معلوماته وما سيدل على تحقيق
 الفصل تعلم العاديات وغيره في اى مان غير الله سبحانه واذناتها

بالاستئذان من المستثنى منه يدل على منع الاستقلال عن غير المسجاة
 تعيناً لتحقيق فلا دليل على منع علم الغيب لغير المسجاة الا على جوازها ^{فقد ثبت}
 سورة القصص وادينا الى ام موسى ان ارضعيه ج فاذ خفت عليه القية

في اليم ولا تخافى ولا تخزنى ج انما رادوه اليك وجاعلوه من المرسلين
 وفي آل عمران اذ قالت الملائكة يا مريم ان اسديشرك بك لجنه منه اسمع
 عيسى ابن مريم وجهي في الدنيا والاخرة ومن المقربين من الآتين
 علم الغيب لغير الرسول ثابت عند اهل سنته وجماعته خلافاً لمقرئين
 وفي سورة الرحمن علم الغيب فلا يظهر على غيبه احدا الا من اراد ^{تفصيلاً} من رسول

فانه يسلك من بين يديه ومن خلفه رصداً اعلم انه تعالى عالم الغيب
 ش الذي بخلاف الشهود ونسبته الى من لم يحضر له العام له سبحانه
 وغيره ش عادتا او بغيره ويدل على عمومته عدم اختصاصه لمختص
 والاظهار بمعنى الامداد الذي يقع فيما وقع قبله ش اي الاظهار
 فلا يظهر على غيبه الخاص له سبحانه ش لا لغيره سبحانه عادتا ويدل
 على الغيب الخاص اضافة الغيب الى الضمير الامن ^{تفصيلاً} من
 رسول فلا نفى من علم الغيب العام لعام من الانبياء وغيرهم ^{المؤمنين}

ومن علم الغيب الخاص الخاص من الانبياء ولما الاستشعار عن نفى علم
 الغيب الخاص يجوز في الغيب سبحانه فالعلم شئ فيجوز علم الغيب الخاص
 بالاولوية شئ عند اهل سنة وجماعة خلافا لمالكين في عندهم الرسول
 والمتوهمين من فيدل على جواز احاطة الكلية علم الغيب بالرسول المخصوص
 شئ اى الغيب والرسول م فليسيد الرسول معلوم بخصوصية ثبوتية الكائن
 بمقدار شئ متعلق بيل ان وقع منه او لا احاطة الكلية علم
 ثابتة م احاطة مركزية في شئ م متعلق ثابتة حال الاحاطة
 مركزية م ولو في آن او آوان شئ كما ذكر في ذكر كيفية احاطة
 معلوم كما هو عند اهل سنة وجماعة من المتخصصين وان شئ مفصول
 على العطف م لفظ من محم ولفظ من مخصص لان ليس من ان لا
 تخصيص من تعميم وتخصيص بعد تعميم لا ينفي جواز امر مخصص لغیر مخصص
 لا لا شئ كما شئ اى مخصص لم وغير مخصص لم في العموم ان لم يكن
 شئ الضمير المستتر الى الامر المخصوص م متعنا وفي وجه الجواز جانب
 اول قوى شئ المجتبه حال من جواز الذي مضى الى الامر فالاول
 حالية والا عطف على المجتبه م ولا ينفي نقصان فهم المستفهم منه

الى المرام في فصاحة الكلام مع التوسع للمقاصد وان الرسول غير الملك من
عند اهل سنة وجماعة خلافاً للغير الذين هم بملكهم وانه انسان لا اله الا الله
بين يديه ومن خلفه رعد الان الملك غنى من الملك في امره وفي سوره النحل

ويوم نحبث في كل امة شهيداً عليهم من انفسهم وجنابك شهيداً على هؤلاء و
ليس الشهادة الا بعلم المشهود به فلما شهد فكيف جعل هذه تدل على ان الرسول
عم كثير العلم بالمغيبات في ان شئ لكثرت المعلومات في ان في صدره كره
واخرج النبزار والطبراني في الاوسط وابو نعيم بسند صحيح قال رسول الله صلى
عليه وسلم الى ان قال رايت ما تعمل امتي بعد في خضرته لهم الشفاعة الحديث
هم وكم من آية في القرآن المجيد تدل على الدعوى والآيات في المنع شئ
اي منع علم الغيب هم في سورة النمل قل لا يعلم من في السموات والارض
الغيب الا الله ط وما يشعرون بان يعثبون وفي سورة لقمان ان الله
عنده علم الساعة وتنزّل الغيث ويعلم ما في الارحام ط وما تدري نفس
ما تكسب غداً ط وما تدري نفس باي ارض تموت ط ان الله عليم خبير و
في سورة الانعام وعنده مفاتيح الغيب لا يعلمها الا موطوءة غير ما ليس
معارضه للاولى لان الغيب باضافة الله سبحانه ثابت فتاوى شئ

الضمير المستتر الى آيات في المنع والاصل ان معارض الثابت ان كان
 خلافا لاصده ياول بوجود غير مثله لان ما ثبت لا ينفي الا الذي ينفي الذي يصح
 لوجود خارج وهو غير ثابت بنسبة اخرى في ابدال النفي لا الثبوت لتقدمهم
 بوجوب الخلاف فرفع التعارض باستثنا ^{بأنه متفق} بحسب الحال او بحسب العادة
 المختصة فلاش ايجلا ثبت هم منعا مطلقا الا التعارض من جهة
 البداية مما في نفس المعرض من الاعجاز والكرامة في المعينات ^{بأنه متفق} في الف
 واللام للجنس هم لازم اقلية بدون القرآن ط ولو كان من عند غيرهم
 لوجدوا فيه اختلافا كثيرة فاختصة المشهورة من المعينات افرادها فارتبة
 منها في الاعجاز والكرامة الا ان الله عز وجل فارجع لشبوتها الى كتب
 من الاحاديث في اعجاز النبي صلى الله عليه وسلم ومن غيرنا في كرامته الاولين
 فذكرهم الله تعالى اعلم والموفق والحفيظ اللهم صل وسلم على محمد
 بنى الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وشفعه فنيا وترحمنا به
 ذكر كنيته لعلم والمعرفة والعارف والمعرف
 وشعلاهما وما فيهما مع لطالب الاخرى
 بسم الله الرحمن الرحيم

محمد ابراهيم و شقيقه و فضل على رسول محمد و شقيقه و على الله و صحابه و اتباعه
 اجمعين اعلم ان العلم صفة متوسطة لمعلومات جامدة و مألوفة و اختصاصا بمعينين
 معروفة و هذا على حكم التقدير فيها قلنا العلم علم حصولي هو صفة علم منسوب بحصول العلم
 ش انضمير المتصل الى علم مفعول المصدر هم اى يحصلون لغرضية به ش
 بعالم هم بنياديه على مرتبة ذاته فحتاج لعلم معلوماته الى غيره و حضوره
 هو صفة علم منسوب بحضوره لعالم اى بحضوره في نفسه يعني به في مرتبة ذاته
 فلا يحتاج الى غيره ش هو الزيادة فالحاصل ان عالما بعلمه يحصل الى
 يحتاج لعلم معلومه الى غيره اى مرتبة غيرية علم لعالم لانها و سطة عين علم و معلوم
 و بعلمه الحضورى لا يحتاج لعلم معلومه الى غيره اى مرتبة غيرية علم لعالم بل لعالم
 بمرتبة عينيه علم لعالم لانها و سطة عين علم و معلوم لا كقولهم ان عالما
 يحتاج الى غيره اى معلوم الذى هو غير نفسه في مرتبة علم حصولي
 فعلم غيره و لا يحتاج لعلم معلومه الى غيره اى معلوم الذى هو غير نفسه
 في مرتبة علم حضورى فعلم نفسه هم لعلم معلوماته فعلم نفسه و غيره اى
 الوجوه ش اثبات في وجه علم حصولي و علم حضورى هم لا يستغنى
 احد عما عن شبيهه و لا يلزمه شئ غيرهما معلومه فعلم عدم مطلق باصا
 له متضمن

[illegible]

راجع الى مفعوله الى الفعل المحجبي وما مراد ان لم تخلف معناها فلا
 مرجع الضمير الى الفعل المحجبي ومفعوله قد يام ولو في علمه تعالى ولو بوجوه
 خارج من علمه تعالى فعلمه تعالى متعلق بما هو قديم وبما هو حادث ولم يتغير
 باختلاف المعلومات حتى يابلق العلم فاعلم ان المعرفة موقوفة في نفس
 فلا يعرف ما في غير لا فالمعرفة حقيقيا بما قام بقياية الحقيقية في نفس
 وهو شبه الذي هو بوجوه معرفة فاعلم ان الشبه تكليف علم في مرتبة مثالي ككيفية
 معلوم لا ما يقوم فيه وعليه صورة في مرآة وعلى غير ما يحتاج الى وجود
 منه فان حصول شئ صنع يحتاج الى شبه متقدم منه وعلى شئ عطف
 على صنع اى حصول شئ علم على وجهين بنفسه من حيث ان الشبه
 يحتاج الى نفس شئ وهو مقصود وبشبهه شئ عطف على نفسه هم
 من حيث ان معرفة شئ يحتاج الى شبه الذي هو بوجوه معرفة فلا نزاع
 والحق انها معانها خربت فلا يعرف عارف غير ما هو متقدم من شبه متقدم
 من من مصنوع هم لصنع ومتقدم من شبه متأخر حاش من معلوم
 هم لعلم فوسيلة معرفة لها شئ اى لما هو متقدم من شبه متقدم لصنع
 ومتقدم من شبه متأخر لعلم هم وصف جامع مانع والجامع

هو خارج ما قام بقياية الحقيقة المحجبة والقيام
 المحجبي لا يصدق الا بما قام بقياية الحقيقة المحجبة

ظل ذي ظل والمنازع سلو به وهو معرضه وان نفى احد سياتي
 احد من وصف جامع وانفع هم فالمعقود ممنوعة فالناحية والمبتوعية
 العابدية والمعبودية بمعقود الوصف الجامع والمنازع فني ^{موردني} مرتبة التصديق
 حصول معقود بشي كما هو موطنها الاسم للمعنى ^{الحاصل} حصول معقود بشي كما هو
 لا للمعنى مصدرك هم ومحل القلب العنصري ومبدية من حد اعلی مرتبة حواس
 باطنية الى حد سفليها الى مرتبة مثال شش الى انتهائية على اصل غير جنس
 هم فمقتضى الى تصور شش اي الى انتهاء تصور على اصل غير جنس
 ويحصل في شبه بشي كما هو موطن قصد شش غير معين هم ومنها الاسم للمعنى
 اي حصول شبه بشي كما هو موطن للمعنى مصدرك هم ومحل الدماغ ومبدية
 من حد اعلی مرتبة مثال الى حد سفليها الى مرتبة شبه شش الى انتهائية
 على اصل غير جنس هم فالمصدق والمقصود بما اعتبار ان زائد ^{على المعقود} ان
 ينسبها الى معروف والتصديق يتعلق بحسي وبغيره بدلالة اليه ^{شش} التصور
 يتعلق هم بحسي فقط فالمعقول غير حسي وكدلالة ونسبة ودرجته
 شش فتنسب من الكلام ان الحسي مصدق مقبوه ضروريا والمعقول
 مصدق بدلالة اليه ^{القول في ان} كما اراد علم شئ فثبت علم من محل تصديق

الى مراد من الحيات وتوحيده من محل تصور اليه وتخليق به فيحصل شبهه
 في محل تصور بقيا للتحقيق في محله تصديق توسعا واختصاصا واثباتا
 او نضيا والى مراد من المعقولات بدلالة اليه تحبا وكيفية الانبعاث والتعلق
 والحصول محبته على التحقيق فالتصديق مقدم مقصودا وقريب باعلاؤه ونحو
 حصوله لاش اى حصول شئ من م في حد اعتباره وتصوره من غير سببا و
 مقدم في حد اعتباره حصولا بسببها ش اى حصول شئ بسببها
 فليس مقصودا بذاته الاسبابية بل قلب في الحال ش اى حال التصور م لا ي
 ساه والتصديق من افعال اختيارية بخلاف المعرفة ش اى ليست باختيارية
 من منشئت حواس ظاهرة في عالم الشهود باقراره والآثار ما هو في عالم الشهود
 من اثر ما هو في عالم المثال تصديقا فتصديق الذي يقنيه اللاميان الكثير
 بقبول الصدق واقرار الذي يدل على صحة التصديق باثباته وتصديقه
 وهو مصدق حقيقة وان لم يكن في التصديق مصدق فالكنية وليه ظن
 ولا يكذب به وعالم الشهود والتكليف المعركة والحكمة فالآثار في حكمه كالتصديق
 في حكمه قرضا وجوبا واستحبابا شرعيا وعقليا ليس اقرار اللسان بل
 على التصديق الاطنا ومجازا ولا يكذب به ولا يزول التصديق بزوا

الاقرار بالادليل عليه ولا يزيل الاقرار الا بصدقه ^{شك} اياك انكاره ^{محقق}
 م واكتفين بتحقيق علم المعلوم من حيث هو ^{محقق} فلا يصح الشك الذي يمنع
 فلا يزيده ولا ينقص منه ^{محقق} لانه اذا كان المعلوم غير الذي علم من قبل
 فيزيده في غير وجه الذي حصل من قبل فيها متغيران باعتبار المعلوم فالزيادة
 عليه من غيره لا في حده واعلم اننا الايمان بعد زوال الكفر فانما انقص
 الايمان لزم الكفر في الحال ولا يمتنع ان واعلم انما المصدق بخلافه
 ش اي ليس بتصديق م مع رابطته ^{محقق} لا ينقطع ش اي ربطته
 بالمصدق لا ينقطع م فالمصدق لا يتحقق دون التصديق والتصديق
 لا يتحقق دون المصدق ش فيها لازم ولامزوم بينهما م فمن الايمان
 لم ينفرقا تفرقة كلية بينهما ش ومن هنا الالفاظ المترادفة كالإيمان
 والعمل والتصديق والاقرار كلها مجرد واحد م فوجود العلم والمعرفة والتصديق
 والتصديق على وجودهم الحاصل باطل لا على تجرده ^{محقق} بخلافه ش اعلم ان
 العلم على وجوده علم معلوم وهو باطل ^{محقق} على المعرفة والتصديق
 وان شخص ما سمي مجردا لانه لم ينعين نفسه لا شخص انه علمها سمي
 على شخصه الحاصل الزائد على ماهية سنها باطل لا ش سبيل م شخصه

على شخصهم الذي موطن ما يتبادر من جهة العلم معرفة وعلما
 تصديق وعلية توصيف وتكميلهم على بناء عقولهم في عالم الشهود وفضلنا
 حد هم ش اى زيادة تمييز التكميل اى تكميلهم زائد عن تعيينهم
 لانها معرفة المقصود بدلائل التي في عالم الشهود وعلما قرار در حات
 على وفق ما في عالم المثال ش اى من العلم والمعرفة والتصديق و
 هم وبقا الكلام في وجه لطيف فان صفة فاستكملت في الخيرة وان رخت
 فلك مالک فاعلم ان المومن من ش من تشير الى انزاع وحبض
 ظل موجودات قديمة متضمنها بها بقيا المجرى عنها فالوجود ش
 اى وجود المومن هم مشترك بها ش اى موجودات قديمة هم و
 وهي منساره قبا بعية ومتبوع له وعابد بية ومعبود له من هذه ش
 اى هذه الموجودات القديمة هم فالمتوفيق ش الذي مصطلح الشرع
 الشرعي هم نائب ش بتوفيق المومن موجودات قديمة هم والتوفيق
 يتحقق بالفعل والموفق مفعول متعاقب لا متقدم اذ هو غير معقول ولا
 متاخر اذ هو قبا بعد ممنوع ولا مده اذ هو في ثابتين لا احتياج بينهما
 لا ظن ان ياد معه معنى متعاقب واطل يقتضى قرينة وروية وفتا

كلها نظرية في حد اعتبارها مع قرينة حقيقة غير مكلفات بحسب حقيقة
 مقرب اليه ومرتبتي حقيقي به وهو ذو طلق في الدنيا من متعلق ^{نقطة}
 ثم فخرج الى روية حقيقة مع قرينة حقيقة وفناء نظري في حد اعتبارها
 في الجنة شمس متعلق يحرم قال سبحانه وجوه يومئذ ناضرة الى ربها
 ناظرة وكل في ذلك ما ذكر في الرواية بحسب ارادة المعبود لا منعا شمس فحازت
 روية حقيقة في الدنيا لانه تعالى قادر على ان يخلق بعصر الكبرياء تعالى
 في الدنيا كما يخلق في الجنة لروية حقيقة وقيل في الكلام كيف سوال
 الرسول على المنوع اى ب ارنى فضل نعم كيف على المنوع اى ^{اى هو} ليست
 روية حقيقة في الدنيا ممنوعة بل هي جائزة بدليل رب ارنى
 ثم فخرج من بعد نظري لخرج ارنى قرينة نظرية لا بعد حقيقي لوجوب قرينة ^{حقيقة}
 ولا فناء حقيقي لا امتناع فناء في غير حقيقة واما من باب في طاعة هو
 نظري او الصافي يوصل الى حقيقي او حجابي معلوم او مجهول وقيل
 من مشاهبات والبعيد في المعصية هو سلب المذكور فاعلم ان غاية
 التحقيق في مسئلة روية في الدنيا كما يشرف الراى بها انها واقعة
 في عالم المثال لانه غاية شبر ظلالا شمس تقع في عالم الشهود

لو دعت في روياء او يقظة وانما يكشف عالم المثال لبعض الوحياء الله تعالى
في يقظة فلا منع لها في اليقظة وهذه الروية حجاب منوحياتية لها من تزيينها
او تشبيهه تعالى ولا تتحصر بصورة معينة حتى تمنع في غير ما تحدث بحكمته وقدرته
تعالى كما يشاء وهو الحكيم القدير كما ذكرني تقريره في محله ^{في} ذكر كيفية
اثبات مرتبة الحجاب بين القديم والحادث المحدث ثم وقد تناول الصورة
بما اشار الله تعالى فيها سلسلة وحدت الوجود ^{في} الاضافة بمعنى ^{مسلوها} هم
مصطلحه متضمنين في عروج نظرهم الى موجودات قديمة من غير تمايز
لان تمايز مسلوها بها هو قوف على اثباتها من حادث فهاش ^{في} الحاد
والسلوبات التي نبتة عليها من احداث هم يقينان من علم الذي
ظل من علم موجودات قديمة تقطع نظر عن غيرا اعتبارا من جهة فليها
غيرا في العلم ^{في} ش اي علم الذي ظل من علم موجودات قديمة تقطع
نظر عن غيرا اعتبارا من جهة هم كائن في ظل علم موجودات قديمة
تقطع نظر عن غيرا ان لا يعلم موجودات قديمة بنفسها بالحدوث فحيث
الى ولا له نفسه لا غيره لاكن لا يميل الى تمايز نفسه فتعذر ^{في} الصورة
بأن عافني وكان فيما بقي واما مع تمايز سلوبات وحدت ^{في} الشهود

شس بمعنی مقابله و الاضافه بمعنی فی صم لاین مسکوبات مثبتة علیها من حادث
 جناسش ای الحوادث و المسکوبات التي مثبتة علیها من الحوادث صم بقیان فی
 علم الذي غل من علم موجودات قدیمه و غیره مستجمعها اعتبارا من جهت نقیضها
 غیره مع روابط التي منبهاش ای موجودات قدیمه و غیره من حادث
 صم منبها احوال فحید و وحدت الوجود الواجب سبحانه دلالة من عنیه سبحانه
 الی ما نصیب من الولاية الخمسة فحید کله منه سبحانه فحیدانه هو العارف و المعرف
 بنفسه سبحانه فینزل باستجماع العلم المذکور مع معنیه و قرب و احاطة
 مع تجاوز رتبی فی حدودهم بحق التقین فلا یطیق النطق فی حاله فقد
 صدق قوله صلعم من عرف ربه فکل لسانه قد حق قوله صلعم من
 مرة المؤمن فی الوجهین شس ای حبه و وحدت الوجود و وجه وحدت
 الشهود مع تفاوت وجه قنیتی الاصل شس ای المؤمن مرة المؤمن
 صم فی نزوحه حتی ما اشار الله تعالی سنذکره ان شاء الله تعالی فاعلم
 فی وحدت الوجود اختلاف الحال فمنه المذکور و منه ان لو لم تتمايز مسکوبات
 کالمذکور لا بد له شس ای لبعض الحال من غیر المذکور من مجرد مطلوق
 متمایز من تقید اعتبارات له و هما علی ما هیة واحدة لا ما هیین فیه

شش ای وجود مطلق هم انکشاف بدیهه وجود الذات تعالت
 فی مرتبه حق یقین حتی انھی حادث من علم حادث فلا یمیز حاس
 الا الذات تعالت و غیره معقول علی اعتباره و تحقیق ان الذات تعالت
 لیس بجائزه و محسوس بل بسی وجوده بیدیه با مع صفاتها تنزلا و غیره
 حاس محسوس لکنه انھی من علمه فتعذر انتساب بحس الیه المنقصه
 فانه غیره و هذه الحاله اللائقه فی شهود قرب الذی بمقرب من اجل
 الولایه الثانیه و لما تم الفناء لا یبقی فی علمه الا الله تعالی بلا دلاله لیم
 تعالی فلا یمیز بحس و لکن فیها نظر ای اذا فت دلاله لا یصل الی
 الله تعالی تحقیقا و یاقبل اذا وصل الیه تعالی لا یمیز الی دلاله لیس
 بحق شش اذ حق ان الله تعالی لا یعرف الا بدلاله اذ لا یحیط به تعالی
 علم حادث فتعارض فیما قبل من فعلی العارف تعقل حادث مخلوق
 فانه کوجب الدلاله شش الی المصروف الموجود بدیهه هم و فیه شش
 وجود مطلق هم انکشاف مرتبه حجاب الذی حدث من اسمائه و صفاته
 تعالی بقدرته تعالی و هو غیر مخلوق و الحجاب اضافه مجهوله کیف
 حدوثه تحقیقا الیه سبحانه و یتشابه حادث مخلوق تحت امر لکنه جابجا

ش ^أ حجابهم ولا يمنعهم بها بالتعذر فلا يفهم من قوسين الذي رقم في ذكر كيفية
 السكون المعنوي ^ش الذي في معرفة النفس لمعرفة الله سبحانه ^م وفيه ^ش
 أي وجود مطلق ^م كمنشأ حقيقة ^ش أي ماهية ^م الالائية الجامعة لحقيقتها
^ش أي علمها ^م تضمناً بوجوداتها والتزاماً بها ولا تدري ^ش أي حقيقة ^ش الالائية
 الجامعة لحقيقتها ^م في صدها ^ش أي تعذراً ^م فاعلم أنما الوجود وصف منطوق
 بالعينية بما قام به وهو موصوف مضاف إليه فهو ما خاص ^ش أي مانع ^ش
 كوجود زيد ^م فلا كلام فيه وإما عام ^ش أي لا يمنع ^ش الغير كوجود زيد وعمرو
 فمشترك فتحد مجازي في الوصف وتنفي حقيقي في الماهية لا عكس ^ش
 متحد حقيقي في الوصف وتنفي مجازي في الماهية ^م إذا الاتحاد حقيقي ^م
^ش كما ذكر في ذكر كيفية الأصول الخم في أصل ذكر كيفية الاشتراك ^م والوصف
 قائم بالموصوف المتقدم رتبة وهو محقق العموم بتغايره ^ش حقيقي ^ش العلم ^م
 إذا كان وصف عام ^م لزم له تغاير ^ش ما هيأت التي قام بها الوصف حقيقياً ^م
 محقق العموم الذي في الوصف وإذا كانت ماهية عامة ^م لزم لها تغاير ^ش
 التي قاست بالماهية حقيقياً ^م إذ هو محقق العموم الذي في الماهية ^م لا
^ش أي الموصوف قائم بالوصف المتقدم رتبة ^م إذا هذا محال ^ش فاعلم

ان الوصف قد يكون مصدرا ينتزع الاوصاف منه من شئ اخر شئ
 وان لم يكن من شئ اخر فلم ينتزع منه الاوصاف فلم يكن مصدرا هم والوصف
 لا يلحق بالانتزع قصد رتبة لا تصدق المانع شئ اخر فلا تصدق في القدم
 اذ ان ثبت في القدم شئ اخر الاش يصدق م الوصف شئ في القدم م
 فاعلم ان تمايز الاطلاق بالتقييد ^{بالتقييد} البار للمقابلة هم والتقييد بالاطلاق
 شئ البار للمقابلة هم وتمايز على ما يتبع واحدة نفس التقييد عليها لقيام حقيقة
 من جهة اخرى لاس من جهة واحدة شئ لاسها لا تحقيقا من جهة واحدة فليكن
 التمايز م فالاطلاق يزايد على ما يتبع اذ لا ينتزع من ما يتبع لكن بحسب مقتضى
 التقييد والتقييد زائد على ما يتبع اذ لا ينتزع منها من جهة اخرى فالتقييد شئ
 اخر منها شئ وان لم يكن شئ اخر منها لا يختص به م فثبت بان انتزع ^{منها} التقييد
 في المصدر وهو ممنوع في القدم فبطل الاش الاطلاق والتقييد هم فالوصف
 سبحانه في ذاته وصفاته تعالت وتقدس منزلة عن الاطلاق والتقييد
 في مرتبة القدم واعلم ان الاطلاق والتقييد يميزان على ما يتبع واحدة ^{بما}
 لا على ما يتبع لعدم التقابل والوصف متغاير في حده من ما يتبع في حده فلا
 يصدق الاطلاق بالما يتبع والتقييد بالوصف فلما كانا على ما يتبع واحدة

تفسير التقيد بيزم حدوث ماية يقوم بها وعد به قدمها ش اي عدم تغيرها
اي زيم قدم الماية ثم فحينئذ عدم حدوث او القدم او اجتماع النقيضين او وجودهما
ش اي القدم والحدوث ثم على حدتها فعل ما يتبين من الرابع ش اي وجودها
على حدتها ثم حق ان لا يتحقق غيره ش اي غير الرابع هو القدم المحض والحدوث
المحض اجتماع النقيضين ثم واعلم ان بحجة الاخرى ان كانت من الصفات
الشريعية فتاقتبني القدم ش فليست عارضة ثم وان كانت من الصفات ^{العلمية}
فمعلومة في القدم ش فليست قديمة ثم فكيف معلومة الاقضية عليها ^{حادث}
فمعلومة فكيف لا اطلاق قدما والتقدير حدوثها وعلينا ماية واحدة
ش فبطلا لعدم تحققها على ماية واحدة ثم وكالتقدير التنزل في الصورة
على الهيولى كما تعارفهم لمجلاز الحقائق لكن تقيد للذات باعتبار تقدير
صفاتها من لا غير او تنزل للذات باعتبار تنزل صفاتها من لا عينها
متعينا في حدتها قدما وتنزل الصفات من لا عينها الى مرتبة الحجاب
حدوثا صحيحا وبصورة على الهيولى تصدق على مرتبة الحجاب مع صلبه
فلا التقيد والتنزل في ذات تحت ولا الى مرتبة سفلية التي تحت الاكبر
تعارف مجلاز الحقائق فظن المتعصبون على المدخل الجاهلية وسجان ^{لهم}

عما يصفون فحق وأما للذين في قلوبهم زيغ فيستعبدون ثابته منه ابتغاء ^{لنفسه}
 وابتغاء تاديله ج وما يعلم تاديله إلا الله فأيها المستغفرون لهم كلامنا على أصول ^{لنقص}
 مما يوضح في إيمان المحكمات فاعلم أن التعاضت لمسلمان فبما تظان فبما لا ^{للعقائد}
 ولو تخالفا فاعتماد بأحدى منها في ما وجب لهما وجب لهما ولا ترجح للتخالف فماتقا
 للأخرى وللمعتقد غير ما وجب أو يقوى عن ضعف منها في ما دل الضعيف بالقوى
 والقوى لتحقق وحدت الشهوات المحكمات منصوصا ^{للتقص} لضعف لتحقيق وحدت الوجوه
 التي تبينها بهات وأردات ولتساويها بهات تادول المحكمات ولو ردت أصد
 فترد ما من الشريعة أو من الطريقة والطريقة فضلها فكيف ثبتت آخرها لانه
 رد ما بردا وعكس نيل وتبوتها بثبوتها وعكس نيل فاعتماد بما هو من علم
 الذي ظل من علم موجودات قديمة لقطع نظر عن غيرها اعتبارا من جهة
 لا يوضح في إيمان المحكمات وبما هو لا بد له من وجود مطلق على حكم المعزولة
 لمن تعذر باستيلاء حاله المستعصب فانه الحد وتزدق ومن ان
 ان الاختلاف في المستثنين في كفيته ربطا لحدوث بالقديم بأنه مشترك
 ببقائه الحقيقي به أو ببقائه المجازي لاني القديم كما هو باسماه وصفاته
 الابنيتي كما في الصفات في كيف غيرتها وصنيتها بالذات وصل ^{للايمان}

في التوحيد بالقديم لا مع كذا لربط فلا نزاع في اعتقاد التوحيد ^{بالحال}
 وهو مقصود فان اخطا في تفصيل الحق لطفت صحة صواب الاجمال ^{في} والاختصاص
 بانه برهني حقيقي من بنات نظرية لصوفي صافي حقيقي في عروج
 نظره الى موجودات قديمة فهو محدث وروا ^{شأن} الله تعالى مخفوف ^{من} يتصنع
 وتغيب وتعتد به الحد وتزدق بالحدوث بقيا منه المجازي ^{بالقديم}
 تعود بالله تعالى منه وتحقق الدعوى بقيا منه المجازي ^{بالقديم} بوجوده ^{المسلوب}
 فيش كمانى تنبيه الذي في ذكر كيفية سلوك الذي في معرفة النفس ^{المعقولة}
 الله سبحانه هم فإياك وخطوات المتعصبين والكافرين ^{من} متعلق بها
 تشير الى التزلز ^{ببعض} من طل سلوبات ^{بنية} عليها من موجودات ^{حادثية}
 تضمنناش ^{بتميز} من مصدر خبر مخدوف اثبات متعلق به من ^{من} طل
 بها ^{الجزئية} نظرناش حال من الكافر الى تضمننا من موجودات قديمة بقيا به
 عنها فالوجود مشترك بها اسما وهي ^{اللازم} متشابهة فثابتته ^{بمقتضى} له
 وعادته وسجود له من ^{بمقتضى} مشر السلوبات ^{من} فالتخذ لان ^{من} الكاذب
 مصطلح الشرع ^{بمقتضى} له من ثابت ^{من} مشر السلوبات ^{من} الكافر ^{من}
 موجودات قديمة ^{من} والتخذ لان ^{بمقتضى} الفعل ^{من} المخدول ^{من} مفصول ^{من}

لا تقدم شئ اذ هو غير مقول م ولا متأخر شئ اذ هو قبلا عدم شئ م
 ولا مع شئ اذ هو في ثابتين ولا احتياج بينهما فاني لا أطعن ان يراى
 متعاقب م فقد حجب من الموجودات تتضمنه المسلمات قال سبحانه كلا
 انهم عن ربهم يومئذ لمحجورون فباش بقصد التقييم م يصل الى اصله
 المقنونه بالتضمن على الالتزام فان تغير فقد حق قوله تعالى يجوز الله ما شاء
 ويثبت وعنده ام الكتاب ه فهو يصل الى اصله فقد حق قوله صلعم كل شئ
 يرجع الى اصله ه وقد حق قوله صلعم كل شئ لا خلق له ه وقد حق قوله صلعم
 من عرف نفسه شئ من حيث حد و شأ وظللتها من كى ظل باضافة
 تحليلية في نفسه م فقد عرف رب شئ من حيث قدمه باضافة
 بين رب و مراد به م فاقرب للموجود به فباش من الموجود م كل علم
 به قبله شئ من جهة عدمه السابق م وسعيه وقريبه ومحيطه شئ من جهة
 وجوده م وبعد شئ من جهة عدمه اللاحق م برابطا اثر به معا
 توسعا واختصاصا شئ امى توسع العلم بجميع من القبليته والمعنية والحقيرة
 والاحاطة والبعديته معا واختصاصا به احدى منهن او توسع الرب
 بالقبليته والمعنية والقربة والاحاطة والبعديته معا واختصاصا به

منهين ثم فلا تجمع اقبلية بالمعنى والبعديتين للمنافات هم الا المصحة
بالقربة والاحاطة من لعدم المنافات هم فعلم غير علمه شى الرب
هم حتى لا يعلم غيره ولا يقصد يتبع احلم فالايان الكفر والشرك
متضرع من العبادات فالايان المشروع رب بالذى موجبات
قدية والكفر المشروع بانكاره حجة على حقيقةها والشرك متضرع
لكفر فقد حق قوله تعالى فمن كان يربو لقار رب فليعلم علما صادقا ولا
عبادة رب احداه فبالعنى ان الرب خاص لا فرد من والاعمال الصالحة
ما يصلح للرب وتساوي بينهما لا يربوا لان التساوي لا يتحقق
لا يربو هم بل في الحال كمرقد يربى فاذا اموت وبتت ربي موجود
حادثة من حادثه اول فيها شرا متزايع لغيره كالتضامن والتمسك
منه فقد حق قوله تعالى قل ليعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا
من رحمة الله ان الله بغفر الذنوب جميعا اعلم ان مقصود الباري
المضائق اليها محمد رسول الله تعالى صلعم بدلالة الاضافة في رحمة الله
وان لم يكن كذلك فاجب اضافة الرحمة الى يارب تو افلا لا يلقوا الله
باعباد فاقنطروا وقل ليعبادى الذين اسرفوا في الصلوة ونفقوا

ما رزقناهم الاية واعلم ان ربط خلق من الخلق ومخلوق لا يقتضي وجها
 من عبودية هي متابقة بل الربط بمحققها فالقبة وجبه عبودية هي متابقة بل
 طليعية بين طين وذي ظل ومحققها ربط خلق فان لم يكن فاعطى معدوم فغير محكوم
 فانظر ان النبي محمد صلى الله تعالى عليه واله وسلم من ربه الله تعالى وغيره صلعم
 من ربه صلعم فكل بنابر ربط طليعية محمد صلعم عبد الله تعالى وغيره صلعم عبد الله تعالى
 وايضا عبد محمد صلعم والله تعالى اعلم بالصواب فالعباد عام من المقتضين
 والالتزام في الخلق مطلقا ثم تخصيص بالذين اسرفوا على انفسهم انما
 كما قال سبحانه ان الانسان لفي خسر ثم لا يقتضوا من رحمة الله شيئا
 كما قال سبحانه يعذب من يشاء ويعف من يشاء ثم بان الله يعفو الذنوب
 جميعا وليا قال سبحانه الا ان اوليا الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون
 فالحكم على تفاوت التخصيص مع تفاوت المقتضين والالتزام فرفع تعارض
 يعفو الذنوب جميعا بمقابله ما من وجه في اسراف الذي لا يعفو من موثر
 وكفر من خلافه من عطف على تعارض الضمير الى يعفو الذنوب
 جميعا بمقابله ما من وجه في اسراف الذي يعفو ولا على مشيئة تعالى
 من موثر مع وجود الايمان من فالمويد بهما ضمير الى الاية

والله لا يغفر ولا يصلي مشيئة تعالى هم قوله تعالى ان الله لا يغفر للشرك
 به ولا يغفر ما دون ذلك لمن يشاء اي من غير قوته والا يغفر بها الشرك
 وغيره وجواب السائل بل يغفر الله قتل سيد الشهداء حمزة رضي الله عنه بالاميان
 يتضمن في تخصيصه لا تقتضوا من رحمة الله يمكن ان يقال في جواب
 السائل يغفر بمعنى اسم صفة شئ انما فرم وجب ان يميز من الذنوب لا
 تأكيد اي ان الله تعالى غافر الذنوب من كل صنف على قرينة اسوال في
 الشرك والكفر ونحوه في مسلوآت هو حادث اول منها انشا ما تنزع
 لغيره كانه ضمننا ولا بد من اول في كل واحد من المراكز ولا يحتاج قول
 اذ لا يخلو من اول وان يكون من موجودات او مسلوآت فان كان
 الحق كونه اولاً دفعته وليس تقدم وتأخر في معين فكان الشبهة من
 الصانع لكل واحد من اول فكل من ان يباي كل مصنع في كل صنف
 وكان موجود مسلوآت فيهم في خارج مصنع لعدم منشأ شبهة في صانع
 وهو خلاف بداهة او كان ثبوت متقدم شبهة للسلوك في الصانع وهو
 خلاف حقيقة فاعلم ان الصانع يحتاج في انشراح ثمان الى اول انشراح
 وادارته وعلمه بها ما تأخر رتبته لغير اول في ارادته وعلمه في الوجبة

على وجه احتياج الانتزاع من لازماني وان لم يكلف من اى ان
 لم يكن الاحتياج الى اول الشان فبان ان اول فعل واحد اول من البطلان الاول
 خلاف عقل و بانه فكيف يمكن هم البطلان اول واحد هو ظل من اول واحد قديم
 وانتزاع من اى من جهة الاتحاد من ثمان من يوجد من باول حادث
 الانتزاع اول قديم لان السلوبات بمقابلة قديم عدم مطلق بمقابلة اول حادث
 منبته عليها من من جهة التباين هم ثم ممكنة في محله من اى في محل
 امكانها من فتميز بانها من المصدر محبوب الضمير الى سلوبات من من
 في علم واجب معافا علم ان اول الذي في موجودات حادثه هو محمد
 رسولنا من بعد الرحمن الرحيم وتعتصم في معرفة الرسول بحسناته الذاتية
 من اى هو ليس بعرض من بالاصالة من اى ليست تتبع هم فحقيقة
 عند سلوب عنه فهو دليل منطبق في حقه مركزية على حقيقة الرسالة
 من ثمة تعيين في القدم بموجوداته على موجوداته القديم وبسلوباته على
 سلوبات القديم فهو على دعائه لا اله الا الله انى رسول الله دليل نقية
 من خبر مع المتعلق المقدم والمؤخر من ليس للكذب الا الجهل فتم كلامنا
 وفرضنا ان بات الكذب على او عايد ليس فنقول لا بد للمحقق من مصدر اول

من من اسی من اول صم فلا دلیل بیده خدا و یگذب با کذب حتی لا
 الادعوی الاول فتقولہ صلعم اولی ما خلق الله لورک و ظهور صلعم فی عالم
 الشهودی الآخر علی ترتیب ضروری من ادم علیه السلام و منشا تجمیع
 یقین الفعل موجود لا ثار حادثه الی محمد صلعم و منشا یقین الذات و کل
 علی الترتیب الضروري وجود امنه صلعم الی ادم علیه السلام فتتبع نظیر مطلق
 اخی خارجاً بظاہر و دہن لآن کل ما مودنی بحصل من مصداق خارج و
 الخارج منه فحیف فی الذین فحقق کقولہ تعالیٰ لیس کشفه شی الایہ اعلم
 فصاحۃ القرآن المجیدہ اعجاز و زیادت الکاف تمنعها فیما طلبت
 به المشهور اسی فصاحۃ القرآن المجیدہ اعجاز و زیادت الکاف و زیاد
 تمنع الفصاحۃ هم فان تدرت فی الایہ لظہر لک انما مثل مثل و صفی نظراً
 بمنظرینہ سبحانہ و محمد صلعم و انما بی تنقص مانع فله سبحانہ
 اے فخص له سبحانہ او فخر له سبحانہ هم بالاولوۃ الاش استثناء
 من بمنع هم و صفایہ لآل لفظ المثل المضاف علی جامعیتہ و وصف المضاف
 الیه و شبهہ من موجودات قدیمہ و اعلم ان المعرقہ و الایمان الا خلاص
 و الخلو من ما به تعالیٰ توقف علی محمد صلعم کہ لآلہ منہ صلعم الیه سبحانہ

سجانه سميع بقول القائلين بصير حقيقة القلوب في التصديق والنفق
نعوذ بالله تعالى منه ونسأله التوفيق وقيل ان يكون ظهور الذات مكررا ثم
بعد فناء زعمنا فيكون نظيره صلعم نعم بل من ظهور لفعلية الى ظهور الذات على ترتيب
صغرى لا من الذات المجردة كما زعم لكنه ما خبر به قرآن مجيد وخبر صادق
ودنيا بها فكلما سمعها لا زعم مجرد فلا دليل عليه فالتوقف على ما قيل احد
ففي الدين على الزعم المجرى ونعوذ بالله تعالى من شره والفساد لا يجوز ظهور الذات
من مركز تعين الذات تحت الاول لعدم التعدد والتجزى في مرتبة الذات
كما ظهر الانبياء من مركز تعين الصفات لوجود تعدد الصفات من شأنهم وان
يكن ظهور الانبياء من تعين الصفات على بناء استجماع المركز الاول الذي الى الصفات
بعد ظهور النبي من مركز تعين الذات فخطا المراكز ويطل بناء المثل والرتب
الضروري وان العلم ان الدلالات النظرية في البحث مضطربة على اختلاف النظر
ولا يصل نظر كل ناظر الى حقيقة ثابتة فالكفار باستغفار رضي او لم يرض
الله تعالى ولكن رسول الله وخاتم النبيين بنو تارة بدلالة لفظ النبيين
لا وجود الا لا تثبت النسبة بعده فقلوا لا عقلا مخالفا لنقل الحقيقة
المذكورة الا زعم مجردا في الدين فثبت مستغرقا بالدليل الصحيح

الأكثر وبوجه اضراى انكان مسمودا وكان كلامه مستغرقا لبعضنا
 فلا لميل عليه ثم احاد محلا واذا اخذ احد غياق للنبيين لملا انيكم من كتاب حكيمته
 ثم جاركم رسول مصدق لما يحكم لكم من حق والتقصير في طفرظكم الالية الكريمة
 خاتم النبوة ارفع الرتبة ش رتم نفس مير في ذكر كفيته اخذ غياق ان انبياء
 باثبات عظيمة وفضل حضرت بنى الانبياء بر غير ش عليه وعليهم الصلوة والسلام
 م وكما عن جابر رضى الله تعالى عنه ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم
 قال انا قائد المرسلين والا فخر وانا خاتم النبيين والا فخر وانا اول شافع وشافع
 والا فخر واه الدارمى قال صلعم فضلت على الانبياء بسبب الى ان قال حتم
 بنى النبيين واه سلم في كتاب المساجد المشكوة عن جابر بن مطعم قال سمعت
 النبي صلى الله عليه وسلم الى ان يقول انا العاقب والعاقب الذي ليس بعده
 بنى متفق عليه وعن ثوبان قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الى ان قال
 وانا خاتم النبيين لا بنى بعده فانه صلعم خاتم النبيين رتبة وزانا على اجماع
 اهل سنة وجاعة رضى الله تعالى عنهم قال النقتاز الى في المقاصد قد رت
 النصوح وانفقد الاجماع على انه خاتم النبيين لا بنى بعده وانه افضل الاني
 انتهى وكما علم ان بنى محمد صلعم باخذ انتزاع غير نقصنا والشرار من محمد صلعم

شبه خلق غيره صلعم عن موجوداته صلعم او سلو باه صلعم بقيام مجازي موجوداته
 صلعم و مركزه فخره احاطه المركز و قدرته و حقيقته لما فيه من الماخوذ فلا خذ لكيف
 بالتشبه و كذا اكل واحد من الماخوذ مركزه لما فيه من الماخوذ و تشبهه له فقدم ربوبي و علمه
 تاخر ربوبي في المعية و القرية و الاحاطة بالماخوذ و خلق واحدة منها في ابي
 المعية و القرية و الاحاطة م كانت حقيقته و نظريته و مثبت القرية بالانصر
 القراني انما وليكم الله و رسوله و الذين آمنوا الاية و من يقول الله و رسوله
 و الذين آمنوا الاية فلما على اختصاص الولاية بالمعاني و بحقيقته الشرائع
 ش كما ذكر تفسيره في ذكر كيفية الرسالة و النبوة و الولاية النخ م ليس
 علم غير الاخذ بالماخوذ ضروريا لا يباحث الله تعالى لمن شرح صدره به
 ش ابي بياض الله تعالى م فلما جاز علم الماخوذ بالماخوذ فلا يمكن
 نفس علمه بكل ما منه بل هو الثابت فلما و لطف تابع الاذعان و ان لفي
 فلما فلا دليل عليه و الى النهايت خلاف الثابت ش ابي جواز علم الماخوذ
 بالماخوذ و ليس تعالى و تدخل في ساطع شريطة موسعة و تشبهه
 ما ش الله تعالى ش يتعلق بكل منها من شريطة و موسعة و تشبهه
 م و قد يفاض لتشخص النادر من الماخوذ فيجمع قاعلم ان التوسع تعقد

المثال والجسم كل البعض الاوليان كراستاس من قدرته تعالى فلا يفتيا بالاولوية
 واما حجاز الانبياء وحدث لتخصيص الزائد فلا بأس في القول الذي نسب اليه ان
 عباس رضي الله تعالى عنه في تحت تفسير الآية الكريمة العبد الذي خلق سبع سموات
 ومن الارض مثلها في الآية سبع ارضين ثم معنى مثلها هم في كل ارض شيء
 كنبيكم ومن كان هم آدم كادكم ونوح كذبحكم و ابراهيم كاربابكم وعيسى كعيسى
 كما رواه الحاكم في مستدركه ورواه غيره بطريق مختلف وقال ابن عباس
 لو حدثتكم تفسير هذه الآية لكفرتم وكفرتم بتكذيبكم بها انتهى ويغني عن ذلك
 موسى ككوشكم لانه من اولي عزم فهذا المثال تشبيل مشالي او جسمي ظهر كمال
 التوسع للمتمثل فلا للمتمثل وجه مستقل في الماهية بل موقوم بالتمثل
 حدث منه ويتبين ظهور المثال والجسم على ما تحت مركزيتهم باولي غريبتهم
 متكلفا وقع او غير متكلف لتعلقهم وجوبا بالحقبة الممدودة من الانبياء واولي غم
 محيطه ما تحت مركزية ومن سواها من الانبياء من مركزية في السموات ايضا
 ثم عطف على في كل ارض هم وان لم تفهم وقوله هم على ما كشف
 ثم كما يشير اليه قوله رضى ولو حدثتكم العلم فلو كان تفسيره على حد شيا
 صلى الله تعالى عليه وسلم لوجب عليه م اظهاره هم فظني فلا يحكم في العقائد

وفي القول مجبه اخر ايضا فاعلم ان التشبيه يصدق في بعض ما لا يقصود ولا
 في كل مجبه ش فالتمثيل بالتمثيل في كل مجبه الا وجه مقصود من دلائل
 وجه مقصود في القول مع الاله الصراحة ولا بد لاله القرينة فالتمثيل يحول على فهم قائله
 وفي الزمان رجل مش موحد قاسم النانو قوى من تكلم بوجود مستعمل للمثليين
 لا دلي عزم وغرض ثابت لمثل محمد بنى الله تعالى صلعم على انه خاتم الانبياء
 رتبة لازمانا باستدلال الآيه الكريمة ولكن رسول الله وخاتم النبيين الاية
 والقول المذكور عن بن عباس بن فجار وجود بنى عبد صلعم واتبعة قوم فانية
 من علماء علامته من مكة المعظمة واهل ورد قوله بدلائل شرعية شكر الله
 عليهم وخبرهم خبر الخبر فاعلم ان ضمير جمع المونث في مثلهم يرجع الى
 السموات فوجه تشبيهه طباق كما قال سبحانه سبع سموات طباقا الاية
 لا وجه اخر من اوصاف عرضية كوجود النجوم وغير ما فيها كما هو ظاهر قوله
 كخلقها من جديد وغيره كما ورد في الحديث الشريف اذ لا يصدق مجبه
 التشبيه صراحة نص ولا ثبت في طباق الارضين خلقه مكلفه وغير
 مكلفه من صراحة قرآنية الا غير مكلفه من صراحة حديثية ومن ادعا
 بالمشية بعد اثبات ختم المرتبة فكيف اذا ختم وصف بانفصا ختم الا
 لشيء

فی الصفۃ غیرہ و اذا ثبت ختم الرتبة و الکلام فی الظهور فی عالم السوء
 فعلى الترتیب الضرورى فکيف لا یشب زنا و فی معنى خاتم النسب کبیر الشا
 او فترها اجمعوا السلف من اهل سنة و جماعته علی انه لا بنی عبده توفی
 بالا حادیت اشهر لقبه و اودعا مثل اضافی ش ای جامعیه مثل مثله
 مجازا م و افرق مثل حقیقی و حرز نفسه عاملش ای هم محبوس مثل
 حقیقی بزعمه و ما فهم ان الماثلة باضافة لا بحقیقه ای ش ای الماثلة
 بحقیقه م مستغنیة فکيف التحرز و الله تعالى اعلم بالصواب للهم
 وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و جنتنا

ذکر کیفیة تعظیم و ادب و محبة
 حضرت حبیب الرحمن صلعم
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نشعنه و نصلى علی رسولہ محمد و نشفعه و علی آله و صحبہ
 و اتباعہ اجمعین تعظیم و ادب و حق و محبة بوصفہا ش و صفیة
 انست کہ نمیخواهد غیر محبوب را م انحضرت صلعم بعرفه صحیحہ بنی
 صلعم لوجه تعالی واجب است و سجا آوردن نشانی از اسبابان

لیکن تا تواند بجا آورده متغیر باشد قوله لعالی النبی اولى بالمؤمنین
 من انفسهم ترجمه این پیغمبر بهتر است بهر مومن از نفوس ایشان بالاتر
 الف و لام استغراق توافقاً با ولو تیه مطلقه ثابتیه در هر وجه مقصود
 تفصیل معانی ولایت عامه الاختصاص صراحتاً و اقتضای التذکیر
 شایسته چنانکه در تفسیر کریمینا و لیکم الله و رسوله و المذین آمنوا فان جزایه
 هم الغالبون در ذکر کیفیت الرساله و النبوت و الولایه و الاعجاز
 و الکرامه و الاستدراج و الاستعانه و ما فیها مع مطالب آخر ذکر است
 هم این دعوی متضمن دلیل است ای چون این نبی از ما اولی است
 و از غیر ما بما اولی تر است تنبیه از بخار و نیت که گفتند در امور
 دنیوی مصلحت خود از رسول صلعم و انما ترید العیاذ بالله تعالی سئمه
 نبیل حدیث شریف در صحیح مسلم در کتاب الفضائل باب وجوب
 امتثال ما قال له شرعاً و دیناً ما ذکره صلی الله علیه و سلم من
 سعایش الدنیا علی الرائی عن هشام عن غروره عن ابیه عن عایشه
 و عن ثابت و عن انس ان النبی صلی الله علیه و سلم لم یقوم یلقون فقال
 لولم تفعلوا الصلح قال فخرج ششیصاً فرهم فقال ما تحکمکم قالوا

در حدیث شریف

۲ استغراق یغنون الصلاه و یروون الذکر و هم را کون و این یکل الله و رسوله و الغزین

گفت که او که اقال انتم اعلم بامر دنیا کم الحمدیث پس ان بادل شد
 در وجهی بعد این ثبوت باید دانست در انتم اعلم بفضل علیه بعد تم کثرت
 عام است و حضرت صلی الله علیه وسلم که کثیر العلم در هر وجه از همه عالم است
 از آنکه تعلیم کرده شد علم و لیس آخرین و تا کم مکن تعلیم و دانای تر است
 بقرآن مجید آنکه نیست رطب و یابس که در آن و اعجاز بی غیرش در هر
 متقابل است و تفصل بنی بر غیرش در هر وجه متقابل مستحق است از غیرش
 در نه اعتقاد بهتر در وجهی از پیغمبر ^{صلی الله علیه وسلم} فضل متقابل منافی فضل کلی
 و اعجاز پیغمبر است پس حاصلش اینکه شهادت را باید یکی از دیگر
 در امر دنیا لاحق بشما فضلا من وجهی چنانکه گفته شد نادان بکار خود
 بهشیار و مخصص نتوان شد در آن که امر فرمود صلعم قالی الله تعالی
 ما کان لمومن ولا مومنة اذا قضی الله ورسوله امران یوین لهن الخیرة
 من امرهم ط مطلق آنست که حضرت رحمة عالم صلعم شد و یاقیان
 نظر موداز آنکه وقف نباشد از تفصیلات عقائد و تالیفات خود
 رحمة از آنکه شد و مبعوث نشد و تواند شد که ویرود این حدیث
 قبل نزول کریمه ما کان لمومن ولا مومنة الخ باشد و الله تعالی

پس در حقوق خودش صلعم غالب باشد از حقوق خودتان جدا کرد
 بر وجه اینجاست هر قدر که در محبت اکمل است در محبوبیت افضل پس تا
 او صلعم در بر وجه از همه محبوب تر نباشد حق محبت او صلعم مونی نتواند
 فرمود صلعم والذی نفسی بیده لایوس من احدکم حتی اکون احب الیه
 من نفسی و مالہ و ولده و والدیه و اناس سبعین صحیح بخاری
 از اینجاست که عرض داشت حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی
 عنه حُبَّ اِلٰی مِنْ الدُّنْيَا ثَلَاثُ لِنَظَرٍ اِلٰی وَجْهِ الرَّسُولِ اِنَّهُ صَلَّی اللّٰهُ
 عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ وَالتَّقَفُّ عَلٰی رِجْلِ رَسُوْلٍ اِنَّهُ وَانْ تَكُوْنُ مَتٰی تَحْتَ اَمْرِ رَسُوْلٍ
 اِنَّهُ وَقَوْلُهُ تَعَالٰی وَلَا یَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهِ اَلَا یُتَرَجَّمُ وَنَبِیُّ
 کَرِیْمٌ کُنْتُ بِنَفْسِهَا یُخَوِّدُ یَعْنِیْ حَقُوْقُ نَفْسِ خُودِ اَزْ نَفْسِ اَوْ صَلَّعِ
 یَعْنِیْ مَتَجَاوِزِ اَزْ حَقِ نَفْسِ اَوْ صَلَّعِ وَتَتَجَلَّاهُ مَقَاصِدِ اِنْ کَرِیْمٌ سَبَّ
 اِنْجَابِ اَمِنْ اِسْتِ وَتَنْفَعُ مَحَبَّتُ بَارِ رَسُوْلٍ بِقَبُوْلِ صَلَّعِ اَرْ کَرِیْمٌ ذَکَرُ
 بَانِهِمْ لَا یَصِیْبُهُمْ ظَلَمٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْصَصَةٌ فِی سَبِیْلِ اللّٰهِ لَا یَطُوْرُ
 مَرَّطٌ یَغِیْظُ الْکُفَرَ وَلَا یُنَالُوْنَ مِنْ یَدِ وَنِیْلَا اَلَا کَتَبَ لِهِمْ بِعَمَلِ
 صَالِحٍ ط ان الله لا یضیع اجر المحسنین واضح و قوله تعالی

انا ارسلناک شایدا و مبشر و نذیرا ^ل لئو تنو ابالله رسول و تعزروه
 تو فروده و تسجوه بکره و صیلا ^ل ترجمه تحقیق ما فرستادیم ترا گواه
 فروده دهنده رحمت و نعمت خدای منعم و شفاعت خود و ترساننده
 از عذاب خدا ^ل مقیم تنبیه باید داشت مفعول ثانی من ای سر ^ل
 هم ارسلناک که همان مفعول شایدا و مبشر و نذیر که صفت مفعول
 مخاطب است بخدش متوسع عموم مفعول مقید عظمه و فضلت ^{صلعت}
 و کیفیت این عموم الله تعالی دانا است و بر که دانش بخشیده شود
 و باید داشت که لئو تنو متعلق ارسلنا بسبب مفعول مخاطب ^{شاید}
 پس بضرورت اقتضای لئو تنو امر متعلق به رافعی مناسب است
 که از فصاحت و بلاغت است از اینجا است که فرستادیم محمد را صلعم شایدا
 و مبشر و نذیر بجا که شما از بهر که دیدن شما بخدای یگانه و یکبار رسول
 او تعالی ختم الانبیاء و قوت دادن شما را صلعم چنانکه طاعت و پادشاه
 شما در حق الله تعالی مهم حق رسول صلعم تعظیما صلعم من ^ل لاله
 تو فروده از اینجا رفع شبهه است که شاید حضرت صلعم احتیاج ^{سخت}
 را بدیده حضرت صلعم از احتیاج غیر خدای عز و جل مستغنی است

ای سر

شعر

منت منه که خدمت سلطان نمیکنم

منت بهار اینکه بخدمت بداشت

هم وزیرک داشتن بنام او را صلعم بوقار رسالت و صفات او صلعم
در حق الله تعالی و هم حق نفس او باید داشت ز جمع ضمیر متصل
در تفرزه و توقروه بحضرت صلعم است بدلائل و قف مطلق و الا
اهمل پس وصل باشد و حال آنکه فضل ثابت است و این ابتلا تعزیر
و توقروه غیر موقت است فرضا بنا بر عدم توقیت لئلا یمنوا با استمرار
معنی مصدر و مضارع معطوف علیه و باعث توقیر یعنی رسالت
و در عدم توقیت لئلا یمنوا و توقیت تعزیره و توقروه جمعی با مخصوص
نموان آورد و بجانا و ردن توقیر کفر است بلزوم استخفاف رسول معظم
بوقار رسالت و صفاتش صلعم بخلاف تعزیر که لازم استخفاف نیست
و تائیدی برین بقوله تعالی است فانما الذین امنوا به و عزروه و نصروه
و تبعوا نور الذی انزل معه اولئک هم المفلحون چه پیش لیکن آنانکه
گرویدند با صلعم و قوتش طاعت نیست و او را در صلعم در حق الله

با خلاص خود را در کوفه او صلعم

وحق نفس او صلعم قتلوعا و پیروی کردند نوری را که فرو آورده
 یعنی قرآن مجید با صلعمش متعلق پیروی کردند هم انقیاد او
 همان حق الله تعالی وحق نفس او صلعم عموما همانا آنند فلاح ^{باید}
 باید دانست که قرآن مجید متبع تواند شد مگر با صلعم و مفید تفسیر قطره
 و انقیاد عطف است ورنه اجمال با اتحاد اتبعوا و معه متعلق اتبعوا ^{هم فعل} است
 بقرب معنوی اقتضای فعل مفعول ثانی را نه انزال چه صله علی
 را خواهد نه مع را و الا تخصیص ^{هم فعل} دل محقق حکم نبوت لازم تقدم رتبه
 با صلعم حکم نبوت معیه در ثابتهین و شیخ عوارض دون با قاست
 تواند شد توضیح باید دانست نزول متقدم زمانی مقابل
 نزول متاخر زمانی است پس نزول متقدم زمانی محقق حکم نبوت
 نیست مگر نزول متاخر زمانی پس نزول متاخر زمانی نزول متقدم
 رتبی است و نزول متاخر رتبی نیز پس نزول متقدم رتبی محقق حکم
 نبوت است و نزول متاخر رتبی محقق استعداد نبوت پس این ^{باید}
 دانست ثابتهین بی احتیاج یک دیگر در وجه ثبوت در زمان ^{بیشترند}
 و تحقیق حکم نبوت با احتیاج نزول متقدم رتبی است و سخن همین است

شش نه در تحقیق استعدا و نبوت که بجای خود بنا بر زوال ثابت است
 و در اینجا مقصود هم پس معینه منزل محقق حکم نبوت نتواند شد مگر
 محقق غیر اولو العزمی و در اینجا اولو العزمی مراد است انتهای و از اینجا که
 سرانجام امر فاعل موقوف اتباع رسول است اتباع کتاب و اولو العزمی
 بصورت نه بند و اتباع کتاب استقلال مخالف کتاب است قائل است
 اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم الایه و عموم مفهوم اینست
 در ضمن اتباع رسول الله تعالی صلعم مشیر اجتماع مطلق است متبوع
 معه با فایده فضل اوست شش ای رسول الله تعالی و شش
 صلعم هم و لطیفه تبلیغی و ام از مع یقولی قائل به تعلق انزل
 مشیر دوام زوال است و آن باطل و تعلق اتباعوا مشیر و ام
 تبع است و آن مشتمل تفرید و لیکن تبلیغ دوام از معصیت ندارد
 شش چه معینه در ثابتهین مقتضی دوام نبوت معینه نیست هم فکیف
 شش اشارت دوام هم از اینجا پدید است که صحه ایمان قطوع
 بانقیاد او امر و توحیدی و مخصصات در تبع اوست و فلاح محظوظ
 بآن و قوله تعالی یا ایها الذین امنوا لاتقعدوا بین یدیه

و رسول الله و القوا الله ط ان الله سمیع علیم ترجمه ای انا کنه
 ابان گزیده اند همیشه گفتند پیش خدای عزوجل رسول او تعالی صلعم
 در قول فعل در مامورات و عادیات و تبرید خدای عزوجل تحقیق
 الله تعالی شنوا و انا است باید دانست لا تفتوا متوسل لغیرکم
 است سخنش هم از اینجا است که وقت ذکر خدای عزوجل رسول
 مستقبل صلعم که از ضمیمه این کرمیه و در حکم مذکور است قول و فعل
 نامناسب وقت نیارد بل مقتضای معنی بین بدی الله و رسول
 بهیبت و محبة در گرفته باشد و این بنی بر مومن غیر موقت است چه
 توان گفت و قوله تعالی یا ایها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم
 فوق صوت النبی ولا تجهروا له بالقول کجهر بعضکم لبعض ان تحبط
 اعمالکم و انتم لا تشعرون ترجمه ای کسانیکه بابان گزیده اند
 با سنج می باید بلند سازید آوازهای خود را بر آواز پیغمبر صلعم
 و آواز بلند کنید برای او صلعم گفتن سخن مقاصد یا خطاب
 همچو آواز بلند کردن بعضی شما برای بعضی گفتن سخن مقاصد
 یا خطاب که مختار در مساوات و مماثلت است یعنی سخن نرم باد

و الا یجلف رسولک و مامورات کما یجلف رسولک

تعظیم کنید و بصفت یا نبی الله یا رسول الله یا حبیب الله خطاب کنید
برای آنکه باطل بشود و اعمال شما بسو یاد بشما نمیدانید باید دانست
بر قول الف و لام عهد است یا استغراق مدلل از ثبوت مقدم بر آن
نهی از تشبیه به و مقوله بخذف متوسع و وجه تشبیه جهرا بقول مع
المقوله است و لفظ بعضکم بعض مضیه حتی مساوات و مماثلت است
و ضبط عمل بوزن کفر به ترک تعظیم قبل زول فرضیه تحریر از منتهی عنه
پس بعد زولش چه پیش آید نفوذ بالله تعالی منتهی من تشبیه از اینجا
روایت گفتند که تعظیم آنحضرت صلعم بحج تعظیم برادر کلان بر است
و دلیل آوردند از حدیث شریف پس آن قول باشد در وجهی
این ثبوت چه نیست که بعد زول این کریمه کسی خطاب با محمّد
و کمیت ابوالقاسم ^{استغفاره} بنیکر و حضرت عباس رض با وجود و آیه خطاب
بصفت یا نبی الله یا رسول الله یا حبیب الله سیکر و پس چه جای
که گفتند و باید دانست که اخوت حقیقی با آنحضرت صلعم باطل است
مگر مجازی که مشیر معنی مماثلت و مساوات پس آن قول باشد
بوجهی در نه معارض شود مرئی لا تجهر و الاغ را هم بدانکه بعد از

لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي ^{صلی الله علیه و آله} که موقت است در مسجد نبی صلعم
 پس نوز منع رفع صوت باخذ صحابه رض است بنا بر قرب نبی صلعم
 همانا که نبی صلعم زنده و دانا رشتند است در قبر مبارک هرگاه با وجود
 فرضیه موقت عمل بر بعضی غیر موقت کردند در غیر موقت که نفس فرضیه
 همچنان بود چنان باید و این غیر موقت تا تیدی آرد بر اخذ صحابه رض
 و در شان اهل ادب به فرایده قوله تعالی ان الذين يغضون
 اصواتهم عند رسول الله اولئك الذين اتحن اليه قلوبهم للفقوى ط
 لهم مغفرة واجر عظیم ترجمه تحقیق کسانی که بند میکنند آوازهای
 خود را نزد پیغمبر خدای تعالی صلعم یعنی سخن نهدم با دلبستگی
 ان کرده اند که از موده است الله تعالی ای خالص کرده است که
 شان ابرای تقوی و برای آنان آمرزش گناهان است و فرمود
 لازم الحظ و در مقابل عمل یا غیر شان از نیجا است که بجا آوردن
 ادب از تقوی است و سبب آمرزش گناهان غیر متوب تحت نیست
 بدانکه بنا بر امرات معنی عند رسول الله موقوف غرض صوت در مسجد
 نبی صلعم باخذ صحابه رض است همانا که حضرت نبی صلعم زنده

و اما در شنو است در قبر مبارک و از اینجا ادب زیارت قبر بنی
صلعم باد و اینکه نژاد از جناب برکت تاب صلعم بجای این عالم بود و دست
اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفیع فینا

و ذکر کیفیت و جوب خسران دارین از این
حضرت حبیب الرحمن صلعم باد و دیگر منافع
بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفه و علی آلہ و صحبہ
و اتباعہ جمعین بدانکه ای حضرت حبیب الرحمن صلی الله علیه
و سلم موجب خسران این است قال الله تعالی ان الذین
یزنون الله و رسولہ لعنهم الله فی الدنیا و الآخرة و الله لهم عذابا
عسلیا ترجمه تحقیق کسانیکه سیر بخانده الله تعالی و رسول او تعالی صلعم
دور افکنند الله تعالی ایشانرا از رحمت خود در دنیا و آخرت مقرر کرد
برای شان عذاب خواهر کنند و این دور و عذاب بر قدر
ایدار تواند شد نه مطلق شای و دوری و عذاب مطلق
هم چه بعض آن کفر باشد و بعض آن شی کریمه و الذین یؤذون المؤمنین

و المومنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتاناً و اثمنا مياناً ترجمه
 و كسانى كه مى رنجانند مومنين و مومنات را با آنچه بحد كرده اند پس
 تحقيق برده باشند بهتان گناه جدا كننده از نيك و بايد دانست كه
 المومنان مفره است از تاذى بنفس پس نسبت تاذى سبحان بى اسطره
 سبحانه با اتحاد مجازيش با سبحانه بالعرضش مربوط است نسبت
 اى نسبت تاذى سبحان بالعرض هم باشد عموماً پس تخصيص نمود
 به تاذى سول يعطف تفسير فى العوارض يعنى تاذى تعظيماً له
 شش مربوط تخصيص نمود هم صلعم بفارق عصمة پس مزمود تا بد
 مومنين بنا بر فرق احكام ائمه يعنى لعنهم الله و اعد لهم و عيدا از ائمه
 دينيا تنهيا پس استثنائى تحت مشيه تو ائمه بخلاف اول و لاله ت
 حكم صيغه فاعل از ماضى در تحقق و عدم تحقق و در مقابله
 از حفظ يعطف نه كورستينا فاشش مربوط است به تاذى سول
 يعنى يعطف تفسير استينافا كه عطف بر جمله خواهد شد هم تخصيص
 لاله و ليار و قيمما لغيرهم بفارق حفظ از معونه و لفظ مومنين
 فارق است ميان انبياء و اوليا على نبينا و عليهم الصلوة و السلام

بفارق من وجه اسے از وجہ ایمان بر سالک بنفس مبارک
 خودش نه توحید حق سبحانه و شامل است میان اولیا و غیریم
 بشمول عام رحمهم الله تعالی اجمعین از وجہ مساوت ایمان توحید
 و رسالت تنبیه این جمله معطوفه دلیل دعوی است و هم جواب
 سوال مقدر بر وجہ تخصیص رسول از تعلیم اشتراک در ایمان و
 رد آنست که گفتند بار رسول الله تعالی صلعم برابرند در اخوت ایمانی
 بدلیل حدیث شریف پس آن اول باشد بوجهی بعد ثبوت فارق
 شعر نسبی نیست بذات تو بنی آدم و بهتر از عالم و آدم توحید عالمی
 و همچنین شمول اولیا را الله تعالی بفارق ثابت هم پس اند نیست
 قبی لقوله تعالی فاعلمک با شیخ نفسک علی آثارهم ان لم یؤثروا
 بهذا الحدیث اسفا ترجمه پس شاید که کشنده نفس خود بر حال
 ایشان اگر نگردد و بدین باب حدیث یعنی قرآن مجید از روی اندوه و
 لقوله تعالی و لنصبرن علی ما اؤتمینا ترجمه بر آئینه صبریم
 بر آنچه ایذا کردید ما را و آن ترکا و ب است و حق الله تعالی
 و آید ای است نفسی که محکوم عام است و آن ترکا و ب است

در حق نفس این بر دوش ای حق الله تعالی و حق نفس من
 مشتکرانه بهر اختیار و ترک ادب پس آداب زیارت قبور که ترکش
 مستلزم ایذاء می مقبور باشد نیز مرعی خواهد شد چنانکه از رسول الله ^{تعالی}
 و غیرش صلعم نسبت به زائر و مزور در حد خود با که بحالت حیات منراوا
 او بود ثابت است قولاً و فعلاً چنانکه در فتاوی عالمگیری است
 کیفیت الزیارت که زیارت ذلک المیت فی حیاته من القرب و البعد
 که فی خزانه الفتاوی و این اجمال اش یعنی اجمال بر اختیار و ترک
 هم تفصیلی است مختلف فیه که این مختصه نماید مگر صلی میگویم
 اگر عاقلی بکلی اشارت پس است در حق الله تعالی اختیار و سبب
 عبادت و عادات و در حق نفس آنچه بر خود نه پسندی بر دیگری
 و طریقه تمایز موافق نفس این است که آنچه از دیگری نپسند از
 خود نپسند و این شوالی مگر محبت آری محبت خود ادبی است که صد آوا
 می آموزد و بهر این آداب سجا آوردن امر است پس اطاعت امر رسول
 صلعم در مرضات فرض است و مفید ادب و حذر از ایذاء و غیر
 خود است لقوله تعالی ما کان المؤمنین لامؤمنته اذا قضی الله

امران بگویند لهم الخیرة من امرهم ط ومن لعین الله ورسوله گفته
 مثل ضلالتهم وبنیاه ترجمه هرگز نیست هر مومن و مومنه را سرگاه که چاه
 کرد الله تعالی و رسول مقبول او تعالی صلعم امری است که باشد بر آن
 شان رخصت از امرشان بمرکه نافرمانی کند الله تعالی و رسول مقبول
 او تعالی را صلعم پس تحقیق گفته شد گریه که دور کننده از نیکی است
 بد ببرد و عطف نسق من عطف نسق است که صحیح باشد در آن
 هم لفظ رسول بر لفظ الله بدلاته شان رسول این گریه و قد است
 بر تاکید تحقیق فعل از ماضی تنبیه از بیجا رد است که گفته شد در
 مرخصات عادی مخالفت امر رسول الله تعالی صلعم جائز است
 و دلیل آوردند از حدیث شریف عن رافع بن خدیج قال قدم
 بنی الصلی الله علیه وسلم المذنبه و هم یأبرون النخل فقال
 ما تصنعون قالوا انصنع قال لعکم لو لم تفعلوا کان خیرا فترکوه
 فنقصت قال فذکر ذلک فقال انما انا بشر اذا امرتکم بشی
 من امر دینکم فخذوا به و اذا امرتکم بشی من اشی فانما انا بشر رواه
 مسلم کذا فی مشکوٰۃ پس آن ماول باشد بوجهی بعد این ثبوت

امران بگویند لهم الخیرة من امرهم ط ومن لعین الله ورسوله

باید دانست که حضرت در بر خصمات قبل امر است نه بعد مثل آنکه
فرمود سبحانه ما کان لم یمنع الا منونته اذا قضی الیه ورسوله امر ان
لهم الخیرة من امرهم ط و اذا امرکم بشی من شی فانما انابشر و نفرمود
لا تأخذوه مظنون انست که حضرت رحمة عالم صلعم شد و با ایشان
نفرمود و از آنکه واقف نباشند تفصیلاً اعتقاد و تأکید فرمود
رحمة از آنکه مشد و معیشت نشد و تواند شد که در و این حدیث شریف
قبل نزول کریمه ما کان لم یمنع الا منونته اسخ باشد و الله تعالی اعلم
م اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبہ ترضاه و شفیعنا

و ترجمه
ذکر کیفیة تعظیم و محبة ملائکه و صحابه تابعین و غیر
علی نبینا و علیهم الصلوة و السلام با دیگر شافع
بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعین و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ علی الہ و صحابه
و تابعه جمیع تعظیم و محبة ملائکه کلهم اجمعین خصوصاً ملائکه کرام علی
نبینا و علیهم السلام با آنچه باید و حجت و آن با عقاید عصمت ایشان

لقوله تعالى لا يصون الله ما ادرهم ترجمه نافرمانی نمیکند
 الله تعالى را از آنکه حکم فرموده باشد از راه و گفتن علیه السلام برای
 مخصوصان رحمه الله تعالى برای دیگران چنانچه معروف است
 و خدا را از خطاب و انتساب نیز لقوله تعالى من كان عدوا لله
 ملائکته و رسله و جبرئیل میکال فان الله عدد للکافرین ترجمه
 دشمن شد برای الله تعالى و فرشتگان او و پیغمبران او و جبرئیل
 میکال علی نبیا و علیهم الصلوة و السلام پس مقتضی الله تعالى دشمن
 است مکرران را از اینجا است که دشمنی با ملائکه و پیغمبران گنجه
 و تعظیم صحابه و اهل بیت که همه از اصحاب هستند لوجه الرسول
 صلی الله تعالى علیه و علیهم اجمعین و آن با عقدا محفوظ است
 فضل ایشان است به برکت و حرمت صحبه حضرت فضل اکبر
 صلعم و حفظ مراتب فضل ایشان محبة به نسب ائمه ایشان
 بحضرت صلعم و اتصاف بصفات آن بظهور صفات الله بکبر و
 لقوله علیه السلام من احبهم فنجی اجمعهم و گفتن رضی الله تعالى عنه
 وقت ذکر اسم شریفشان لقوله تعالى انما یقون

الاولون من المهاجرين والانصار والذين اتبعواهم باحسان
 رضی الله عنهم ورضوا عنه الاية واما استشنا بعض ازین شایسته
 نوزان کرد باید دانست بعد صحت صحابیه و زیادت دعای حسیه
 بنیاد از قرآن مجید و حدیث شریف بی استثنای بعضی تفصیل
 مقصود این احوال مشاجرات تصحیح عقیده که از اصل قرآن مجید
 و حدیث شریف است نه از غیرش مطلقا ندارد و قال الله تعالی
 قل هذه سبيلي ادعوا الى الله على بصيرة انا و من اتبعني طرجمه
 بفرمای چنانچه من این راه من که می بینید این است که من بخوانم
 خدای معبود واحد بر حجت یا بنش باطن منم من بر که پیروی
 مراد یعنی این خواندم و پیروی کردن پیروان از سر حجت یا بنش
 باطن است که از خدای تعالی است نه از نادانستی و خود را
 و قال تعالی الف بینکم بهم ترجمه تا لیس بخشید میان
 دلبهای شان از اینجا است که خود نیکینه و عباد میان شان
 نوازند و قال تعالی لایخیزی الله النبی و الذین
 امنوا معه ترجمه روزیکه نه رسوا کند الله تعالی این نبی را

وانا نكده كزويد نكده با او صلعم * بانكده بر سر حق هستند و بعضي مكثر
 صلعم و قال تعالى محمد رسول الله والذين معه اشهدوا
 على الكفار رجما بينهم ترنهم ركعا سجدا يقيفون فضلا من الله
 ورضوانا سيماهم في وجوههم من اثر السجود ترجمه محمد بن محمد
 عز وجل است وانا نكده با او هستند سخت ترند بر كفاری در غلبه
 بهر وجه و مهر بانند با همدگر می بینی ایشانرا بسیار را کعبه و جهنم
 ظاهر او باطنای خود اند فضل از خدای عز وجل و خوشنود
 علامت شان در رویهای شانست از اثر انوار سجده ها
 مقبول * از اینجاست هر که اصحاب را رضی الله تعالی عنهم
 مهربان بهدگر و جایای فضل خدای عز وجل در اعمال نداند
 مسکه صفت رجما بینهم و یقیفون فضلا من الله و رضوانا است
 پس حکم مسکه نزد علماء حق است * ذلک مثلهم فی التور
 ح ص و مثلهم فی الانجیل شیخ کزیرع اخرج شطه فازه
 فاستغظ فاستوی علی سوة یحب الزراع لبعیط بهم الکف
 ط ترجمه اینکه مذکور شد مثل ایشان در تورات است و مثل

ایشان در تحصیل مثل گشتی است که برادر خود را پس
 قوت داد و او را پس سخت قوتی پس استاد بر ساق خود ای تبت
 بالغه خود که شاد میکند آن نزع از حسن ذاتی و عرضی خود ز راع
 و این تمثیل در انجیل از پیر بخت تا بخشم آرد آن مثل سببشان
 ای محمد رسول الله و الذین معه کفار را که اشارت تخصیصی به بود
 و نصاری است و تعمینی بغیرشان به باید است درین مثل نزع
 عبارت است از محمد رسول الله تعالی صلعم و شطه از صحابه و آره
 از تربیت ظاهری و باطنی شان و استغفار از رسیدن شان
 بحد رسیدنی و استوی علی سوده از صحت اجتهاد و ذریع از نظر
 مدبر الامر چنانکه فرمود و رانتم زرعونه ام نحن الزراعون گفتند
 از اینجا است که احتیاط در نیست که زراع جز حق سبحانه را
 نباید گفت و حال آنکه لفظ جمع مثل زراع هم و تشبیه جوار
 کرده است حاصل این شادی پروردگار و پیچ و تاب کفار
 بمرگ می اختیار مرضیات حق تعالی بذات خود صلعم و توابع
 رض است پس شاد میشود سبحانه بلا حظه کمال ظهور است سبحانی

مقصود آن اعتراف در مقابلۀ احداد و وعدۀ الله الذین امنوا
و عملوا الصالحات منهم مغفرة و اجر عظیم و ترجمه و عده کرده
تعالی کسانی را که گردیدند بخدای عزوجل رسول مقبول و تعالی
صلعم و عمل شایسته کردند یعنی حسن سرانجام ما سوره که از ایشان
یعنی صحابه ش تبیین است از کسانیکه گردیدیم مستأجر
گنا از او تحت مشیت و فرد لازم لعنة و باینه است لفظ
منهم دلالت میکند تخصیص صحابه درین شیهه اگر تخصیصی
صالحین پسند جو از نباشد غیر تخصیص و لفظ مغفرت مطلق است
از تشدید توبه موعود مغفرت پس این عده در غیر مشرب داخل
تحت مشیت باشند ع بین تفاوت ره از کجا است تا کجا
و لفظ اجر عظیم به جزای لازم لعنة اعمال حسنه جان نثار
با مر رسول الله تعالی صلعم لوجه الله تعالی در تقابل عمل خود
و غیر خود و عن عمر بن الخطاب قال سمعت رسول الله صلی الله علیه
و سلم یقول یألت ربی عن اختلاف اصحابی من بعدی فادع
الله الی یا محمد ان اصحابک عهد بمنزلة النجوم فی السماء بعضهم

اتوی من بعض و کل نور من اخذ بشی ما هم بعض من اختلافهم
 عندی علی ہی قال و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم اصحابی
 کالنجوم فبا سیم اقدم استیم بداهه ذرین فی مشکوة ترجمه
 میفرمود صلعم پرسیدم از پروردگار خود از اختلاف اصحاب
 خود بعد خود پس می فرمود الله تعالی طرف من ای محمد تحقیق
 اصحاب تو نزد من همچون اختر اند که نجوم در آسمان بعض نشان
 قوی تر است از بعض برای هر یک نور است پس هر که خیار
 که در چپینی را از آنچه که او نشان برانند از اختلاف با خود
 پس آن نزد من برادر است بد آنجا صحت اجتهادشان عیان
 و اصحاب من مانند ستارگانند پس هر که از ایشان پیروی کند
 راه یافتند و در تشبیه به نجوم توسع بسیار است نشان
 تواند یافت و از اینجا ابتدای مقتدی ثابت است و قال
 الله الله فی اصحابی الله الله فی اصحابی لا تخفوا هم غرضان
 بعدی فمن اجهم فاجهم ومن الغضیم فغضیم ومن الاکبر
 فاکبر فان فی الله انی فله الله ومن الله فله الله

ان یاخذہ رواہ الترمذی و قال ہذا حدیث غریب
 فی مشکوٰۃ ترجمہ لفظ مبارک اندہ مفعول تبرسید یا مفعول
 می ستایم یا استعجاب و تکرار لفظ مبارک تاکید است حاصل آنکہ
 تبرسید خدا را عزوجل یا می ستایم خدای عزوجل یا تعجب است
 در حال اصحاب من ہرگز نگیرد ایشان را نشانہ تیرای تیراست
 از پس من پس ہرکہ محبتہ کرد با ایشان پس محبتہ من محبتہ کرد
 با ایشان ہرکہ کینہ آورد با ایشان پس کینہ من کینہ آورد
 با ایشان ہرکہ ایذا کرد ایشان را پس تحقیق ایذا کرد
 و ہرکہ ایذا کرد مرا پس تحقیق ایذا کرد خدای عزوجل
 و ہرکہ ایذا کرد خدای عزوجل پس زود است ایستگاری
 خدای عزوجل اورا بد آنکہ اصل اخذ ممنوع الجوار است
 پس مگر کہ باشد مقتضای اصل شایستگی زود از سرخیزد
 مگر آنیجا است کہ مستحب یا وہ زود پس ثبوت و صحت
 اینچنین سلامت احوال دنیوی و اخروی شان و منع ملامت
 و مطاعنہ متبعض را مواخذہ و خسارت بر قدر تفاوت مراتب

بعض و بعض المیه است تا آنکه بیم زیان ایمان است مطلقاً و ورود
 بنی در مطاعنه و نزول عده مغفرت بوقوع مایه المطاعنه و مایه المغفرت
 مشارین عنہا شایسته از ورود بنی و عده مغفرت هم منقسم گشتند و
 و تواند شد که ظن برخلاف حقیقه باشد پس احتیاط از آن باید **قابل**
 یا ایها الذین امنوا اجتنبوا کثیرا من الظن ان بعض الظن اثم ترجمه
 ای گروه زندگان بر پرهیزید بسیار که از گمان است تحقیق که بعض
 گمان گناه است و بمقابلہ ثبوت فصائل که از قرآن مجید و حدیث
 شریف است در صورت تحقق حق بجانبی بجانبی دیگر بیش از خطای
 اجتهادی که موعود یک ثواب است منظور نتواند شد پس اگر
 بنحیر یکد ام سودا نافر جامی پیش تنبیه از اینجا رد و تخذیر است
 از آنکه در مشاجرات حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
 و حضرت معاویہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ با حضرت علی کرم اللہ تعالیٰ
 وجہہ بقیصص مختلف مقصصیر در تقابل حدیث شریف
 و قرآن مجید عقدا و خلاف اہل سنت و جماعہ گزیدند العیاذ باللہ
 تعالیٰ منہم و افضل ایشان حضرت ابوبکر صدیق خلیفہ اول است

پس حضرت عمر فاروق خلیفه ثانی پس حضرت عثمان ذی النورین
 خلیفه ثالث پس حضرت علی مرتضیٰ خلیفه رابع رضی اللہ تعالیٰ عنہم
 بنابر اجماع بر تفضیل مذکور و ترتیب خلافتہ از روی اتباع ^{نصوص}
 پس ان اجماع قرن پس قرن این بحث طویل منتهی میشود و بر اجماع
 پس بر که خواہد رجوع کند بکتب مطولہ متوسعہ مفصلہ اہل سنت و جماعت
 رضی اللہ تعالیٰ عنہم اللہ تعالیٰ می برد و براہ راست ہر کرا میخورد
 و تعظیم و محبتہ تابعین و تبع تابعین لقولہ علیہ السلام عن عمر
 قال قال صلی اللہ علیہ وسلم اگر مرد اصحابی فانیہم خیار کم ثم الذین
 یلوئہم ثم الذین یلوئہم فی مشکوٰۃ و علماء ربانی کہ در صفہ ایشان
 کریمہ و ہستیہ الی الصالحین و در علاماتہ ایشان کریمہ و الذین
 امنوا و کانت یقونہ است . ملاحظہ نسبتہ دائرہ و صفات
 بار رسول اللہ تعالیٰ صلعم و تعظیم و محبتہ منسبین و علماء مجازی گو
 صفہ این علماء کہ قولہ سبحانہ انما یخشی اللہ من عبادہ
 العلماء را نباشد لاکن تعظیم ایشان بعلم دین حق کہ دارند
 واجب و سلطان عادل ملاحظہ نسب دائرہ تا حضرت صلعم

مع تفاوت درجات حکم نسبت به نسبتان صفات تعضنی بارسول الله تعالی
 صلعم قال صلعم لا یومن عبد حتی یحب لآخیه ما یحب لنفسه صحیح بخاری
 ای از بر آنچه سزاوارست و قال صلعم ان من اجلال الله اکرام
 ذی شئبه المسلم حامل القرآن غیر الغالی فیہ ولا الجانی عنه واکرام المسلم
 المقسط من غالی آتست که جهد کند در تجویز و تالیف و تدبیر
 عمل با آنچه در دست و جانی به پیوسته بکنند است یعنی معروض
 از تفاوت و از عمل بآن هم و قال الله تعالی و اخفض جناح
 للمؤمنین ترجمه فرود آور بازوی خود را برای مومنان
 یعنی تعظیم کن چنانکه از بزرگان بخوردان می زبید نه چنانکه
 از خوردان به بزرگان پس برای رسول الله تعالی صلعم
 دیگر مومنان حساب است و این امر مخصوص غیرست که از
 لطف محبت بحضرت حبیب الله تعالی است چه این نسبت بآن ^وست
 انک علی خلق عظیم صحتہ نہ پذیرد بد آنکه اشنع خصائل مخصوصه
 در تفاضل از یکدیگر انبیاء الله تعالی و اولیاء الله تعالی خلاصه
 نص است علی بنیاد علیهم الصلوٰۃ والسلام در مرتبه شریفه
 انک علی بنیاد علیهم الصلوٰۃ والسلام در مرتبه شریفه

یاد در مرتبه طریقه مگر آنچه از قطعیات مخصوص است از اعتقادات است
 نه برای مخالفت در مقابل و آنچه از ظنیات است میلان آن
 گنجایش دارد نه مخالفت در مقابل بدانکه فضل عند الله تعالی
 مقصود است و آن مجهول مگر آنچه از قطعیات توان انست حکمش فرزند
 نه در کثرت اعمال چه بسیار است بسیار کنند و کم بردارند بسبب نقصان
 یا برابر بسبب صحت و عدم توسع نیت و آب است که کم کنند و بسیار
 بردارند بسبب صحت و توسع نیت و این از فضل ب ذوالفضل العظیم
 است و زیادت ثواب بهر مجهول و مجهول است شش تنبیه
 از بخار و دشت که سقنه و قضاصل انبیاء و اصحاب و اولیا علی خلیا
 و علیهم الصلوٰة و السلام شعار دین و ساخته اند صم اللهم صل وسلم
 علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحب و ترضاه و شفعه فیما و ترحمنا
 ذکر کیفیت ایمان و اله الیکرمین
 صلے الله تعالی علیه وسلم
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و شفیعه و فضل علی رسول محمد و شفیعه و علی آله و صحبا

و اتباعه اجمعین مستغفرا درین محل تبادل در آتش و شوق مفصل مسوی
 دیگر بر آنکه بار و ایات متعارضه و متخالفه کلام مطول مستبعد فی دفعه
 ایمان الیه المکرمین صلعم است تا رفع تعارض و تخالف نشود و مفیده
 عظیم بمرتبه حکم است اللهم اننا نلک الحق حاصل قضیه تنازعیه ^{من}
 بر صلی خداست قضیه ستنازعیه حدیثی قال رسول الله ^{تعالی}
 صلعم ان القبر الذی را یموتونی انا حی قبر امنه نب و حب و امانی
 استاذنت ربی فی زیارتها فاذا نزل فیها استغفرت فی الاستغفار
 فلم یاذن لی فیه و نزل علی کان للنبی و الذین آمنوا ان یستغفروا ^{للمکرمین}
 الا ین یفاخذونی یا یاخذ الود للوالده من الرقة فذکک الذی ابکائی
 و این روایت جامع بمطالب دیگر روایات در جانب نفی ایمان حسب
 دعوی مخالفین است و امام المحدثین بخاری رحمه الله تعالی
 نزول این کریمه در منع استغفار نسبت به ابی طالب روایت فرموده
 که اقرب بقبول است بدلالة الفاظ و الذین آمنوا زیرا که وقت استغفار
 حضرت صلعم برای ابی طالب از صحابه رضی الله تعالی عنهم
 نیز قصد استغفار برای سلف مشرکین شان میکرد است درین

محل و تیز اجتماع امرین در وقتی مستلزم اشتراک هرگز تواند شد
 مگر اشتباهی تواند آورد که بمقادیر و جهات اتحاد و اختلاف فواید
 من درین کلیه اشارت است باجماع منع استغفار برای شریک
 مکرمه آنحضرت صلعم و منع استغفار برای شرکین هم پس نه الزام
 شریفیه بلکه محظریه بعد از افتتاح مانع شرکت منع ضروری من
 استغفار برای ابی طالب هم تخصیصی نیست بابی طالب بنعم
 منع ضروری من ای استغفار برای مشرکان هم با اتحاد حقیقه
 نواز شد من نزول این بیه فاعل است هم بل نواز شد که
 منع ضروری تخصیصی من یعنی نسبت به ابی طالب هم بسبب
 تعمیر مندرج باشد چه آن من ای منع ضروری تخصیصی هم
 بتخصیص حسب از بودن حضرت صلعم که استغفار کنیم ما آنکه
 منع کرده شوم ثابت نمیشود من تنبیه و اگر مندرج نباشد
 انشاید که این تعمیر مندرج شد که ابوی المکرین صلعم بسبب مخالف
 حقیقه باشد هم مگر مانع شرکت ابوی المکرین صلعم منع ضروری
 بخلاف من استغفار باقیات است از نواز شد یعنی آن

نزول ایه مانع شرکت ابوی المکرین صلعم نداشتند هم بملاحظه حال
تفسیر متنازع با صولی که مذکور خواهد شد این شیایست که تعالی و در دم
تسلیم روایه امام محمد ثانی روح تعارض میگردید واقع شود از مقیم اقتضا
ایمان نداشتن زیارت من بنابر آنکه اذن زیارت مشتمل بر کین حکم
نهی لا تقم علی قبره نداشتند مگر برای مومن هم و بنابر این ایه
فاخذنی یا یاخذ الولد للوالده اکرم در بولایم یا اذن لی فیه خواهد
شد تنبیه اختیار کرده شد در تفسیر متنازع است لال از اول
مجید و حدیث شد یف ترانق در جانب انبار تا بیان سخن در
ضعف روایت نماید هم که میباید گفت جابرکم رسولی من انفسکم الایه
بنابر قرنی حدیث انما انفسکم سواد سواد حسابی فی ابائی
من لدن اوم سلفح کلها نکاح * که بحیه الذی برابک حین ام
و قلبک فی الساجدین * ترجمه آنکه نگاه میدارد در وقت
قیام اسے بودن تو بعالم شهود و نگاه میداشت که دیدن
در ساجدان اسے از ساجدی بساجدی عالم روح بدین
درین مراد یری او تقوم بمعنی مجاز نیست یعنی رویت بمعنی نگاه داشتن

و قیام بمعنی بودن ای موجود شدن سن تفصیل استدلال
 در عا در ذکر کیفیت تفسیر کرده اند یه یکایح توان دریافت م
 حدیث انی نقلت من صلب آدم الی خیر الارض ثم وثم الی ان
 و کدت بد آنکه خیر الارض بر پسر کارانند کما قال سبحانه ان اگر کم
 عند الله اتقنکم الایه از اینجا است که ابوت از رسم الکفر ممنوع
 المغفرت نسبت به حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام
 حقیقتا صحیح نبایدش ورنه مدعوی حضرت سید الصاید^{مقتن}
 صلعم متضاد باشد پس تاویل کرده شود بجاز م مگر مجازا
 و هو المحقق و المشهورش گویند که پدر حضرت ابراهیم علیه الصلوة
 و السلام تاریخ است هم پس عای حضرت ابراهیم علی نبیا و
 علیه الصلوة و السلام ربنا اغفر لی ولوالدی بی تاویل دور
 از حقیقه یعنی والدیت نسبت به حضرت آدم مستوجب المرحمة و
 حضرت خواستحقق المغفرت علی نبیا و علیها الصلوة و السلام
 و از ممنوع المغفرتش دوری تاویل از حقیقه بتحقیق معنی
 والدین و استیجاب رحمة نسبت به حضرت آدم و تحقق مغفرت

بحضرت حواض و منبع مغفرت نسبت ازرواضع است هم نسبت
 بوالدین حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام بدلالة
 کلام که در دعای خیر سلف و خلف است تراندند همچو دعا
 حضرت نوح علی نبیا و علیه الصلوة و السلام رب اغفر لی و
 لوالدی شی ازین کریمه ایمان و الدین حضرت نوح علی نبیا
 و علیه الصلوة و السلام ثابت است پس از تشبیه اشارت است
 بر خیریت سلف تا و الدین حضرت نوح عم هم و نیز استغفار
 و تبرر از حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام نسبت
 به تنها از زینب بابت مجازی است کما فی قوله سبحانه
 قال رب اغفر لابی الایه و تبرر منه الایه نه نسبت بوالدین
 جای نیست که بفهمند و نیز لفظ ابوین عام است بحقیقه و مجاز
 بخلاف والدین که مخصوص است بحقیقه چنانکه مستعمل است
 در محاوره مشهوره که قوله تعالی قالوا انعب الالهک و الالهات
 الایه و کما اخرج ابویکم من الجنة الایه و آتیه بمعنی مجاز
 رجوع بمعنی مصدر حقیقی و از میان فاعل و مفعول نمیکند

فحیث التاویل المذكور برب ترحم و در صورت این مرد و کرمیه ربنا
 انظر لی و لوالدی و رب انظر لی و لوالدی و حدیث شریف انا
 انکم و انی نقلت من صلب آدم و کرمیه الذی یرنگ مرده ^{سخت}
 حدیث سئل رسول الله تعالی صلعم عن ابویه فقال سئلما
 فی عیظنی فجاو انی لتمام ابی سفین المقام المحمود و الحدیث سئل
 کون حضرت صلعم نفس ابویه المکرین صلعم شیه محبه و رقه
 اثم و عطا ای نامحیر بایشانت و عیظنی یجذف مفعول بایشانت
 و یصل فی شیر توسع و اشتراک بما به اعطاست حدیث ابن
 ابی بنی صلی الله علیه و سلم نزل النجود خریا مقام به ما شایعه
 ثم رجع سرور قال سالت ربی فاجبی لی امی فانت لی
 ثم ردها حدیث قد ردی عن بعض الصحابة ان عبد الله
 بن عبد المطلب و آمنه بنت وهب و الذی رسول الله صلی الله
 علیه و سلم اسما لان الله احبها له فامنا ای من آیات جامع
 و کتاب دیگر روایات در جانب اثبات ایمان ایمان مجید و
 حضرت صلعم است فصل تقدم و دخل خبته ثم

بمنع خروج مگر تقدم دخول زمار بخروج انهم پس من منع تقاضا
 غلبت ايمان است حاصل بعد ثبوت اخبار نبوی صلعم و آثار قولی
 فعلی و حالی و الیه المکررین صلعم چنانکه معروف و مشهور است اخبار
 دخول زمار بخروج لازم تواند شد پس این دخول را دلیلی بر لزوم
 خلود نبوی ایمان تواند شد نعم الکلام فی اثبات المرام حاصل
 نمی ثبوت عصیان امر در سل عذاب نمی شاید بعد محبت فرمود
 سبحانه کریمه و ما کنّا معذبین حتی نعذب رسولاً اگر رسولی درین
 عالم زسد بضرورت در آخرت خواهد رسید از حضرت ابوهریره
 رضی الله تعالی عنه مروی است فرمود صلی الله علیه و سلم
 حدیث اذا کان یوم القیامة جمع الله اهل الفترت المعنوه
 و الاصم و الاکم و الشیوخ الذین لم یرکوا الاسلام ثم ارسل
 الیهم رسولاً ان دخلوا النار فقیولون کیف نه خلها و لم یاتنا رسول
 قال ایهم الله لو دخلوا لکانتم علیهم برداً و سلاماً ثم یرسل الیهم
 ان اطعوا فطیعه من کان یریدان طیعه قال ابوهریره رضی الله
 تعالی عنه فاقربوا ان شئتم و ما کنّا معذبین حتی نعذب رسولاً

پس نیز غیر مدرک امر در مسل و موجب عذاب و اعتبار حالت با هر
 نباشد بخلاف مدرک پس حد که در احیاء و ایمان حکم اعجاز و عدم
 اعتبار حالت با تسبیح اندیشه حاصل است اقل مدت تا نعل فرزند
 فترت بست و پنج سال است و حال آنکه حضرت عبدالعزیز در ده
 ساله و حضرت آمنه بست ساله وفات فرمودند رضی الله تعالی
 عنهما پس کما است رفع عذر حالت فترت و این وجوه اصل است
 است بدو اصل سابق حاصل و در او اصل اسلام حضرت سید
 انام علیه الصلوٰۃ والسلام از استغفار مومن مقروص ممنوع
 بودند لما جار فی الحدیث نفس المؤمنین معلقه بدنیة حتى تقضوا
 سپس منع استغفار و دالالتی قطعی بر کفر ندارد بل در اینجا جانب
 دیگر بمقابل اخبار اقرب است و این اصل جواب فاضل بر سوال
 فاضل است حاصل بملاحظه حدیثین سابقین تا چار خبر نادر
 بکار حضرت مسلم و منع استغفار مادل بوجه من الوجوه غیر
 کفر است و الله تعالی اعلم بحقیقت و بملاحظه حدیثین سابقین
 اقرب تا ویدایات اخبار تا قبل از اطلاع حال اهل فترت است

در حال اطفال مشرکین فرموده بودند که مادر و پدر خودشان
 در آتش سوزند و بعد نزول کریمه لائز و ازرقه و زریا فرمودند
 در جنت هستند و اخبار ایمان پس از آن پس منصفان پس جبار
 و الامار تفاع تعارض تا دلی تخالف تواند شد و بعضی است
 بالکفر حواله بقا نمیشوند شد حکم در صورت اختلاف روی
 باختیار جانب ایمان چه بدل اعتداف است و باختیار جبار
 کفر چه بدل و انصاف خود بفرمایند بدل و محبت و ادب ^{در کفر} عظمه
 حضرت حبیب الرحمن صلعم همین اعتداف و انصاف را خوا
 با آنکه حکم فقه حنفی میداند قال فی الدر المختار لا یفتی بتکفیر
 مسلم کان فی کفره خلاف ولو کان لکب و دایه ضعیفه
 و نیز محجب است که با وجود وقایع کثیره اراصات وقت
 شریف صلب حضرت عبداللہ و بطین حضرت آمنه رضی اللہ
 تعالی عنهما و وقت ولادت و بعدش اخبار منامیه بنبار
 ملائکه علی بنیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام و اخبار احجار و شجر
 و کاهن و کاهن و کاهن و کاهن و کاهن و کاهن و کاهن و کاهن

علیه و آله وسلم از صلب حضرت عبداللہ رضی و بطین حضرت امینہ
 رضی کہ پیش بیان وقایع ارباصات و اخبارم بد حضرت عبداللہ
 رضی و حضرت آمنہ رضی رونودندش چنانکہ در کتب حدیث مشریف
 و رسالہ میلاد از ابن جوزی و سید جعفر برجز و غیرہما علمای متقدمین
 و متاخرین مذکور است ہم ایمان نیاوردند و خلقی یثینین
 ایمان آوردند تو منی ترسند از ایدار حضرت حبیب الرحمن صلعم
 قال اللہ تعالیٰ ان الذین یؤذون اللہ و رسولہ العنہم اللہ فی الدنیا
 و الآخرة واعد لهم عذابا عسینا ہ با آنکہ در قصہ حضرت سبعہ
 بنت ابی لہب میخوانند کہ از ایدار اقرار ایدار خود مبارک فرمود
 و ایدار خود مبارک را ایدار خدای تبارک شہر
 ای گنج فرو برده بخون دل حافظ و حکمت گراز غیرت و ان منیت
 اللہم صل علی محمد بنی الرحمۃ و علی جمالہما تحبہ رضا و شفیعہما و بر
 ذکر کفایتہ آثار مجمع علیہا اہل سنت و جماعہ رضا
 بسم اللہ الرحمن الرحیم
 نحمدہ و نستعینہ و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ و علی الہ و صحبہ

واتباعه جميعين ازانما رجع عليهما اهل سنة وجماعة رضا اين است
 متخالف اين متخاسم است تعظيم الله تعالى ومحبة تعظيم الرسول صلعم
 ومحبة تعظيم الشيخين ومحبتهم وتعظيم المختفين ومحبتهم وتعظيم السبطين ^{صفتها}
 والاسج على الخفين والصلوة على الخازنين والصلوة عقب الايمان
 وحكم الايمان على الاشعين ودخول الدارين اليه ^{ودين} بامر منها الان
 قال سبحانه ووجه عرضها كعرض السماء والارض اعدت للذين
 امنوا بالله ورسوله الاية وفيه دليل على ان الجنة مخلوقة بد من انوار
 التشريل ووقتي بد الخلق من ابن حجر رحم عن ابي هريرة رضي قال
 قلت يا رسول الله عم خلق الجنة قال من المار قلت ما بانها
 قال لبنة من ذهب ولبنة من فضة الى اخر الحديث وفي الصحيح
 البخاري في باب ما جاز في صفة الجنة وانها مخلوقة وقال
 سبحانه فانظروا النار التي وقودها الناس والحجارة اعدت
 للكافرين قوله اعدت للكافرين دليل على ان النار مخلوقة معدة
 لهم الان بد من انوار التشريل وفي الصحيح البخاري في
 باب صفة النار وانها مخلوقة فهي الجنة تنعيم للمؤمنين كما هو منها

لقوله تعالى حَتَّىٰ تَأْتِيَ الْبَارِئَاتُ مِنْهَا مَقَالَدُنَّ لَا تُجِزُّهَا وَلَا يَجْزِيهَا لِمَا لَا يَمْلِكُ الْإِنْسَانُ مِنْهَا لَقَدْ جِئْتُمُوهَا مِنْ قَدِيمٍ قَدْ كَانَتْ
 آيَةً لِلْعَالَمِينَ وَكَذَلِكَ يَنْقَضُ الْيَوْمُ بِمَا يَكُونُ مِنْهُ لِقَوْلِهِمْ إِنَّ الْيَوْمَ يَكُونُ مِنْكُمْ لَأَعْتَابُ ۚ وَإِنَّكُمْ لَمِنْكُمْ أَجْزَاءُ ۚ وَإِنَّكُمْ لَمِنْكُمْ أَجْزَاءُ ۚ وَإِنَّكُمْ لَمِنْكُمْ أَجْزَاءُ ۚ
 مَا ظَنُّكُمْ ۚ وَالتَّجَارِبُ فِيهَا عَلَىٰ نَسَبٍ لِيُشْخَصَ لِقَوْلِهِ تَعَالَىٰ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْأَنْجَارِ ۚ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۚ وَفِيهَا مَا تُشْتَبِهُ إِلَّا نَفْسٌ فَتَذَرُ الْأَعْيُنَ ۚ وَانْتَمَ
 فِيهَا خَالِدُونَ ۚ وَلِيَجْزِيَ اللَّهُ حَسَنًا كَمَا نُوَاعِلُونَ ۚ لَفْظٌ وَجْهٌ مُشْتَبِهٌ
 مُنَافِرَةٌ وَاللَّهُ يَرْبِّهَا نَظَرُهُ وَأُولَٰئِكَ وَانْتَمَ وَاللَّهُ يَرْبِّهَا نَظَرُهُ وَأُولَٰئِكَ وَانْتَمَ وَاللَّهُ يَرْبِّهَا نَظَرُهُ وَأُولَٰئِكَ وَانْتَمَ
 لِيُشْخَصَ حَاصِلُ مَشَارِكِهِ وَلَفْظٌ فِيهَا بِرُظْفِيَّةٍ وَلَفْظٌ خَالِدُونَ ۚ
 وَدَامَ فَقَارُ شَخْصٍ حَاصِلُ طَرَفٍ وَمَنْظُورٌ وَلَفْظٌ مُشْتَبِهٌ لِنَفْسِ
 بِرُخْوَاتٍ خْتِيارِي نَفُوسٍ مُتَعَارٍ عَامٍ أَرْجَنَةٌ وَلَفْظٌ مُنَافِرَةٌ وَ
 لَمَّا لَا عَيْنَ بِرُخْوَاتٍ بِحِشْمٍ سِرٍّ لَزِمَ شَخْصٌ لَفْظٌ حَسَنٌ كَمَا نُوَاعِلُونَ
 بِرُخْوَاتٍ لَزِمَ تَشْكِيلُ عَمَلٍ مُكَلِّفٍ لَزِمَ تَشْكِيلُ الْأَعْمَالِ مُنْجَاهُهَا الَّذِي
 ثَبَتَ بَطْنِي وَهُوَ خَاصٌّ اضْطَرَّ رِيَّ مُحَمَّدٌ وَدَلَّ بِعَمَلٍ مُتَقِيٍّ مَادُومٍ
 وَارْتِفَاعٍ اِعْتِبَارُ شَخْصٍ حَاصِلٍ مُتَقَدِّمٍ اِتِّبَاعُ تَوْحِيدٍ اِلْتِفَافٍ

و آن جزایر بعمل و بقایار تشخص حاصل ثباتان بطبعی محکم می باشد
 تعذیب مباهر منها لقوله تعالى اولئك اعداءنا لهم عذاب الیم ۵
 جزایر العمل لا یجوز العمل الذی یشکل ولو کان کذا ایضا کما ثبت
 و البقار فیها علی حیث تشخص للکافر لقوله تعالى اولئك اصحاب النار
 ج هم فیها خالدون و نادوا یا مالک لتقیض علینا ربک قال
 انکم ما کنون ۶ همچنان بقایار تشخص حاصل مشار الیه از لفظ اولئک
 و هم و نادوا علینا و انکم و از لفظ فیها خالدون و ما کنون
 دوام بقایار ظرف و منظر و ف واضح و اگر مرتفع شود اعتبار
 تشخص چنانکه گفتند چه فرق در ردیت و حجاب ثابت است
 فرمود سبحانه کلاً انهم عن ربهم یومنون بالمحجوبون و فضل الانبیاء
 علی الاولیاء و صلوة التزویج فی لیالی رمضان المبارک
 عشرين رکعات و منوز در تقابل بدعات بتدعیین آثار
 اهل سنت و جماعه محصور بر بنیه که گفته شد نتواند شد اللهم
 صل و سلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترید
 و شفقه فینا و ترحمنا

و ذکر کیفیت تعظیم و محبة شعار الله تعالى
و شعار الرسول صلعم و غیره صلعم

بسم الله الرحمن الرحيم

شکوه الله و استعینہ و ضلی علی رسولہ محمد و تشفعہ و علی آلہ و صحابہ
و اتباعہ اجمعین تعظیم و محبة قبلتین کما قال سبحانه فی سورتہ ان
الله ان ترفع و تذکر فیہا اسمہ الایہ و ما یعلق بہا کتب منزله بانچه
شاید تعظیم و محبة دین الله و آن انصرام بالانتظارش و تشرش
در دل است علی تفاوت احوالش مربوط است ب تعظیم و محبة
حالا م فرض است یا واجب یا سنتش اینہی مخطوط علیہ
و مخطوف خبر مبتدئ است یعنی تعظیم و محبة هم و تعظیم سجده یا تعظیمر
من حقہ لقولہ تعالی من یعظم شعائر الله فانہا من تقوی القلوب
الایہ و من یعظم حرمت الله فهو خیر لہ عند ربہ الایہ و تنہی از سوء
ادب است لقولہ تعالی یا ایہا الذین امنوا لا تحلوا شعائر الله
و از نوع تعظیم و محبة شعار تعظیم و محبة آثار انبیاء و اولیاء و تبرک

با و است صلی الله تعالی علی نبیای و علیهم چنانکه بستر حضرت یعقوب
 پیر این حضرت ابراهیم را تبرک و حفظ از بازوی حضرت یوسف
 نبیای و علیهم الصلوٰۃ و السلام در تفاسیر توان یافت شش در تفسیر
 کبیر است مرویست که هرگاه حضرت ابراهیم عم برهنه در آتش
 انداخته شد حضرت جبریل عم پوشانیدش قمیصی از حریر خسته
 و آن وقت که حضرت یعقوب عم رسید حضرت یعقوب عم در حیرت
 سخت نهاده بگردن حضرت یوسف عم آویخت هم و تعظیم آثار
 رسول الله تعالی صلعم و تبرک بان فی مشکوٰۃ عن اسماعیل بن
 ابی بکر اخبر حبت جبة طیار لیسۃ الی ان قالت کان النبی صلی الله
 و سلم یلبسها و یخمن فیصلها للمرضی لیتشفی بهار و اه مسلم و
 تعظیم آثار صحابه و آثار اولیاء تبرک بان بملاحظه احوال
 اصحاب و اولیاء خود و انظر است ش چنانکه در شترن حضرت
 خالد رضا موسی سر مبارک حضرت سید عالم صلعم در کلاه خود
 و مظفر و منصور شدن برکت آن و همچنین ب است و در شتر
 آثار پیران طریقت و تبرک بان تا ایندم در سلاسل طریقه

و محمود است که بملاحظه کتب سیر صحابه او لیاری رض معلوم اند
 هم و قصه تابوت سینه بر تعظیم و تبرک بشعار دلیلی اشتهار بقوله تعالی
 و قال لهم منینم ان ایتة ملک ان یاتیکم التابوت فیه سیکینه رحمة من ربکم
 و یقتیه ما ترک الی موسی و آل هارون تحمله الملائكة طان فی ذلک
 لایة کرم ان کنتم منسین و از ان است تعظیم و محبة مدینه منوره شریفه
 الله تعالی شرفا عظیما لقوله علیه السلام المدینه خیر من مکة و لقوله
 علیه السلام اللهم ان اخرجت من احب البقاع الی فاس کفنی
 فی احب البقاع الیک و بسیار است اخبار فضائل مدینه
 منوره و لیکن اختصار کریم بحسب مدعا و اختلاف فرمودند
 بعض علماء بفضل مکة معظمه عظیمها الله تعالی تعظیما بدلیل آنکه
 قال صلعم و الله انک لخیراض الله و احب ارض الله و لولا انک
 اخرجت لکنک بقیم در دست این فضل مدینه الرسول صلعم خیر
 من حب است نه کلی پس نیست نزاعی در فضل مکه که بر بقیه تعالی
 پس فضل مکة معظمه در حد اوست و فضل مدینه منوره در حد
 او که بها الله تعالی تکریم و تفضیل مکه که بفضل کلی در مقابل

میکند در باب آنچه در دست سن ای متعارض است طری
 از طرفین هم و اینکه مکمل محفل نور حجابی سجود الهیه محمد رسول الله
 تعالی است و حقیقه ان یقین ذاتی باعتبار تعالیه مبدرة البریه
 است که شش بیان صنفه تعیین ذاتی هم صنفه وجود با وجود صلعم که شش
 بیان صنفه وجود با وجود صلعم هم مبدر و مواد عالم است و از مراتب
 الاهیات شامله سجودیه الله سجود له محمد رسول الله تعالی است
 صلعم شش این است مربوط است از حلقه وجود با وجود صلعم
 معطوف علیه و از مراتب الاهیات معطوف هم اگر چه حقیقه
 نور محمد صلعم که مبدر تعیین اوست صلعم اعلی و افضل است
 از حقیقه نور حجابی بسبب مبدتیش برای حقائق الاهیات
 ولیکن آن نور حجابی از مشوبات الله تعالی است بقیم
 حقیقتش بالله تعالی و این نور حادثی از مخلوقات الله تعالی
 است بقیام مجازیش بالله تعالی و کلام در نفس وجود
 این بر دو است نه در حقیقه این هر دو و استخاله ذات مبارک
 صلعم با نور حجابی کلی او انی است پس جزئی آنی باشد

و فضل نور حجابی که به معطره لکویه الی است سن فضل کلی را
 است با حاطه جزئی و این تبیین حقیقه جواب سوالی متقدراست
 که ازین عبارت میتوان یافت هم وجب البقاع بودن
 مکه معطره بخاطر عطر حضرت محبوب رب العالمین بوجه نور
 حجابی که مقصود و مقصود است و حجب البقاع بودن نیز
 مکره به حجاب رب العالمین بوجه وجود با وجود صلعم پس
 شرف المکان بشرف المکین و فارق فی الفضل بین است
 و در فضل مینه مکره بر مکه معطره تا دلیل فضل جزئی تواند شد
 بخلاف فضل مکه معطره بوجه خیر ارض الله و حجب ارض الله
 که جزئی تواند شد و بقطع نظر ازین فضل مقصود بالانشاء
 اگر فضلی دیگر باشد غیر مقصود است و البته زمینیکه شرف
 باشد بکل جبه طیب صلعم اشرف جمده روی زمین آسمان
 سوای زمینیکه محل نور حجابی است و عرش عظیم که محل
 نور سجده است اگر برسی بمطالع اختلاف و عو شی شان
 و دلیل آن چنانکه اختیار نمودند و این دلیل در پیوسته

به بهترین آن که اختیار گردان سازد الله تعالی و البته عنصر
 قلب شریف حضرت مسلم افضل است از ناسته عرش عظیم
 بحکم تبع عنصر روح در سلوباتش و البته عنصر قلب افضل است
 از عنصر غیر قلب بر تفاوت حد خود ^{از آنکه} در تبع روح بفارق ^{محدود}
 از سلوبات مخصوصه محمدی صلم و قلب بسیط شریف حضرت
 صلم افضل است فضلا بعد فضل از عرش عظیم بآنکه تعین
 عرش عظیم جزئی است بیایی مجهول سفید معنی تفصیل هم است
 از نور محمد صلم با حمل انوار قدیم در آوان بلزوم تجدد و امکان
 نمود و در آن بلزوم قرار شخص زاده خود و تعین قلب بسیط
 شریف کلی است بیایی مجهول سفید معنی تعظیم هم است با حمل
 انوار قدیم در آوان بلزوم تجدد و امکان خود و در آن بلزوم
 قرار شخص زاده خود و شرف انصاف کلی در آوان فضلی
 دیگر است که بعرض عظیم نصیبی جزئی هم از آن نیست آری
 تبیین حقیقه جواب خطاهای فکریست حکم سلیم در قرآن
 مخصوصه الوجه فی محله باید تا از آنچه باید برآید نشانی است

از آنچه باید برادر بایدیم و همچنین است تعظیم و محبة دیگر امامان
 صلعم مختلف الحقائق متحد کسبه المختصر
 بزمینیکه نشان کف پائی بود سالها سجده صاحب نظران و نور
 تا آنکه اگر شنود که اثری از دست صلعم گو محقق نباشد
 تعظیم و محبة لازم است چه نفی آن ثابت نتواند شد و همین است
 عادت سلف ما و الا سوادب و تعظیم و محبة ظاهرش
 در حال امام مالک محمد الله تعالی مذکور است در مدینه منوره
 عمارت قدیم میدید باید تمام می بوسید ز نظر بر آنکه شاید آن
 رسول خدا حبیب کبریا صلعم وقتی دستی بان رسانیده
 باشد از اینجا ظاهر است که برای تعظیم آثار صحت روایت
 در کار نیست صرف احتمال کافی باشد و از حضرت
 علی مرتضی کرم الله تعالی وجه روایت کرده اند فرمود
 صلعم من این قبری بعد موتی فلکما نزارنی فی حیاتی
 و من لم یزیت قبری فقه جفانی + ازین حدیث نیز
 شرف بالانتساب حضور مدینه منوره که موقوف علیه شرف

بزیارت مرقد مبارک صلعم و حذر از جنای خاص است مش
 یعنی عدم حضور مدینه منوره و عدم تشریف زیارت بابرکت حضرت
 صلعم م م م که است و این جناسه عدم حضور شترک بهمه قفارت
 درجات خود مقابل شدوائف حضور است پس محکوم باشد برتر
 مستجمعه قالی سبحانه عزیز علیه اعظم الامه علی معنی القریب ترین از
 تشبیه مراتب حکم قیود آداب استنباط سینه انکه در مش تشبیه از جنای
 روشت که گفته شد تعظیم آثار و تبرک بآن شرک است و عظمای
 نازیبانیر العیاذ بالله تعالی منه صم اللهم صل وسلم علی محمد و
 الرحمة و علی جماله کما تحبه و رضاه و شفیع فینا و رحمتنا به
 ذکر کیفیت صحته اشتراک وصفی یا اسمی بالله سبحانه
 و ر و جبه از وجود با ضایقه الله تعالی
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و نستعین و نستعین علی رسول الله محمد و نستشفع و علی آله و
 اصحابه و اتباعه اجمعین مخلوق را از اشتراک وصفی یا اسمی
 بالله سبحانه و ر و جبه از وجود با ضایقه الله تعالی

این بحث مطول از جایای سه خود شن منی است و مشترک و صغیر
 بصفة رافعة و رخصة این اند یا ناس لروف رحیم لقیه جاکرم روف
 من انفسکم عزیز علیہ ما اعنتم حریم علیکم بالموئین روف رحیم
 در اشتراک وصفی بتخلیق فقبارک الله حسن الخالقین در اشتراک
 وصفی به تزیین و اما خیر از قین و اشتراک وصفی به شکر
 ان اشکری و لوالدیک الا یعطین سنن پس از و اشکر و بعد ان
 گفتیم ایا تعبدون غیر تخصیص عبادت مخصوصه الله المعبود موقوفه
 ایه عزوجل مانع شکر غیر مخصوص به سجانه نبود مگر شکر مخصوص به سجانه
 و اگر شکر مخصوص به سجانه در او نشود و در اشتراک شکر که از عباد است
 شرک فی العبادۃ حقیقتا بکرمه ان اشکری و لوالدیک ثابت
 خواهد شد بل قاطع و از اینجا البته از نظم و اعبد و الله ان کنتم
 ایا تعبدون غیر تخصیص عبادت مطلقه علی انواعها مخصوصه
 الله المعبود موقوفه النیت له عزوجل مانع عبادت غیر مخصوصه
 به سجانه غیره سجانه نشود و در شکر هم ممنوع و در اشتراک
 وصفی با طاعة اطعن الله و رسوله الا یعطین سنن فی حق الله

وحق الرسول صلعم بدلالة شان نزول واطيعوا الله ورسوله لعطف
 تفسیری بدلالة شان نزول در اشتراک وصفی بقنوت من
 نیست مکن بعد ورسوله الایه عطف بقنوت بدلالة شان نزول در
 اشتراک وصفی بایمان فایمنوا یا بعد ورسوله والنور الذی
 انزلناه الایه در اشتراک وصفی بر بوبیت فرمود سبحانه حکماً
 از حضرت یوسف علی نبیا وعلیه الصلوة والسلام یا ایها
 السجین اما احدکما فیستی ربہ خیر الایه در اشتراک وصفی بر
 اذان من بعد ورسوله الی الناس یوم الحج الاکبر ان الله
 بری من المشرکین ورسوله ط باید داشت وقت مطلق
 ای بی تفسیری با اختلاف لا مقتضی ثبوت تقدم میان
 لفظ مشرکین ورسوله لازم جواز هر قیدی از قبول و تکلیف آن
 و فصل مفید اشارت عطف تفسیر و هم عطف لکن افتاد است
 برارت تا بعد و مستقلة حق بمقابلة تا بعد هم میکند عدم
 قبل از متقلة انفاهی عصمت است در اشتراک وصفی بختیار
 و لو انتم رسولنا انتم بعد ورسوله و قالوا حسبنا الله سیرتینا

الله من فضله ورسوله انا الى الله راغبون ه واذ يقول الله
 انعم الله عليه وافتت عليه الاله در اشتراك وصفی برضار والله
 ورسوله الحق این برضوه این کافرا مؤمنین در اشتراك وصفی
 یا غفار وفضل و ما نقول الا ان غفار الله ورسوله من فضله
 در اشتراك وصفی بابتساب قل الانفال لله والرسول به
 در اشتراك وصفی بکفایت یا ایها النبى حسب الله ومن تتكلم
 من المؤمنین در اشتراك وصفی بقولیت واداد واعدت فان
 الله هو الله وجبریل و صالح المؤمنین و الملائكة بعد ذلك
 طیاره هو الذی ایک بنصره و بالمؤمنین الاله در اشتراك
 وصفی بقضار امر و عصیان از امر و کافران المؤمنین لا مؤمنه اذ
 فتنی الله ورسوله امران یکون لهم الخسرة من امرهم ط ومن
 یعص الله ورسوله فقد فضله صلا لا یسبینه بهر و عطف منق
 میان لفظ الله ورسوله بدلالة شان نزول این اشتراك
 وصفی از بیانات است بمقارن مراتب فرضیه و وجوب
 و با حقه پیرشک درین اشتراك مفروض است یا واجب

یا مباح و اعراض از حقیقت آن کفر است العباد باید تعالی
 سنده و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم فی ایها الموحدون کف
 کفر تم عن الشریک ش تمیز از یخار و دانت که گفته شد شریک
 تقییمی شریک است چنانکه سجده تعظیمی طواف تعظیمی لفظ بزرگ
 و منقبات مالی و متشابهاست محضه نیز چنانکه حمیدین وقت
 سلام تعظیمی هم باید دانت شریک و صفی یا اسمی یا بدنه
 شریک نیست البته شریک حادث بقیم در وصف قدم
 و وجه مخصوص شریک است العباد باید تعالی منه و اگر چه
 بحث شریک مقاصد ایمان سید اما تفصیل
 در تحقیق عبودیت و عبودیت و عبادت و شریک متشاب
 نزد باید دانست محقق عبودیت خود نمودن است و محقق
 معبودیت خود نمودن چنانکه نزد اولوالعقاب با قول
 الیه یرکع سجده خبر متوسع مقاصدش در زکیم
 فیض بود و زیاده خلاف فصاحت هم همین معرذ تقصیر
 عیانست ش از ربط و ظلمه مربوط به رب هم در داد

خود بودن یعنی خود بودن است نه نفی بودن که مهمل است
 و کفر نفوذ باشد تعالی منه عبادت بجا آوردن معنی است
 بجهة عبودیت و در آن جهة امر شرط منیت اگر چه باشد و منیت
 در آن شرط است اطاعت بجا آوردن فعلیت بجهة امر و در آن جهة عبودیت
 و منیت شرط منیت اگر چه باشد پس اشتراک عبادت و اطاعت در
 جهة امر تواند شد قریب بجا آوردن فعلیت بجهة قریب بمقرب الیه
 و در آن جهة امر و عبودیت و اطاعت شرط منیت اگر چه باشد
 و در آن منیت شرط است پس اشتراک عبادت و اطاعت
 و قریب در جهة قریب تواند شد پس عبادت و اطاعت و
 ثمرتیه جهتیه عام برابط جامع می شود که بجزای پاک و غیرش
 بهم یافته شود هم دارد و جهتیه خاص برابط مانع می شود
 که بجز خدای پاک بغیرش یافتن نشود و دارد هم شرک برپا
 می شود که فی الذات و شرک فی الصفات و شرک فی الافعال
 است که واقع شود و بنفس معبود از جهة خود بودن
 و ذات و صفات و افعال و شرک فی العبادت است

که واقع شود در عبادت بغیر معبود یا انکه مشترک شود
 در بنسبتین پس اگر فرق نکرده شود کیفیت نیت در بنسبتین وقوع شرک
 شود در نفس معبود دوم در نفس عبادت بمقابلہ ایمان نه نه چنانکه
 عبادت بر یار فرمود صلعم الکر یا شرک این شرک بمقابلہ ایمان
 نه نزلی ایمان شرک فی العلانہ باختیار زنا و فسقه
 و صلیب و غیره که علامت خاص لصاحب مذمت است
 و این از امارات کفر است اگر چه با ستمز ارباب باشد بمقابلہ ایمان
 شرک فی المراسم با اختیار همچو رسیانی گنبد در حلقه آمینی سببه
 وقت معاقدت بر ساعد بنده و در سببه گنگنه گویند
 شاید که رسم مجوسانست حرام است نه شرک بمقابلہ ایمان و شرک
 فی العبادت با اختیار عادت مخالف مذمت است اعماد و آن ظاهر است
 مکرده است بمقابلہ عادت اهل اسلام بیعت مشابیه حرام و شرک
 باین مشابیه تکفیر میکنند بنا بر مذمت اهل سنت و جماعه و اگر
 تخصیص نکرده شود فعل بیعت حکمتی فعل مصلی گردد و من بعد
 باید دانست سجده که از معبود است خاص که غیر حق تعالی است

شکر فی العبادت است فرمود سبحانه و من آیات اللیل
 و النهار الشمس و القمر لا تسجد للشمس و القمر و اسجدوا لله الذی
 خلقهن ان کنتم اياه تعبدون از لفظ الله الذی خلقهن ان کنتم
 اياه تعبدون ظاهر است که مقصود فی الاهی سجده عبودیه بر
 غیر او تعالی است و تخصیص اياه تعبدون در وجه مخصوص
 تعالی است و رتبه شکلی لا ینحس است در تعارض اشکر و الله
 ان کنتم اياه تعبدون و ان اشکری و لا الذیک و اسجدوا
 الا لاه و اسجدوا لله الذی خلقهن ان کنتم اياه تعبدون
 و آیهین کریمه بر تفرقه نیست دلیل میتوان گرفت و سجده که
 از سر بندگی خاص نباشد شکر فی العبادت نیست چنانکه
 فرمود سبحانه و اذا قال ربک للملائکه انی خالق بشرا من طین
 فاذا سوتیه و نفخت فیمن برودی فقعوا له ساجدين فسجد الملائکه
 کلهم اجمعون الا ابلیس استکبر و کان من الکافرین قال یا ایه
 ما منعک ان تسجد لما خلقت بیدی استکبرت ام کن من
 العالین و فرمود حکایتا و هو الله سبحانه و اذا قال یا ایه

در اول روای من قبل قد جعلها ربی حقا الا یس قال فتاوة
 بعد فی قوله و غروا له سجدة کانت تحیه الناس یومئذ سجود بعضهم
 لبعض فخصیه کبر هم باید و است اختلاف کیفیت سجده از آنکه سجده
 بعضی سر بر زمین باشد و آن خصیه آن است از لفظ تعوا که معنی درفشید
 و از لفظ غروا که معنی بروی افتادند است مرفوع شد و قوله
 و ارکعوا و انما یب بیان کیفیت اضطراب است یا اشارت بصلاة
 و آنکه تعفنه یعنی ششیش چنین باشد بروی افتاد خان یا
 سجده آن در قفس است که مقصود است فی الکلام خمر است و
 نایب عجز در سجده است و نه اجتماع متخالفین یعنی ضرور و کوم
 ضرورت نه بند و از لفظه بتاید لما خافت بیدی قال یا
 هذا اول روای من قبل قد جعلها ربی حقا تخصیص سجده بر
 حضرت آدم و حضرت یوسف علی نبیا و علیهما الصلوة و السلام
 واضح تر و نیز باید دانست که از اشارت معلوم منسوب است
 باشد سبحانه است چه مشعل است در غیر ذوی العقول نیز
 و صراحت بخموس حضرت آدم بقبریه محلی و تخصیص خلقت بید

در علم حقیقه العباد و ازینجا است که حکم شرک منی
 العباد برین سجده تخیه الحوق کفر کنند چه حکم و در صورت عدم
 نسخ قیاس این است که استکبار و انکار ازین سجده بایستحق کشت
 و اگر فرق کرده شود به نیت تخصیص سجده این است که امر فرمود
 الله سبحانه بشارک و شرک آورد حضرت یعقوب عم و این تعارض
 خواهد شد ازین سجده عبودیت و عصمت نبی نه موافق و نه منسوخ ازینکه
 شرک با اتفاق جمله مال منی عنه است و اگر فرق کرده شود خود
 ظاهر است که سجده عبودیت شرک است نه غیر و لیکن بعد ثبوت
 قطعی نسخ غیر سجده عبودیت از قرآن مجید چنانکه منقول علم اصول است
 و قوعش کبیره باشد و نه مباح باشد بقاعده علم اصول و از
 کریمه و آن المساجد فلا تدعوا مع الله اهله نسخ و منی سجده
 تحت ثابت نمیشود بسبب قوع اختلاف در تحقیق لفظ و معنی
 مساجد چنان که گفته شد که مساجد جمع مسجد پاکسب جمیم است
 بمعنی موضع سجده است و این کریمه نازل شد تنبیها در منع
 با یهود و نصاری که عبادت میکنند حضرت عزیر و حضرت عیسی

علی بنیها و علیهما الصلوة والسلام را با الوهیه در جموع خود
 و در منع مشایقه با شمشیر کین گردیت الحرام میگفتند لیکانیک
 لک الاشراک مولک و گفته شد که نازل گردید برای کسانی که
 عرض کردند یا رسول الله صلعم درین مسجد حضورتو انیم بسبب دور
 مزان رسید که همه مسجد برای خدا و انا و بنیاست هر جا که تو ای
 عبادت با خلاص نمائید و گفته شد که نازل گشت در اباحت که
 تمام روی زمین مسجد است برای امتی آنحضرت صلعم پس عبادت
 با خلاص کنید و گفته شد که مراد از مواضع سجود سجده است
 اے سجده مخصوص برای خدای عزوجل است و گفته شد
 که مساجد جمع مسجد بفتح جیم مصدر میمی معنی سجده است جناس
 بتبیه بر خصوصیه اجناس سجده برای خدای عزوجل است
 و درین دو صورت اخیر بقرینه فلاته جموع الله احد خصوصیه
 سجده عبودیت مفهوم میشود نه سجده تحیه و اگر گرفته شود از سبب
 اجناس سجده این قول قطعی الثبوت نیست بسبب اختلاف
 و قرینه مذکور تا مانع بود مر سجده تحیه را و این اختلاف

بمطالعه تفاسیر معتبره ان یافت اکنون سخن است در تحقیق معانی
 احادیث طیبه چنانکه ذکر کرد صاحب کوة از شرح امام محمد بن اسماعیل
 عن ابی خزيمة رضي الله عنه روى في يري النائم انه سجد على جهة اليمن
 صلعم فاجبره فاضطج لا النبي صلعم وقال صدق رويك فسيجد على
 جهة النبي صلعم از لفظ صدق رويك دلالت بر اشارة بجای آوردن
 این سجده است ظاهر است که درین حدیث شریف مراد سجده
 عبودیت و تحية نیست پس ظن آنست که این سجده تحية باشد
 اگر سجده عبودیت بودی حضرت صلعم خضعتش بر پیشانی تو را
 و تاویل در کلام نفوسودی والله تعالی اعلم بالصواب و اخرج
 الامام احمد بن حنبل رضي الله عنه عن عائشة رضي الله عنها ان رسول الله صلعم كان
 في نفر من المهاجرين والانصار فجاءه بعير فسيده فقال اصحابه
 يا رسول الله صلعم تسجد لك البهاائم والشجر فمن احق ان تسجد
 لك فقال رسول الله صلعم اعبدوا ربكم واكرهوا اخاكم و
 لو كنت امرنا صدان بسجد لاجد لامرنا المرأة ان تسجد لزوجها
 ثم بعد انظر تبين جواب باسوالی مندرج تا جواب از سوالی که

بجمله نفع من عبادت و حضور من مجبور و محموم اکرام و مکرم
مسعودی التشریفات تفصیلاً بفضیلت کلام و بناخت مرام است
تا وصل آنست که هر چه از شش عبادت بدنی و مالی برای
برای اکرام مساویین با آنست پس چرا اعلی اولی است و
هم ادعی از نیست از اینجا است که سجده و قیام بر بطریق
انتخاب و نذر از هر چه باشد و ذبیحه اگر امارت است و قطع
علاقه مذکور جواب از سوال نذر انداخته و نیز اصلی گیر است
استدلال بر جواب قیام بر بطریق انتخاب و ذبیحه اگر امارت
ش و چنانکه فقهاء بر آن انداخته اند و نه هم و ظاهر است که
بر ثابت است نه نهی مگر است تا از عدم عبادت بفرجه
که ان مراد است بجای خود مانع نشود و عید تحقیق ثابت نه
را و اگر نذر هم شود عید تحقیق میماند و ثابت مذکور است
حکایت اندک و تحقیق از عدم با حجت تحقیق محارر منقول
ثابت قرآنی و حدیثی را که با کرم علی چنان واقع است قال
و تحقیق چنانکه لکنین لایه و قال مسلم بن الحجاج

اکرام ذی شمیته المسلمین عموم اکرام با نفوت مجازی هستند
 یعنی سپادی و اخوت حقیقی با حضرت سرور انبیاء صلعم ثابت
 در مجازی نهی عنه کفر است لقوله تعالی ولا تجبروا له بالقول
 کجهر بعضکم لبعض ان تحبط اعمالکم الا ین و از لو کنت آمر الخ نفی
 آمریه مخصوصه باین سجده با فاعل استمرارش باقتضای ربط
 با حد هم ثابت است نه نفی سجده بلکه ثبوت با سخنان این سجده
 و اولویش برای والدین و اوستاد دین رسول الله صلعم
 بمقابل زین شوبست چه مامور به نتواند شد مگر سجده تحیه و نه
 نفی آمریه عامه مستمره چه آنحضرت صلعم امر و ناهی است
 عموماً و استمرارش بدلالة عموم لفظ امر و ربط با حد هم و
 فی الموابب اللدنیة عن انس بن مالک رة قال دخل رسول الله
 صلعم حائطا لا انصاری و معه ابوبکر و عمرو بن العاص و
 فی السحابة غنم فنجدت له صلعم فقال ابوبکر یا رسول الله صلعم
 نحن احق بالسجود لک من هذه الغنم فقال رسول الله صلعم
 لا ینبغي لاحد ان یسجد لاحد الا لله تعالی + باید دانست که بلفظ

سجده و گفت و لام عهد و پستی تواند شد عینی سجده که غنیمت بجا
 آورده و آن غیر تقطیعی نتواند شد از اینجا است از صدیق اکبر
 رضی الله تعالی عنه سخن احق با سجده و لک من بیده لغنم زلف و
 لام متغراق که مثل سجده عبودیت تواند شد و آن بر غیر الله
 تعالی جاز نیست و لفظ یغنی و لا یغنی در محل جواز مستعمل است
 نه و جوب پس حاصل نیست که این سجده مثل که سخن در است
 هم سزاوار نیست کسی را برای کسی مکن سزاوار است بر کسی
 الله جل شانہ سجده از نفسی ش در مستدرک مندم و اثبات
 ش در مستدرک هم و در نصیحت لا بنا بر مستدرک است
 نه تخصیصش چه جواز مانع تخصیص است م و نیز باید دانست
 که آن سجده هم عام نتواند شد که عموم سجده عبودیت را هم مثل
 تواند شد و آن در تحت لا یغنی نتواند شد که منفی به ش
 برای غیر الله تعالی م مثبت به ش برای الله تعالی م
 و جوب است پس سخن در سجده جاز نتواند شد که سجده ^{تقطعی} است
 نه ش سخن در سجده م و جب که سجده عبودیت است پس از

حدیث شریف اولویت سجد و تعظیم هم بهایی غلامی عمره علی که
 شامل عبادت است توان نمیدانم نفعی سجد و تحية که معارضه
 مرثابت را و درین حدیث شریفی بار واه ابوداود و غیره
 ابن سعد رحمه قال اثبت البحيرة فزاسهم سجود و نحرز بان لهم
 قلت لرسول الله صلعم كل احسن ان يسجد له فاقبت رسول الله
 صلعم فقلت اني اثبت البحيرة فزاسهم سجود و نحرز بان لهم فاقبت
 احسن ان يسجد لك فقال لي ارايت لو مرت بتبصري كنت
 تسجد له فقلت لا فقال لي فقلوا له ان يسجد لك و غيرا ربني بر
 حوازش است ورنه در صورتی مخالف نشد و غیرا نشد
 قيل لي بقاءة لا وقيل اخذوا بقاءة لا فخذوا هم طيني
 حوازش است خواهد شد و در صورتی مخالف نشد و غیرا نشد
 بحمل استفهام هم بر او ترجیح و تکیه نیست که مثل استقامت
 حوازش تواند شد هم مخالف منع از غیرا معارضه باقیست
 اخبر صدق رویا و غیرا است و این استقامت هم است
 مجمع مخاطب هم سجد و تحية و غیرا و غیرا شرط و تقاضا

اثباتش معنی صدق رویاک و غیر آن هم ضعیفاً بموجب معقول
 این سجده شش متعلق بمجموع هم مشروطش یعنی تواند شد
 که این شش از سجده مشروط باشد پس حاصل چنین است که اگر هستی که
 سجده و کنی قبر را مبعوضه سویه عظمه در حیات و ممات سجده کنی تو و
 بر که عارف باشد و اگر نباشد مکن تو و بر که نباشد هم یا سببی مفید
 اثباتش ای تواند شد که شش نفی مفید اثبات باشد پس حاصلش
 چنین است اگر گفتی که سجده نکنم قبر را پس چنین مکن تو و بر که باشد
 که تفرقه است و عظمه بحالت حیات و ممات هم سجده شش
 متعلق بمجموع هم در جوارش عامش بحکم مخاطب هم در سجا
 شرط و جزایش ای میل علی بمقابله لا و قیل افعلوا بمقابله لا تفعلوا
 هم و توفیقش ثباتش ای صدق رویاک و غیر آن هم
 تواند ثابت است پس این منع مخصوص بعرض دیگرش یعنی شرط
 هم نه بذاتش ضعیف معارض نشود و بموجب ثبات قوی را بلکه
 از اشارت شرط و مفقول شش در جانب نفی سجده قبر مبارک
 هم ثابت پس بر حضرت اکرم و مکرم صلعم در حالت حیات

بالا و لویه ثابت و عن صهیبان معاذ الما قدم من المین سجد للنبی
 صلی الله علیه وسلم فقال ایماذا مانذا قال الیهود تسجد لعلیائنا
 وعلمائنا ورايت النصارى تسجد لقتیسها وطارقها قلت مانذا
 قالوا تحیه الانبیاء فقال علیه السلام کنه بوا علی انبیائهم تقصیر
 کبیر و ظاهر است که سجد حضرت معاذ رضه تحیه بوده و
 سکوت حضرت مسلم بران و فرمود که دروغ گفتند به
 انبیای خود چه از کریمه ماکان لبشر الخ ظاهر است و علم
 شرک نفرو د از اینجا که آنحضرت مسلم منعوت به اوقتیت
 بجوامع الکلم است این کلام بلاغت نظام که درین بحث
 مذکور شد حکمت است باینکه نفقت مفهم کریمه ماکان لبشر
 ان یوتیه الله الکتاب و حکم و البتة ثم یقول للناکر
 کو نواحبوا الی و لکن نوار با بنین بما کنتم تعلمون الکتاب
 و بما کنتم تدرسون مع اشارت اباحه سجد تحیه و اولی
 علی تفاوت الدرجات بموافقت کریمه فقواله ساجدین
 و باید دانست در صورت قرض باطل ثبوت و عو

مستحقان بفتح تعارض باکرمیه و حدیث شریف مشکوٰۃ
 خواهد بود تم الکلام فی اثبات المرام ازین بعد سخن است در پی
 فقهارح فرمودند که ما فی فتاوی الهندی من سجد سلطان
 علی وجه التّحیة او قبّل الارض بین یدیه لا یکفر و لکن یاثم لا یکفر
 الکبیره بموجب تاریم قال ابو جعفر رح فان سجد سلطان بنیة
 العبادة اولم تحضره لنية فقد كفر کذا فی جوهر الاصلاحی و لوقا
 للمسلم سجد لملك و الا فقلنا ک قالوا ان امره بذلك للعبادة
 فالافضل له ان لا یسجد کمن اکره علی ان یکفر و کان لفضل
 و ان امره بالسجود و التّحیة و التعظیم للعبادة فالافضل له ان
 یسجد کذا فی فتاوی قاضی خان و قبیل الارض بین یدیه علی
 و الزّیاد فعل الجبال و الفاعل و الراضی آثان کذا فی الغرارب
 تجوز الخدشت لغير الله تعالی بالقیام و اخذ الیدین و الانحناء
 و لا یجوز السجود الا لله تعالی کذا فی الغرارب باید و است
 مختار همین است که سجدہ تحیه کفر نیست فلا نزاع فیه و لکن
 کبیره پس انتظار صحه و ثبوت اصلی بر آنست و بر قول ابو جعفر

البته سجده به نیت عبادت کفر است نه به نیت تحیه و روزه معارض
 شود امر مختار را ولیکن چون نیت مخالف انا الا اعمال بالنیات است پس
 دلیلی بر کفر بودنش می باید و فرضا بوسیدن پیش علمای روزه
 از افعال جهل است ولیکن بر گنهگاری فاعل و راضی دلیلی باید چه
 بسا است از افعال جهل که حصیه نباشد و استادان حمیدن و
 دست بردست گرفتن اینهم از ارکان عبادت است جائز است
 باشد که بفارق نیت باشد و روزه به نیت عبادت کفر است
 ولیکن بر اشتنا سجده از جواز دلیلی باید آورد اکنون مسکد
 سجده تحیه را مجال تکفیر فاعلش غایب و جانب کبیره منظوریه
 است تا دلیلی واجب تسلیم موافق اصول فقه نیارد و نیافتن
 سباحت و افعال صحابه رفته دلیلی بر حرمت نیافتن نتواند
 بلکه بسا از سباحت بوقنی واجب الا دار کرد و در باب ترک
 پس سخن در نفس امر است نه در ادا و ترک و هر چه آورده
 بر اثبات کافی است حاصل اینجه که گفته شد این است که امر
 بسجده تحیه نباید و نه بر ساجد تکفیر و تفسیق از آنکه امر و نه

صریحی در آن یافته نشد بقی جواز بالاشارت یافته شد پس
 باشد و نیز باید دانست که ابو رافع قرطبی و سید خجرائی گفتند
 ای محمد میخوابید که بیستم شمارا و اختیار سازیم شمارا ب خود
 پس فرمود معاذ الله انکه بیستم غیر خدای تعالی را دانکه امر کنم بشیر
 عبادت الله سبحانه پیش معیشت کرد مرا الله تعالی باین نه امر فرمود
 باین پس نازل شد این کریمه ملائکه بشیر انتم پیش اینچنین در تفسیر
 کسیرند گوشت هم می تواند شد که صحابه کرام و غیر هم رض سجد تخته
 اعلانا نیاورده باشند تا بگویند که حضرت صلعم می پرستانند
 خود را بگذاختند و آن معلوم نیست و اگر در سار در آتی باین
 که سجد تخته در ضمن خود موصل سجد عبادت الله تعالی
 مر عارف بالله تعالی را چنانکه سجد تخته ملائکه جای حضرت
 آدم عم بنا بر مقصدی که از ما خلقت بیدی و نفخت فی
 من روحی و آتی جاعل فی الارض خلیفه طاهر است
 موصل الی الله تعالی است هم و ابیس لعین از خودی در
 استکبار مانده محروم از معرفه و سعادت شد ^{تعالی}

من شمر در بعضی از سجده تحیه حضرت یعقوب برای حضرت
 یوسف علی بنیاد علیها الصلوٰۃ والسلام بنا بر قصدست که در
 کریمه انما اشکونی و عزنی الی البدط و اعلم من الله لا تعلمون
 ای مالی فی حب یوسف عم مستتر است شش موصل الی الله
 تعالی است م چنانکه در ضمن سجده طرف قبله سجده طرف
 نور حجابی است و در ضمنش سجده برای الله سبحانه است و در
 ضمن مسح و قبیل محراب و مصافحه و قبیل بر الله تعالی
 پس باید دانست اگر سجده تحیه موصل الی الله تعالی نباشد
 انتم است چنانکه قیام لقوله صلعم لا تقوموا کما تقوم الامم
 نعظم بعضهم بعضا شرح این حدیث شریف در ذکر کفیه
 زیارت القبور در ذکر قیام مرقوم است م و تواند شد که
 قول فقهای راجع در حرمت سجده تحیه برین مراد باشد زمین پاک
 با اعتقاد جوارش ترک عملش بوجه غیر که جواز سجده تحیه
 نداند و بر ساجد حکم کفر کنند یا گمان سجده عبودیت برده و ا
 فقه و تنبیح اختلاف ادنی تراست کما به معمول العلماء و حکم

کفر و شرک بر عامل بهم کفر بر جا کم بسبب اختلاف مدعا و ادعا
 و آنچه از قول فقها راجع یافته میشود شاید که برای حفظ نامادان
 باشد اکنون سخن است در کیفیت طواف قال سبحانه و تطوفوا
 بالبيت العتيق و قال سبحانه ان الصفا و المروة من شعائر الله
 فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح عليه ان يطوف بهما و من قطع
 خيرا فان الله شاكر عليم الاية اطوف بر وزن فَعَّلْ گردد
 گردیدن بخاصیه باب مضیّه تا کید فعل است و بهما شامل
 مضغواتیه است نه مضغول فیه بمعنی بهینا بدالت شمول باب
 العتیق مضغولیه یا مضغول باید داشت لغته طواف ویران
 جز بمعنی موصوعش ای گرد گردیدن هم نتواند شد پس
 این طواف اگر از تعبد لله تعالی است برای غیر الله تعالی
 فی العبادت است پس طواف بیت عتیقش که غیر الله تعالی
 هم بهم شرک فی العبادت است و حال اینکه الله تعالی امر
 بشرک بمنیفر باید و اگر از تعبد لله تعالی نیست برای غیر الله
 تعالی شرک فی العبادت نه و لیکن این طواف عبث است

و حال آنکه الله تعالی امر بعث منیفه باید پس باید داشت
 اصل بار تقدیه برای حصول مفعول است ش چنانکه
 ذریب الله بنور هم هم و بار تخصیص برای تخصیص مفعولی از
 مفعولین ش چنانکه عطیت زید ابرههم هم پس
 فعل متعدی بمفعول بار تقدیه و تخصیص ^{صله}
 بار تقدیه و تخصیص را نخواهد ازین اصل است
 که لغت طوان ش که متعدی بمفعول است
 هم با تقدیه فعل و تخصیص مفعول را
 نخواهد ^{صله} پس ^{صله} علی در بطون علیهم و ^{صله} بار در بطون
 بالبت الحقیق معنی متفاوت دارد در ^{صله} علی صحیح
 مفعولیش مفعول غیرش نخواهد و ^{صله} بار بعدم ضرورت
 تقدیه فعل و تخصیص مفعول و عدم صحیح تعجیز مفعول متعجیز
 در ^{صله} از مفعولیه و مفعول غیرش ضرورت است پس
 مفعول متعجیز بدلا که قرینه الله سبحانه است و ^{صله} بار مفید
 معنی سبب ایقاع فعل بر ^{صله} در ^{صله} که شامل است

تشبیه و تبرکاً برای امتیاز بار فضل حضرت ابرار و کما هو المشهور
 حکمتی فی شرح ذوالسغی الحکایة المشهورة و هی ان باجرام محمد بن
 ضاق بها الامر فی عطشها و عطش ابنها اسمعیل علیه السلام اغاثها الله
 تعالی الی ان قال ثم جعل انفعالها طاعة لجمع الملکین الی یوم القیامة
 و آثارها قودة للخلایق اربعین نفس کبیرة استی و ازینجا تبرک لفضل
 انما صلیا و دشت و نیز اختیار سنه صلیا را از قطوع اولی م باید
 دشت و دخول علیه لا جناح در حکم و موجب و مجری همچنان تواند شد
 و پیش از دخولش بود و اگر ثابت نشود و حکمی از پیش مساج باشد
 پس دخولش نال فیض ازین صلیا شارت است باینکه حکم
 طواف صفا و مروه پیش از دخول لا جناح ثابت نیست مگر پس
 دخول که مساج باشد هم باینکه طواف خیر از یاد است و عمل ثابت
 نشود و بسبب هم نمیشود حکم عمل پیش از دخول لا جناح بر آن
 و هسته لال با ثبات سعی باین که بر بنا بر فعل و قول و عمل
 و یا با عمل و یا با قول و یا با فعل و یا با قول و یا با عمل و یا با قول
 و یا با عمل و یا با قول و یا با فعل و یا با قول و یا با عمل و یا با قول

هم بشوئی سخی مودعی تواند شد و الله تعالی اعلم باید داشت شعار
 مراد است از چیزیکه ایگی و در از مقصود که ما قال سبحانه و الله یحبنا لکم
 من شعار الله الایه پس انبیا الله تعالی و اولیاءه تعالی خیر الشعاره
 لما قال صلعم اذ اؤذونو که الله الحدیث و قال سبحانه من عظیم شاعر الله
 قانها من تقوی القلوب الایه و قال سبحانه من عظیم حررات الله
 فهو خیر الله عند رب الایه پس عظیم شان علی بنیا و علیه الصلوٰه و السلام
 خیر التقوی و خیر است پس عظیم شاعر غیر الله تعالی برای غیر الله
 تعالی است چنانچه عظیم تا بوث سکینه که می بر عظیم الله سبحانه
 به نیت ناتی ورنه ش اسی اگر نباشد عظیم غیر الله تعالی نیست
 عظیم الله تعالی هم عظیم غیر الله تعالی غیر عظیم مخصوص الله تعالی
 شرک تواند شد باید داشت که نیت عقیق معطوف است بآنکه
 از شعار الله تعالی است بنور حجابی ربوبیه الله تعالی که در او
 و صفاء مرده معطوف است بآنکه از شعار الله تعالی است بقدر
 حضرت با جبر رض که برود و وظا هر است که شعار الله تعالی
 غیر الله تعالی هستند پس طواف غیر الله تعالی تعظیما بر الله

عظیم الله تعالی از عبادت الله تعالی است مأمور به باشد بمحرم
 طواف بیت عتیق یا غیر مأمور به بمحرم طواف صفا و مروه از آنجا که
 جسد انبیا را الله تعالی و بعضی از ائمه را الله تعالی علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ
 و السلام که محل قنبر محسن نور حجاب سنی ربوبیه الله تعالی
 است اشرف از صفا و مروه است طوافش بمحرم طواف بیت
 عتیق است اجماع طواف قبرشان که محل جسدشان است بمحرم
 طواف صفا و مروه قطوعا خیرا اصل باید دانست ثبوت نشو
 بشی لزوم نفی جا و ریش نکنند تا نفی صحتش نباشد ورنه قیام
 که از اصول اربعه اهل سنت و جماعه مجمع علیه است باطل باشد
 ش و آن باطل نتواند شد باجماع م پس اگر نهی صریح
 واجب التسلیم برین عا آورده شود از آن گزینیت ورنه قیام
 جواز اینچنین طواف بر شرع و عتیه طواف بیت عتیق است چنانچه
 جواز بوسه بر عظم از مشر و عتیه بوسه حجر اسود است مش کما
 فی الدر المنظم فی ذکر کیفیة زیارت القبر اتم قال الحافظ ابن حجر
 استنبط بعضهم من مشر و عتیه تقبیل الحجر الاسود جواز تقبیل

کل من شیخی بعظیم من آدمی و غیره هم و از اینجا است که
 بعض فقها را این طواف را در آداب زیارت قبور نهاده اند چنانکه
 در فتاوی محیی البرکات نقل از مطالب المؤمنین آورده است
 و یقوم عند وجه البیت و یضع یدیه الیهینی علی تبرته و یقول اللهم
 اغفر له فإنه قد اذققر الیک و ان کان مشرب عبد صالح و یکنه ان
 یطوف حول فضل ذلک ثلث مرات و انتهی از اینجا است که طواف
 براسه اصیار صاحبین اولی بودش فی الدنیا من فی ذکر کیفیت
 زیارت القبر و ریح و من الافراط و التقريط امور مشتهات تعارض
 فیها الادله و تختلف جنبه الاقوال کالطواف حول القبر الشرعی
 و تبسیل سده اعلی و وضع الخد علیہ و مس جدرانہ و التمرغ
 علی اعنابه و نحوها فالشبهه دون من العلماء حرروا او کرهوا
 سد الباب الذی انعکس لکن لا یقف فی المحرم و یخففون منهم باحو
 انه استحبوا التبرکة بحسب البعظم انتهی نظر الی اختلاف فی بعض
 هم اللهم صل وسلم علی محمد بنی الیمتہ و علی جماله
 تحبہ و ترعناہ و شفیعنا و رحمننا

و که کیفیت جواز انتساب لغیر خدا تعالی لوحه
تعالی و فصل تخصیص موهوب به موهوب
و تخصیص مانی و اصابت نفع عمل بغیر عامل
با دیگر مسائل

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الله و نستعینہ و نصلى على رسولہ محمد و نستشفعہ و على اله و آله
و انسابہ جمیع انساب لغیرہ تعالی کہ جبهه تعالی و تخصیص منتسب به
جائز است برین نیت کہ این حیوان یا غیر حیوان برای فلان
انتساب یا نذر یا این نماز و روزه یا آن فلان است انتساب
و همچنین کفایت پس در صورت نبودن هیچ انتساب و نذر مختصر
بالله سبحانه شرک نیست و نذر منتسب به و نذر و ربه حرام بقول احد
بن عباده و نه فانه قال یا رسول الله ان ام سعد مات فاک
الصدقة فصل قال المار فحفیر بئر او قال بذر لأم سعد و
او داود و الثاني رضی فی مشکوٰۃ آری نجاست کہ آب
هم با پسندی و اشتق بهتر است در وی البطرانی و دار

ان رجلا سال البني صلى الله تعالى عليه وسلم فقال كان
 لى ابوان اشرهما حال حيواتهما فكيف لى بيريما بعد موتهما
 فقال له عليه الصلوة والسلام ان من البر ان تصلى لهما مع
 وان تصوم لهما مع صدك الحديث فاعى الصدقة فضل قال
 الى رقيب فضل مطلق است وان تصلى لهما وان تصوم لهما
 من غير فضل تخصيص منسوب بحسب حال منسوب اليه است
 نيت وكلام ودر نصاب لغیر الله تعالى که غیر انساب مخصوص
 بالله تعالى است برخواه است با مقدار صدقه صل کلام نیا
 شهرت نسبت به شخص بالله تعالى و اظهار نسبت به غیر
 الله تعالى همچو نساب فی قوله تعالى من کل صانع خلقه
 و در انرا نساب و نیز لغیر الله تعالى به قصدی که
 مشروع و در وجه است قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا
 اذا جاءکم الرسول فقولوا بینه و بيني تخونکم عند ذلک
 خیرکم و اعلم فان لم تجدوا فان الله غفور رحیم الا ین قال
 سبحان من لا یلهیهم صدقة الا ین انیجا صدقة بمعنی

خاص از بهر تعظیم و مکرم رسول الله تعالی است صلعم چه غیر
 برای حضرت نبی معظم و مکرم صلعم ممنوع است لفظ صلعم در این
 حدیث باستداده مناجات بجناب رسول الله تعالی صلعم بقای
 حیات و تصرف در پیش صلعم است مثل اثبات حیات و تصرف
 در ایمی حضرت حیات المعنی صلعم با تفسیر حیات در همین کتب
 از جای واضح است اگر مبنی و فنی است وانی و الله بهید مرید
 الی صراط مستقیم هم از اینجا است که در مخصوص براس
 معظم و مکرم تعظیم و تکریم اولی است پس هر که تکلم کرد این
 انتساب و نذر را بشیرک چنان است که تقدیم کرد بنفس خود
 در ترتیب کفر و مشرک و در مقابله هر وجه ثابت مشرک
 و در مقابله وجه ثابت یعنی نصوص قرآن مجید و حدیث شریف
 چنانکه ذکر شد بوجه افکار پیش افتادیش بشیرک و شرک
 و در مقابله صحت انتساب لغیر الله تعالی بمقصدی لابد منه
 بلکه خود عامل است اینکار است گفتند که گفتن اینکه
 نماز و روزه برای خداست و این چیز برای خداست

م و نیز فضل تخصیص موموب له و موموب به از اینجا است
 که ذیج میسر صلعم گویند برای اصابت ثواب بحضرت خدیجه
 رض و بزنان اجبار خدیجه رض می بخشید اخرج اخباری مسلم
 و ترمذی عن عائشه رضی الله تعالی عنهما الی ان قالت ربما ذاکم
 الشاة ثم تقطعها اعضاؤهم معیها فی صدائق خدیجه الحید
 چه درین دورا ثواب سه و در روح حضرت خدیجه رض هم
 ملحوظ بود که در حالت حیات خود هم با ایشان می بخشید
 و روزی نان بار یک گندم از آتش سخت شده
 بر سفره حضرت سید عالم صلعم بود فرمودند برای خدیجه
 بخشد که اومی پسندید و آتیار ذی القربی مقدم و پسندید
 باستحقاق رحم و لیلی دیگر بفضل تخصیص موموب له است
 قال سبحانه آت ذا القربی حقه بلکین ابن ابی السبل الایه
 من تشبیه از اینجا دانست که گفته شد تخصیص موموب به
 موموب له بدعت است م و تعیین زانی سنت مستحبه است
 کما فی تفسیر الکبیر انه صلعم کان یاتی قبور الشهداء بر سر

کل حول فقیول سلام علیکم یا محمد بن عبد الله و آله و خلفاء
 الاربعه یکنذا یفعلون انتمی از نیجا ایصال ثواب سالانیم
 نماز است پس قریب از زیارت قبر اوست و متعذر زیارت
 از ایصال ثواب و حاضری سال بسال بر مقابر که عرض
 عبادت از آنست هم از نیجا است و در مشکوٰه شریف است
 از محمد بن النعمان برفع حدیث قال جعل الله علیه و سلم من ار
 قبر ایه او احد یجانی کل حبه غفر له و کتب بر الحدیث و قال الله
 تعالی و اذکر و الصدق ایام معدودات الایه و روز سوم بخانه
 اهل عز و افتخار و دعا سے خیر کردن و طعام فرستادن سنت است
 از آنکه حضرت رحمة عالم صلعم بر روز سوم بخانه آکی حضرت رضوان
 اهل طاب تشریف فرمود و فرزندان حضرت اولاداری نمود
 و در غیر کرده مرثیان را و طعام فرستاد و ارجح گفت
 است که در قضاوتی از چندین مولف ملا علی قاری و آقا
 است کائن الیوم الثالث عن فوات ابراهیم بن محمد صلی الله
 علیه و سلم جاریه فرموده النبی صلی الله علیه و سلم و سلم علی النبی

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اللية الاولى عسيرة على الميت
 فصدقوا له يعني ان يخطب على الصدقة الميت سبعة ايام قبل
 اربعين فان الميت يشق الى بيته الحديث بايد ومنت تصدقوا
 عام است از روی مخاطب و صدقه و مستصدق له و زمان دلالة
 عموم ميت و اربعين اولی است از سبعة و زیادت برین ممتنع است
 که از قطع است شش مئی یعنی که زیادت عبادت نافله بر فرض
 و واجب از قطع است و قال سبحانه فمن قطع خيرا فهو خيرا لهم
 از خیر است که چهل روز متصل بصدق کرده باشند از هر چه ^{تواند}
 شش از عبادت مالی و بدنی و روحی همانا که موافق کریمه و افضل
 اخیر لعلم نفس خون است م و مواظبة ترک روزی از این
 نخواهد پس بر روز سوم و دهم و سیم و چهارم زیادت صدقه
 نیز که در ضمن اربعین است و شش ماهی و سالانه نیز که در ضمن
 عموم بصدقوا است و منت درینها که زیادت صدقه ثواب
 که مراد است و زیادت ممتنع است که در معنی قطع خیر است
 و درین بعضی حکمی است که مقتضای من جاری با حسنة فله عشر

اشا لها چید دیگر حاصل میشود و وزیر حلقی دیگر هم باشد و الله تعالی
 اعلم ^ش در ریاض الفتا صد است که در جامع الفقه از مجموع ^{الروایات}
 است اما اگر کسی از ملک خود طعام میکند و خلق را می خورد بدی شب
 حلال است زیرا که پیغمبر خدا صلی الله علیه وسلم بروح حمزه رضی الله
 تعالی عنه سوم روز و دهم روز و ستم روز و هفتم روز و ششم روز
 و سالانه طعام داده و صحابه نیز همچنین کردند بر که ازین منکر باشد
 پس از رسول الله صلی الله علیه وسلم و اجماع صحابه رضی الله
 عنهم منکر باشد اینتی ازینجا است که سوم و غیره سنت است
 هم و تخصیص صدقه برای اموات شب جمعه و عیدین و شب بخت
 ازینجا است که در جامع الروایات فارسی از دستور القضا
 حدیثاً عنه صلعم نقل کرده که ارواح مؤمنان می آیند در شب
 جمعه پس اشاده شوند بخانه خانی پس میگویند هر کی باد از
 حنین یا ابلی و اولادی و اقربائی بپسید چیزی بر من صدقه
 من فی دستور القضا من الفتاوی النقیه ان ارواح
 المؤمنین یا تون فی کل لیلۃ اجمعۃ و یوم الجمعة فیکونون لغنا

بیستم ششم نیادی کل واحد ششم بصورت خرین یا املی و اولادی
 و اقربانی عطفوا علینا بالصدقة و اذکرنا و لاتنسونا و ارحمونا
 فی غربتنا و قلہ حیلنا فی قبر ضیق و حزن و شوق و غم طویل و فتنه شریک
 و قد کان هذا المال الذی فی یدیکم فی یدینا لکن فی طاعة
 الله تعالى لم نسل سئله شیئا و انتم تاكلون و تشربون و نحن نجوع
 و نعذب فان عطفوا رضوا بالصدقة و دعوا الهم بالبرکة و الا فحیر
 ششم باکیا عزینا ششم نیادی کل واحد ششم بصورت خرین یا املی
 من الرحمة کما اقصی فی من الدعار و لیس صدقة مد و عن ابن عباس
 رضی الله عنهما یقول اذا کان یوم عید ادریم جمعة او یوم عاشورا
 اولیة فضعه من شعبان یا فی ارواح الاموات و یقولون
 علی ابواب بیوتهم تحقیق لولن کذا هم و ان شرح مالی حدیث
 حسیم که ارواح مسلمان ده سال برزخ روده سال در شهاب
 جمعه و ده سال در شهابی عیدین می آیند و برده استی عید
 سی سال تا قیامت در شب عید برات و در شب جمعه می آید
 و در صحیح روایت است که اگر گزاشته شود

تخصیص دیگر ناگزیر است تا آنکه عدم تخصیص هم تخصیص است
 و در تحریر و تخصیص امر و مفید الاغیر متروک مطلق شود و گفته
 توقف اصابت ثواب در تخصیص عدم اصابتش در غیرش باطل است
 و همچنین جائز است مصاحفه و معاشرت بر روز جمعه و عیدین
 که درین زمان مروج است نه توقف نیل ثواب به تخصیص جمعه
 و عیدین به نفی جوازش بر روز دیگر و نیز آمدن فریاد و احیاء
 سخانه اهل اثم بنابر ادای حق العبد لازم اجتماع ناگزیر است
 و سبب زیادت اسباب مغفرت بلکه و کلام شریف و اتمام
 اطاعت لطیف خصوصاً بر روز سوم که روز اتمام اتم است و نفس
 اجتماع غیبه موعود و توجه فعالی بحسب شروع و نفی این ثابت
 تواند شد پس اجتماع سبب غیبه در حق زکریا و عیسی و یونس
 پس ثبوت ازینجا بدست که گفته شد تخصیص اثنی عشر ثواب
 بدست است هم پس تخصیص تاریخ ولادت مصححان بر اثنی عشر
 ثواب با نشان ملی است چه آن روز جمعه در حق ایشان است
 و هم در حق شعلات نشان چنانکه وقت ولادت سعید شود

لنفسهم و هم لغیره چه نمیدانی که وقت ولادت با سعادت و کرامت
 در رحمت حضرت رحمة للعالمین مکرم ترین اوقات بکرامت کلی بوجه بیت
 وجود خیرات کلها است و همچنین وقت مصلحت بحکم آنکه فرمود صلعم
 حیاتی خیر لکم و ممانی خسر لکم و الموت خیر لکم و صلحبیب الی بحسب
 و پس نسبت به خواص منعی از عمومش اسی منیع عالم م یانست
 بعوام منعی از خصوصش اسی منیع مخصوص بر اسی عوام م
 درین تخصیص اگر پیش آرند فهو المقبول والا لا محذور فی المرادش
 در مجموع الروایات است اذ المراد ان تیخذ الولیمة تیجده با در ک
 یوم سوت و یحیت طانی الساعة التي نقض روحه فیها لان روح
 الاموات یا قون فی کل عام فی ذالک الموضع فی تلک الساعه
 یعنی ان یطعم الطعام و یشرب الشراب فی تلک الساعه فانه
 بذلک یفرح روحه و ان فیة تاثیر بلغا بکذا فی خزائن البحالی
 و جمع الجوامع عن جلال الدین السیوطی و قد ذکر بعض المتأخرین
 من المتأخرین المغرب الیوم الذی وصلوا فیة الی جناب العزت
 و خطبوا القس بریجیة من انجیر و البرکة و الکرامه و النورانیة

از مشوشات اختلاف از نفس کبیر توان یافت هم پس سنی
 با ستمنا منقطع است نیاید فیارب المهور لا القوم لا یکادون
 اللفظیه حدیثش فی العینی من حسن محامل نه الحدیث باین
 المراد منه حکم المساجد فقط وانه لا تشد والرجال الی مسجد من المساجد
 غیر نه لاشته و اما مقصد غیر المساجد من الرحلة فی طلب العلم و
 التجارة و زیارة الصالحین المشاهدة و زیارات الاخوان نحو ذلک
 فلیس فی الهی انتهی من بدیه المحرمین هم و تیر ایصال نفع عا
 ل و فرض و واجب و سنت مالی و بدنی و دعا برای استغفار ایصال
 غیر عا مل اگر چه از گذشته باشد یا موجود یا آینده میشود کما فی
 قوله تعالی حکایتا عن نوح علی نبینا وعلیه السلام رب اغفر لی
 و لوالدے و لمن دخل متبیا مومنا و للمومنین المومنات ط
 انه یسین مومنات انه مر حومه مراد است و امر الی حبیب محمد
 رسول صلعم مع اشترک مع غیره صلعم و استغفر لذنبک و للمومنین
 و المومنات ثابت است و یقبیل آنحضرت صلعم عن جابر
 رضی الله تعالی عنہ قال صلیت مع رسول الله صلعم عید الا

قلنا انصرف الی بلکیش فذبحه فقال بسم الله العظیم اللهم هذا
 عنی وعن الم یضیح من امی رواد احمد و ابو داود و الترمذی و
 من امی عام است از گذشته و موجود و آینده که از پیش مستند
 صلعم م و از احیای اموات به نماز جنازه که فرض کفایه است
 و از اموات با حیا بهیچر لفظ علیه السلام من قبل المقابر ثم قرأ
 فاتحة الكتاب و قل هو الله احد و الله یکم الکافر ثم قال انی جعلت
 ثواب ما قرئت من کلامک لاهل المقابر من المؤمنین و المؤمنات
 کأنوا شفعاة الی الله تعالی و لفظ کأنوا لانه سیکند بتحقق فضل
 در زمان حال و مستقبل از شفعاة و الا شفعاة در زمان باضی لا
 لهاست و این شفعاة عام الوجوه مخصوص باوجوه بدلالة لفظ
 ازین حدیث شریف نتواند شد بل نظر بتائیدات مثبت و
 اشفعاة عام الوجوه را توسع از اهل عالم روح و شهود و برزخ و
 آخرت بهیچر با خلافت عالم تواند شد شقیه از اینجا است
 جو از خواندن قرآن مجید بر قبور و شعور مقبورین باز آید و است
 که انفاع و نفع عام همه گران عالم شهود و آخرت و برزخ که شستر

به عالم شود و آخرت است مصرح مذکور است و ارتفاع عالم شود
 عالم روح از سطح مبارک صلعم و بعضی ادبیار الله تعالی ^{خطه} رخصه
 کتب سیر افیاء و ادبیار غیاثی ^{انبار} اید شده چنانکه استعانت و توفیق
 علی بنیاد عظیم الصلوة و السلام بروح مبارک صلعم و دلیل بر نفی
 افادت اختیاری حاصل نتواند شد مگر با ثبات افادت اختیار
 بشرطی را اگر باشد فلا عذر فی و الله تعالی علم هم و از اموات
 با صوات لقوله علیه السلام از اموات لاحد کم میت فاحسنوا گفته در
 انجاز و وصیه و اعلموا انه منی قبره و منقبوه جبار السور قیل یا
 رسول الله بل نفع الجار الصالح فی الآخرة قال بل نفع فی الدنیا
 قالوا نعم قال کذا نفع فی الآخرة به و مفهوم کل نفس بما
 ربته به و ان لم یس لانسان الا ما سعی و امثل بذا در حالت
 تقسیم نسبت به بوسن کافر معارضة بآن ش ای مانچه مذکور شد
 از اصابت ثواب بعمل غیر هم نمیکند چنان سخن در وجه استحقاق
 خبر العمل سستی است عدلا که نفی عفو و مغفرت و جزای هر
 از عمل حسنه مثبت به فضل و عدلا که نفی ^{عادل} ^{بهر بیان استحقاق} ^{محسن} ^{حسنه} ^{بسیار} ^{در} ^{من} ^{جار} ^{با}

تا تو تسلی حضرت آدم را که روح مبارک صلعم

فعله خبریه نهائی تواند کرد نه بعمل غیرش ای سخن بعمل غیر است م
و نفی بعضی ثبوت بعضی میکند و عطف این جمله بر جمله است
بطور دلیل دعوی از هم عطف دلیل اول یعنی که نفی عضو و نفی است
از هم م بدانکه ماسعی با کسب بمعنی اعل مع نیت صحت نفس عمل است
و سخن در نیت صحیحی است که توقف جزای اخروی بآلت و آن
مقصود و ماموصولیه است که متغایر و متضاد است صحت نفس عمل است
بدلالة مفعولیه ماموصولیه مرفعل بعدش یعنی لوجه الله تعالی یا
غیره تعالی پس بر عمل رجوع میکند بنفس عامل در وجه استحقاق
جزای اخروی نه استحقاق بایر و غیر جزای مذکور که خارج از
مقصود است اکنون کریمه من عمل صالحا فلسفه را تفسیر کرده
کل امرء بما کسب رهن الا یہ مخصوص مومنین سبق کلام سابق و
لاحق و من اساء فعلیها را تفسیر کریمه ان لیس للان الا
ماسعی و کل نفس بما کسبت رهنه مخصوص کافرین بنظم عبارت
سابق و لاحق توان گفت نه اینکه ش این سلفه در مقابل
ثبوت منفی اعل است م جزای عملی غیر عامل تواند رسید

این سخن ای چنانکه از ثبوت بعضی نفی بعضی میکند

که دلالت لفظی از اینها ندارد و حال آنکه خبر امری شاذ از عمل معصی
 معطی ذوالقوة الهی است که او را الهی تحقیقی تخصیصاً با انتقال
 جزا سے اعمال مطلق از حسنات و سنیات در صورت حقوق عباد
 که بقوله علیه السلام مصرح است فی مشکوة عن ابی هریرة قال
 قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الی ان قال ان کان له عمل صالح
 اخذ منه بقدر مظلمته وان لم تکن له حسنات اخذ من سنیات
 صاحبہ فضل علیه رواه البخاری یاسش تردیدست بر حقوق عباد
 هم قصد عامل بغیرش در حسنات اگر چه از فرض عین باشد
 تا مستحب از مالی باشد تا بدنی نتواند شدش فاعلم ان تحقیق
 از ان تسلی لهما و ان قصود لهما دلالت بر تعمیم از فرض و فصل است
 نه بر تخصیص قیاس باید کرد و دیگر عبادات را بر نماز که منجم عباد
 است و اگر تقصید زیاده تر باید رجوع کتب مفصل اهل سنت
 و جماعه لازم شد فی ذخیره العقبی الانسان له ان یجعل ثواب
 عملہ بغیرہ عند اهل السنۃ و الجماعه عن المصلوة و الصوم و الحج و الصدقة
 و البقاة و غیر ما من جمیع انواع البر و صلی الی المیت و نفعه و قات

من الذخیره العقبی خبر مال

المعتبر للبرهان من ذلك انتهى وكذا في البحر الرائق وغيره
 م والقبلة سقوط عمل از ذمه غیر عامل در وجوب بنفسه بخلافی عمل
 غیر تواند شد پس نفی که از عمل غیر رسید این استحقاقش باستحقاق
 عمل عامل است که می بخشد و او را که سعلق تقبیر و قضا است نه بد
 تقدیر و قضا از آنجا که نزول کریمه کل نفس النعم مخصوص در
 شان کفار است بد لاله نظم ما قبل نه سونسین بد لاله استثنای
 بعد ای الا اصحاب الیمین فاده نفی اصابت نفع عمل غیر مخصوص
 ش صفة اصابت مع شعلقا تش م مؤمنین ازین کریمه
 تواند شد و نه تعارض و همچنین که میدان پس لالان انهم
 بد لاله دیگر از نظم شان نزول ضرورت رفع تعارض و از
 ملائکه بانان لقوله تعالی والملائکه یسبحون بحمد ربهم ویستغفرون
 لمن فی الارض ط الا ان الله هو الغفور الرحیم و از انسان
 ملائکه شریک بصلوة مع این صلی علیهم اشهر است بلکه این انقطاع
 و انتفاع بعمل غیر در دیگر شایر نیز تواند شد چنانکه از تسبیح
 سبزه برگزیده صاحب گویند این عابدین خدا ان سول الله صلی

علیه وسلم قر علی قبرین فقال انهما لیغذبان واما یغذبان الا
 فی کبیر اما احدهما یحکان لانیزه من بوله واما الآخر فکان یمشی بالنعیم
 ثم اخذ جریة رطبة فشقها باثنین فجعل علی قبر واحدة فقال یا
 رسول الله لم فعلت هذا فقال لقد تخفیف عنهما ما لم یسبیا به فی ^{المنکرة}
 باختلاف اللفظ متفق علیه این فعل حضرت صلعم مخصوص با عجا
 زه اندش به لاله تحویل تخفیف به ما لم یسبیا به بفعل حضرت صلعم
 و اما فتاوی سبندیه است وضع الورد و الراحین علی القبور حسن
 و این نفع و انتفاع اختیار می هم ضطراری تواند شد
 که حقیقتش اهل ادراک حقائق خفیه تواند دریافتش تنبیه
 از یخار و است که گفته شد نفع اعمال غیر عامل نمیرسد
 پس از احیای نفی با موت تواند شد هم اللهم صل علی
 علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و تنفعه ^{و ترجاه}

بسم الله الرحمن الرحيم و

حامدا و معیلا و مسلما در تحقیق معنی کریمه ما اهل
 لغیر الله و ما اهل لغیر الله به مقتدا به بدان

ابطال محض بر دشمن از او مطلق است نه آنکه اصلش رفع صورت
 است صراح و تفسیر است بعوارضه با عموم تفسیر بعوارض و الله
 به دل و متعدی بفعولین است و گاهی مقتضی شود بفعول بر
 مقصد وی و گاهی مفعول مخصص شود بیاورد همان تفسیر بعوارض
 مهله است چنانکه همان تفسیر قول بعوارض خودش مفعول به
 اهل بالتسمیه علی الذبحیه و اهل المعتمر صراح بالتسمیه علی قریه
 المحل تسمیه و تسمیه مهله است و ذبحیه اهل بفعولین بصد علی و
 اهل المولد و اهل الذبح اهل الرخل اذ ارادوا ابطال سن و تولد
 گفت اهل التسمیه بالذبحیه و الذبحیه بالتسمیه و اهل المعتمر بالتسمیه
 بعد و بالتسمیه بعد و قال عمرو ابان بضره بکرا و بضره ابان بضره
 بکرا هم پس ازین مقدمه آسانی در فهم حنی برد و ای که پیش گو
 خواهد شد ان شاء الله تعالی مخرج با بر دست معنی
 و فقها را اهل سنه و جماعه روح اطلاق مخصوص محل تفسیر
 فرموده اند که از اصطلاح کتب تفسیر و فقه ثوران در یافته
 سن فی مایه التسنیل به فیه للاصنام فذکر علیه غیر اسم

واصل الابلال رفع الصوت اى رفع به الصوت للصنم وذلك
 قول اهل الجاهلية باسم اللات والعزى وفى انوار التنزيل
 رفع به الصوت عند ذبحه للصنم وفى حاشية معنى يرفع الصوت
 للصنم ان يذكر اسمهم عند الذبح على ما فى الكواشى وتاج ابي حنيفة
 وغيرهما معنى ما اهل به لغير الله فودى عليه بغير اسم الله اقام
 للصنم مقام لغير الله ليل قوله تعالى ما ذبح على نصب
 تنبيهها على ان المقصود بالخطاب هم المشركون لانهم كانوا يستحلون
 الامور وليس المراجع شايده المراءى خبر مقدم باضمار قبل الذكر با
 وتخصيص الغير باسم موزع على ما ذهب اليه من تخصيص والا
 استقاة معنى عبارت بفهم نى آيد والله تعالى اعلم بما قصد المحقق
 تخصيص الغير به على ما ذهب اليه عطاء كحول الحسن والشعر وسعيد
 لبيب حيث باحوذ بجهة النصرانى اذ سمي عليها باسم المسيح لانه خلا
 منسوب الائمة لثلاث ملكات ابى حنيفة واثنا عشر روح فاتهم
 انفقوا على عرستها عملا بطار النصب وازين عبارات طاهر
 كنهه ربحا تقيد ابلال بفتح است تا انك تزد ايمه ثلاثة روح وازنا

بر شرح و تفسیر و تخصیص صنم بمقابله عموم غسیه الله و مقصود
 خطاب بشیر کردن پس المراءج دارد و تواند شد سخن کرده نمیشود
 که بپسب ظاهر تواند شد و شاید که عبارت محشی مضطرب باشد یا تغییر از نام
 م پس بخرد به ترک تقیبه اهلال نیز مع بی ولادت را حجه نرید چه
 اغترالی از حجاته است پس اهلال تقیبه و فتح تقیبه مهله بر حسب
 وجه تواند شد اهلال برای الله سبحانه یا برای غسیه او سبحانه
 و یا بسم الله سبحانه یا بسم غیر او سبحانه و ازین چهار پنج دیگر آید
 اهلال برای الله سبحانه یا بسم او سبحانه یا بسم غیر او سبحانه
 یا برای غیر او سبحانه یا بسم او سبحانه یا بسم غیر او سبحانه یا بسم
 تعالی مع اسم غیره تعالی پس اهلال الله تعالی یا بسم الله تعالی
 به نیت صحت ذکوة در حکم حله است و اهلال الله تعالی یا بسم غیره
 و اهلال لغیره تعالی یا بسم تعالی یا بسم غیره تعالی و یا بسم الله
 مع اسم غیره تعالی بر وجه عطف باشد یا شرکت به نیت صحت
 ذکوة در حکم حریت است موافق مقصود هر دو که پیش فرموده
 و الثانیة ان ینذکر هو صلا علی وجه العطف و شرکت با قبول

بسم الله و اسم فلان او یقول بسم الله و فلان او بسم الله و محمد
 رسول الله بسم الله الی فتحهم الله بحیه لانه اهل به لغیر الله و بکنه
 فی الله المختار باختلاف اللفظ آتین عبارت ظاهر است که اهل
 در نیجیل مراد بوقت ذبح است هم پس در کرمیه یا اهل به لغیر الله
 عموم مذهب است با بسم الله سجانه یا با بسم غیر او سجانه از فاعل عام
 از مومن کافر تبسع فعل مجبول برای فاعل عام با افاده نسبت
 از صله لام پس حاصل آنت هر جا نوزکیه او از برداشته شود
 بدو یا بر او بوقت ذبح از مومن یا کافر با بسم الله سجانه یا بسم
 غیر او سجانه بنا بر تقرب غیر خدای عز و جل همچو تقرب مخصوص
 الله سجانه و در کرمیه یا اهل لغیر الله به خصوص مذهب است بر جوع
 ضمیر مجبور با بسم الله سجانه بقرین از فاعل عام از مومن و
 کافر تبسع مذکور با افاده مسطور پس حاصل آنت هر جا نوزکیه
 او از برداشته شود وقت ذبح از مومن یا کافر بنا بر تقرب
 غیر خدای عز و جل همچو تقرب مخصوص الله سجانه و هم الله سجانه
 و یقیناً شد که ضمیر راجع به او صوره باشد لیکن خلاف فضاحه باشد

بجمله شش بی تحقیق فائده بلاغت درام پس بضمیرت هم صله بار با اشارت
تخصیص مذکور یعنی علی است باقتضای مفعول صله علی را پس مستثنی
نمودی علیه باشد و درین تحقیق زیادتی در تقریر در دستند با استفاد
معنی نسبتیه الام است و بسبب الله تعالی اعلم بالصواب و این
نوع استثنای علیه نیست بل بجای خود ثابت است ^{معنی}

انتساب غیر الله تعالی بنابر تقریرش همچو تقریر مخصوص الله تعالی
از موصوفین حریم است فعوذ بالله سبحانه من فتم الكلام بلاغت المرام
در لیکن نظر با سحر خطرات مالا یعنی فضولی کرده میشود و بدانکه اجمال ضمیر
متصل تواند شد بفايده تخصیص مفعول از ضمیر متصل بصله بار
ش از اینجا پدید آید که اگر فائده تخصیص مفعول از ضمیر متصل بصله بار
مراود نشود و اجمال ضمیر متصل لازم گردد و ضمیر بدانکه بر حرمه موقوف
انتساب که شش بیان انتساب هم امری منوئیت دلالتی از لفظ
ایل مذکور شده شد چه گفته شد ایل به معنی نسب مگر معنی مذکور و الله
تعالی اعلم شش پس مرفوع شد زعم حرمه معنی نسبتیه از لفظ ایل
به نفی تقید ایلان بوقت و بی محتمل و استفاده معنی تفهیم از صراحت

مامو صوله مطلق تخصیص و بجه است و حال آنکه سخن در تعلیم حله
 و صریح حیوانات مخصوص بنوع شش با تارت تخصیص مقبول
 بضمیر متصل بعد از بار و صراحت به تشار لاحق هم است بخصوص
 فظم صریحاً پس تعمیم بفت با خصوص فظم توان گرفت
 نمی بینی که در مافوع علی نصب محمد مامو صوله را در صفت با
 خصوص فظم مخرج گنجایش نیست پس قطع شد از تعمیم
 که از صریح مامو صوله تواند شد هم و نتیجه با فاعله مافوع و مخرج
 مذکور غیر محسوس العين است تا آنکه غیر ماکول اللحم هم مذکور شود در حد خود
 نه بهر خوردن شش چنانکه در فقه مذکور است پس قطع شد از تعمیم
 منتسب بخیر الله تعالی که چه از ماکول اللحم باشد در تمام محسوسات
 که پاک نیست بگرد و نتیجه بگیریم معنی مافوع علی نصب بر جمیع جانور که
 ذبح کرده شود از ذایح عام از مومن کافر برای صنام نزد صنام
 عموم ذایح از مومن کافر بنا بر بشارت فصل مجبول بوسع
 فاعل است شش فی حاشیه انوار المنزل قولی که مافوع علی نصب
 لعدم ذبحه ذبحا شرعیا ان كان الذایح کافرا و موافقه الکفا

ان کان مسلماً و ترک صلہ لام بر بنای شریعت است
 غیر الله تعالی است ش فی الزا استنزیل علی عینی الکلام
 اصلها بقدر زبانتی و لم یذکر التقدیرم و خشیار صلہ علی بر اشارت
 که است تعیین مکان ذبح پیش احسانم بدلالة علی بر طرفیه است
 مجازی بنا بر رفع مشابهه کفار صوامی حرمة انتسابی که
 از صلہ لام متروک است نه ش بر اشارت که است مکار عام
 صوامی نزد احسانم عی بنی تعیین ذبح به منا از شمار اسلام است
 و غیران چنانکه در صحیح نائی است ان سول الله صلعم کان
 ینذیر او یخبر بالمصد و غیر آن تا گزیر است ش مستغنی شد عجم
 انکه تعیین مکان ذبح سبب حرمة و حرمة است م و باید دانست
 که نذیر علی النصب و اهل به غیر الله و اهل التسمیه در وجه
 انتساب متحد است معنای پس اگر ذبح دون التسمیه مراد نباشد
 فائده تخصیص ما ذبح علی النصب از ما اهل به غیر الله و اهل غیر الله
 نتواند شد و با اتحاد تکرار بی فائده خواهد شد با اجمال عطف
 و خود ظاهر است که از لفظ ذبح دلالتی بر معنی تسمیه نیست چنانکه

از این است پس می عاصیه از ارتکاب و الا ولی ان یفرق
 بان فی الشیء المسمی احد عند جمیع و بتقریر در سند زیادت
 اشارت مکانی از جمله علی است و بسبب الله تعالی اعلم و کیفیت اشارت
 مکانی مخالف مذہب اهل سنت و جماعت صحیح نباشد و از اینجا که سخن
 در حرمت و حله بر عتد موت است الا ما ذکریم متعلق از ما بعد ما اهل
 به است پیش فی عاصیه از ارتکاب قول من فکک اشاره الی ما
 ذکره فی قوله و لم یخف و ما بعد ما فیکون الاستثنای راجع الی
 الجمیع م و معنی فکک منق تر جمیع خردن اینهمه حرمت کار بد است
 و این حکم تخصیص مصرع عند مشار الیه می قریب است که
 از میده تا ان بقسمه و بالازام است و منق معنی کار بد است دلیل
 خطاب بمومنان چه مومن بعمل حرام کافر میشود و خطاب
 اشعار بمومنین از حرمت علیکم واضح است چه حله و حرمت شرعی
 بمومنان است نه بکافران م بخلاف کافران که منق منسوب
 بکافر در ضمن کفر است پس مرتفع شد زعم آنکه عالم
 و اکاش کافر گفته شود م بدانکه در کرمیه باجل السمن بحیره

ولا سائبة ولا وصيدة ولا حام ولكن الذين افسدوا معتزلات
 الله الذنوب طوا اكثرهم لا يعقلون ترجمه شروع غم و غم
 الله تعالى از بچه و سائبه و وصیده و حام حله یا حرمه را بکنان
 کفر کردند و نیست اینکند بر الله تعالی دروغ را یا بچه اختیار کرده اند
 از حرمه و کشتن آنان نمی فهمند و ای اقرار را که از سائبه بقتل
 آمده یا عذاب و عذاب نیست از باید و نیست که سائبه یا حرمه است
 از سبب بفتح اول سکون ثانی بمعنی برحق پس سائبه و حرمه
 است و در اصطلاح ناقه است که گذاشته شود مرفوعه الانعام
 بهابر مراد نص مجید پس حیوان و حرمه غیر ناقه را هم برین قیاس
 سائبه میتوان گفت چنانکه درین باره کافران بزعم
 خیر نفس حق یا غیر خود گادان مرفوع الانعام میگزینند
 و حرمه را از اقرار صریح کافرانست پس تخصیص سخن در سائبه
 از حرمه است که سخن در حرمه است هم از اینجا که سخن در حرمه در این
 لغیر الله و ما اهل لغیر الله به است سائبه شامل و کلاما و کلام
 الله علیه تواند شد پس از اینجا رد است که سائبه را حرام

و حیوانی را که بنام بزرگان مخصوص کرده و در حکم سائبه گرفته اند مسلم
 اگر شکی بکبری غالباً جزایمان صوم و صلوة و باقیین بهم عیب افعال ظاهر
 و باطن لوجه تعالی عظمی و عظیمه تعالی است چنانکه دادن چیزی
 یکس لوجه تعالی در تحمیه حضرت بنی الرحمة صلعم از بزرگ آئمه و
 حضرت مرتضی کرم الله تعالی وجه و آئمه از بهر حضرت بنی الرحمة
 صلعم و غیره صلعم که تا این دم است فی الشکوة عن جنبش قال
 رایت علیاً یفشی بکبش فقلت لانه اغتال ان رسول الله
 علیه وسلم اوصانی ان افشی عنه فانما افشی عنه شی این مسئله
 در کتب اهل سنت و جماعت مکتوب و معروف است و درین تنبیه اهتمام
 است که انتساب لظهور تعالی لوجه تعالی از حسنات است با
 ابطال او غایر آنکه انتساب لظهور تعالی مطلقاً حرام است
 و جزای آن تنبیه اهل شریعت مسلم و گفته شد که حرمت سائبه
 بسبب عدم خروج از ملک سبب است سبب بیام متنبویش از
 جانبی دیگر انتساب و حال آنکه خارج متنبو و مجرد افرایش بدانکه
 متنبو بذاتش از ملک سبب متنبو سبب و بطریق قبض قابض غیر ترش

که بعضی قصد شرط پس خروج مشروط بقصد بعضی باجمالی یا اعتباری
 صوری یا معنوی حسب است و صحیح است از اینجا که حقیقه متغیر
 از روح مصرف بتصرف حقیقی است بر همین صورت
 حقیقتا نتواند شد و از اینجا که خبری از ضمیمههاست بقوله علیکم السلام
 سمنوا ضمایا یکم فانهما علی الصراط المستقیم یا کم من یخیر لا یریدنا
 عدم خروج از ملک مثل اعتبار ضمیمه جز متغیری از جمله معلوم
 از سراسر بر خلاف حقیقه خواهد بود البتة فی الله تعالی کریم
 القیم و الاعتقاد و از اینجا است که مذکور نیستند و از هر دو
 منذور که غیر الله تعالی و تصرف بمصداق او وجه تعالی یا
 از طرف منذور که ضرورت صحیح است و صواب بهر دو منذور
 پس پوشیاری در کار لازم او باشد و نیز بدانکه انشاء الله تعالی
 تعالی همچو انتساب مخصوص الله تعالی از مومن نمواند شد
 بدلالة ایمان پس فعل مومن را که محقق برست است
 امر است مخفی و ندانی چونست هم منسوب به یک متغیر و آن
 بعضی الظن انتم مگر آنکه که انکار کرد و حقیقی را موافق حکم

اولی ستم و جماعت صغی بدشیش لازم است نه کفیر و درین برود
 که همه سخن بر سرچ از حرمت حیوانات است نه از منتهیات عامه پس
 سخن بر سرحت حرمت منتهیات عامه از حیوان غیر بومین از حیوان
 بل تواند شد که افراط باشد و البته منتهیات لغیره تعالی را چه
 تعالی از حیوان غیر آن از بومین نوری بر نوری دارد و سبب
 نسبتین به تفاوت حال نسبت الیه و غیره بر خیری اودار
 الحق العبد و الحق سبحانه و منتهیات لغیره تعالی دون کوجه
 از حیوان غیر آن مخلوق دارد سبب حرمت اسراف یا شرک
 بالله تعالی و نسبت به نزد رتبا بها بنا بر تقرب بسچو تقرب
 مخصوص اسراف تعالی از شرک بالله تعالی است و آنکه بنا بر تقرب
 نیست از اسراف است پس حق تقوی الله تعالی است که
 از منتهیات لغیره تعالی که کوجه تعالی نباشد بر نیز و تا آنکه
 از اب پاک از دست حاصل شد بر نیز و دم که فغاش
 لغیره الله تعالی بود و آنجا است که فصل خود هم وقت غفلت
 لغیره الله تعالی است و آنجا است غفلت منتهیات لغیره الله تعالی

هر صاحب دل تواند دریافت و تحقیق است بلکه هر که
 استیاء بر کسوف شش تنبیه از بخار و قوی است که منتسب ^{بغالب} بغیر
 عموماً از حیوان و غیر آن حرام است بدلیل کیمیا اهل انفع و منتسب
 مشرک است بدلیل کیمیه و کلام منقش هم بر امد تعالی اعلم بحقیقه ^{بجالی}
 و اسیه المرجع و المال بنا لا تواخذ ان ^{بجالی} خطینا و اخطانا اللهم
 صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و تنفعه
 فینا و ترجمنا به

ذکر کیفیت میلاد حضرت سید العالم صلی الله علیه و آله

بسم الله الرحمن الرحیم

تحمد الله و نستعین به و نقول علی رسول الله محمد و نستشفعه و علی آله
 و اصحابه و اتباعه اجمعین اعلم ان وقت ^{سید} اولادیت مع ^{سید} الهی
 و اکرامته و الرحمة حضرت رحمة للعالمین اکرم الاوقات بکرامته
 کلّیه لانه منظر زمانی منظر احسانات کلها و سبب حصولها غیرها
 و لیها شش فصل طعن بعضی الشیخ فیضان الفضل الدیالی علیه
 سوله و صلی الله علیه و سلم رد المختار باب الاحرام و شهر

[illegible]

واستخرجوه قياسا كما ذكر المتأخرون واخذوا به فقد اقتضت
 عبارات المعبرين كتاب سميل الهدي والرشاد في سيرة خير
 قال ابن ابي عمير في كتابه عداد على عالم في نفسه بالقرية التي اقام بها
 وحضر عنده فيه العلماء من غيرة كبرية وارضاة كثيرة من جهة
 وصنف له من اجله كتابا في فوائدها واهلها رستة منون صنفه واقربوه
 ولم يكرهه انتهى وفي الباعث على انكار ابي جع والجملة قال
 مشعل بن الحسن بن زيد بن ابي واشكر فاعلمه وبنو علي بن ابي
 وقد عمل المجتهدون في نسخ صلعم فخرنا به وادركنا فيهم فعمل في ذلك
 الشيخ ابي الحسن المعروف بابن فضل قدس سره سره وادركنا
 اجماعا في قال رايته في صلعم في وادركنا في وادركنا في وادركنا في
 في فضيلة فقلت لا شيء يا رسول الله في حتى لا يتطاول
 والاسنون يقول الشيخ ابو يوسف في وادركنا في وادركنا في
 صلعم في النوم فذكرت له في ايقوا الفقه في عمل ابو عمير
 فقال صلعم من فرج بنا فرضا به انتهى في قول زيد بن محبوب
 مع اجماعه في وادركنا في وادركنا في وادركنا في وادركنا في

يقول لي قل لا سيطلبه يعني المولد وما عليك ممن اكل ممن لم
 ياكل انتهى وقال الحافظ وقد ظهر لي تخريج علي اصل ثابت في يوم
 من ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قدم المدينة فوجد اليهود يصومون
 يوم عاشوراء فقالوا هذا يوم اغرق الله فيه فرعون بنحج هو
 فحن نصوم شكر الله تعالى فقال انا احق بموسى منكم فصاموه
 بصيامه فيستفاد منه فعل ذلك شكر الله تعالى على ما من به في
 يوم معين من ابداء نعمته ودفع نقمته ويعاد ذلك في نظير ذلك
 اليوم من كل سنة ولشكر الله تعالى بحصيل انواع العبادات والسنن
 والقيام والصدقة والستادة واتي نعمته اعظم من النعمة بغير
 هذا النبي الكريم نبي الرحمة في ذلك اليوم وقال شيخنا رحمه الله تعالى
 في فتاواه عنه ان اصل عمل المولد الذي هو اجتماع الناس
 وقررة ما تيسر من القرآن ورواية الاخبار الواردة في مبداء امر
 صلعم وما وقع في مولده من الايات ثم يد لهم سماطيا كلونه
 وينصرفون من غير زيادة على ذلك من التبرع بحسنة ^{الاغنى} الحسنة
 ثيابا عليها صاحبها لما فيه من تعظيم قدر النبي صلعم وطهارته

والاستبصار بمولده الشريف ثمان مئة ثمانين سنة في شهر ربيع الثاني على اهل
غير الذي ذكره المحقق وهو ما رواه الشيخ عن ابن ابي عمير عن ابن ابي عمير
عن ابن ابي عمير عن ابن ابي عمير عن ابن ابي عمير عن ابن ابي عمير عن ابن ابي عمير
في سابع ولادته صلعم بحقيقة الاعتقاد مرة ثمانية فحين ذكرك على
بنا فاعلم صلعم انما لا شك على ايجاد الله تعالى اياه رحمة للعالمين وتبشيرا
لصالحين كما كان يصلي على نفسه كذلك فيستحب لنا ايضا اظهار
بمولده واطعام الطعام ونحو ذلك من جوده القربات المباركة
التي في شرح سنن ابن ماجه الصواب ان من المبرع بحسب ما في
اذا اخلا عن المنكرات شرعا انتهى وتمام الحديث في قوله قد روي
ابو لهب بعد موته في النوم فقبيل له ما حالك فقال في المنام
الا انه خفف عني كل ليلة ثنتين وامس من بين يميني ما تين ما تين
واشار براس اصبعيه وانك لك باعقاني لتوثيقه ما تين
بولادته النبي صلعم وبارضا عما يروى في سراج المصطفى
عباس بن عبد المطلب قال كنت مواخيا لابن ابي عمير فسمعت
فلمات وقد اخبر الله تعالى عنه ما انزله فخرت عليه وبعثني امره

فسألت الله جل جلاله ان يرزقني اياه في المنام قال فرأيت ناراً تلهب
 فسألت من حاله فقال الى النار في العذاب فلا تخفف عني العذاب
 الا ليلة الاثنين من كل اليا لي والايام فانه يرفع العذاب عني
 وكيف ذلك فقال مولدي في تلك الليلة محمد فجار تني امته فبشرته
 بولادته ففرحت لمولده وتحققته فرحاً فاثابني الله بان رفع
 عني العذاب في كل ليلة الاثنين لذلك انتهى قال ابن الجوزي
 فاذا كان هذا البوليب الكافر الذي نزل القرآن بدمه جوزي
 في النار بفقرته ليلة مولد النبي صلى الله عليه وسلم فما حال المسلم الموحد من امته
 عليه السلام سير بمولده ويذلل بالصل اليه قدرته في محبة صلعم
 لعمري انما يكون خيرا من ان الله الكريم ان يذيله بفضله لعمري
 جنات النعيم ولا زال اهل الاسلام يحفظون بشهر مولده عليه السلام
 ويحلبون البلاليم ويتصدقون في ليا ليه انواع الصدقات ويظهر
 السرور ويزيرون في المبرات ويعتقون بقررة مولده الكريم
 فيظهر عليهم من بركاته كل فضل عظيم ومما حُرِّب من خواصه انه امان
 ذلك العام وبشرى عابد غيل البغية والامام فرحم الله امرأ اتخذ

ليا إلى شهر مولده المبارك أحياء واليكون أشد علة على من في قلبه عناد
 ولقد اطلب ابن الحاج في المدخل في انكار ما أحدثه الناس من التبع
 والآهواء والتفني بالآلات الموحدة عند عمل المولد الشريف فانه تعالى
 يشبه على قصد الجليل يسكب بنا بسيل السند فانه حبنا ونعم الوكيل
 وكذا من الدمار يصلح رقيقون مخزون الممدولى التوفيق آية عنة
 كلها سنية لقوله صلعم كل بدنة ضلالة فأنظام يمنع تخصيص
 بوجه زائد على وجه متحد الذي بالعموم م البعض من العام
 هو مشترك في وجه متحد م بامش متعلق بالتخصيص
 بوجه الذي م يعارض بالمتحد مامش امي وجه الذي م بعموم
 فلا يسع التاديل فلهذا المتقاطع والافادت الكل التاكيد والمحصور
 وبما ميعان الاستدراك الاستثارة والتخصيص قد لا يفيد
 الكل التاكيد والمحصور فهو بالاستثارة والاستدراك والتخصيص
 فالفرق م ظاهر م ميعان م امي كل التاكيد والمحصور
 كل بغير ما بالاستثارة وغيره المذكور م فان التخصيص لا يزيل
 اشتراك م امي وجه متحد م الممدولى بعموم م العموم

فما لبث الله جل جلاله ان يحسني اياه في المنام قال فرايت ناراً ملتبس
فما لبثت من حاله فقال لي النار في العذاب فلا تخف عني العذاب
الا لبثت الاثنيتين من كل الليالي والايام فانه يرفع العذاب عني قلت
وكيف ذلك فقال تولد في تلك الليلة محمد فجارتي امته فابشر
بولادته ففرحت لمولده وحققتها فرحاً فاثابني الله بان رفع
عني العذاب في كل ليلة الاثنيتين لذلك انتهى قال ابن الجوزي
فاذا كان هذا البولي الكافر الذي نزل القرآن به جوزه
في النار بفرحة ليلة نولد النبي صلعم فما حال المسلم الموحى من امته
عليه السلام سير مولده وينزل النصل اليه قدرته في محبة صلعم
لحمه انما يكون خبر امته الكريمة ان محمد خلد بفضل صلعم
جنات النعيم ولا زال اهل الاسلام يحفلون بشبه مولده عليه السلام
ويطعمون الدلائم ويتصدقون في لياليه انواع الصدقات ويظهر
المسور ويذودون المبرات ويعتقون بقررة مولده الكريمة
ينظر عليهم من بركاته كل فضل عظيم ومما قرب من خواصه انه امان
ذلك العام وبشرى عاجل نيل النجاة والدار فرحم الله امراً اتخذ

لیا لی شهر میلده المبارک اعیاد الیکون اشده علقه علی من فی قلبه عناد
 و لکنه اطلب ابن الحجاج فی المدخل فی انکار ما احسنه الناس من التبرع
 و الا به و لا یفتنی بالالآت المحترمة عند عمل المولد الشریف فانه قد
 یشیع علی قصد العجیل و لیکب بناسیل السنه فانه حسبا و نعم الوکیل
 و کذا من الدمار یصلی رفیقون یخزن الله ولی التوفیق البدره
 کلها سنیه لقوله صلعم کل به تمه ضلالت فالتکلام ینع تخصیص
 موجوده زائد علی وجه متحد الذی بالعموم هم البعض من العام
 موجوده کفی وجه متحد هم بامش متعلق بالتخصیص
 وجه الذی هم معارض بالصدق امش ای وجه الذی هم لعموم
 فلا یصح التادیل فخرم التماثل و لا فاد التماثل التاکید و المحصر
 و هما ینعان الاستدراک الاستثنا و التخصیص و قد لا یفید
 الكل التاکید و المحصر هم فیه بالاستثنا و الاستدراک و التخصیص
 فالفروق امش ظاهر هم ینبش ای کل التاکید و المحصر
 کل التخصیص و غیره المذکورهم فان التخصیص
 استدرک امش است وجه متحد هم الذی هو لعموم و لعموم

وخصص لا يعبران الا في التوارث فلما اجتمعان في التناظر
 من الكلام المحقق تفسيرا دليل على دعوى منع تخصيص ^{بالمعظم} وجه الامة
 بالصند وجب الذي بالعموم ثم فكيف بتخصيصها من ابي السبحة
 من العام ثم تخييرها من سنة لا اعمى حتى بدت منه يقول عمر
 فيها قيل في اثبات التراجع ان رسول الله تعالى صلى الله عليه وسلم على التراخي
 بجماعة فترك جماعتها من خوف نزول فرضيتها على امته ^{مسلم}
 فيصلونها في بيوتهم منفردين فلما زال سبب تركها بوخوف نزول
 فرضيتها اعاد جماعتها عمر رض فثبت على نهج بدعة فقال عمر رضي
 الله عنه من يقول عمر رضي الله عنه ثبت البدعة جوابا فيها قيل بدعة لا يرد
 على انها بدعة محمد ورضي الله عنه صلى الله عليه وسلم الله قد افاض على من علم
 بجماعة بل اعادة من والا عادة ليست بدعة من فني من
 ابي البدعة من اعداء منفسد في الدين وبالبر من مفيد الدين
 فتمتية ليس مفيد بالبدعة تحسنه ما ثبتت الا فتاها ارا على الم
 عندهم في الكتاب وانه من صراطا واقعة فصاروا قائلين قال انما
 واذا ذكرنا نعمته الله علينا وما انزل علينا من الكتاب والحمد لله

سو تبارک علی انه صلعم نعمت الله تعالی برسانته علی زمینیه باحق و توقفت الفروع
 و تحقیق ذکر الکتاب و اعلمه علی الرسول و کیف استثنائه صلعم من
 نعمته الله تعالی و قد قال الله تعالی لقد من الله علی المؤمنین ان بعث
 فیهم رسولا من انفسهم تنزل علیهم اياته و یرکبهم و یرسلهم و یرسلهم
 و ان کون من قبل لفي ضلال مبين و التخذیه علی مخالفه الامر بیه
 علی الشاق بالحق یکده ش فی انوار التنزیل نعمت الله الی
 من جملة الهدایه و بخته محمد صلی الله علیه و سلم و فی تبارک التنزیل
 بالاسلام و نبیة محمد صلی الله علیه و سلم هم و قال الله تعالی
 و رفعت لک ذکرا لایه فان ذکر فضائله و شانه صلعم هو ما کان
 وسیلة التقرب الی الله تعالی و هو رسول الله تعالی و بنی الانبیاء
 فاعجازه منها ش اس من فضائله و شانه صلعم هم و کان
 فی مجالس الانبیاء و صحابهم و اصحاب صلعم و شانه الضلالة کما
 قال الله تعالی ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین
 امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما و یصلوة علی النبی شانه ذکره

صلعم وختلف العلماء في انها من اوجاب وما في ولادته
 صلعم اعظم الاعجاز لانه لا يشبه بالعقلية والنفليات والحرية
 قال في القنوين في مولد النبي الشريف عن ابن عباس رضي الله
 تعالى عنهما كان حديث ذات يوم في عتبة وقابح ولادته بقدم
 فيستبشرون بحمدون اذا جاز النبي صلى الله عليه وسلم الى بيت
 عامر الاقصر يعلم وقابح ولادته لانيته وعشيرة ويقول في اليوم
 في اليوم فقال النبي صلى الله عليه وسلم ان اسقى عليك ابواب مكة
 راسا ثم يستغفر من الحديث فانه ثابت ثلثين يكون في حنة
 لوجوده في القرون الاولى ثم فاستدلال آخر على انه ليس ببدعة
 حنة كما قال فذكر ولادته صلعم اجماع فذكر ولادته صلعم
 على الحقيقة المروجة حسن على اصل الشرع فانه يقوله صلعم
 تعامل بها حين حق الحديث وتعال في النبي لا يوجد
 في الكتاب ولسته سرى واقتضاه القياس في الابعاد
 تعامل برب في الاشارات والاستنباط او الاستدلال وقوله صلعم
 من ان في الاسلام سنة حنة فله اجرا واجرا على بيت

في الحديث ان النبي صلى الله عليه وسلم ولد في مكة
 في بيت له اسم بيت المقدس

وقام راه البصير في شأنه في الدنيا والآخرة
فقال علم انه ليس الحسن الا وهو في الكتاب ويستتبعه اخا واقف من
او اشارت بقوله سبحانه اليوم اكملت لكم دينكم وتحت عليكم نعمتي ورضيت
لكم الاسلام ونيا بد ولا رطب الا في الامم بسيرة ابي جعفر
في الباب او قياسا والقياس على الحسن فوقع في ضمن الاكمال
حاشي سابق ونحن من الرضا ووقع الاكمال حتى القياس في الرضا
على الاحاديث اشرفية المروية في تصدقاته على الفساد في الدين
فهو بدعة باو جدت في الاصول الاربعية فالاصل من
الذكر صلعم على اشقية المروية من حيث اجماع الصالحين على
الاستنباط القياس بقوله صلعم فانه في فكره ينكر الاجماع الذي
صح وان قيل كل لتأكيد المحصر ومنه كل ما حدث من هذه
في الدين فهو بدعة سمية فيقال به كل ما حدث من صلعم في الدين
فهو بدعة حسنة والاحاديث اشرفية المروية في محبة الله عليه
عليها على قولهم فيقول المحررين انما هو في القياس في الاجماع
اصل الاحاديث اشرفية المروية على قولهم في المحررين

هم ولم يقل صلعم ببدعة حسنة بل قال صلعم سنة حسنة وماراه لمسلم
 حسنا فيحصل من القول ليس بمفسد في الدين ليس ببدعة بل حسن
 في حد ذاته وان كان قاطع المصالحين لم يراه لمسلمون احق واما
 بدعة حسنة واماخذ قولهم العام مخصوص بالخصيص لغيره من كل بدعة
 ضلالة لتعارض بالصفة بالتخصيص ما بحسنة عموم لضلالة الذي لا يمتنع
 التخصيص من فلا يصح التاويل فلو لم يترك القاطع من فهذا ما يمتنع
 ان يسميه باليس بمفسد بالبدعة بحسنة مساجت اللفظ مجازا
 على ما لم يوجد عندهم في الكتاب وانه صراحة مقتضاها
 وما وقع في المنام للثقافات دليل الى صحة العمل حسنا من اصل
 في المنام وانه شئ اى المخبرين هم اخذ به نفسه عليه لا آية
 لغيره وانه شئ اى المخبرين هم رواه البني صلعم في المنام في
 ليلة من اشهر الربيع الاول جازي صلعم في دار امرأة وهي
 كذا سيلا البني صلعم فغيره لم يرد في صلعم فقال صلعم
 من طابني حسنة فاما كلامه الشبهة عام ولكن يقيم في الوقت اى
 احققه للبني كانه طابني وانه شئ اى المخبرين هم على صحة الرواية

من عالم المثال والعمل به دليل يا ايها العارفين ان اية مسلم
 راية مسلم هذا ان لم تعرفه مسلم فاسف عليك وقوله سبحانه
 فان تنازعتم في شئ فردوه الى الله والرسول ان كنتم قومون
 اليوم الاخر ذاك خير وحسن دليل على صحة مسلم
 من عالم المثال ان كذا مسلم لم يعمل به بشا
 هم ايضا والا فارقوا حيث واخبريت في حسن فاما علم ان
 في المنام لا يطله وحي لا يتصل بهي عن الطال على الذك
 تقدم النبي وهو ثبوت متقدم الكهني بشير الى وجوب عمل
 فيقول الخزين ذكر ولادته مسلم بعد اوار الفرض لمطبق
 فمن كونه طاعة فحسبها لا يطله ويؤيده قوله سبحانه لا
 اعلم الاية فالاختيار بعد الاختيار لازم وفطن ان امر مسلم
 الشهادة للضعفاء برأيه مسلم ولو امر لوجب فاعلم ان معرفة
 شخص مسلم فرفضته والمعرفة بالوصف المنافي لمطلق فلما
 عرف بوصف اياه في غير حاله فمعرفة من شخصه
 اى هو مسلم في عالم الشهود من لادته شخص شخصه بابا

بالآية لوتية مع زمانا وسكانا المستقر فادار الفرض المطلق
 اولى بالاداء الى اقليس تركه الا تركه لادوتيه والاعراض عنه لاجل اداء
 الفرض المطلق اعراض جزر المطلق اولى الاجزاء ولا ينبغي لمؤمن
 وقيل ادائه كفر فلا بد لنا ان نفرقه مسلم ذاتا وصفاتا بالاداء سمعا
 وتقليدا فذكر الذي يدل على تشخصه صلواته عن غير صلواته
 فحين علمنا ما هو الا وكره الادائه في اية صلواتهما كما في بعض
 ذكرا انه لم يفرق تشخيصه في الرسالة من غير صلواته فبالعبء على
 ما له في التشخيص لم يفرق في وقت ينبغي له في حضوره وغيابه
 ما اوجب الله تعالى به كلف فرض موبد قال الله تعالى توذروه ط
 ش في الآية انما ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا لتؤمنوا بالله
 ورسوله وتغفروه وتوقروه نعم توقير الرسالة ولاد صاف من
 جهنية وشماله صلواته عاقم الاشياء مخلوقا على لتؤمنوا ش استراة
 التبايعهم وعدم تقيد الزمان على معنى مصدر وتقييد الزمان على
 معنى مصدر يعني لا استمرار وباعت التوقير وسى موبدة
 واين الدليل على عدم توقير لتؤمنوا وتوقير تغفروه وتوقروه

حضوره ما و اعلم ان خلاف التوقير يلزم كلفر الاستخفاف بخلاف
 التقرير ش اسي خلاف التقرير لا يلزم كلفر لعدم الاستخفاف م
 ولما ثبت تعظيمه صلعم في وقت حضوره صلعم فيما يمتنع في غيره وقت
 حضوره صلعم الا فقل ان لا يرفع الصوت في مسجد النبي صلعم الى ان
 على نزول يا ايها الذين آمنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي الا
 وهو وقت قضا هو فرض هو وقت في حضوره صلعم في عالم الشهادة
 مستحب في غيبه صلعم من عالم الشهادة وحضوره صلعم من عالم البرزخ
 على انه صلعم المحيى بجميع الجبرير عليهم مع قوس صفاته عاذا وعجايزا
 الا ان كان صلعم على اخذ صحا صلعم الى الآلات اما القيام صلعم
 فاعلم قال سبحانه وقوم الله قانتين ويحجب الله لاني بقول الكفا
 فذلك النظر الى ذكر كيفية تفسير قوله سبحانه حافظوا على الصلوات
 والصلوة الوسطى وقوم الله قانتين فذلك القول والحوار
 بالا تصان فاعلم ان القيام ان كان لتعظيمه صلعم لوقاره برأيه
 صلعم فانه عبادت لله سبحانه فكان في حضوره صلعم عبادتنا
 لله سبحانه كالترجى الى بيت الله سبحانه وتعظيمه في حضوره صلعم

فانه سبحانه ناظم الى من عظم بية ١ ورواه سبحانه صلعم ومن رواه
 وذكر المذكور في حكم المذكور على قوله سبحانه لا تقدر ابراهيم بيبي الله ورسوله
 الاية كما سنذكره لاحقا وان كان لتعظيم صلعم لوقاره لنفسه صلعم لا
 رسالته صلعم فانه ليس عبادا له سبحانه فليس مقصودا لكتبة من الاخلاق
 الشخصية الرضائية فان كان فكان ينبغي ورضا اللهم ورضا كما تحب
 ورضاه عم وقيام له سبحانه عبادات له سبحانه كما في الصلوة فقام
 له صلعم اصحاب صلعم كما في المشكوة عن ابي هريرة رضي الله عنه
 قال كان رسول الله صلعم يجلس على السجدة ويحمد ثنا فاذا قام قن
 قيا حتى يراه قد دخل بعض بيوتهم او واجهه او قامت فاطمة رض
 له صلعم كما في المشكوة عن عائشة رضي الله عنها قالت ما ريت احدا كان
 سميته ^{ابن ابي هريرة} ~~او سميته~~ رواه حد ثنا وكلاما برسول الله صلعم
 من فاطمة كانت اذا دخلت عليه قام اليها فاخذ بيدها وقبلها
 اباسها في ثيابه وكان اذا دخل عليها قامت اليه فاخذت
 بيده وقبلته وجلس في مجلسها وما هو برواية في المشكوة
 عن ابن ابي هريرة قال لم يكن شخص احب اليهم من رسول الله صلعم وكان

اذا اراده لم يقو هو المايه ليعلمون ان كراسته لذلك بدلائل الى ان
 لا يجوز القيام بل يدل الى جوازها بلفظ من كراسته صلعم لذلك و
 لكن لم يقو هو بعض وجه كراسته صلعم لذلك وهو لم يذكره وجه كراسته
 قيامهم له صلعم فانه سبحانه اعلم به لا لكراسته المطلقة لانها سحابة
 الثابت المذكور في حديث قيام اصحابه وفاطمة له صلعم و
 قيامه صلعم لها رضاه و ما يورثه في المشكوة عن ابي امامة
 رضي الله عنه قال خرج رسول الله صلعم متكيا على عصا فبقينا له فقال ^{لهم}
 كما تقوم الاعاجم يعظم بعضهم بعضنا ^{في آلهة} في آلهة مني مخصوص مني
 تشبیهية القيام لتفصيل اعراس الدنيا والافلاك في
 القيام فلا حاجة بعده الى التشبيه في اركان التفصيل فواب الآخرة
 ليس في آلهة مني هو الثابت المذكور في اعيانهم القيام
 حديث قيام اصحابه وفاطمة له صلعم وقيامه صلعم لها رضاه
 من آلهة مني الالف واللام للجنس من ياول ^{بوجوب} بوجوب
 الثابت لا الثابت بمقابله كما ياول قوله صلعم لا تفضلوا
 على يوسف بن مثنى ^{ادفع} ادفع الكلام الى الثابت فما هو بمنوع

مستثنی غیر وقت حضوره صلعم تعظیما صلعم کما بهر وقت من اخذ
 صلحا راسته صلعم فترکه بالکسل حران من ثواب المصائب الا عرض
 بلا حجة یلزم الاستخفاف و هو کفر و اما السکوت عما لا یمیق فی محله
 ذکر صلعم فعلی نزول یا ایها الذین امنوا لا تقعدوا بین یدین الله
 و رسولہ و اتقوا الله طمأننته ای من یومض عن فی غیر وقت
 حضوره صلعم تعظیما صلعم کما بهر وقت من اخذ صلحا راسته صلعم
 م و بهنا الذکر یعنی المذکور علی تأیید النبی ش و علیک النظر
 فی معنی الایة و ما سقت الی ذکر کیفیت تعظیم النبی صلعم م و تا
 ابراهیم النخعی و جب علی کل من متی ذکره او ذکر عنده ان یخضع
 و یخشع و یتوقر و یسکن من حرکت و یاخذ من بیتہ و جلالہ باکان
 یاخذ نفسه لو کان بین یدیه و یتادب باادبنا الله ^{بیتہ} فاذا
 تم شیل قیو المخطیمة صلعم و قامت الجماعة تعظیما صلعم و کو
 غیر وقت حضوره صلعم فلا یقتضی الا بیان صلعم و تعظیمه صلعم
 لم یوزن ان لا یقوم من ترکہ کاسلا او معرضا فقد ذکر حکم اعوذ
 بالله سبحانه من السوء و قال عثمان بن حسن الشافعی قد جمعت الایة

المحمدية من أهل السنة والجماعة على استحسان القيام المذكور وقال
 صلعم لا يجمع انتهى على الفضل لا بد انتهى وقال عبد الله بن عبد الرحمن
 السراج اما القيام اذا جاز ذكر ولادته صلعم عند قرعة المو
 الشرف فتوارثه الالهية لعلام من غير تكبر ولهذا كان استحسانه
 فيه اثر عبد الله بن مسعود ومنه ما راى المسلمون حسنا فهو عند الله حسن
 انتهى ولما كان توارث عامة المسلمين عليه غير مضى في الشرع
 معتبر عند الفقهاء كما ذكر في كتب الفقه من الهداية وغيره لا
 كان توارث العلماء صلعم على حسن في الشرع غير معتبر
 تقديده اليوم والشهر لذلك الذكر باجتماع الناس والتعظيم لذلك
 تعظيما لذلك المذكور المعظم اولى فالأشارت الى تقديده اليوم من
 تقديده صوم يوم الاثنين والقياس ^{لله} على يوم عاشوراء وللاجتماع
 بالطلب فضيلة من الجماعة في الصلوة بالاذان وقوله صلعم
 على الجماعة وفي الترتيب جاز في الخبر ان العبد ياتي الى مجلس الذكر
 بذنوب كالأبواب فيقوم من المجلس ليس عليه شيء فذلك سماه
 صلعم الله عليه وسلم روضه من يرض الحنكة وللتعظيم الكبير

لما تحبه وترحمه وشفعه فينا وترحمنا به فيا ايها القاهر لا ترجى
 اليك بسرو ورك الذي يمكن ان كان لك ضرا الى ابي لهب على
 ورسوله لصلب فكيف لا تفرده وشفعك انيك صلعم على ^{نقبت} ^{استطاب}
 فكيف لا تدم ^ط وقال الله تعالى قل لفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا
 بغير خير مما يجمعون ^{الكلية} من شين ^{الكلية} يارب جمع لا ستدراك معنى الآية
 الى ذكر كيفية الاخلاق صم سهيات مبهيات ما ضيت بالمدربا و
 بالاسلام ديناً وبالقرآن اماناً ومحمد نبيا صلعم ونسبت الآخرة و
 نسبت الشناعة وقلت انما موسى فيا ايها المؤمن كيف قلت
 لا تذكر ولا دعه الرسول الشافع الاولى بالمؤمنين من انفسهم ^{موجود}
 في الرقت من اعجازه صلعم لانه برقة سنية وانه فرض علينا فبعضه
 ادائه مستحب يا ايها المرابي صدرك ^{لا تترك} لصدبام الحج لصلب كيف لا
 يخضع ولا يخشع ولا يعظم للنبي الامي بنى الرحمة وحبس خلق الله
 كلهم عنده ذكره صلعم فمن ما قال قائل رحمة الله تعالى شمر
 عنه بسبب ان شرت على ^{سبح} تميل غصون البان لا الحج لصلد
 فما فعلت الا برحت قلوبنا ونسبت انجزا ترشيبية يقصص الحزن

قصته ولا تنفع الا من تاب وامن وعمل صالحا انه ترك التعيين لا ليعمل
 القلوب شهر او سنة معين ^{الشيخة} كذا ^{الشيخة} التعميم شهر او شهر اكثر ^{الشيخة} التواتر بالكتب
 فيه لا انكار للتعين فزاد في المنام يقول الشيخ من سلسلة المحجة المجدبة
 رضي الله تعالى عن اصحابها استفسرت حاكم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم
 صلعم فقال صلعم انه توسب توبها قليلا ورجع عن طريق رجا
 قليلا فقط ففكر في حاله واستغفر وانهم وقتي قلبه ولا ينقصه استغفاره
 فزاد في المنام انه دخل نعشه في مرقد صلعم وهو صلعم فيه وانه
 يمينه صلعم ووجهه اوجه صلعم فكان يظهره الى الكتبة الشريفة
 وانه سرور سجال فخطر في قلبه ان يوجه الى الكتبة الشريفة وانه
 يكون يظهره اليه صلعم فلما سار ولكن يكون قلبه متوجها اليه صلعم
 اليه صلعم وعلامة انه اتبع الشريعة فقد فاستفسرنا عن
 شيخه من سلسلة العالمة القادرية رضي الله تعالى عن اصحابها
 فقال صلعم انه تعالى اذنب او ذنب فليست تغفر له ولا يستغفره
 استغفاره الى الان فزار قبر شيخه من سلسلة المحجة المجدبة
 رضي الله تعالى عن اصحابها وجلس مراقبا فقال رضي الله تعالى

است و نه بر عرضش قلبه بتمام و بر جقد ما نجاس مرا عیا فقال
 رضا است و لا بی فتوحش قلبه و تمام و بر جقد ما نجاس مرا عیا و ما
 انی فلو و نجاس فقال رضا است و لا بی فتوحش قلبه بتمام و بر جقد
 الی داره فاستماق قلبه الی خدمت شیخه من السلسله العالمیه
 القادریه رضوان الله تعالی علی اصحابها فمخض و عرض ان السلسله
 یعمل علیها علی ذکرها فی صدر القفصه فقال سلسله الله تعالی استغفر
 ان العمل من الطریق الالهیه فاستغفره تاب ففتح قلبه الان صفت
 بانه بلا شکی فمالکین اکثره النعمین و یوسفه مستحبه و انظر الحق
 شری غیر غدر قیاریب انا فخر ذریه بنیک یا رسول حقه للعالمین
 شری و رفعتنا و من سنیات اعمالنا من یسبح الله فله فضل له
 و من یصلی فله ادمی له و نشهد ان لا اله الا الله و محمدک
 اک و نشهد ان محمد عبدک و رسولک اللهم و انت جاده و یسبح
 قلبیه احمده فادعوا کعبه عجز او اقتدار الی یصلی علیه و علی جماله
 کما تحبه و ترعاه و یثبته فانی و ترعاه
 و کبریه یثبته زیارت

الاحمدى رحمه الله برحمته وعظمته واسكنه مسجداً جناناً قد علم علينا
 بالهدية المنورة في سنة الف وثمانين وستة وتسعين فاضل
 اهل الهند ممن جذبهم الله تعالى الى الحرمين الشريفين وشرعهم بزيادة
 روضته جديده سيده الكوايين صلى الله وسلم عليه وزادهم تقرباً له
 وهو المودى عبد العزيز لازال عابداً لله ومعزاً لدينه وحقاً
 عن قيام الزائر في مواجهة سيده عليه وسلم ووضع يمينه
 على يساره كهيئة الصلوة حين التسليم عليه صلى الله عليه وسلم
 بل هو جائز ام لا فاجبته بما في كتب اصحاب الناسك المتبتون
 والاشدح من اداب زيارته صلى الله عليه وسلم فقال هذا كلام
 بلا دليل ليس فيه شفاة لعلي مع ورود الاحاديث في
 عن التعظيم والقيام مثل ما تفعله الاعاجم والسنه مشتمة على
 من التفصيل والتحقيق وكان الوقت اذ كان ضيقاً فوعده
 بالتحري فاقول بالمدح قد تقرر وتحقق بالبرهان المحقق
 ان حضور الزائر قبالة قبره الكريم والتسليم والصلوة عليه والتمسك
 بجانبه التعظيم والاستمداد والاستشفاع بجنابه التعظيم بل يا صاحب

واصل بنية واوليائه اجمعين صلى الله عليه وسلم
 افضل الطاعات واجل العبادات وارجى الثوابات واعم
 عند رب العالمين جل جلاله وعظم نواله قال العلامة المشاط
 في المذهب اللدني ومن اعتقه غير ذلك فقد خلع من رقبته السلام
 وخالف الله ورسوله وجماعة العلماء الا علام انتهى قال
 ذكره ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جازوك فاستغفروا الله واستغفر
 لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما وقال صلى الله عليه وسلم
 من جازني زائرا لا عميلا الا زيارتي كان حقا علي ان اكون
 له شفيعا يوم القيامة اخرج الطبراني في المعجم الكبير وعنه
 رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من زارني
 في حياتي ومن مات في احد الحرمين بعث من الاثنين وعمر
 ان رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من زارني محتسبا الى المدينته كان في حياي ردا بها فحفظ
 البيهقي كذا في المذهب اللدني وفي هذا الباب سبعة عشر حديثا
 عن سيدنا عمر بن الخطاب وعبد الله بن مسعود وعبد الله بن عمر

و عبد العبد بن عباس و ابن بن مالك و ابی برة و غیرهم
 باسانید متعدد و این خط متقاربه بر و اتیه الدارقطنی و الطبرانی
 و البیهقی و ابن خزيمة و ابن عساکر و السبزار و ابی داود و الطیالسی
 و ابی بکر ابن المقرئ و ابن عساکر و ابی حفصه الحقیقی و ابی الفتح
 از وی و ابن ابی الدنیا و غیرهم مساقها السید السهموی فی الوفا
 و اطلعت علی این مجتبی فی الجوهر المنظم و الشیخ محمد عابد السندی
 طرأ علی الاثار حاشیه الدر المختار قال الحافظ السخاوی تحت
 حدیث من اراد ان یبصر فی شفاعتی یوعد ابی ایمن و ابی
 ابی الدنیا و غیرهم عن ابن عمر رضی الله تعالی عنهما صحیح و ابن خزيمة
 اشار الی تضعیفه و الطبرانی و ابن عساکر و الدارقطنی و البیهقی
 ضعفوه و لفظهم کان کن آتی فحیاتی و قال الذہبی و طبرانی
 لیس لکن تقوی بعضها بعین لانه مانی رواها متهم کذب قاصد
 و من اجود الاحادیث اسنادا و حدیث خاظم اخراج ابن عساکر
 و غیره الی اخرها فی المقاصد الحسنه و قد علم بالضرورة ان المقرئ
 و اطاعات خالصه و عز وجل لیس منها شرکة لخلق

اصلا لكن في بعضها مقتضى الحكمة لمصالحه يلزم توسط مخلوق
والتوجه اليه ومنتقباله من غير ان يكون هو مقصود التحقيق فانه لا
مقصود ولا معبود في الحقيقة الا الله عز وجل وهو سبحانه من كل
وسع لعباده في اداء الطاعات والعبادات والاذكار والقرآن^{ات}
وقد راجع الجالات ونبهات من القيام والقعود والركوع والسجود
ومنتقبال القبلة وغيره فقال الله فاذا قضيتهم لصلاة فاذكروا^{الله}
ذيا ما قعودا وعلى جنوبكم وقال تعالى الذين يذكرون الله قياما
وقعودا وعلى جنوبهم يتفكرون في خلق السموات والارض
وقال تعالى وقرءوا الله قانتين وبين النبي صلى الله عليه وسلم
وصحابة الكرام وعلماؤه ان يخشعوا لميلق في كل طاعته وعبادته و
ذكر وخطر من القيام والقعود وتفصيده في كتب الفقه موجود و^{فخت}
بذه القرية بالقيام والوقوف بالا حاديت والاثناعشر عن النبي
صلى الله عليه وسلم وعن الصحابة والتابعين والائمة المجتهدين
واسلف الصالحين صرح ان الله تعالى عليهم اجمعين اما الاحاديث^{نشد}
سنة وقرينة صلى الله عليه وسلم على قبور المؤمنين فحسن ابن

عباس رضي الله عنهما قال مر رسول الله صلى الله عليه وسلم بقبور المسلمين
فأقبل عليهم بوجوه فقال السلام عليكم يا أهل القبور فغير واحد منكم
انتم سلفنا وشحن بالآثار أخرجه الإمام الحافظ الترمذي في مسنده
وعن أبي موسى بن سري رضي الله عنه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم قال سمعت
رسول الله صلى الله عليه وسلم من عرفت الليل فقال اني أمت
ان أنت خضر لابل البقيع فانطلق سحى فانطلقت معه فلما وقف
بين الخضرين قال السلام عليكم يا أهل المقابر ليهن لكم ما أصبحتم منه
الى ان قال ثم استغفر لهم طويلا وعن عائشة رضي الله عنها
قالت ألا أخبركم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عنى قلنا
بلى قالت لما كانت ليلتى انقلب الى ان قالت حتى جاز
البقيع فرفع يديه ثلاث مرات وأطال القيام ثم انصرف الى البيت
وعنها ايضا رضي الله عنها قالت قام النبي صلى الله عليه وسلم
ذات ليلة فلبس ثيابا ثم خرج فامرت جاريته بريدته ففتحت
حتى جاز البقيع فوقف فما أدناه ما شاء الله ان يعصم
ثم رجع الحديث أخرجه الا حاديث لثلاثة الحفاظ الكوفي

ابو يزيد عمر بن شبة في اخبار المدينة الشريفة وقال حدثنا
 ابو داود وقال اخبرنا مبارك قال قال حدثنا الحسن قال اني
 رسول الله صلى الله عليه وسلم على بقيع الغرقه فقام فقال
 السلام عليكم يا اهل القبور الحديث وسند آخر عنه ان النبي صلى
 عليه وسلم قام على اهل البقيع فقال السلام عليكم يا اهل القبور
 من المؤمنين والمسلمين يوقنون الحديث واما الوقوف على
 قبر سيد المرسلين افضل الاولين والآخرين شفيع المذنبين والمرتبة
 للعالمين محبوب باب السموات والارضين اول شافع واول شفيع
 يوم الدين عليه اتم صلوة المصلين واكمل تسليمات المسلمين الى
 ابد الابد فقد روى في احاديث كثيرة واثار حجة كيف لا
 وهو سيد القبور ومنبع النور ومهبط التجليات الالهية ومورد
 القيوضات القدسية وهو محفوظ باللائكة المقربين والمحض
 للانبيا والمرسلين وهو الموصل الى اعلى الدرجات والمغنى الى
 اقرب المشروبات قال كعب بن الاحبار من يوم يطالع الانزل سجد
 الف مرة من اللائكة حتى يحفر القبر النبي صلى الله عليه وسلم فيضربون

بالجحيم ورسول الله صلى الله عليه وسلم إذا
 سوا غروا ومهبط مشيهم فضعوا أشل في لك حتى إذا انشقت عنه
 الأرض خرج في سبعين الفاضل الملائكة يزفونه اخرج عبد الله بن
 مسعود وداود بن الحسن قال الامام ابو بصير في البردة بعد ما
 الذي ترجى شفاعة به لكل عبد من الاجال يستقيم به فاق المنبر
 في خلق وفي خلقه ولم يدعه في علم ولا كرم ولا كرم من رسول الله
 فتنسوا غروا من الجحيم وشفاعة من الدينم به وواقفون لديه عند حرك
 من شفاعة الله لهم او من شفاعة الحكم به وعن عبد الله بن يارقال
 مايت عبد الله بن يارقال على قبر النبي صلى الله عليه وسلم فيصلي
 على النبي صلى الله عليه وسلم وعلى ابي بكر وعمر واهل بيته واهل بيته
 الامام مالك في الموطأ عن ابن عون قال سأل رجل ابا عبد
 الله بن عمر سأل على القبر قال نعم لقد رايت مائة مرة او اكثر
 من مائة كان ياتي القبر فيقوم عنده فيقول السلام على النبي
 السلام على ابي بكر السلام على ابي وقال يحيى في اخبار المدنية
 حدثنا ارون بن موسى الفزوي قال سمعت جدي ابا علقمة

يقال كُنيت كان الناس يسلمون على النبي صلى الله عليه وسلم
 قبل ان يدخل البيت في المسجد فقال كان يعقب الناس على باب
 البيت يسلمون عليه وكان الباب ليس عليه قفل حتى قوفيت
 فاشته رضى الله عنها وايشارواى يحيى الحسينى فى كتابه
 عن جعفر بن محمد بن على بن ابي بن الحسين عن ابيه عن جده رضى الله
 عنهم انه كان اذا جازى سلم على النبي صلى الله عليه وسلم وقفت
 عند الاسطوانة التى تلى الرقعة ثم يسلم ثم يقول مهنياً
 رسول الله صلى الله عليه وسلم قال المطرئى غيره وهذا هو
 السلف قبل ادخال الحجر فى المسجد وروى ابن بابويه عن سلمة
 ابن ردان قال رايت انس بن مالك رضى الله عنه اذا سلم
 على النبي صلى الله عليه وسلم ياتى فيقوم امامه انتهى فقل له لا
 كلبا السيد السهوى فى وفار الوفا باخبار دار المصطفى او
 خرج سعيد بن عمر رضى الله عنه الى منبر رسول الله صلى الله عليه
 وسلم فاذا سعاد بن جبريل قائم يكي عنه قبر رسول الله صلى الله
 عليه وسلم فقال يا سيديك يا سعاد احدث يا خريجه الحافظ لغيره

في مسنده لعله مولانا عابد السندى في حاشيته على الدرر
 وروى يحيى بن الحسن الجلودى عن ابن ابي عمير قال سمعت
 بعض من ادركت يقول بلغنا ان من وقف عند قبر النبي صلى الله
 عليه وسلم فقال ان الله و ملائكته يصعدون على النبي يا ايها الذي
 اسود اصداعه و سجدوا على النبي صلى الله عليه وسلم و سجدوا
 في رواية صلى الله عليه و آله عليك يا رسول الله يقول لها سبعين
 نارا واه تلك صلى الله عليه و آله عليك يا فلان لم تسقط لك اليوم حاجة
 كذا في اسيرة اشيائه واما استقبال قبره اشتهى النبي
 هو قبلة الارواح و الاشباح من العديين و السفليين على اختلاف
 اجمعين اسند به القسيدة فقروا في سراج الائمة و امام الامة
 الامام ابو حنيفة رضي الله عنه في مسنده عن ابن عمر رضي الله
 عنهما قال من السنة ان تأتي قبر رسول الله صلى الله عليه و آله
 قبل القبلة و تجعل يديك الى القبلة و تستقبل القبلة بيمينك
 ثم تقول السلام عليك يا ايها النبي الكريم و رحمة الله و بركاته
 فقد عنده تحقيق الحقيقة الكمال ابن القيم و كذا تبعه في الفصل

السهمودي في الوفاة وروى الامام ابو حنيفة ربح عن الربيع
 السخيتاني انه ونامن قبر النبي صلى الله عليه وسلم مستديرا القبلة
 مشوجه الى القبلة ثم سلم عليه وصلى ثم غلبه البكاء حتى كان له اشج
 عليه اخبره الحافظ طائفة بن محمد في مسند الامام ابو حنيفة ربح
 عنه ازروه الصلوات محمد بن محمود الخوارزمي في جامع ارباب
 وقال المحدث محمد الدين الفيروز ابا دى اللخوي روى عن الامام
 الجليل ابي عبد الرحمن عن عبد الله بن المبارك قال سمعت ابا حنيفة
 ربح يقول قدم ايووب السخيتاني وانا بالمدينة فقلت لا نظرك
 يا يصنع فقبل ظهره مما يلي القبلة ووجهه مما يلي وجه رسول الله
 الله عليه وسلم وبكى غير متباك فقام مقام رجل فقيه فقلت له
 السهمودي في الوفاة وروى ابن رجب عن مالك انه قال اذا
 سلم على النبي صلى الله عليه وسلم فقف للدار ووجهك الى القبلة
 لا الى القبلة وعن ابن حميد قال ناظر ابو جعفر امير المؤمنين بالشافعي
 مسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال مالك يا امير المؤمنين
 لا ترفع صوتك في هذا المسجد فان الله اوتى بالقوام فقام

عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ان الذين
 يغفرون اثمهم عند رسول الله لا يردونهم الى النار
 بناءً على ما في الحديث ان من اذبح ذبائحهم في حياضهم
 لم يردوا الى النار بل اعيدوا الى القبلة وادعواهم الى القبلة
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال لم تصرف وجهك عنه
 وهو وسيدتك ورسيدك ابيك اوم عليه السلام الى الله تعالى
 يوم القيامة بل يستقبله ويستشفع به فيشفع اخره الى الله تعالى
 عياض في الشفاعة في يوم القيمة لم يشفع بسيد جدي وقد
 العلى اني اني عليه الصلوة والسلام في يوم القيمة
 بشارته في يوم القيمة ان الله لا يردني الى النار ولا يردني الى النار
 الشفاعة في يوم القيمة ان الله لا يردني الى النار ولا يردني الى النار
 عند استقالي الى الله رسول الله صلى الله عليه وسلم
 اولى واهم في قوله بولسنا الشيخ عابد الله في يوم القيمة
 في حياضه الى الله المختار واما وضع اليدين على الشمال في الصلاة
 كما في الصلوة ففي الشفاعة قال بعضهم رايته من يركب

التي قبر النبي صلى الله عليه وسلم فوقف فرفع يديه حتى طمست
 انه افتتح الصلوة فلم على النبي صلى الله عليه وسلم ثم انصرف فقلت
 كذا صدقه الحافظ وقد اوردده الحافظ السخاوي في القول البدع
 في الصلوة على الحبيب الشافع واللفظ اخبر ابن ابي الدنيا ومن طريق
 البسيطة في الشعب من حديث عبد الله بن ابي امامة رضي الله
 عنه قال رايت انس بن مالك رضي الله عنه اتى قبر النبي صلى الله
 عليه وسلم فوقف فرفع يديه حتى طمنا انه افتتح الصلوة فلم
 على النبي صلى الله عليه وسلم ثم انصرف وتبعناه ان سيدنا
 انس بن مالك رضي الله عنه فرغ يديه من الركعتين الى قرينة
 ووضع اليدين على السور فوق السرة او تحتها نظرا الى اني انه افتتح
 الصلوة والا فالرفع بطريق الدخايس محل للاستباه
 والطلوع فخال وبالقوف على هيئة الصلوة على جميع المسلمين
 المستقيمين والمستأجرين السابقين واللاحقين من المستقيمين
 والشافعية والماكية والحنبلية وقد صرح بذلك في كتاب
 وقال الكوفي في عدة الاسماء الحنفية ويعني مدينة على شمالها

ابن ابي امامة

في الصلاة وكذلك السيد السهروردي في الوفاء والعلاء السهروردي
محمد بن يوسف الشامي في اسيرة العنودية وامام شافعية العلامة ابن
الحجر الهيتمي في الجوهر المنظم ورسالة الحنفية الملا رحمة الله السندى
الملا علي القاسمي وغيرهم من المتأخرين اصحاب الشرح والبيان
كالشيخ محمد باقر السرخسي والشيخ عبدالحق والشيخ محمد باقر السندى
ان هذا الوقوف والقيام انما هو في الحقيقة لله عز وجل كالقيام
والوقوف لله في المزدلفة والمشاعر العظام لله عاروا الى الله
الى الله الملك العلام غير ان هناك استقبال وتوجه الى الكعبة
الشريفة التي هي بية وحرمه وفي هذا استقبال وتوجه الى
سيد الانبياء والمرسلين وفضل الخلائق جميعين الذي هو
وخطبه صلى الله عليه وسلم قتال في الفرق والتفاوت
مبيناً تفهم ان هذا الفضل ينبغي على صاحبته صلى الله عليه وسلم
التي هي افضل مراتب القرباء وهو مناجاة ومحادثة معه
صلى الله عليه وسلم فقد روى ابو داود عن حديث ابى هريرة
رضي الله عنه انه صلى الله عليه وسلم قال من سألني على الاثر

الله على روحى حتى ارثه عليه السلام وعنه ابن ابى شيبه بن
 حريش ابى هريرة مرفوعا عن صلى الله عليه وسلم عن
 اناس بلغته ذكره القاضى عياض فى الشفا وعن سليمان بن سحيم
 وهو التامى قال است النبي صلى الله عليه وسلم فى النوم فقلت يا
 رسول الله متولاه الذين يا توكل فسيكون عليك نفقة سائرهم
 قال نعم وارثو عليهم كذا فى الموهب اللدنية ولاجل ذلك نزل
 اهل العلم والفرقان المستشرقين بمراتب القرب والاحسان
 فى التاويىة اشارة رتبة رتبة اعلى واكبر على تمام
 والخشوع كمال التاكيد وبقية ابا فيمن استمر في الادب والمجبا
 قال الامام الخواص رحمه الله تعالى فى الاحيار واعلم انه صلى
 عليه وسلم عالم بحضورك وقياكس ويزياركس وانما خلق
 وخلقك فى مثل صورة الكونية فى خيال كائنات عظم رتبة فى
 وينبغي ان تصف بين يدية كما وصفنا وزوجه بيتا كك
 تزوجه حيا انتهى كذا فى الوفا وقال فى السيرة الشافعية
 والى الزاوية فى حال وقته الى افضل ما يستقبل من العباد

الشجرة الشريفة ثم لما كمل في الادب التمام في علمه وادبه
 انتهى فقال العلامة الشيخ رحمه الله بسندي في باب المناسبات
 في الزيادة ثم قصد الزائر التوجه الى القبر المقدس وشيخ
 القلب من كل شئ من امور الدنيا وقيل بكليته لما لم يبق
 ليصلح قلبه للاستعداد منه صلى الله عليه وسلم وتوأم علي
 شغل بقا ذرات الدنيا من الشهوات والارادات ان يصلح
 من في كلب شئ بل بما يخشى عليه من مفسد وانغاض العباد
 بالله تعالى من في كلب فيجهد من في كلب التفرغ ما امكنه ^{حفظ}
 مع ذلك الاستعداد من جهة عمه صلى الله عليه وسلم وعطفه ^{فقه}
 ان كلبه فيها عجز عن ان الله من قلبه زاولا لانا الشيخ محمد
 وليقين انه يثبته كلام الزائر بن بانيه صلى الله عليه وآله ^{جمله}
 الا عظم يعطى من شئ ويثب من شئ فويست اليه خراس ^{كرمه}
 ولا يصلح الى الله تعالى احد الا من طهره انتهى قال ثم
 مع رعيت غايه الادب فقام تجاه الوجه الشريف ^{مستوفى}
 خاشعا مع الله والاكسار والخشية والوقار غاض ^{لشئ}

كلفرت الجوارح فاسرع القلب اضعا يمينه على شماله مستقبلا للوجه
 الكريم مستدبرا لبعته تتجاءه سمارا لفضته على سخوار بعة اذرع لا
 الاقل من السارية عند راسه الكريم ناظر الى الارض او الى السفل
 يستقبله من الشجرة الشرفية مخترعا عن اشتغال النظر بما هو منها
 من الزنية متمشلا صورته الكريمة في خيالك مستشعرا بان عليه
 الصلوة والسلام عالم بحضورك وقيامك وسلامك مستحضرا عظمت
 وجلالته وشرفه وقدره صلى الله عليه وسلم ثم قال مستليما
 مقتصدا من غير رفع صوت ولا اخفار بحضور وحيار اسلام
 عليك يا ابا النبي ورحمة الله وبركاته اسلام عليك يا رسول الله
 اسلام عليك يا حبيب الله اسلام عليك يا خليل الله اسلام
 عليك يا خير خلق الله اسلام عليك يا صفوة الله اسلام
 عليك يا خيرة الله اسلام عليك يا سيد المرسلين اسلام عليك
 يا امام المتقين اسلام عليك يا من ارسل الله رحمة للعالمين
 السلام عليك يا شفيع المذنبين السلام عليك يا شيد المحسنين
 السلام عليك يا خاتم النبيين السلام عليك وعلى جميع الانبياء

والمرسلين والملائكة المقربين السلام عليك على الكائنات
 بيتك وصحابك جميعين وسائر عباد الله الصالحين جزاك الله
 عنا افضل واكمل يا خيري به رسولا عن امته ونبيا عن قومه و
 صلوات الله وسلامه عليك انكي واعلى وانمي صلوة صلاتك على
 من خلقته اشهد ان لا اله الا الله وحده واشهد انك عبده
 ورسوله وخيرته من خلقه واشهد انك قد بلغت الرسالة
 واديت الامانة ونصحت الامة وقمت بالحجة وجاهدت في الله
 حق جهاده وعبدت ربك حتى اناك ليقين الى ان قال
 ثم يطلب الشفاعة فيقول يا رسول الله سالك الشفاعة
 لانا قال شارحه الملا على القاري لانه اقل مراتب الاجراح
 ولا يعبدان يكون شارة الى طلبها في المقامات المشككة
 من الدنيا والبرزخ والاخرت قال في اللباب ثم يترجم
 الى صوب يمينه قدر ذراع فيسلم على خليفة رسول الله صلى
 عليه وسلم ابى بكر الصديق رضى الله عنه فيقول السلام عليك
 يا خليفة رسول الله السلام عليك يا صفى رسول الله صلى

يا صاحب رسول الله السلام عليك يا وزير رسول الله السلام
 عليك يا ثاني رسول الله في الغار ورفيقه في الاسفار معينه
 على الاسرار السلام عليك يا علم المهاجرين والانصار السلام
 عليك يا من اعطاه الله من انوار السلام عليك ورحمة الله وبركاته
 خير ائمة عن رسول الله وعن الاسلام واوله خير الجزاء ورضي الله
 عنك حسن الرضا ثم تياض الى يمينه قد ذراع فيقول السلام
 عليك يا امير المؤمنين عمر الفارق السلام عليك يا من
 يا ربيع السلام عليك يا من استجاب الله فيه دعوة خاتم
 السلام عليك يا من اظهر الله به الدين السلام عليك يا من اعز الله
 به الدين السلام عليك يا من نطق بالصواب ووافق قوله
 محكم الكتاب السلام عليك يا من عاش حميد اوضح من الدنيا
 بشيبه اخراكم الله عن نبويه وخليفته وامتة خير السلام عليك
 ورحمة الله وبركاته ثم يرجع قد نصف ذراع فيقف
 بين الصديق والانشاد فيقول السلام عليك يا صاحب
 رسول الله صلى الله عليه وسلم الى ان قل ثم يرجع الى جدار

وجه النبي صلى الله عليه وسلم ولقيته عند القبر الا قدس على
 قدر رجع او قيل فخير الله تعالى وثنى عليه ومجده ^{عليه}
 النبي صلى الله عليه وسلم يستشفع به الى ربه ويدعوا افعايد به
 نفسه ولو الدية واثنيانده ولين شار من اقرار به وانوانه لمن
 اوصاه وسار المسلمين الى ان قال حسن ان يقول اللهم
 انك قلت وانت صدق القائلين انه منهم اذ ظلموا ^{فقتلهم}
 جباروك الاية حينئذ ظالمين لانفسنا مستغفرون من ذنوبنا
 فاستشفع لنا وطلبنا ان يمن علينا بارتطباتنا وحميتنا
 في زمرة عباده الصالحين الى آخره قال شارحه الله
 القاري عليه راحة ربه الكبار وانما ما اعتاد الناس من
 الاثنيان خلف الحجرة النورية لزيارة فاطمة الزهراء رضي
 عنها فلا بأس به لانه قد قيل ان هناك قبرها وعبادها
 ثم ان طال به القيام بحبس لكثير من الصلوة ^{لستليم}
 والاولى ان يحبس منقش او متوركا او جاثيا على ركبته
 فان ذلك الملق بالادب صلى الله عليه وسلم من الترتيب

ذكر العلامة ابن حجر المكي في المجموع المنظم قال الشيخ رحمه الله
 السدي في باب المناسك فصل زيارة اهل البقيع يستحب
 ان يخرج كل يوم الى البقيع بعد زيارة النبي صلى الله عليه وآله وصحبه
 فيزور القبور التي به يجمعون على يوم الجمعة وقد قيل ان مات بالمدينة
 من الصحابة نحو عشرة آلاف غير ان غالبه لا يعرف ومن
 يعرف عينا او جهة بالبقيع مشهده عثمان رضي الله عنه ومشهده
 ابراهيم ابن النبي صلى الله عليه وسلم ومشهده عباس عم النبي صلى
 الله عليه وسلم ومشهده ازواج النبي صلى الله عليه وسلم مشهده فاطمة
 ثلاثة من اولاد النبي صلى الله عليه وسلم فيسلم على هؤلاء كلهم
 الى ان قال ولقيت ثلاث مثالي لست بالبقيع احدهما
 مشهده مالك بن سنان غربي المدينة داخل السور وثانيهما
 مشهده الحسن بن علي بن محمد بن عبد الله بن الحسن بن علي بن شامي المدينة
 وثالثهما مشهده سعيد الشهداء حمزة عم رسول الله صلى الله عليه
 وسلم ورضي عنهم فاستحب ان يزوره ويزور شهداء كلهم
 ويجعل الآخرة الى يوم الخميس ويدبر مسجد حمزة فيسلم عليه خشوع

وحضوع مع مراعات غاية الادب والاحوال التام الى اخوانها
 قاله في نقله عنه مختصرا وقال الفاضل المحقق الشيخ عبد المحسن المكي
 انه بلوى في كتابه جذب القلوب الى ديار المحبوب كتيل في زيارة
 اهل البيت نقل في كتاب فضل الخطاب عن الامام جعفر الصادق
 رضي الله عنه وعن سائر اهل بيت النبوة انه قال من اراد
 من الائمة كان كمن اراد رسول الله صلى الله عليه وسلم وقيل للرضا
 رضي الله عنه علمني قول لا يبلغ كمالا اذا انا زرت واحدا منكم
 فقال اذا صرت الى الباب فقف وشهد شهادتين انت على
 واذا دخلت ورايت القبة فقف قل الله اكبر عشين مرة ثم قل
 وعليك بكينته والوقار وقارب بين خطاك ثم فقف فلكبر الله
 عشين مرة ثم ادن من القبة كبر الله بعشرين مرة تمام مائة مرة ثم
 قل السلام عليكم يا اهل بيت الرسالة ومختلف الملائكة ومهيطة الكون
 وخران العلم ونهني احكم ومعدن الرحمة واصل الكرم ثم قل
 الامم وعن الصادق عليه السلام والارباب والارباب والارباب
 الرحمن سلامه خاتم النبيين عترة صفوة المرسلين صلى الله عليه وسلم

ورحمة الله وبركاته السلام على أئمة المهدي مصابيح الهدى
 وعلام النقي وذوي الحجج النبي ورحمة الله وبركاته السلام
 محال رحمة الله وبركاته كية الله معادن الحكمة الله وحفظته
 سر الله وحملته كتاب الله وورثته رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ورحمة الله وبركاته السلام على الدعاة إلى الله عز وجل والهادين
 إلى مرضاة الله والمظهرين لأمر الله ونهيه المحققين فمجيء توحيد
 الله ورحمة الله وبركاته اني مستشفع إلى الله عز وجل
 بكم ومقدمكم امام طلبة وداراتي ومسلمتي وحاجتي شهدي اني
 مؤمن بمركم وعلانيتم واني ابرر إلى الله تعالى من عند
 سيدنا وال سيدنا محمد من الحزن والانس والجن صلى الله عليه وسلم
 محمد وآله الطيبين الطاهرين سلم تسليمك انتهى وقال المحدث
 المذکور في الضياء قال الامام الشافعي رحمه الله تعالى ان قبر
 الامام موسى الكاظم رضي الله عنه تزيق اعظم القبور التي
 واجبت ان تنهى فقهاء من كتاب حبيب القلوب وتهدى الله
 ذكرناه من كيفية الزيارة الشريفة والاستشفاع بالاسماء

من الحضرة النبوية والمرتبة المصطفوية على صاحبها الف الف
 الصلوة والسلام والتحية من المختار عن العلماء المحققين قدس سره
 والمعمول عند الاولياء والصالحين سلفا وخلفا من غير تكبير
 ولا ردا وهو كالاجماع السكوني عند جميع ارباب المذهب ^{للعبد}
 عن الافراط والبقدر ليطمئنين المذمومين بالاتفاق عندهم
 قد صرحوا بها في كتبهم وبنوا عليها في رسم آما الافراط
 فافراط الزائر في التخطيم بحيث يشابه عبادة القبر ^{عظ}
 من الصلوة اليه او السجود او الركوع قال النبي صلى الله
 عليه وسلم اللهم لا تجعل قبري شهرة ^{للعبد} ولا يعبده احد ^{للعبد}
 على قوم اتخذوا قبور انبيائهم مساكن ^{للعبد} فخرجوا لانام ^{للعبد} كان فيه
 وقال صلى الله عليه وسلم لعن الله الميود ^{للعبد} والفقار اتخذوا
 قبور انبيائهم مساكن ^{للعبد} فخرجوا ^{للعبد} شجان عن عايشة رضي الله
 وآما القفر ليطمئنين المذمومين بالاتفاق عندهم
 القبر الاقدس بن سبعة باره وما جعل اليه القمار المراق
 والنعام والاذى لديه ورفع الصوت ونقصان ^{للعبد}

عنده ولله الشرف بغير تقطيم ووضع لتعظيم الملبوس
 فزيه وستان في كلك من المستقدات والشكرات قال الله تعالى
 وما كان لكم ان تقولوا رسول الله ولا ان يبينكم ما جاء به من حجة
 ابدان في كلك كان بحسب الله عظيمًا وقال جل ذكره ان الذين
 الله ورسوله انهم الله في الدنيا والآخرة واعد لهم عذابا مهينا
 وبين الافراط والتفريط امور شتهيات تعارضت فيها الآثار
 وحقت فيها الاقوال والطوائف حول الشرف الشريف وتبيل حدة
 العلية ووضع الخد عليه وسعد برانه والتمتع على اعتابه ونحوها
 فالتمس دون من العباد حرموا الا او كرموا بالاسد الباب
 الذي راع ليل تقضي الى المحرم لان النبي صلى الله عليه وسلم قال
 كثيره فضيلة حرم اخرجه الترمذي ابو داود وغيرهم والحفظون
 منهم ابا حنيفة استحبوا تبيير كاجابة العظم قال الله تعالى ومن
 شعرا الله فانها من تقدي القلوب قال سبحانه ومن اعظم
 حررات الله فخرية عذرية وكسوة عذرية للحقيرين منهم
 ان يتجوزوا في حق الله والحق والحق والحق والحق

من لا يملك نفسه من غلبة الوجد وحجب قوت الا من من
 الشيوع ولتقليد العامة ويمنع منها من يملك نفسه حين الخوف
 مما ذكر قال السيد السهمي في الوفا قال السخا فظ ابو عبد الله محمد
 بن موسى بن عثمان في كتابه مصباح الطلاب ان السخا فظ
 ابا سعيد السعفي ذكر فيما روي عنه عن علي ابن ابي طالب رضي الله
 قال قدم علينا اعرابي بعد ما دفننا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 بثلاثة ايام فرمى بنفسه على قبر النبي صلى الله عليه وسلم وحشي
 من ترابه على راسه وقال يا رسول الله قلت فمعا توكلت عت
 عن الله سبحانه واوعينا عنك وكان في انزل عليك لو انهم اذ
 ظلموا انفسهم جارك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لرجعوا
 الله توابا رحاما وحبك لتستغفر لي فتودى من القبرانه غفر لك
 انتهى وقال العلامة تاج الدين السبكي في الرد على ابن تيمية
 في مسئلة الزيارة ان عدم التمسح بالقبر ليس مما قام الاجماع
 عليه لكن السلف انما منعوا من ذلك لمصلحة فظهر عن ذلك
 انهم منعوا من ذلك لئلا يجرى به الجوارح التي لا تليق

وان بلا لا وضع خديه عليه ايضا رضی الله عنه ثم قال لا
شك ان الاستغراق في المحبة يحل على الاذن في
ذلك ولما قصود من ذلك كله الاحترام والتعظيم والناس يختلف
مراتبهم في ذلك كما كانت تختلف في حياة صلي الله عليه وسلم
فاناس حين يرونه لا يملكون انفسهم بل يباعدون اليه
واناس منهم امانة ياتون اكل محل خير قال النخعي
ابن حجر استنبط بعضهم من مشه وعنه نقبيل السجستاني
جواز نقبيل كل من يستحق التعظيم من آدمي وغيره فاما
نقبيل يد الادمي فسبق في الادب واما غيره فنقل
عن الامام انه سئل عن نقبيل من النبي صلى الله عليه وسلم
وقبر الشريف فلم يرد به باسا فنقل ذلك عنه ابنه عبد الله
كما تقدم ونقل عن ابن ابي الضيف لم يني احد علماء مكة من النساء
جواز نقبيل المصحف واخبار الحديث وقبور الصالحين كلام
ونقل طبيب الناصري عن المحب الطبري انه يجوز نقبيل القبر
سئل عن عميل العبد الصالحين انشده لورنا سلمى اثره السجستاني

الف الف للآثره وقال الآخره امر على الديار ديار ليل
 اقبل في الجدار والجداره واحب الديار شغف قلبي ولكن حب من سكر
 الديار ابد وتسل بعضهم عن ابي حنيفة عن معصب بن عبد الله عن
 بن يعقوب التميمي قال كان ابن ابي اسد يحل مع صحابه قال كان
 يصيبه الصمات فكان يقوم كما هو ويضع حذوه على قسبه لنبي
 صلى الله عليه وسلم ثم يرجع فموت في ذلك فقال ابن ابي
 خزيمة فاذا وجدت ذلك تشفت بقبر النبي صلى الله عليه وسلم
 وكان يأتي موضع من المسجد في الصحن فتمرنه ويضطجع في
 في ذلك فقال اني ريت النبي صلى الله عليه وسلم في
 هذا الموضع اراه فقال في النوم انتهى ففلاس الوفا قال
 في الموضع قد ريت قال فاح اصعبه بحبه فكانه ^{بأنه} روض
 سنم بعرقه لميت ارج ^{وغيره} ما فيه والمثري والروح منه
 كالصباح الا بجم ^{وغيره} ولد در الا بجم ^{وغيره} رحمه الله تعالى قال حيث
 لا طيب بعدل ^{وغيره} تر باضم ^{وغيره} عظمه ^{وغيره} طوبى لمن شق مشه ^{وغيره} وملت ^{وغيره} ثم
 ولا ريب عند من ^{وغيره} ادنى ^{وغيره} علق ^{وغيره} بشه ^{وغيره} لاسلام ^{وغيره} ان ^{وغيره} مشه ^{وغيره}

وقد جرى عليه الصلاة والسلام الذي هو طيب
 خلاصته انه لا طيب يعدل تراب قبره المقدس واذا عرفت ما هو
 في الجواب ونعت ما حققنا في الخطاب لا يبقى لك شبهة في هذا
 القيام العظيم بهذه الكيفية عند النبي الكريم عليه افضل
 والتسليم بان لا منافسة بين القيام الذي هو في
 في بعض الاحاديث النبوية لان ذلك من اثار المخلوقات المنيعة
 انما قصد به عرض هذا الامر في وذا من شرفنا لا بد من التميز
 حيث اريد به وجوبه الا انما يتحقق لما يقتضيه من الشرح
 الحديث في قوله عليه السلام في الحديث قال في الامام
 المعتمد بن جابر العسقلاني في فتح الساري شرح الحديث
 تحت حديث قوله الى سيدكم قال بن زبجان في هذا
 امر الامام الاظم باكرام الكبارين المسلمين ومشروعية اكرام
 اهل الفضل في مجلس الامام والقيام فيه بغير من
 واكرام الناس بالقيام الى الكبار واجاب بطبر

عن حديث لا تقوموا كما تقوم الاعاجم يعنيهم بعضنا
 حديث ضعيف بغير سند فيه من لا يعرف وحدثنا من
 احب ان يمشي الرجال قدام الحديث اجاب عنه الطبري ان
 الحديث ضعيف يعني من يقوم له عن السور بذلك لا يعني من يقوم
 له ان ارادوا اجاب عنه ابن قتيبة ايضا بان معناه من اراد
 ان يقوم الرجال على راسه كما يقوم بين يدي ملوك الاعاجم
 وتفسير المراد به يعني الرجل عن القيام لا خيا او سلم عليه حتى
 اين يطال لجواز القيام بما اخرج الشافعي من طريق عائشة
 بنت طلحة عن عائشة رضي الله عنها قالت كان رسول الله صلى
 الله عليه وسلم اذا راى فاطمة ابنته قد قبلت ركبها
 فقام لها فقبلها ثم اخذ بيدها حتى يجلسها في مكانه قلت
 له عائشة ما كنت اذ اخرجها اليها ابو داود والترمذي
 عنه في صحيحهما كما رواه ابن حبان واصله في صحيحه كما
 في المناقب وفي الوفاة لنبوته الى اخر ما قاله الحافظ و
 قال العلامة الشيخ محمد طاهر الفتنى في مجمع البحار في غرائب

المفتاح شرح مسودة المصاحف تحت حديث قوموا الى صلاتكم لم يزل
الشيخ يفتي به يستدل به على عدم كراهية فيكون الامر للاجتهاد
بيان الجواز وقيل قوموا لا عادة الشرع عن الجواز كان
مرضه وشرحه كقولهم لا ضرب ولا دار وتفسيره انما قوموا
سيدكم وتغيب المجلس بآيات في هذا المقام ثم من اللام
وقال بعض العلماء في الحديث اكرام اهل الفضل من علمهم
صلاح او شرف بالقيام اذا اقبلوا بهذا الاحتج بالحديث جازم
العلماء وقال القاضي عياض القيام المنه عن تشكك قيامه
جلوسه قال النووي في هذا القيام للقادر من اهل الفضل مستحب
وهو جازم احاديثه ولم ينص في المنه عن شئ من شئ وقد
جمعت كل فاسد كلامهم في حيزه قال الامام محبة
الاسلام القيام عليه وعلى سبيل الاعظام لا على سبيل الاعزاز
وتعدله بالاكرام لقيامه للتحية لغيره كعادته عليه المصاحف
وبالاعظام لمتشكك في القيام وهو جالس على عادة الامراء
الفخام وقال الملا على المذكور فيه ايضا في حديثه كذا اذا

راجع لم يقدروا على الخروج من كرامته لذلك استعاضوا بغيرهم
 توهموا له وبمخالفته لعادة المستكبرين المتجبرين بل اختاروا الشبان
 على عادة العرب في ترك التكلف في قيامهم وجلسهم وكلامهم
 ومشيهم ولبسهم ومساير انفعالهم واخلقهم وكذا روى
 فينا واتفقوا راسية برار من التكلف قال الطيبي وعلل الكرامية
 بسبب العفة المتضمنة للاتحاد الموحدة لرفع التكلف والحشمة و
 يدل عليه قوله لم يكن يفتن احبا اليهم من رسول الله صلى الله عليه
 وسلم وقال الامام ابو حنيفة في الاتحاد غشت المحقوق مشيهم
 مشيهم والاعتذار وافتقار فانها وان كانت من حق
 الصفة لكن في ضمنها نوع من اللامعية والتكلف فاذا اتم اتحاد
 يطوى بها التكلف بالكلية فلا يترك به الا مسلك نفسه
 لان هذه الاداب لطيفة هرة عن ان الاداب لباطنة فاذا
 القلوب بالعمية استغنت عن تلك الظواهر ما فيها من كمال
 ان القيام وتركه يختلف بحسب الازمان والاشخاص والاعمال
 وقال الملا علي المذکور فيه ايضا في حديث من سئله ان

له الرجال قياما الحديث قيل هذا الموعود لمن سلك فيه طريق
 التكبير بقرينة السرور بالمشول ^{استاد} واما اذا لم يطلب لك قاموا
 من تلقا نفهم طلبا للشواب ولا راداة التواضع فلا باس به وقد
 روى البيهقي في شعب الايمان عن الخطابي في معنى الحديث هو
 ان يامرهم بذلك ويلزمهم اياه على مذنب الكبر والنخوة قال
 وفي حديث سعد لانه على ان قيام المرء بين يدي الرئيس
 الفاضل والوالي الجادل المتعلم للمعلم مستحب غير مكروه و
 قال البيهقي هذا القيام يكون في هذا المقام على وجه البر والاحكام
 كما كان قيام الانصار لسعد وقيام طلحة لكعب بن مالك ولا ينبغي
 للمذنب لقيام له ان يريد ذلك من صاحبه حتى ان لم يفعل ^{حقيقته عليه}
 او شكاه او عاتبه وقال الملا على المذكور فيه ايضا في حديث
 كما تقوم الاحاجم عظيم بعضهم بعضا اي لماله ومنصبه وامن
 ينبغي لتعظيم العلم واصلاح ذكره ابن ملك قال شارح
 سنن طلائعنا ايضا اذا كان القيام والتعظيم له فحسن انتهى تكميل
 الجواب في الاستشفاع بعالي الجنب قال السيد السمرودي

وَاَوْفَارِ اعْلَمُ اَنْ لَا اسْتَعَانَهُ وَتَشْتَقُّ بِالْبَنِي صَلَّيْ اَمْدٌ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 رَجَا بِهِ وَبَقَرَةٍ اِلَى رَبِّهِ تَعَالَى مِنْ فِعْلِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ لِيَسْلِفَ
 السَّالِحِينَ وَاقَعَ فِي كُلِّ حَالٍ قَبْلَ خَلْقِهِ صَلَّيْ اَمْدٌ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبَعْدَ خَلْقِهِ
 فِي حَيَاتِهِ الدُّنْيَوِيَّةِ وَدَرَجَاتِ الْبَرَزَخِ وَعَرَصَاتِ الْقِيَمَةِ اَحْمَدُ اَلَا
 وَرَدْنِيهِ اَنْبَاءُ عَنِ الْاَنْبِيَاءِ صَلَوَاتُ اَمْدٍ عَلَيْهِمْ وَلِنَقْتَصِرَ عَلَى مَا رَوَاهُ
 جَمَاعَةٌ مِنْهُمْ الْحَاكِمُ وَصَحِّحَ اسْنَادُهُ عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ضَلَّى اَلَيْهِ السَّلَامُ
 عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اَللّهِ صَلَّيْ اَمْدٌ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا اقْبَرْتُمْ اَدَمَ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ قَالَ يَا رَبِّ اسْتَغْفِرْ لِي فَقَالَ اَللّهُ يَا اَدَمُ كَدَفْتَ
 عَرَفْتَ مُحَمَّدًا وَلَمْ اَخْلُقْهُ قَالَ يَا رَبِّ لَانَّكَ خَلَقْتَنِي بِبَيْدِكَ وَنَفَخْتَ
 فِيَّ مِنْ رُوحِكَ رَفَعْتَ رَاسِي فَرَأَيْتُ عَلَى قَوَائِمِ الْعَرْشِ كَتَبًا
 لَا اِلَهَ اِلَّا اَللّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اَللّهِ فَفَرَفْتُ اَنْكَبْتُ لَمْ تَنْصَفْ اِلَيَّ اَسْكَبُ
 اِلَّا اَحِبُّ الْخَلْقَ اَنْيَكُ فَقَالَ اَللّهُ تَعَالَى صَدَقْتَ يَا اَدَمُ اِنَّ
 لَّا اَحِبُّ الْخَلْقَ اِلَيَّ اِذَا سَأَلْتَنِي بِحَقِّهِ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكَ وَلَوْلَا مُحَمَّدٌ
 مَا خَلَقْتُكَ صَلَّيْ اَمْدٌ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَصَلَّى اَللّهُ وَصَحَابَهُ رِيْدَانَهُ اَطْبَارَهُ
 وَزَادَهُ وَهُوَ آخِرُ الْاَنْبِيَاءِ مِنْ دَرْجَتِكَ اِلَى آخِرِهَا قَالَ سُبْحَانَ

واما اعتقاد الناس وصدور عقار فامينهم لاسيما في الحرمين
 الشريفين من القيام عند ذكر الولادة بشرفية البندية في
 قرعة كيفية مولد الذات لمصطفوية صلى الله عليه وسلم وشراف
 ومجد وعظم فهو بدعة حسنة لانه داخل تحت قواعد الشريعة وهو
 ليس فيه مخالفة للسنة ولا مضادة وبنيو الدخول فيها وجوبات
 فقبل تعظيمه صلى الله عليه وسلم عند ذلك وقيل لتعظيمه
 صلى الله عليه وسلم حينئذ وقيل لتصور انتقاله من عالم الارواح
 الى عالم الاشباح او تخيل بروزه اشرف من بطون
 امه الحنيف وقيل غير ذلك ولا يخفى ما فيها من الانظار والاعتبار
 والذي يغيبه هذا الفقير ان صلى الله عليه وسلم هو شكر الحق تعالى على
 نعمته اجماده صلى الله عليه وسلم وخلقه وبعثه التي هي
 من اعظم نعمته تعالى على العالمين واكبر منته سبحانه على كافة
 المومنين كعبه لا وهي نعمته لولا ما خلق الله المخلوق وما
 المعبود به وما خلق المخلوق له الجنة والجنة فطقت بهما
 والشر والهدى وما خلق بهما الجنة والجنة فطقت بهما

والمرسل نبيا بعد جيل صلوات الله تعالى وتعالى عليهم عموما وخصوصا
 افضلهم خصوصا قال الله تعالى لقد من الله على المؤمنين اذ بعث
 فيهم رسولا من انفسهم يتلو عليهم اياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمة
 وان كانوا من قبل لفنئ من قبل ان يسبحون وقال سبحانه وما ارسلنا
 الا رجا للعوالمين وقال صلى الله عليه وسلم فيارواه الله يا عيسى
 ابن عباس رضي الله عنهما مر فذعا انا في جبريل فقال يا محمد لا
 ما خلقت الجنة ولو لاك ما خلقت النار واتي رواية ابن عباس
 ان لاك ما خلقت الدنيا كذا اغراه لهما الملا على القمار فنيا لهما
 من نعمة يحجب على كل الخلق شكرا وشكرا على النعمة يستلزم ذكر
 وذكر في الملا خير من ذكر في النفس لا جل في لك وضع الجوارح
 العاشقون اهل السنة والجماعة لذكرك كيفية مخصوصته
 من اجتهادهم واستحضار قلوبهم لذلك الشكر وتوجيههم اليه بالكلية
 وذكرهم كيفية حمد صلى الله عليه وسلم الذي يوجب طبعه
 وجوده ايشهره فيه وما ظهر في انشاء ذلك العمل المنيف من
 الايات البارات والخوارق والمعجزات وكيفية ختمه

صلى الله عليه وسلم طلع من جوده اسود وبروده من
 عالم الغيب الى عالم الشهادة وقد ومن عالم الارواح الى
 عالم الاشباح وحضور الملائكة الكرام وسنة وحريم بنت عمران
 وحضور جوار الجنات بتوفيق الهوتف واخا واليزان ثم الى
 كسرة وفضن معين في سماء وغنن بحية سادة وابتشار
 الانس والجن والوحوش والطيور والملائكة واهل البر والبحر والدينا
 والآخرة بقدر صلى الله عليه وسلم يهيون مجمع ذلك المولود الشريف
 فيكون له الكمال السرور ويختبر تمام العجور وشكر الله على
 حصول هذه النعمة العظمى والدولة القصوى ومن تمام ذلك شكر
 الطعام الطعام عشب ذلك المولود الشريف وتزوال القيام بالبر
 شكر الحق تعالى على هذه النعمة السنية وقد كان بحق القيام
 لا دار الشكر من شروع ذكر المولود الشريف الى انتهائه لان
 الشكر انهم مجرد ذكر النعمة وحيث كان في ذلك حرج وكلف
 اكتفى بالقيام الشكرى عند ذكر الجزر الاعظم من مسبب هذه
 صلى الله عليه وسلم الذي هو موضع المنيف حين ظهور وجوده

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حبيب
 في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب
 عنهما يذكر عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن
 بحماد وهو قائم ثم يقول الحديث قال واخرجه الباقى في شعب
 الايمان انتهى والاحديث برارة عايشة نفى صحيح البخارى عن
 عن عائشة رضي الله عنها في حديث الاكتاب قالت فوالله ان
 رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت
 حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخمد
 منه مثل ثمان من العرق وهو في يوم شات من نقل القول
 الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت
 ابي تلم بها يا عائشة اما الله فقد يررك فقالت ابي قومي
 التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل الحديث
 قال انفسطما في قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشركه
 ابي اشكره على ذلك بالقياس اليه وكان القياس اليه

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حبيب في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب عنهما يذكر عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن بحماد وهو قائم ثم يقول الحديث قال واخرجه الباقى في شعب الايمان انتهى والاحديث برارة عايشة نفى صحيح البخارى عن عن عائشة رضي الله عنها في حديث الاكتاب قالت فوالله ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخمد منه مثل ثمان من العرق وهو في يوم شات من نقل القول الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت ابي تلم بها يا عائشة اما الله فقد يررك فقالت ابي قومي التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل الحديث قال انفسطما في قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشركه ابي اشكره على ذلك بالقياس اليه وكان القياس اليه

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا ختم القرآن عاقما قال كذا رواه ابو العزيم بن حبيب في كتاب الوفا وبرائة من ابی جعفر قال كان علي بن ابي طالب عنهما يذكر عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كان اذا ختم القرآن بحماد وهو قائم ثم يقول الحديث قال واخرجه الباقى في شعب الايمان انتهى والاحديث برارة عايشة نفى صحيح البخارى عن عن عائشة رضي الله عنها في حديث الاكتاب قالت فوالله ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يخرج احد من اهل البيت حتى انزل عليه فاخذه باكان ياخذ من البرجار حتى انه ليخمد منه مثل ثمان من العرق وهو في يوم شات من نقل القول الذي ينزل عليه قالت فلما سترى عنه وهو يصيح فكانت ابي تلم بها يا عائشة اما الله فقد يررك فقالت ابي قومي التي فقلت والله لا اقوم اليه ولا احمل الا الله عز وجل الحديث قال انفسطما في قومي اليه صلى الله عليه وسلم لا اجل تشركه ابي اشكره على ذلك بالقياس اليه وكان القياس اليه

صلى الله عليه وسلم هو الأفضل والأكمل لديها سنة ذلك
 المقام لا دونه وشكره عليه أفضل الصلوة والسلام عليها أعمال
 المنزل عليها من الحق المتعالي عليها معنى الأدلال على الخلق والتجليات
 فكيف لا يجب القيام من يجب عليه شكره صلى الله عليه وسلم
 عند تذكرا انعم عليه بوسيلة من النعم الطاهرة والباطنة والظاهرة
 والاضروية فانه فانه هو الاصل عند اهل المالاب والابواب
 والنفس من الكتاب فقال العبدات الشيخ علي ابي الحسن الحسين
 اختلف في كتاب ابن العبد في سيرة الامير الماسون
 بالسيرة اختلفية غير عادلة كثيرة من الناس في السيرة
 صلى الله عليه وسلم والحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا
 ان هدانا الله صلى الله عليه وسلم والحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا
 قال سيدنا عمر بن الخطاب رضي الله عنه في كتابه في بيان الناس
 الصلوة التواضع فثبت في الحديث وقد ورد في القيام عليه فثبت
 صلى الله عليه وسلم من عالم الائمة وشمس الائمة ويناها وكرام
 انما نام تقوى الدين السبكي وقد بعد هلي ذلك مستحق الاسلام

في عصره فقد حكي بعضهم ان الامام السجكي اجتمع عنده جمع كثير
 من علماء عصره فانتهى بالقول القصر صري رحمه الله
 وشرفه وعظمه صلى الله عليه وسلم به قيل لم يدع المصطفى الخط
 بالذنب به على ورق من خط الحسن بن كعب به وان بعض
 الاشراف عنده ساعده به قيا صفر فاو شيئا على كعب به
 ذلك قام الامام السجكي رحمه الله تعالى وجميع من بالمجس
 ان كثير بذلك المجس وكفى ذلك في الاقدار وقد قال ابن حجر
 الهيثمي رحمه الله والحاصل ان البدعة الحسنة متفق على ندها
 وعمل المولود واجتماع الناس له كذا لك اى بدعة حسنة ومن ثم
 قال الامام ابو شامة شيخ الامام النووي رحمهما الله تعالى من
 احسن ما ابتدع في زماننا ما يفصل كل عام في اليوم الموافق
 ليوم مولده صلى الله عليه وسلم من الصدقات والمعروفات
 الزنية والبسور فان لك مع ما فيه من الاحسان للفقراء
 مشعبية صلى الله عليه وسلم وتعتبه في قلب فاعل لك
 وشكره تعالى على ما من به من ايجاد مولده صلى الله عليه وسلم

الذي ارسله رحمه للعالمين في الكلاس قال السني وحي لم يصدر
 من السلف في القرون الثلاثة وانما حدث بعد ثم لا يزال العلم
 الاسلام من سائر الاقطار والمدن الكبار يعيدون المولده ويقيمون
 فيه لياليه با انواع الصدقات ويعتفون بقبره مولده الكريم
 ويظهر عليهم من بركاته كل فضل عظيم قال ابن الجوزي من خرج
 انما ان في ذلك العام وشهره عا حله بنيل النجيه والمم
 واول من احدثه من الملوك صاحب اربل وصنف له ابن حبه
 رحمه الله كتابا في المولده سماه التنوير بمولده البشير المنير
 فابانه بالف دينار وقد استخرج له الحافظ ابن حجر صلا
 من السنة وكذا الحافظ السيوطي رحمه الله تعالى انتهى
 مختصرا ونذاخرها اوردها في الجواب بعون الملك الوهاب
 من الاحاديث الصحيحه والنقول الصريحه والبراهين الباتية
 والبراهين الظاهرة والتحقيقات الدقيقة والبدقيقات الالهية
 ويرحم الله المنصف المتامل البصير السناقد الذي اذا عرف
 الحق اذعن له وقبيله ولم يعاند فقد ظهر الحق واستنار ظهوره

الشمس سنة رابعة النهار واسم شيخنا الحنفى ومولانا
 الشيخين ورجلنا ونعم الوكيل واخذ وعلمنا ان الحمد لله رب العالمين
 وصلى الله وسلم على سيدنا محمد سيد الانبياء والمرسلين وشيخنا
 المذنبين المبعوث رحمة للعالمين على الاله واصحابه ومن تبعهم
 باحسان الى يوم الدين + فقد تم المكتوب اللهم صل وسلم
 على محمد النبي نورك وعلى ائواره كما تحب وترضاه وشفعه
 فينا وترحمنا به

و مضامی آنها خلاصه عبادت است قال صلی الله علیه و سلم
 الدعاء هو العبادة ^و الدعاء مع العبادة فی المشکوة و چون بر
 نظر داعی تا افعال ضار بافعال حق سبحانه لازم می آید
 پس داعی که خلاصه عبادت است بمقتضی تشویع و خضوع و طلب
 ذل و فقار مع الرضا است و تا تأثیر اثر فضل عارف فضل
 و چون برگزرد سکوتش فضل هم و درین محل عبادان
 اطاعت است و خلاف اینهمه هوای نفس است که میسر و مفهم
 افزایت من اتخذ الله سواه زمین پس سخن است ویراجا است
 دعوات قال صلی الله علیه و سلم اعلوا ان الله لا یستجیب دعاء
 من قلب غافل ولا ید فی المشکوة و فی عن سلمان الفارسی
 قال قال رسول الله تعالی صلعم لا یرد القضاء الا الله عار
 الحدیث رواه الترمذی باید دانست قضا و امر است میان
 قاضی و مقضی مراد و دعا و امر است میان داعی و مدعو
 پس او سبحانه قاضی است باعتبار و مدعو است باعتبار
 پس معنی آنکه میگردد اند او سبحانه که برادر مدعو است قضا را

که بر او مقتضی است بدینای داعی سبب را ذکر فرمود و معلوم بلا
 المرام و نصاحه الکلام پس او سبحانه را دوست برای فضل خود
 نه غیرش از آنکه مانع و ممانع نیست مفضل او سبحانه را پس
 و ردش از فضل او سبحانه معلوم او سبحانه است باید دانست
 قضا بمعنی اجراء است لقوله تعالی و اذا قضی امرنا انما یقول له
 کن فیکون و گاهی تخرید کرده میشود بمعنی مضاف الیه خود پس
 محکوم میشود بان بالعرض پس بمعنی اجراء در اینجا حجابی حادث
 است پس ردش به تعلیق دعاء در مرتبه مبهم ممنوع است
 و تقدیر قضا را مرتبه بان باید دانست قضا و قدر از صفات
 اضافیه متعلق بصفات حقیقه او سبحانه بمعنی مخصوص خود است
 نه آنکه قضا مرتبه اجمال معلوم است و قدر مرتبه تفصیل معلوم
 از آنکه علم قدیم اجمال و تفصیل را کمال سبط خود شناسد
 و الا جهل در جهتی لازم است و الا اجمال تفصیل علم
 و الله تعالی اعلم بالصواب و فرمود سبحانه و اذا سالک
 عباده عنی فانی قریب ط احیب و عوده الداع اذ ادعاه

فلیسجید الی ولیو سنو ابی لعلم یشد دن ترجمه و تحقیق
 الوقوع است که بهر زمانی سوال کنند ترا بند کال من کیفیت
 یا مجوز فی المضافات و آن چنانست که سوال از من پس ^{مختصراً}
 نزد یکم بذات خود پس این شید بذات ^{مختصراً} در خلاف است که
 گفته شد نزدیک است بصفات خود نه بذات تحقیق این
 در ذکر کیفیت الحیه و القرته و الاحاطه مذکور است هم بر
 اجابت چنانکه قبول میکنم دعای دعا را بر گاه که خواند مرا
 بر گاه چنین است پس باید که جواب خواهند لقبول مسئول
 یا جواب دهند لقبول مجبره که شش کاف بیان قبول قضای
 مسئول م خاص بر آن است درین طبع دعا که مسالت
 بارسل صلعم واقع شود یا برای من اسے رضا من یا قربت
 یا اجابت خصوصاً یا عموماً بی تردید و باید که ایمان آرند من
 درین مسالت بارسل صلعم و استجاب که منتج شایع رضا
 و غیره خصوصاً یا عموماً است پس شفقاً و رحمتاً بحواله احتیاط
 اصنافی عباد فرمود امید است شش امید میکنم یاکندم که این

براه شوند بقبول این مدعایش اسے مسالت بارسول کریم
 صلعم و اجابت از دو سجانه وسلم است که ایمان صفت اختیاریه
 عبید است پس ترجیح مشیر شفق و رحمة تواند شد نه مشیر احتیاج
 که عدم احتیاج خود ظاهر تر است م باید دانست از انحصار
 است بشرط عام الزمان محقق الوقوع پس مقتضی است بر
 اباقه سوال مذکور الکلیف در اما و حذف مفعول ثانی مشیر
 توجعش است و عباد با اخلافة عام است بمنظریه تضمینی و التزام
 بوجودات قدیمه بنا بر عموم لفظ و خاص است بمنظریه تضمینی
 بوجودات قدیمه بنا بر خصوص محل اسے مسالت بارسول کریم
 صلعم و استعارت مفید مبالغه مشبه و قریب است مسلم اهل تحقیق
 و حذف مفعول قریب توجعش مشیر تفاوت مراتب قریب
 بر وفق تفاوت مراتب مفعول پس قریب بعید سائل از رسول
 کریم صلعم مقتضای مفعول خصوص محل این تمثیلات است
 و مقتضای عموم لفظ از محکات و تیز باید دانست این کرمیه
 ایماست از حدیث تفسیر جلالی خاصه طلب بمعنی فلیجی بوزن

دیگر دارد ارتفاع جهل است از ثابته صفت به نسبت تو
 صفت اصنافی رسول الله تعالی صلعم با چنین فضائل که
 و نفی استقلال از نقوش صلعم چنانکه در کریمه قل لا اله الا انت
 نفعا و لا ضرا الا به است با اخبار پیشین اعجاز او در صورت فلجیحید
 معنی خواه طلب است و ضما را مرغائب و اسم لعل راجع بعد
 براد مخصوص الحمل یا اثبات فضیله صفات اصنافی رسول کریم
 است صلعم با چنین فضائل که نسبت در مقابله منکرین با اثبات
 پیشین اعجاز او در صورت فلجیحید بمعنی فلجیحید با رجوع ضما
 امر غائب و اسم لعل بسوی عباد براد عموم لفظ غیر مخصوص
 است تدبر و ادب است نه پراگنده مغزی و تبر صورت
 جواب سائل از قریب مذکورشان نزول است باز یاد
 مطالب دیگر تعلیم طریقه حسن عار و سبب اخلاص است بدلائل
 ترجمی و استعارت ترکیب نحوی اذا سالک عبادی
 مشبهه معنی بتقدیر گانه سال معنی مشبه به استعاره نامع عن
 تجا و ز پس مشبه و مشبه به بشرط تحقق الوقوع عام الزمان

بنحیثیه اذ است غانی قریب مع تقدیر بالا اجابت مستغرق
 قریب جمله مستغرقه عنها مشبهه اجیب اجم شرطیه مستغرقه
 بتقدیر حرف تشبیه ای کما اجیب اجم مشبه به پس این مجموع
 جزاء شرط اذ اسالک اجم است جمله خبریه و این شرط استیفاء
 و تشبیه از فصل مطبق توان دریافت والا وصل توصیف
 یا عطف جزاء با اجمال شرط متاخری باید یجیب الی و
 و لیونو ابی جمله معطوفه جزاء شرط محذوفه اے اذ اکانه
 الا مکرر و سوید این مع عاکریمه و لو انهم اذ ظلموا انفسهم جابرک
 فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول لوجه و الله ثواباً جهاد
 است و آمینونی یا عباد الله و نیز باید دانست در صورت
 اختیار عن حکایتا طول است محذوف بی دلاله قل لا بد منه جزاء
 سبب عدم استقامت معنی این خبرش ای غانی قریب
 هم برین شرطش ای اذ اسالک هم است شرط بر
 است بطول هم و حذف بی مقصود و تاویل باشارت
 عطف خاص بعباد بمقابله و سلطت با رسول نامحذوف

دهم شرط و تعمیم از ابی معنی بود پس کلام هر چه چو تیا لونا که
 عن الروح قل الروح من امر ربي و تیا لونا که از انفقون قل
 العفو مستقیم المعنی شود و اگر از انکه ان برده شود بمانی بر
 سوال تجزیه اجزاء بلفظ قل بنا بر سبب اتصال زمانه در جزا شرط
 باذا العفو است پس اش اسی شرطیه باذا است تحقق وقوع
 جزا با اتصال زمان خواهد که شرط را تا تاثیر در جزا است
 و حال آنکه شرط تحقق الوقوع مقبیه الزمان بالماضی است
 پس استقنای معنی بجزا بلفظ قل چون تواند شد مضمون
 اش عطف است بر جمله بنا بر دلیل الحذیه م صحت جزا
 بشرط ممکن الوقوع بحاصل جاعل است پس باوقوع شرط
 بنزد مگر بوقت جعل جاعل بحذف اذ که بشرط اذا و ان
 تحقق اش صیغه ماضی م بشرط ان اش ای وقت جعل
 جاعل وقت بشرط است نه وقت وقوع بحذف اذ که بشرط
 اذا و حذف ان تحقق بشرط ان م که در اینجا مستقیم المعنی
 تجزیه انظمه نشان نزول و تعمیم فاعل اش ای نظم

صیغه جمع فاعل سالک است و در سوال مذکور شان نزول
 نفر د سائل م فهم سخن بر لب است و اگر گمان برده مستقبل
 حلات زمان سوال مذکور است لیکن آنکه جواب سائل از قرب دین
 ضمن متصور کرد و و جزا ممکن الوقوع محتاج و مخصوص الزمان
 ش اشارت است باستقائت معنی قل مقابله شرط مستقبل
 مخصوص الزمان بوجود عالم شهود م و لیکن تحقق وقوع شرط
 زمان مستقبل مروی نیست و اگر باشد مقوله قل انه است
 و لیکن انی مشیر بخصیصه طهار رحمة بقرب واجابة تواند
 و هنوز حذف قل و استقائت معنی تعمیم اذا بمفهوم شرط و جزا
 قل همچنان منظوریه است و اگر گمان برده شود معوم زمان
 اجمال سوال قرب در زمان عام تحصیل حاصل شهرت تحقق
 قرب حق تعالی از کتابش الله تعالی و کتاب الرسول صلعم
 م است و اجمال جواب بعدم اثبت استماع بعض سائل
 ش است م یا عدم جواب به بعض سائل مخالف امرش
 است و این تردید است بر اجمال جواب م با وجود تنویر سائل

انهم عباد و محسن مطلق مانع توفیق و عطا نیستند و باطل است
 بجزای شرطی ای اذا دعوتهم او دعوتهم سنائی ایمان طاعة است
 حاصل عبادت چه امر بر غیر حاصل تواند شد و همچنین و لیونوا نیز
 و نیز ایمان بر ایمان حاصل باطل است و معنی تاکید راسته مانع
 چه تاکید بر بعد و مطلق و تأویل اصل را بقدر عدم وقوعش منقضی مانع
 و تفاوت معنی تفصیل فائده فلیستنجید و اولیونوا را ناقص میکنند و باطل
 تاویلش بخوبی را چنین جائزین یا غائبین بگویند راست نیست
 اصلش که معنی تمنی است و نیز باید دانست که این بیه دلیل دعوت
 استعانة از رسول کریم صلعم تواند شد و نیز دعوت رسول مقبول
 عالم روح و عالم شهود و عالم برزخ عموماً از انبیاء و اولیاء و
 ملائکه علی بنیاد علیهم السلام فرمود صلعم توسلوا بی الی
 ربکم + و آن خواست شفاعت از دست صلعم یا خود است از
 حق تعالی بکاستی که بجا است صلعم چنانکه در حدیث شریف
 از حضرت آدم علی بنیاد علیه الصلوة و السلام مذکور است یا رب
 اسألك بحق محمد ان تغفر لی و از آن حضرت صلعم اللهم اننا

بحق الیائسین علیک ان تعبت فی غیر ذلک و لا تعبت به
 و ان تجری من النار و جوان در لحد حضرت فاطمه منت است در آن
 معلوم دعا کرد و صلعم اید الذی یحیی میت مبرجی لا یموت اغفر لای
 فاطمه منت است و مع علیها زهدا بحق فیک الانبار قبل فیک
 ارحم الراحمین باید منت هر چه کند او سبحانه از نفع و ضرر خود
 همه راجع بحکمت معلوم است سبحانه نه بوجوب حق و غرض که
 مستلزم جبر و اضطرار باشد سبحان الله عن الله التبعیض است
 کرم و رحم او سبحانه و کما استی که بحال بعضی عباد است حق غیر او
 که شاید از وجوب و اید بر او است سبحانه کما قال سبحانه حقا
 علینا ننجی المؤمنین ایش تنبیه از تبار و قولی است که گفتند بحق
 فلان گفتن ممنوع است چه برسد که در جل حق از کسی باشد ای
 دلیل آوردند برین از عدم و وجوب امر بر حق سبحانه و نظر کردند
 بر قرآن مجید و حدیث شریف هم زین پس سخن است در ترتیب
 اثر دعا با جابت حق سبحانه و ان بالکمال است حسب مراد تخصیصا
 با عجز زش ای بی اشتراک غیر اعجاز و تعیما غالبا بکرامت

و لکن حق علینا انما یجوز

شش است با شتر که غیر یعنی اعجاز و معجز است هم و شد و در
 معجزات یا با شتر که تخفیف یا غایب است و معجزات و شد و
 با اعجاز غایب یا شتر که معجز است یا ماول است به بدل تخفیف یا غایب
 معجزات و شد و در کبر است و آن نیز غایب است یا با شتر که
 الی الاخره و تیریدنی است با غایت در پدید آمدن که در بدل
 بقدرت است که در حجت و وفات است و حقیر از غیر است
 و ایسا که نفع ناخر است و این شش داعی هم پس از بدو
 علم در اعراض حکمت و کفران حجت و این پس شش ای ترب
 اثر و عاقل از این ذکر هم بقدرت و تطبیق و عاقل از این
 حجت است از این است زیرا پس شش است در حجت و دعوت
 از این نیز معجز است که قال سبحانه احییایموة الداع
 از ادعای الایموم داعی و از این انسان نیز و عاقل
 سبب الیه ثم اذا خود نموده شتر که مانع بود از این قیل و
 اثر از ادعای شتر که سبب و عاقل از این پس از بدو
 قال رب فانظرنی الی یوم یعنون ه قال فانک من الشاکر

و دعای فرعون استدر اجالهم باید دانست در کرمیستفاده
 الیه این نیاز الایه این نیاز متعلق بکشف مبدء دعوی الیه است
 بحال حسب مراد بافتراق مراتب مذکورش که در ترتیب اثر
 دعای مذکور است هم پس نفی نمیکند اجابت دعای که ترتیب اثر
 بالمستقبل باشد یا بدلی و نه معارض باشد عموم حبیب عوده
 الدعای را و نیز بدانکه سلب نسبت به احتیاجی محتاج بمحتاج الیه
 که بحقیقه خودش غیر منقطع است مطلقا شتمین از سلب
 نسبت به احتیاجی هم سلب مطلق محتاج خواهد گشت و بعضا
 موافق دعوی است شش اسے بقضای بعضی حاجات
 پس نفی بعضی مادل باشد به بدل بحال یا بالمستقبل یا با
 هم و اگر قطع نظر کرده شود از دعا با نجاح حاجات گفتار
 استدر اجالهم نسبت به غیر معلق بدعا و دعوی بی دلیل خلافت
 مائیت و بدیه است زمین پس سخن است در تحقیق معنی
 دعای عاراکا فرین الافی صلالی بدانکه دعای مضمون عبادت
 است و مضمون غنی است نیز در دنیا و هم در آخرت پس با تخصیص

الحمد لله رب العالمین یا الله تعالی مع موافق محفل
 نزول حکم کرده شود ای که آنچه درین عالم انکار بسته به ایمان است
 استغاثه باشد یا عبادت اضلال است بصیرت فی الشیء یا مفعول
 جزئی یعنی نیست عبادت و خواسته کافر که در بعضی اضلال است
 گمراهی و اطمینان یا بجای رسیدنی نرسیده یا گم شده فی
 نیست و نابود شوند و عند الله تعالی اجران سخن در و قبول
 و عار است و آنچه در آخرت است از الله سبحانه استعاده و انهم
 گم شده فی است اجابت پس تعارض رفت زمین پس باید در
 انکار اجابت دعا کفر است بانکار قصد قطعیه العباد بالله تعالی
 سئل اللهم وفقنا لما تحبه وترضاه اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة
 وعلی جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فیما وترجمناه به
 ذکر کیفیت حدیث شریف لا تحبوا قتل
 شما و حدیث شریف لا تحبوا قتل
 بسم الله الرحمن الرحیم
 بخدا و شایسته نصیب علی رسول محمد و شفعه و علی و

هم مستحسن و در اعجاز است بدالالت بالانشارت به پیشین گری
 گرفتن قبر مبارک صلعم و قشیکه وجود یا بدیچو و روشن باقی است
 مرثیوت متقدم را که انطیاق پذیرفته در آئینه درین بیان
 که قبر شریف حضرت صلعم را روشن گشتند معنی غیر از آنست
 اعجاز است به پیشین گوی گرفتن قبر مبارک را صلعم غیر مانع
 و در می گفتن لفظ روشن هم و نیز بعد تحقیق حقیقه عابدیه و معبودیه
 من تحقیق حقیقه عابدیه و معبودیه از جای تحقیقش در ذکر
 کیفیت صلعم و المعصومه واضح است و در اینجا انشارت باطل
 آنکه در وجه تشبیه معبودیه روشن پوشانیدن داو و خلاف
 بر قبر به تحقیق گل و صندل بر آن گرفته اند ای و اگر برین
 لا اهل ولا حموة الا بالله العلی العظیم هم و عبادت من تحقیق
 عبادت در ذکر کیفیت صفة اشتراک و صفی با همه سجهانه ذکر
 است هم محمول میتوان شد که معبودیه مخصوصه روشن که از
 عوارض عارضیه بعد تشبیه است مقصود باشد چنانکه از حد
 شریف لاحق دانسته شود با همان اعجاز اگر انطیاق پذیرفته

و در خبر دوم ثبوت متقدم بنی بجای زسد و معدوم حکمی بمقابله
 موجود حقیقی اعتبار نمی گیرند و شطب انطباق ثبوت متقدم موجود
 حقیقی است و معدوم ثبوت متقدم معدوم حکمی است بعد از ساقط
 بخلاف عدم لاحق که معدوم حقیقی است هم و قوله صلعم اللهم
 لا تجعل قبری و ثنا یعبدا شتمه غضب الله علی قوم اخذوا قبور
 انبیائهم مساجد و شطب اخرجه الامام بالک و غیره هم موید این احتمال
 اخرتوانند شد چه درین محل ثبوت متقدم بفعل عباد مقصود نیست
 بلکه محرز عنه است بدلالة خطاب مگر بفعل مخاطب پس دانای آن
 ش ای ثبوت متقدم بفعل مخاطب هم رسول دست صلعم
 و اعجاز است پیشین گوی بدلالة بالاشارة باقتضای
 مرثیوت متقدم را که بعد وجود قبر شریف مترب انطباق
 است بخلاف لاتخذ و اش که مقصود اینجا ثبوت متقدم
 بفعل عباد است هم و نیز لفظ تعبید مدلل بعوارض عارضیه
 فارق است میان مقصود حدیثین در وجه تشبیه بعوارض ذاتیه
 و عوارض عارضیه باید دانست که از اصل اخذ پیدا است که

مسجد خیر قریب یا رعم را جانتانید استند و الا فضل عبادت
 در جوار صلی را رضی است یا پیش سجده میگرفتند بنی
 مخصوصه الوثن چه بنا جبرج مسجد نفیج جیم مستند معنی سجد
 مستقیم المعنی نیست تالی کنی در یابی و البته درین وقت کسان
 که پیران سجد پیش می پرستند پس چه اعتقاد باشد بر رسول
 تعالی صلعم و ازینکه که در اجم بدین اعتقاد در باطن
 پرستیده باشند ازینجا آید شد که بنا بر راز نهان عرض شود
 صلعم اللهم انجیل قبری و ثانی عید امید است که این راز
 نهان ببرکت دعا حضرت صلعم و حرمت قبر شریف عیسا
 نشود چه سجد و ان اصنام در نار باشد صلعم تعالی علی قبر
 محمد فی القبر و استند جمله خبریه بنا بر تذکر است ازینکه چه
 حال باشد در گرفتن قبر مانند و شن شن نه دعایه مخالف
 شان رحمت هم درین حدیث شریف هم دعا است و هم توفیر
 و هم تذکر نه آنکه ادب و زیارت و تعظیم قبر مرا کمندید تا که
 زیارت و ادب و تعظیم قبر و مقبور ثابت است باید دانست

هر سور ادب ادب است پس بنی از ادب بعدیم ترک سور ادب
بنهایت کفر رساند و الله تعالی اعلم بالصواب ^{فقط} تفسیر
لا تتخذوا قبری عید الهم الله المعبود و المعصومة علی رسول
المحمود و معصوم لا تتخذوا قبری عید از چهار زبان اختیار
قبر را عید باید دانست اخذ و اتخاذ مضیه است بر منع جواز
مقصود کما فی قوله تعالی خذوا ما آتیناکم بقوة الایه پس
نیز وجه تشبیه عرض بعرض قام بنیر شبیه و شبیه به شب
قبر شریف و عید م یعنی ش ای عرض بعرض م زیارت
زار و لقای مومنین بزیارت و سرور بر روز عید که در سال
از دو بار پیش نباشد یعنی کمتر بعرض ذاتیه که استقامت
معنی نیار و ش عرض ذاتیه عید عبادت ساز عباد و
مراحم از رحمن در آن روز است هم و حذف حرف تشبیه
باستفاده توسع و وجه تشبیه و تاکید معنی عنه با اتصال
مفعول به است ش عطف تاکید بر توسع و تعلق با
تقلیل با اتصال با استفاده م پس حاصل آنکه سرگز اختیار کنند

زیارت قبر را همچو اقامه منتهی زینت و سرور و عزت
 که کمتر است پس بنویسید بر تکیه حضوریت غیر مقید
 زینت و سرور را بهر حالیکه باشد یا در پیش از سر قدم و ز
 سر و دیده با کف دست نه آنکه بچهره و زینت و سرور و میا تکیه
 با آنکه بچهره ناگزیر است و زینت از ادب و تعظیم کوجه الله تعالی
 ثابت قال سبحانه یا بنی آدم خذوا زینتکم عند کل مسجد الا یہ
 ترجمه ای که اولاد آدم اختیار کنند زینت خود از لباس و
 غیر آن نزد یک مسجد باید داشت لفظ تعد و استفساد اختیار
 است از تنوع البجور است و لفظ تعدیت عام است بمعنی زینت
 لباس و سلاح ظاهر و باطن تا دلیل زینت بمعنی سوار و اخلاص
 نه غیر آن منطبق عبارت و شان نزول که در منع پیشگی وقت
 طواف حرم مقرر است که نباید و مسجد کعبه جیم مسجد
 طرفه است و بدالات التزامی یعنی مسجد هم پس مسجد شامل امر
 زینت است و مسجد هم با ولویه و این از فصاحت و بلاغت نظم
 شریف است و ظاهر است که حضور حضرت صلعم و حبیب

و افضل از حضور مسجد در هر وجه و هر وقت حضور مقتضای قدر
ایمان بر رسول است صلعم کما فی مشکوٰۃ فی جواب اسائل الذی
قال انی اجبت الله و رسولہ قال صلعم انت مع من اجبت قال
المن ظنما رایت المسلمین فرج البقی بعد الاسلام فرحمهم نبی
تخفیف نبی العجوم و الزنیت و السرد و الحضور صلعم و نیز باید دانست
حضور بحضرت صلعم که بر هر واحد واجب است لازم بحجوم است
در سببی بحجوم بر نفس واحد نتواند شد مگر مع اخیر پس لازم نبی
حضور واجب بحضرت صلعم بر هر واحد است بحضرت
بر زنیت که کنند زنیت است تا آنکه نهایت کار بر پیشگی
نبی عنه رسد و تاویل آنچه از حضرت حسن بن حسن و امام
زین العابدین رضی الله تعالی عنہم در منع بگشت بر فرار بابرکت
و انوار رحمة للعالمین صلعم بار وایه این حدیث شد لیکن
نه در منع و توقف لازم حضور مرویست از کتب اہل سنت و
جماعت باید دریافت چه وقوف حضرات ائمہ اہل بیت صلوة
الله تعالی علی النبی و آلہ علیہمجمعین بحجور فرار رحمة آثار

صلی الله تعالی علیه وسلم خود ثابت است خلیف المنع عمر
 الوقوف لازم بحضور الثابت و درین حدیث شریف هم
 اعجازیت پیشین گوئی سستی مردمان زیارت مزار بابرکت
 لازم السعادت بدلالة بالاشارة بالتصانیهی مرثوبه متقدم
 یا ایها الناس فلا تعجلوا فی اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة
 و علی جماله کما تحب و یوحاه و تنفعه فینا و ترجمناه
 و اگر کتبیضه منع نوشتن قرآن مجید از نجاست
 و سوختن آن بادیکر مطالب
 بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلی علی سوله محمد و نستغفره علی الله و صحابه
 و اتباعه اجمعین باید داشت نوشتن قرآن مجید از نجاسته کفر
 است خفیفه باشد یا غلیظه قلیل باشد یا کثیر و دم مسفوح هم
 درین است ش در تخصیص دم مسفوح کار افتاده است
 هم چه با تشظی ظاهر کما فی شرح بعضه اند فی محبت و کسیره
 لا یتخرج العبد المؤمن من الايمان لا یتخلل فی الکفر و لا یتخرج

است ان المعاصی با جبهه الشارع اماره للتكذيب علم كونه كذب
 بالادلة الشرعية كجود النص و القارئ لمصحف في القاذورات ^{تلفظ}
 بکلمات کفر و سحر و ذلک مما ثبت بالادلة ان کفر استی فالقائمه
 علیه کذلک العباد بالله تعالی و قطع نظر از قرانت کفر است
 دیگر است باز کارش و اگر قران مجید نیست پس قطع نظر منحر
 ندارد و از بحث خارج است و بدانکه قطع نظر در عوارض است
 دیگر است نه در ذات مگر نوشتن متشابهات بقران مجید
 بعض آن کفر است همچو اسماء الهی تعالی و حلت رسول الله
 تعالی صلعم و بعض آن مگر از قباحت سور ادب جاهلینست
 و در نوشتن همچو تنزل من القرآن یا هو شفار و رحمه للمؤمنین
 نه در دلا علاج که است اگر با قرانیت نوشت یا بقطع نظر
 از آن کفر است و اگر از تشابهات قران مجید است بضمیر
 مستکرم کفر است پس از سور ادب چه محل سخن است حیرت از آنکه
 بی اگر از جوارش فرمودند و حسرت بدانند بهو ای نفس اماره
 نمودند از اینجا که سخن خلاف این اند بعض فقهار بنا بر شافعی

بنیق یقطع نظر از قرائیت یا بی قطع نظر از آن گوید است که محمول بر
 خطای جهاد می تواند شد و در تکفیر مجوزین احتراز واجب تا و این هم
 بعین مضمون تواند شد نه در انجاس بگیرد و گفته سوختن از امارات است
 و اعراض بالقطع نیست پس تا تحقیق علت حکمی بتوان کرد چه
 حکم بر علت است آری سوختن با هاست اعراض کفر است
 بی سلامت شرعی سواد ب بصلحه شرعی مستحق از فعل حضرت
 ذبی الثورین رضی الله تعالی عنه که بعنودت مصدق دین
 که مقصود از دعوت رسول صلعم بود استدلال بر او ایضا
 تواند شد فخر الله العظیم یا اولی الالباب بدانکه تبرک و استعا
 بهات و احوال طیبات و تبرک و استعانه از الله تعالی و انبیاء
 و اولیاء صلی الله تعالی علی نبیاء و علیهم از روی تعظیم مقتضای
 دین و عقل است نه از روی بجزرستی نفوذ با الله تعالی من شری
 و الله تعالی اعلم و اسیه المرجع اللهم صل وسلم علی
 محمد بنی الرحمة و علی حماته کما تحب و ترضاه و شفعه فینا
 و ترجمت به

ذکر کیفیت ثبوت شفاعت تحقیقات و الاختیار

وون لاذن بادگیر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسول محمد ونستشفعہ علی آلہ و
اصحابہ واتباعہ اجمعین و تعوی متضمن دلیل بر صلی خداست
اصل مرتبه ذات مستجمع جمیع صفات فی حدی استقلال کامل
و مفیض است و صفات با وصف خصوصیت تعیین خج و از اقصای
قیام خود بذات فارغ نیند اصل ظل ذات بنا بر اجتماع
نام باشند ظلال صفات که با وصف خصوصیت تعیین خود از اقصای
تضمنی ظل ذات فارغ نباشند بنا بر اصل یکم اصل جذب
ش بمعنی تقدیر پس مفعول لازم است م با جذب ش
ای جذبیکه حاصل با جذب است ای بقوة الفعالم ضرور
بجذب ش ای با جذب ضرور که حاصل است بجذب م تحقیق
ش تعلیل مقدم فعل تواند شد م اتحاد تضمینی ظل و ذ

مثل مجبوتین متعلق اتحاد ممتنع نشد تواند شد ضرورتاً
 تمیز است از جذب فاعل تواند شد م نه در غیر آن ش
 مثل می مثل م پس جذب و انجذاب بحجت و مجبوتیه برینا سببه
 حال مستقل اصنافی محکوم خاص تواند شد بنا بر اصل دوم
 اصل شفاعت معنی خواستن چیز برای کسی از کسی با مقتضای
 جذب بنا بر اصل سوم است استقلالاً و اضافتاً پیش مرود
 مرود تمیز است از جذب م اصنافاً ش که از خصائص اولیا
 است رفعت و وید است از اصنافاً اصل خلقات محمد رسول
 الله تعالی است صلعم بدالات ترتیب ضرورتاً ظهور تعینات
 ش چنانکه در ذکر کیفیت وجود اول و ظهور آخر آن حضرت صلعم
 مذکور شد م از فعلی که مبدی عالم اثر است تا ذات با مقتضای
 ش از ابتدائی است و تا انتهای و با مقتضای متعلق ظهور
 م تعین وجودی از ذات که مبدی تعینات است تا انتهای
 پس ظلال صفاتی بنا بر تعین وجودی بالضرورت محتاج
 حضرت صلعم باشند از اینجا است که اتمام ش بمقتضای تعین

م که از خصوصیات است م از تعینات است م از وجود

م شفاعت و ابدارش محمد رسول الله تعالی است صلعم که شفا
 کبریه عبارت از آن تواند شد و نیز که ظلال صفاتش
 باینترکیب اضافی موصوف یا ذوالحال هم ^{که} بالاصالتش صفة
 یا حال م را قسم شفاعت مجاز نباشد مگر بعد ظهور شفاعت کبریه
 بر توابع و نیز که شفاعت کبری بر اقصای هر مرکز که مستفیض است
 از مرکز ذات مستقل تعیین صفاتی خود و مفیضش است م
 نسبت به توابع تواند شدش ای شفاعت کبریه م و نیز که تا فقر
 اتحاد تضمینی ظلیه شفاعت مستحقیقه المقبولیه است و انعدامش در
 انعدامشش اے انعدام شفاعت در انعدام اتحاد تضمینی
 م و اتحاد است ای شایب از آنش ای اتحاد تضمینی م و
 نه حقیقه ش ای اتحاد تضمینی م پس شایب از شفاعت هم تواند
 داشتش باید دانست که در شفاعت کبری جمیع خلق شامل است
 چنانکه در تفسیر معالم التنزیل از حضرت عبداللہ بن عمر رض
 مروی است تا آنکه فیض لقیضی بین الخلق و در شفا
 قاضی عیاد است الشفاعت الکبری للخلق جمعین و در تمام

ساعته است مهيا كحيف العذاب عن اسحق الخلود مهيا
 كما في حق ابي طالب لقوله صلعم وعلوه نفيه شفاعتي ولقوله
 صلعم ولولا انا لكان في الدرر لا اسفل من السام پس است
 انكارش شايد عدم تحقق التضمن ظنيته است فكيف لا انجذاب هو
 اصل اصل الشفاعه ش اي جذب هم فالحق للفاعل ش
 اسے آنكه اعتقاد شفاعته كرويا آنكه انكار شفاعته كروم اصل
 بايد دقت كه نفی جاری میشود بر ترتب اثر متاخر ثبوت ذنبی
 كه حاصل شود از ثابت متقدمش برای تجویز ترتب اثر متاخر
 نه بر ثابت متقدمش نه بر معدوم متاخرش پس شايد
 نفی شفاعته كه نفی ترتب اثر متاخر از ثبوت ذنبی تواند شد
 تقدم مصداق ثابت بمنوع النفی ضرورت پس بقضا
 اصل نه كور مصداقش شفاعته محمد رسول الله تعالى است صلعم
 اولاد شفاعته وگويان ثانيا فكيف النفی عما ثبت شمس
 بايد دقت كه قرآن في در حقائق ثابته است پس انجا
 ثبوت و سلب شفاعته چيست است يعني ثبوت شفاعته در ثبوت

مذکور خواهد شد انتشار اعدای زین پس سخن است بمجلس
 قصص مسیحا که در مورد قبر قال الله تعالی یا ایها الذین
 آمنوا مما رزقکم من قبل ان یاتی یوم لا ینفع فیہ ولا خلة و
 لا شفاعة الا ذلک فزوان جم الطالمون ترجمه است
 ای کسانی که ایمان آورده اند بذکر کنسید بر آن رضای حق تعالی
 از آنچه بخشیدیم آن بخشیدنی عام شمارا پیش از آمدن روزی که
 نه فریخت است در آن نه خرید نه دوستی که حمایت متوقع
 شود نه خواستن چیزی برای کسی و حال اینکه کافران
 همانند از حد بدون برودند گمان بعد هم قبول امر باید داشت
 این غایت عتاب و اعراض است که سخن تنبیه با کافران
 که مورد عتاب هستند خصصه صا شش تنبیه است از سخن تنبیه هم
 در پاره سخن تنبیه با مؤمنان که مورد الطاف هستند عموم
 شش تنبیه است از سخن تنبیه هم در بیشتر که ارزش است آنست
 پس مصاف و مصاف الفیه متعلق بمقام فرموده شده و
 اتفاق عام است از انواع بخشیده با سخا و رضا بدلاله
 النص

و خاص است از جان بحیثه ایمان که در اینجا مقصود است باقتضای
 المنصش و در نفی دسائی رستگاری که لازم بکفر است است
 نیاید و نفی دسائی رستگاری یعنی بیع و خلع و شفاعت از کفای
 طلام بعدم قبول ایمان که درین خطاب مخصوصند کرده شد
 نه از مومنان زیرا که بیع و خلع و شفاعت از مومن براس
 مومن ثابت است که مصداق مستقدم همین است مرثیث و بیع
 را که نفی کرده شد ترتب اثر متاخرش نسبت به کفار از مرعوات
 شان نه غیرش لکن نه غیر بیع و خلع و شفاعت که از مومن
 مومن ثابت است هم خلاصه ارشاد حضرت صلعم این است
 که الله سبحانه از لاف جنه کرده فرماید میخوری این ابو فرض حقیر
 که بر فلان دار پس بخرد و فرمود سبحانه الا خلا بر یومئذ
 بعضهم لبعض عدو الا المتقین ترجمه این دوستان با هم
 از و یکدیگر دشمن باشند مگر دشمن نباشند پرهیزکاران
 این استثنای مضاعف در جمله مستثنی است و برای ثبوت
 که نفی ترتب اثر متاخرش کرده شد در جمله مستثنی مصداق

مقدم در جملة مستغنی منه است از اینجا که خلة ایشان موجب
 تقالی از تقوی است دایم ایستار است و نتیجه خلة از روزگار
 شفاعت است و بس و نه نتیجه خلة در این روز دیگر چه باشد
 و نه نفی خلة در این روز از هر چه پس شفاعت انبیا را بعد تقالی
 و اولیای تقالی که متقیانند علی بنیاد علیهم الصلوٰۃ و السلام
 برای مخلصین بلالته بالاشارت استنداثابت است
 و فرمود سبحانه لا یملک الذین یدعون من فی الشفاعه
 الا من شهید بالحق و هم یعلیون ترجمه باختیار نه از آنکه
 پرستند بعضی را که سوای خدای عزوجل است شفاعت را
 مگر باختیار دارد آنکه شهادت داد بحق ای انچه حق است
 و آن پرستندگان اند که شفاعت باختیار خبر شد بحق نیست
 صادق یا خواهند دینت بر روز قیامت و ازین میه شفاعت بالا
 از آنکه مومن بحق است عموما از انبیا و اولیا و غیر جماعت بنیاد
 و علیهم الصلوٰۃ و السلام ثابت است بنا بر عموم من شهد بالحق
 نه از غیر شاهد بحق شش تنبیه از اینجا است که فرق متخا

از روافض و خوارج و معتزلیین و غیرهم شفاعت قوتوانند کرد
 بنابر عدم شهادت بحق م و فرمود سبحانه لا یشفعون الا
 لمن ارتضى و هم من خشية شفقون ترجمه شفاعت نکنند
 کسی را مگر شفاعت کنند برای آنکه صاحب رضا است و حال
 ایشان است که تیرس خود از بدیت غلظت خدای عزوجل از
 شفاعت غیر مرتضی ترسند گانند ازین آیه کریمه واضح میشود
 که برای مرتضی شفاعت نجات درکات و دفع درجات است
 بنابر تفاوت مراتب ارتضای نه برای غیر مرتضی و نیز
 اختیار شفاعت و فرمود سبحانه لا یملکون الشفاعه الا من اتخذه
 عهدا و من عهد امر ترجمه باختیار ندارند خو استن کسی را
 مگر با اختیار و اگر کسیکه استوار گرفت از رحمت کنند و عالم پیمان
 باید داشت که رجوع ضمیر لا یملکون بها عیال اتخذه و امر حج
 ضمیر لیکونوا که در کریمه و اتخذه و اسن و ن الله لیکونوا
 هم عز الایه مذکور است مستثنی منه منفی الشفاعه موافق
 انظن نام و مرام نظم از روی استنباط برای اثبات و تحصیل

و کتابخانه است یعنی یا قاضی است یا لا یکنون هم غیر متحرک
است بدلالة استظهار و من مرفوع بر فاعلیه است نه منصوب بر قیام
مقام مفعول مضاعف من یعنی شفاعت چه در نیصوت عموم فاعل در
میستثنی یعنی ملک بنوعی متعارض خواهد شد مرثبات را یعنی ملک
الذین بدعون من و نه الشفاعة الایه و نیز خصوص محل مستثنی
خصوص فاعل است و اتحد و منوع الجواز است و یا اختیار و رضا
الیه لازم عهد متوسع بحدت پس تواند شد که عهد آدرش
تمام و شفاعت عام از حسن باشد متبصنای خصوص محل کما قال
سبحانه و لسوف یعطیک ربک فقرضنی الایه تبسع معطی و
عسی ان یعطیک ربک متما مأمور و الایه و در نیصورت حمله
عند بجای من مشیر نگاشت عهد است بخلاف من من
مشیر نگاشت عهد نیست هم کما قال سبحانه قل اتخذتم عند
عهد افلن یخلف الله عهد و الایه و قال سبحانه لم اتخذ عهدا
عهد الایه من ای لم یخذ من الرحمن عهد یخلفه توفیه هم پس
سعدان متخذ العهد که تحقق الوقوع بفصل اضی است بجز

رسول الله تعالى صلعم که شفیع و شفیع اول است نتواند شد
 چنانکه فرمود صلعم اما اول بن تثنی عن الارض و اول شافع و
 اول شفیع هم نتواند شد که عهد بایمان انقیاد خود نزد حقین
 است ای اختیار کردم پس شخذا العهد من شهید بالحق است عدا
 و لیکن محقق الوقوع و موکه نتواند شد بسبب غلبه یقینای ایمان
 و انقیاد پس بخصوص اشارت محلی بزبان نبوت و تحقق قوم
 و اولویت بالاولیه مصداقش محمد رسول الله تعالى صلعم نتواند
 غیرش صلعم و روش مبطل و عده حقین و دعوی شفیع و
 شفیع اول خواهد شد بعد از باقیه تعالی من شهر و نفسنا و پسند
 شفاعه مصداق خاصش ای محمد رسول الله تعالی صلعم هم
 منافی شفاعه مصداق عامش ای من شهید بالحق من مشیت
 و مفهوم کریمه موکه است بوقف لازم تشبیه ارجاع ضایع الیک
 بسوی متقین و مجرمین یا یکی ازینها که در کریمه بوم خشنود المنقیر
 الی الرحمن فدا و نسوق المجرمین الی جهنم و رواه مذکورند نتواند
 چه در صورت انقطاع مستثنی ش ای من شخذا انعم

من یستثنی من ش یعنی جبهه مستثنی من جبهه مجرین م جبهه ثانی است
 و در صورت اتصال ش مستثنی ای من استخلاف م من جبهتین
 اجتماع صمدین در ذات واحد متوجه است و در صورت اتصال
 ش مستثنی ای من استخلاف م از متضمن بقارض مستثنی من
 ش اے لایکون ان ش م ثبات مذکور اعنی من شبهه باخر
 است و نیز اجمالی باثبات از منفی به باثبات مستثنی من جبهتین
 در اتخا و عهد عام ش ای شامل مستثنی من و مستثنی م بهر دو
 بحق و در صورت انقطاع از متضمن تا چای سخن در عهد خاص
 ش ای غیر شامل مستثنی من و مستثنی م و مستثنی من
 معارض من گردد و مرثبات مذکور و در صورت اتصال مجرین
 قارض مستثنی است ثبات اعنی لایک الذین یدعون
 من و دند الشفاعة و نیز اجمالی باثبات از منفی به باثبات
 مستثنی من و مستثنی م و در عهد عام ثبات ش مربوط
 عهد هم جبهه تا ثبات ش و در عهد خاص و مستثنی من و مستثنی
 معارض من گردد و مرثبات مذکور ش ای لایک الذین یدعون

سن دونه الشفاقة هم را و در صورت انقطاع از مجرای حق
 مدعای سابق است سن اعنی رجوع ضمیر لا یملکون بمفاد عیسی
 اتخذوا یا فاعلش غیر متخذ العهد هم و هم دلیل بر تفرقه و حتی اگر چنین
 نیست انتقی و نیز باید دانست این جملهای مستثنی شده از کلام
 لا یملکون انهم و لا یشفون انهم و لا یملکون انهم هم با فاعل اشارت
 صراحتاً مقدم است بر ثبوت ذمینی را که نفی کرده شده
 ترتباً از متاخر مثل آنکه مرعومات آنکه صاحب ضابطه در جمیع
 مستثنی شده از غیرش است ای مستثنی هم و شفاقة بالا حتماً
 مخصوص است زماناً و شفوفاً و شفوفاً عاماً و خصوصاً محل اشارت
 نظم و عام است زماناً و شفوفاً و شفوفاً عاملاً با اشارت دلالت
 صفای روح و جنبه شفاقة و حذف شفوفاً و شفوفاً و ضمیر
 اشارت میکند برین خصوصیات الکافرون هم لطف المود
 و نیز نشان نزول این کریمه که اشارت بر این دارد و حتی
 جنبه جلالت و عظمت است متضمن بر ارباب کمال الوسیة و استغناء
 در قیومیت و تقدیس و شفاقة حبیب خود و تعالی صلیهم که کفایت

با اینکه کافر بودند بر تنبیه اینکه شر او را نندکی کرده شدن عباد
 نیست سبحانه و من و شفیع حبیب دوست تعالی معلوم قال الله
 تعالی الله لا اله الا هو الحی القيوم لا تأخذه سنة ولا نوم
 ط ترجمه نیست که نیست معبودی کامل مگر او که زنده و قائم
 ندانست بر گزینگی که او را غنودگی و خواب باید داشت
 که نیست کرد وراثت صفات ثبوتیه بصفت الحی القيوم که ام
 صفات حقیقیه و غلبه اند و در نفی سلبیه بصفت سنة و نوم که ام
 صفات سلبیه اند پس وراثت نفوت خطبه جلالت صاحب
 و لاله بزرگ مربوطات است از منوره قال له ما فی السموات و ما
 فی الارض ط ترجمه خاص است بر او آنچه در آسمانها و زمینها
 است و بعد از تمیز بنا بر توسع با آنچه مناسب است او است
 تعالی شان پس در مربوطات که مرکز مربوطات است
 بر پنج تخصیص و تخصیص المقام بقوله تعظیم و شفاقة استینافا
 فرمود یا عطف بر جمله قال من ذالک سے یشفع عنده الاله
 ط ترجمه کیت این خواهد خواست اختیار امور منازر اخضر

است خود را و علم ما هم دیگر را نزد الله تعالی و این شفاعت مخصوص
 است بجنوب محل و نیز اشارت است بشفاعت عامه بعموم و بطلا
 معنی شفاعت بعد از تحقیق مشفوع و مشفوع له باعموم زبان
 + لکن نخواهد خواست مرکا فزان را باذن او تعالی با همان
 و عموم + اصل باید نیست مگر محضه صده بالوصف محتمل ثبوت
 مفید استفهام اقرار است چنان که من ذا الذی یقرض الله
 قرضا حسنا فیضا عهده و له اجر کریم + استفهام اقرار است و
 صحت ثبوت در جزای محتمل دوم و شش محتمل نفی مفید استفهام
 انکاری شش چنانکه من ذا الذی ینصرف طم انتهى پس در اینجا
 شش اسے من ذا الذی یشفع عنده الا باذنه من و الذی
 مفید استفهام اقرار است بنا بر صحت نفی درست درک نه شش
 مفید هم استفهام انکاری بنا بر عدم صحت ثبوت درست درک
 شش باید نیست که در اینجا الا برای استدراک است با استفاده
 وجه استدراک مختار با لفظ و سر و تحقیق در ثبوت چنانکه
 در ذکر کیفیت الاصول فی ذکر کیفیت الاستثنا و الاستدراک

مکرر است مکرر که مذکور شد و در صورت نفی در مستدرک عدم
 معقود ثبوت در مستدرک مکرر باید دانست که استفهام اقراری دلالت
 بر وجود قضیه با احوال برخلاف این استفهام انکاری می
 برخلاف قضیه با احوال منافی است و این شیخ استفهام انکاری دلالت
 بر عدم قضیه با احوال مکرر باید دانست استفهام انکاری مفید
 نفی باشد پس برای نفی ثبوت ذهنی که از مصداق متقدم
 مستحق اختصاص ضروریست معلوم نیست که از کجاست و شفاعت
 باذن مصداق متقدم نتواند شد چه آن در تحقق خود محتاج
 شفاعت متحقق بجهت است بنا بر تحقق وجود اضطراری در
 شش اے شفاعت باذن مکرر و حصول ثبوت مصداق متقدم
 برای ترتب اثر مستحق ثبوت ذهنی شش اے ثبوت
 مصداق متقدم مکرر چنان است آید شش اے نفی یا
 مصداق متقدم مکرر پس ازین استفهام اقراری با اسم اشاره
 تنبیه است از محمد رسول الله تعالی صلعم که خواهند خواست
 مومنان را بخواست اختیار اے و مستدرک مفید شفاعت

باذن اوسبحانه که شیر است به عظیم با فادات معنی اختیار بحسب
 المقامش این سخن در فصل شفاعت محمد رسول الله تعالی است
 صلعم هم برای کاذان نه بصفه اختیاریش ای نه مفید
 منع بصفه اختیاری یعنی که شفاعت بالا اختیار متحقق است
 بلکه باذن که نتیجه استغنام انکاری است هم چنانکه از تائید تحقق
 شفاعت با حقیقه والا اختیار با ثبات بالا اقتضای منقش بر است
 واضح است در آخر سوره توبه قال الله تعالی لا تقل علی احد
 منهم مات ابدوا لا تقم علی قبره ط اینهم کفر و ابا الله و رسول و
 ما تو او بهم فاسقون ترجمه نماز جنازه مگر از بر کسی از اینها که
 سیر و گاهی و مایست بر قبر او تحقیق آنان انکار و رزق به خدا
 تعالی و رسولی او تعالی صلعم و میرند حال شان اینست که
 بر کار نهند بداند این بنی مشترک الغیر است پس اقلع جواز
 بالا اختیار بنیة بحضرت بنی مختار صلعم مرفوع بحجت است
 بسبب اشتراک غیر و لاکن در خصوصیه بالوجه شیر رحمة و
 رافقه عام حضرت رحمة للعالمین است صلعم و قیام بر قبرش

منقول قیام برای تدفین را در هم قیاسم برای زیارت قبر را در هم
 نهی مقتضی ثبوت تقدم خارج است که اخذ ثبوت و نهی در اصل نهی است
 متفرض منوع از قاصد است آن ثبوت تقدم خارج صلوٰه بخانه
 مومنان قیام بر قبرشان است و مرتب اثر متاخر ثبوت و نهی منعم
 از قاصد صلوٰه بر خانه مومنان قیام بر قبرشانست و مخصوص المحل
 ابی بن خلف است و نهی مخصوص نافی علوم ثبوت تقدم خارج نیست
 از اینجا ثبوت صلوٰه بر خانه مومنان قیام بر قبرشان لا اله الا الله
 است که ما خود اهل سنت و جماعه رخصه است و درین کلام عیان
 غیبات گوی احوال مسافرتین بسوی خالی و مالیشان بافق
 خبر است بدلالة لفظ انهم کفر و ما تو بمقابله اید او هم فاسقون
 دلالت بر استحرام دارد و تصدیق حضرت رحمة الله علیه بر صلوٰه بخانه
 ابی بن خلف و قیام بر قبرش مقتضای رحمة و رافقه عام است
 بالا اختیار است نه باذن الا تکلیف الهی هم و نیز باید دانست
 برگاه ازین آیات مذکوره شفاعت متحقق الحقیقه والاخبار ثابت
 است پس انکه بمیه یا ایها الذین امنوا الفقروا انکم تعارضون

اه
 ابی بن خلف غلط است
 بجای این عبد الله بن
 ابی بن سلول باید

شفاعت بانساب این کریمه بطرف کفار مرفوع تواند شد
 مگر از کریمه من ذالذی یشفع عنده الا باذنه چه شفاعت باذن
 معروفش ایستقامت بخاری هم معدوم باحقیقه و
 موجود بانسبته بلزوم ضطرارش بدانکه لزوم ضطرار در عدم
 اختیار است در نصیحت اطاعت است نه شفاعت هم مستعار
 بالعدم غیر اداش بدانکه تعارض بالعدم ادا دل نمیشود بل
 بالضرورت است بحکایات تعارض بالخلات که تاویل نمی
 هم از آنها است ش ای از آیات مذکوره مثبت الشفاعه
 باحقیقه و الا شکیار هم سبب عدم انتساب الایله الکفا
 بوجود اذن مجوع الیهیم و نیز باید دانست اگر منسوب کرده شود یا
 ایها الذین آمنوا اتقوا و کریمه من ذالذی یشفع عنده
 ایس بوجود تعارض مذکور اثبات از منفی بعدمش شفاعت
 هم باحقیقه و وجودش شفاعت هم بانسبته بلزوم ضطرار است
 اثبات از منفی باطل است و بلزوم ضطرار شفاعت نیست
 عدمش شفاعت هم باحقیقه باطل است تحقق مغفرت

و وجود نسبت به ابطال است بعد از ما بحقیقه شی و او اول عالم است
 یعنی بیان حالت عدم شفاعت با حقیقه و ثانی عطف بر آن
 و درینجهت ابطال اصل او عارضه است پس بطور دیگر است م و اگر
 منسوب کرده شود که بنا بر اثبات زنی با عدم شی شفاعت
 با حقیقه و وجودش شفاعت م با نسبت به لزوم خطر از احوال
 و غیره ممنوع الشفاعت یا از پیگیری آن غیر نشان مختار الشفاعت
 مذکور شد نسبت با ثبات شی اسی گفتار م و درینجهت
 اثبات از زنی با عدم با حقیقه و وجود و اینجهت م با ثبات
 بعد از ما بحقیقه شی و او اول عالم است
 یعنی بیان حالت اثبات زنی با عدم با حقیقه و وجود نسبت به
 م و نیز باید دانست قال الله تعالی ذرانی و من یحبته و یسیر
 الایه و لا اله الا الله بالاسماء و بهر حال پیش از خدای تعالی
 بسیار و دو چیز در آن است که هر دو در اینجهت م با ثبات
 عدم با ثبات پس از آنکه یکدیگر را می خنثی کند و ثانی
 و الا معلوم ذرانی و من یحبته و یسیر الایه و لا اله الا الله

باشد که حقیقه درونی و من خلقت و سید المرشد و ما که سر
 شد و دید که عالمی در تحت قلب حضرت بنی امی صلعم گانه قطره فی المیم
 و حضرت بنی المحمده صلعم و التفاتی بسوی عالم بنابر شفاعت در آن
 نه بعد تمام که بسوی عالمین است موجود و همه جوده شفاعت
 در ذات مبارک صلعم عیان یعنی شفاعت بالمحبیه و بالمحبوبیه
 الذاتیه و الصفاتی و بالرسالة و بالموجباته ثم اصحابها اصحاب این
 عالمیت و انجی است بدلالة عموم من و تیر باید دانست در سوره انفال
 قال الله تعالی ما کان الله یخذلهم و انت فیهم الایة رحمة ربنا
 الله تعالی خدایا که نشاندن احوال آنکه تو باشی در ایشان
 نه آنکه ببیان بودن حضرت صلعم حقیقتاً است ان انصاف
 مستصف بصفات او است صلعم تضمننا و مجازاً ان انصاف
 مستصف بصفات او است صلعم التزاماً و تیر ببیان بودن
 حقیقتاً موجودیت فی زمان حیات است صلعم و مجازاً موجودیت
 فی غیر زمان حیات است صلعم پس ببیان صحابه رفع حقیقتاً است
 انصافاً تضمننا و موجودیتاً و ببیان سونشین غیر صحابه حقیقتاً

تصادفاً نعمتاً و مجازاً است موجودیتاً و بیان لغزنی زنا
 حیانه صلعم تحقیقاً است موجودیتاً و مجازاً است تصادفاً انزراً
 و بیان لغزنی غیر زمان حیانه صلعم مجازاً است موجودیتاً و
 تصادفاً است اما در هرگاه مجازاً مانع عذاب است پس تحقیقاً بالاولی
 مانع و ظاهر است که ثبات بر قدر انصاف نصیحتی است چنانکه
 زود سبحانه فاما الذین امنوا و عملوا الصالحات فیدخلهم فی
 رحمتی ذلک الفوز المبین فیا اسفا علی یارب شرفنا
 بجاکه و ترجمانه به هرگاه محض وجود با وجود صلعم حجاب است
 و مانع دلالت میکند بر تحقق نفی عذاب پس وقت عذاب است
 چنان باشد تا آنکه بسیر بوی مبارکش صلعم جهانی بر خشد
 شاید یکما قال سبحانه و یوسف یعطیک ربک قرصی لاله ترجمه
 دیگر آنست که بر آئینه زود خواججه تبید ترارب تو از بخشیدن فی عام
 که خوشنود خواهی شد + بدانکه عطا از ضمن فضل است و تأیید
 از ضمن حکمت و فقر ضعیف دلالت میکند بر کمال عطا در صفا نفس
 مبارکش صلعم و قبول شفاعت اختیاری در ضمن عطا با آنکه

من تعییل ثبوت مفهوم حمید سابق یعنی کمال عطا و رضای
 نفس ببارگش صلعم و قبول شفاعت اختیارش صلعم هم این قیاس
 تفسیر است از کمال عطا و عام از خواسته و ناخواسته بر
 ذات و صفات باشد باشاره تعدی متعدی و حذف مفعول ثانیه
 بر کثرت و توسعه صفا عیسی و هم تعظیم عطی که شش کاف بیان
 از کمال عطا هم لازم کند رضای نفس عطی که را در ذمه نفس
 باشد زیرا که شش تعییل فاعل تفسیر هم تعقیب شرط خاصه
 بنظر جناب اجل است و باندیش عطف است بر تعییل ثبوت
 کمال عطا و غیره هم مرویست لما نزلت قال علیه الصلوة
 و السلام اذ الاله ارضی قطره واحد من امتهی فی النار الحدیث
 یعنی هرگاه نازل شد این آیه فرمود صلعم هرگاه خشن باشد
 راضی نشود هم هرگز حالیکه یکی از ائمه در و دروخ باشد و لا ارضی
 شد و این است از نازل مجربیت و شیاز محبتیه است و الا
 یا اندک است فهمیم باینکه با اختیار است و غیر باید دانست
 قال بعد تعانی و ما ... انما کما الارحمه للعالمین ترجمه

و نفرستادیم ترا مگر رحمت براسه عالم بلکه مقصود این
استثنای از نفی افادت تاکید ثبوت و حضرت است و رحمة للعالمین
در ترجیح رب العالمین در وجه تضمن التزام است بدانکه رحمة
مفعول مطلق است این رحمة رحمة هم است یا مفعول لیس
از سنا که هم یا مفعول ثانوی تابع مفعول بسبب لفظه المفاعله
ش اسی است که اینجا هم یا معنی نفس صفت و درین خط اول
در دست زدن است از مرتبه خلق تا استحاله بحجاب نفوسات
تعالی مشاهد جهال است هرگاه شفاعت از اقتضای رحمة عالم
تواند شد اذن در سلبش شفاعت هم باشد و در ثبوتش
شفاعت هم با حقیقت و الا نفی رحمة عام است و نیز باید دانست
قال الله تعالی عسی ان یجیب ربکم مقام محمود و اه ترجمه
قریب است اینکه خواهد انگیزت ترا رب تو بر مقام محمود و بدانکه
عسی مخبر است بر وقوع قربت فعل بفاعل قدیم باخبارش تکلیف
البطلان و در معنی مقام محمود اختلاف بسیار است و حاصل
شفاعت است و این مقامی است موعود چنانکه در لسان از عمر

و این مقامی است
موعود چنانکه در
لسان از عمر

در بعضی مقام محمود منقول است قال رسول الله ﷺ
صلعم یثبته الله فی معده علی العرش در سوره الزمر
شریف اشارتی اجمالی از حقائق قابوسین میکند از آنجا که
اخیرت محل ظهور نام مقصود است این تعداد در اظهار انطباق
منظریه صلعم مفهوم الرحمن علی العرش استواری است و اینست
تقام محمود و از اینجا احاطگی بر حکمات متضمنه موجودات و مسلوبات
عیان خواهد شد پس تا آنکه در بر دلی که نوری از ان نور الله تعالی
است متصف انده اب از طریق خیر خدایت شفاعت
کبری که عبارت است از شفاعت عامه بر آن سنین است
صلعم و غیر آن از اینجا است فقیر الله حسن الخالقین الحمد
لله رب العالمین اللهم صل علی محمد حبیبک منظر انوارک تا
و شفیع فنیاد و رحمتابه و در مسند خوارزمی عن ابی سعید
عن النبی صلعم فی قوله تعالی عسی ان یحبک ربک الخ
قال المقام الحمد و الشفاعه یعذب الله قوامن الایمان
بذنوبهم ثم یخرجهم شفاعه محمد الحدیث صلعم تطبیق این تواند شد

چه قبول شفاعت خاص عام از خصوصیات این مقام موعود است
 نه آنکه شفاعت موعود باشد سال رسول الله تعالی صلعم و بعثت
 مقام محمودان الذی عدته و شفاعت از صفات اختیاریه ذات
 مبارکش صلعم است پس معنی نیست بوجه آن و نیز باید دانست
 که استغفار شفاعت است کما قال الله تعالی و استغفر لذنوبک و
 للمؤمنین و المؤمنات الا انه تاویل ذنبک در تفسیر کردیم نه انفتاح الایه
 نوشته شد سخن درین است که صیغه امر شعر است به تشریف با خطاب
 به بجا اوری شفاعت برای مذنبین ^{مستغفر} لا اله الا الله صلعم و عموماً فی غیره
 حالا و مالا که از مرضیات خداوند کریم عم کرده است نامسدا که
 خلایق یا تنهایی دران از دیگر کسی رونماید باشارت مخصوصه
 بدیگران چه رحمه للعالمین صلعم از خلافت و تعاون دران مبارک
 ستره است نه اینکه شفاعت صفة خستیار ثابت موقوف بر امر
 بل چنانست که امر حاصل مشرب تشریف با خطاب است
 و مخصوص به العباد غیر اوست صلعم و درین صورت تاویل ذنب
 حاجت نیست و نیز باید دانست که شفاعت از جنس عباد است و

و دعا با اختیار است در آخر سوره توبه قال الله تعالی و من الاعراب
 من یؤمن بالله و الیوم الآخر و یتخذ ما ینفق قریباً عند الله و صلوات
 الرسول الا انها قریبه لهم ط سید خلیفهم الله فی رحمة ط ان الله غفور رحیم
 ترجمه از دو مقامان کسی است که میگوید و بندگان می غرض
 در روز آخرت و بگیرد ای اختیار میکند چیزی را که سید هر یک
 قربت خود نزدیک خداست غرض اجل براس رحمة هر
 صلعم آگاه باش که تحقیق ان رحمت رسیده قربت تحقیق بحقیقت
 است بحد فاضل سبب الله که شایسته ای للمضاف چنان
 تقدیرش رسیده قربت مذکور شد هم برای شان فی الحال
 در می آید ایشان را از الله تعالی در رحمت خود تعالی تحقیق
 الله تعالی پوشنده ذوق میفهمد قانت لان الصلوة
 مکفرة و مهربان است بر تو سلطان رحمت رسول صلعم و ان الرحمة
 واسعة و قریبه و از الا انها قریبه واضح است که اعلی و اولی
 و سائل قوسل بر رسول صلعم است و هم رحمتش صلعم مقابله
 ما ینفق و تموید است بدین قول الله تعالی خذ من اموالهم

صدقه تطهریم و در گیم بهاد و صل علیهم ط ان صلواتک سکن لهم ط
 و الله سبحانه علیم و ترجمه ای حسب من بگیر یعنی قبول کن از ما که
 ایشان که از روی بد مخصوصه بر آن تولوجیه الله تعالی است و
 اعراض کن از شرم نیست بدید ایشان بهمت علیا و رتبت عظمی
 توانی که بسیار پاک خواهی کرد ظاهر ایشان را از آنچه باید و با
 پاک خواهی نمود باطن ایشان را از آنچه شاید بافاست بهمت علیا
 اختیاریه بآن بدید این احسانت برایش و فائق از فائق است
 این اعجازی است که هنوز بنفله ظهور هم قیامت بکراته
 در حمت کن برایشان تحقیق رحمت تو را میشناسی برای ایشان
 از هر اضطرار بوجه رفته تو و نزول رحمت پروردگار و حال ایشان
 که الله تعالی شنو و داناست بقول اخلاص شان و حقیقتش
 و باعراض تو از حیا و بوقوع عظامای تو بظاهر و باطن ایشان
 بدانکه سبب وقوع امر عدم حصول مطلوب است پس خدای دلاله
 میکنند باصل لغت بر تاکید امر و اقتضای میکنند باعراض مستند
 آنحضرت صلعم حیات از نیست بدید بهمت علیا و رتبت عظمی نیز از

تطهیریم و تزکیهیم که صفة فاعل خداست اشارتی بان است که این
 منت آنحضرت صلعم فائق از فائق است بی توقف و تضمن تطهیر
 و تزکیه باخذ هدیه که خلاف حقیقه و دلالت قطعه و تزکیه مرفوع است
 و هدیه مخصوصه از است که غیرش برای سول الله تعالی صلعم
 ممنوع است بشان عظیمش صلعم و صفة تطهیر و تزکیه مشترک
 الوصف است بالله سبحانه کما قال تطهیرکم تطهیرا و الله یزکی
 بنیاء که نسته محضرات انبیاء علی نبیاء و علیهم الصلوٰة و السلام
 اعجاز است و نسبت باولیا الله تعالی عنوان الله تعالی علی
 شیوخی و علیهم که است است اختیار او اضطراراً اضافه الی یوم
 القیامة و صل حاصل باخذ است از صلوٰة که از پیغمبر صلی الله تعالی
 علیه و آله و سلم بر است است اختیار او اضطراراً و ضمن اضافه
 و احتیاجاً دعا الی الله تعالی معطوف است بر خدا و جسد
 علی مفاوت میکند از تخصیص بحیلاف انهم پس اشارت
 بجواز عموم جاهل است و نیز باید دانست که اخذ هدیه و تطهیر و تزکیه
 و تصدیه دائمی است بنابر ثبوت دوام حیات و تصرف حضرت

صلعم و عموم زمان از خود وصل و تطهر هم و تزکیه هم و خصوص
 محل که مقصود فی الکلام است مانع عموم زمان نباشد ثبوت دوام
 حیات و تصرف حضرتش صلعم نتواند شد و الله تعالی اعلم و نیز باید
 دانست در شروع سوره یونس هم قال الله تعالی اکان للناس
 ان اوجینا الی رجل منهم ان انذر الناس بشیر الذین امنوا ان لهم
 قدم صدق عند ربهم ط قال الکافر و یومئذ انهم الساکرین ان
 یکلم الله الذی خلق السموات و الارض فی ستة ايام ثم استوی
 علی العرش یذیر بالامرط و الامرین شفیع الامن بعد اذ نهط رحمة
 چراشد برای مردمان یعنی کافران تعجب اینکه اخبار کردیم قبوس
 مردکیه از ایشانست بصفتی جامعیه اینکه تیرسان مردمان را از
 ترسانیدنی و فرود رسان آنان را که گردیدند خصوصاً اینکه
 خاص بر ایشانست پیش و نده ترصادقین از روی صدق
 نزدیک پروردگارشان و بدانکه در معنی قدم صدق اختلاف
 بسیار است که مقصود آن همه رسیدن الی الله تعالی است پس
 اقرب تا دیلات بمقصود معنی ذات مبارک صلعم است که از معنی

لفظ و تفسیر بسیار صلعم باین روش ای قدم صدق هم است
 عبارت عیانست بدانکه قدم صدق است بمعنی پیش رفتن و در اینجا
 بمعنی صفت بنا بر قلوب بسیار لفظ برای فعل مقدم مضمون متوسع بخذف
 که انبیا هستند بجموع نظم و حضرت محمد سید الانبیا است بخصوص محل
 علیه و عظیم الصلوة و السلام و مفعول متاخرش متوسع بخذف
 است و مضاف الیه مذکور غیرش صیغه فاعل هم پس تقدیرش
 قدام الصادقین صدق باشد و از عدم تعبیر صدق پسیتی عموم و
 توسعش ظاهر و دلالتی بر معنی از لفظ رجل و از لفظ ساحر
 که در تقابلش متقاضی ذات است نه صفت قریب تر است و
 باید دانست که ^{قد بگوید} پیران طریقه را رضی الله تعالی عنهم هم مشغول در تخیل
 قدم صدق بجموع نظم تواند شد و البته در اثبات این معنی حاجت
 طولی است متفکر بکار خودش برسد برسد یا نشود دید است
 بر لفظ ذات هم شفاعت آنحضرت صلعم چنانکه تفسیر حسین
 زین العابدین مذکور است که از آنحضرت صلعم از معنی قدم صدق
 پرسیدند فرمود هو شفاعتی تو سلو ابی الی ربکم یعنی تو سل

بن مقصود شفاعت سوسی پروردگار خودتان و شفاعتی از خود
 بقیام حقیقی اوست مسلم که قطع نظر از شفع لا وجود لها است
 و آنکه شفاعتی و توسل با بی مقصودیت ذات مبارک صدم خود ظاهر
 است یا عمل صایح و هم درین صورت قدم صدق یعنی حاصل
 یعنی روش است یا اسم جاد است چنانکه و جعلنا لهن
 صدق علیما بحد حرف جار و وقوع اضافت برای قرینه
 مضاف مضاف الیه فضلا للمضاف پس قدم یعنی کوشش
 لسان یعنی گفتار که از صفات است چنانکه یعنی قدرت و بخشش
 محاوره بیکم خصوصیت صفت بخواهیم مخصوصه و درین صورت
 ش ای یعنی عمل صایح م است شفاعت که صفت مستشفع است
 اولی الوسائل است تحقق قبول یقینی شفاعت و انحضرت صدم
 بخلاف دیگر صفات سبب ظنی تحقق قبول سبب ظنی تحقق
 صحتش پس تحقق ثبات بر وسیله تحقق الحقیقه یعنی شفع و
 شفاعت و استشفاع ثبوتی خواهد شد نه بر وسیله مستطوره و
 و بعضی عمل صایح عموما نیز با احتیاج تقدم مقله نسبت به مقدم مقصود

ذات مبارکش صلعم است و مستحق بالاولوئیه بمعنی قدم صدق
 و الا فکیف بعمل الصالح فالان تا میند قال الکافران ترجمه
 گفتند کافران تحقیق این صراط را هر کس ندهد است + ان ربکم اعلم
 ترجمه تحقیق بروردگار شما که خطاب عام است است آنکه بگوید
 آسمانها و زمین او را شناسند روز پس ظهور تجلیات قدیمه بر عرش
 کرد و باعتبار بندهای حد امکان تقید امکان و تدبیر امر میکنند
 بر او خلق + آلت تدبیر در پس چیزی آوردن چیزی است
 که فتن چیزی بر او عاقبتش است و تعالی اعلم ش باید دانست
 سخن این ای که میگوید توسعی در حد امکان دارد در یاد هر که تواند
 آن شفیع این ترجمه نیست کسی از خواننده کسی مکرر است
 پس از دستوری او تعالی برای خود است + بدانکه هرگاه قدم
 صدق عبارت است از محمد رسول الله تعالی صلعم یا لک الشفا
 یا شفا عتش صلعم یا عمل صالح پس این نفی شفیع از فرعون است
 کفار برای شان است نه از محمد رسول الله تعالی صلعم برای
 سومان که شفا عتش صلعم مصداق مقدم برای ثبوت ذمبی

مشاء یعنی ترتیب اثر متاخرش است و الا تعارض لازم نظر کنی بر
 بر اصول مذکوره شش چنانکه درایه قدم صدق و آیات دیگر مذکور شد
 م و این شفاعت ثابت بالاذن مجوز بالا اختیارش و اختیار در حق
 با حقیقه است م نسبت به تنفیذ غیر محمد رسول الله تعالی صلعم است بمقتضای
 ثبوت اذن برای کفار راجع ش و آن نتواند شد م و نیز از اصل
 شرع ظاهر است که ما ذون شفاعت صنام و دیگر خباثت نتوانند
 مگر ملائکه و پیغمبران اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوٰۃ و السلام مومن
 بعدش این بعدیت برای جمله یعنی پیغمبران ملائکه و اولیاء و
 مومنان برابر است م شفاعت کبری ش کاف بیان شفاعت
 باذن بعد شفاعت کبری م یعنی تحقق شفاعت با حقیقه از تنفیذ
 مطلق نمیکند بل تحققش بنیاید و الله تعالی اعلم و نیز باید دانست
 فرمود صلعم من زارنی متیان فکان زارنی حیا و من زار قبری
 و حبب له شفاعتی یوم القیامه ترجمه هر که زیارت کرد مرا
 در حالیکه بعالم برزخ باشم چنانست که زیارت کرد مرا در
 حالیکه بعالم نشود مستم و هر که زیارت کرد قبر مرا ضروری باشد

در این باب
 شش

شفاعت بر وز قیامت در آن جملة من زائر قبری صحت زیارت قبر به
 حضور روح مقبور و حکم قبر همچو حکم مقبور بود چنانست یا قبول یا نارضید
 و در جواب شفاعت برین مرتبه میشود پس هو که است برای جملة اول و تشبیه
 سو که تحقیق در زیارت دایره میان آن و فردوست صلعم پس تشبیه
 آداب و تسبیح زیارت لازم طریقی است پس خدا را زیارت برکات و ثواب
 استغاثه و احاطه بجا نرود و خلاص باشد و بدانکه لفظ و حجت و اضافت
 سو می یابد شکم دلاله نمیکند بر تحقق شفاعت با حقیقت و الاختیار و منع
 احتیاج اذن و بیکس این احتیاج اذن ثبوت باینست بلزوم
 انظار و منع و حجت بسیار و چه نیست و جواب مگر با حقیقت و الاختیار
 شری ای در شفاعت بر تحقق حقیقت و الاختیار هم و نیز باید دانست
 ندو و صلعم من زائر قبری گشت که شفعیا و شهید او من حارثی زائر
 لا یشک حاجت الا زیارتی کان حث علی ان اکون شفعیا يوم القیامه
 ترجمه هر که زیارت کرد و قبر مرا شوم بر او شفعی و شد برای ایام
 هر که آید نزد من زیارت کنند و چنانکه نه عامل کند او را حاجتی بر
 زیارت مگر زیارت منی با خلاص خواهد شد حق لازم بر من آنکه شوم

برای او شفیق بروز قیامت و لفظ گفت که دکان حق تعالی ان اکنون که
 شفیعا دلا که میکند تحقق فعل الاختیار و الاختیار شفیق الا حقیق
 و نیز باید دانت عرض یارب امتی امتی وقت ظهور رحمت عالم مسلم
 باین عالم مشهودی اذن است امتی مستقیم بیکار لفظ امتی تا کید جنت
 مفعول و سجد فعلی که مفعولش امتی است بقبرینه عالی قوس ^{مستقیم}
 است که دلا که دارد بر غایت رحمت و عرض عالی است لفظ که
 هر یس نسیم بالیوسنین و ن رحیم اسی عرض کننده است از
 بر خیریت شما از موسی کافر تقاد حال هر یکی در دنیا و آخرت
 و بمونان مهربان و مسوز است و مهربان بحیات و شفاعت در دین
 و نیز باید دانت فرمود مسلم شفاعتی لای الکبار من امتی من
 کذب بهایم نیلها الحدیث ذکره الترمذی ابن ماجه و ابن جریر
 والطبرانی و الحاکم ترجمه شفاعتم ثابت است اما از که کبره کرد
 از امتانم بر که تذب کند بان یعنی انکار کنند حاصل کند از امتان
 که دلا که بر وجود شفاعت با حقیقه و الاختیار حکم اضافه به بای
 ش چیست اضافه بر موجود دین م و تعجیم لفظ لای الکبار

بگردار و گفته پس خودش لایزال الصغار بدرج اولی است و نیز تخصیص
 است بغیر تائبان تحت مشیت چه تائبان حج و سعاد و مغفرت هستند و تخصیص
 است باتش صلعم از اعم و دیگر بقسط من امتی چه دیگران مشرب به خصوصیات
 ائمه مرعوم و صاحبها صلعم فید لقوله تعالی قل ان کنتم تحبون الله فاتبون
 بحبیکم الله و یغفر لکم ذنوبکم ط و الله غفور رحیم تخصیص بشارت و عده
 محبوبه و مغفرت ذنوب کثیره بدلالة جمع کثرت بر قدر اتباع و بطول
 باتباعش صلعم بالامر و نه تعارض از مغفرت و عذاب در تحت مشیت
 و در خول نار ثابت است بخلاف دیگر انبیاء علی بنیا و علیهم الصلو
 و السلام لقوله تعالی حکایت و طبعون بغفر لکم من ذنوبکم الایه بدلالة
 تبعیض و تخصیص بعد تعمیم در لایزال الکبار من امتی مم نفی جواز
 امر مخصوص به برای غیر تخصیص و نمیکند سبب اشتراک مخصوص در تعمیم
 ش از اینجا اشارت بانست که شفاعت حضرت شفیع المذنبین
 صلعم بواسطه اهل کیا تر غیر ائمه مرعوم هم تواند شد که قال ملا
 القاری فی المسح الا زهر ان نذر الشفاعه لست مختص بالکبار
 من نذر الامة فانه بالنسبة الی جمیع الامة کاشف الغمته نذر الرحمة

هم و از لفظ کذب بهایم نیلها تواند شد که تکذیب شفاعت کفر است
 باینکه ضمیر با بصله حرف بار و وسطه وقوع فعل بر مفعول اول مخذوف
 توسعا بلفظ مبارک الله تعالی یا بلفظ مبارک سول صلعم یا هر دو است
 و عنیت شفاعت اهل کفر را بمنع مخفرت باید دانست متعلق به لاله
 الکبار متوسع بجدف است پس لازم کند لفظی که دلالت بر
 تحقق وقوع فعل و استمرار دارد بمقابل کذب لم نیل پس لازم
 تحقق وقوع شفاعت بردوام و تیز درین حدیث شریف عجا
 اخبار پیشین است پس کفر شفاعت و ما شنبه بر تحقق وقوع فعل
 به لاله ماضی ش ای کذب و لم نیل هم بجای مضارع و الا ان
 ش ای ماضی بجای مضارع هم العیاذ بالله تعالی منه
 ش ای انکار شفاعت هم و اتصال خبر از شبهه بجدف فاع
 خبر از تاثیر در معنی دارد باشارت اینکه همانا انکار شفاعت بوجه
 از شفاعت است آری مفهوم خبر از سوگند است بمفهوم شرط تخذیر
 دینی اجماع الصغیر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعتی
 یوم القيامة حق فمن لم یؤمن به لم یکن من اهلها الحدیث

تشبیه باید داشت که مقر شفاعت بالاذن بالغی شفاعت محقر
 الحقیقه و الاختیار نسبت بحضرت رحمة عالم شفیع و شفیع اول صلی
 تعالی علیه وسلم جابل حقیقتهاست و شاعل من کذب بهایم پنجاه است
 لغرض باید تعالی من شمره نفیضنا اللهم و قدنا لما تحبه و ترضاه قال
 رسول الله صلی الله علیه وسلم ان بی خیرنی من ان یدخل نصف
 استی و فی لفظ ثلثی استی المحنة بغیر حساب و لا عذاب و بین شفاعتی
 لا استی فافترت الشفاعت قال بی لکل مسلم الی اخر الحديث ذکره
 الترمذی و ابن ماجه و ابن حبان البیهقی الطبرانی و الحاکم از
 لفظ خیرنی واضح میشود و اختیار بی مختار صلعم ش از آنکه تخیر
 واقع میشود بر وجود استعداد اختیار مخیر نه بر عدم استعداد
 اختیار مخیر به هم بآنکه هر که خواهد داخل جنه و شفاعت کند در هر کجا
 خواهد بگذرد پس مرده فرمود بآنکه اختیار کردم شفاعت را برای هر مسلم
 بنا بر رفع ایهام آنکه کند یا نکند پس ایام در شفاعت شاعل تکذیب باشد
 الحیا ذی الله تعالی منه اللهم صل علی محمد نبی الخیر الرحمة و تیر شفاعت
 منقضي جاور رابط است و انکارش مستلزم یاس و فرق دیگرگاه یاس

از الله تعالی کفر است در حد خودش با لازم عجز بان فعل ^{مجره}
 که ش کاف بیان الزام هم لازم انکار قدرت کامله است و یقطع
 ربط امید رحمة ارحم الراحمین پس یاس از رسول الله تعالی ^{و صلعم}
 در حد خودش آنچه خواهد بود با لازم عجز شفاعت که مستلزم کسر
 شان عظیم است و یقطع ربط امید رحمة رحمة للعالمین بدانکه
 حدیث شریف من ترک سنتی لیس له شفاعتی مدش ^{المتقال}
 جز از بشرط مجتذف فار جز از تاثیر در معنی دارد و بشارت اینکه
 همانا ترک سنته بی برگگی از شفاعت است ^{آری} مفهومی غیر از
 سوگداست بمفهوم مشروط ^{تجدید} یا هم نفی شفاعت لای ^{الکلیات}
 چه اول بشارت است شفاعت برای نجات از درجات ^{درجات}
 و تهدید است از انکار شفاعت و ثانی تنبیه است به نفی شفاعت ^{برای}
 رفعت درجات متراکانرا و تهدید است از ترک سنته و رده در
 توفیق حدیثین ترک سنته فوق کبار باشد و آن ثواب نیست
 و نیز باید دانست آنچه یاد آن است ^{اطلاست} است نه شفاعت
 چه شفاعت در لغت بمعنی خواستن صفت اختیاری است بخلاف

شفاعت باذن که لزوم سلب باحقیقه و ثبوت بالنسبه بلزوم
 اضطرار میکند بر بنای استقنای انکاری و تحقیقه اقدم ^{نسبه} علی
 و نفیها منفی النسبه و تیر باید داشت که شفاعت باذن نسبت به دو چیز
 مجبوز الحال است که نفی شفاعت باحقیقه و الاختیار بعد ثبوت
 نمیکند و در منصورت از اذن مشتمل اطلاع مجوز بالا اختیاری است
 اسی جواز شفاعت بالا اختیاری است متحقق باحقیقه م چنانست
 چنانکه در حدیثی کریمه ربنا یا و الذین کفرو الکاثر المسلمین میسر
 خواند می است ابو حنیفه عن حماد عن ابراهیم قال سالت
 عن قول الله تعالی ربنا یا و الذین کفرو الخ فقال یعذب الله تعالی
 قوما مما کان ^{لا یعذب} یعبد لا غیره و قوما مما کان یعبد غیره ثم جمعه
 فی النار فیعیر الذین ^{لا یعذب} کا قوا یعبدون غیر الله الذین کا قوا یعبدون
 الله فیعقون عذابنا لانا عبدنا غیره فما غنت عنکم عبادتکم یا
 و قد عذبکم معنا فیما ذل الرب جل جلاله للملائکه و النبیین فیشفون
 فلا یقی فی النار احد من کان یعبد الا اخرج حتی تطاول
 لشفاعته اهلین حب و ته یعنی الاولی ۴ المقصود الله منع شفاعته

برای کاوان ثابت است چنانکه مذکور شد منع و اذن بر
 سوسان غیر ماکر خصوصاً شایسته تواند شد که منع و اذن مخصوصه
 حکمتی که بعلم و اراده او سبحانه مقر است باشد هم باید و نیست
 شفاعت مستحقان حقیقه و الا شکیار حضرت محبوب المجهوبین محمود المجهودین
 صلعم برای منتظران ثابت است پس نفی آن ثبوت بالنسبه
 شایسته با وجود تحقق با حقیقه و الا شکیار هم و منع با شکیار
 بحسب احوال التفتیع و التفتوع و جوی ضرورت دارد که نیز
 نفی ثابت فادل است هم نقلاش ای از روایات علم نفس
 و عقلا مندرش ای از روی کشف حقائق و موافق آن هم
 و الله تعالی اعلم و بدانکه هرگاه دانستی این مسئله با بدین اصول
 مقصود و میری این باشد الله تعالی اللهم انی اذکرک و استعینک
 ابد علی محمد رسولک حبیبک و علی ائمه ارحمه و شفیع خفایا
 شریفه و کرمه و اهل بیت علیهم السلام و در بیان منافع دیگرین
 و نفعی که در این باب است و در این باب و در این باب و در این باب
 و در این باب و در این باب و در این باب و در این باب و در این باب

آسمانها و زمین است ای در زمان حال آنچه در پس ایشان است
 ای در زمان مستقبل و در معنی گیرند ایشان چیزی که از معلومات او است
 تعالی مگر چیزی را که او تعالی خواست کریمه و سبع کرسیه السموات والارض
 ج و لایوده حفظها ج و هو العلی العظیم ترجمه در خود گرفت کریم
 او تعالی آسمانها و زمین را و آنچه بران دران است و دخل است
 و گران بار کنند اسے در رخ نیفتند او تعالی را گنهبانی آن برد
 و اوست که برتری و بزرگی که از صفات اضافیه ذاتی است
 لازم اوست کریمه لا اکره فی الدین ج قد تبین الرشد من الغی ج
 ترجمه نیست رنج رسانیدن دین دین تحقیق جدا باشد رست یا فتنه
 از گمراهی کریمه فمن یفیر بالطاعت و یومن بالله فقد استکم
 بالهدی الی الوفی ج ترجمه تفسیرش اینکه هر که انکار نکند بطاعت
 دیگر و دین خود را و بجهل پس چنگ زند بدخت استوار
 اعنی محمد رسول الله تعالی صلعم ای استوار گیر و سس
 ایمان و استدلالات بدان که بی انکار طاعت که عبارت
 از الهه باطله اسے مراد از نفس عموماً و شیاطین اخصاً

خصوصاً گردیدن بخدا سے عزوجل صحیح نباشد و بجای مضارع
 ماضی باقید برای تاکید و تحقیق است مرعزی شرط را و العروة الوثقی^{نقطة}
 باللف و لام تعریف یا عهد ذہنی تعبیر است از محمد رسول اللہ تعالیٰ
 صلعم باشارت توقف مقتصد ایمان و استدلال و موضوع اعتبار
 و تمثیل و توصیف بالعروة الوثقی کہ بمعنی درخت استوار است کہ
 بالوصف کما قال اللہ تعالیٰ کثيرة طيبة صلها ثابت و فرعها في
 السمارش تفسیر این کریمہ در ذکر کیفیت الرسالت و النبوت الخ
 مذکور است م اکنون بصحت معنی ظاہر حاجت تاویل نیست
 و اگر کرده شود چنانکہ کردند البتہ دلالتی بران باید و آن کماست
 نہ کفایت بزعم مجرود و توفضناہ تقدیر نظم چنان بایست
 فیتمسک بالجمل الوثیق الذی هو العروة الوثقی خبر بمقام مبتد
 برای تخفیف کلام و بلاغت مرام زعماء مجردانہ بسبب است
 و نہ مشبہ بجمل و ثیق چنانکہ گفتند العروة الوثقی من الجمل الوثیق
 وہی مستعاره بش فی انوار التنزیل و غیرہ م و گفت محشر
 ذکر المشبہ و اراد المشبہ بش فی حاشیة انوار التنزیل م کہ مخدویر^{است}

اما همین بعد از ایهام در وجه تبیین که نه از وجوه جائزه است نه از وجوه
 شش چون ایهام نباشد تبیین برای رفع ایهام از وجوه جائزه
 و رفع جهل از وجوه وجهی است صحیح نیز می‌رود و نبودن یکی تبیین
 شش چه تبیین بی‌کی تبیین بی‌تبیین صورت نه بند هم و دلالت
 شش ای نبودن لاله لفظاً و قرینه تبیین تبیین بعد از تبیین
 هم و اما تشبیه بعد از وجه تشبیه شش میان عروۃ و نفی و جعل
 هم و دلالت شش ای عدم دلالت لفظاً و قرینه تشبیه و تبیین
 بعد از ذکر تشبیه هم و من و آنها تقارن فی المقصودیه است در
 اختیار تبیین تشبیه بی تردید تا شش یعنی و تبیین مقصود
 الکلام است اصلاً و تبیین تابع و در تشبیه مقصود الکلام است
 اصلاً و تشبیه به تابع پس از عبارت العروۃ و نفی من جعل
 و بی مستعاره بی تردید تقارن فی المقصود است هم که مگر لا انفصام
 لها طر حجه که نیست شکستی مگر از ای اشتباه و نقصان
 دلالت قطعیه و این شش ای چنگ زدن بعروۃ و نفی
 هم دلیل است برگردنیش سخندای عزوجل بنا بر توقف نکرد

همانا این کرمیه موافق و مشیر است به تصدیق و اقرار لا اله الا
 محمد رسول الله کرمیه و الله صمد عظیم و حلال نیست که
 الله تعالی شنود و دانا است بکیفیت این تسکین از آنچه بر زبان
 در دل است به اشارت است بسوی اخلاص و نفاق و کرمیه
 الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور ط ترجمه
 خدای عزوجل ولی آنانست که گردیدند بخدای عزوجل و
 ای آردایشان از تاریکیها بطرف نور کرمیه و الذین کفروا
 اولیایهم الظلمات یخرجهم من النور الی الظلمات ط ترجمه
 و انما کنه انکار گرداند از خدای بی نیاز و لیاقتی شایع غوث
 هستند بدون نی آردنشان از نور بسوی تاریکیها به باید دانست
 که ولایت بجموعیه اختصاص غنی و بمعانی دلاله میکند بمعنی
 دوستی و قرینه و تکفل کار و از صیغه مضارع دلاله بر زمان
 حال و مستقبل است یعنی بر تحقق ولایت و دانا در دارین
 و ظلمات تعبیر است از غیر عسیر عموما و از کفر با الله تعالی بطا
 خصوصیات که منشأ دشواریات است و نور تعبیر است از سیر

عموما و از ایمان بالله تعالی بحمد صلعم مخصوصا که منشا رستخیز بودن است پس در ایمان لایه عامه حدیث عزوجل بتشریف یسیر است
 در ضمن محمد است صلعم و در کفر و لایه عامه طاغوت و ذلیل
 عمر مقبضنای خذلان الله تعالی و بتخلیق حکمتا و استدراجا
 لهم که بحیه اولی صاحب النار ح هم منیا خالدون ترجمه
 آنانند دوزخیان همانند دران همیشه باشند گان + و بعد
 تعالی اعلم فاعلم بر و ایا اولی الالباب و استمسکو بالعمود الو
 لا انقضام لها وفق الله تعالی ایا نادایا کم و صلی علی محمد و
 الرحمة و علی انواره و شفیع فیما و ترجمه به و بعد برین بحث باید
 دانست در سوره النجم قال الله تعالی کم سن ملک فی السموة
 لا تغنی شفاعتهم شیئا الا من بعد الاذن الله لمن یشاء ویرضی
 الایه ترجمه بسیار اند از فرشته در آسمانها که سودی ندهد خواست
 شان برای کسی لیکن بود و در پس از آنکه حضرت فرماید الله تعالی
 برای شفاعت هر که خواهد از شفیع و شفوع در حالیکه راضی است
 باید دانست لا تغنی شفاعتهم باقتضای ثبوت مقدم بر آن

تفنی و تعلق بفاعل دلالت میکند بر تحقق و امکان وجود شفاعت خیار
چنانکه مذکور شد در حقیقه شفاعت ورنه مقصود لاقضی شفاعت هم باطل
شود و الا برای استدراک از ما بعدش برای استثنای از نبودن مغایرت
ارکان ثلاثه استثنای و اذن بمعنی تخییر وقت اختیار و مفعولی بمعنی
تفنیع از اذن مخدوف پس اگر خاص است از ملک مقتضای محل
مفعولی دیگرش بمعنی مشفوع لمن یشار است و یرضی حال او بط
لام بنا بر تخصیص مفعولی للمشفوع الترضی یعنی مومن این ثابت
شرعی است و اگر عام است از هر تفنیع باقتضای حذف شامل
مرتضی و غیر مرتضی است و در جانب غیر مرتضی معارض ثابت
شرعی است و اگر حذف مفعولی بمعنی مشفوع عام است و مفعول
دیگر بمعنی تفنیع لمن یشار خاص است و یرضی حال او مفعول بمعنی
مشفوع عام شامل مرتضی و غیر مرتضی است و در جانب غیر مرتضی
معارض ثابت شرعی است و اگر ان یا ذن مقتضی مفعولین
از تفنیع و مشفوع است و لمن یشار مجموع خودش قائم مقام سردا
و یرضی حال او ش ای لمن یشار من تفنیع و لمن یشار من مشفوع

فی حال رتبه آنها بشهادت الحق م م ملائکه نیز مثال شفاعت
 هستند و برین تقدیر فصاحت کلام و بلاغت مرام بنماست
 شرعی مع التوسع بی احتمال غیر در تقصی است و باید دانست که
 این اذن بعد شفاعت کبریه از حضرت حبیب الله تعالی
 صلعم که مصداق ثبوت مقدم برای نفی لا تقصی شفاعت
 و نیز مصداق ثبوت مقدم برای اذن است واقع شود نه
 قبل بعد م مصداقین منشا حصول نفی اذن نیز باید دانست
 این کریمه مخصوص است بلاء که و غیر مثال بحمد صلعم که ملک
 شفاعت کبریه است و شبیه باینکه یا سرسری یا نور نوری یا خزان
 سعرفنی اذیت علی علیک یا محمد بن العرش الی تحت
 ارضین کلهم یطیعون صلاتی و انا اطلب صلاتک یا محمد
 ش تفسیر این بیت شریف در ذکر کیفیت تفسیر این بیت
 الشریف یا سرسری یا نور نوری این سخن مذکور است م
 و سوف یطیع ربک فقر صنی مویده نیست و شبیه باینکه
 قر یا عباد الالهین یا سر فوا علی انفسهم لا تقصروا عن
 تعالیه

ان الله يعجز الله فرب جميعا طانه هو العفو الرحيم
 باید دانست که یاسه تکلم و عبادی معنی محمد رسول
 الله تعالی است صلعم و آیین انساب درین آیه حکمتی و
 سرسے ضروری دارد و شایسته آنکه در ذکر کیفیت صلعم
 و المعرفه مذکور است هم یارب لا احصی ثمار علیک و علی
 حبیبک و ما عندک حبیبک و دیگر بنیاد و اولیای
 علی بنیاد و علیهم الصلوة و السلام به تحقیق طریقی محبوت
 ذاتی و صفاتی آنحضرت صلعم در ایشان ا
 و تجارب مستدار استجماع ازان محبوت درین تخصیص
 شفاعت بهره دارند بترسید از غیرت خداوندی که
 رضا جوئے بنده حبیب خود است در حق حبیب
 او صلعم تا آنکه اثر سے از و باشد صلعم با ادب
 باشد فالتقوا یا اولی الاباب انی بصیر فون و
 سحرین محبت باید دانست در سوره اعراف قال الله
 تعالی قل لا املک لنفسی ففعا ولا ضرا الا ما شاء الله

سباسب بر نیکه شرافت نسبی بر رسول الله تعالی صلعم
 بدون عمل صباح سودی دهد در آخرت چندانکه سود داد
 شرافت نسبی سپر حضرت نوح علیه السلام را و تاکید است
 بر حجاب آوری او امر و نواهی آنکه نگذری بر شفاعت سوره
 تعالی صلعم که در شان مومنین و انحضرت صلعم
 و بشیر الذین امنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم و تجوز
 ما یفوق قربات عباد الله و صلوات الرسول الا انها
 تقر به لهم طر سید خلیم الله فی رحمة ط ان الله غفور رحیم
 ه پس ازین حدیث شد بفتح قطع سید رحمة از نفس
 سبایش صلعم و تبو سل شفاعتش صلعم از خداوند
 ارحم الراحمین بفهمی آید فاعشیر و ایا او لی الا الباب
 اتی یوکلون قال الله تعالی فی سورة الحج من کان
 اظلم ان لن یجسر الله فی الدنیا و الآخرة فلیمده
 بسبب الی السماء ثم لیتقطع فلینظر هل یدبین کسیده
 ما یفیله و کذلک انزلناه ایات بنیات ان الله

ایدے من یریدہ ترجمہ ہر کہ باشد کہ گمان
 انکہ برگزینت نزد خدا تعالی پیغمبر خود را در دنیا
 با علامے کلمہ حق و غلبہ بر اعدا و در آخرت بجلو
 شفاعت و قرب و کرامتہ پس باید کہ در از کند رسی
 طرف آسمان تا بدان واسطہ قطع مسافت کردہ
 رسد یا انکہ بکشد خود را بر سنی سوی آسمان پس بر د
 کہ بفتد و میرد و جسد یا بکوشش یعنی در دفع نصرت
 از پیغمبر صلعم جسد تا متکثر پس بنید کہ با وجود
 این سعی و کلفت آیسید و فعل مکرر آید و چیز را
 کہ بخشم آورده است و را یعنی کار پیغمبر صلعم
 نخواہد برد و بچین انکہ کار پیغمبر صلعم ستوار و بویا
 کردہ ایم کہ کسید کیا دش تواند برد و فرد آوریم
 ای ظاہر با ختمیم راے پیغمبر خود صلعم ای
 بنیات اے اعجاز اے من کہ و قہات
 عجیبہ ہم قرآن مجید تواند شد و حال اثبت کہ

لهاج و مالیک فلا مرسل له من بعده ط و بموجب
 احکیم ترجمه برجسته گشت اید الله تعالی برای مان
 از رحمة عامه صوری و معنوی پس منت باز دارند
 آن و هر چه بند پس منت روانده آن پس آن
 بستن و اوست غالب که منع کس بقبل او نرسد
 و صاحب حکم در کار خود و در بنی مقصود بسط و قصر
 بالحکمة است و نیز من سو برون چو است که فرمود سبحان

و العصر ان الانسان لفي خسر الا الذين امنوا و عملوا
 الصالحات و قل هل ترصون نبأ الا احدی من
 و حال آنکه آنحضرت صلعم خیر الخلق کلهم است و تشریف
 به بشارت تشریف خیرات دایمی چنانکه فرمود سبحان
 و لاخرة خیر لک من الاولی و نیز اظهار است که آنحضرت
 صلعم بحصول منافع اخروی مطمئن است و از ضرر
 مستثنی و بمنافع دنیوی مستغنی پس مقصود است
 نفی استقلال مخصوص الیه از ذات مبارک صلعم

باز است آنحضرت صلعم از ذات مبارک

بابتات عجز حصی و شرف اصنامی چنانکه من
 و بدیسی است مع جواب سوال کفار که در تفاسیر ^{فوق} آن
 یافت شد اهل مکّه گفتند که اے محمد خدای تعالی چرا خبر ندادی
 خبری که کی از زمان شود و کی گران تا در از زانی چیز
 خرم کنی و در گران بیخروشی و بدان سود کنی پس این
 ایه نازل شد از نفس حسنی من نه فایده نفی شفاعت
 منی خوبست که در سعه صفات اضافی مختصرت است
 صظم و رخت الاماشاره و تنزیه تنبیه است برینکه
 بشا بدو جمال جامع عفت و الوهیش صظم
 عیار بندانم که فارتی در حصول نفع و دفع ضرر
 استقلال و اضافات شفاعت جهان نکردند انیم
 الا المنخذ و لون و حمد است شریف یا فاطمه ^{تسبیح} لا
 علی اکمل بنت رسول الله علی علی علی علی علی علی
 اسی فاطمه نمیکند برینکه دختر رسول الله تعالی
 منی عمل کن عمل کن عمل کن یعنی عمل صالح تنبیه است

ولو كنت اعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما مثنى
 السو كج ان انا الانذير و بشير لقوم يؤمنون ترجمه
 بفرمای ای کسی که بیب من که با اختیار خود ندارم بر آن
 خود حصول نفع و دفع ضرر از روی استقلال که خاصه یو
 است لیکن میدارم با اختیار خود حصول نفع و دفع
 ضرر را به خود آنچه خواست الله تعالی باضاقة او تعالی
 که خاصه عبودیت است پس بیکر باضافات انحضرت
 صلعم اگر توانی منحص نظر کاشش للعینین من بعد
 صغیره و شکل الطرف من انعم و اگر میبودم که دایم
 غیب را استقلال که خاصه الوهیت است لازم بود
 که زیاده میشدم ای متجمع کمالات میشدم در
 نفس خود از بهی و نیگرفت مرار شتی بهیچو
 مستقل نش ای چنانکه مستقل نگرفته ام
 نیم که مستقل باشم در کار خود مگر ترساننده از خدا
 خدای تعالی عموما و مفرده رسان به تعالی

مد نظراضا و در خاتمه استقلال معنی خلق است

برای فرمی که ایمان آرند گانند خصوصاً بد
 باید دانست که نفی مستلزم ثبوت مستقدم است و
 استدراک از لا الاله الا الله پس حکم تنصیر در استدراک
 فرق استقلال که مصداق ثبوت مستقدم برای نفی است
 و اضاقه محصوره ثابت است و هم از ماشار الیه
 و کفای و ضرر حاصل متعاقب بعمل است و خیر حاصل
 بالکمال است و سور نقالض ^{اضافه توفیق} مملو است و رنه شش
 اگر نباشد چنانکه گهنت شدم و گوگنت عالم الغیب
 در صورت اضاقه متعارض است از کریمه عالم الغیب
 فلا یطهر علی غیب احد الا من ارضی من رسول الایه
 و استکثرت و من نخسید و ماسخی السوره در صورت
 اضاقه موقوف بر گوگنت اعلم الغیب نتواند باشد
 که معارض است کریمه صدر راس ای لا اله الا الله
 نفی و لا یضیر ام و هم معارض است از کریمه واقع
 سورۃ الفاتحه ^{متک} لیس فی حق للناس من حجه فلا

محقق الله تعالی راه بینمایید و سیر و سیر دلبر
 پیغمبر صلعم و آیات بنیات و بهر چه شاید سرگشته
 اللهم صل و بارک و سلم و اما ابد علی محمد رسولک
 و حبیبک و علی انواره کما تحب و ترضاه و تشفعه فینا
 و ترحمنا به

ذکر کنفیه پلوک معنوی و سحر
 نفس برای معرفه الله سبحانه

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نفضل علی رسولہ محمد و نستشفه
 و علی آله و اصحابه و اتباعه اجمعین باید دانست
 گفته شد فقر انکشاف عقاید است و این
 سیر نظری اجمالی است و محصل سیر قدمی آرد و مسدود
 گفته شد فقر تمیز نفس به تشرع است و این سیر
 تفصیلی است و محقق سیر نظری پس قاری نیست
 بیان بر سه گفت مگر سیر اجمالی و تفصیلی و نظر

مؤلفه فقر انکشاف عقاید است و این سیر نظری اجمالی است و محصل سیر قدمی آرد و مسدود

و قدمی و جهت ال تحقیق و تصوف همین تمایل منزه
 است ش کفایتش در تبیین لاحق مذکور است هم سبک
 و طریق معنی محبانیت و آن بجا آوردن علم و عمل
 از مرتبه فرض تا استحباب است پس سخن در هفت قسم است
 و آن حصول معرفه ذات و صفات خالق اکبر موقوف
 و لایق سیر فطری و قدمی است پس باید دانست خلق
 وجود بین بعد بین انکار است ش که تحقیقش در ذکر کیفیت
 اثبات مرتبه احجاب بین التدریم و احداث الحلق
 و در ذکر کیفیت حاضری در دست برداشتن رحمة
 نشان حضرت حبیب علیه الرضوان مذکور است
 هم بود و تضمنی یا ایستادن ش کیفیت وجود تضمنی
 و التدریم و در ذکر کیفیت الاصول در عمل ذکر کیفیت
 الانسراج قوان یافت هم از موجدات قدیه تخلیو
 خالق که سیر بود بوسطه مرتبه احجاب یعنی قال سبحانه
 الا له الحلق و الامر ط و قال سبحانه انما امره اذا

از او میان این نقول که کن و نیکون و نیکونیه که معنی
 تعینا تکیه نصیب جزئی دارند عالم کبیر است و انهم
 نصیب جزئی عالم صغیرند پس هر صغیر را در تقابلش
 کبیر است که اصلش است و عروج نبوی کبیر است
 بوجود اول الاولین که اصل همه است در تحت امر و
 لامکانیت باعتبار انتهائے عالم اجسام از آنجا که
 انسان مکرم تعینات است پس نقول که سبحانه و تعالی
 که منبانی اوم هم زیادت نصیب و مقصودیه معانیها
 که با دست مخاطب و قنی انفسکم ط افلا تبصرون است
 و بنابرین مندرمود صلعم من عرف نفسه فقد عرف
 ربه و تنهنه مختلف در حقیقتش از آثار عالم کبیر مختلف
 مشاهدت است و لیکن اعلی المقاصد صبار معرفه
 رب الارباب است پس سخن در مینیت باید دانست
 نفس انسان شخصی است بسیط زائد بر مابیات
 لا علیها و لا غیرها و در حد خود مستجمع حقایق تا علیه

سن اسے انچہ بران قرار بخش است م
 اعنی صفات حقیقہ مع الذات بنا برتحد ذات
 برین صفات و قرار بخش نفس برین اجتماع ذات
 و مالہ سن اسے انچہ برای شخص نفس است م اعنی
 صفات معنیہ و شانہ و تزییع الذات بنا بر عدم تحد
 ذات برین صفات و عدم قرار بخش نفس برین اجتماع
 ذات و اعتبارات ذاتیہ بر سیمہ متضمنہ موجودات یا سلب
 ش کیفیت این تضمن در اصل ذکر کیفیت استماع توان
 یافت م علاقہ مجهول کیف بخش مرکب عنصری
 کہ در حد خود مجتمع ماعلیہ و مالہ است وارد و بنا بر
 انسان یا بازو بعض یعنی فصل و صفت حقیقیہ و شانہ
 و تزییع ذات و شخص نفس از روح و خاک و آب
 و آتش و باد و شخص مرکب صور سے از عنصر مہ عالم خلقت
 است در تحت امر و شخص سببی فی حدہ در اوصاف
 نے احتیاج بخش مرکب مستقر است و لامکانے

و لیکن مقتضای حکمت انتهای معرفت تا عالم مختصر
 در حد انسان با مقتضای حکمت متصفیه قلب نام مرکز
 قرار قلب بسیط گرفته اند که در وجه وجود نفسش موجود است
 گویند که عرش صغیر است در تشابه بعرش کبیره در وجه
 وجود استند امین تبیین مسلمات که تشابهی بعرش
 کبیر ندارد و لیکن تشابه استند امی بعرش صغیر یافته
 پس توفیق رب کبیر شرح صدر و سیر نفس صغیر
 در آمده با احتیاج وجودش لایزال بود قدیم محتاج
 برگرفته کیفیت اصالت خود یا واسطه بحسب در یابد
 بتبیین عم باصالت و غیرش بواسطت تعینی که این در
 تضمن او است ش اشارت است بشیخ سالک
 م و بمعرفه عالم صغیر باصالتش که عالم کبیر است تا خوا
 رب اعلی برسد و انکشاف حقیقه جامعش
 ای آنکه منع عمول غیر در صفت نکند م حسب استعدا
 با حاطه تشخص نفسش متجمع با علیه ماله که قلهای تعین است

از حیثیه اثرش از امر باریط فعلی لابد منه از امر فاعلی
 است شش مربوط بامکشافت هم باید دانست این
 احاطه تشخص نفس در کشف مشال بحقوق سبب نماید
 از اینجا است که قوس نامیده و این قوس سفلی ظلی است
 در مقابل قوس علوی حجابی پس سفلی را درجات
 حقیقی است و بر یک از اینها نسبت با فوقه تابع مطابقت
 خبری است و نسبت با تحت متبوع مطابقت خبری
 شش پس انکه ماتحت ندارد مستبعد نیست و انکه ماتحت
 ندارد تابع نه هم و ما فوق با تحت اصل و محیط است
 و هر چه جز ما فوق همه است از و ولیکن ما فوق همه
 تابع مطابقت کلی باشد مر قوس علوی حجابی را
 که اصل و محیط قوس سفلی است و بر یکی از نیمه هر چند
 نزول و عروج در سیر ماتحت و ما فوقه نماید از خود بر نیاید
 و قیاس فی الوجود و قیاس فی الشیخ و قیاس فی الرسول
 عبارت از تطبیق این درجات با حقیقه جامعه است

باید دانست مرتبه حجاب ظهوری است حادث قائم بقدم
 شش تحقیقش در ذکر کیفیت اثبات مرتبه الحجاب برین القدم
 و احداث الحذوق و ذکر کیفیت حاضر و در دست
 آستان رحمة نشان حضرت حبیب الله علیه الرضوان بن کورا
 م در کشف مشال با حاطه شخص خود هیچ قوس نباید
 و بیست و یک قوس سفلی قوس علوی نامیده شد آنرا
 دو مرتبه ربی است بر طبق اصلش مرتبه یقین و حجت
 که واحدیه همان است که قال سبحانه انما الله احد
 م و اعتبار بر بوبیه متعلق همین مرتبه است که قال
 سبحانه رب العالمین م و مرتبه لا یقین است که احدیه
 همانست که قال سبحانه الله احد م و عتبات
 استغناء متعلق همین مرتبه است که قال سبحانه
 ان الله غنی عن العالمین م و حقیقه مستجمعه از همه
 انسانیه در خیر است که با نطبق یک دیگر در وجه
 جامعیه است نه با منفیه سیر نظری قدیمی مطابقت

جزئی یا کلی قوسین در خود تعیینش نماید و بر این مرتبه
 قرار گیرد پس از انطباق قوس سفلی ظلی بقوس
 علوی حجابی که قوسه فی الصعبارت ازین است
 دلالت بر معرفت ذات و صفاتش یم توان یافت و
 درین میان تصفیه و ترکیب اجمالی یا تفصیلی عالم
 صغیر تقصیم موجودات و سلوبات مخصوصه محمدی
 صلعم عروج و قیام و دخی بعالم علوی تا عرش کبر
 که مقر انوار حجابی باعتبار منتهای عالم کبر است
 تواند شد پس سخن در معرفت تفصیلی مرتبه تعیین وجود
 از آنجا که قلب مرکز شخص مرکب است مقرر قلب بسط
 که تصرفهای فعلیش از آنجا ظاهر شود و معرفت ذات
 موقوف بر صفات است و صفت فعلی نزدیک تر از
 اثرش تا چار ابتدای معرفت از جهت تمایز و صفت
 فعلی واقع شد پس بدلالة معرفت محلی و علی حجابی
 بکلیه اجمالا که در عالم صغیر کبر با اعتبار علول

بجزئیات بجزئیته تفصیلا متناثر تواند شد معروف
 خواهد گرید با محمودیه فاعل ابتدای اسلام حقیقی از اینجا
 و بتوسع علم بادراک ربط دائر از مفعول نفسا و افاقا
 به فاعل معنلا و ذاتا همه عالم را از عرض تا جوهر هر چه
 شش یعنی حروف از مفردات و مرکبات هم از
 کتابت کاتب خواهد یافت تا آنکه قطع شود تمایز امر
 ببلای خطه فعل و فاعلش و قضاصل آنست که امر و
 معا ملحوظ ماند سر که اتوفیق الهی میشود و در نیست
 معیه از ابتدای فعلش لفظ فعلی شیر است سو
 فعل و معیه فعلی تا ذاتی شش تا انتهایه است و
 لفظ ذاتی شیر است سوی ذات و معیه ذاتی م
 کما قال سبحانه و الله معکم انما کنتم ط و معکوس
 سینما بدراک ربط دائر از فاعل مفعول و پخته
 امینست که ادراک ربط از طرفین شش یعنی از مفعول
 نفسا عل و از فاعل مفعول هم معا است و نیز

اوراک ربط از مفعول بعد م در ک ربط از فاعل و اوراک
 ربط و اوراک ربط از فاعل بعد م در ک و آله از مفعول
 باطل این اجتماع از طرفین بعینیت الهی است هر که
 باشد نسبت به طریق حدوثش گنبد است ربط از طرفین معانی
 شاید که میسر گردد و در روح بصفه فعلی استغفانه ففین
 این لایه سائر قوسین بمطابق بقعه خبریه ش که برای عمر
 حضرت سرور بسیار است علی بنیا و علیه السلام و السلام
 م یا کلیه ش که خصوص حضرت م و بسیار است
 علی بنیا و علیه السلام و السلام م است نظر اول
 ش سیر قدیمی در قوس علوی بسبب وجود حجاب
 است م و باعتبار خصوصیت و حصول نور این ولایت
 که اول است حضرت آدم علی بنیا و علیه السلام و السلام
 مصططح بهتمیه ولایت ادمی است و ولایت فوجی نیز
 ولیکن در نظر در دست حضرت فوح علی بنیا و علیه
 السلام و السلام درین صفت نه اصل مرکز اند بهر چه

حضرت آدم عم من ای چنانکه حضرت آدم عم صهر
 مرکز اندام مکر تابع در صفت که از شدت پستیلا در دوسم
 درین صفت حضرت آدم عم میمانند و مورد فیض این
 ولایت در مرکب بحکمت الهی تعالی در جانب چپ
 به تسمیه اصطلاحی با نظریه شش ای بآنکه منظر صفت
 فعلی است م یا بقلب قلب بسوی معرفه الهی سمی
 قلب است و ابتدای سیر معنوم قاب قوسین از اینجا
 و احکام سیر من جهت الی جهت از اینجا است پس سیر
 من الله تعالی الی غیره تعالی و الیه غیره تعالی
 شرک فی المقصود و فی المحبة است تا آنکه تکفیر
 شرک جلی تواند رسانید و من غیره الیه تعالی
 و الی غیره تعالی شرک فی صفات الله تعالی است
 عقیده که میسر از شرک فی الذات است و در صورت
 سن بیان ذیلول من الله تعالی شائبه شرک مذکور
 بالعرض است شش ای بعرض سن بیان ذیلول

نه با حقیقت هم پس مقصود اینجا سیر مستقیمیه معیه فیه
 است اگر سیر شود و قناری فی افعال تعالی عروجاً
 الی افعال تعالی و بقدر افعال تعالی نزولاً الی
 اثر از اینجا است و این سخن در حقائق اجمالی است
 که بواسطه این تفصیلات مستدره تواند رسید و سخن در
 تفصیل حقائق و مستلزمات زائده و کوائف وارد
 بہت قاصد نماید و باید دانست در اینجا بہر کہ خواہند
 ندانند از مرتبہ حجاب است باہمی کہ مناسب تشخیص
 است بسمع روح و ہذا اگر چہ آشکارا نشود حضرت
 حسین ابن منصور مخصوص با سہم انا الحق بود و حضرت
 ابو یزید مخصوص با سہم سبحانی ما اعظم شأنی للکون
 باز یاد استحالہ رضی اللہ تعالی عنہما و این راز
 پر تو لیت از حقیقتہ کعبہ کہ در ظہور حقیقتہ کعبہ ظاہر شود
 الی ما شاء اللہ تعالی و بہر چہ خواہند کلام در میان
 کما قال سبحانہ کلم اللہ موسی کلما زین پس وجہ لبوس

ولایت دوم توسط استخراج محل از تعین صفات حقیقه
 که عبارت از صفات سبعة یعنی حیات و علم و قدرت و
 ارادت و غیره با که اشهر و محقون منصوص است تواند شد
 و قرب صفاتی مع الذات تمایز تعین صفات باعتبار
 لا یحینها که مرتبه صفت ظاهر و مرتبه جمالی است و بی تمایز
 تعین صفات باعتبار لا غیر با که مرتبه صفت باطن و مرتبه
 جلال است باقیام حقیقی با ذات بمحسوسیه صفاتی
 مع الذات بی ملاحظه غیر ممکنه الحاصل شایسته
 و مشیون غیر جام از خصائص اینجا است تا آنکه از
 هر چه باشد بقوه و فعل مقدم المذکرات ذاتی
 باین اجتماع صفات است حالا بقرب جمالی حقیقه
 غیر فطری و استخالی فرمود سبحانه فانی قریب
 و محن اقرب الیه من جبل الوریده و روح بصفتها
 و باطن باستفاضه نور این لایه سائر قوسین^{نقش}
 جزئیة یا کلیه است نظیر او قد ما و باعتبار خصوصیت

و حصول نور این ولایت بحضرت موسی علی نبیا و علیه السلام
و السلام مصطلح بنمیه ولایت ابراهیمی است و مقام طایفه
برحمت و مسرت نجات است و توجیه و فیض این ولایت در
مرکب حکمت الهی تعالی جانب است بمقتاب قلب بنمیه
اصطلاحی بالمشهوریه ش اسی بآنکه روح منظر صفات
تعالی است هم مسمی برون است زمین پس توسط حاصل
ش و واسطه حاصل از آنست که دلائل ارعادت
بر فعلیه است و از فعلیه بحقیقه و شایه از احتیاج
من وجه تحقیقی چنانکه در ذکر کیفیت اسرار الهی تعالی
صفاته مذکور است هم انکشافی است بولایت سوم شهود
مرتبه تعیین شایه که عبارت است از اضافات ذاتیه
متضمنه الذات بصفة ظاهر و باطن معبر بحکما و حلال
در جنب صفات حقیقیه با محبوسیه و محبیه صفاتی مع
الذات و توجیه و نور این ولایت روح سائر توحید
بامطابقه خبریه پاکلیه است نظر او قدما با جان قرب

حجابی حقیقه و باعتبار خصوصیت وصول نور این لایه
 بحضرت موسی علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام
 مصطلح یثبته و لایه موسوی است و سمت ضمیر
 و دینیه بحجبه است و عر و حش تا حب و انس قوت اندر شد
 و امور و فیض این لایه در مرکب سحکته الهی تعالی
 جانب چپ زیر قلب یثبته مصطلحی بالظهریه
 من اسے بانکه منظر صفات شانیه است و البته
 صفات شانیه بمقابلہ صفات حقیقیه میسر است
 مسمی بر است زمین پس توسط حاصل شد و
 حاصل از است که تنزیه منزع است ازین منزع
 یعنی فعلیه و حقیقیه و شانیه م عروج است بولایه
 چهارم مشهور و مرتبه تنزیه است از اعلا من المنزلات
 با مجبوتیه و محبتیه صفاتی مع الذات و روح لصفه
 تنزیه با استفاضه نور این لایه سائر قوسین با بطن
 خزنیه یا کلیه است نظر او قدما با جان قرب حجابے

حقیقت و باعتبار وصول نور این ولایت بحضرت
 عبی علی نبی وعلیه الصلوٰۃ و السلام مصطلاح نسبت
 ولایت عیسوی است و مورد فیض این ولایت در کرب
 بحکمت اسمی تعالی بجانب راست زیر روح بنسبت
 اصطلاحی بالمطهرت پیش اسے بانک منظر مرتبه خفیه
 تنزیه است مسمی بحقی است زین پس توسط حاصل
 شش واسطه حاصل از است که معرفت ذات موقوف
 بر صفات است م عروج است بولایت پنجم شهود مرتبه
 ذات مستقیم جمیع صفات با مجبوتیه و محبتیه ذاتی مع
 الصفات و روح بمرتبه ذات با شفا نه نور این
 ولایت سائر قوسین با مطابقت جبرتیہ یا کلیہ است
 نظر اوقد ابابا همان قرب حجابی حقیقت و باعتبار
 خصوصیت وصول نور این ولایت بحضرت سید الانبیاء
 محمد رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه و آله و سلم
 الانبیاء و علی و آله و صحابه اتباعه و سلم مصطلاح

به تسمیه ولایت محمدی است صلعم و مقام استجماع
 کمالات جمالیه و جلالیه و تنزیسیه بالا صالت است
 و مورد فیض این ولایت در مرکب حکمت الهی تعالی
 در وسط سینه میان قلب و روح به تسمیه محصل
 بالمظهریه شمس است بانکه منظر در تبه خفیا ذات است
 عظم براندم مسمی با خفیه است و باید دست
 حصر ولایت پنجگانه برین وجه است که دیگر سرچشمه فیه بود
 از تفرع این اصل پنجگانه است و نیز باید دست کمالات
 ملکیه عبارت است از ظهور تنزیهی منزهات و مشهود
 جمالی و جلال حسب ظهور مضافه از روی مکتوب
 و کمالات رسالت و نبوت عبارت است از ظهور منزهات
 و مشهود جمالی و جلال حسب ظهور مضافه از روی
 قرب در قرب و سیر این کمالات شامل سیر
 هر دو لایه است در جای آن و هم جدا تواند شد
 زمین پس توسط با حاصل شمس و اسطه با حاصل از است

که آن موقوف علیه معروفه شخص نفس مستجمع علیه و مالک است
 هم عروجت بسوی شخص نفس و مورد فیض بحکمت الهی است
 در مرکب مقدم دماغ است و سیر است در مراتب اعتباریه
 ذاتیه از انست حقائق انبیا علی بنیا و علیهم الصلو
 و السلام باید دانست حقیقه نبوت عبارت است از مرتبه
 اعتباریه ذائیکه توهمش بوضعها از جهت مجتبی با مرکزیه
 شترحات خودش قیام حقیقی یا مجازیت پس حقیقه
 آدمی و حقیقه ابراهیمی و حقیقه موسوی و حقیقه عیسی
 در ضمن است و حقیقه رسالت عبارت است از مرتبه
 اعتباریه ذائیکه توهمش بوضعها از جهت مجتبی با مرکزیه
 شترحات خودش قیام حقیقی یا مجازیت پس حقیقه
 محمدی در ضمن است پس بیان حقیقه نبوت و
 حقیقه رسالت در ذکر کیفیت الرساله و النبوه میفصل
 توان دانست هم پس و لا سیر است در مرتبه اعتباریه
 ذائیکه منشا تعیین حضرت آدم علی بنیا و علیهم الصلو

و اسلام است پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا بر بعید
 حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام است
 پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا تعیین حضرت موسی
 علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام است پس در مرتبه اعتباریه
 ذایکة منشا تعیین حضرت عیسی علی نبیا و علیه الصلوٰۃ
 و اسلام است پس در مرتبه اعتباریه ذایکة منشا
 تعیین حضرت محمد رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه
 و علی جمیع الانبیاء و علی آله و صحابه و اتباعه و سلم
 ش برهان بشین حقائق انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و
 و السلام از مناشی معینه در ذکر کیفیة وجود اولی فطر ظهور آخر
 انحضرت صلعم توان دانست هم باید دانست در حقیقة محمد
 صلعم باستجلاء حقائق انبیاءش یعنی فعلیه و حقیقیه و شایسته
 و تشریفیه هم اصلا اعتباری مترج است باعتبار
 خصوصیت صفة هر شی صفة و خلة و محبة و تقدس و شایسته
 و اعتباری غیر مترج است بحقیقة خودش و شایسته

یعنی مرتبه ذاتیه هم و باعتبار خصوصیت خاصه محمدی
محبوبیه صرفه تیر و نفس باستفاضه نور این کمالیات
توسیع مطابقت جزئی یا کلیه بر اعتباریه ذاتیه
حجابیه باعتبار نشاء ربوبت و رسالت است نظراً و
قدما و از آنست چنانکه الهیات باید داشت حقیقه
کعبه عبارتست از حقیقه نور که نشانش شطر المسجد
فرموده شد آن نور حجابی است از حقیقه خودش که معبر
بذات فعال است شش صراحت حقیقه کعبه در ذکر کیفیه
حاضری در دهنده بر استان رحمت نشان ذکر کیفیه
اسرار تعین قلبه الکعبه الشریفه مرقوم است هم نفس
سالك بهین نور حجابی متعلق و استفاضه یافته بمسببه
کائنات متضمنه موجودات و سلوبات راد و تجلیات
و دیگر صفات که از مرتبه فعلیه است شش همچو تزئین
و ابداع و انشاء و تکوین هم متعلق همان اعتباراً
مستجمع در حدش می یابد و سایر توسیع مطابقت

جزئیة یا کلیة نظر او قدا است و عروج قلب که معبر
 بولایة اولی است بسیر قدمی متعلق و منتهی باین حقیقة
 حجابی است و حقیقة صوم عبارتست از تشریه منبریات
 و درینجا در برابر نور کعبه بنا بر تشریش در مرتبه حجاب
 وجودی یافته است نفس سالک بواسطه همین نور
 حجابی کعبه متعلق و استفا ضد بان یافته سائر فواید
 بمطابقه جزئیة یا کلیة نظر او قدا و تواند شد
 که در برابر یکی از حقائق الهیات مشهود شود و حقیقة
 قرآن عبارت است از حقائق ثبوتیه اعنی فعلی و
 حقیقی و شانی و تشریحی و ذاتی که در مرتبه
 حجاب وجودی یافته و هم از تحقیقش کلام محمد
 بتیان آنهمه است و از حقائق سلبيه نیزه مجرد
 از کلامش اے نه عبارت از مجرد کلام بقطع
 نظر از دیگر حقائق ثبوتیه و سلبيه پیش از آنکه باشد
 بیان حقائق ولایات خمسہ نفس سالک بهمین نور

حجابی متعلق و استفاضه داشته سائر قوسین مطابقت
 جزئیة یا کلیه بی لزوم اجتماع بل بر وجه اشتراق
 نظر او قدما است و عروج لطیفه روح و سیر و حقیقت
 و اخفی بسیر قدمی متعلق و منتهی باین مرتبه حجاب است
 از روی غم که احاطه با انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰة
 و السلام با اجتماع قلب و حقیقة صلوٰة عبارت است
 از حقیقة مستجمعة حقائق ثبوتیه لازم محبتیه و محبوسیه
 صفاتی و ذاتی که در مرتبه حجاب وجودی یافته
 است نفس ساکب بهین نوع حجابی متعلق و استفاضه
 یافته سائر قوسین مطابقت جزئیة یا کلیه بل لزوم
 اجتماع و محبتیه و محبوسیه نظر او قدما است و عروج
 اخفی بسیر قدمی متعلق و منتهی باین مرتبه حجاب است
 از روی خصوص حقیقة محمدی صلی الله تعالی علیه
 و علی جمیع الانبیاء با اجتماع لطائف تحت و حقیقة
 معبودیه عبارت است از حقیقة استجماعیه نشیء نفس

با علیّه و ماله که در مرتبه حجاب وجودی یافته است نفس
 سالک سائر قوسین بمطابقه خبریه یا کلیه است نظراً
 و قدما زین پس سیر است در مرتبه تعیین و احدیه حجابیه
 که ممت است بود عوارض صفاتی و اعتبارات
 ذاتیه در مرتبه لا عین نظر و قدما بمطابقه خبریه یا
 کلیه قوسین تعیین وجودی هم عبارت از است
 که مرتبه اجمال صفت ظاهریست و هم تواند شد که در سخا
 سائر شود در مرتبه اعتباریه ذاتیه ربوبیه که با انطباق
 و تعلق بر مرتبه واحدیه از ماله است نظراً و قدما بمطابقه
 خبریه یا کلیه قوسین اگر چه علیحد سیر کنندش تعریف
 صفت واحدیه و وجه تعلق مرتبه ربوبیه بان از شرح
 و حاشیه ذکر کیفیت التوحید توان دریافت هم زیاده
 پس سیر است در مرتبه احدیه حجابیه که غیر ممت است
 بود عوارض صفاتی و اعتبارات ذاتیه در مرتبه
 لا غیر نظر و قدما بمطابقه خبریه یا کلیه قوسین

و لاجین هم عبارت از است همانا که مرتبه اجمال صفت
 باطن است و هم تواند شد که در اینجا سر شود در مرتبه
 اعتباریه ذاتیه استغفار که با انطباق و علق
 بمرتبه احدیه از ماله است نظر او قدما ببطا بقیه خبریه
 یا کلیه قوسین اگر چه چلیده سیر کندش تعریف صفت
 احدیه و وجه علق مرتبه استغفار آن از شرح و جای
 ذکر کیفیت التوحید توان دریافت م بایر است
 قرار کمال حقیقه مستجمعه جامع انانیه با نطباق
 قوسین علی حد ناموقوف بر اعتبار استغفار است
 و تحین اعتبار احمدیه و محمدیه با فرق وصفی که از
 معنیش عیانست بر مابینه واحده است که دالالتی
 دارد بر همین فرق وصفی اعتبارین و حدت ^{حقیقت} بیشتر
 یعنی مرتبه حجاب زین پس بفضل الله تعالی عروج
 است بسوی ولایه اصلیه مقصوده اعنی حقائق
 مراتب حجاب که اشارتشن دنی است بدلاله مراتب

حجاب بسیر نظری همیشه باید داشت که سلوک طریق
 اسلام بر پنج مقام است شهادتین و صلوٰه و صوم و حج
 و زکوٰه پس باید داشت که در شهادتین عطف تفسیر است
 شمس چنانکه در ذکر کیفیت کلمه مذکور است هم در نه مصدق
 لما نفی عنه الا لوجهیه و تعرض علی ما اثبت له الا لوجهیه
 باطل گردد پس شهادتین مع مغایرت من وجه بنا بر سیر
 در حکم واحد هستند و در نه بنای اسلام بر شش خلاف حدیث
 شریف بنی الاسلام علی خمس قرار باید متعرفه حقیقه -
 شهادتین و صلوٰه و صوم و کعبه درین ذکر سلوک معنوی
 مذکور شد اکنون باید داشت زکوٰه پاک کردنت از آنچه
 باید از اسباب که انسان مخلوق است از ضمن موجودات
 و مسلوبات شبها عنهما زکوتش در موجودات باخشیار
 احسن است و در مسلوبات تبرک مکرده اخلاصا
 تمام قال سبحانه و نفیس ما سوهها فاینها فخور ما و تقوی
 قد فسخ من زکاتها الا انما ذیاینها الذین امنوا انفقوا

نماز و نماز کمال الایس این رزق ای تحشیدن عام است
 پس اتفاق حسب مرزوق ای شی تحشیده شده نهند
 هم باید دهنست زکوة متعلق نزول از عروج سیر معرفه
 موجودات است از اینجا است که فقر تکمیل نفس بشرع
 است شاید که سائران معارف عروج این نزول
 بسبب عدم تمیوش بسیر عروج ذکر نگردد و حال آنکه
 این نزول در ایشان یافته میشود الی ماشاء الله تعالی
 این انجالی را تقصیر است در قرآن مجید و حدیث
 شریف که این مختصر گنجایش آن ندارد تشبیه ای
 مشتاق خدای عزوجل برست که صلوة را که بهترین
 عبادت ازست و بهترین عنایت از رب بهند ب
 طایفه باطن بجا آرد تا بفلاحی رسی که در دنیا گام
 نراه و در آخرت انک نراه است **شعر**
 تو و طوسنی و ما و قامت یار
 فکر هر کس بقدر محبت اوست

قال سبحانه قد اخرج المومنون الذين هم في صلواتهم
 خاشعون والذين هم عن اللغو معرضون والذين هم
 للزكوة فاعلون والذين هم لفرضهم حافظون اسح والذ
 هم لاماناتهم وعهدهم راعون الذين هم على صلواتهم
 يحافظون و در اضافه صلواتهم بمراد خصوص و در
 للزكوة فاعلون بمقتابه موقوفون سرست كه در مخرجه
 زكوة مذکور است و سرس بان نرسد و در اعطاف
 تفسیر و در يحافظون تاكيد جماعه من خبانكه در ذكر كفيته
 تفسیر الایة الكريمة حافظوا على الصلوة و صلوة الوسطی
 الایة مذکور است هم والله تعالى اعلم بالصواب صلوة است
 كه مستجمع شهادتين صوم و حج و زكوة است صلوة است
 كه بهر وقتی بشی بها تحصیل میا توان بود قال سبحانه
 و هم على صلواتهم دامون ای بر نماز كه برای این نیست
 دایم اند بران در اوقاتش و نیز دایم اند بران بر وقت
 و این منازرا كه چون چهر است الله تعالى داند و تواند

که مصلی هم تر این نماز را که چون در چهر است تعلیم و علم
 هم تواند شد و هر کس اهل آن نیست قال سبحانه وعلیم
 ما لم تکنوا تعلمون باید دانست که صلوة راد و مرتبه است
 یکی از سلوبات مخصوصه محمد صلیه و دیگر که از اهل
 موجودات قدیم پس هر که سلوبات مخصوصه محمد صلیه
 نرسد بطل موجودات قدیمه چون رسد من ابد التوفیق
 تنبیه وجود عنصر متنجع است از روح در معرض -
 سلوباتش تحقیقش در ذکر کیفیت حاضری در دست
 باستان رحمة نشان حضرت حبیب علیه الرضوان
 مذکور است م یسابع باشد مراد صاف روح را پس
 کمال تعین انسانی تا نزول بمرتبه صورت است و در
 صورت فرودتر از همه خاک است که متاثر است از
 آثار آب و تنش باد نه آنهاست متاثر اند از و باین استجماع
 آثار روح و عنصر و منتهای نزول باد از متفطن
 فائق گشت و در قلب مرکب آثار یک از روحش رسیده

بکلیفیه خاص هر یک انکشافی و اعتباری تواند شد و بر قدر
 نزول قلب در صدر هم و برای این اجمال تفصیلی است از
 حقائق متضمنه بوجدات یا سلوبات اگر گفته شود بحدود
 و لیکن متفکر بقدر فکر تواند و رایت تنبیه در قلب غنصر است
 درجات و فیض بی تفصیل با تعلق فیاض حقیقی مشهود
 فایده تعالی اعلم حقیقتها تشبیه لطائف است و چه
 درجات است درجه است که متعلق بعنصر است و درجه
 است که در مرتبه مثال است و درجه است که در مرتبه
 لا تعین روح است و در مرتبه معرفه الله تعالی است
 یا شامه الله تعالی است تشبیه بر بنا میگردد گفته شد
 انسان با بازده تعین از روح و عنصر همه عالم
 خلق است در تحت امر پس در کشش از عالم خلق و
 بسطش را از عالم امر گشتن احتمال دارد که امر
 عبارت از روح است و حال آنکه روح اثر امر است
 لکن قال سبحانه قل الروح من امر ربی پس تحقیقش

در ذکر کیفیت الرساله و نبوت مذکور شد هم که باین
 حالتی ندارد و چنین است که لطافت روحی اقلب
 و روح و سدر و خفی و خفی یکدام سفی از عالم امر است
 و نفس با آنکه از روح است از عالم خلق فنیوایا او
 المعارف اللهم انا حیاتن الاشیار بصیرا و
 انت اعلم بحکم اللهم صل وسلم علی محمد و آله
 و علی انوار کما تجبه و رضاه و شفقه مننا و رحمنا و شفقه
 صدر عبارت است از بدون قلب که است اثر است از
 اما قلب چنانکه بدون از حاجه از مصباح و همین تا اثر
 تابع بقلب است و عروج کند بپیش قال سبحان ربی
 الله من بعد یبشر صدره للاسلام من یفترح
 صدر در ذکر کیفیت صدر است هم تشبیه ازین عروج
 تشخص روحی تا عرش کبیر حاصلی خبر شرف تیج سنت
 و حصول کج صدر الی ما شاء الله تعالی دریافت شد
 و گمان ببرم که رسول اشرف و اکرم از جنج تشرف

و کرے یافته بمقتضای بیره و رشده ارس
 عالم علوی بقدم بکت لزوم حضرت مقصود عالم صلعم
 شرف شد و تعلقات صدر مبارک خود را که از
 اسفل مراتب متضمنه حقیقه ان منظر جمال الهی سبحان
 است مناسب آن عالم مشاهده فرمود و تقریبی که
 اشارتش بقاب قوسین را دانی است و حاصل آن
 محبوب رحمن پیش ازین بود و اسرار که اظهارش
 موقوف وقت معلوم بود بحبا عیان شد این
 مدارج بنابر اظهار شرف و اختصاص حبیب و شرف
 علویان بودند سبب شرف حبیب تا که تخریفیت
 که همه عالم از چند قطرات نوران منظر جمال الهی سبحان
 است پس آن نیز نامحصور را که مشرفند بابتی است
 صلعم با عرضیکه از دست جهان شرف داده شود
 این داستان شرف حبیب بی پایان است
 صفت باد بانه گفت ... شعر ...

نه حشیش خاستی دارونه سعدی را سخن ناپایان
 بمیرد تشنه مستی و دریا بچپان باقی
 تنبیه فناء است در شمع مستنفع است سبب
 منع اتحاد حقیقی شمعین و نبودن همت بقا
 از سرعت فناء پس فناء فی الشیخ و فناء فی الله
 و فناء فی الله معجب لغت صورت نه بند و مگر
 اصطلاحی صوفیان صافی آن ازاله رذائل از
 نفس است و تصافش شبائل شیخ دمت برکات
 و شهود معیت و قرباوست تا آنکه دریابد ششیش از
 نفس خود بعد دریافت نفس خود یا بعد نفس خود
 یا مع نفس خود یا با اجتماع اینهمه نظر با تصاف
 و بدایت بیدارتی وجودش مثلاً و روحاً تا آنکه
 نیابد نفس خود را در حالت حضور معلوم به مرتبه عینی
 علم با عالم تا آنکه حضرت شیخ هم نیابد در نفس او
 مگر خود را و قیاس کن برین در جهاے دیگر

و در جای واقع شود که شیخ از غلبه احاطه جذب مریدان
 در نفس خود مکراد را تنبیه عروج قوس سفلی که در حد
 خبری است در ضمن قوس سفلی که در حد خود کلی است
 با انطباق جامعیه بقوس علوی که مرتبه حجاب است
 از روی طلبیه است الی ما شاء الله تعالی
 چون بی تمایز امر و دلالت و مانعیه میان قوس سفلی و علوی
 توحید وجودی است و این بوار و اضطراب است و چون
 تمایز امر و دلالت و مانعیه میان قوس سفلی و علوی
 توحید شهودیست من وجه و وجودیست من وجه و این
 تحقیق اختیار است من وجه و بوار و اضطراب است من وجه
 و این همه تا عدم تمایز سلوبات است و چون تمایز
 سلوبات است توحید شهودیست خالصه تنبیه
 سرکه فراغ تام از تعلق وجودیست از می و کار وجود
 تضمینی باشد و این لایه سابقیه است تا تعلق
 بر مرتبه حجاب طلبیه است و متعلق بر مرتبه اصل حجاب

اصلیه تشبیه عروج قوس سفلی بسیر قدمی منتهی تا مرتبه
حجاب است و سیر قوسین با نطباق کلی اصالتا مراد
الاولین است و با نطباق خبری اصالتا با احتیاج
وجودی متضمن اول الاولین بر غیر او را و با نطباق خبری
بتعاضد تابعین استنبیه نفس لایقه متعلق بدال است و
نفس را بطریق متعلق بخالق پس حکم کرده شود
بر آنها حکم متعلق به از روی حدوث و حجاب و قدم
تشبیه آنجا که معرفه مدلول بدلالة از دال است
تجاوز بدلالة از دال بدلول و تحقق بعینه قریب
احاطت بما به المعینه و القرب و الاحاطت بی تجاوز
از حقائق معامله و زمان عموما و مکان خصوصا
در معرفه الله تعالی بنا بر احتیاج بجهتیش و
رسول و شیخ تبیین و حی بنا بر اندراج مکرر تیه شا
چه تجاوز از یکی از اینها بقطع مرابط تفسیه مقصود
فیما نهیسم باطل گردیش یعنی تحب و بدلالة از دال

بعد کول و تحقیق معنیه و قرب و احاطه بسبب قطع
 مرابطه که از یک بدیگر است باطل گردد و درین ص
 معارف است از رسول صلعم بحضای تعالی و از ما
 بحضای تعالی و رسول و شیخ صلی الله تعالی علیه
 و علی اتباعهم از دلالت معنیه و قرب و احاطه بنا
 احتیاج به تحقیقش و مرکزیه روحی شان کلام
 تشبیه باید دانست که دلالت از حادث بر صفت فعلیه
 است و از فعلیه بر حقیقیه و از حقیقیه بر ذات فقط و
 شانیه در جنب حقیقیه است که معروف شود از فعلیه
 و تشبیه شامل همه تعالیات ذات و صفات پس
 استجماع فعلیه و حقیقیه و ذات با حادث ضرور
 و الا دلالت باطل گردد و ملاخط ذات بدلالة فعلیه
 خاطر است و سرانجام این بعنایت حق تعالی است
 و اینون نیست که بدلالة حادث ناظر اجمال باشد
 اسے نیست با الله کما هو با سماء و صفات تشبیه

باید داشت حصول دلالت از دال از جهت عدم سابق
 ممیز احتیاج وجود دال محتاج الیه است نه از جهت
 عدم لاحق که حاصل نشود بی عدم سابق از آن که
 آنرا که عدم سابق ضروری نباشد عدم لاحق بر
 ممنوع باشد و آنرا که عدم سابق ضروری باشد
 عدم لاحق نیز بر ضروری باشد پس از عدم لاحق
 رجوع بعدم سابق لازم گردد و بر آنچه عدم لاحق
 ضروری نیست نمایه شخصی است زائد بر مابقیه
 که در معرقة تشخص نفس ایشان بهرین ذکر شناخته
 هم تنبیه از اینجا که منظریه تا سه مراد اول الاوهین
 راست و ماخذ جمله کائن مراد است صلی الله تعالی
 علیه و علی اله و سلم پس غیرش دین مرتبه گنجایش
 ندارد و تواند شد که لی مع الصدوق لا یعنی فیه
 ملک مقرب و لا بنی مرسل احدیث در معینی باشد
 ولیکن بر همین بر قدر استعدادش بهره که دارد جز

و توسیع بر همین متفاوت در مرتبه خود و خروج بسوی
 حقیقه اختلافی که حقیقه محمد است صلعم کوائف اصلیه و
 عرضیه و تبعیه دارد پس احاطه کلی بر مانع ذات مراد
 الاولین است و جزئی تر غیرش اگر امتیاز در کیفیت اول
 و غیرش بکمرده شود نقصان نظایر است و بیم آنکه نظیر
 مزعوم شود اللهم و فتن الحق و حفظ من الزیغ و النقص
 تنبیه بدلالة قوس سفلی سیر قوس علوی است که منتهای
 ولایت ظلی و سیر قدی است و منتهای سیر بریه و کمال
 قاب قوسین ترجمه پس شد رسول الله تعالی علیه و
 سلم متصل به چو اتصال گوشه دو کمان در ترجیح
 این دعوی از ابتدای تم و فی محبت ابد اختلاف
 سخن بسیار بدلالة نفس است اگر توجه خاطر توفیق
 تعالی شد نوشته خواهد شد پس بدلالة قوس علوی
 سیر نظری در مقام ادنی که ولایت اصلی و اصل
 مرتبه حجاب و مقصود است تواند شد و اشارت

عطف مدلل به کان محقق وجودش بعد م ثبوت آن
 سلب استعمال م مانع تردیدش چه تردید نافی مراد
 و مثبت مراد در وجه واحد است بخلاف عطف م محقق
 قرب قاب قوسین و ادنی است در وجه مقصودش و
 دلالت قرب قاب قوسین بسوی ادنی و حولش میان
 حادث و قدیم تا بجای ماند حد ظرفین و اشارت تردید مانع
 عطفش چه عطف مثبت معطوف علیه و معطوف نیست
 در وجه واحد بخلاف تردید م نافی قرب قوسین است
 در وجه مقصودش مقصود مثبت قرب ادنی است
 در وجه مقصودش مقصود ادنی باید نیست عطف
 علم قطعی را خواهد و حال آنست که تردید صریح مانع
 آنست و تردید علم مشکوک را خواهد و حال مثبت
 که اینجا بطرف الله سبحانه علم محض بطرف غیر رسول
 صلعم جهل محض مانع نیست پس ناچار توجه به اشارت
 مر قومه افتد و آن هر مرتبه قوس سفلی هر دو قوس علوی

بطلان بقعه و از هر مرتبه قوس علوی سیر در صلبش
 بطلان بقعه تواند کرد و این اتصال در نظر دردمند
 باین صورت ^{است} و شنیدیم که باین صورت ^{است}
 ولیکن بدون رفتن گوشه از جانبی به جانبی
 خلاف تحقیق عرفانی است و در تحقیق این مقصد
 کلام مطول است که محول بر عارف محقق نمودم
 تحقیقش از لفظ مطا بقعه و دائره توان فهمیدم و
 لفظ دائره که حضرات مجددیه رضی الله تعالی عنهم
 میفرمایند موید صحت نظر دردمند است و الله تعالی
 اعلم بالصواب تشبیه ساکب بعد نقای وجودی
 مسلوبات غیر مخصوصه محمدی صلعم از و باقی بوجودی
 موجودات و مسلوبات مخصوصه محمدی صلعم است و
 عنصر راجع روح است و قیاس پیری شدن است
 و انهم لاجن است موجود بین العدمین نه بعدم
 سابق چه حکم قیاس بعد و محقق تواند شد نه بعد و

حکمی و نه بر وجود فارغ از حدین پس اگر دلائل
 دلائی آرد بر وجود موجود و نه فی بل وجود فارغ
 از حدین نماید آنستکه مستقیم اگر فانی شد دلیل از سحر
 و دانسته شدن خودش فانی شد دلاله و معرفه
 مدلول و اگر فانی نشد دلاله و معرفه مدلول چنان
 فانی شد دلیل پس لازم است بر آنکه بعضی استیکه
 فاعل دلیل و دلاله در عروج و معرفه مدلول است
 باین طور که دلیل و دلاله ثبوت وجود حادث
 مستتر عیناً در علم استقرار زمانی نمیکند
 مگر مدلول سبب وجود قدیم باقی که مقصود است
 نه بطور فاعل دلیل و دلاله حقیقتاً تشبیه احلا
 در تعین حقیقه احمدی و حقیقه محمدی علم در ذکر حقیقه
 تعین احمدیه و محمدیه مذکور است دانستی است و الله
 الموفق لمن یشاء تشبیه و مشکوه است فرمود علی
 الله تعالی علیه و سلم که روایت الله تعالی در عالم

تحقیق علم باوست تعالی و فرمود صلعم انما الاحسان
 ان تعبد الله کانک تراه و همانا که تحقیق علم باوست
 تعالی و قال سبحانه الم ترالی ربک کیف بد اهل الایه
 تری یعنی رویت قلب ای علم بد لایه متفعلین و خصوصه
 الی ربک و قال سبحانه قل ینذکبیل او عوالی الله
 علی بصیره انا و من اتبعنی الایه تنبیه سیر نظر
 کشف بالاخصاص عبارتست از علم و سیر قدس
 و کشف خاص عبارتست از ادراک تنبیه حیرت که
 عجز علم بکنه ما یفوق به اعلم است متفاوت است
 بتفاوت مناسب هر ولایه تنبیه نفس سالک
 با تطبیق حقیقه جامعہ انسانیه بحجت حق مافوقها
 از حد تعین جزو بدون تواند شد بلکه قدرشخص نفس بر
 انطباق شود و از مافوقها همچنان مستفیض است
 که بود پس اگر با همین انطباق کار از سر گیرد مجرب
 گردد و از آنکه عروج و نزول محسوس معارف در حد

نفس عارف است و پس شیخ که تحقیقش در ذکر
 کیفیت العلم و المعرفة و العارف و المعروف مذکور است
 هم ابتداء و انتها را کار همه در نفس اوست تشبیه
 معرفه از غیر خود موصل بمعنی و قرب و احاطه بنفس
 عارف نباشد و بخطای نظر در فتنه افتد و حصول
 معرفه از خود موصل بمعنی و قرب و احاطه بنفس عارف
 باشد و بخطای نظر در فتنه نیفتد و نیز سالک ناظر
 کرامت حضرت شیخ در نفس خود سعید است و چنانکه
 از ان بعد تشبیه عروج بهر دلالتی که شود و وسط قلب
 منقطع نشود اگر چه از غلبه مافی الوقت مستزنگردد
 و قلب عروج کند تا حقیقه جامع انانی پس
 حد با همه داخل قلب شود و کار قلب بود و پس
 تشبیه این مرتبه حجاب را که ظلال هم توان گفت
 توافق با وصل واجب است پس اگر حادثی تحت
 مرتبه حجاب نباشد بل ظهور عین حجاب باشد پس

لازم است که صفات مساویه مثل است و فور و عدم علم
 وجود واجب و دیگر هم برین قیاس در و نباشد و حال
 آنکه هست پس این پیش اے بود صفات مساویه
 هم منی بر نیست که وجودی متضمن مساویات بوجود
 التزامی در تحت مرتبه حجاب است و نه از لزوم مذکور
 چاره نباشد و نیز از محکمت نقلی دلالتی بر ظهور عین
 حجاب نیست تشبیه بوجود تضمینی و التزامی نهی
 و جواب از دست سبب دلاله احتیاج بسوی محتاج
 الیه که فارق میان حدوث و قدم است و هم معترقه
 موجودات واجب است سبب دلاله ظلمیه هم معترقه
 مساویات واجب است سبب دلاله ظلمیه التزامیه و ظلمیه
 شناخته نمیشود و مگر بدلاله احتیاج بسوی ذی ظل
 پس اگر امتیازی در دلاله ظلمیه بوجود تضمینی و التزامی
 مکرر شود اثبات مساویات هم در مرتبه واجب لازم
 آید بغیر و باید متعالی منتهی پس کثرت ضعیف الاستعداد

را دلالت با احتیاج ایمن محتاط است و اجتماع دلالتین
 افضل تنبیه در معرفه صفات سلبیه که وجوب است
 همچو معرفه صفات ثبوتیه توحید شهودی لازم گردد
 تنبیه باید داشت وجود فارغ از عدم ثابت بنفسه و وجوب
 این معرفه صفات ثبوتیه است پس عدم و حدوث که
 منتهی علیه از حادث است از وجود ثابت بنفسه و وجوب
 مسلوب ضرورت این معرفه صفات سلبیه است
 فتم المقصد للاذکبار و اما الفضول للاغنیار
 پس از اینجا است استثناء جواز امکان سلوبات
 بوجود ثابت بنفسه و وجوب با چه حقیقه و اعمده بد ثبوت
 ضروری و سلب ضروری التصاف نتواند ورند
 لا اله الا الله تحقیق و تخصیر نیاید و حق باطل گردد
 تنبیه باید داشت صوفی معنی باز ماندن بدی
 از کسیت صراح همانا سبب لغت است معنی باطله
 باز ماندن کسی از بدی پس صوفی منسوب بصوف است

و تصوف برگزیدن صوف است حقیقت این تتره
علم و عمل از شوائب کفر و شرک و حنائق کبار و
صغائر تا آنکه از کرده و عبث تصوف حقیقی است
و الله تعالی بیدهی الیه من یشاء سبحان صوفی
نور من الله تعالی است قال الله تعالی لقد جاءکم
من الله نور الایه و قال صلی الله تعالی علیه و علی اله
و سلم انما من نور الله باید داشت علم و عمل تصوف
شامل است باین علم و عمل ظاهری که می تراود از
نظم قرآن مجید و با آنکه دلالت نظم بر وصل
بجسم و عمل تصوف است نتوان رسید تا تقسیم و تعلیم
در کار نباشد قال الله تعالی تعلیم الکتاب و الحکمه
و یعلمکم ما لم تکنوا تعلمون صحت علم و عمل ظاهر
و وصول بجسم و عمل تصوف است هرگز نرسد بصحت
علم و عمل ظاهری نرسد بعلم و عمل تصوف و با وجود
علم و عمل ظاهری محتاج تعلیم و تعلم علم و عمل تصوف است

چنانکه فرمود و تعلیم مالم یکنوا العظمون پس تصوف
 بے صحت علم و عمل ظاهر ترند حق است لغو باشد تعالی
 بر آن صوفی از علم و عملش حالات غریبه است که جز
 صوفی متوافق با درکش نتواند رسید تنبیه حدیث
 نفس متعلق صفت کلام است که در قلب میگذرد
 مانع اطمینان قلب نذر میشود باید دانست هر چه من الله
 تعالی نباشد همه از افعال نفس است که شایان
 افعال نفس هم متعلق به صفاتی از صفات ذاتیه است
 پس هر چه از خیر و شر وجود آید از افعال نفس محل
 قیام عوارض است پس مزاج از افعال نفس
 منش و حدیث نفس از انت هم بی قنای نفس من
 ای خود نبودن هم بملاحظه ربط احتیاج با موجود
 نتواند شد و این را از کسی دانند که باین معرفت رسیده باشد
 البته نذر وجه تعلیم و تعلیم بیه نظری که حسب حصول
 سیرت است توان رسید و الله تعالی بهمین

تنبیه در ذکر الهی تعالی نگاہ داشت ذکر در وقت حال
است هرگز امید نگیرد و غشا و قطن و فکر ماضی و مستقبل
اضاعت وقت عزیز است که تدارکش نتواند شد شعر
ما فات فست مضی و ما بایک فاین

قم فاختنم المقصد من العبدین
تنبیه چون در معرفه صفت عجز و نماید ذکر همیش طایفه
بخش دل عارف شود تنبیه بسبب اختلاف و دو
ساکین که از اختلاف منشای تعین وجود ایشان است
در کیفیت موافق و واردات سخن نگرده شد و از مفهومات
و تشابه که خلاف تحقیق و جاسه خطر است تبر
نموده شد و نیز احتیاط در اینست که متصوف بی حقیقت
از تصنع در بلا نیفتد و نمیکند و مقتدا از محقق ممتاز
تنبیه تعین مقامات و ترقیب سیر از روی حقائق
ثابتیه پس آنکه مذکور شد ضروری است از روی تحقیق
فاما مساوات سیر سائرین بعد موصوف در معرفه

الهی سبحانه ضروری نیست و بعضی تفاوت تعبیر
 مقامات متعلقه عنصر و ترتیب سیر و سید هر دو
 بمقتضای نصیب است فاما تفاوت به ترتیب
 سر لازم نقصان معرفه است پس نتوان گفت
 که همین و همچنین است و پس تنبیه باید داشت هر صفت با
 ادراکش بی تفاوت است شش هر صفت را ادراک
 است و صفت با ادراکش بی تقدم و تاخر است قال
 سبحانه لا تدرك الا بصار الا یہ هم و از لفظ ادراک
 علم شئی مقصود است پس تا آنکه زبان و دل و فکر متعلق
 بلفظ است همه مقال است و ادراک شئی مقصود حال
 و این تقریر شامل هر لفظ و معنی است قدم و قدم نبیه
 عبارت از مقال حال است حضرت سعد علیه الرحمۃ فرموده
 بیت قدم باید اندر طریقت نه دم که صلی ندارد دم قدم
 چون در معرفه الله تعالی از مقال بحال رسد فانی
 حسب حال مقامات معروفه شود از اینجا است که در

حال حضرت مولوی رومی علیه الرحمة فرموده است
 گم شدن در گم شدن گم شدن است از نیستی از نیستی سر از نیست
 باین گم شدن نیستی از نیستی بی تعلیم از معلم بحق رسیده اند
 چون عنایت حق تعالی به بنده شامل شود ملازمت صحبته
 مروه بحق رسیده و تاثیر و تاثر حاصل شود است
 بی عنایات حق و خاصان حق که ملک باشد پیشش و حق
 نارسیده بحق نرساند و خود در بقدر کمال و در لاجل
 لا قوة الا بالله العلی العظیم تشبیه طریق تعلیم چنان
 مناسب می نماید که بر سطره بروز و القار دفع غفلت
 از تصدیق مرتبه اجمالیة الوسیة المد و حب الوجود
 به لالة حادث کف ننیده شود چنانکه مفهوم است
 به تحقیق ایمان بالغیب سرایه سعادت باشد شعر
 دور بنیان بارگاه است پیش ازین بی خبر و اندک است
 پس در تفصیل هم بر سطره بروز و القار کار کرده شود
 تا سالک را حفظ و سلوک میسر گردد و اتباع متبوع

صلی علیهم ایاة ورحیمهم وعلیهم الكتاب وعلیهم السلام
 سبب سعادت معلّم و تعلم شود و التوفیق من الله تعالی
 ربنا لا تؤاخذنا ان نشینا او اخطانا ربنا ولا تحمل علینا
 اصرکم حملته علی الذین من قبلنا ربنا ولا تحملنا ما لا
 طاقة لنا به و عفف عنا و اغفر لنا و ارحمنا انت مولانا
 فانصرنا علی القوم الکافرین و صل و سلم علی محمد بنی الحقه
 و علی جماله کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و ترجمناه
 ذکر کیفیت اخلاق که برای تصفیه و
 تزکیه باطن لازم است یا مطلقاً و غیر

بسم الله الرحمن الرحیم
 تحمد لله و نستعینه و نضلی علی رسولہ محمد و نستشفعه
 و علی آلہ و صحابہ اتباعہ اجمعین سخن در اخلاق است که برای
 تصفیه و تزکیه باطن لازم است منبر مودت و سجا
 ات که علی خلق عظیمه بدانکه خلق هستی خودی است

بایسته است و این دلالت می کند بر تحقیق و لام بر تا کید
 و خلق عظیم بر اجتماع اخلاق بالله تعالی و باخلق
 بزم عظم و وقت ابل انچه دانسته شود پس محصور نباشد
 در جهتی در نظر ظاهر نیست مثلی ارم که قصر و طول وجود
 متخالف مستترع من جهتین است نه مقید پس
 اجتماع اینچنین متخالفین در ذات واحد صلعم با امتناع
 حصر و تحد و تعجز است و علی هذا القیاس شعر
 ز مندرق تا بقدمم بر کجبا که مینگرم
 کر شده دامن دل میکشد که جا اینجا است
 و ها بر آنکه گفتش شعر ندانم که امی سخن گویمت
 که والا تر سے ز انچه من گویمت و زین پیش نتوان
 پس مقتضای آنکه منم تخمبون بعد فایز توئی محکم
 الا به انصاف انچه محو حبیه در اتباع اوست صلعم المقصود
 انچه بالله تعالی است ایمان بالله سبحانه کما هو
 با سماء و صفاته بقبول او امر و نواهی است که عله

وصول بمجده حسنات و خیرات است و بهین همه
 شایسته همه حسنات و خیرات هم تشریف برتبه
 ذوالجلال و الاکرام است و محبت خداست غرض
 و محبت لازم خشوع و خضوع و شکر و صبر و توکل و زهد
 و رضا بصفات و ذات محبوب است تا ملاحظه
 عوارض خود و صفاتش آنت که نخواهد غیر محبوب را
 و غایتش حاج ذاتی مستلزم فراعته از لب است
 فلا یبقی الا المحبوب باید داشت ابتداست محبت از
 میلان است چون ازین برگزده عشق است چون
 ازین برگزیده محبت است چون ازین برگزیده
 میلان و عشق در وصف قدیم مذکور شد مگر محبت در
 و حادث بطلانش مستحق است ما شاء الله تعالی
 قال سبحانه قل ان کنتم تحبون الله فاتبعوا
 محبتکم الله الایه و یحیی و یحیی الایه محبت در مرتبه است
 است و در مرتبه احدیت و باین حقائق جنبه

عاریح معارج سلوک معنوسے معرفتی نذر دے
 ورنہ صفا با وسع جاذ از روی صفات چه فعلی و چه حقیقی
 و غیر ہما کہ محتشیش در تقابل سلب خواست خود است
 پس بقصدہ تعالیٰ مستج الصافات لصفات اسد
 تعالیٰ تواند شد و غایتش قنای خود بشہود و معنی
 و صفات و ذات است تا دلائل پنجیم و شکر معنی
 قدر دانی کما قال سبحانہ و اشکر و الحمد ان کنتم ایاہ
 تعبدون و درین آیہ کریمہ بنا بر تخصیص در شرط و
 رابطہ در خبر حظ دل در دستند است فافہم ما دام بقضیم
 و ہمہ بدین بظاہر ایمان است پس توفیق بجا آوردان
 موقلایا کہ نہتہ بجا بدین شای ای ایمان و توفیق
 ہم شریف بشر الف قریب و رعبیت است الحق
 تعالیٰ للذین احسنوا بحسنی و یادہ الایہ و کفر و شیک
 سمات غیر کبرہ لقولہ تعالیٰ ان تحببنوا کبارا تہون
 عنہ تکفر عنکم سنا کتم و لقولہ تعالیٰ ان احسنات

نیزین السیات الایه پس شکر می بر شکر
 تسلسل فتنای است و تشیج آن بادت نعمت است
 بقوله تعالی لمن شکرتم لازیه نکم الایه و اگر کسی که در پای
 زیادت در یابی و قال شکر فیصل و سبحانه لوجه تعالی
 است علی کفایت است و ریح الرضا و غایتش در گشتن
 از تمانیز کفایت طریقتش است و آنچه از دست تعالی
 و آنچه از خود است هم و وصول منعم بهمن وسطه فعلی است
 و آیین عروج تا ولایت اول است لا اکر بر کفایت معر
 حقائق شمار سیر نظری تا ولایت پنجم مسیونان کرد
 و توکل و محبده احوال نفسی و افاقی بقوله تعالی فتوکل
 علی الله و تشیج آن عافیت و کفایت کردن
 او سبحانه است بقوله تعالی ومن یتوکل علی الله
 فهو حبه الایه و اثرش قطع از غیر او است تعالی
 و غایتش فنا و نفسی و افاقی است تا ولایت اول
 و زهد یعنی قصر الال و الال یعنی الال کما قال سبحانه

یلیم الاصل الایه و نتیجه آن عاقبت است و اثرش
 بریدن طمع است که اصل اهل است و خائش آنکه
 نماز بگردان مبول موجود و تکلیف الاصل باید داشت چون
 نظر بمقدور دارد از طمع و اهل فارغ شده قانع شود
 و چون دل را از مشوشات ماسوائه سبحانه فارغ
 دارد همه اصول را از مراتب متضمنه موجودات در آن
 یافته فارغ از مراتب متضمنه مسدوبات باشد و صبر بر
 شدائد محبتش ای بر مومن هر چه هست از محبت است
 و شدت محبت است و شدائد و قال صلعم ما اودع
 بنی نسل ما اودع هم و صبر بر تکلیف بحب اوردن
 او امر لقوله تعالی و ما انکم الرسول فخذوه الایه و
 نواهی لقوله تعالی لا تقریوا الفواحش ما ظهر منها و ما بطن
 الایه و صبر بر مخالفت مراد لقوله تعالی فاصبر صبراً
 جمیداً و صبر بحکم ربک الایه و نتیجه آن یکی از دو
 یکی است لقوله تعالی قل بل ترصبون بنا الا احدکم

احسن الایه و مال صبر افضل او سبحانه لوجه تعالی
 است علی کیف احزن مع الرضا لقوله تعالی
 و الذین صبروا ابتغوا وجه ربهم و لربک فاصبر
 و فاتیس در گذشتن از نماز کیف طریقین شش
 انچه از دست تعالی و انچه از خود است م و معنی
 ذاتی بهمین واسطه فعلی است لقوله تعالی ان الله
 مع الصابرين و پیش ازین ترقی نتوان کرد بجلال
 شکر پس بے ابتغار وجه الرب و تحقق معیت صبر
 بوصفه نتواند شد و استغفار معنی پوشش وجود
 سلوکی خواستن لقوله تعالی و استغفره که لازم
 استغفار و عجز است و فاتیس وصول بعجز حقیقی است
 که میسر و سوسو بقریه معنی رجوع از بنده بعباد
 عزوجل و از خدا س عجز و جل بر بند که تاثیر
 فنا س خود بشود افعال و ذات است فذکر
 الجفار بعد الوفا رجاء و ترین بعد کار توبه بیشتر است

و باستغفار کمتر و حفظ اعمال بقوله تعالى لا تبطلوا
 اعمالكم الاية از هفتاد ظاهری و شرک بعد خستیار که
 از فقه توان دریافت و تبطلات باطنی بحجور بقوله
 عليه السلام قال الله تعالى انا اغني الشركاء عن الشرك
 من عمل عملاً أشرك فيه غيري فانما منه برئ هو وللله
 عليه في الشكوة و تسمعه لقوله عليه السلام من سمع
 الله به و من يراى ^{او تسمعه} ^{او يراى} ^{او يسمعه} ^{او يراى} غفلت لقوله عليه
 السلام لا يجوز الصلوة الا بحضور القلب غفلت عن
 الصلوة العبادات كلها لا هنا يستجمعها و از محبطات
 بسجور كفر لقوله تعالى اولئك الذين كفروا بايات
 ربهم و لقاءه فحطت اعمالهم الاية و شرک بقوله
 تعالى لمن اشركت ليحيطن ^{عما كنتم تعملون} الاية و ايد
 لقوله تعالى ولا تبطلوا صدقاتكم باليمن و الا اذا
 الاية که اینهمه موجب باضاعة اسباب تقرب است
 حیات من الله تعالى اصح و صحت اعمال

و لا تبطلوا

و لا تبطلوا

که با فضال جوارح و قلب متفکر باشد و در کردنی درنگ
 نکند و از ناکردنی باز ماند و در کردنی انطباق طهارت
 باطن بحضرت نودی طریقت خواهد و از ناکردنی دریا
 رحمتش بنیاه آورد و سخن تا اختیار است و خوردن پوشیده
 کسب حلال که از عظم امور دین است متوقف جمیع
 برکات و خیرات علم و عمل بر این فرمود صلعم طلب
 احلال فرضیه بعد از فرضیه فی لیس کوفه بر بنای الفضا
 لام استغراق بعد فرضیه بمیه فرضیه طلب
 حلال است متعاقبا و بر بنای الف و لام جنس بعد فرد
 فرضیه فرضیه طلب کسب حلال است متعاقبا و از
 لفظ بعد واضح است که فرضیه طلب کسب حلال ^{خل}
 ارکان خمس نیست مگر زائد بر آن متوقف علیه برکات
 ارکان خمس و این امر از اهل دل پوشیده نخواهد بود
 فرمود صلعم ان الله طیب لا یقبل الاطیاء و ان الله
 امر المؤمنین بما امر به المرسلین فقال یا ایها الرسل

کلو امن الطيبات و عملوا صا حاط و قال يا ايها الذين
 آمنوا اكلوا من طيبات ما رزقكم في المشكوة تقديم كلو
 من الطيبات بر عملوا صا حاط مشير توقف مذکور است پس
 ششماقه سلبش از فضل شورش توان دریافت و ضمای
 قناعت که رضا و کفایت بحاصل است و نیز طمع که
 امید زیادت بر حاصل است لقوله تعالى لا تمدن جنك
 الي ما استغنا به از واجباتهم زمره الحیوة الدنيا لقتنهم
 فيه و رزق ربك خیر و البقی و نتیجه آن بقول علی
 مرتضی است که م امد تعالی وجه غم من منع ذل من
 و این عزت و ذلت عام در دنیا و آخرت باید دانست
 با انیمه که گفته شد فضل ظاهری و باطنی بر کیفیت حال
 است که قال صلی الله علیه و سلم فی جواب سائل الا یام
 رضیت بالله رباً و بالاسلام دیناً و بالقرآن اماماً و بالحقبة
 قبلت و بحجة نبیا صلعم ترجمه شد و شدیم بخدای پاک
 از روی آنکه پروردگار است و باسلام از روی آنکه گشت

و بقرآن مجید از روی آنکه پیشوا است در مقام صدق و معرفت
 خدای پاک و او امر و نهی و تنبیهاست و کعبه عظمیه از روی آنکه
 قبله مسجود الیه است و محمد صلی الله تعالی علیه و سلم از روی
 آنکه پیغمبر است ختم الانبیاء من قبله و قال سبحانه قل
 بفضل الله و برحمته فذلك فلیفرحوا طریقی از خیر ما یجمعون
 پایه دین است که فضل نبوت است پس متقابل باشد
 بخلاف رحمت و تحقق رضا و فرحت در سلب و ثبوت
 متقابل است و ما یجمعون غایب است که عام است در فاعل و
 مفعول بخلاف ما یجمعون مخاطب در مقابل یا ایها
 الذین امنوا پایه سابقه که خاص است ابلغ بمقام صدق
 و من شبه الفضائل و اتصالش معنی اشارت
 انفصال و اتصال بعدش از ما قبلش میکند بخلاف
 عن که مشیه اتصال نیست چنانکه سبحانه بعد عما یصفون
 حاصل آنکه آنچه جمیع میکنند با آن از خیر باشد یا نشاء
 هم پس معنی کریمه در غایت لطف بدلالة لغت نماید

مدعا و ثبوت خیر در مقابل مشترک با جمیع و علت محبوبه
 اشش ای بوی دنیا و بوی آخرت هم بمقابل اختلاف
 معانی فضل و رحمت چنانکه در تفاسیر مذکور است ای فضل
 قرآن مجید و رحمت است بآن یا حضرت صلعم یا فضل یونق
 و رحمت عصمت یا فضل معرفه و رحمت توفیق دریافت
 یا فضل نعم ظاهره و رحمت نعم باطنه یا فضل دخول جنان
 و رحمت نجات نیران یا فضل کشف غطاء و رحمت
 لغار این است قل بفضل الله ^{بفضل} بفرای ای حبیب من ^{بفضل}
 خدای پاک که مشرف کردش در دین همچو تست صلعم
 که جای حصول جمیع حسنات و خیرات و برکات کامله
 مخصوصه است در مقابل دیگران من دون الاستحقاق
 و برحمته و برحمته او تعالی معنی حضرت رحمة للعالمین صلعم
 بدلالة اللفظ مودیه المعنی و تبیین تخصیص از مدعای بوق ^{بفضل}
 قدر او توافق شفا را ^{بفضل} فی الامور و در رحمة للمؤمنین
 که عبارتست از ذات بابرکات حضرت صلعم متغایر ^{عظمت}

بدلائل عطف من چنانکه فرمود یا ایها الناس عذرکم
 موعظه من یکم و شفاعلما فی الصدور و هدی و رحمة
 للمؤمنین م بدلائل شفاعلما فی الصدور و رضی تعظیم رحمة
 است و هدی و رحمة للمؤمنین و رضی تخصیص شفاعلما فی الصدور و رحمة للمؤمنین
 یا تعبث حضرت صلعم والا فکیف سئلتم فیکلک پس این
 ای قرآن مجید بفارغاط طعنه نفید تعقیبش بر اسطه ضرور
 رسول الله تعالی صلعم بدلائل مناسبت سابق
 موعظه من یکم فکیف جواب پس باید که شاد شوند بانیمه
 نواز شمسای حق تعالی که رسانید بدیشان قاربر
 صیغۃ امر غائب بحطاب عام مفید و جواب استوار
 افادت معنی جزا بشرط متقدم ضرور بمجوز از خصص المؤمنین
 لفضل الله انعم میکند و الا لا شایسته و اگر نباشد
 افادت معنی جزا و بشرط مجوز کورم مانع تعلق
 مجزوات متقدم با اسمال است فکیف و اگر سخنی بهتر
 ازین باشد مقبول بمجوز ما جمعون ان فشرح با این

عطیات بهتر است از آنچه اندوزند از اعراض عیش دنیا
 و آخرت تا بنیکه حقیقه ایمان در رضا و فرحت با نهمیه است
 و الا حقیقه لغتاق ^{و دنیا و آخرت} و کفر مستحق است باید دانست که از
 از خوردن و پوشیدن و گفتن و شنیدن و خفتن و با خلق
 پیوستن چاره نباشد پس حفظ در نهمیه با آنچه باید از رو
 اخلاص باشد سجانه ای حلال خوردن بقدر ضرورت
 و حلال پوشیدن بقدر ضرورت و حلال گفتن بقدر
 ضرورت و حلال شنیدن بقدر ضرورت و در یاد
 خفتن بقدر ضرورت و با خلق پیوستن بقدر ضرورت
 موجب فلاح است در آنچه باید و آنچه با خلق است
 عفو و امر بالمعروف و اعراض از جاهلان و استعاضه
 و قبح نزع شیطان و اینها از سفوح کتاب است
 لعل که تعالی خدا العفو و امر بالمعروف و اعراض عن الجاهلین
 و اما نیز غمک من الشیطان نزع فاستغفر بالله ط
 انه یومئذ یسبح العظیم و یخمن باک گفتن وقت نماز صمیمه

دور کردن از خود

و حفظ از شرع شیطان لقوله تعالى قل لعلباد
 يقول التي هو حسن ان الشيطان تنيرع منه ان الشيطان
 كان للان عدوا مبينا لقوله تعالى
 يدرون باحسنة اسية اوليك لهم عقبي الدارة ترجمه
 انكند دور ميكنند به يكي بدی را از نفس خود یا غیر چنانکه
 یکی میکنند کسی بدی کرد با ایشان یا انکه یکی میکنند
 کسی که بدی می کند با ایشان تا انکه باز ماند از ان بدی
 که حقیقتا بر اے اوست و همه وجه رجوع میکند
 بوجه اول ایشانند که برای ایشانست سه انجام خانه
 دنیا و آخرت بد و پوشیدن عیب قال صلعم من را
 عود شتر با کان کن اجنی مودوده فی المسکوة
 بر حال خود به بینی تا قدر عیب پوشی بدانی حسن ظن
 بمومنین به لاله ایمان لقوله صلعم ظنوا بالمومنین
 و خذوا من سوره مومنین لقوله تعالى ان بعض الظن
 اثم الا یخصر صا بانبار الله تعالی و اولیاء الله تعالی

که بر بنیاست حقیقت خود تا کفر یا کبیره یا مغیره یا محذور
 از خیرات خواهد رسانید و از اینجا است که افعال و اقوال
 اولیاء الله تعالی اگر خلافی از محکمت داشته باشد
 بخوض نبایدفت و بلکه در جای تشابهات باید نهاد و اگر
 تواند تا ویل موافق محکمت باخیر نماید چه ایشان خیر الممونه
 هستند ورنه حواله بفاعل و قائل کند چه تخطیه و تشنیع باشد
 تواند شد که هبتان اثم همین باشد و آلتبه بعض حسن
 تشابه قبیح است چنانکه بعض قبیح تشابه حسن نیز
 میتواند شد که معصیه بعض ایشان غیر ارادی باشد
 چنانکه نسبت به حضرت آدم علی بنیا و علیه الصلوٰه و السلام
 فرمود سبحانه و لقد عهدنا الى آدم من قبل فنسى
 ولم نجد له عزرا و نیز در حق بعض ایشان قوله تعالى
 فاؤتک منک یٰ ادم سناهم حسنات ط منطبق است
 ترجمه پس آنکه که بدل میکند الله تعالی بدیها
 شانرا به بشکیها بدلفهم در و منند بدل چنانست که

سیات شان رنگ حسانت می یابد به صحت نیا چنانکه
 حضرت مولوی معنوی رومی قدس سره فرمود **شعر**
 هر چه گیرد علتی علت شود هر چه گیرد کمالی کمال شود
 در تفصیل این اجمال به بیم کجی فهم جمال تغذی است یا از
 محبتیه بالمحبیه سیاتیکه مناسب حالش است ای بنی
 معصومیه و محفوظیه هم شان است در مرتبه مقبولیت
 است چنان که از حضرت اجدادیم علی بنیاد علیه
 الصلوٰۃ و السلام سجاد کنا فی قوم لوط الایه و از
 حضرت موسی علی بنیاد علیه الصلوٰۃ و السلام قال
 رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر الایه ترجمه گفت
 ای رب من تحقیق من سبب خیر که فرود آورد
 بطرفم از خیر نادرده ام یا بچه می بایدم بد باید دانست
 اگر بنا سببیه سجدت مفعول فقیر گرفته شود مفعول شود
 مرفیق را پس معنی آنست که نادرده انم که فرود آورد
 بسویم از خیر در حالیکه الی مشیر اخبار خیر است کلام

بی مراد شئی باشد و اگر الی معنی علی گرفته شود الفشار
 حاصل است و از حضرت سرور انبیاء صلی الله تعالی
 علیه و علی خوانده من الانبیاء و سلم اذا الارضی قط
 و دواحه من امتی فی النار درین آیات کریمه و حدیث شریف
 نازش نیازمندان است و آنکه حضرت انس رضی الله تعالی
 عنه از بجا آوردی امر حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
 ظاهر او مشکوة مذکور است عن الترس قال کان رسول الله
 صلی الله علیه و سلم من احسن الناس خلقا فارسلنی
 یوما لى حاجه فقلت والله لا اذهب و فی نفسی ان ابوب
 لما امرنی رواه مسلم شعر اکنون که بپسند باغبان
 بعل چه گفت و گل چه شنید و صبا چه کرده دیگر نیز باید دانست
 که حسنات در ضمن موجودات است و سیئات در ضمن
 مساویات پس حسنات و سیئات متفاوت درجات
 در جنس خود عام است نه سبب بقدر که اطاعت از حسنات است
 و عصیان از سیئات و پس آری اطاعت هم از ضمن

موجودات است و دیگر نیز در حصیان هم از ضمن مسلوبات است
 و دیگر نیز چنانکه استدلال بر عموم مذکور لغیر بود و حق سبحانه
 بلوایم با نجسناات و استیسات الایه و دیگر آیات هم که از مطابقت
 قرآن مجید و تفسیرش میتوان دانست قهراً شریعت این عالم را
 هر چه از مسلوبات است اگر دلالت اختیار کرده شود مبرهنه
 مسلوبات واجب و موجودات واجب از وجه و الزامی شالی
 حناات خواهد شد و نیز هر چه از مسلوبات است اگر ابتدا بر کرد شود
 با نخبه از موجودات است شالی موجودات میگرد و مثلاً
 قتل و نهب جان مال همه از سنایات است چون تنها اگر
 به نیت اعلای حق همه از حناات است و فلک باشد و
 خارج از سنایات و داخل در حناات میشود و تا کل پس
 الرحمن الرحیم به نیت قوت در عبادت با دیگر فرائد و
 بابتدار اعدو با الله من الشیطان الرجیم به نیت طمینان
 عبادت با دیگر فرائد و نیز بابتدار اللهم انما نعوذ بک
 من الخبث و الخبثات به نیت طمینان و عبادت با فرائد

دیگر و قیاس کن دیگر سیئات را که به در آورده نشن بحت
 حسنات داخل حسنات میشوند و این مسیّد نشود مگر با اتباع
 قول و فعل رسول الله تعالی صلعم پس چه رحمت است در
 اتباعش صلعم و چه رحمت در ترک اتباعش صلعم و این
 اتباع و تبدیل سیئات از اسرار که بمیه فلا یغیروا نفوسهم
 عن نفسہ الا یہ اسے باید که میل نکنند بمرادات نفوس
 خودشان تجاوازا از مرادات نفس بسیار که ابرار را بر
 خیر الاخیر صلعم و مرادات نفس مبارکش صلعم از
 حق نفس الکدیم و حق الله العظیم همه بر و خیر است و
 قائده اتباع ارشاد میشود و لکب یا هم لایصیبهم
 ظمار و الانصب و لا تخمصة فی سبیل الله و لا یطون ^{موطن}
 یغیظ الکفار و لا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم
 عمل صالح الا یہ اینهمه تبدیل سیئات بحسنات است
 و این تبدیل بعد توبه و ایمان و صلاح است که از صدر
 ایه یعنی الا من تاب و امن و عمل عملا صالحا موبدا است

حکم فارغ تفسیر نه جزا رشت ربط محذوف و الا جزا رشتوب
 بر عمل پیش از قوبه لازم بخلافش مربوط به چنان است
 م تفسیر دیگر مفسرین که آن محسنات است بسبب
 حسنات یا مادم اثبات سننات است متعاقب حسنات
 نه بدل کما قال سبحانه ان الحسنات يذهبن السيئات
 الاية و جای غور است اگر بدل حسنات ناکرده است
 موافق تفسیر است و اگر بدل حسنات کرده است آن
 خود مستحق است نه حسنات بمنزله حسنات و الله تعالى
 اعلم و نیز بعضی ایشان در حکم عفو و مغفرت همچو بدایت
 بعضی اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم شش ان الله قد
 اطلع على اهل بدر فقال اعملوا ما شئتم فقد غفرت
 لكم و فی روایه فقد و جبت لكم الحجة الا حدیث هم چنانکه
 نسبت به اهل بدر کریمه لولا کتاب من الله سبق لمتکم فیما
 اخذتم عذاب عظیم الا یہ شاهد حال است ترجمه
 اگر بخود سے نوشته از الله سبحانه که پیشی گرفته است

یعنی و عده عفو و مغفرت بر اینیه میگرفت شمار در آنچه
 کردید عذاب بزرگ را باید داشت اگر از لولا کتاب
 انقد سبق و چیزی دیگر هم مقصود باشد و عده عفو
 مغفرت اهل بدیهه که مشاعلی ماجر هستند باطل نشود
 شش در تفسیرها شبه است ای لایحکم منه تعالی سبق
 اثباته فی اللوح المحفوظ الی ان قال ادا ان لا یغذب
 اهل البدره و در تفسیر کبیر است قال قد سبق
 حکم الله بانه لا یغذب احد امن شهید بدرا هم دلیل
 شش بدلیل مع ما بعدش مربوط است بحکم
 و مغفرت بسبب بدریان هم مغفرت تحت مشیه
 بزخرفطی شش چه بعدم قرار مغفرت بعضی منع مغفرت
 مطلق تواند شد کما قال سبحانه یغفر ما دون ذلک
 لمن یشاء الا یمس فادقی در مغفرت نباشد مگر
 خبر نطیست و قطعی هم و از کرمیه لولا کتاب انخ ارتقاء
 امر و بنی از اهل بدیهه تواند شد بل اثباتش و خبر عفو

و مغفرت است و اگر هیچ نتواند نظر خود از آن بپوشد
 ورنه در وقوع استغفارش از ایشان چه تر و دست
 دیده شد که مشیطان طغی ظن نمود میشود تا آنکه میشوند
 می بینند تا گفته و نمانده از دور و نزدیک و سید اند که
 کشف مغیبات است احیاء با الله تعالی منه و دیده شد
 هرگاه ظن بر کرده شد بعد تحقیق کیفیت با جبر که خبر بود بدست
 برین تخطیه که عیب خود بود نصیب و غور بنمبر که فاسق
 رساند که در آن مصلحتها است لقوله تعالی یا ایها الذین
 آمنوا ان جبارکم فاسق ^{غیر از} بنیای قیتموا ان یضیبروا قوا باجباله
 فتضجوا علی ما فعلتم نادمین و الفساع خلق چه احیاء
 چه اموات ترجمه لقوله علیه الصلوة و السلام ارجعوا
 ترجموا چه بعکس این بود صلعم لا یرحم الله من لا یحرم
 الناس فی الشکوه پس هر چه هست بفرض دعاست
 و ای مسلمانان این قصه تا چند خوانم تو فقی از
 خدای عز و جل و علم و عمل از صحبت صالحان بگویند

اگر چه اندک باشد بحقیقت خود صحیح باشد و در قبول امر
 خدائی عزوجل و رسول مقبول صلعم و الله اعلم ^{تعالی}
 در حق الله تعالی و حق العبد و تهذیب نفس بهر چه عباد
 و طغیانیات مشبوه سعادت بسمعا و طغیان صدقا و تصبعا
 گیرد پس امید توینق و فلاح است قال سبحانه انما كان
 قول المؤمنين اذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم ان يقولوا
 سمعنا واطعنا اولئك هم المفلحون ترجمه فرمود
 سبحانه تعالی جز این نیست که هست گفت مومنان
 سرگاه که خوانده شوند بطرف خدای پاک و پیغمبر او تعالی
 صلعم تا که حکم فرماید داعی میان ایشان گفتن شان
 شنیدیم و فرمان بردیم همانند بهتری رساندگان
 باید دانست بطریق مجموع زمان تحقق وقوع شرط بدلت
 اذ او توسع فاعل که مقتضی به ضرورت بدلت
 محمول این دعوت محقق الوقوع مستند از الزمان
 الی ما شاء الله تعالی از امام زمانه است و حکم عام است

ازینکه بر بنای عطف نسق باشد یا عطف تفسیر و نظر
 بتحقیق و تخصیص و تاکید جز از بدالات این گان نگفتن سمعنا
 و اطعنا بمراد پزیرا کردن بجا آوردن از خصائص منافق
 است اعیان و بالله تعالی منه و حذر از غدر که همانا تبعوا
 اشتغال و نبوی باشد والا خود شامل مراد داعی است
 و چنان دیده شد سعید هر جا که رود سعید است و بحکم سعادت
 عادتش اخذ مضاف و دع ماکدر است و شقی هر جا که رود
 شقی است و بحکم شقاوت عادتش دع ماصفا و خذ
 ماکدر است و الله المستعان لا حول و لا قوة الا بالله
 العلی العظیم متفرقات مناسب آنکه بهر کس
 نه پیوند و چون بیوست وضع او و خود را نگاه دارد
 از آفت که از حیان شجاعت و از تجسس سخاوت
 و از صلاح طلاح و از طلاح صلاحات نخواهد بگرید
 خواست صلاحات تدبیر حج که لازم خیر است تا نوشت
 بترک نرسد و اگر خود شجاع است و سخی و صلاح دوم

خود نگذارد که بمانا از و او راست و از تو تراست
 فی المشکوة قال صلعم لا تكونوا امته تقولون ان احسن
 الناس احنا و ان ظلموا ظلمنا و لکن وظنوا انفسکم ان احسن
 الناس ان تخذلوا و ان اساروا افلا تظلموا و راه
 الترنیدی ترجمه میشود مرد هر جانی و خود را سے
 که بگوید اگر نیکی کند مردمان ^{باز او را} نیکی کنیم و اگر ظلم کند
 ظلم کنیم و لکن مقرر کنید نفوس خود را با اینکه اگر
 نیکی کنند مردمان نیکی کنید و اگر بدی کنند پس ظلم
 کنید و در حذف مفعول سرست بتوسع تقسیم
 مفعول از خود و غیر خود بمطلب جمیل کریمه ان احسنتم
 احسنتم لانفسکم و ان اسارتم فلها الایه و کریمه لمن انتصر بعد
 ظلمه فاولئک ما علیهم من سبیل که از الفاظ حدیث
 شریف نفیس تواند دریافت و از بریدن پرسیند
 مع بریدن زیاران خلاف و فاسد باید دانست
 اتحاد قلبی امری عظیم است در وجهی هم دشوار است

و در هر وجه دشوار تر و درین جزا اتحاد و جبهی دیگر متضمن
نیست نگذاشت آن باز آنست موافق اتحاد و لازم
و عا بر آنکه گفت شخص فی تار عمر محکم و فی تار دود
رسم ازین در رشته که بسیار نازک است بد و صحت اتحاد
جز بزرگ خواست خود نتواند شد و این کار مردان میکنند
چون دهد داند که بخشنده اوست تعالی پس از منت
و این را بد و خوش آنکه شکر خدای کریم کند که ترا با او
و او را بتو واسطه شد و چون باید داند که بخشنده
اوست تعالی ولیکن شکر خداست کریم و واسطه را
هم نفرموده قال صلعم من لم یسکر الناس لم یسکر الله
و اگر ندید و نیاید داند که مانع اوست تعالی تا اضافات
حجاب حقیقه نگردد و از خبث نفس که در دادن و
ندادن و یا فتن و یا فتن توان آمد مامون باشد
و خوش آنکه سائل را عزیز و مکرم دارد باشد
که این عزت و عظمتیم بعضی نزد مکرم مستور

رسیده سبب قرب باشد من در حدیث شریف است
 هرگاه کسی بکسی براسه خدا عزوجل میدهد اول است
 ای عزوجل پس افتد پس تعظیم و تکریم لازم است
 م قال صلعم یا عائشة اجبی المساکین و قریهم قال
 یقریب یوم القیامه و تا تواند دهد قال صلعم یا
 عائشة لا تروی المسکین و یوشق ثمره و درشت
 نگذید لقوله تعالی و اما المسائل فلا تنه الایه و در ربط
 این آیه و اما شصتمه ربک محدث اشارتی بشکر این است
 که او را پیش فر آورد نه ترا پیش او بردگشته اند در
 خدمت شان این حفظ نگاه است از انتشار و در
 خدمت علما حفظ زبانت از لغو و در خدمت
 اولیا بر الله تعالی حفظ دل است از خطرات
 در دهمین می گوید اینیمه در خدمت اولیا بر
 تعالی لازم بود بل حفظ جمیع ظاهر و باطن بمقتضی
 شریع شریف حتی الامکان و اگر نه تواند به آنکه

و در باند چه شایسته بی تاج و تخت و علایر ربانی اند
 و مقربان خداوند و بحال و الاکرام شایان چه شوند
 مگر قتل و عقیقت نوازند مگر زجر او ببار الله تعالی آن کنند که
 کس ننواند در صفت ایشان است در سوره مریم قوله تعالی
 ان الذين آمنوا و عملوا الصالحات يجعل لهم الرحمن دوة
 الاية و در سوره زمر قوله تعالی لهم بايثرون عند ربهم
 الاية و این هر دو کرمیه بدالات لفظ و قطع عام است
 از دنیا و آخرت رحم و قهر خدا سے بے نیاز در رحم
 و قهر ایشان مستور است و اگر داند عیانت الحق و یا
 اند بر کمالات رسول منظر شایونات لوکان البحر مدادا
 الکلمات ربی لشفه البحر قبل ان تنفذ کلمات ربی و
 لو جنباً بشده مداد ع زین پیش چه گویمت که چون
 اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی ائمه کما تحب
 و ترضا و شفعه فینا و ترجمه به ذکر انبیاء الله تعالی
 از ذات و صفات و افعال و دیگر عوارض خاصه

شان علی بنیا وعلیهم الصلوة والسلام بنیت هست
تا آنکه واقعی باشد موجب برکات و خیرات در امور
معاش و معاد است لقوله تعالی وکلا نقض علیک
من انبار الرسل ما ثبت به فوادک و جابرک فی نهج الحق
و موغطة و ذکر علی للمؤمنین پس کراحوال اولیاء
الله تعالی از صحابه و غیر هم نیز در تعبت فی حدیث
ای محفوظه با تفاوت درجات و لایت صحابه و غیر هم
است بنا بر دلالت بر احوال انبار الله تعالی علی بنیا وعلیهم
الصلوة والسلام با زیادت استفاده ادب
درجات متفاوت درین ذکر البسته فکری رسا
و قلبی پارسا باید تا حقیقه مقصوده ذکر بحسب حال
مقصود و مراد دارد بدلالة لفظ للمؤمنین که در آثار
ایشان است کریمه انما المؤمنون الذین اذا ذکر الله
وجلّت قلوبهم و اذا تلّیت علیهم آیة زادتهم
ایمانا و علی ربهم یتوکلون الذین یقیمون الصلوة

و مما رزقتنا هم یفقدون ۛ اولیک هم المؤمنون حطاط
 لهم درجات عند ربهم و مغفرة و رزق کریم ۛ پس
 فاسق را جزا ساطیر الاولین یا حفظ نفس نباشد و از
 غیر واقعی حذر دارد و اگر چه در وجه فضل باشد و اگر
 حفظ و فضولی کند بمرتبه ایشان جای عفو است
 ارادت برسته وجه است ارادت دنیا محض
 کما قال الله تعالی و من کان یرید حرث اللہ دنیا و آخرة
 سہما از دمالہ فی الاخرة من نصیب ہ و نشان مرتبہ
 فز و تر آن دو چیز است در زیادتی دنیا بنقصان
 دین راضی بودن و از درویشان مسلمانان معروض
 بودن و ارادت آخرت محض کما قال الله تعالی و من اراد
 الاخرة و سعى لہا سعیا و ہو من فاولئک کان
 سعیم مشکور اہ و قال سبحانہ من کان یرید حرث
 الاخرة ترواہ فی حرثہ و نشان درجہ فز و تر
 آن دو چیز است در سلا دین بنقصان دنیا رضا گرفتن

و سوست و موصلیت با درویشان گرفتن و ارادت
 حق محض کما قال الله تعالی یدعون ربهم بالغزاة
 و العشی یریدون وجهه الا ید و نشان درجه فرد تر آن
 در گزشتن است از مقصودیت ماسوی الله تعالی بدانکه
 ارادت دنیا ارادت مجہول است و ارادت آخرت
 ارادت معلوم و ارادت حق ارادت موجود و حقست
 بر اے آنکه مرادش مجہول است و تاسف بر اے
 آنکه مرادش معلوم و حقست برای آنکه مرادش مجہول
 و نیز باید دانست فرد تر از آثار ترک حرص مستاع دنیا
 است چون مستاع دنیا حاصل شود و فرست
 در دل نیاید بکنج متخیر شود که از اسباب خطر است
 اگر چه بصیرت امور اخروی باشد و چون حاصل
 نشود ملائقی در دل نیاید بلکه فرست رونماید که از
 اسباب طلبینان باشد تعالی است اگر چه محروم
 از خیرات اخروی باشد از مایه ای است که

روزها در دعوت خداوندش دعوت خداوند صطلاح
 فقر از بخوردن است و در بحال روزی دل از نور خدا است
 تعالی اشانه و عاقبت از تشنگی و گرسنگی کما قال سبحانه ^{بصیر} لا یلهیهم
 ظمار ولا نصب ولا مخمصة فی سبیل الله الایه ازین سبب
 دعوت خداوند فرموده اند فاقه که نصیب طالبان دنیا
 م بود و حجاب از الله تعالی مرتفع نمیشد از مهمتم خانه
 پرسید چیزی هست گفت نیست متحیر و متوشش شد
 بعد ساعتی آن حجاب مرتفع شد و قتی دیگر مهمتم خانه
 گفت حتم قدر یک توله برنج در ظرفی یافتیم ^{خجستان} حجاب
 انداختیم همان وقت رفع حجاب بودش کیفیت این حجاب
 و ارتفاعش اهل الله تعالی دانند نه غیرم سبحانه
 مسکنیت خوشا سامان عشاق است شعر
 خوشا و قتی و خورم روزگار که یاری برخوردار ^{صنایع}
 چون متاع دنیا گردش گیرد از و فارغ بوده مسکنیت
 راما یسبب سعادت خود سازد یارب توفیق فرمود

صلی الله تعالی علیه و سلم اللهم اجبنی مسکینا
 و اثنی مسکینا و حشد فی مسکینا فی زمره المسکین بحديث
 گفته اند مسکین است که از اسباب اطمینان نفس هیچ ندارد
 گفت که از اسباب اطمینان نفس جز جدای تعالی هیچ ندارد
 خوش آرزوی این حبیب الله بهترین ماسو الله صلی الله
 تعالی علیه و علی آله و صحبه ائمه سلم ورنه درین دنیا
 دیده شد که از اسباب اطمینان نفس هیچ ندارند و نادانست
 بکفر رسانیده نعوذ بالله تعالی سنة اللهم صل وسلم علی محمد
 بنی الرحمه و علی جماله کم نخبه و ترضاه و تفعه فینا و ترحمنا
 ذکر کمفیه ذکر اسما طیبات شیوخ
 و است بر کاهم با دیگر مطالب
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و شتعیذ و فضل علی رسول محمد و شتشفه و
 آله و اصحابه و ائمه جمیعین باید دانست در اثبات
 ذکر اسما طیبات شیوخ او ام الله تعالی بر کاهم

بفرض باسبب استخوانا اعتصام میکنم اولاً بکلمه شهادت
 اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمداً رسول الله و بدانکه بکلمه
 بتخفیف آن و تشدید آن از آن مخففات شارت است
 به تخفیف ای تفصیل ذکر لا اله الا الله از آنکه درین لاله عام
 از تضمن موجودات و سلوبات است و معرفه مقصوده اجمالی
 فحصل المراد و از آن شده و اشارت به تشدید ای
 تمثیل ذکر محمد رسول الله از آنکه درین لاله خاصه از تضمن
 موجودات است و معرفه مقصوده تفصیلی فریاده بعد
 زیاده فلا تخصی و سلوبات جنبه علیها از آن است
 که دلالت خاصه از اوست پس ای از موجودات م
 پس اگر موجود نشود آنکه دلالت خاصه از اوست معرفه
 مقصوده منتقطع شود و موجود نشود آنکه دلالت عامه از
 تضمن اوست پس ای سلوبات هم از اینجا است
 که محمد رسول الله مخصوص لاسیناف است از عموم الا
 نه مؤخرین بر طبقی که مذکور شد پیش باید دانست آن که

شده در حال تخفیف از اقصای اعمالش با قسط گردد
 ای اسم و نصب و خبر در رفع پس واقع شود بر فعل و حرف
 با بقا معنی تحقیق چنانکه علم آن سیکون منکم مرضی الایه
 بلاغت تعلیل مرضی و آن گنت من قبله لمن العاقلین
 بلاغت تعلیل عفت و آن بدان سحران بلاغت
 تعلیل اشخاص و اشهد ان لا اله الا الله بلاغت تعلیل ذکر
 با آنکه جائز بود و اشهد ان لا اله الا الله پس تاویل به اشهد ان
 لا اله الا الله با وجود صحت فصاحت و صراحت تخفیف
 و بلاغت لطیف و دراز و نشان است و سر تخفیف تحقیق با وجود
 بقا معنی تحقیق بعد از مقصود و نیز محقق نشود محمد رسول
 بوجهی و نیز معارض شود در تحقیق الله به تخفیف تحقیق و
 تشدید تحقیق بوجهی پس چار سخن در تخفیف و تشدید
 بتعلیل و تشدید ذکر لفظی و معنوی رود و اگر سرشارت
 نمی پذیرد از قبول و دعوی که از حقائق است چاره نباشد
 هم و ثانیاً بنص کریمه و رفعا لک ذکرک الایه ترجمه

ملقبه کردیم زیرا که تو ذکر تو تخصیصاً بش بدلالة لام
 اسے با تنوع اشتراک غیر مخاطب درین صفت رفعت
 م بدانکه ذکر حضرت بنی الانبیاء در مجالس انبیاء اولیا
 بود و بموجب صلوات الله تعالی علی نبیاء وعلیهم الصلوٰۃ والسلام
 و مفسرین گفته اند که ذکر اسم ذاتی یا صفاتی رسول
 تعالی صلعم با اسم ذاتی یا صفاتی خدای عزوجل است
 مگر در آخر اذان و اقامت و تکبیر تحریمه و تکبیر فوج انتهی
 و این شن اسی گفته مفسرین م از عتصام اول
 که اصل الاصل ایمان است ظاهر استثنای پنجم
 در دهنده میگوید که استثنای تواند شد بلکه کاف خطا
 بذات که بمنظریه نامه خودش دلیل کامل بر ذات
 الله تعالی و صفاته است پس ذکر اسم با اسم کنجایش
 استثنای تواند داشت نه ذکر ذات بذات و صفات
 بصفات و نیز شکر بی عموم رفعت با فو عیش و عموم ذکر و
 ذکر و مقام ذکر با فو عیش شن چنانکه در ذکر کیفیت

تفسیر کریمه اذکر و نعمت الله علیکم و ما انزل علیکم من الکتب
و الحکمة یعظکم به بطر کور است م. بیدب لازم است
و کریمه قد انزل الله لیکم ذکر ارسولا الایه ترجمه
خود آورده الله تعالی بسوی شما ذکر یعنی رسول و ذکر است
که میرساند بخود همانا و الی است بر مدلول دلالت عقلی
و لفظی و مراد از ذکر رسول است که دلالتی دارد بنفس
نفیس خود بر مراتب مثبتة الالهیه و اوامر و مراتب
منفیة الالهیه و نواهی بمنظریت خود از موجودات بود
تضمنی و از مسلمات بوجود التزامی و انتراعی پس از
ذکر رسول بزبان بل بیان و جان چاره بود یا رسول
و سلم علیه و آله ایدا و از کریمه و اذکر و نعمت الله
علیکم الایه ترجمه یا و کنید نعمت الله تعالی را که بخوا
+ فرضیه تا بیدی اذکر نعمت الله که محمد صلی الله تعالی
علیه و سلم است بر سالت خودش بمنظریت تضمنی
صفات ثبوتیه قدیمه و التزامی صفات مسلمات

محمدیہ وسلم بقدریہ بالحق است و ما انزل علیکم من لکتاب
 و حکمته لعلکم به و از آنکه توقف نزول و تحصیل ذکر کتاب
 و حکمت بر رسول است ظاهر است عباد و ائمه تعالی و استثنای
 حضرت منظر انظر صلعم که اعلیٰ الثغار است از عموم نعمت متوفی
 شد من و فی انوار التشریل و اذکر و نعمته الله علیکم المور
 من جملة الهدیة و نعمته محمد علیہ السلام و فی مدارک
 التشریل و اذکر و نعمته الله علیکم بالاسلام و نبوت محمد
 صلی الله علیه و سلم و کریمه یا ایها الذین امنوا صلوا
 علیه و سلموا تسلیما ترجمه ای آنکه گردیدند صلوة و تسبیح
 بر او صلعم و سلام بجا آرید بنوع بجا آوردن یا کثرت
 من بنا بر دلالت مضغول مطلق و نوع بجا آوردن
 ادب است م ذکر رسول الله تعالی صلعم تسبیح
 و سلام در حکم فرض یا وجوب است علی اختلاف اهل
 باید دلت تقدیم تصدیق ذات واجب تعالی باشد
 بضرر بالذات است پس اقرار زبانی نیز در مرتبه

اختلاف چنانکه معروف است پس نظیر و روشش
 اے تصدیق ذات و حب تعالیٰ هم تصدیق بذات
 محمد رسول الله تعالیٰ صلعم دلالتاً علی ذات و صفات تعالیٰ
 بذات و صفات صلعم بقرض باسبب است و اقرار بچهار اقرار
 مذکور و همچنین است تصدیق و اقرار بذات شیخ بصفه
 دلالت و دلالت الی الله تعالیٰ و رسول الله تعالیٰ صلعم در تبع
 رسول صلعم بذات و صفات شرفه الله تعالیٰ شرفاً
 و شرفاً فایه اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی عالمه
 کما تحب و ترصد و شفقه فینا و ترحمنا به

ذکر کیفیت حاضری در دمسد باستان

رحمة نشان خواجه خاجگان حضرت

حبیب المعین الحق والدین محمد

معین الدین حسینی حشمتی حمده تعالیٰ علیه

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفعہ وعلی آلہ
 واصحابہ واتباعہ اجمعین وروستہ ی بیاض دہم ماہ بود
 ششہ ہزار و دود و شتاد ہجری مقدس آستان بس
 حضرت علیہ الرحمۃ منظر نور و جمال ظہور رب العالمین
 صلعم حبیب اللہ محمد معین الدین حسن خشتی اجیری شہ شعر
 فطوبی لباب کبیت العتیق حوالیہ من کل فنج عمسیت
 ودر سلوک پیشین حال در بعض کیفیت مخالفت رہنود
 وآن برآمدن است از اشتباہات معارف محصلہ مش
 اعنی محصلہ است بفضل اللہ تعالی نہ متخصکہ کلب خد
 چہ معرفت صلوایات کلب ناخجاء ہم پیشینہ ودر ترتیب
 و ترتیب ضروری نیت یا معین سلوک این طریقہ علیہ
 ہمچنین باشد رضی اللہ تعالی عنہ الیہا کرت سوم
 کہ باہ جامادی الاول ششہ ہزار و دود و شتاد یک
 ہجری مقدس رسید تا سہ روز وقت قصد باریا شد

و فیض اجمالی بر وحش میرسد و فانی مثال نور مثال
 حضرت علیه الرحمۃ میگردید و تا چندی بحسب الاشارة
 بر روی عظیم فیض از حضرت علیه الرحمۃ میرسد از اینجا
 پندار و که منشأ تعیین تشخص حضرت علیه الرحمۃ ذات
 تعالی استانه باعتبار شان اعظم است بفضیلت
 و الله تعالی اعلم بحقیقه الحال پس نقلش بحضرت صلعم
 بحسب الاشارة ذکر کلمه طیبه مع الصداقه گرفت و نوشت
 بصفات مشترکه و صفی تضمینش در اشتراک و صفی
 انحصاف بصفات الله تعالی تضمین ضرورت نه الزام
 پس تنازعش بصفة الحکم که در ان علم ذات واجب
 تضمین ضرورت بین است بمقابله علیکه در ان علم
 ذات واجب تضمین نیست مگر رسید گاهی بمبدأ خطه
 عالم امر و گاهی بمعقبش بشهود عالم خلق و از آنجا
 بما هیات حسنہ تعبیر میکرد و این فوق ما هیات مشترکه
 اسمی الزام است ش در اشتراک اسمی عدم تضاد

باصفات الهه تعالیٰ تضمینا ضرورتیست مگر التزاما پس
 تمایزش بصفة احکم که دران علم ذات واجب تضمین
 ضروری نیست مبنی است بمقابله علیکه دران علم ذات
 واجب تضمین ضروری است م و این التوازیات
 حقه بسیر نظری از سه سال سینمود و آرزویش است
 که اکنون تضمین حضرت علیه الرحمة از آنحضرت صلی الله
 تعالیٰ علیه وسلم بسیر قدی نصیب شد افتان و خیزان
 از مرتبه لایعین بمرتبه لا غیر رسید و تقطاع کلیه
 از ملاحظه عالم امر شد و آئینه را در مرتبه اعتباریست
 یافت زین پس از ظل محبت که دران لحاظ نسبت
 بهم است پس از ظل حب بقطع نسبت باقصاف
 محض که الهه سبحانه را بذات خود تعالیٰ است پس
 بجهتیه بلا اعتبار نسبت بل بقطع لحاظ حب مشرف
 و باشد که عروج حقیقت موسوی تا اینجا باشد علی
 نبینا و علیه الصلوة و السلام و زین پس عروج شد

و کیفیت تفصیلی مشهود نشد پس تواند شد که بسبب این
 سهو اجمال ذات تفصیل نباشد م و هم از
 اشتباه مافه اشتراع اصول عنا صر برآید در سلوک
 پیشین مافه اشتراع اصول عنا صر مرتبه ذات مستجمع
 صفات تعالی و تقدست شبها عنها دانسته بود
 اکنون معلوم شد که مرتبه ذات مستجمع صفات محمد
 صلعم مافه اشتراع وجود عنا صر است در معرض
 سلو باتش و همچنین دیگر ذوات بر قنات در جا
 موجودات و سلوبات و ذات متصفه بشان حکیم
 مافه اشتراع ارض است و مافه اشتراع دیگر دانسته
 و الله تعالی اعلم بحقیقه الحال و زمین پس سیر در مرتبه
 اعتبار ان الله عن العالمین شده که در اینجا لحاظ
 بر ربوبیت نیست و این مرتبه نیز حقیقت محمدی صلی الله
 تعالی علیه و سلم سیر قدیمی یافت پس تعلق شده
 به نبیات و بعدانی رسول الله تعالی صلی الله تعالی علیه

و سلم و بر دلش فرمودند که ذات ستمی با اسم مبارک
 محمد صلم منطبق است بذات ستمی با اسم مبارک الله
 سبحانه و تعالی شانه و قیض در وسط سرش زایل
 یافت پس در جمله بیات و جدانی و در ضمن آن بغاصه
 هم جاری شد و معلوم شد که همین مرتبه بیات و جدانی
 دلالت با نطباق است و فیضی در هیئت خاص از
 حضرت امام زین العابدین تا سه پاس بقوت سیر
 پس متصلا در همین مقام فیضی از حضرت امام جعفر
 صادق تا سه روز میرسید گاهی بقوت ^{نظافت} گاهی
 پس چنان معلوم شد که فرمود با حضرت صلم توجه
 شود و تعلقش بتدریج در سه چهار روز از آن رضی الله
 تعالی عنهما بریده شد و با حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم
 پیوسته لا کون چندی فیضی از هر دو امام بهام ^{نشان}
 سعین بود و فیض حضرت ثانی اکثر شهاز میشد و در
 مقام توقف شد و بتدریج سیر و مرتبه که جایست
 صادر ^{امام جعفر}

جمیع اعتبارات را حاصل شد از تشبیه تا استغفار
 ز تشبیه شان آن منظر اتم صلعم و در معنی لی مع
 وقت اسخ انشا فیهین لاله بانطباق است که
 صفت مافیه است و تکمیل معرفت ش واضح باد که تکمیل
 معرفت بر تبه نطباق در عجز ادراک است نه ادراک
 بالاحاطه و کیفیت چه عجز لازم اینجا است هم الله تعالی
 بی معرفت این مرتبه مستغنی باشد و یای تکلم مفعول به است
 و ملائک اربعه و بسیار اولو العزم مقصود فی الکلام
 علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام فاعل لایع چه ایشان
 مرکز تعینات حوادث بعد تقریر مرکزیه اولی بحضرت
 صلعم هستندش باید دست مرکز فردا احاطه مرکز
 بالانواند کرد و بتفصیل خود تواند آورد و مگر مشرف شود
 بنطباق او بر قدر استعداد خودم فلهمذاش ای تو
 تکمیل معرفت الله تعالی بر معرفت محمد رسول الله تعالی صلعم
 هم اقرا گرفته شدند انبیا رکما قال الله تعالی و از

اخذ الله سيثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب وحكمة ثم جعلكم
 رسول مصدق لما معكم لتؤمنن به ولتنصرنه ط قال اقرئهم
 واخذتم على ذلكم اصرعي قالوا اقرئنا ط قال فاشهدوا
 وانا معكم من الشاهدين ش تفسير ابن كريمة در ذكر كنفية
 تفسير كرنيه اذا اخذ الله سيثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب
 وحكمة انسخ باثبات عطية وفضل حضرت بنی الانبياء
 بر غیرش عليه وعليهم الصلوة والسلام مذکور است
 هم و اولیاء و سایر مومنان در تبع انبیاء بمعرفت آن
 رسول که محمد است صلعم ش اقرار گرفته شدند هم
 و این فضل خدای مفضل است بر همه و در حجب
 معارف است و در ضمن همین معارف کیفیت برآید از
 اشتباهاست نیست یکی در ماخذ انتزاع اصول غایب
 دوم در حقیقت قرب خاص انخاص که استحالة حقیقت
 حادثه با حقیقت قدیمه پذیرفته بود کما یزعم عن قوله
 عليه الصلوة والسلام ما زال عبدی مقرب الی بالخلق

حتی آنچه فاذا اجبته فمكت سمعه الذي يسمع به وبصره
 الذي يبصر به ويده التي يبطش بها ورجله التي يمشي
 بها الحمد لله نوافل ما دون فرض و واجب است و
 ضمير تكلم و كرت مشير بما الله اختصاص است كه تقدیر
 فكلان بمعنى سمعه خواهد شد چنانكه در كرميه لاحقه از اضافت
 يد الله ظاهر است و رند استحال ذات بصفه به فهم دارند
 معنی آید و قوله تعالى ان الذين يبايعونك انما يبايعونك
 الله يد الله فوق ايديهم ج و قوله تعالى فلم تقتلوا هم
 ولكن الله قتلهم و ما ريت اذ ريت ولكن الله رسي
 الاية بايد دانست كه اين نفی ترتب اثر ثبوت و نفی انه
 مصداق مستفاد متجالف ما ثبت باشد كه ان همانا
 قتل ایشانست مگر نه را یا قتل در رسي از کسی بر
 کسی پس مقصود كلام نیست كه این قتل چنان نیست
 كه واقع شده از ایشان بر كف را پس چو قتل در رسي
 كه واقع شود از کسی بر کسی پس بهم شده در حقیقت خود

بنا بر استدراک حقیقتش فرمود و لکن استدلالهم و لکن بعد
 رمی پس جز استحاله مدعی دیگر نفهم در و مندر غیر شد
 چنانکه آیه کریمه یا الله فوق ایدیم و حدیث شریف گفت
 یا الله التی بیطش بها و این بر دو کریمه میوید هر یک بر حجت
 و اگر نه پذیرندش بدانند که نفی بضد ثابت باطل است
 من باید دانست که ما رست و فلم نقضوا هم اگر نفی در
 ضد ثابت است باطل است و اگر در خلاف ثابت است
 تاویل پذیر و چنانکه از استدراکش ظاهر است م
 و نفی فعل اختیاری عباد بافتابش فعل الله تعالی
 حقیقه ببارت عدین و انقضاء استحقاق جزا بر موعود
 عمل صحت پذیرد و گفته شود ام فخلوه و لکن الله فخله
 بل فرمود خلعتکم و ما تعلمون و اگر مقصود است تیج
 فعل عبید فیصل الی تعالی و صقیقه تخذیق پس معلوم تیج
 و تخذیق این تخذیق چیست و ایهام و استدراک
 از اینجا شعر اندکی پیش گو گفتیم غم دل تر رسیدم

که دل از رده شوی و ز نخ بسیار است + والله تعالی
 اعلم بالصواب ش هر چند متن متضمن ایراد و جواب ایراد است
 لکن از آنکه فهم بر کس بآن نرسد فضولی کرده میشود باید داد
 گفتن آنکه گویا دست خدا بر دست ایشان است و گویی که این
 قتل از خدا است و گفتی که این رمی از خداست منصف تمثیل است
 و حال آنکه لکن بر آن تمثیل نمیشود پس این عزم بی دلالت
 نظم است و در تمثیل اتحاد من وجه ضرورت است پس اگر
 تمثیل از ثبوت ثبوت است نفی محال است و همچنین تمثیل
 از نفی ثبوت و انما و ما ریت دلالت میکند بر تحقیق و تخصیص
 که نظر ابعنی صریح از متشابهات و حسب تسلیم است
 والله تعالی اعلم بالصواب هم اکنون بیدار شد که آن
 حقیقت هم حادث غیر مخلوق است در شبه حقیقت ذات
 و صفات تنزیهی و تشبیهی او تعالی شانه و داخل تحت
 امر نیست بلکه از حجاباتش عبارت است از مرتبه
 حادثه غیر مخلوقه هم منسوب است ذات و صفات تنزیهی

تشبیهی او تعالی است که حادث میشود بقدرت و ارادت
 او سبحانه از روی زیادت بر صفاتی که قائم بذات است
 که باید علیهم قوله تعالی انما امره اذا اراد شیئا ان یقول
 له کن فیکون ^۱ اے اذا اراد شیئا لکنونیه انما خارجیه
 من مرتبه اعلم ^۲ میقول له کن فیکون کائنات خارجیه
 من مرتبه اعلم ^۳ م تترتب وجودی و تفضلی او تشریف میگویند
 سبحانه اذا بافاوت معنی خود بقتسید زمانی که از خصائص
 حادث است دلالت میکند بر حدوث شرط و شرط بر
 حدوث جزاء و متعلقا تش و معقب بر تجاوز خود از امر
 و بدم میقول له کن فیکون سوید است بقتسید زمانی
 ش تصریح تحقیقش در ذکر کیفیت اثبات مرتبه احجاب
 بین القديم و الحوادث المخلوق مذکور است م و از آن
 اے حجابات را هم انواع غیر محصور است و معارف
 در اینجا است حقیقه تجلی طور بقوله تعالی فلما تجلی ربهم
 الا یہ که دلالت میکند بقتسید زمانی و مکانی که از خصائص

حادث است و حقیقه حادثه قرآن مجید و کلام با سوسنی
 علیه نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام کما فی قوله تعالی و
 ما کان لبشر ان ینطق به الا وحیا اومن وراء حجاب الا
 ینطق بشیء من مغیر لیس و لانه سیکند بر عروض قوه مغیر
 ثانی مخدوف برای مفعول اول و بقریه ضروری
 و آن ش ا ی عروض م تجاوز مفعول کلام است
 از منش کلام نفسی و الا نفی لایکلمهم الله يوم القیامه
 الا به ان کلام نفسی و اول التجاوز و التفتید و ادراک
 حادث غیر حادث را نتواند منش موقت میکند
 این قول را قول صاحب المعتمد و امام راجه در مطالب
 العالیه ان کلامه یوضح الی ما یجد ثمن قدرته و اراده
 تمام بذاته تعالی کما فی شرح الفقه الاکبر للملا علی
 القاری من و حقیقه قبله که مبارکه و بیت المقدس
 بلافت قبلتین و مسجد ویه الیهما چه قدیم متوجه و سجود له
 و حقیقه کعبه عبارت از مرتبه نقیض ذاتی که منش است

فعلی در ضمن صفة حقیقه است بنابر قوارضل بآن مرتبه
ذات حقیقتاً و راجع حوادث بآن فیه سنجانه و حال المایه
سینه مرتبه سبب رة ربوبیه مندرجه فی حقیقه المحمدیه

المستجعة لا اعتبارات الذات فانها منظره باهیه و زلفیه

تبرعها تها معها و الفرق بین حقیقه قبله بیت المقدس

و الکعبه اشرفیه انها من تنزیه مرتبه التي هی حقیقه

الکعبه اشرفیه مندرجه فی حقیقه العیسویه المستجعة لا اعتبارات

تنزیه المنزلات منته عا فانها منظره الانتراعیات

و ماهیتها معها و حقیقه امر و تخلیق آدم بید مبارک

خود تعالی کما فی قوله تعالی قال یا ایها الذین آمنوا

ان تعبدوا خلقی فیس ط و توهم حقیقه فیض حاکم

از نیجا است و این استحالة بصفات مجابی بعنانه

استحالة و بقار مایه الاستحالة از متشابهات نباشه

اخری استحالة بصفات قدیمه اگر نپذیرند از متشابهات

باشد پس امتیاز را نشاید و حال آنکه آن ممتاز است

و نیز فاذا احببتہ کنت معہ اجمع دلالت میکند بر وحدت
 حجابی من ش بدلائلی که در تفسیر کریمه انما امره اذا
 اراد شئیا الخ مذکور شد هم و هر که نرسد بکیفیه حقائق
 درین مسئله نیست قدحی در ایمان اجمالی او و ایمون است
 که کیفیت این حقائق بعلم الله سبحانه سپار و عالم است
 فلا یظهر علی غیبہ احدا الا من ارقت من سول الاله
 پس سول بعلمکم بالمکون و تعلمون و تنزیه در مقابله
 نقائص است که حقیقتش صفت تقدیس است که متبرع
 است از حقایق عینیه بمقابل نقائص مسلمیه و
 سبحانه صفتی است فوق تقدیس و فوق اعتبارات
 زائده آن تنزه است در مقابله ثواب و افتا نصیر
 که از صفات زائده بر ذات در مرتبه لاعینها ناشی است
 پس عروج تقدیس تا مرتبه سبحانه باشد و این معانی
 دل نبی نیافته شد و الله تعالی اعلم بحقیقت
 چندین در سیریهات و جدائی آن منظر جمال حق

صلعم بود شبی بخواب دید بر آتش بزرگی نقشبندی
و بچوب بزرگی چستی نشسته اند شخصی پیشش ایستاد و پرسید
که نقشبندی هستی یا چستی بدل میگوید که ابتدا ایشان
نقشبندی است و انتهایش از چستی بکیانست با خاص
بدل خود نام دوم جوایش نگفت بزرگ نقشبندی مندر نمود

دو برابر با فصد مرتبه ذکر اسم به صفتی که سواد اعظم است

یکهزار دو صد مرتبه + ذکر اسم +

و این سه سطر همین عبارت بخط نورانی نموده و در مقابل

سطر اول سواد اعظم همچو قوس فی رانی منقوش بودش

این نوشته نمودن دلیل صدق معامله موافق کشف بزرگان

نقشبندی است رضم فکر با کرد معلوم شد که اسم مبارک

محمد است که صفتش سواد اعظم است بدلیل قوله تعالی

هو الذی ارسل سوله بالهدی و دین الحق لیظهره علی

کلک و لا کره المشرکون ترجمه او است چنانکه

فرستاد پیغمبر خود را متصف بوصف هدایت و دین حق

تا ظاهر گردد اندو را بر همه ادیان اگر چه رنجبه باشند مشرکان
 انقی باید داشت اتصاف بمعنی لفظیه علی الدین کله دلاله
 میکند بر مظهر جنس دین حق مستضمن موجودات و باطل
 منزله شایسته موجود ملتزم هم مستضمن مملوبات پس
 ثابت شده مظهر نیامه و احاطه کلی انحضرت مظهر اتم صلعم
 در آوان مبتدع عاقل تفضیل و التزاما لقبی حقیقی و مجاز
 و تفصیل از تفسیر این کرمه بجایش در یافته شودش تفسیر
 این کرمه در ذکر کیفیت تفسیر کرمه بریدون لفظی نور
 با فواهم الایه مذکور است هم اندکی متعصبه نور محمد
 شایسته سلو با تکیه وجود یافته است در ذات مبارک صلعم
 هم و انتزاعیات وجود از مرتبه ربوبیت تا استغاثه
 شده صلعم و در اینجا مصداقیه مابه لفظی ملحوظ نیست بل تخریص
 لا اله الا انت است و معارف تا قنای است
 در انتزاع از متشرع سده در جانب عدمیات تنزل و در
 جانب موجودات عروج و باله حاصل میشود تا خواست

در این کرمه که خداست از جهت به خط سراسر حکم و ذکر و حقیقه با سواد شایسته این کرمه

او تعالی در آنکه ازین مذهب سطر اشارت به نقد او ذکر است
 تا وقت مناسب و باز هر چه تواند و مرتبه سواد اعظم منطبق بر
 ذات واجب نتواند شد چه سواد مقتضی حد حادث است و او
 تعالی ازین محدودیت منزه است پس این انطباق بر مرکز
 دایره حوادث یعنی ذات مبارک محمد صلیم منطبق باشد
 که محدودیت آن در حد حادث است نه در حد ذات و عوارض
 چه شخص روحی حضرت منظر جمال حق صلیم حکم طلیت در
 ظل اوسع و شخص عنصری در تبع روح مقنن موجودات
 بمعرض سلوباقش در مقابل شعله ذایش متحد از دست
 و بر چه از سلوباقی مخصوصه محمد صلیم موجود خارج و بخص
 صلیم یافته شود غیر مقصود لاجل است و از تشابهات
 تا وایش بعلم الهی سبحانه باید سپرد و از نجاست دفع منافات
 آنکه مبدئیه و اولیه ذات مبارک صلیم ممکنات را مرکب
 بسبیل مانع تربیتش صلیم از عالم کبیر است و تربیتش از
 عالم کبیر مانع مبدئیه و اولیه او صلیم و الهیه در توسع مردم

و کیفیت اتخاذش به غار و ذال منقرطین هم عنصر از او
 فکر بیشتر نارسا است و معارف کمال سعه صفات حق سبحا
 درین اسطره توسع روح و اتخاذ عنصر از دست هر که شناختن
 ش ای کیفیت توسع و اتخاذ عنصر را هم شناختن ش
 ای آن معارف را هم پس عنصر اشرف حضرت منظر اول
 صلعم اطهر و لطف از عنصر خیر خود است و همانا بزدن سایه
 عنصر مبارکش را صلعم که ازین اتخاذ است ش ای از
 اتخاذ عنصر در تبع روح هم دلیل فضیله غایت ثمره عنصر
 روح مبارکش صلعم بر مقابل است و اگر برسد کیفیت
 اتخاذ عنصر در یاد که فضیلات معانی حضرت ابنی الطهر
 علیه الصلوة و السلام ظاهر است بعصمه موجودات از
 سلوبات و جوباد و فرق مراتب ثمره میان حقائق حضور
 و محفوظه و بهر که حقائق متجانسه بر قدر تفاوت تنزل
 از جانب موجودات بسوی سلوبات است پس این طهارت
 در دیگر انبیاء و اولیاء علی بنیا و علیهم الصلوة و السلام نوشته

جواز است دلیل بر وجوب و جواز از ذکر کیفیت تحسین نور
 محمد صلعم من نور الله سبحانه اعوان دریافت هم
 پس بکبر حقیقه ناقصه الحفظ و جازة الحفظ بحکم استزاج
 حقیقه وجودی و عدمی مش حکم در استزاج حقیقه وجود
 و عدمی چنانست که حکم کرده شود بر عدمی چنانکه ایمان و
 کفر و شرک بهم کند در نفس خود پس حکم کرده شود بر کفر
 کما قال اولئک الذین کفروا آیات ربهم و لقاء فحیبت
 اعماهم الآیه و لن نأشرك لنعیطن عملک الایه و در اجتماع
 عمل با طاعة و عصیان کسیر حکم کرده شود و فنیق م
 پس ممنوعه الحفظ ممنوعه الطهارت است فاحکم من
 الحقائق و ما من الاحکام عند الله تعالی و رسول تبارک
 صلعم کما فی قوله تعالی انما المرشد کون بحسب الایه ترجمه
 جز این نیست که مرشد کان عین النجاسته اند حضرت
 ابن عباس فرمود بحسب العین اند همچو کلاب پس اگر مؤثر
 نباشد مضره من اشارت در اختلاف حنفیه و شافیه

و غایت محبت برین حکم راجع در جانب حنفیه بی خلافت
 شافعیه است مگر باید دانست فضیلت اسعانی صاحب
 الطیب الطیب صلعم با وجود طهارت رتبه طیبیه میباش
 پس فضیلت لطیفه راجع باشد بر این غنچه نگل ترس
 حقان بهار عالم دیگرست : و نوشید بول حضرت حبیب
 الرحمن صلعم را ام ایمن خادمه حضرت حبیب الرحمن
 صلعم تبسم فرمود و امر فرمود بختل و من بنی نفرمود از
 بار دیگر بلکه فرمود شکم تو هرگز در دگم نشود و نوشیدندش
 دیگران نیز و مالک ابن سنان پدر ابو سعید خدری مکیه
 حزن زخم دندان مبارک حضرت حبیب الرحمن صلعم را
 بر دواحد و فرمود بر دفرمود صلعم هر که خواهد دیدن مرد
 از اهل حبش را ببنید سوی این مرد و خوردند و دیگران نیز
 مترود را باید که رو آورد بکتب اهل سنت و جماعت که این
 طهارت را از خصوصیات حضرت حبیب الرحمن صلعم
 گفتند و دلیلی بر خصوصیت نیارند و در دواحد و

بر لیل از صدقه حقائق از خصوصیات نه پندارد و مگر بعین
 و جوب و جواز نه گوید و الله اعلم بحقیقه احوال و کیفیت راجحه
 فضائل امعانی و فضائل لطیفه بعض اولیاء الله تعالی
 همچو حضرت ابراهیم ادریس و دیگران نیز رضی الله تعالی عنهم گوید
 وقتی بوده باشد از کتب سیر در یابد و اگر ذکر مصداق
 دعوی بغیر حضرت سید الانبیاء الموصوف بطیب النشأه
 صلعم بکتاب نیافته شود دعوی مسلم که از حقائق ثابت
 بدیده باشد مجرم ذکرش باطل الحقیقه نتواند شد پس
 روزی در تفکر بود از حواس ظاهر فارغ میشد قوت
 نیافت سرنگیه بنهاد دید که از رسول الله تعالی صلعم
 که بر بالینش تشریف میدادند فیض غلبه تمام میرسد
 و قل هو الله احد الله احد یخوذ اند باز بهوشیاری هم تادیه
 مضاعف علیه مانده معلوم شد که اشاعت بغیض صمدیه
 واحده پس واضح شد که صدقه صمدیه هم نمره است فوق
 سبحانیت بلا اعتبار بقابل و تمام از ثواب نفی نفس

در مرتبه استغفار و احدیه خود صفتی است که نیز همیشه
صمدیه است چنانکه از منق عبارت قوله تعالی من
ای قل هو الله احد الله صمد م عیانت نه تجرد ذات
از صفات بل لزوم وحدت است بقطع نظر از ثواب
حدوث مستلزمه در مرتبه تائید غیرت صفات بدلالة لفظ
من چه صیغه صفته شبهه دلالت میکند بر لزوم م
بخلاف واحدیه من که دلالت میکند بر جدوت م
نهو سبحانه فی ذاته مع صفاته فی اعتبار عینیتها احد و احد
تعالی اعلم بحقیقت و آیه طوریکه رود او مفهوم میشود که
سلوک این سلسله عالیه برین شش مقام معین است
قلب و روح و سدر و غنی و اخفی و نفس در مرتبه جمال
و الله تعالی اعلم روزی متفکر بود حواس ظاهری من
بیکایند سر تنگیه نهاد اشارت شد بزرگ محمد رسول الله
لا احصى ثناء علیه از اینجا واضح میشود که فکر در دستند
در اشارت مذکور از بزرگ نقش بندنی بجای خود

رسیده بود درین ذکر مقصود بی نهایتی مرتبه سواد عظم
 در نظر غایت مع مقصودیه دلالت بلحاظ امر و خلق است
 و ادراک دلالت بر فو عین است ادراک دلالت از دال معبره
 مدلول و ادراک دلالت معبره دال از مدلول و صحته بلاغه
 نظر با دراک ربط واحد و از طریقین محتمل از طریقین برین
 است پس بر فو عین متعلق ممتاز است مربوط است
 با دراک که مصنفان ربط مع تعلقات ربط است نه ربط
 هم و در کیفیت تجدد تماز امر و خلق دشوار است چه کیفیت
 تجدد و امر و خلق در تحت اعتبار ربوبیه بقیت وجود خلقت
 فرصت تمایزش نمیدهد پس چه جا تمایزش در اعتبار
 استغنا است که فارغ از امکان اعتبار ربوبیه است
 حاصل اینجا مرتبه اجتماع بی نهایتی است که ایدل
 علیها الحدیث الشریف لی مع الله وقت لا یسعی فی
 ملک مقرب ولا بی مرسل الحدیث فالاستجماع اصلا
 ممنوع لغيره مسلم الاتباع مسلم نصیبا عزیزا

تا آنکه بخواند کم و کیف اعتبارات صفاتی و ذاتی از میان ^{مستند} _{مستند}
 من بلغ مبلغ تکمیل نفس درین اقصاف است و از اینجا است که در
 گفته فقر تکمیل نفس علی ما قبل عنه مسلم فقر اذ اتم
 فهو الله اعلم ان الفقر وصف جنس بر احتیاج الی ما احتاج
 الیه فی الموجودات و المستلوبات كما قال صلعم الفقر فقر
 و الفقر سواد الوجه فی الدارین و هما سقران بالموجودات
 و المستلوبات فالله فی الموجودات اذ اطابین با صله
 الیه فی وجوده ثبته نقصنا و استجمع باوصافه ثم فهو الله فی
 غایة المشابهة باوصافه تعالی علی الاستعارة للبالغة
 و استفاوت الاستجماع و ان لا یسلم ضرری ما یقال و الله
 تعالی اعلم باید و هست که شخص ممکن مستثنی بقیام مجازی
 است از شخص قدیم مع لزوم مسلوبات پس گاه ظهور ظلال
 جانب قدم است از شغولی هستی خود فارغ است با آنکه
 علم هستی خودش تا مرتبه ربوبیه می باشد و بدانکه متعین
 انشائیات اعتیادات است با آنکه فارقی است در مرتبه

اشتراک اسمی و وصفی پس فارقی در اشتراک وصفی و
 بحسب الغیوت و بحسب الولاتیه با فرق از مرتبه ولایت
 اولی تا ولایت خامسه و بحسب العروج از افعال تا ذات
 و از ربوبیه تا استغفار پس بحسب النزول و فراغت تمام از علم
 هستی خودش در مرتبه استغفار است و استجماع در نزول
 و هرگاه ظهور جانب سلو نباشد از علم هستی خودش حایره
 نیست و انتراعیات عدمی مخصوصه محمدی صلعمش ای مسلوبه
 وجود یافته است در ذات مبارک صلعمم لازم است
 پس اگر بعلم هستی خودش ظهور مشتهیات بوجودات قدیمه
 یا انتراعیات عدمی غیر مخصوصه محمدی صلعمش ای مسلوبه
 در ذات مبارک صلعم وجود نیافته هم هست ان عیب نیست
 یا صغیره یا کبیره یا کفر یا شرک علی تفاوت درجات در
 شرعیه یا طریقه العیاذ بالله تعالی منها اللهم صل و بارک
 و سلم دائما ابد اعلی محمد رسولک حبیبک و علی انواره
 کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و ترجمنا به

ذکر کیفیت کلمه طیبه لفظاً و معنا
با دیگر مطلق الب

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعین وفضل علی رسول محمد و نستشفعه و علی آله
و اصحابه و اتباعه جمعین سخن است در تحقیق لفظ و معنی کلمه طیبه
لا اله الا الله محمد رسول الله مقدمه مشتمل بر تنبیهات
تنبیه نفی جاری میشود بر ترتب اثر تا ضرر ثبوت ذمینی که حاصل
شود از مصداق تقدم ثابت نه بر عین ثبوت که خلاف بدیهه
و عقل است و نه بر عین عدم که علم و حکم بر عدم غیر محقق است
ش این اصل در ذکر کیفیت الاصول در اصل ذکر کیفیت اللفظ
مصرح است هم فکیف احکم تنبیه مقصود در جواب
اثبات و نفی از عوارض میشود نه از ذات ش چه بحث
نکرده شود مگر عوارض و نیز مخبر به بودن ذات مهمل است
و هم نفی ذات نفی بر عین ثابت است یا بر عین عدم

و لیکن نفی عرض منطبق با لعینیه باقام به پیش کالو جود
 هم نفی بر عین ثبوت از روی نفس عرض و باقام
 به است یا بر عین عدم لازم علم و حکم بر عدم و این همه بطل
 و بدون صنفه نفس ذاتش چنانکه گرفته شود که وجود
 نفس ذات است و صفات ذاتیه نفس ذات است هم معقول
 نیست و مهمل اخبارش از آنکه مسند الیه و مسند حقیقه واحد شود
 و حال آنکه نشود هم و مبطل مهمل مختارش یعنی مقصود
 و اخبار اثبات و نفی عوارض است نه از ذات هم تنبیه
 خبر خبر صیغه صنفه تواند شد و زنه خبرش بقتل ان عاد مفید
 اسناد حقیقی باطل است لکن تا ویلاش بودن خبر صیغه
 صنفه ضروریست چه تحقق اسناد حقیقا در فعل و فاعل است
 از اینجا است که اسناد حقیقی جز در فعل و اسم صنفه و اسم
 صحیح نیست و خلاف آن باطل شود لفعول یا اسم صنفه و اسم
 محلا بالمجازات چون الله نور السموات ای سوز و زید عدل
 ای عادل و آله واحد ای اله جاری مجرئی اسم است

و فرضا با المقدرات چون زید مجرای زید متصف بصفة الحج
 و این کلام استعاره است مبالغه و زید ابوه قائم ای زید و جد
 اباه قائما و ضمیر در ابوه بر بنای اسناد مجازی بر آن شخص
 بنابر استقامه معنی مخصوص اوست نه برای صحت اسناد حقیقی
 بسوی زید که مفید معنی صحت مبتدأ است و ابوه مرفوع است
 بر بنای قیام بمقام خبر چنانکه حجر و قائم تابع او هم تلمیذ
 لفظ الـ صفة مشبهة است معنی پرستیده شونده از الهیست
 معنی پرستیده شدن که صاخش متبوعیه جایی است مر
 جاسی را بر تبت یا متبوع مراتب را قنمنا او الشئ اما
 پس آن حقیقت است بصفة مانعه کقوله سبحانه انما له
 الواحد الا ییش درین ایه کریمه لفظ الـ مستنازع است
 ای نسبت با قبش اسم صفة است و نسبت با بعدش
 جاری مجری اسم ازینجا است که لفظ الـ اسم خبری است
 هم یا مجازا است بصفة جامعیه نه اسم خبری بوجود
 استتقاق و عدم حمودش گفته شده الـ معنی معبود

مجهول فاعل است اصلا و الف زائده از آنکه بفتح و الهمزة
 کسبه بمعنی عبادت چون امام بمعنی مأموم و اسم غیر مشتق
 نیز بمعنی اسم مفعول نزد تحقیق گفته شد از آنکه کسبه بمعنی
 تحمیر در معرفه و بمعنی فرغ ای پناه جستن و گفته شد از
 و آنکه بمعنی تحمیر پس صلهش و لاه هست بدل کرده شد
 و او بهمه چون در اشباح از و شباح درین صورت با
 بمعنی مفعول خواهد شد از آنکه عبادت و فرغ و تحمیر
 می آرد عابد و عابد و مشتاق و عارف بسوی اولیای
 انتی الیه از الهمه اولی المقاصد تحقیقا است با آنچه درین
 مشارف و باختیارش غیر مشتق بمعنی مفعول تعدا
 با آنکه موضوع له صرف لغت است که لفظ عبارت از نیست
 پس در صورت غیر مشتق بمعنی مفعول و جی مدلل از صر
 مجهول است مگر در صورت اشتقاق دلالت ریطی مجوز
 معنی مجازی تواند شد چنانکه معید و صفة مشبهه بمعنی
 مفعول و فاعل بمعنی مضارع و دیگر هم برین قیاس

و مثل بهیات بمعنی فعل باصل وضع سماعی است لفظی ان
 ربطی که در اشتقاق و غیر آن است بخلاف الکه اشتقاق
 از اختلاف و ماده ظاهر است انهی و گفته شد اسم جنس
 است برای الکه صفت صفت کرده میشود و رد کرده شود یا نیکه
 صفت جاری مجری اسم میشود پس صفت کرده میشود است
 و اگر رد کرده شود یا نیکه اسم جنس باید است متصرف
 بمفهوم محصور جعلی نه مشتق میشود و نه مشتق منه شاید
 اقرب باشد تمثیه الا برای استثناء است و تقار
 ش در تقابل نفی و اثبات و تنکیر و تصریف یا
 وجهی دیگر هم در ارکان ثلاثه استثناء شش یعنی
 مستثنی منه و مستثنی و وجه استثناء هم اگر چه متصل
 ضروریست و نه بسبب اتحاد محل و همچنین غیر و غیره
 هم مفید استثناء است تمثیه لفظ مبارک الله صیغه
 سبالغه صفت مانده است شش پس نخواهد شش عموم را هم
 و اسم معرفه مناسب ذات واجب بقیمیه قدیمه نه

اله مخصوص بالام که مکره مخصوص شود بنا بر آنکه تنکیر و الان
 در مرتبه قدم تواند شد چه ذات مبارک اله جل جلاله باقی
 افراد مستفاد در تعریف خود فی حد ذاته چنانست که هیچ
 بغیر ندارد و تعریف و تنکیر لفظ بر بنای تعریف و تنکیر
 معنی است و تخصیص مکره قضاای صلیش اش که عموم
 هم باطل نکندش پس با وجود تخصیص الوجود منکر در
 قدم و انما یدفعو ذبا لله تعالی منه هم و حذف همه لفظ
 مبارک اله با اتصال با قبل خلاف قیاس است
 از آنکه اصلی است مبدعاً بعد تفهیم تنبیهات مقدمه
 که درین کلمه طیب لفظ اله اسم لا جنس و موجود خیر محذوف
 تواند شد و نه نفی مطلقاً و بعضاً صادق نمی آید زیرا
 در مطلق نفی از ثبوت در خبر و اثبات از نفی به در ثبوت
 است و آن بر دو غیر معقول و در بعض وجه نفی و اثبات
 ثابت نمیشود چه که همه افراد در مقصودیه اتحاد مجاز
 بمعنی مصدر جمعی مساوی اند باید دانست حکم چنین

با اتحاد مجازیست افراد سه گراست معنی سه جعلی مکه است
 معنی بعینیه منطبقه ان بآن نه با اتحاد حقیقی چه اتحاد در
 حقیقتین است نه در حقیقه واحده و اتحاد حقیقی حقیقتین
 متمنع مگر وصف و آن مجازیت پس اله اگر اسم جنس است
 بعد از افراد اوست یا نه اگر نیست باطل شد القضا فی
 بالو هییه و اگر هست متحد مجازیت یا حقیقی اگر متحد مجاز
 باطل شد وجود متوجه به بطلان اتحاد حقیقی و اگر متحد
 حقیقه است فرضا باطلا باطل شد تعریف جنس بطلان
 افراد بقصد ان اتحاد مجازی و تخته نیست که وجود افراد
 ابطال وجود متوجه و وجود متوجه ابطال وجود افراد
 میکند و چون همه افراد در مقصود القضا بمعنی ^{جعل} ~~مصدق~~
 بحکم واحد هستند پس انسته شد که این نفی و اثبات
 منتهی در بعضی باجمیع صورت بند و فردی بجمیع است
 شده نه دیگران و همین تردد لاحق است بمعنی جامعیه
 اله تقطع نظر از نفعیه و مقصود نفی در حشر و اثبات

در استثنای ماورای الوسیه باشد و حال آنکه سخن ایمان
 در الوسیه واجب الوجود است نه در غیر واجب الوجودیه پس
 خبر اسم لا بقدرش نسبتیه الیه موجود و معبود نتواند شد از سبب
 افادت معنی منطبق بالعینیة بمبدأ الیقینیة و همچنین مقصود و
 مثل آن که معنیش مقصود در الوسیه است الزاماً و نسبتیه
 وجود در صورت نسبتیه الیه بحثی در افراد وجود و در چنانکه در افراد
 الیه رفته است و در صورت تقدیر موجود این نفی را اثبات
 مستقیم اگر از وجود حادث است اثبات وجود قدیم و نفی
 وجود حادث در غیر الله سبحانه است تحقیق و تخصیص وجود حادث
 بالله سبحانه نفوذ بالله سبحانه منه و اگر از وجود قدیم است
 ناجز اثبات وجود حادث و نفی وجود قدیم در غیر الله سبحانه
 است و تحقیق و تخصیص وجود قدیم بالله سبحانه که مبانی
 الیه سبحانه الیه است نه تحقیق و تخصیص الوسیه مقصود ایمان
 و اگر وجود واحد است نفی از ما ثبت و اثبات از منفی
 است و نسبتیه از اسم باطل و اگر وجودی نیست نفی

و اثبات بر عدم است باید داشت که براد خبر عام شش
مشترک الغیرم محذوف که گفتند شش ای بخوانم
ای یستقیم المعنی به منطبقا بالعینة مبسوده شش همین الطبیان
بالعینة مفید دلالت بر حذف خبر است و اگر نباشد دلالت
بر حذف خبر کجا است م نفی ثابت در خبر و اثبات منفی به
در استثناء است و شش هر گاه که عام است م م قطعیه
خبر بعد تمشیش شش است م و حال آنکه قطعیه خبر بالوجه
مقصود است و در معنی یستقیم المعنی به منطبقا بالعینة
مبسوده اگر خبر خاص شش ای مانع الغیرم گفته شد
سرافق مضاحه کلام و بلاغته مرام بودی و براد خبر غیر عام
اعنی عین غیر منطبق چون قیام و تغایر بالعرض چون وجود
فی الله اگر چه نفی از ثابته در ضمن مبسوده است نیست
ولیکن لانه واجبه بقریه حالیه یا مستالیه بر حذف خبر نیست
و در معنی عین غیر منطبق که مشترک الغیر تواند شد اگر
خبر عام گفته شدی مناسب بودی فعلیک التام

فی الکلام و همچنینکه در استثنای متصل در وجه تطبیق
 بالعیقینیه خبر اثبات نفی به لازم الاهی است و منقطع تقطاع
 جنبیه مقصوده اش لازم الاهی است بانکه منع الوهیه
 در ذات الله تعالی خواهد شد بقطع جنبیه هم اگر چه اثبات
 از نفی به لازم نه و اختیار الاهی یعنی غیر هم مفید استثنای است
 فالقرآن عین القراءه و اگر در غیر عائد گرفته شود در کرمیه و لولگان
 فیما الله الا الله الاله الاله تجالف مرجعش ای الله با عائد
 هم چه توان گفت و اگر عائد گرفته شود در لا اله الا الله و
 لا اله غیرک بضرورت عائدش بسوی اله هم چه توان گفت
 و اگر فقط غیر بضرورت عائد حال یا صفة بواسطه ضمیر خبر محذوف
 براسه اسم است پس حال صفة عرضا در وجه صفة شایسته
 و تابع ذوات حال و موصوف است فضله و مقصود فی الکلام
 اصلا ذوات حال و موصوف است نه حال و صفة پس مقصود
 فی الکلام اصلا اثبات الوهیه برای الله سبحانه نشد سرش
 بل نفی الوهیه مطلقا خواهد شد هم در صورت وجود

فضله و بهم عدم ان هم و حال آنکه اینجا ثبات الوهیه بر
 الله سبحانه و نفی الوهیه از غیر او سبحانه مع تقدم نفی تحصیر
 للاثبات و تحقیق المقصودش ای مقصود است که اول نفی
 کفر و شرک کرده شود پس آن اثبات الوهیه تا ایمان محقق
 باشد سبحانه کرد و کما قال سبحانه فمن کفر بالطاغوت و آمن
 بالله الایه ورنه تا ثبوت کفر و شرک ایمان محقق باشد سبحانه
 نگردد و هم فی الاستثناء مراد است و بی واسطه ضمیر خبر
 کلام مهمل است و هم نفی افادت معنی حسیه مقصوده میگوید
 ش الا بمعنی غیر هم یا بی فیه عام مفعول الم یسم فاعله
 خبر محذوف است پس در خبر ضمیر سوی مسند الیه فاقد است
 فلیف الخبر و خبر قش به فقد عاند و باهمال معنی باطل چه جا
 این است که افراد اله غیر الله نیند ای عین الله هستند ^{بفصل}
 اجمال نیست که مدلول الیه جنس است و مدلول الیه معرفه فرد
 از افراد جنسش ای مدلول الیه هم پس بنگر عینیه فرد
 با فردی اندراج کل در جز است و اینجا حقیقی تحقیقین

صمغ و اتحاد مجاز سے بطل توحید و ترکیب و تجزیه در ذات
 اللہ تعالیٰ باطل و نیز اگر از افراد الہ الہ باطلہ مراد است
 علینہ و نسبتیہ بالہ حق حیانت و اگر الہ حقہ مراد است توحید
 الہ حقہ جهان و تیر منہ الہ سبحانہ درین معنی اتحاد ہندہ
 اصنام ہم شد و ہنوز وحدت وجود حاصل شد چہ درین
 علینہ نہی با الہ سبحانہ تحقق نیست سخن در علینہ الہ بالہ سبحانہ
 است و پس دین عابد متقاضی معبود است و معبود متقاضی
 عابد پس منع وجود مغایرت تجویز عابدیہ و معبودیہ واجب
 بہرہ اگر افراد ہر موجود بہ نسبتی عابد تواند شد و بہ نسبتی معبود
 بہ نسبت مخصوصہ میان عابد و معبودش کہ در غیر این عابد
 معبود مخصوص بہرہ تواند شد و ہم نگاہ ہر دوش
 از آنکہ برای عابدی معبودی مخصوص است و براس
 معبودی عابد سے خاص پس کثرت عابد بقدر کثرت
 معبود است و کثرت معبود بقدر کثرت عابد لغویہ بالہ تعالیٰ
 من سورہ لقہم ہم لکن فرد اولی عابد تواند شد با اعداد

معبودش و فرداخر معبود نتواند شد بافهام عابدش
 پس چون نظر کنی همه افراد مشترک الحکم در عابدیه و معبودیه
 است نه مخصوص الحکم فکیف التصدیق الذی هو علم جازم
 علی الحکم المخصوص المقصود فی ایمان العابدیه و المعبودیه الا
 فی الفرد الاول للمعبودیه و فی الفرد الآخر للعابدیه فحينئذ
 زال حکم العابدیه من الفرد الاول و حکم المعبودیه من الفرد
 الآخر مع وجوب الاشتراک فی الحکم بالجنسیه و در آنچه
 اقتضای عابدیه و معبودیه بخویر نتواند شد وجودیست
 خارج از نسبتین سپردان چه حکم توان کرد از اوله نسبتین
 بآنکه سبحانه و نیز اگر ثبوت عابدیه و معبودیه بر ربط تبع
 خاص است که حادث را با قدیم است این صفتی است
 مانعه و مقصود ایمان بالله تعالی است و اگر بر ربط تبع عام
 است که مشترک وصفی یا اسمی است این صفتی است جامع
 که مقصود ایمان بالله تعالی نسبت نیز اگر فردی را ربط
 تبع با فرد است برای عابدی معبود و ما است و نیز اگر

فردی با فردی با یکدیگر ربط تبع دارد و در عبادتیه و محبوتیه
 با هم گراست تکلیف الحکم فیما بینهما من الاحکام و اگر افراد گرفته
 شود ربط تبع در وجود واحد نتواند شد و نیز فردی بود حق سبحان
 انکم و ما تعبدون من دون الله حسب جهنم انتم لها واردون
 پس برین اعتبار که هر عین جمعی عابد و موحی معبود است بحسب الایه
 همه افراد فی النار هستند پس فی الحجه کیانند و اگر این در و دار
 برای عبادان معبودان من دون الله است نه برای عابدین
 و معبودان عین الله پس انهم عین الله هستند من دون الله که اند
 و نیز حق سبحان استدلال منفی العبدیه تعبدون من دون الله بایه
 لو کان یولاه الله ما و رد ما ط و کل منها خالده و ن فرمود پس
 چنان گفته شود این الله و عین الله و نیز عجب است بیدلت
 لفظ مبارک الله بالغامه الا انیرا که منبدل منه در محل نفی است
 و لفظ الامناع اتحاد مقصود و الغایتش بی عطف نتواند شد
 و هم بدل با منبدل منه کلام تام نتواند شد و حال آنکه کلام تام
 بودن این کلام واجب است بنا بر دلاله بر آنچه ایمان واجب

انامد و ناله را چون مش این قریب باشد در مقامی که
 است هم پس تقدیر لا اله الا الله محقق تقدیر لا مقصود الا الله
 تواند شد با مافیه مقصود و الا تکلیف انقضاء الشک فی المقصود
 و سماع بر جنبه و تمسک به مقصود از لفظ و اجمال معنی شود و ظاهر است
 که جمیع تفسیر مقصود که مافی الذین است اسم لا یعنی مستند
 است و درین نکته است بوضع نفی مقصود و تیه الوهیه
 مانع از مذیونات چنانکه اسم اکبر به تشبیه اثبات توان
 است و هم اشارت بمغایرت حقیقی میان مفضل
 مفضل عباد که مودیه مقصود و لا اله الا الله است و لفظ
 مقصود خبر است منسوب به بر خبا عن قیام مقام اسم
 خبر و دلاله و اعتبار از این ارفع للمعرفه شی ای منسوب
 است برانی دلاله بر اسم خبر و برای احتراز از رفع دال
 بر اسم معرفه هم جمله استثنائی منه و الا الله با خبر مقصود
 محذوف است بر دلاله قرینه و جمله استثنائی را به
 الا لفظی و این استثنای مفرغ است که دال است و او

بر تو مع سندا الیه معهود و ذمینی پس قیاس کن بجهتین
 اله را که صفة مشبهه بر وزن فعال باشد بلزوم الوهیه
 مانعه یعنی استجماع بحال با کمال و رزق یعنی معبودیه حقه
 چون تواند شد و نیز ثبوت متقدم نفی لفظ اله را بمعنی
 مذکور خواهد نه اسم غیر مشتق بی ضمیر یعنی صفة جامع و نه
 اسم جنس چنانکه مذکور شد و باید دانست که جامعیه با شراک
 و صفة یا اسمی مانع مانعیه نه پس حکم کرده شود موافق
 حکم ما قاست به چنانکه در انما اله اله واحد بصراحت
 و در لا اله الا اله باستثنا لفظ اله صیغه صفة و خبر واقع
 است و اگر درین بحث لفظ اله صفة مانعه نباشد تکلیف
 یستقیم المعنی فی انتفاء الشک فی الا الوهیه و اگر این ترکیب
 مسلم نشود همه وجوه مذکوره الصدر عارض خواهند شد
 و در صورت مانعیه الا بمعنی غیر که حال یا صفة از ضمیر اله بر
 تعریف و تخصیص ذوالحال یا موصوف باشد هم تواند شد
 به نتیجه یعنی محصورا اشادات اله است اله سبحانه بدوران

ش ان چنانست که مصداق مقصود معین نباشد
لیکن نفی بعضی استندم تحقق مصداقیه مقصوده بعضی
نمایند و حال آنکه قطعیه بران تم معلوم و مصداق منیت جایز
باشد عدم تحقق بران تیرم که بحسب اللفظ معنی چنین است
که منیت چندی مصداق بالو بیه حال استخیر منیت که غیر الله
است پس نتیجه ظنی آن بحسب المعنی الله تواند شد و حال
آنکه بحسب تحقیق قطعی است مگر وجود مذکور و ظنیت نتیجه
مانع و عجب است بحصول اثبات بدوران نفی بآن دوران
نفی محتاج ثبوت متقدمی است که خود مستندم نفی این نتیجه
از غیر خود است نه محتاج بنفی و تیر باید دانست که لا اله الا الله
جمده استثناییه مستتر است و بحسب قول الله سبحانه و تعالی
از عموم لا اله الا الله استثنای نه منتهی مصداقاً لا نفی عنه
الا الوهیه و تعریف علی اثبت لا اله الا الوهیه پس منتهی منتهی جمده
معنی و خواهد بود یا مستانقه ورنه مصداق و تعریف ضروری
با علل شود و باید دانست بدلیت لفظ مبارک محمد صلی الله علیه و آله را

جمله استثنائیه می ازین که اگر بدل از جمله منفیه است
 تعرض علی اثبت لا الیه باطل و اگر از جمله مثبتیه است
 مصداق لما نفی عنه لا الیه باطل و اگر از منفیه و مثبتیه
 معا گفته شود تعارض مبطل هم و اضافه رسول مانع می
 چه اضافه نمی شود مگر در متغیرین فلیف المبدل هم باید
 دانست الله که محتاج الیه است و محتاج را شناخته نمی شود
 مگر بدلالة از محتاج بر ربط احتیاج پس برای حصول ثبوت کلام
 الیهیه که ترتب اثر متاخرین مورد نفی نسبت به محتاج است
 مصداق متقدم باشد و همچنین محتاج مصداق متقدم است
 برای حصول ثبوت ذمینی نقایص که ترتب اثر متاخرین
 مورد نفی نسبت به الله محتاج الیه است بعد حصول انجین تصدیق
 اقرار الله الله دلالت نفی بر این دارد و در نه جهان
 تحقق پذیرد نفی و اثبات و قبولی شارع تصدیق را از
 اقرار بهین دلالت است طاعت و اتباع ظنی واجب و الله
 اعلم بالصواب بتجسیه عرض تسکیم با فی الیاب صومه عقیقه

نه منظره و مکاره چون به تعبیر مایهات از لفظ گیرند
 نیست بنا بر صحت مدلولات الفاظ مخصوصه در تصحیح الفاظ لغوی
 صرف و نحو و نقل و عقل سخن واجب آمد پس سخن در آن وجه
 که گفته شد بشکری باید فهمید و اگر متعجب و زش و از آن وجه بهر ما
 نرسد تنبیه اینجهت بخوبی بود موافق علمای الفاظ ظاهره
 اکنون اشارتی موافق علمای حقائق باطنه میشود که
 این کلام را بکلمه ناسیدند پس واجب آید برای آن معنی مصدر
 و قسمی از اقسام ثلثه پس اسم است باعتبار لحاظ معنی قائم
 پس لول مفردش ثلثه قدیم باوصاف ثابته باقتبل
 مستلقات حادثه که در کلام اسم مبارکش اسم است و وصفش
 لا اله الا هو و فعل است باعتبار لحاظ معنی قائم بالغیبه
 اصلا پس لول مفردش وصف است در مرتبه قدیم باقتبل
 مستلقات حادثه و حرف است باعتبار لحاظ معنی قائم بالغیبه
 عرنا پس لول مفردش وصف است در مرتبه قدیم باقتبل
 مستلقات حادثه پس جمع رسول اسم هم کلمه است با معنی مفرد

که بیان است مراتب نام نشسته را دلالت پس مجد و ث خود دلیر
 است مرعنی مفرد اسم را ذاتا با تعلق متعلقات منتشر خود
 و مرعنی مفرد فعل را و صفا با تعلق متعلقات منتشر خود
 و مرعنی مفرد حرف را ضمیمه با تعلق متعلقات منتشر خود
 قال سبحانه مثل کلمة طيبة کثیرة طيبة صلهای ثابت و ذو عیال
 السمار توفی الکلبا کل حین باذن ربهاش تفسیر این کلمه
 در ذکر کیفیت الرساله و البیوة و الولایة این مرقوم است
 و از تصریح کلام بکلمه مراد معنی مفرد است و الا فکیف تنسبه
 معنی مفرد اسم نصیب محمد رسول الله تعالی نور اولی الخلق به
 تعالی است صلعم و معنی مفرد فعل نصیب ابیاری الله تعالی است
 صلعم و معنی مفرد حرف نصیب یومینین است رضی الله تعالی
 عنهم تنسبه در حذف اسم لا اشارت است بگم گریه و نش
 بلا خط الویه الله سبحانه و این صحت نه پذیرد مگر شرف
 معرکه صحیح و لا است دوم و ما فوشش و تعقیبش بنا بر دلالت
 واجبه بوجه الویه اللهم صل و بارک و سلم علی محمد

رسولک حبیب و علی انواره کما تجبه و ترنساء و شیشه

فینما و ترجمنا به

ذکر کیفیت تعیین احمدیه محمدیه بادیگر مطلقا

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نفضل على رسوله محمد و نستشفع به

الاه و اصحابه و اتباعه اجمعين بايد دانست که اعتبار

احمدیه فوق اعتبار محمدیه فرمودند چه بسا اعتبار احمدیه

اعتبار واحدیه و اصل اعتبار محمدیه اعتبار واحدیه منسوبند

پس اعتبار احمدیه مرجع و آباء اعتبارات کله متضمنه محمدیه است

چنانکه اعتبار واحدیت مرجع و آباء اعتبارات کله متضمنه

واحدیت است پس اعتبار احمدیه فشارا شرع مایات است

و اعتبار محمدیه فشارا اعتبارات محضه و این تسویه اعتبارین باجمه

و محمدیه موافق تقریر قدما است و دلالتش برین معلوم

در دین نیست لیکن بهر ادا نفس مبارک اعنی محمد رسول الله

الایه و بیشتر بر رسول باقی من بعد اسماء احمد الایه موجود باوجود

سیدی محمد و احمد صلعم به شخص روحی فی صده درین عالم شهید
 موجود و مقصود واحد است مع فرق اعتبار بها که میفهوم
 خودش دلالت میکند بر آن ای محمدیه بطهور موجود است
 مع لزوم سلوبات و احمدیه بمعرفه موجودات و سلوبات
 به لاله اعتبار محمدیه صلعم از روی بالغیتش پس مقصود معروفیه
 اعتبار محمدیه است و مقصود عارفیه اعتبار احمدیه چنانکه
 از روی صلعم من عرف نفسه فقد عرف ربه بش بین که
 نفس عارف است و هم معروف و عارفیه از اوصاف
 معروف هم و تحقیق ایمان بر اعتبار محمدیه است گفته می شود
 محمد رسول الله صلعم پس اعتبار محمدیه و احمدیه از روی بالغیت
 در حد خود و از روی جامعیه در حد خود برین بنامش گویند
 و البته اعتبار محمدیه فوق اعتبار احمدیه است از روی تفضیل
 چه اظهر است که احمد تفضیل فاعل است و محمد مباله مفعول
 حکم خاصیه تفضیل مباله افضل است از تفضیل مباله
 تفضیل در حد خود با فادت منی محتاج باشد بغیرش

پس محمد دو باشد در حد اضافه تجلات مبالغه که در حد خود
 با فادت معنی محتاج غیر نباشد بعد م اقتضای اضافه پس
 محمد و نباشد پس فضل مبالغه از تفضیل ملایم است و هم
 کمالی بمنظریه و مقصودیه سطرش که از اعتبار محمدیه است و هم
 عجز در حصر معرفه کمالی از اعتبار احمدیه است و وجود عنصر
 با نزاع تفضلی از روح است بعرض مسلوباتش این
 بدان که محبوبیه محمدی اعتبار است از ابتدای انتزاعیات
 مخصوصه محمدیه تا غایت انتزاعیات وجود از ابتدای ربوبیه
 تا استغفار سع اعتبارات هانی حدی و همه داخل محبوبیه است
 بطریق بسیار اعتبارات و آنکه گفتیم و گویم از انشای حقیقه
 مرتبه سواد عظیم میاید میشود و از اینجا است که محبوبیه محمدیه
 بر محبوبیه احمدیه و محبوبیه انتزاعیات وجودی بر محبوبیه
 انتزاعیات عدمی مخصوصه محمدیه فضلی دارد و در حد اعتبار
 و تفصیلات در فرق بسیار اعتبارات ناقصی است
 تقیه بیان نیز رود و اگر خواست او تعالی است بوقتی اجا

از فرق نسب می نویسد اللهم صل وسلم علی محمد النبی نورک و
علی ائمه کما تحبه وترضاه وشفعه فینا و ترجمه بهمت سه موعوده

بسم الله الرحمن الرحيم

حامد او مصلی و سلما قال صلعم الله جمیل وحبب الجمال بدانکه در نصف
جمال محسم الاضافه است بعدم ذکر تخصیص اضافه واجب الی باب
القیام پس متوسع المعنی است باضافه سوی قدیم و حادث
متضمن الی موجودات و قلمش متضمن الی بسوبات نیز و اگر نمی پرید
بنیم چه می گونی پس تفاوت محبه بر قدر کیفیت جمال است که محم
می شود بتوفیقہ تعالی بدانکه محبوبیه ذات و صفات خود محبت
ذات و صفات خود است ازینجا است که محب نخواهد غیر محبوب
و نباشد میان محب و محبوب مگر محبه از اینجا که مقصود گفت کنرا
مغفیا فاجبت ان اعرف فخلقت الخلق ش گفت این
تیمیه ندانسته شد برای این پسند صحیح ضعیف تبع کردش
زر کشی و عقلائی لکن معنی صحیح است که مستفاد است
از قوله تعالی و ما خلقت الجن و الانس الا ليعبدون ۵

ای لیر فوانی که فنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما چنین
 گفت ملا علی القاری انتہی گفت آنکه درایت میکند مرا که
 سزاوار نیست که برآورده شود و شما از حدیث بنی مسلم از آنکه
 سقر شدن است عدم حصر حدیث بنی مسلم است هم حصول و
 برای بعضی بیرون نمیکند از احتیاط از حدیث بنی مسلم گفت
 که عبودیت تابع طلبیه است بصفات ذی لیل و محققش خود نبوده
 پس تضمن باشد معرفه و محبت و غیره با هم مشعر است که ازین
 بر مقتضای محبوتیه خود و محبتیه بخود خود معروفست و بخود
 بدلالة صیغه مجهول به لطافت توسع فاعل و تفسیر مفعول با
 توسع معرفه صفاتی بدلالة لغت تخصیص معرفت از علم قائمه
 سبحانه فی نفسه محمد و نفسه ^{تقریر} احمد محمد صلعم فی نفسه محمد و نفسه
 احمد محصل الدلالة بر ربط الفعل منها منیا بمعرفتھا و درین مقصود
 نظر غائر از محکمات است مبادا که بزرین نظر از محل معرفه در
 تشابهات افتد خلاصه افرویش خزان کج ما خود است از
 این که لغت در دردمند مرتبه صحیح است بحکم شبه مصنوع از

صانع چنانکه فرمود صلعم خلق الله الانسان على صورته ^{توابعه}
و فی مشکوٰۃ خلق الله آدم علی صورته باید دانست که این حدیث
تفاوتی بمعنی هستند بلفظ انسان و آدم که عارف حقائق
و گفته شد که رجوع ضمیر در صورته بسوی الله است و حاصل
علی صفاته است و این حق است و گفته شد بسوی
انسان آدم است و حاصلش کما فی علمه است این جمله است
از آنکه مشبه و تشبیه واحد است پس محبتیه و محبوبیه حسب
تفاوت درجات مناشی موجودات الزامی متضمنه مساوات
و موجودات ضمنی متضمن موجودات لازم حقیقتش باشد پس آنکه
انسان ما خود است از آنکه صفة الله است براس
ذات او تعالی پس انسان معینی است چنانکه ظل است
از موجودات و وجه نقصان او این است پس انسان منز
افضل است بمخلوقش در موجودات از غیرش از اینجا است
لقد که بنا بنی آدم به ثبوت با ولایت کرامه حضرت آدم علی بنیا
و علیه الصلوٰۃ و السلام و چنانکه ظل است از موجودات

واجبه التزام از سلوبات واجبه تضمین و ان کا فراست
پس انسان کا فاضل است بعبه اش در سلوبات از نعم
ازینجا است اولیک کا لامع نام بل هم مثل پس معرفت
بهر دو است برای معرفت الله تعالی بصفات ثبوتیه و سلبیه
بدلالة وجود تضمینی و المشبه چنانکه واقع شد جمعیت ان اثر
فصلت مختلف بتوسع فاعل معرفت بصفات ثبوتیه و سلبیه
هم و اختیار کرده شد لفظ صورت که عبارت است از تشریح
تشبیه ثابری استجاش مرتبه تنزیه را پس صورت انسانی تا
عالم مثال منتهی باشد و تا قدر کیفیت صورت ذی مثل متعارف
کیفیت صورت ظل و آریینجا است لقد ذکرنا بنی آدم به ثبوت
با ولایت کرامت حضرت آدم علی نبیا و علیه الصلوة و السلام
و آریینجا است انا عرضنا الامانة علی السموات و الارض و الجبال
فامین ان یمکنها و یتفقن منها و حملها الا ان ین کانت
جهولاً لیسعذب الله المنافقین و المنافقات و یشرک المشرکین
و یتوب الله علی المومنین و المومنات ط و کان الله غفوراً رحیماً

بآیه دانت آتیه بدلالة الف و لام استغراق بر انواع یا عهد و خود
 بر تعیین بمعرفته توحید اله تعالی و معبودیه اوست تعالی و محبة و عبودیت
 برای اوست تعالی و آن ان هم بدلالة الف و لام استغراق بر انواع
 عام است از منافقان و مشرکان و مومنان پس علوم و جهول که وصف
 انسان است نیز حسب تخالف کیفیت انسان تخالف معنی است
 پس علوم و جهول نسبت به منافقان و مشرکان یعنی آنکه ظلم کفر و شرک
 بر خود کرده و جاهل از کیفیت شرافت امانتها و امانت غذا هست
 نسبت به مومنان عاصیان آنکه ظلم بر خود کرده بعضیان غافل
 از شرف بجا اوری حق اجابت امانت و عذاب نافرمانی و نسبت
 با بنیاد او لیکن تا بیان ستمه انبیاء علی بنیا و علیهم الصلوٰة
 و السلام آنکه ظلم بر نفس خود کرده بمشقه مجاهدات در بجا آوردن
 حق اجابت امانت یا عارف بمرتبه خلعت رسیده از جهل کیفیت
 و کنه ذات اله تعالی و حکمت در امانتهاش تفصیل این اجمال
 با استدلال و ایراد در ذکر کیفیت تفسیر کریمه انا عرضنا الامانة
 لقوان یافت هم چنانکه نظم شریف لعذب الله الخ و یتوب الله

مشیر الهی است که در بیان ائمه و انان و علوم و جهول ^{فصل}
 هم است و از همه خواهی محبت است قل ان کنتم تحبون الله
 فاتبعوا فی حبیبکم الله لای حکم اصالة رسول در مطهرت محبت مکمل
 مستلزم محبت به تنهایی و تقدم موجودات بر سلوبات من از اینجا
 که ما غیر بغیر لکم ذنوبکم بر تا ضرر سلوبات هم و تبهم و محبت به این
 است پس مقصود و فاتبعوا فی اتباع در محبت ذات و صفات
 الله تعالی است که لازم کنه محبت به مقتع را و این که عیبه
 و ال است بر افضلیه محمد رسول الله تعالی صلعم و تو العیش
 صلعم بخصوصیت محبت به و مغفرت جمیع ذنوبش بدلالة
 جمع کثرت و مغفرت بی روابط موثره موعوده در اتباعش
 صلعم پس ثبوت محبت به حضرت صلعم با دلویه است
 چنانکه از لفظ کرمانجی آدم اولویه که امه حضرت آدم علی
 نبیا و علیه الصلوة و السلام هم بخلاف دیگر انبیاء
 علی نبیا و علیهم الصلوة و السلام من که اتباع شان
 موعود محبت به نیست البته موعود و مغفرت است چنان که

اعمال و تقویات
 حکم اصالت
 اولویه
 و غیره

در توان مجید است آنچه توانی یقیناً لکن من تو بگویم بر بدست من تخصیص میم
 و نیز بدایت است بر امتیاز محبة ذات و صفات رسول الله تعالی
 صلعم چه اتباع مقتضی محبة متبع است بنا بر دلائل مفسو و ظلمات است
 حصول مرتبه مستجمعه جمیع مخصوصه حقیقه محمدی صلعم مربوط به بنابر
 عشار است و تسبیح و دو تر مخصوص تابع اوست و نوافل شصتین نیز
 بخلاف صلوة مغرب که در آن حصول مرتبه مستجمعه انتزاعی از
 حقائق ثابته مخصوصه حقیقه عیسوی است علی بنیاد و علیه الصلوة
 و السلام و نقل او این تابع اوست تسبیح بركات نماز عشار بر حسب
 زیادت و نزول بركات در نماز غیر خودش باشد و غیرش سبب
 ترقی و عروج سوی حصول بركاتش و اصل درین معامله
 سبب ای ترقی و عروج هم نماز فجر است بخصوصیه حقیقه
 آدمی و این بسوی حصول بركات نماز ظهر و این بخصوصیه حقیقه
 ابراهیمی بسوی حصول بركات نماز عصر و این بخصوصیه حقیقه
 موسوی بسوی حصول بركات نماز مغرب و این بسوی
 حصول بركات نماز عشار صلی الله تعالی علی بنیاد و علی خوانه

من الانبياء رقیل لرسول الله صلعم متی کون یوسف صادقاً
 قال اذا احببت الله فقیل متی احب الله قال اذا احببت
 رسوله فقیل متی احب رسوله قال اذا اتبعت طریقتیه و استملت
 بسنته و حببت بحبه و بغضت بغضه و ولایت بولایت و عبادت
 بعبادت و تیقاوت الناس فی الایمان علی قدر تفاوتهم
 فی محبتی و تیقاوتون فی الکفر علی قدر تفاوتهم فی بغضی الا
 لا ایمان لمن لا محبة له الا لا ایمان لمن لا محبة له المحدث اینجا
 حقیقه ایمان محبة است که لازم علم است نه علم مجرد که لازم محبت
 نیست پس تواند شد که علم بعبادت باشد و نیز تواند شد
 که نه محبت باشد و نه عبادت پس شرط در ایمان و کفر محبة
 و عبادت لازم علم است نه علم و حمل مجرد بخنان است
 که لا یشاهروم با چنین اقتدار است ولیکن مندیان را با و
 چه سر و کار هم لکن اشتقاقه ایمان بر صفة علم مجرد و تسلیم
 بر صفات سبحانه معنای مجاز و تسهیل للعوام است و بر صفة
 محبة معنای حقیقی و تکسیر لخواص و ربط میان مجاز و حقیقه

لزوم علم محبة است از اینجا که محبة اصل همه مقاصد است
 صد حیل و وصول بجای آرد گشت کنز الانح از اینجا است
 محبة سبب امید و بیم است الا یان بن الخوف والرجاء
 از اینجا است آری شعر محبت است که دل را نمیدهد آرام
 و اگر نکست که آسودگی ننخواهد پس بدانکه محبتی است موجود
 التزامی موجودات متضمنه سلوبات پس مخصوصه محبت
 صلعم که شایسته از حقیقه محبة متضمنه موجودات دارد یا غیر
 مخصوصه که فارغ از انت العیاذ بالله تعالی سنها و آیت
 من اتخذ الله موطاه از حقیقه این نوعین است و محبتی است
 موجود تضمینی موجودات حسب تفاوت درجات اعتبار
 ضمنه متضمنه موجودات شد فنا الله تعالی بها و یجهم و
 یجبرونه ازین حقیقه است پس معصومه است که انتفای
 نتواند شد و محفوظه است که نفیش جائز و معونه است
 که بیشتر عال عروض انتقادش است پس اول معصومه
 تا محفوظه و نزولش تا معونه و نزولش تا مخصوصه نزولش

تا غیر مخصوصه الحیا ذی البه تعالیٰ منہا و تا آنکہ تواند رسید این
 اصول را بر فرو عا تش عموما و اثر تواند یافت و با وصف اتحاد
 انانیتیکم بصنفه جامعان انیه با شتر اک اسمی و و ^{صنفی} بوجود الزام
 و تضمنی تفرقه انانیتیه را از یکدیگر بصنفه مانعه بر بنای اصول مذکور
 تواند شناختش پس از تفرقه یقینات انانیتیه تفرقه نسبت
 مجبویه خود عیانست هم ان شاء الله تعالیٰ اللهم صل وسلم علی
 بنی الرحمه و علی جماله کما تحب و ترضاه و تشفعه فینا و ترجمنا به

ذکر کیفیت احاطه علم آنحضرت کثیر العلم
 صلی الله علیه و آله وسلم

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله و نستعینه و نصلی علی رسوله محمد و نستشفعه و علی الله و
 اصحابه و اتباعه اجمعین سخن در احاطه علم آنحضرت کثیر العلم
 صلی الله تعالیٰ علیه و آله وسلم است هر گاه حواشی را باید دانست
 اگر برای مصنوع اولی شش بخش ذات و صفات ضایع ضرور
 نماند مصنوع مجبول و مستغنی الوجود باشد

و اگر منظره تماشایی فی حدیث از اشیاء را آنها با و این در
 تضمن تشخیص تجدد واجب نباشد مقصود معرّفه ناقص
 باشد و باطلال تجدد لزوم احاطه کل بهر چه در ضمن مصنوع
 در آنست و عدم احتیاج در بحث افعال است پس چون
 تواند شد ^{در آنست} احاطه کل در آنست از روی ذات و
 صفات و افعال در حد مصنوع اول و حال نیست
 که احاطه کل در آنست خلاف بدیهه در وجود است
 صلعم و چون تواند شد علم انی منبسطات آید
 که از و است صلعم و نیز باید دانست آنچه دیده و دانسته
 میشود در عالم مثال چنان شش بیانی و مربوط دیده و دانسته
 میشود که آنی ازین عالم شهود است و آن در عالم مثال چنان
 شش بیانی و مربوط دیده و دانسته میشود است که لم
 کان الجبره و الکلمات ربی لفظ الجبره قبل ان یفقد
 کلمات ربی و لوجنا بمشده مد و اه پس امثال باقی حد
 شش این مجرور متصل و حد و ضمیر راجع به مصنوع اول

و مستزعات ان شش ^{در} استزعات عاقله قیام مجازی بودی
 یافته تصنی باشد یا التزامی و این معنی در مقابل مافی حد
 استمان است م که بعالم مثال دیده و دانسته میشود در او است
 نه در آتی من بلوغ و من جهله جهل و سیوا نذ آفریه چنانکه
 احاطه کل در آتی در و باشد بحد و مثل همان احاطه لیکن از جهت
 مافی حد ^{در} دلاست بر و نیست مگر منافات تکلیف اثبات
 مگر احتیاج کرده شود این احاطه کل در آتی بعالم مثال که
 غایب ^{در} ظاهر ^{در} ظاهر از مرتبه تشبیه قدیم است با خود و مثل میل
 اطباء تشبیهات بنا بر تطبیق تکمیل منظره فی مده و متعلق
 مستزعات ان شش تصنی باشد یا التزامی م بر
 مقصود و معرّفه که اعظم است شش ای ان مقصود و م و م
 و دلیل بالغ است و طباق خبر شریف عقلت علم الا و لعن
 و الاخرین شش از عالمین یا معلومین م فی الوجودین
 شش سفلی و طباق ای در وجه آتی و هم آوان م
 هم میسوا نذ شد و لیکن آنچه درین عالم شهود و حکمیه او سبحانه

که خود دانای تر باشد از بدایت مافی عدم عیانت کلی ادانی و ادب
 و قال الله تعالی و انزل علیک الکتاب و حکمت و علیک الم تمکن تعلیم
 ترجمه فرود آورد الله تعالی بر تو کتاب که عبارت از علم حکام
 و اخبار و حکمت که عبارت است از رسیدن بحقیقه کار و دانایند
 ترا بر آنچه که بودی که دهنش زبان حال مستقبل بد
 تواند شد که این تعلیم عام است از حقائق البیة امکانیه سما
 سلومات عادیة و غیره و بیهودیه و بیسببیت حاصل به نزول کتاب
 و حکمت و باطنی عام و چهل بابی عالم و تفسیر و ترتیب
 متقدم در مصنف اول ثانی بر نفی ترتیب اثر متاخر از شبه
 و نهیش در غیرش و آیین تعلیم در بدو وجود نتواند شد
 چه پیش از این حکم عالم تمکن تعلیم به معده و م باطل است
 و بعد وجود مقتضی ترتیب ادانی است من حیث الوجود
 و احاطه علم بر کل حوادث ادانی تواند شد بنا بر حسب دیر
 حیث تعلیم پس سزیه مجهول از عوم شود بدستیکه معلوم
 بود پس عالم تمکن تعلیم واقع است میان علم متخذه و

برای معلومین مصلحتین و مفصلین بعد وجود خارج بخلف
 صلی الله تعالی علیه وسلم ورنه خطاب مالم تکن تعلم نسبت
 بمصنوع اول نتواند شد چه شبه وجود خارجی مسلوبات
 را ثبوت متقدم نه از صانع توان یافت که مسلوبات در
 تقابش معنی علی نیست نه از مصنوع اول که اجتماع منافات
 بمقتضا تشکیع عدم سقت و اجتماع ثانویه با اولیت از حیثیه
 حصول شبه وجود خارج مسلوبات از ثبوت متقدم آخر از
 اولش اعنی این ثبوت متقدم نیاز حصول وجود خارجی
 مسلوبات که در مصنوع اول یافته شود دیگر باشد
 از ثبوت متقدم اول که در صانع یافته شود و این بطا
 نسبت بمصنوع اول در ذکر کیفیت تخیل نور محمد صلی الله
 علیه و آله سبحانه اوضح است هم در مصدق مصنوع اول
 لازم گردید و نه از غیرش که با اجتماع مذکور دور اولیت
 میان بردوش ای مصنوع اول و غیرش هم
 دایر شود و اولیه باطل و اگر این معای مالم تکن تعلم

نتوانی نهید رست که از مشابهاست شماری و تاویش
 بخدای دانای راز سپاری و کان فضل الله علیک عظیم
 ترجمه هست فضل خدا بر تو بزرگ این تحقیق فضل
 عظیم در وقت بل غیر منقطع بعلم دلالت بر قطع اعجاز او
 صلوات الله علیه وسلم در مقابل در هر وجه بجموع لفظ و در وجه
 تعلیم مخصوص محل پس در دین در حالت تحیر و خوف
 با اعتقاد احاطه کل آنی یا او انی رسید از یکدیگر و پس
 بظهور خود است بسوی مقصودش فرمود موکثر العلم فقط
 صلعم این چه قول جمیل جامع و محفوظ است تبارک الله
 احسن الخلقین باید دانست هرگاه اشیا بر وصف جامع
 و مانع دانسته شد محاط علم شد در آنی پس چهل از و زایل شد
 ولیکن هرگاه علم بمعین مختص شود قطع تعلل علم از دیگر
 لازم گردد و وجه مختصش وجه دیگر پس تحقیق رسید که علم
 و لونی الوهمین است در آنی و هم در او ان چه لفظ کثیر
 توسع دارد تا احاطه کل در آنی و هم در او ان از اینجا که

سخن در شان جیبی است الله الله فی شأنه و مدلول متخالف
 شد متخالف و دلیل بی ترجیح این را از محمول بعلم الهی است
 داشته اعتقاد بکثیر العلم که دعوی اظهر از بدایت مافی است
 و محتاط و محفوظ است اولییرست قال رسول الله صلی الله علیه
 وسلم ان الله قد رفع الدنيا فانا انظر اليها والى ما هو كان
 فيها الى يوم القيامة ^{الله} كما انما انظر الى كفى بنده رواد ^{الله} كبر
 من قد رفع ^{الله} اظهروا ^{الله} يا ذكركم بعد الرفع مضافه ثبت الرفع
 على الاستمرار الدنيا هي عالم الشهود فانا انظر اليها ^{الله}
 على اصل المضارع و ما قال صلعم نظرت ليدل على توقيت
 زمانا و ما عامة على اصلها هو كان فاسم الفاعل يدل
 على الاستمرار على اصله و عمومه فمؤنه لا استمرار المضارع
 فيها الى على اصل غير جنس يوم القيامة كما انما انظر الى كفى ^{الله}
 فالتشبيه يدل على تحقيق المشبه استمراره فاحديث الشيف
 يدل على استمرار روتيه صلعم كمفظة الكائن العام زمانا و شخصيا
 بوجوده المشهودي والله تعالى اعلم بالصواب

وفي الموابب عن أبي ذر لقد مات ترك رسول الله صلى الله عليه و
 سلم ما يحرك الطائر بجناحيه في السماء الا ذكر منه علما ولا شك
 ان الله تعالى قد طلعه على ازيد من ذلك الحق عليه علم الاولين والآخرين
 الحديث وفي حديث عن عبد الله بن عمر قال خرج النبي رسول الله
 الله عليه وسلم وفي يديه كتابان فقال اندرون يا هذا الكتابان
 لا يا رسول الله الا ان تخبرنا فقال الذي في يديهما الكتاب
 من باب العالمين فيه اسما اهل الجنة واسما ابايهم وقبائلهم ثم
 اجمل على آخرهم فلا يزداد فيهم ولا ينقص منهم ثم قال الذي
 في شمالي هذا من باب العالمين فيه اسما اهل النار واسما ابايهم
 وقبائلهم ثم اجمل في آخرهم فلا يزداد ولا ينقص منهم ابداروا
 الترمذي وقال الامام النووي في فتاواه لا يعلم الغيب
 استقلا الا الله تعالى اما الكرامات والمعجزات فمحصلة باعلام الله
 تعالى للانبيا والاولياء وما جازي الحديث اني لا اعلم وراء
 حجابي ولا يعلم في الغد الا الله تعالى فهذا كان قبل حصول العلم
 الواسع وقال في الموابب اني لا اعلم الحديث ذكره

ابو حزی فی کتبہ بغیر اسناد و ان صحیح فاجواب عنه بان لفظی لعلم
 فی ہذا علی اصل الوضع و ہوان علم لغیب مختص بامیر تعالیٰ
 و ما وقع منہ علی لسان نبی صحیح بالالہام والوحی و معنی لا اعلم
 و راہ جدی یعنی بالاستقلال اللہم صل وسلم علی محمد بنی
 و علی جبارک کثبہ و رضاه و شفقتہ شینا و ترجمنا
 ذکر کیفیت تفسیر کریمہ رید و لبطفنوا
 نور احمد با فواہیم الایہ و اثبات
 احاطہ حضرت بنی الایہ سلم
 بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ و نستعینہ و نقول علی رسول اللہ و نستشفعہ و علی آلہ
 و اصحابہ و اتباعہ جمعین یا رب و ہست قال اللہ تعالیٰ رید و

لبطفنوا نور احمد با فواہیم و اللہ مستم نورہ و لو کرہ الکا فرون
 ترجمہ سچا ہند ہیود تا فرو نشانند نور خدا تعالیٰ را کہ رسول
 دوست تعالیٰ صلعم بہ بنیای خود یعنی نقیض الپندیرہ انکار
 رسا و دعا ہست کہ اللہ تعالیٰ کا کہ گندہ ہست نور خود را

یعنی ظهور کلمات پیغمبر بر لاله لفظ مستم چه تعدیه و نقصان و
لازم او بنفس اضافت تحلیلی را در نوره دلالتی برین حدوث
مغایرت باضافه میان نوره دارد اگر چه رنجبه باشند کارا

هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین
و لو کره المشرکون ترجمه اوست چنانکه فرستاد پیغمبر خود
مستصف بر صفت هدایت و دین حق تا ظاهر گردد اندر ارجحه
ادیان اگر چه رنجبه باشند مشرکان « این کریمه هو الله »
ارسل رسوله انسخ و عیدی مع الدلیل است بر اثبات توحید
خود تعالی و حثیت رسول خود صلعم و شرک مشرکان بدانکه
هو یعنی اوست واحد آنکه فرستاد رسول خود را برین به متابع
القدام رسول لازم بود و اختصار لفظ رسوله اشاره است
بهوی حقیقت رساله که عبارت است از مرکزیه یعنی که منشأ
افادته منستزعات خود است بقیام حقیقی و مجازی پس
رسول باین نسبت معروفه و لاله میکند بنفس نفس خود
بر ذات و صفات مرسل حکم حدوث و حصول شبه

صنع خود از ذات و صفات مرسل و انصاف او بصفتی بدی
 بمعنی حاصل بالمصداق دلاله بریت و انصاف او بدین حق
 ای حبس دین حق که عبارت است از ایمانیات و عملیات
 دلاله میکند پس فاعلش انصاف هم چیست رسول که از عو^{اف}
 مستفهمه بالموجودات اوست و نیزه مخصوصه او و انصاف او
 بمعنی لیطهره علی الدین کله دلاله میکند بر نظریه حبس دین حق
 شایسته سوچم مستفهمه بالموجودات و باطل نیزه غیر مخصوصه او
 مستفهمه بالسلوبات و ثابت شد از لفظ متم نوره و لیطهره علی الدین
 که منظره تمامه و احاطه در او این منبسطات تفهمنی و التزامی و صلح
 بقیام حقیقی و مجاز و نتوانند نفی وجود بدیه را اگر چه اقرار نکنند
 و ندانند که ابطال او ابطال است از آنچه قبول کرده اند از دین
 توحید که آنچه در تصدیق این منظره تمام مصدق تواند شد و در
 آن ان همه منکر مقتضاست که عیسی رسول مصدق لما معکم پس چون
 مومن باشند با آنچه میگویند و الله تعالی علم و الیه المرجع اللهم صل
 سلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کما تحبه و ترضاه و فیما

ذکر کیفیت احتجاج بر من وجه و لغت از من وجه
میان ایمان و عمل و تقلید و عین با دیگر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ علی آلہ و
اصحابہ و اتباعہ اجمعین باید دانست اصلی که مذکور میشود مفید دلیل
دعوی مطالب است اصل در عطفی که تفسیر از عوارض معطوف
علیه باشند مع مقصودیه معطوف علیہ و معطوف در مقصود احد استندام
اتحاد و صنفی معطوف علیہ و معطوف فی نفسہا مقصود است تخصیص
و الا تفسیر باطل است در اعطاف دیگر پس جمیع از تردید فارق باشد
و در تفسیر ذات و سطره عطف حذف کرده شود بنابر دلالت تجا
چنانکه در جابر عمرو ابو حفص و این بدل نیست زیرا که در ابدال بدل
مقصود است نه مبدل نه فقط نه در تفسیر عوارض بنا بر ضرورت
فارق تغایر ذاتی در معطوف علیہ و معطوف زیرا که عطف در اینجا
است پس آنکه ضرب زید و اسیر و درین تجویز

نزدیک صحیح نباشد مطلب بر بنای این اصل در امنوا و علوا
 لصالحات عطف تفسیر از عوارض است و الا سائریت عطف
 مانع اتحاد مبطل صلاح عمل است مطلب همچنین در طبعی و
 مراد از اطاعة امر است و طبعی الرسول و اولی الامر منکم که مراد
 از اطاعت فعل است که اتحادی دارد و از امر با سائریت
 من وجه بدلالة خاصه عطف تفسیر من طبع الرسول فقد اطاع الله
 مرید است لهذا حقش ای اتحاد اطاعة من و سبب
 اتحاد در وجه نزدیک است و لهذا باطلش ای عدم اتحاد اطاعة
 من پس فرضیه نفس تقلید مطلقا ظاهر او باطن در اعتبار است
 فرض و واجب و سنت بر سبب همچنان شش ای همچون آن
 اعتبارات پس تقلید فرض فرض باشد و تقلید واجب واجب
 و من علی هذا هم ظاهر و امر است تا اولی الامر بر تقطع تقلید و
 اتحاد در من ان قرب نظری الی الله تعالی که در ضمن است
 تواند شد و این دلیل است قوس بر حتم تقلید و اتحاد پس منکرش محجوب
 در عمل: قرب است و قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا اتقوا الله

و اتقوا الله الوسیله و جاهدوا فی سبیلہ لعلکم ترحمہ
 ای کسانی که گردیدند تیرسید از خدای عزوجل و بپسندیدگی
 اختیار کنند سوی او تعالی وسیله و بکوشید در راه تقرب او تعالی
 امید است که فلاح یابید ای فلاح علی و علی که موجب ثواب
 آخرت شود یا بر ثواب آخرت + باید دانست لعل بر یکسان است
 بحواله صفت اختیار سی عباد و غلبه وجود فلاح و از روی شفقت
 و مرحمت نه عجز و تعنی قد مفید تعلیل است و ان در اینجا باطل
 و صحیح نیست که لعل بر فعل نبی آید نه قد بر اسم پس لعل معنی قد
 چون تواند شد و باید دانست کوشش در حصول هر مقصود
 موقوف بر معرفت است و معرفت کوشش در حصول تقرب
 معبود حق موقوف بر معرفت محمد رسول الله تعالی است صلعم
 دلاله و تقدیم تصدیق ذات واجب تعالی شأنه بضرع الاله
 است پس قرار نیز در مرتبه اختلاف چنانکه در ذکر کیفیت احکم
 و المعرفه مذکور شد پس بضرورتش مضاف ای تصدیق ذات
 واجب تعالی م تصدیق و اقرار بذات محمد رسول الله

صلعم در وجه ابتغار وسیله است دلالت الی ذاته وصفاته
 و او امره و نوا میه تعالی شانه بذاتیه ^{ابن مؤلف} و عوارضه صلعم از نیجات
 که ذکر محمد صلعم رسول الله تعالی مفید یقین و اقرار لا اله الا الله
 است چنانکه بعد از ابتغار وسیله امر مجاهده معطف تفسیر
 بر اقرار الله است توقف مجاهده بر ابتغار وسیله و توقف
 ابتغار وسیله بر تقوی و توقف تقوی بر ایمان مسلوک آن
 کالقطره من البحر روح و ریحان علی قدره و تحسین یقین
 و اقرار بذات شیخ بصفه ولایت در وجه ابتغار وسیله است
 دلالت الی الله تعالی و رسول الله تعالی صلعم بذاتیه ^{سبح} و عوارضه شرفه
 الله تعالی شرفا و شرفا به از نیجات است که ذکر شیخ در تبع
 ذکر محمد رسول الله تعالی مفید یقین و اقرار لا اله الا الله است
 محمد رسول الله و نتیجه چنانست در ^{معنی} ابتغار وسیله است
 غایت اینست یقین و اقرار بذات محمد رسول الله تعالی بفرز
 بالذات در سببیت است زیرا که موضوع عوارض ظاهره
 و باطنیه مقصوده همانست بپر شیخ وقت نیز در پیش قال

تعالی اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم لعطف بقضیه
 از اینجا است که در آمدن در سلسله از سلسله موصله که انبارج
 اصلی رحمت رحمة للعالمین صلیم هستند بوسیله صاحبش فرعون
 لاسبت تفسیریه کریمیه قد انزل الله الیکم ذکر الرسول
 یتوکل علیکم آیات الله مبینات لیخرج الذین امنوا وعلوا الصالحات
 من الظلمات الی النور ورتا تید معنی وسیله با دیگر مطالب آنکه
 ورتا ویل ذکر رسول لا اختلاف است سخن بی تاویل میگویم جای
 مقبول سلیم القلب شود ترجمه تحقیق آورد الله تعالی
 سومی شما ذکر یعنی رسول ذکر است که میرساند بخبرهای عالم
 است بعد اول بدالات عقلی ولفظی در رسول بدل آن که
 دلیل است بدالات عقلی از نفس نفیس خود بر مراتب مثبت
 الالهیه وادامه و مراتب منفیه الالهیه و نواهی منطهریه
 خود از موجودات بوجو تفضنی و از مسلمات بوجود الزامی
 و انتزاعی چنانکه ظاهر میکند بر شهادت لای از صنایع بر معرفه
 صنایع که ظاهر تر کرده شده اند و اظهر همه نور رسول است

صلعم یا میخواند بر شما آیات که از کلام الله تعالی است که جدا
 کرده شده اند بشرت خود از غیر خود بدلائل کلامی توحید
 ذات و صفات الله تعالی و او امر و نواهی یعنی می آورد دلالت
 لفظی بر آن از کلام الهی بر آن ایهام تا مش تعیل آورد
 یا ظاهراً میسکند یا میخواند م که بر آرد الله تعالی یا رسول او
 تعالی صلعم آنرا که گردیدند با ایمانیات و گردند کارهای
 یعنی احکام امر و نهی موافق قول و فعل رسول صلعم از ایمانیات
 که عبارت است از استحقاقات سلو یا سبب انجست و صغیره و کبیره
 و کفر و عذاب بر نزع و دوزخ و شداید و واقف بطرف
 روشنی که عبارت است از استحقاقات توحید ذات از ایمان
 بتوحید ذات و صفات و با نچه ایمان واجب فرض واجب
 و سنت و سبب و نعماء بر نزع و جنت و طمانینت موقوف
 باید دانست دلالت بر ما هیئت مقصود دیگر رسول است بنا بر
 سطره نه دیگر لفظی بی مقدم علم با هیئت مقصود از اینجا است
 که دلالت دیگر رسول مقدم و اوصل و فصل از این است

از دلالت بزرگ قطعی و محلی که محتاج رسول است پس جمیع صیغ
لیخرج ایودی لفظ مبارک الله در تعلیل انزال انسب است
والله تعالی اعلم و ولی التوفیق اللهم صل وسلم علی محمد بنی الحمة
و علی انواره که آنجا در رضاه و شفقه فیما در حجاب نفسیر کرده
و قل جابر الحق در حق الباطل ان الباطل کان زبوراً و نزل
من القرآن ما هو تنفیر و رحمة للمؤمنین لا یزید الاطالمین الا حاساً
ه در تأیید حق و سید با دیگر مطالب ترجمه و لغز آمد حق
که مراد است از ظهور حق عموماً و بحسب المقام محمد رسول الله تعالی
است صلیم خصوصاً که دین حق را بذات و صفات موجود
متضمنه موجودات و موجوده الزامی مخصوصه محمدی صلیم
متضمنه سلوکیات خوش صورتی است ع من صفه نور که
موجودات عین الحکم و تبارک الله حسن الخلقین و الحمد لله رب العالمین
و از اینجا است که کلمه طیبه را با نشان این حقیقت تا به محمد
صلیهم در مرتبه حق ایقین کلمه الحق نامند و هرگاه عوارض

باقتضای فعل مفعول ثانی را و آن باطل است یا باهیه
 مجرد از عرض است پس باهیه قبیح نشود در حکم باهیه مگر باین
 هم و نیز سرانجام امر فاعل موقوف اتباع رسول است پس
 پس اتباع امر کتاب بی اتباع فعل رسول صلعم صورت نمید
 هم غرض سخن لازم لیبیب است + و گم شد باطل که مراد است از سلو
 موجوده التزمی غیر مخصوصه محمد صلی الله علیه و آله و این اجمال در حقیقه
 حق و باطل متوسع لتفصیل است فادرک ما ذلک تحقیق
 باطل گم شونده است + از حقوق تعبیر است از مغلوبیت باطل
 با اعتبار وجود غالب حق نه از حقوق مطلق که خلاف بدیهه
 و مقصود من وجه در معرفه امتیاز خودشن و موجودات است
 شن مقصود من وجه در معرفه امتیاز موجودات با این
 که معرفه امتیاز بالنسبه است هم و فردی آریم ای اثبات
 میکنیم شن کما قال سبحانه انزلنا الحديد فیه باس شدید
 الایه ای بوجود آوریم آهن را هم بدلائل از قرآن مجیدستی
 چیز که شفا و رحمة است برای مومنان + شفا و رحمة بخبر

صفة است یا مبالغه یعنی حقیقت همان حق و مستترش ذات ابد
 صفات که شفا است در دنیا از اسقام مسلوبات و رحمت
 است در آخرت بر ارتقای درجات و نجات از درکات ^{نجات}
 جمال ذات و صفات بنا بر دلائل بر وجودات قدیمه از اینجا
 که فرمود صلعم من یارنی فقد یرا الحق و بداند که لفظ الحق بقائه
 نحو مفعول به است نه تمیز بل الاله الف و لام تعریف و بالهمش
 بتنسیس ندانسته شد که تخصیص ویت فی المناجم نیست هم و
 از اینجا است که عرض داشت حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی
 عنه حبیب الی من الدنیا ثلث لفظی و وجه رسول الله صلعم
 و ملاحظه اعمال برای تمیز جزای و حکایت و شفاعت و نیز است شفا
 شفا در رحمت و مقابله مرض و بیعیبه و معویه ایما و سطره ایضا
 عام المقصود تواند شد چنانکه مسلم الیه است نه بلایه از این
 درین محل صراحتا که بطبی از نظم مابقی ندارد و تفسیر تواند شد که
 از ما موصوله ایات شفا و رحمت است زیرا که نازل نشود و از این

که عموم شفاعت و رحمت بر هر مراد تواند شد مع کفر کس بقدر رحمت است
 و نمی افزاید قرآن مجید از حد بدون و ندگان اگر خسارت بدینابر
 مفهوم بضیع کثیر از زیادت خبایث بر محرومی از شفاعت و رحمت
 بعقاب و عذاب و محصر و محقق و موکد است علی تفاوت الدجاست
 الحیاد بالله تعالی منه باید دانست که لفظ ظالمین میخیزد بر شفاعت
 و رحمت را بر مراد اول محلا نه بر ثانی و لفظ خسار نیز چه خسارت
 مخصوص در انکار همین مراد اول است در اینجا لطیفه بر مراد ثانی است
 که خلاف مراد اول بخیریت شفاعت و رحمت ثابت است بحدی که
 خدای حکیم و علیم و تیز سر کس را که حصول شفاعت و رحمت بر مراد
 اول از قرآن مجید نباشد و نه بر مراد ثانی غالم است لغو و بیهوده
 تعالی مرض القلب اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی
 انوار و کما تحبه و ترضاه و شفعه فیما و ترضاه برین حکایتی است
 انسانی با کسی جنونی میداشت گاهی مرضش میگرفت حلقه ^{بخت}
 که نشانی از و داشته بود بین می نهاد با حال شفاعت می یافت و آبی
 محرومی از شفاعت و رحمت بظلم بی محنتی که مبد بر همه اطلاق و علت

زیادت خبارت است ایوای چه توان گفت شعر
 هر چه هست از قامت ناساز و بی اندام است
 ورنه تشرف تو بر بالای کس کوتاه نیست

لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم اللهم صل وسلم علی محمد بنی الحجة
 وعلی جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فینا ورحمنا به باید دانست
 یا فتن صحیبه بنی وقت فرض است و تحفه عبارت از تاثیر
 و اگر نیافت استلای ضرر و شریعت نتواند شد اگر چه جبار است
 قوسید بر دودگار عالم باشد همانا که در جابلیه است پس دست
 یا فتن صحیبه آنکه قشش برای نه ذراع منافع صحیبه پیغمبر لقوله علیه
 الصلوٰة و السلام من لم یدرک امام زمانه فقد مات کتیه جابلیه
 و قوله صلعم الشیخ فی قومه کالبنی فی امته و هو بدین است علما
 استی کا ذیاری بنی اسرائیل تشبیه شیخ قوم به بنی امیه در مرکز
 تعیین است که مشارفات نشرعات خود است با نزاع ^{بقتضی}
 یا انزاعی بقیام حقیقی یا مجازی و همین است معنی امام از نیجات
 تقلید متقلد عنه فکیف الفرائع مینما و از نیجات است قوله صلعم

من لا شیخ له فی حق الشیطان و ای منش را فادت منتر غاش
 و باید دست تقلید در لغت قلاوه بگردن انداختن است و در اصطلاح
 و نامبری پس لازم قرار است در دایره تبع صاحب مرکز که ناقل تقلید
 است پس تقلید حسن حسن است و تقلید شیخ شیخ و تلقین بهم در آورده
 و چیز است و در اصطلاح مخالفت ملت و مذنب پس لازم خروج از
 دایره تبع صاحب مرکز است پس تلقین مطلق تقلید محکوم بر لغت
 تعیین مرکز است بر مقتضای تقلید مضیعه یعنی دیگر از آن که متعلق محکوم
 است و هر دو مقصود تواند شد هم است و اگر رجوع کند بصل
 مبطلات تقلید لازم متعارض احکام مطلق شد یافتن صحت و ساقط شد
 اعتبار همانا بود ای نفس را در پرده شریعت تابع است نه شریعت
 را قال الله تعالی و من یشاق الرسول بعد ما تبین له الهدی
 و یشیع غیر سبیل المومنین فاولی و فصله جهنم و سائر بصیراً
 ترجمه هر که بعد از آنکه هدایت کند رسول را صلعم پس
 آنکه ظاهر شد برای راه هدایت و پیروی کند غیر راهی از راه
 مومنین بگردانیم او را با پیغمبر که دوست داشت از راه و ما

اور ابد و نزع که جای بد است + باید دانست الف و لام که
 یا عهد و مینا بر لفظ رسول است بنا بر خصوص محل و مقتضای
 صیغه عموم واقع از روی عموم لفظ الف و لام استغراق هم می تواند
 باشد مثل خصوص و بر منسین الف و لام تعریف یا عهد و مینا
 با اعجاز پیشین گوی که بر مذنب چهار مفید تین اشارت مرتبه اقل
 جمع کثرت تا چهار که در شهادت بلفظ خود و بر غیر خود و در جماعه
 و در قول عوام محتمل و مستبر است من باید دانست گفتند که
 جمع قلت و جمع کثرت در جانب کثرت متفاوت است زیرا در
 جانب قلت پس مرتبه اقل سبع که سه است در برود و مستبر است
 انستی و تواند شد که مرتبه اقل جمع کثرت چهار باشد چنانکه در جانب
 کثرت متفاوت است در جانب قلت نیز نظر کنی بر قول سید
 اربع شهادت بالله الایه و فاستشهدوا الصیبه اربعه منکم الایه
 و بر قول فقهای بعضی قرار جماعه در نماز یک یا مام و دو وقت
 گفتند و بعضی یک یا مام و سه وقت پس قول اول بر بنا
 مرتبه اقل سبع قلت است و ثانی بر بنا می نباید جمع کثرت

که در نماز جمعه محتاط و متبیر است و بر قول عوام که میگویند که این
 چهار کس بگویند م انطباق پذیرفته نه الف و لام استغراق بنا بر
 آنکه صحت عموم واقع مستلزم مشافقت است و منافعی تعیین و بعد
 مابین له اهدی شرط صحت مشافقت و تلفیق است پس ای بی
 بهایت مشافقت و تلفیق صورت نه بندوم و لفظ ثاقب الرسول
 دال است بر مخالفت مرکز اصلی و تتبع غیر سبیل المومنین عطف
 با اتحاد فی العوارض از مشافقت است مع مغایرة من وجه تعیین مرکز
 تابع مغایرة هر که من وجه مآخذ تلفیق که مستفاد است بدلالة مقتضای
 جنسیت سبیل بمقابل جمعش باضافه سبیل بسو مومنین هم برافرا
 راجح آنکه واحد بمقابل واحد از مرتبه اقل جمع کثرت تا چهار انطباق
 پذیرد که مقتضای الف و لام تعریف با عهد و منی در تحصیل بنا بر
 ارتفاع لزوم مشافقت است ورنه ش ای اگر نباشد عطف
 از مشافقت با اتحاد فی العوارض مع مغایرت من وجه
 تعیین مرکز تابع مغایرة هر که من وجه م بمغایرت
 من کل الوجوه بجواز تردید مفهوم شرط متعارض حکم جزا

متخالف مسلم است و ملحق دیگر ثابت و باجماع من کل الوجود که مستفاد
 است بدلائل سبیل معنی واحد مفید نتیجه اجماع و باضافتش با غیر
 اندر احش مشافقت با رسول عطف مهمل است و متحد من بعض الوجه
 من ای غیر محسب علیہ همچو سائل خلافی من باطل و مشافقت
 من و جان نیست من که سائل خلافی باطل و مشافقت من
 گردد هم سخنان مغایرت من چه تعیین اگر که مقصود مصحح
 و متحد من بعض الوجه است باید دقت مخالفت اتباع مراکز
 اصلیه مشافقت آورد و مراکز تابع متحد نیست اش عطف است
 بر مراکز اصلیه هم تعلق من آورد من و همانا مخالفت در مرکز
 واحد تواند شد مگر در مرکزین پس مستلزم مخالفت یک دیگر است
 بلزوم خروج غیر متعارض از مرکز من ای نه مستلزم نیست
 هم موافقت یک دیگر با قناع دخول متعارض در هر مرکز
 پس مخالفت با اتباع مراکز خروج لازم است و مخالفت
 با اتباع مراکز خروج مستلزم من تفاوت لازم و مستلزم محبت
 و بس من پس ازین کریمه قبح مشافقت با رسول و اتباع

غیر سبیل المؤمنین بشارت بحقق هزار بشرط و حسن موافقت
 با رسول و اتباع سبیل المؤمنین در خلاف شرط و غیر ثابت است
 و از آنجا که براسی صحیحی ضافه در منکر تخصیصی لم بد منه که ناشی
 از همین اضافه است چنانکه بر روش ^{مجاز} تا استقامه معنی ضرورت
 من چه اضافه در منکرات غیر مخصوصه مهمل المعنی است م از
 اشارت تخصیصی که با ضافه بین سبیل المؤمنین منتهج افراد است
 حقیقه و مغایرت مراکز با بعد من سلف م موصوله من خلف
 بلف م مؤنین یعنی مذاهب اربعه مرتبه اقل جمع کثرت که
 معبر بسواد عظم است من سواد عظم عبارت است از جود
 با جود حضرت محمد رسول الله تعالی صلعم چنانکه در ذکر حاضر
 در دهنده آستان حتمه نشان حضرت حبیب الله معین العین
 چشتی اجمیری حتمه الله تعالی علیه کور است ای محدثه درین چهار
 است یعنی مذاهب خفی و مالکی و شافعی و حنبلی رضوان الله
 تعالی علیهم اجمعین و فضیلت این چهار مذاهب و سلسله تشنه
 آنها فضل صاحب مذاهب و سلسله و کیفیت اجماع بر حقیقه

اینهمه در قرون که باطلی تواند شد بل منکرش خود باطل است
 بر ما هر کتب اهل سنت و جماعه مخفی نخواهد بود هم و سلاسل هر
 طریقت رضوان الله تعالی علیهم در احتیاج مرکز اصلی و اتباع
 یکی از اینها بر اقتضای خلاف شرط واضح است کما هو المشهور سابقاً
 با جماعهم قصد یقیناً ما بین ایدیم شش دین عبارت مختصر از کما هو
 تا ایدیم شش طویل بدعوی مستغنی لاله بر اثبات مقصود است
 به بنید تا چه بنیدیم پس ریشش بر آرد گردانیده شود تا آنکه
 مفهوم جمله بهل گردد و حال نیست که بهل تواند شد و نیز فرمود
 سبحانه و من یتبع غیر الاسلام دنیا فلن یقبل منه و هو الاخر
 من الناسین ترجمه هر که اختیار کند به پسندیدگی غیر اسلام
 از روی دین پس هرگز قبول نگردیده شود آن دین از دین آن
 در آخرت از خاسران است و معنی خسارت بمقابله نفع است
 باید دانست که اسلام دین صحیح است صلعم چنانکه در سوره حج است
 و منکم المسلمین پس غیر اسلام غیر دین اهل سنت و جماعه محمد
 بدلیل آنکه بعد اقرار شهادتین و سید بر تخصیص و تحقیق اسلام

ما و رای دلال نفسی اجماع است پس اجماع بر عقیدین دین اسلام
 جز در همین چهار فرقه خفیی و مالکی و شافعی و حنبلی و سلاسل
 متضمنه آنها از یک دیگر به تصدیق مابین ایدیم یافته نشود
 و اجماع از دلال قطعی است کما هو المقرر پس که خلاف اجماع
 از تخصیص و تحقیق قطعی اسلام محسوس علیه بیرون شده بخلاف
 فریق دیگر که اجماع بر کفر فرقه بتکذیب مابین ایدیم از
 یک دیگر است پس تخصیص و تحقیق دین اسلام نباشد
 مگر در همین چهار و سلاسل متضمنه آنها و بنا بر استدلال سبیل المؤمنین
 مسرود تعالی شأنه فاستدلوا به الذکر ان کنتم لاتعلمون
 ترجمه پرسید از اهل فکر اگر مستید که نمیدانید باید دانست ذکر است
 که مذکور میرساند همانا دال است بر مدلول پس اهل فکر کنند
 که میدارند دلال عقلی موافق دلال عقلی و فعلی و حالی
 بر مدلول و لیکن بهترین دلال دلالت حالیت که خاصه
 خاصان است پس فعلی پس قوی پس تقدیم جمل بر علم ممکن
 از احتیاج اهل فکر چاره نباشد پس تقلید امری بدیهه

از عادت خلق است که انکارش نمایند نه بدین پس باید دانست
اگر تنازع می شود در امری از اولی الامر بهتر است که بگرداند آنرا
بسوی خدای عز و جل رسول مقبول او تعالی صلعم تا چه
فرماید لقله تعالی فان تنازعتم فی شئی فردوه الی الله الرسول
ان کنتم تمسنون بالله والیوم الآخر فذکک خیر و احسن بلاء
باید دانست تنازعی که با غیر اولی الامر است مفصل در ضمن اطعوا
الله و اطعوا الرسول و اولی الامر منکم است پس این تنازع
با اولی الامر است نه با غیر و تنازع با رسول صلعم نتواند شد
از آنکه امر و ناهی است و سلام و هم رد و ده الی الرسول مانع
تنازع بر رسول است صلعم و لفظ رسول معنی صریح است
با مکان و سوی رسول پس تا دلیل و اثبات و تنازع نشود
مگر در آنچه نیافته شود در کتاب و سنت سراج و تنازع
و تنازع فیہ مرجوع الیه نتواند شد و ازین غایب است لکن
است به تحقیق معنی این محجوبه و ازین کجایه و لیلی بر بخت
حیات و شح و بل جمله منغات ذاتیه رسول الله تعالی صلعم

بعالم برزخ کما قال صلعم علمی بعد وفاتی کعلی فی حیاتی و درین
 قیاس جمله صفات ذاتیه و دوام رجوع با حضرت صلعم در امور
 متنازعه و غیر متنازعه و وجوب عمل موافق حکم عالم برزخ پیدا است
 و رتبه رسیده الی الرسول و ذلک خیر و حسن تا ویلا لا یضیی لی است
 و بر آنکه اطاعت الی الامر و حکم خدا عی و جعل رسول مقبول او تعالی
 صلعم نه در غیر آن چنانکه توقف حضرت زید ابن ثابت در اجتماع قرآن
 مجید بامر حضرت صدیق اکبر و فاروق عظیم رضی الله تعالی عنهما تا آنکه
 کتاب الله تعالی سینه او را پاک گشت و سینه صدیق اکبر و فاروق عظیم
 بآن معنی خیر است چنانکه آن مجید المذکور فی مشکوٰۃ و آئینه تبارک
 و رد و محال را هر کس سرزد تا تواند پسر و ویر که سرزد فائده رسیده است
 او است نه بآن غیر بهتر سرزد از خداوند و بجلال و الاکرام که فرمود
 اذ اعتبنا من کل امه بنسبه و حبنا بک علی مولانا شهباز ه ترجمه
 چه حال باشد و وقتی که خواهم آورد و ترا برین گروه گواه حال ایمان
 پس از آن چه است که گواهی خواهد داد بر آنکه سرزد تقلید خواهد نمود
 صلعم الحیاة یا الله تعالی منه اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علو

از کمر و برین گواه حال ایمان
 از کمر و برین گواه حال ایمان

حاله کما تحبه و ترشاه و تنفقه فینا و ترخصنا به
 ذکر کیفیت وجود اول و ظهور آخر آن حضرت صلعم
 فصل بعضی بسیار بعضی با دیگر مطابقت

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستغفنه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه و علی آلہ و
 اصحابہ و اتباعہ اجمعین باید دانست چون آفرینش مقصود معرفت
 خداست بمقتضا حصول شبه از وجود خارج تعینا خمسہ سار که
 یعنی مرتب ذات بتجمع بر عتبارات است اولاد و اصلا و صفات حقیقیه که
 متحد ذات بر پشت انشراح و صحت تخصیص معنی از ان ثانیات و
 شایه که متحد ذات بر ان نیست تقدم و تاخر وجود از حقیقیه بان
 پس در استقرار خود در برابر حقیقیه است ثالثا و تشریه که منتزع است
 از منزلات ذات و صفات و صفات الوجود لا احتیاجا للوجود پس
 در استقرار خود در برابر ذات است باجماع را بعا و فعلیه که
 منتزع است از حقیقیه احتیاجا للوجود پس در استقرار برابر شود
 با حقیقیه و شایه ذات و موثر عالم اثر خاصا همه اعتبار زیادت

بر ذات وجود بر معین جامع و مانع ضروری است جامع
 بنا بر انصاف عام و مانع بنا بر تعین خاص که بر معین از مجموع
 و منبع چاره نیست بنا بر احتیاج قیام بسو ذات و اشباع ذات بر هر
 هم ظاهر شد و بحکم آنکه ظهور تعینات وجود علی را بطرف حدت
 تقدم تعلق بصفة فعلیه که تعین آخر است بنا بر تاثیر ضرورت تعین آخر
 ظاهر اول شود و تعین اول ظاهر ضرورتا لثرتیابی فی الموجود الا احتیاج
 فی ظهور پس تبه صفة فعلیه را که منشا تعین حضرت آدم عم است ظهور
 اول بهمین واسطه شد و همچنین مرتبه صفات حقیقیه را که منشا تعین حضرت
 ابراهیم عم است ظهور را بهمین واسطه شد و همچنین مرتبه ثنائیه را که منشا
 تعین حضرت موسی عم است ظهور را از این بهمین واسطه شد در برابر صفات
 حقیقیه و همچنین مرتبه تثنیه را که منشا تعین حضرت عیسی عم است
 ظهور را باین بهمین واسطه شد در برابر ذات و همچنین مرتبه ذات را
 که منشا تعین حضرت سید الانبیا محمد رسول الله تعالی صلعم است
 ظهور را خاص بهمین واسطه شد پس عذبت تامه را رواست صلعم
 تعالی علیه و علی اخوانه من الانبیاء و آله و صحابه و اتباعه ابر

و ختم شد ترتیب نبه و جودا که مستلزم ختم ترتیب است زمانا ظهور
و مرتبه ذات متجبرئی متعدد و نیست پس من بعد تجویر رسول دیگر
ازین مرکز تواند شد و نه از مرکز غیرش که خلاف ترتیب در ظهور
صفات بر بنابر مذکور واقع شود از آنجا که تعیین حضرت عیسی عم
باستجماع انتزاعی در برابر تعیین آنحضرت صلعم است و از بعد
فرمود و نهتاب بذات اشارت باستجماع مذکور است و بهر حال
ظهور حادث در فضیله همه که بر حکم فضیله همه که تعیین وجود است
بنابر فضیله همه که حقائق نشا تعیین پس در معرفه فضیله حقا
در ثابته لفظی کنی با استقلال از اشخاص این قسمت قدس نظر
هم مجد ذات بر آن عدم محدود بر آن در شرفه نشا نظر
هم باستقرارش در تساوی مساوی بی الاستقلال بر
تجیر یکدیگر و فیصل همه که حضرت موسی عم و مرتبه عم است
مرتفع تواند شد و لاله برین حق از بدایت ظهور است و فضیله
بعضی از بدایت ترتیب در وجود است و نه لفظی گفته شد از حقا
از حیثیه تعیین بود و ظهور مرتبه است که استقامت غده ظهور است

حقیقه ظهور است از آنکه ظهور اثر فعل است و تعیین صفات حقیقه حقیقه
 ظهور است از آنکه صحت تخصیص فعل از و است و تعیین شایسته حقیقه
 ظهور است از آنکه موجب ظهور موجب معرفه خود است و تعیین ذات حقیقه
 باستجماع نهیم که مذکور شد پس تعیینات فعلی و صفات حقیقه و شایسته
 همه حقیقه محمد است صلعم بوجه مخصوص پس جایز است بجهت گفتن ^{حاصل} حقیقه
 شایسته ای جایز است گفتن آنکه حقیقه آدمی و حقیقه ابراهیمی و حقیقه
 موسوی حقیقه محمد است صلعم و حقیقه محمد حقیقه آدم و ابراهیم و موسی
 است علی بن ابی طالب و علیهم الصلوٰه و السلام هم و نیز باید دانست که خدا
 در انکشاف حقائق انبیاء اولوالعزم صلی الله تعالی علی نبیاء و علی
 اخوانه من الانبیاء و الهم و اصحابهم و اتباعهم جمیعین حسب یکله الهی
 جل شانہ تواند شدند و تحقق حقائق و این مسئله تعیین حقائق انبیاء
 صوفیه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مسلم الثبوت است سر
 چنانکه از عقاید اهل سنت و جماعه است هم و ان الله ولی المتقین
 بهمه بنی اسرائیل و انه لذو الفضل العظیم و نیز باید دانست از کرمه ملک
 الرسل و انزلنا من السماء علی بعضهم من کلام الله و رفع بعضهم

و انینا عیسی ابن مریم البیات و ایدناه بروح القدس ترجمه
 این سولانند که بزرگ کردیم بعضی ایشان را بر بعضی ایشان
 آنست که کلام منسوب شد ^{الله تعالی} او را و بلند کرد بعضی ایشان را
 درجات فی فضل بوجه حقیقه منت تعیین وجودش حقیقه
 ظهور و سابق غیره از کثرت بعث انبیاء عم مکتبش عم و بخشیدیم
 ابن مریم را معجزات مدد کردیم او را بروح پاک مد مضایق
 بعضی آخر را ذکر نفرمود بنابر اشارت تعمیم و روح القدس
 معروف جبریل عم است و تواند شد که اشارت بمرتبه تنزیه باشد
 بچو روحی ^{الله تعالی} اعلم قطعیت فضل بعضی بر بعضی بی صحت
 مصداق صراحتا و تاکید اجابت و تفکر درین اجمال از وقت
 لازم واضح است پس این معنوم که در صحت مصداق می یابیم
 هم ازین آیه دلالت بال التزام در حکم قطعیه است انحنی مقصود تلک
 الرسل انبیاء را و لو العزم هستند علی نبیاء و علیهم الصلوة و السلام
 باستحقاق اصالت و اولیت در مبدئیه و منظریت در مکرر
 و الا صرفه حسیه است نشود باید داشت اگر فضل جزئی اینی بوجه

مراد شود بر یک بفضل خود ممتاز نیست و اگر مقابل
 کرده شود تعارض مسقط فضل نگیرا است ناچار مقصود
 این که بفضل کلی یکی دیگر می مقصود است چنانکه تعارض
 باشد پس کلی بغیر انبیا را و لو العزم موافق نتواند شد و در مقصود
 بعضی علی بعضی ظاهر است که منعم من کلم الله حضرت آدم است
 چنانکه فرمود قلنا یا آدم اسکن اینت و زوجک الجنة الای حضرت
 عم هستند چنانکه فرمود انی انارکب الای کلم الله مو تکلمه حضرت
 انبیا صلعم هستند چنانکه فرمود فاق الی عبدنا و الای رفع بعضی
 حضرت ابراهیم عم هستند چنانکه فرمود تلک حجتنا اتینا ابراهیم علی
 نرفع درجات من نشاء الای این که می نفع الخ بخصوص بوجه است
 و عموم بوجه دلالت خصوص محل و عموم لفظ پس است بخصوص
 اصلا و جامع عموم عرضا و اگر فضل خدا پاک بر شود حقیقه
 خصوص و منع و عموم و جمیع از معرفه حقیقه ابراهیمی مصطلحه که
 حقیقه ظهور از رو صوة فعل از فاعل و تخصیص فضل از مخصص
 و فعل متشرع است از و ذات معطل است بی او توان دریا

واقفنا عیسیٰ ابن مریم البلیات وایدناه بروح القدس ظاهر است باید دانست
 که در اینجا ترتیب بخصوصیت صفات خاصه است حصراً نه بفضل بعض
 بر بعض پس اگر این خصوصیت با صفات دیگر که هم یافته شود در یک
 باشد زیرا که فضل بعض بر بعض محصور یا بنسب یا اولوالعزم است و پس
 باید دانست فضل الشان حضرت محمد رسول الله تعالی است پیشتر
 از ابراهیم پس حضرت موسیٰ پس حضرت عیسیٰ پس حضرت آدم علی نبینا
 وعلیهم الصلوٰه والسلام و این مقصد فضل بعض بر بعض با اعتبار فضل
 بهر که حق آن منشأ تعیین انبیاء اولوالعزم علی نبینا وعلیهم الصلوٰه
 والسلام چنانکه مذکور شد واضح لیکن در فضیله بهر که حضرت موسیٰ
 و حضرت عیسیٰ هم نبی و لایزاله فضل ظاهر سکوت از احتیاط است و از
 اخذ نام این نسبین مثلاً قیم و مشک و مناج و ابی ابراهیم و موسیٰ و عیسیٰ
 ابن مریم الایه ترتیب یا در کن برگاه که گرفتیم از پیغمبرین مناسب
 همان نشان بر وجه عبودیت و دعوت و شهادت من بر حال
 است و بر پیغمبرین پیشین خصوصاً آنحضرت معلوم و خصوصاً
 از آنکه محمدی و از مناج و ابی ابراهیم و موسیٰ و عیسیٰ پس مریم * علی نبینا

و علیهم الصلوٰۃ و السلام موضع ترتیب ظهور تخصیص اولو الامر
 است نه ترتیب فضل و رتبه خلافت اجماع و ترتیب حقانیت
 تعیین وجود فضل حضرت نوح عم بر حضرت ابراهیم عم نوح گفت و
 این تقدیم آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم خلافت تبتی است در تخصیص و تعیین است
 و در آن حقیقتی که بجای حضرت آدم عم حضرت نوح عم را مقرر فرمود
 و جهش اشراک است که در حقیقت واحدیم صحنه محلی است که ظهور برین ترتیب
 بابر همان اشراک است ش گفته اند که هرگاه حضرت آدم عم پس از
 طواف بیت معمر رجوع بسرازم کرد و بطین بنیان بجای دیگر خوب
 رفت آنکه سجانه ازین پیش عم ارواح انبیاء و علماء و منسوخین
 عام برآورد اول از همه روح مبارک سید الانبیاء محمد صلی الله علیه و آله و سلم پیش
 مبارک حضرت نوح عم پیش مبارک حضرت ابراهیم عم پیش
 مبارک حضرت موسی عم پیش مبارک حضرت عیسی عم
 پس از انبیاء علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام و عهد گرفت از همه
 صاحب اسرار خود لشکری گواند دریافت و الله تعالی اعلم و
 غفور و عفو لما نسینا و اخطانا اللهم صل و سلم علی محمد بنی الرحمة و علی
 الابرار

کائنات و ترضا و شفعه قلیا و ترمتا به

ذكر كيفية ولايته في نفسه وصحابته وتابعيه و
فضل صحابه وتابعين بأدبير طالع الب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمد الله ونستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفع به وعلى آله وصحبه

و اتباعہ جمعین باید شنید کہ پیش حضرت رسول خدا ی تعالیٰ

صلیہم کہ برآب صافی دریای روان استاده بودند اصحاب گرام حاضر

و بی آنحضرت صلعم در دوشیک فرمودند صلعم من داخل منیم

فانہ منہم وال بقون الاولون بہر قاضی شہسپای غاروق

روزی النورین سجاده اودن شان اورا خضایک شمس و زهری فی

از حدیقه جوان بودند شد پس سید از آن شجاعت و فتنه صلح علم الایمان

پس برت او بستی بعدین البریه و شرف یافت بیعتش

سابقہ جیت کہ مرید اللہ علیہ السلام اور شاہین و لایہ علی

[illegible]

تاسیسات و خدمات

اورا بنفشها و او سست باید بنفشها را حاصلش انیت که او پاکیزه است
 از دریافت و آگاه باید دانست یافته محاط است و احاطه بر او تحاط
 متمتع و البصار جمیع بصیر عام است از نشود و مثال و روح نه جمیع
 بصیر نشود و مجرد و الاجاز او را که از مثال و روح خلاف اقتناع مسلم
 تواند شد و لطیف دلیل دعوی است و خبر متوسع المفعول بنفسه
 و هم بخیره تواند شد بانکه نداند او را بنفسه سبحانه مگر او پس غیر او را در
 بدلائل است نه بنفسه سبحانه و ظاهر است که دلیل مختار بدلول است
 باید دانست در آخر سوره توبه فرمود و الس بقون الاولون من
 المهاجرین و الانصار و الذین اتبعواهم باحسان ضی الله عنهم و رضوا
 عنه و اعد لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدين فیها
 ابد اذک الفوز العظیم ترجمه آنانکه مقتضی اند خبر و لایه
 سابقه در قرآن اول حالیشان است که از جا نشوند گاه
 از هر چه باید و فی الصحیح البخاری و المهاجرین بجهرا یعنی الله
 عنه الله میت و از مدگاه باشند بر غیر خود و درین خبرت یعطف
 تفسیری و آن اصحاب کرام هستند ففهموا و غیر هم هموا

رضوان الله تعالی علیهم اجمعین پس اول الاولین این چهار
 سر آمد روزگار صدیق اکبر است پس دیگران هم علی تفاوت
 در جایشان و از آنجا که پیروی کرده و صحابا درین هجرت و نصرت با
 حضور اول محمد است تعالی و رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم عطف تفسیر
 مع اثنتا عشر اولین بلفظ اتبعوا هم آن را بعین مستند و تعمیم الذین
 اتبعوا هم تا انتهای دور زمان ایمان آید اندک والا الاولون طایفه
 کاشف الیقون سود مزار و الله تعالی اعلم و استفاده
 عموم بشارت ضائع خوشنود شد الله تعالی از اصحاب و پیروان
 شان خوشنود شد و ایشان از و الله تعالی و این ضارب هر گز شفا
 است از معنی صیغه باشد ربا و بالاسلام دنیا و بالقران اما ما
 بالکعبه قبله و بمحمد بنیاء صلعم و مقرر کرد بر ایشان بوستانها
 رویت زیرا آنها جوید اتم باشند گانند در آنها و اما نیست
 رسید بزرگ و نیز باید دانست آنانکه احتیاج در استقرار
 خود یکی از تعینات خمس مبارکه و احتیاج وجود و تبع حاج
 و تبع بی احتیاج یا اجتماع تبع با احتیاج و بی احتیاج

در هر زمان متضمن حضرت صلعم حضرت صلعم دارند اصحاب
 اند و آنکه متضمن سیر دارند توابع اند بخلاف انبیاء و احنیاء
 استقرار و تبع علی بنیاد علیهم الصلوٰه و السلام پس آنکه تبع
 با احتیاج دارند محتاج اند و آنکه تبع بی احتیاج دارند صدیق اند
 و آنکه استجماع تبع دارند ذی النورین اند پس آنکه مشرف نورین
 اند شخص زاید ما خود بر نبوت و تیر باید داشت که فیض نور ولایت
 صدیقیت را مخرجی است خورد در جنب مخرج فیض نور نبوت
 که بزرگتر است چنانکه در سراسر دو باب است مثلاً بخلاف فیض
 نور ولایت بالا احتیاج که مخرجی خاص دارد پس حضرت بر کبر
 رضی الله تعالی عنه درین لایت صدیق اکبر و اول است
 حکم اولیه منشأ رسالت و نبوت حضرت سرور انبیاء صلعم
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه درین لایت در پی صدیق
 اکبر اصالتاً فارغ از نسبت ولایت بالا احتیاج فارغ است
 و حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه با استجماع نور ولایت
 بالا صالت و الاحتیاج کالبرزخ الحجازی شایع وجود

مشاخر از متفکرین متبحرین با نادرترین تفصیل این در ذکر کیفیت
 برزخ باید دریافت هم دستقرار فی المحل فی النورین است و
 حضرت علی کریم الله تعالی وجهه در ولایت بالاحتیاج فارغ
 از اصالة مرتضی است و خاتم الولاية است بحکم خاتمت منشأ
 نبوت حضرت خاتم الانبیاء صلعم نه آنکه ولی بعدش رضی الله
 تعالی عنه نیست و از اینجا است که تشدید بر ولایت احتیاجی
 درین امره مرحومه و تفضیل حضرت مرتضی است نه بامم دیگر
 زیرا که خصوصیت مرکزیت نبوت فارق از همه گراست و حقیقت
 اختلاف درین سلسله سلیم الفکر ازین تقریر تواند دریافت
 و چون حصول معارف روحانی بر طریق ولایت بالاصالت
 است یا بالاحتیاج لا جرم مجری کار حضرت صدیق اکبر بود
 یا حضرت مرتضی رضی الله تعالی عنهما و باشد که حضرت مولود
 مهدوی رومی قدس سره اشارتی در نمین فرموده باشد
 سر من را توجه دانی جاہلی تو گرفتاری به بود بکر و علی
 رازان محل ارشاد الف و لام عهد ذہنی را بسا بگویند چنانچه

لا ريب فيه هي المستقين اللهم صل وسلم وبارك دائما ابدا
 على محمد رسولك حبیبک وعلی انوارہ وشفعه فینا ویرحمنا
 به من بعد من ریشایرید وبعیل علی محمد و آل محمد علیهم
 و کز کفیتہ تفسیر کریمه یا ایها الذین امنوا لاتخذوا
 الیهود و النصارى اولیاء قد اخرج الایه با دیگر مطا

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نستعینه و نصلى علی رسولہ محمد و نشفعه علی آلہ و صحبہ
 و اتباعہ جمیعین قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا لاتخذوا للیهود
 و النصارى اولیاء قد بعثهم اولیا بعضی و من یتولاهم
 فانه منهم ان الله لا یهدی القوم الظالمین ترجمہ
 کسانیکہ ایمان آورده اند از زنها بگیرد یہود و نصاری را ولی خود
 بعض ایشانی و بعضی ایشانی است یعنی کسی مردی را کہ
 از دست پسری کہ بولایت گیرد و ایشانرا پس تحقیق ادا ایشانی
 تحقیق الله تعالی براه راستی و حق و ایمان را باید دانست
 کہ بنی مفسدہ تا ایہ ہست از اسلام انہ بمعنی ہست از

و اولیا جمع ولی از ولایت عامه الاخصاص بالمعانی که دلالت
 میبکند بر معنی قرینه و مدد مالکیت و دوستی و کفیل کار مقصود آنکه
 سرگز نگیرد یهود و نصاری را بولایت از حبس که باشد بوجوب
 تحذر از منتهی عنده بجموع اخصاص بالمعانی و هر که گیر حکم قصاص
 بخلافه خطاب بنی فغانه منم از ظالمان است پس فرضیه این بنی
 بر قواعد فقه و عفت است در ولایت عامه از عفت و صغیره و کبیره
 تا کفر و از خواهد چنانکه لا تقرنوا الفواحش ما ظهر منها وما بطن الایه
 پس فرضیه بنی عام است و تفاوت در حقیقه منتهی عنده
 درست است بلیه یکدگر از روی حق اتق ثابته است و تاکید
 نزول متواتر و تاکید اجابت بوقف لازم و وقف البنی
 صلعم و ولایت بغفرت مجیبان از وقف غفران ظاهر است
 پس اعراض از بنی کفر است چه وقوع کفر با ناک
 فرضی مفسد اقرار ای دیگر است اعیاناً بلیه تعالی
 نگذاشته است و اقرار این امر خود را نگذاشته در عدم اقرار
 بهوائی نفس اندالته احکام خفیه رض کفیش نتواند شد

مگر میرساند اصرار بر عیث بصغیر و بر صغیر بکبیر و بر کبیر بکبر
 کفر و بدین بنابر بر هر عملی دو مواخذة مستحق یکی در وقت اوله و
 عمل و دیگری در مقابله مخالفت نهی پس در فائده هشتم
 از تاکید تشبیه استغفار و استفاد در فهم قاصر همین است که در
 صورت عدم توبه مغفرتش داخل تحت مشتمله نخواهد شد بلکه
 عذاب خواهد یافت بقدر استحقاق خودش و در معنی آن
 لایمدهی القوم الظالمین استفاد می شود که توفیق مرضیات
 نیاید بدون قطع ازین تعلیق ولایه و آظهر است که توبه و
 قطع ازین علت توبه نیست یا را د نماید بسوی جنت بعد غفر
 آن یا از نیافتن توفیق مرضیات تشبیه باید دانست
 که دعا در حصول هدایت بی سود است تا حالت بقا
 این علت و اگر مفید شود همانا که تائب شود و در ورا آن
 قبول از جنس استدراج است قال الله تعالی سنستبجم
 من حیث لا یعلمون پس تیادت میکند در عصیان
 تشبیه حیث است برداعی لنفسه لغیره در ورا هدایت

که بادهی ولایت و ایمان اینقدر رحم نمی فرمند که نسبت به برد
 استدراج است آه مسلمانان مسلمانان را در تذیفر خانه منهدم و ان
 لایه بی القوم الطمانین بخوابید و یاد نمی آید و قال الله تعالی من
 یشفع شفاعة سئیتة یکن لک فضل منها الایة و باین استدراج بر قربت
 و عبادی خود مینازند اللهم حفظنا و وقفنا لما تحبه و رضاه تنصیه
 کلمات طیبات را در خصوص حصول سننات و سیده آوردن
 دیگر است بر خود با وجود استدراج زیرا که کلمات طیبات را غالباً
 خصوصی در حق خود شنید با قاری حضور حق تعالی باشد
 مردم آخرت را فراموشی شمرعین بگویند اگر نه یک کشتی چو
 آخر چو چاک یرنه پاشستر است x اللهم تعالی و اعلم و ربنا
 فاغفر لنا و لنا و خطانا و انت الغفور الرحیم و صل و بارک و سلم
 و اما ابد علی محمد و آلک حبیبک علی انواره و تنفعه فیما و ترمنه
 ذکر کیفیت تفسیر آیات کریمه جعل الالهة الهام و حد
 و کریمه اعبدوا الله ما لکم من الیه غیره الایة و کریمه
 هو الله فی السموات و الارض الایة و کریمه هو الله

پسین که اشارت است بملت نصاریء این مذاالاهل
 ه نیت این سخن محمد مگر نوشته به ازین گفتن کاوان یعنی
 اجعل الاله اسخ ظا هر است که از لا اله الا الله نفی الهیه از
 الهه شکره باطله تحقیقش با بنهاد در و لها سے خودشان تصدیق
 و اقرار باله واحد حق نفی ^{الای} ^{بالله} ^{شکره} نیز از کرمه ما سمعنا الحق و لا اله
 برین عیانت و زنیگفتند که نفی الهه که سلف شان می پر
 با ثبات اله واحد سف نمایند و این جاس استبعاد نیت که نفی
 مستکثر و اثبات متوجه خلاف عقل و بد است نیت گو استبعاد
 و زنده باین حق از مشا به کیفیت باطله ملت پسین المقصود
 استبعاد و توحید در کثرت و بعکس این چنانکه جعل الوحد
 اثین که از مختلفات عقل بد است است یارب چه رود این
 ما و لا اله که با نچه کفار استبعاد و زنده ایشان محبت خود بر اثبات
 توحید وجودی سازند که نتوانند توحید قدیم را که
 سب از مشایبه حدوث است در توحید و کثرت حادث الهه باطله
 پندارند این چه اعتقاد است و در از حقیقه نفی باله تعالی

و هم اعراضی باینست و شوق عبارتست یعنی که متغیر است ثانی
 تابع و صفتی متغیر اول در وقوع فعل مقصود و جز این نیست
 که ای الهه متکثره اله واحد گردید و اله تعالی اعلم بالصواب
 ما دلان خود را بر اخلاق خود موصوفه داشتند و بفهم معانی قرآن
 بحقیقت مجتهد العیاذ بالله تعالی که خلاصه شان اول اینست
 که کافران قریش از آنحضرت صلعم مصاحبه فرمودند تا ابطال
 دین معاصیه شان بقضایند آنحضرت صلعم فرمودند مصاحبه است و اول
 لا اله الا الله اگر بپذیرند پس مستبعد شد باز بگویند لا اله الا الله سخنی بیهوده
 مذکور شد آنچه الله بآلکم من الله غیره باید داشت باشد یا نیست
 و غیره اسم موصوفی و لکم من الله تعالی تا بتابعیه شش حاصل است
 که نیست بر شما آنچه نیست غیر الله نیست ای عین الله است
 و درین صورت غیر و غیره شصت و یک اسم متغیر و مطلق و این
 اجماع است که نیست لکم در لوط بغیره تعالی ثابت است
 و من الله تعالی یا غیره نیز در مخاطب و این برود
 است بجا حاصل نیستی و درین نظم شریف تحریر است

اینها در کتب معتبره
 و در کتب معتبره
 و در کتب معتبره

اذ الہا لکم کہ مغیر معنی برادر ماول است امی ادیب در ترکیب
 نظم بقوت و تدبیر بنگر و تنبیر باید دانست کہ اللہ عز و جل اصنام را
 اللہ نفرمود البتہ بنفہ اللہ فرمود لو کان فیہما البتہ الا اللہ لفتنا
 الآیہ سن تفسیر این کریمہ در ذکر کلمہ طیبہ کہ است م توحید
 کفار اصنام را بالباطل است تکلیف این اصنام را الہ بیکہ علیہ
 کفرت اللہ تعالی اعلم بالصواب ہواست فی السموات والارض لایہ
 باید دانست لفظ اللہ متعلق بہ تواند شد و نہ ماول بہ صفت
 بنا بر تائیدش پس متعلق بہ مستقیم معنی فی السموات والارض کہ خبر
 بخبرش متوسع است اگر متعلق بہ لفظ ظاہر گرفته شود فی السما
 والارض طرف مجازی باشد و ظاہر از تقید حکم ظرف و منظر
 حقیقہ یعنی کہ ظرف متوسع و مقدم و مختار باشد منظر و ف را
 سبب است فلا مخ و رفیہ لا دلیل علیہ ایکنہ سموات و ارض منظر
 و ہم بین ظاہر باشد بنا برش تعلیل ایکنہ حکام ظرف منظر
 حقیقہ و همچنین دیگر متعلقات بہا مستقیم معنی جائز و نسبت
 متعلق بہ لفظ الہ اسم صفتہ است نہ مخش منہ حسیبہ لفظہ

در ذکر کیفیت کلمه مذکور است مبنای سخن تعلیل است بمقام
معنی و صفت بلفظ الله که علم و وصف سبب لغت است تعالت
اسماء و حلت صفات و الله تعالی اعلم بالصواب هو الذي في
السموات والارض والارض في السموات بطرفيه و منظره
مجازي سبب از احكام ظرفيه و منظره حقيقيه مش جانکه
در نفسیه که میوه الله فی السموات والارض مذکور شد هم همچو
نیز فی الله اذ تمام حاصل آنکه ان ای الله در آسمان الله است و هم
در زمین الله است و غیر او و آفرین نظم توان است که هر الهی
که در آسمان است و هر الهی که در زیر زمین است عین الله است
و معلوم نیست که الله در آسمان کنست و الله در زمین که الله تعالی
نفسه الله میفرماید و لو کان مع الله کما یقولون اذ لا یعرج
الی ذی العرش سبیلا لاکن از قول ما ولان الله واضح باشد
که در زمین است نام را که معبود و مقدر کف از الله قرار دادند
و در آسمان ملائکه هم الله ترشیدند که این همه الهه اسمانی و زمینی
را عین الله گویند فعوذ بالله تعالی من ذلک تعالی الله عما

كل شيء الاك لا اوجبه الله بايد و شست كه ملاك عدم لاحق است
 بوجود سابق العدم نه بوجود قانع العدم و نه بعدم پس ملاك
 معنی عدم مطلق شے سخن تبعه فيه است از انكه علم و حكم بر عدم
 مطلق نراند شد والله تعالى اعلم بالصواب اللهم صل وسلم
 على محمد بنی الرحمة و على جمالك تحبه و ترضاه و شفعه فينا و في
 ذكر كسيفت وقف لازم بر آيه و ما يعلم
 تا و يله الا الله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستعينه و صلى على رسوله محمد و شفعه و على آله و
 اصحابه و اتباعه جميعين قال الله تعالى هو الذي انزل
 عليك الكتاب منه ايات محكمات هن ام الكتاب و آخر
 مشابهات فانما الذين في قلوبهم زيغ فيقعون في تشابه متشابهات
 الصدقة و يتبعوا تا و يله و ما يعلم تا و يله الا الله هو و المراد
 في العلم يقوون انما به كل من عند ربنا و ما يذكر الا اولو الالباب
 و ربنا لا نزغ قلوبنا بعد انما و تشابه و تشابه من لدنك همه

۹۵

انک انت الوباب ترجمیه اوست که فردا آورد بر شما کتاب
بعض از آن آیات محکمات اندای استوار کرده در افادت
مقصود آن بمصلحت کتاب شریفه از مقاصد صریح و دیگر تشابهات
اندازی معنیین موقوف حدیثیه به ابتداء پس آن بالذات باشد
بدلالة لغته بمعنی موضوع یا بالعرض همچو استعاره بدلالة محاوره
بمعنی غیر موضوع پس اختیار کرده شود بنفسه المقصود و این
واضح است که جمله آیات محصوریت در محکمات و تشابهات
پس لیکن آنرا که گهی است در دو لهجی شان در پی رسیدن آیتیه
را که تشابه شد از آن کتاب بنابر نحوست فتنه و خواست تا
تشابه و حال تشابه نیست که نمیداند تاویل آنرا بخر خدای تعالی
والله اعلم الخ و استوار از این دهنش تشابه گفته
میگویند ایمان آوردم متشابهاً یقطع نظر از خواست نه و نحوست
تاویل موافق میباشیم از محکم تشابه از نزد پدر و نگار ماست و
نایدگر آنچه و هرگز بداول مخصوص تشابه نمی رسد مگر آنکه صاحبان
تقول نیستند بحصر وجه تشابه مستثنی منه و مستثنی و مباینه

و بخاصیت باب ربنا لاتزع فتكونا ای پروردگار ما محفوظ
 دار از کجی و لهاسی مارا پس انکه راه رست بخشیدی ما را بعلوم
 و عمل و بخشش ما را از نزد خود در حجت یعنی اجابت یا علم دیگر امکان انهم
 تحقیق تو بسیار بخشیده ای مستفهم اگر این عطف و الم و سخن
 بر جمله باشد منع علم تاویل متشابه بغیر الله تعالی است و حال آنکه
 مذکور است انبیا تاویل متشابه را خلاف شان نبوت است و نزول
 عبت و اگر بستنی باشد گو فارقی در نفس صفة علم حق
 سبحانه عن میشد و علم را بخین است نه در حد معلوم چه اشتراک
 در حد معلوم است ای معلوم الله تعالی غیره تعالی هم ضرورت
 نه در حد مجهول است ای مجهول غیره تعالی هم پس عدم اشتراک
 در معلوم تخصیص است ای معلوم الله تعالی فقط هم است نه در
 معلوم تعمیم است ای معلوم الله تعالی هم معلوم غیره تعالی هم
 و به انکه علم تاویل مقصود متشابهات در اصل محتاج بحکماست و
 است یا الهام چنانکه قطعی است همچو الهام انبیا رعم هم باشد
 باطنی است همچو الهام اولیا رعم پس لاتی بر صفة تعریف

و تخصیصش کورسش یعنی کدام متشابه معمم العلم است بین الله
سبحانه و غیره سبحانه و کدام تخصیص العلم بالله سبحانه هم می باشد
والهام می تواند شد و بدانکه این وقف لازم و وقف الهی صلعم
و وقف غفران مبتنی است بر سه در سه در خود از تشابهات است
اگر به ثبوت قطعی سرچشمی شش ای از ارشاد پیغمبر هم باشد
مبنی بر اراد و الاطنی خیانت که وقف لازم مفصل است بنا بر
تخصیص سرور شش ای آنچه علمش خاص است برای الله
سبحانه هم و عطف موصلی است بنا بر تقسیم سرور شش
ای آنچه علمش مشترک است بنیه تعالی و غیره تعالی هم پس
از تفصل امتناع فیاضه لامتناع و از وصل اشتراک فیاضه
الاشترک لازم و حقیقه وقف الله صلعم و وقف غفران از
سر وقف لازم خود پیدا است پس وقف بر و الاسخون فی
العلم وجهی از محکمتات متشابهات بلزوم یا بی لزوم است
اسی وجه وقف بحکم لازم یا غیر لازم و وجه وقف تشابه
لازم یا غیر لازم هم بفهم در دمنده نمی آید مگر وصل بنا بر

مخصوص است و اگر این صفت را در اشتراک فیاضه و امتناع فیاضه

توصیف خبر که لازم عطف جمله بر جمله است که مفید یعنی
 در سخنین شباهت است چنانکه مذکور شد م و قول این مقصود
 متشابهات علی است در خلاف ابتغای فتنه در دین ابتغای تامل
 موافق مراد لاله عطف آنکه ایمان بر محمولات منسج باشد و بر نفس
 متشابه بی نفع و ربنا لا تزغ قلوبنا عن ذما بربنا متشابه است
 و عملاً زیرا که نفس در قوس سوس تاویل الی ابتغای الفتنه راسی است
 و عملاً و سبب لنا انحر و عمار قبولش باز یاد علم بدانکه از اسخون
 فی العلم علی متشابهات غیر اینها مقصود هستند که دلاله بران خود
 از و الی اسخون فی العلم بعد اختصا شس با بنیاء الف لام تعریف
 بر علم است و نیز از مایه که الی الی الی باب و عمار بنا لا تزغ انحر و
 شان نزول پیدا است پس انبیا درین شهر که بحال است
 باشند و اگر الف لام خمس گفته شود از تعلیم علم اشتراک فیما بین
 الامتناع لازم و الله تعالی اعلم بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد
 بنی الرحمة و علی انواره که تحفه ترضاه و شفقه فیما و ترجمانه -
 ذکر کیفیت تفسیر حدیث الف لا صلوا الا بشفعه مایه

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد احمد نستعينه ونفعل على سبيله محمد ونستشفه وعلى اله وصحبه
 واتباعه جميعين اعلم ان في قوله صلى الله عليه وسلم لا صلوة الا
 بشقعة ان كانت اصلوة مستغفرا حينا فالاستغفار فيه يحصر
 لا يقتض ولا دليل على حصر الصلوة النافذة فكيف استثنى الغرض
 عنها وقهرها بالثلاثية والرباعية وما زادت وان كانت مخصوصة
 معبودا ذهبت فلا دلالة عليها شايء لمخصصة المعهودة الثانية
 م ولا نفى لغيرها شايء لمخصصة معبودا ذهبت م
 كانت محدودة في شقين التحريم والتفويض اما فان فصل بين
 بخروج وتحرية غير الاولى فلا جبر لنقصان في شقعة او في سجدة
 سهو في شقعة ثمانية وان لم يفصل فيها فليت بشقعة مستمرة
 وكذا ش كسجدة السهرم بنا شقعة ثمانية على شقعة اولي لان
 والبنا في حقيقة واحدة لا متغايرة ولا تفرقة معجدة فان
 فصلت فلما بنا عليها وان ثبت فلا فصال عنها وفي اعانة
 شقعة بنسب واحد بها ثمانية يوسف بابي حنيفة ومحمد محمد احمد

بأعادة سفتين في حال رسول الله تعالى صلى الله تعالى عليه وسلم
وسلم عن معنى الحديث الشريف فقال صلعم لابرقة اي نفسي كفة
الا ما زادت من الركعتين بتجريد و خروج واحد فتقدر الكلام الشريف
ان صلوة بركة الاشفقة فاية صلوة لا تخلو من شفقة فاشملت
الافضل من النقل من شفقة وما زادت في سجدة سهو في شفقة او
في شفقة اخرى ررض القارض من الذي ذكرت م و طرية
الوتر على الثلاثية بتجريد لتفتني فسخ ركعة وخمسة وسبعة في الوتر
واللهم صل وسلم على محمد بن محمد وعلى ائمة كما تحبه وترضاه
و شفقة فينا وترحمنا به

و كذا كيفة تفسير كريمة قالوا رانت فعلت هذا يا كبتنا
يا ابراهيم قال بل فعلت صل على الى اخرها
بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وفضل على رسوله محمد وشفقة وعلى اهل
بائنا يا ابراهيم قال الله تعالى حكاي قالوا رانت فعلت هذا
بالهتينا يا ابراهيم قال بل فعلت صل على كبريم هذا فاسلوهم

ان کا نوا میلقون ۵ ترجمہ گفتند آیا تو کردی این کار شستر
 باله ما ای ابراہیم گفت بلکہ کرد این کار کلاں شان انیکہ گفتیم سپید
 از زبان بیگستہ اگر باشند کہ بگویند باید دنت کلام ششام
 شد از کمال بلاغت و فصاحت بمقتضای حکمت در اظهار صدق
 و الزام سکوت برخی صمیمین تاویل مقصود آنکہ بل برای ترقی است
 کہ نفسی یا قبل منیکند و وقف معنی قبل علیہ التوقف ^{معنی} است
 اولویت الوصل بنا بر اتصال فاعل یعنی لفظ کبیریم از تشابہ است
 تشابہ فی الکلام یعنی توقف مشیر قرار و اتصال بعد التواتر
 بلفظ کبیریم بی انکار هیچ بہام و تردد و تفہیم و اگر از کبیریم
 ذات شریف حضرت ابراہیم علی نبیا و علیہ الصلوٰۃ السلام
 و از بنا بقولہ بل فعلہ کبیریم کہ معرفہ حسی قریب بہ تندی یا احد ^{لفظ}
 فاسکواہم است و فادہ خوار شدہ طمناخزنی بل برای اضراب کہ
 نانی ماسبت و بطلان وقف است و نہشت را کیہ ہذا کبیریم
 دلیل کہ کبیریم و یہ و اہام است و ہذا در مقصود تعریف کبیر
 معروفست کنند و نیز اگر معروف شود بت کلاں کتب بالعمد خلا

عصمت از کبیره است و مبطل ترقی و اگر محرف شود نفس
 مبارک حضرت ابراهیم علی نبیا و علیه الصلوٰۃ و السلام بصرف
 بالتقصید انحراف باطل است و مقوله فاسلوهم ان کاذا یطهرون
 مبطل فکیف ماذا یعبرون قیا ایها المؤمنون اتقوا الله العلی لعظیم
 فی الا نبیا ر صلی الله تعالی علی نبیا و علیهم وسلم و نسبت بی
 در کلام مجسم چه در شب هجرت حضرت صدیق اکبر رضی الله
 پر سنده نسبت بر رسول الله تعالی صلعم که این کیفیت مشهور
 رجول به نبیا اسبیل و حضرت مسلم بحجاب پرسنده که
 کیستی فرمود انا مانی + از آنجا که کلام صادق فی وجه مجمل
 کذب فی وجه قصد واقع شد مقتضای یکاں تنزیه
 ناموم باشند و نفس خج و الموم و خاشع سازند قال صلعم مقوله
 انی استهینکم و نیک گفت کذبات کذبین و نیز باید است
 بر تقرر کذب بالعهد اگر قبل از نبوت است جائز است و مؤلف
 که و میجمل کذب و حب باشد و اگر بعد از نبوت است کبیره محرم
 جائز تواند شد مگر کلام ماول و الله تعالی اعلم بالصواب

اللهم صل وسلم على محمد بنی الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وسقعه

فينا وترحنا به

وذكر كيفية تفسير كرمه انما فتحا لك فتحا مبينا الى آخر الآية

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفع علی الله وحسبنا

والتابع اجمعین قال الله تعالی انما فتحا لك فتحا مبينا لئلا یفترک

ما تقدم من ذنبك وما اخر ویم نعمت عليك به ربك سر اطلنا

وینصرك الله نصر ایزاد من یؤانسه که فتح عبارت است از گشودن ظهور

تفسیر استجماعی یا انطباق صفة مانده بوجود اول جمیع

از صانع تحقیق از بین القصد و در بیان تدریج از کیف تحقیق

انصال تفسیر استجماعی یا انطباق صفة مانده بوجود اول جمیع

از روحی استجماعی یا انطباق صفة مانده بوجود اول جمیع

مانع الشک بلام و اگر چه اول سطور و سوف با بانه مانع

وی البقیة مبین هم و این شش کمال اتصال به مقدم مقیم تفسیر

بخصوصیه مقصود اطباء و محققین موجودات قدسیه و ربانی

من معطوف علیه و معطوف مضاف و موجودات قدیه
 الیه پس اینهمه مضاف الیه مقصور و مجرد است متعلق اظهار و معرفه
 پس اینهمه مضاف الیه خصوصیتها بر تعلیل مانع شرکت مربوط با
 تقسیم فشریف و معنی علیه اول است که سنی علیه است از حاد شال
 هم برای مغفرت مخصوصش بمفعول ثانی بصله لام ای
 هم با تقدم و اما خرا از ذنب خاص او صلعم بدلالة اضافه لامی
 و خصوصیت تعلیل پیش باید داشت چرا که معلق بمنوع است
 است معلل خیریم اعنی سلوبات لازمه مخصوصه که صلعم
 متقدّمه و متاخر تا من معطوف علیه و معطوف حال از
 سلوبات لازمه است که آن سلب کمال است بعد
 متقدم و متاخر هم غارقه من صفة ذوالحال مع الحال
 هم بر اینجه و المحسوس و عموما بنا بر جامعیتش ای آنکه در غیر او
 صلعم نیافته شود هم و خصوصیات با فیه است من آنکه
 و در پیش صلعم نیافته شود و است مربوط است بمعلق حال
 این نوع کمال علیه مغفرت تا تقدم و اما خرا از ذنب است

یا تقدیم و تاخر بر حکم طهور جامع و مانع است اشارت بظهور کیه
 در غیر او صلعم است جامع من وجه و مانع من وجهیم پس در وجه
 این جنب و خفرت شامل خواهد شد بر وجود انبیاء و اولیای انجمن
 ثبوتی مثل ای از روی وجود نقصانی انبیاء و اولیاء علی بنیاد
 علیهم الصلوة و السلام بصفات ثبوتیه در تحت هر مرکزیم و
 التزاما سلبی است ای از روی وجود التزامی انبیاء و اولیاء
 عم از صفات سلبیه تحت هر مرکزیم پس مختصرش باوصاف
 از پیش اشارت است به قطع نظر از این باختلاف اول
 مستصلا بدلالة عمومیه صناع و انما تحت عبارت مظهریه
 تا سه فی اختلاف الاوان اتصالا و تفرقا است (و اینست تقدیم
 بی تفریع است بدلالة جامعیه مظهریه تا سه تحت وجه انانیت
 در اختلاف اوان اتصالا و تفرقا است تا سه سید سجانه
 در وجود اوان علی وجه سید سجانه و نقصان مبارک مستصلا
 حالا و مستصلا و هم اگر تعبدیم که سید سجانه برین مفهوم مایه
 من الآیات مشیر است به بین تعبدیم صلعم که خدا

بی نیاز قطع نظر از فارق میفرماید و محقق است که بملا حقیقه
 موجودات تخصیصاً قطع نظر از سلوبات است و هجرت کسی که
 عبس و تولی ایما فرماست بابت ثبوت غیر ممنوع الا شراک
 مستلزم الوهین چه جا است ش چنانکه فرمودند از دینک
 اتمه مقصود است هم و تیر مخالفت لفظی ش اسی اضافه لای
 که مقتضی ذنب خاص است نه ذنب غیرم و معاوضت اصل
 شرعی بعذب من یثار ظاهرش چنانکه فرمودند هرگاه ذنب
 اتمه منسوب بحضرت محبوب مرجوم مطلق است همه مغفرت
 مودیان ان الله یغفر الذنوب جمیعاً است پس سزاوارش شود
 بعذب من یثار را هم و جا دیگر فرمود و استغفر لذنوبک
 للمؤمنین این خود سفاقر همه گریست والا اگر معنوی
 بهل رع بین تفاوت ره از کجاست تا کجاء از خبا
 بدیدن محمد صلعم دیدن خداست تعالی شانه و الله اعلم
 راصلعم دیده جان من باید الله سبحانه و تعالی را دانست
 دیدن روبرو دیده جان من باید * این کجاست چشم جهان بین

هر گز حقیقه مغفرت و ذنب آن معلوم از مسلمات غیر محصور
 محمدی صلعم نرسد و نیز تواند شد که این بشارت است
 بدیجوری حبیب خود تعالی صلعم در اندوه ذنب عبدناک حق
 عبادت و حق عبادت است که تقابل شود با الوتیه کاظمه
 محصوره در ظهور موجودات و مسلمات لازمه مخصوصه محمد
 صلعم و آن بلزوم حدین ظهور اوانی بوجوب نقص و حضرت
 فکیف یحقق حق العبادت و الا فکیف و معلوم معلوم ظاهر
 و باطن و آیند که گفته شد از روی حقیقه محمدیه تفصیلا
 و نیز شامل بشارت کثرت انبیایان حال استقبال نفس و
 بنصر که اندر بنصر عزیز مو که مش مفعول مطلق هم و فتح مکه
 مبارکه بقرینه محل نمودن که استلزام افتح میوای مکه قال
 و مغفرت ما تقدم و اما من الذنب محمود و این مقصد غیر محرج
 بوحی تواند شد و از اینجا است که صانع خدایه که بدو سبب
 خفیه فتح مکه است ما اول الفتح باشد نه محمول بر خلاف العیاذ
 بالله تعالی منه قال الله تعالی لقد صدق الله رسوله الربا

با حق نشد خلق المسجد الحرام ان شاء الله تعالى اسنين محققين
 ردكم و مقصرين لا تخافون تعلم ما لم تعلموا فاجعل من دونك
 فتا قريبا پس اين قصد و صلاح حضرت جيب كبريا صلعم كه متضمن
 وقائع ظاهرو باطن است از اسرار عام ما لم تعلموا است و بعد صحة
 مقصودش است ابتلا عام كه از اسرار علم ما لم تعلموا است
 هم اخبار صداقت و اوصاف حضرت رسول مقبول خود
 تعالى و اصحابش صلعم چنانكه فرمود تا آخر ركوع خود ظاهر
 و الله تعالى اعلم بحقيقة الحال و الیه المرجع و المال اللهم صل
 سلم على محمد نبی الرحمة و على جماله كما تحب و ترضاه و شفعه فينا
 و ترجمناه

ذكر الكيفية في معنى سورة النضر الفاتحة
 والكافرون على ما هدى اليه

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نصلي على رسول محمد و نشفعه و على آله
 و اصحابه و اتباعه جميعين اعلم انما يهدي الى معنى سورة النضر

بان اذ اعلمته ^{بما} حقيقة ^{بمعنى} الشئ ^{بمعنى} لا محذور او تجاوز معنى ^{بمعنى} ان ^{بمعنى} الشئ
 المفعول التعديته والضرورت تخصيص ^{بمعنى} ما هو المقصود للنصر ^{بمعنى} الفتح ^{بمعنى} متوجها
 بخلافه فهو كرم لا غايابا لاستثنائه صلعم منه فيشير الى معنى اذكر كذا
 هو في ايجاد الموجد اثر اس ^{بمعنى} تميز من ^{بمعنى} الايجاد ^{بمعنى} او من ^{بمعنى} النصر ^{بمعنى} مفعول به
 حميد الضعفاء ^{بمعنى} بلطفه ^{بمعنى} ش ^{بمعنى} يتعلق ^{بمعنى} بالايجاد ^{بمعنى} او النصر ^{بمعنى} م ^{بمعنى} الفتح
 هو كشاف الحقيقة ظلال القدم تضمنيا منطبقا باصله والنزاسية
 ش ^{بمعنى} يتعلق ^{بمعنى} كائنا ^{بمعنى} والضمير ^{بمعنى} المحرور ^{بمعنى} الى ^{بمعنى} القدم ^{بمعنى} م ^{بمعنى} على تفاوت
 الدرجات فخصص صلعم بشرف الخطاب لاظهار درجة العليار
 صلعم ورايت بمعنى بصرت حال للمفعول المخصوص من التوسم
 والناس مفعول ^{بمعنى} يوصفون ^{بمعنى} ويدخلون ^{بمعنى} حال الاصفته لا المفعول
 الثاني المعنى علمت لصفاته ش ^{بمعنى} الضمير ^{بمعنى} اجمع ^{بمعنى} ايدخلون ^{بمعنى} م ^{بمعنى} و
 دين الله عام فيستفاد منه حقيقة ^{بمعنى} المستجمعة ^{بمعنى} للتضمنية ^{بمعنى} صلعم ^{بمعنى} الاضداد
 المسلوقة بقرينة بها ش ^{بمعنى} الواو ^{بمعنى} حاله ^{بمعنى} لبيان ^{بمعنى} حالت ^{بمعنى} الاضداد ^{بمعنى} المسلوقة
 بانها ^{بمعنى} بقرينة ^{بمعنى} بحقيقة ^{بمعنى} المستجمعة ^{بمعنى} للتضمنية ^{بمعنى} صلعم ^{بمعنى} م ^{بمعنى} و ^{بمعنى} اسبوحه ^{بمعنى}
 الشرح عن ^{بمعنى} ان ^{بمعنى} انقص ^{بمعنى} و ^{بمعنى} انقص ^{بمعنى} بمعنى ^{بمعنى} مجهول ^{بمعنى} اي ^{بمعنى} محمود ^{بمعنى} و ^{بمعنى} عاقل ^{بمعنى}

والاستغناء طلب الشرف وحذف المفعول لتوسع بمعنى لهم
 ولك والآمران بالاشتراك فطلب تأكيد من غيره صلعم وتشریف
 بالخطاب صلعم والقوت بهي جوع مطلق فتقيد بمحل كتاب العبد
 وتاسد عليه فالعنى اذ ذكر حبيبي اذا جارك نصر الله وافتتح في وقت
 الازل وبصرت الناس يدخلون في دين الله اقصافا فواجبا
 من آدم عليه السلام الى آخر الزمان فيه ش اي وقت الازل
 يتعلق بصبرت هم هذا تذكير صلعم بما وقع في وقت الازل
 رتبة صلعم هو شرح المصدر فاعلم نشرح لك صدر كاشارة اليه
 وما ذكر في القرآن المجيد وبعضه بسبب البعض ما هو شرح المصدر
 الا اذا جارك نصر الله وافتتح ورايت الناس يدخلون في دين الله
 افواجا تخصيصا على المراد من ش اي مراد اختار الانية على ما زيد
 او مراد ذكر دين الله المقصود بالتضمنة بالموجودات والاخذ
 بالمسببة بلتضمنة بها فلا حاجة الى ذكرها بخصوصها هم فبذلك هو
 ش اي شرح المصدر وواجبا بما وقع ويقع في عالم
 الشهود من دخل الناس في دين الله افواجا من كل جهة

مراد من ش اي مراد اختار الانية على ما زيد

تسبح بحمد ربك أي تسبح بحمديت ربك في جميع الافعال في جميع
 الاحوال تغلق بالربوب على النصر والفتح خزار الشرط في وقت
 جعل الجاعل المطلوب او الموكدة من غير صلعم والتشريف بالخطاب
 له صلعم ويستغفر خزار الشرط لفا ونشرا وغيره من اي غير الخزار
 من اي استثنى من الاستثناءات الموجودة الملتزمة على
 تفاوت حال الكسب ولهم من الانبياء والاوصياء والمؤمنين فالاستغفار
 على الاستغفار فهو شفاعة عامة منه صلعم وتشريف بالخطاب
 صلعم ومن غير صلعم لنفسه وغيره مطلوبة او موكدة ولما استثنى
 من السلوبات فانظر ما اترى من الموجودات انه هو الرب سبحانه
 المصور كالقبح ابا اي اجبا اي متوجها في الدارين سبحانه التوجه
 عليك وعليهم ستر بستر استغفار كما حسيبه فالغفرت ا
 المغفرت والمعنى الشتمل ما يوشئ في النصر والفتح فيمكن
 ان يخيار ما حسيب النصر والفتح في افتتاح الممالك
 ثم ما اذ ليا بخصوصا مريا على نزول السورة بعد افتتاح مكة
 انما انك فدين الله يا اول اسلاما على المحل والشرط لصيغ

جعل الجاهل لتحقيق الواقع في الزمان الماضي وعلى نزولها
 قبل افتتاحها ان يكون جازم مستقبلا لتحقيق الوجود باذوا الما
 فكانه جازم والشروط يصح على الوقوع ^{بما} يجعل الجاهل لتحقيق الوقوع
 في الزمان المستقبلي وكذا اريت فيه خلون جال للناس فهو متحقق
 بتحقيق الفعل للمفعول فكيف ان يكون ايت لمعنى مستقبل متوسعا
 للاستمرار لعموم المفعول الموصوف بوصف عام لظلال خلقه
 صلعم واجبة التوسع ش كما يظهر وجوب التوسع في ذكر كيفية
 تحقيق نور محمد صلعم من في الله سبحانه والمخلوق كله من نوره
 صلعم والكمالات الثبوتية الله سبحانه فيه صلى الله تعالى عليه وسلم
 والنفوس المسلمة من الله سبحانه في صلعم فها من المنصور ^{للفتح}
 المستقبل عام ازليا وخاص مرئيا واستغفروه لهم على سوق الكلام
 لا لك ولا علم ان الخوارشيد يمكن وقوعها تباع استطرزا
 ثم لا بد اجواب باقيل منها لا يوافق الخوارشيد طرانا م ولا توب
 بمعنى قابل التوبة هي رجوع عن الذنب لا يوافق استغفروه
 لان الاستغفار طلب المغفرة لما وقع من الذنب لا رجوع

سنة ولكن فراق سمعني رجوع مطلق بتفسيره محل كما ذكر
 اللهم صل وسلم على محمد بنى الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضه
 وشفعه فينا وترحمنا به ثم الى معنى سورة الفاتحة بان الحمد مصدّر
 مجهول بلام المعهود الذي ينادى التعريف في الفاعل المتنوع فكان
 سبحانه او غيره فالحاصل ان المحمودية المستفاد لا تحتاج في
 مقصوديتها الى فاعل بخلاف المعروف من اى المصدر
 المعروف في مقصوديته يحتاج الى فاعل من اى فاعل
 مد على خلقه الخيرة والشر في تربية العالمين كما قال رب العالمين
 الوصف باستدلال العقل فلفظ الرب شامل لمعنى الخلق
 والعالمين معنى عن تنوع العالم والعالم هو المربوب الرحمن الرحيم
 مالك يوم الدين الوصفان باستدلال النقل ذكر صفته الخيرة
 قبل ذكر مالك يوم الدين لا لظهور ^{الرب} الرب في قوله الرحمن الرحيم بالموسم
 صلعم من بوجاهة من فالرحمن خاص لاسمه تعالى بخصوصية
 الوصف به تعالى سبحانه فلهذا الخيرة تعالى اسما ووصفا
 فبالوصف خاص باسمه صلعم على مربية الاول صلعم

على الجمانية فقام الغني على استجابه صلته وفيه إشارة الى مقامه
 الرحمن على العرش استوى فليفتقنا بصفة تقديسه ش اي عسقا
 بصفة رب العالمين فليفتقنا بصفة وصف الرحمن ببدلانه جوده صلته
 كما هو في صلته اليك ش اي مقام الرحمن على العرش استوى م
 فليفتقنا بصفة من عظمته صلته والرحيم عام بمقابلته خصوص الرحمن فلا يجوز
 الاختصاص وقخاص بمقابلته عموم الرحمن فلا يجوز الا عموم فليفتقنا
 الايمان بالاضمين المتصويين كسفره اليه تعالى من بوبية ولهم
 الاخر اجبالا بالاستدلالين من قبل العالم من بوبية دلالة عامة
 ولفظ صرح الاقرار اياك نفسك لتخصيص بالعبادة الخاصة له تعالى
 من حيث انه سبحانه خالق لا تشمل العامة والا فكيف ان شكر
 ولو الديك مع وشكروا الله ان كنتم اياه تعبدون واسجدوا لآدم مع
 اسجدوا لله الذي خلقهم ان كنتم اياه تعبدون واعبدوا الله ان كنتم اياه
 تعبدون وفيه التسليم مع الغير موضح ان كل قانتون كل قنوت
 وفيه اشتراك الغير في الفعل سائل التي لا يسميها لمحل منها
 البصا الفع عمل عامل لغيره فتي ش اي العبادات الخاصة له تعالى

من حيث انه سبحانه خالق لا يشتمل العامة من حيث ثبت مع تقدم
 تعريفها وقصد يقها على اقرارها من محمد صلى الله عليه وآله الى يوم الدين والالاف
 على المجهول فكيف وايك استعين بالاختصاص بالاستعانة التي منه
 تعالى من حيث انه سبحانه خالق لا يشتمل غير ما والا فكيف من تولى
 الله ورسوله والذين آمنوا فان ضرب الله سيم الغالبون وضمير المتكلم
 مع الغير كما وضع هذا الصراط المستقيم الاستمارة الى الصراط المستقيم
 الذي هو ايمان ربهم بمعرفة ربهم كما قال سبحانه قالوا
 اننا نرى رب العالمين ربهم مودودون والا بطل لتقليد في الحجة
 والا ايمان لو كان ربهم انما ينبغي كما قال سبحانه قال انت
 رب الكائنات انت به بنو اسرائيل فربهم محمد صلى الله عليه وآله وسلم
 على مركزية العامة على نظرية الرحمانية التي هي سر بومعاد والاطل
 الاستجماع المقصود وضمير المتكلم مع الغير كما وضع وحدت التي اقرب
 المفعولين إشارة الاتصال منها واللام للعهد الذي في توافق
 البذل الى صراط الذين نعمت عليهم الانعام هو ايمان ربهم
 بمعرفة ربهم بنبيه وربهم شيخه فربهم محمد صلى الله عليه وآله وسلم كما قال سبحانه

واذا اخذ الله يستاق الذين لما انتم من كتاب وحكمة ثم جاركم
 رسول مصدق لما سمعتم لتؤمن به ولتقرنه طافا لا انعام عليهم وعلى
 من تبعهم والا فكيف تخصيص الملت الواجب لعموم البديل في وجوب الحكم
 واستحقاق حاصل في وجه معرفة الله تعالى غير المغضوب عليهم ولا الضالين
 في الوصفين اشارة الى تنزه ايمانهم وعاتيمهم في الدارين اشارة
 الى مغضوبية وضلالته من ضل عن الصراط المستقيم عموما ولو تشير
 الى الخصوص بلا غش ولو الى اليهود والنصارى والافكيد بنفاه
 الاستثناء لغير المخصوص وكيف اشتماله لبطر الذين اغتت عليهم
 هذا ما كتب اجمال بالاشارة التي تشتمل مفصلات القرآن
 يا ايها المرء لا تفهم الاجمال الا بمعرفة حقيقة الرسالة المحمدية ولا
 الا على قدر الوصول حقيقة الولاية الصديقية والولاية الاحصائية
 اللهم صل وسلم على محمد بن الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه
 وشفعه فنيا ورحمنا به ثم سئل في معنى سورة الكافرون قال
 اعداءك فكيف التي بين يديك اشهد كفر من الكافرين
 لا اعبد ما تعبدون موخا لفظة بمرنات الله تعالى في الجهاد

قال لا صغر منه لكم وديكم هو الخالق المخصوصة المقصودة بغير مرصات
 الله تعالى وكي دين هو الخالق المخصوصة المقصودة بمرصات الله
 فامر المجاهدات تفصيل منه ش اى من الدين هم فاجسادهم
 منها وان لم يتقوا المعنى فكيف يتقوا لا اعبد ما تعبدون لكم وديكم
 ولى دين وهدى الى اظهار كسر نونين لانه علامة حذف اليا
 الوقت في اللفظ ولا الوقت على الوقت ولا العبد ولى المعنى
 على تعريف الدين المخصوص فان لم يظفر الكسرة فالدين منك فلا تحقر
 الدين المحرور المخصوص المقصود فيه القرية تفيد صاوة
 لم يظفر الكسرة فان قيل لا تشد على قسمة تبين الرفع الماوى
 بالتخصيص قلنا نعم ولكن الحكم بالفساد على قررة باليار لا قررة بانهم
 فلو لم تكن القرية بالرفع لغدت ويقال لا ولى او ليس لان الصرا
 اولى من التاويل هم ولا دليل على حذف اليا تخفيفا ثم ش
 على حذف هم الكسرة مقابل الوقت يفيد فامرين ش
 التخفيف والوقت هم لا تخفيف ش اى الا يفيد التخفيف التام
 هم وكذا لاظهار في قوله لا تخففون على محمد بن عبد الله وبنى كماله

ذكر كيفية تفسير آية الكرسي اليوم اكملت لكم دينكم
 وطمئت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام
 دنيا واقعة في سورة المائدة

بسم الله الرحمن الرحيم

نشهد الله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونستشفه وعلى الله واهله وصحبه
 اتباعه جميعين اليوم اكملت لكم دينكم وطمئت عليكم نعمتي ورضيت لكم
 الاسلام دنيا الآية لا بد من مصداق لثلاثة المذكورة في الآية الكريمة
 اى دينكم نعمتي والاسلام دنيا فان لم يفرق بينهم فالمراد بها
 وان يفرق بما لم يقصد في الباب وزمانا حالاً فكيف اليوم اكملت
 لكم دينكم وطمئت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام دنيا تحققاً فالمراد
 اكملت لكم دينكم موالا اعتقاداً بما هو الحق عموماً ما سبق الى ما هو
 زمانا حالاً لانها من دين واحد اى من شريعة آدم الى شريعة
 محمد مسلم دين واحد قال سبحانه لا دين الا هو الحق اى ما سبق الى
 ما هو حق م وطمئت عليكم نعمتي مواتمام نعمت النبوت هى العلي

موقوفه عليها لما من الله تعالى واليه تعالى بمحمد صلعم وخصيت
لكم الاسلام ديناً بالتخصيص هو دين محمد صلعم مستجمع مما سبق ذكره
لم يكن كذا فما الفرق وكيف الكمال الدين دون اتمام النبوت هي
موقوفة عليها للاسلام ديناً فكيف الرضا بالاسلام ديناً بالقرآن
عليه الكمال الدين على اشتماله فالكرمية تدل على ختم الرسالة
بمحمد صلعم رتبة وزماناً فلا يبقى بعد المكمل والتمم شيء منه اللهم صل
وسلم على محمد نبي الرحمة وعلى جماله كما تحبه ترضاه وشفعه فينا وحبيبا
ذكر كيفية تفسير آية كريمه واذكر نعمت الله عليكم
وما انزل عليكم من الكتاب والحكمة يعظكم به ط
واقفوا لله واعلموا ان الله بكل شيء عليم واقع

سورة قصصه

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونضلي على رسوله محمد ونستشفعه وعلى آله
اصحابه واتباعه جميعين قال الله تعالى واذكر نعمت الله عليكم
من الكتاب والحكمة يعظكم به واقفوا لله واعلموا ان الله بكل شيء عليم

وذا انزل عليه

باید داشت که ذکر میرساند بخود بنابر ربط و مضاف بمضاف لهم
 بنابر اضافه و در اینجا اضافه حادث بسوی قیوم سفیدان ربط تواند
 و نعمته الله محمد است صلعم بر بانه بنظر تبه تضمنی صفات ثبوتیه قدیه
 و التزامی صفات سلویه مخصوصه محمدیه صلعم بقبرینه یا بحق
 ما انزل علیکم من الکتاب و الحکمة یعظکم به از آنکه توقف بر او
 تحصیل ذکر کتاب و حکمة بر رسول است و استثنای حضرت منظر ظاهر
 صلعم که اعلی النعماء است از عموم نعمته چون تواند شد که فرمود
 سبحانه لقد من الله علی المؤمنین اذ بعثت فیهم رسولا من انفسهم یبلغ
 علیهم آیاته و یرزقهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة و ان کانوا من قبل
 لفی ضلال مبین خصوصاً از تمجیل که دلالتی از ما بحق
 بر خلاف استثنای است و یاد فرمود الله تعالی محمد
 رسول الله تعالی را بعثت الله که شامل جمیع نعماء الهی است
 مقصود او صلا و ما انزل من الکتاب و الحکمة نفیر نعمته الله است
 بعطف تفسیر فی العوارض مع عطف تفسیر فی العوارض
 حکمة بر کتاب بنا بر تخصیص و تاکید پس منشاء استفادۀ نعمه محمد

رسول الله تعالی ^{صلی الله علیه و آله} خصوصاً بطوره و عموماً باوجوده کثرت
 در صحیح بخاری در کتاب المغازی از حضرت ابن عباس ^{رضی الله عنه}
 در انطباق کرمیه الذین بدوا نعمه الله کفر امر و سیت قال عم
 والله کفار فزیر محمد صلعم نعمه الله هم پس باید دانست که ذکر
 محمد رسول الله تعالی صلعم با آنچه نازل کرد الله تعالی از
 کتاب حکمت فرض مویده است بدلائل نص عباد تا الله تعالی
 و شکر او معرفه که تعالی و بر مخالفت مرتجع بر است ^{بالتقوا}
 و تنبیه است بر اتفاق به اعداوا ان السبیل شی عظیم و این ذکر
 فرض مطلق فتوانده به بلا خطه کیفیات عطف نفسیه
 فی الحوائض بلکه ذکر برین ذکر و انتم الوصف خواهد شد و
 ذکر انواع است به تنوع از کلام و مقاماتش و اصل الامر
 اینجه ذکر روح است و ذکر قلب بسیط و قلب مرکب و
 جوارح تابع و فرع پس با تقدم ذکر روح قلب بسیط
 و قلب مرکب اگر حقیقت ذکر محروم است و سرچشمه
 یافته شود بعد سقوط ذکر روح در حکم نسیان ^{و سرچشمه}

و در حکم افکار یا افکار روح لاحول و لا قوة الا بالله العظیم
 و ذکر جوارح را از انواع است به تنوع جوارح و از کارهای ربط
 قلب مرکب و قلب بسیط و تنوع ذکر روح و ذکر قلب مرکب و از
 به تنوع از کار مناسب مرکب مع ربط قلب بسیط و تنوع ذکر روح
 و در عبارت نامتناهی است به تنوع از کار مناسب بسیط مع ربط
 و تنوع ذکر روح و ذکر روح را تنوع است به تنوع مقاماتش و
 به تنوع نعمت و نهایتی نیست از کمال بسط و بی نهایتی نیست
 از انبساط مرتبه قلب بسیط که یکی از مقامات روح است و از
 فضل تنوع ذکر روح بهره برده و نعمت خود میابد الی شای
 الله تعالی نه مرتبه قلب مرکب و جوارح آنهمه که گفته شد
 شامل تفسیر ما انزل علیکم من الكتاب و حکمت است که تفسیر
 فی العواریض از نعمت الله است پس پنج باب بت الهی شای
 بذکر محمد رسول الله تعالی است صلعم بموافقت کتاب حکمت پس
 مرتبه از پیشین ذکر محمد رسول الله تعالی صلعم مشرف نشود و
 بحقیقت معرفه و شکر نعمت بزر و نهیات بسیار از اضافت

مضاف بنضاف الیه غایت الهی و چون در بین ذکر
مشترف نشود مگر غایت حق تعالی بوسیله خاصانش در ضمن
تسبیح بر قدر مقدس اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و
عنه جماله کما تحبه وترضاه وشفعه فینا ورحمتنا
و ذکر کیفیت تفسیر آیه کریمه لقد سن الله علی المؤمنین اذ بعث
فیهم رسولا من انفسهم یلو علیهم آیاته ویزکیهم تعلیمهم
الکتاب و یحکمهم طاعه و اقع سوره ال عمران

بسم الله الرحمن الرحیم

محمد الله و نستعینه و نصلی علی رسول الله و نشفعه و علی آله و اصحابه

و اتباعه جمعین قال الله تعالی لقد سن الله علی المؤمنین اذ بعث
فیهم رسولا ترحمهم برأیه یختصین منتهای تعالی بر مومنان
باینکه فرستاده میان ایشان پیغمبر بر آنکه فائق از همه بعمای الهی
عم احسانه بعث بر پیغمبر است نعمت ماصلی الله تعالی علی نبینا
و علی جمیع الانبیاء و سلم که منت است بر همه عالم و مومنان
مخصوص خطاب این منت بشرف معرفه فرموده است معصوم و اچه

سبب وجود و حصول خیرات معاش و معاد در حد مرگرت خود
 است خصوصاً بطور و عموم ما بوجوده مقید اعلی الصفات
 خصوصاً بعث محمد رسول الله تعالی است صلی الله تعالی علیه و
 جمیع الانبیاء و کرم خصوصاً بطور و عموم ما بوجوده مطلقاً اعلی الصفات
 پس احتیاج از یکدیگر میان انبیاء هم است چنانکه ذات را
 حصول و اظهار کمالات احتیاج بصفت است و صفات
 حصول کمالات احتیاج بذات و هم بصفت و مراقبان
 بانیان تا آنکه ملائکه نیز درین منت و احتیاج بسو انبیاء و حصول
 من القسیم ترجمه از جنس بشریت شان اینجا مقصود این صفت
 جامع تاثر و محبة و معرفت است و استثنای بدین تخصیص
 از غیر مشتمل بر مشیت نه ابتلا و الا شامل منت نتواند شد
 آری اگر بودی صفة جامع تاثر و محبة را گنجایش نبود پس
 بشریت معنی که محتاج تاثر و محبة است قشر نیست و نه جسم
 شقیع و نه نفس و نه اندام نهی منت بر منت است آنچه کبر
 منت تیلو علیه السلام بایه ترجمه بیان میکند بر نشان لایزال صانع

صانع در آنچه شاید باید دانست که از آیات متناهی مراد
 نشود مگر اصل ممتد کتاب است و ازین صفت متناهی
 از غیر مخصوص نیست است و ترجمیم ترجمه پاک میرزا شاز
 از آنچه باید این سخن کیه با بیان لایزال آیات بهمت اختصار
 اضافیه اعجاز از عالم شود حالا و از عالم به شرح مستقیم
 رحمت و رافقه الی ماشا رافقه تعالی که قال صلعم رحمت و
 رافقه یارب شیء امنی پیش از تعلیم کتب و حکمت معنی است
 که از اقتضای صفت جامع است و درین نیست و در حقیقت
 رسول هم نیست از که رحمت و رافقه چنین است ^{آنچه} مگر که بزل
 بهمت علیا حاضر و از مشق در نسبت که قنار از ضلالت جهل چپا
 باشد و تعلیم الکتاب و حکمت ترجمیم می آموزد و نشان
 کتاب یعنی علم عمل ظاهر و می آموزد و حکمت امی بحقیقه کاربسته
 باید دانست کتاب معنی عمل و درین علم تواند شد مگر
 علم عمل مخصوص و درین تعلیم که پیشیم اعجاز است از عالم شود حالا و
 از عالم برنخ مستقیم است کیه با بیان لایزال آیات تواند شد

نه پیش و کتاب خود شامل حکمت است پس این عطف تفسیر
 فی العوارض بنا بر تخصیص تاکید است و ظاهر است که عمل ظاهر
 بی باطن محقیقه کار نامحسوس است و بعطف غیر تفسیر حکمت
 مراد شود و آن کار نامحسوس قبل لغوی ضلال مسبین ترجمه
 حال نیست که تحقیق بودند پیش از بحث و تلاوت و تزکیه و تعلیم
 بر آینه در گری جدید کننده از نیمه یا ظاهر و ادعای است و آن
 مخفف آن شده و بدلالة لام تاکید و استقامت و حذف ضمای
 توسعش مقصود است اقی قبل بحث یا تلاوت یا ت و تزکیه یا
 تعلیم کتاب و حکمت یا اینهمه پس برآید از ضلال مخالف الوجه
 به توافق مضاف الیه است فراغت تام از غیرات بطلال
 تعلیم حکمت است و از نیاج است هر که بذریعہ تعلیم بدین صفات پیغمبر
 نیافته خلیفه نوازند و چون بر صفت شود خلافتش در حکم
 من الله علی المؤمنین از بعد فهمیم سوا من انفسهم و
 است اللهم صل وسلم علی محمد بنی الرحمة و علی جماله کی تحفه
 و رضاه و شفقه علینا و رحمنا به

ذکر کیفیت تفسیر کریمیه بود الذی معش فی الایسین
 رسولان منهم سیوا علیهم امانه ویزکیهم وعلیم الکتاب
 و بحکمت ق و ان کانوا من قبل لغی ضلالان یسین
 و آخرین بهم لما یحقوا بهم و هو الغزیر الحکیم ذلک
 فضل یوتیه من شایر و الله و فضل العظیم
 بسم الله الرحمن الرحیم

بحمد الله و نستعینه و فضل علی رسول محمد و نستشفعه و علی آله
 و اتباعه و اتباعه محسن قال سبحانه هو الذی معش فی الایسین
 رسولان منهم سیوا علیهم امانه ویزکیهم وعلیم الکتاب و بحکمت ق و
 ان کانوا من قبل لغی ضلالان یسین و آخرین بهم
 لما یحقوا بهم و هو الغزیر الحکیم ترجمه آن است که فرشتا
 و آنانکه منسوب با سلسله پیغمبری را که از ایشان است
 یعنی امی چنانکه بیان میکند بر شان دلائل از صنایع
 بر معرفت صانع بهر چه شاید و پاک میثا شان را از بر چید

و می آموزد شاگرد کتاب یعنی علم عمل و حکمت ای حقیقه
 کار رسیدن به تحقیق بود و پیش ازین همه ای بحث و
 تلاوت و تزکیه و تعلیم در گری جد کننده از نیمه با ظاهر
 و دیگران از میان گاه از پس پیوند با پس با بقین و حال
 که او سبحانه غالب صاحب حکمت است و باید دانست
 ای بیای نسبت منسوب باصل هر چیز است پس بیاید
 حاصل نشستی ذات واجب تعالی شانه معین از رو
 منشا از تراعی بقیام حقیقی یا مجازی و در مجاز ذات محمد
 رسول الله تعالی صلعم منشاء اول است و نسبتی ذات محمد
 رسول الله تعالی معین از روی منشا از تراعی بقیام حقیقی
 مجازی و در مجاز منشاء صلعم منشاء اول است و بدین واسطه
 تعلقی باصل الاصل دارد پس او است صلعم و همین است
 صلعم و بدین نسبت شرافتش صلعم مخیران عم و شرافتش
 صلعم را هم واضح است و بدین معنی الف و لام جنب
 یا استغفر الله یا عهده دینی یا معرفه و همین و فی مغفید

تخصیص یافتند. بپایان زانوا و شخصها در مرکز واحد بر سر شال
 و عطف آخرین منقسم لما یحقوا بهم با عموم زمان لا اله الا
 بر همین سابقین با تقصیر مجموع عطف بر ضمایر متصله خبر
 و منصوب بنابر تاکید اثبات استمرار تداوت و تزکیه تعلیم است
 و در صورت خصوص عطف بر یکی ازینها مقصود بحث حاصل
 نشود پس ازین تداوت و تزکیه تعلیم اعجاز است و مجرد
 و معنوی از عالم شهود و روح نسبت به بعضی بلاد اسطر و نسبت
 بعضی بالو اسطر که هر کس حسب حال تواند داشت و بمقام
 همین بحث خاتم حیات یعنی صفت مافیه است خلافاً حیات
 انبیاء و اولیاء صفت جامعه صلی الله تعالی علی نبینا و آلهم
 سلم و ادب سحانه غالب صاحب حکمت است عموماً و خصوصاً
 در وقوع این چنین اعجازها که کریمه مراد از بحث اینخ نویه
 شرافت و کرامت است نسبت به حضرت و راغباً صلعم و
 استانش صلعم و نیز باید داشت اگر گرفته شود بمعنی
 ناخوانده و ناآوردن و تقدیر یا شایعاً بقصد عموم بحث است

زمانا و شخصا و عطف کرد و شود آخرین منم لما یلقوا بهم براسین پس
 آخرین منم لما یلقوا بهم باعتبار آخر زمانی تنبیه واقع شود بر بعث عام زمانا
 از بی در صورت احتمال این تنبیه شایع محتمل عموم است زمانا و شخصا و
 مخرج مخصوص است شخصا بلفظی الایسین بعد م ثبوت دعوی این ب
 شایع بنا بر فصاحت و بلاغه کلام ایضا بمقابل وقت ثابت قطعی
 و نیز دلالت آیه لاحقه مثل الذین حملوا القوریة اگر چه براسین الف و لام
 جنس یا استغراق گرفته شود و آن باطل است بیه ثبوت عموم بعث زمانا
 و شخصا پس شکی به حالت این احتمال عموم و البصره خصوص صراحت
 خصوص بیه ثبوت عموم و الله تعالی اعلم بالصواب ذلک فضل الله
 یؤتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم ترجمه این بعث نبی ای
 فضل خدا است بر اسین بهره از بی تقابل دیگران می بخشیدن
 هر که خواهد و حال نیست که الله تعالی صاحب فضل عظیم است
 از آنچه شایع باشد + بدانکه فضل و عظمت جز در تقابل معنا
 نشود و بهره بخشن در بنا فضل است مناسب محل اسین معنی
 اول است نه ثانی که منطوق فرسیده است اللهم صل وسلم علی محمد و آله

وعلى جبال الكعبة وترضاه وتستغفر فينا وترحمنا به
 وذكر كنيته اسرار تعين قلبه الكعبة الشريفة في
 عالم الشهود والتولية اليها وامتام النعمة بها
 وما هو النعمت مع مطالب آخر

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونسئله على سؤله محمد ونستشفه ونسئله على آله وصحبه وآل بيته
 اجمعين بعد الكلام في اسرار تعين قلبه الكعبة الشريفة في عالم الشهود
 والتولية اليها وامتام النعمت بها وما هو النعمت مع مطالب آخر اتعلم
 ان نور الذس في الكعبة الشريفة حجاب ثل بقدرته تعالى سن
 مرتبة ستجده اليه الذاتية الالهية الاصلية القدسية المتجودة اليها
 التي هي منشأ تعين وجود محمد صلى الله عليه وسلم عبده الرزق
 من المرتبة الفعلية التي هي نعمة الظهور الى العبادات وعلم العبد
 معرفة الى القديم اذ هي شئ غائب في ظهور مرتبة الربوبية الذاتية
 والانتزاعات الشريفة صبا في عالم الشهود في البيت المقدس
 كما قال سبحانه ان اول بيت وضع للناس للذي ببكة مباركا

وهدى للعالمين ثم رفع الى السماء ثم اجبت الكعبة اشرفية
 مقامه كما قال سبحانه جعل الله للكعبة الحرام قميلا للناس
 الاية ونور الذي في بيت المقدس حجاب حدث بقدرته تعالى
 من مرتبة التنزيه المستندة من المرتبة المستجدة المذكورة في حجابها
 في المرتبة القدسية وظهور الحجاب والمعرفة معها بها التي هي
 مستأهلة لتعيين وجوده على منبأ وعلية الصلوة والسلام و
 ليست اجتهاد الظهور والبروز اذ هي لا تستحق عليه فهو ظهور
 مرتبة الربوبية المستندة الى التنزيه والماسيات المنزلة بها
 فافاض منها من الماهية ففرق بين الذي في الكعبة اشرفية
 ومناسبة بجد صلعم ونور الذي في بيت المقدس ومناسبة
 بعيسى عم مبين بآيتين فاستبقوا الخيرات اشارة الى
 خيرية نور الذي في الكعبة اشرفية باستجاء الخيرات لعلية
 اصله قياسا بريد المعرفة والمحبة اعلم الحكمة التي في ظهور مرتبة
 الربوبية في عالم الشهود ان الروح اشرف بنور قديم تصافا
 الى غاية مثاله لا يحسد ولو كان يحسد لمشرقا اخر معه فظهرت

الربوبية المحجبة عينيها في عالم الشهود لتشرق خاص المحبة ولو كان
 الروح بشرة فآخروها كما يشير اليه النص المجيد ان اول نبوت وضع للناس
 الى آخره واول الناس محمد رسول الله تعالى عليه صلعم ومع هذه
 الحكمة اخرى هي ان لها محبة من به تعالى في مرادها لكن ان كان ورد
 في الحديث القدسي لولاك لما اظهرت الربوبية وفي رواية الاحكام
 ربوبية ش قال من يهديني هذا حديث النبي صلعم فلما تقرر عدم
 حديث النبي صلعم فعدم حصول رواية لبعض النسخ حتم من حديث
 النبي صلعم وقالوا ما حصلنا رواية كانه موافق معنا لما حصلنا رواية
 كما روى الدلمي عن ابن عباس عن مرفوعا اني جبريل فقال يا محمد
 لولاك ما خلقت الجنة ولولاك ما خلقت النار وفي رواية ابن عباس
 لولاك ما خلقت الدنيا فيؤيد معناه ما هو بمؤيد له عدم استقامته
 على توافق معناه لما حصلوه بل هو مستقل في معناه كما هو ظاهر من
 المتن مع ايراد على غيره فاعلم ان الربوبية بمصداقها من فاعل
 على قول كصبر وشكوه فهي صفة لذات سبحا كفاية في علميتها
 بمعنى ربوبية المربوب ان كانت معناها فعليها ما ورد في المتن

وادخلها في
 صلعم

واضافتها الى بارئكم على رواية الحكم تمنعها بمعنى المربوبية
 عينها في عالم الشهادة وقها ائمة تقعد كما قال صلعم يدني الله فيقعد
 معه على العرش وفي الآخرة هذا مقام محمود فلهذا كسول ^{بغير} الصلعم
 صلعم يجب قبله الكعبة الشريفة ويرضاها كما قال سبحانه قبله رضا
 واعلم ان هذا الاظهار غيب اظهار الذي بوجود محمد حسيه ^{صلعم}
 لان اظهار الربوبية فعل الرب فهو على متقدمه لوجوده مرئوب فهو معلول
 متأخر ولا بد من اول فيه وجئنا اظهار الربوبية ليس اظهار مرئوب
 فكيف يتحقق شرط متقدم بوجوده الواقع من ^{الذي} على الخزام
 بوجوده مرئوب من الذي معلول متأخر من وجزا متأخر بوجوده
 الواقع من ^{الذي} على الشرط من اظهار ربوبية من الذي على متقدمه
 من ولان الاول ظهور الربوبية في نفسه تحت الامر كن من حيث
 انه لمربوب الذي كان صلا لكل ما انتزع منه وجئنا المرئوب
 ليس بعين ظهور ربوبية من الذي غير مرئوب من فلا يمكن
 ان يكون الوجود مشروطا لوجوده الذي هو جزاءه من اي
 جزا الشرط هو الوجود من ^{الذي} وقد ما بوجوده الذي متأخر من

اى سائر وجوده هم اذ هما متغايران فى واقعية وجودهما
 من بقية واقعية وجودهما ارفع الزعم عن تجرد التغاير فى مفهوم
 الشرط والجزء قطعا عن الوجود والواقع هم واشد تقدم على
 جزاء وجودهما الواقع فلا يشترط لشيء الا ان يظهر الربوبية المحيية
 عينها فى عالم الشهود من بغير هذه الالباب من تعصب فطرية بحجاب
 وان اول بولاك مراد فائز السبل من لفظ وقرينة على
 بل بموجب الخبر يجوز غير محجب ذكره لمنع غيره بخلاف واقعية وجود
 اذ هو كمال خاص باسمه لطيفته انطبقه به مانع غيره فاقام للنعمة
 تشريف الروح والمحبة بالثبوت محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم
 صلعم فلذلك تصد صلعم لنفسه صلعم ورافة ورحمة لانيته صلعم
 المكعبة اشرفية والمناسبة صلعم لها قالوا بياروما بعينهم والملائكة
 كلهم طغفيلون فى هذه النعمة بحسبية صلعم على بنينا وعليهم صلوة
 و اسلام قال سبحانه قول جهاب شطر المسجد الحرام بحسبية جزاء
 جهالة محقة قد اذ كان الامر كذلك حتى نرى قلبك جهاب في
 السمار فلنرى ليلك قبلة ترصها وخطاب انخاص استرضاء بحسبية

تعالى صلعم وتشريفيا بالكلام له صلعم والطهار والعلامة الخاصة
بذبي القسيتين واستبلا لغيره صلعم كما قال سبحانه وما جعلنا^{لصلاة}
التي كنت عليها قبله هي مفعولة ثمانية محذوفة لقتضيتها^{حسنا}
وأن كانت التي في مقام محذوفة قبلها مفعولة ثمانية فكيف
اللام على القسبة الا لنعلم من تبع الرسول ممن ينقلب على عقبيه
وقد ترى ثقلب وحبك في السمار اى انتظارك الى الله تعالى
لوجه تعالى لتولية الى قبله الكعبة الشريفة ولا تسلمها رضا على
حكمة تعالى التي في الخروج من مكة وامر التوجه الى صحرة
بيت المقدس فلنؤتيك قبله ترضها بعد التوجه الى صحرة
بيت المقدس كما روى ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان
يصلى بمكة الى الكعبة ثم أمر بالصلوة الى صحرة بيت المقدس
بعد الهجرة تالفا لليهود ثم قول الى الكعبة يقول الحزين تالفا
لليهود وظاهرا واستجابه وتبركه صلعم بالنورين في القسيتين
المقدسين باطنا والله تعالى اعلم بحقيقته والتسجد المحرم مؤخر
المحترم فيه قبله الكعبة الشريفة والامر للمطلوب لغيره صلعم

تشریفاً بالقبلة واتباعاً بصلعم بحصول شرف بما شرف سوله

حبیه تعالی صلعم كما قال سبحانه وحيث ما كنتم فولوا وجوهكم
شطره فحيث قويت لظفیرها بما كنتم تحققون مستقبل اذ الماضي

بمقابله الجبراز منطوقه في التوجه الى المسجد الحرام على مجاز تشبیه للعلوم

توسع المحبة كمراد لظروف من الطرفين وعلى حقيقة الى النور الذي

هو المحباب المذكور الذي حاولته كلقبه الله في المسجد

الحرام وخطاب لمن يتبع ابوابهم بعد الذي جاز كما من لصلعم

انك اذ المن لظن لمين مختصر من لغير صلعم على مراد ابعاد

تبنيها على اقتضائهم لصل بالامر السابق والتعريض وانه صلعم

لصلعم من اتباع الامور وقالم باصرار كلها التي في التولية

ويرجوا فاليه صلعم على مراد الامور التي تشریفاً بالبطه تعالی وحيث

صلعم وبتيناف الخطاب وحيث خرجت قولي وحيث

شطر المسجد الحرام الى حبیه تعالی صلعم بمقصد آخر اعلم ان

استقرت السببية من الماضي على قوت محل الذنوب

ليظن من ان السببية محبة الاول لما بعد الماضي في

الا حتى يحقق تحققنا لا يمكن من التعديل لمنه في جوابه خلافت
 الشرط الذي يمنع الجزاء الثابت من اي قول في حكمه من
 في الخروج من متعلق باسكان من على معناه مع تحقيقه لتقدير
 والمقصود الآخر هو استماله جميعه تعالى صلعم في تالم الخروج من
 مجبوبة صلعم كما قال صلعم والملك الخيرة الارض واجبارض الله
 ولولا اني اضربت ما خرجت منك وقال سبحانه قله ترضا
 وتثريب بالخطاب مجبوبة صلعم نفى سببته حيث مع اشتغالها
 الظرفية بانعته المرام بالمقصود الآخر المذكور وان لم يكن ذلك
 فيمنع ان يقال حيث ما كنت محققا لتقبل الامتناع جوابا
 خلاف الشرط الذي يمنع الجزاء الثابت من اي قول في حكمه
 انهم في الكونية من متعلق بامتناع من على معناه ولا منها
 حيث الظرفية مع الماضي بمقتضى الجزاء منظور منها مع
 كيمعنى للتواتر اذا مر السابق ولا حاجة لتاكيد النسخ والرفع
 الشبهة عن غير تكرار الامر صلعم وغيره صلعم باتباع صلعم
 قالوا استئناف مجهول في استئناف الامر حيث ما كنتم قولوا وجر

سطره لغيره صلعم الاظهار بقصد اخر كما لعل المعينة بقوله تعال
 لئلا يكون للناس عليكم حجة على سياق كلامهم اى اخر
 بان لا يتحولوا مع تحويل النسب صلعم الى قبله لكمة الشيرة ^{بمعنى} الا
 غير اذا الاستثناء الصريح يقتضى اللام على الذين واجهه المثبتة
 المحللة بها لتعديل التولية ليس كذلك لغيره بالانافة حال
 للناس فكان مخصصا ^{بمعنى} شراى وكان الناس مخصصا
 باجمال بتقييم المعنى اذ البركة لا يستقيم ^{بمعنى} الا بالتخصيص
 ويمكن ان يكون الناس مخصصا على خصوص الزمان
 فهم علماء اليهود والعبرانيين الذين ظلموا انفسهم وغيرة ثم المولى
 لتوسع المفعول مجذبه فان ظلم مخصوص ^{بمعنى} لاجل عدم معرفة بشر
 القسبة وبالبنى ذى القسبة صلعم الى انفسهم والاحتجاج على
 قبل الغاير نظر ان الناس هم الذين ^{بمعنى} لا يظلموا بالظلم بعضهم
 كما قال سبحانه ان الذين اوتوا الكتاب ليحكمون انه الحق من ربهم
 ويعرفونه كما يعرفون اباؤهم ويحكم على العرب واليهود ^{بمعنى} لظلم
 الذين ظلموا باعت ابيهم واخذوا في عذاب الله امر متابع ^{بمعنى} لهم

ولا تم انما الاتمام يقتضي نقصا في البدايت وكما لا في النهايت
فتمت النعمة رسالة محمد رسول الله الذي وجوده يستجمع الدلائل
باستجماع فضائل الانبياء عليه وسلم لصلوة وسلام الحقيقة
هي الذات تعالت مستجمعة خالق الانبياء على التعيينات له تارة
على الصفات في القدم ^{تظهر} الخيرات كلها من الله تعالى الى الخلق
فان النعمة خرجت من ضمنها وفضلت منها كما تبين من قوله تعالى
لا تخش اي كذا ارسلنا فيكم رسولا منكم وعليكم ايماء النعمة
عليكم تشرف بمعرفة رسالة صلعم واتصافكم كمالات رسالته
صلعم الى ما شاء الله تعالى وتعلمتم تهتدون الى النعمة فالتمسوا
شفقة ورافة على حواله اختيار العباد الذي سلكه الله تعالى
ما تعلمون كما ارسلنا بيان النعمة التي سبق ذكرها لا التشبيه
باتمام النعمة اذ لم يشبه يقتضي الوجود باتمام النعمة فالأتمام بعد
الاتمام طبل الا بغيرة او مولايديك ولا دلالة من فلفظ وقريظة علم
تشبيه الاتمام وما قبل النظم اشرف في تشبيه اي كذا منها
ارسل الرسول من ظهوره ان لا حاجة الى التامل بوجود الصراحة

والصحيحه ووضعت في كتابي المعنى النظم الشريف كما بارسال الرسول
فيكم من ووضعت التاويل فتنظر فيه بان في النظم الشريف
كما بارسال الرسول هم فاسبق قائم مقام سبب الله لكل ما يشبه
وتمتضي لتعلق المحبة لا كما ارسلنا فيكم يو لا فالجبر تعين
فقط لا باتم ولا باذكري اذ تعين انما ووضعت النظم من نظم
سابق فلا يقع اشكر على امر التولية التي هي تمام النظم فعليك
الشكر فالحاصل انتم نعمتي عليكم معبره كما لات الرسول وتشراف
بما من وجه وجهه صلوات الله على نفسه سببكم بغيره بقدره
ما شاء الله تعالى يتوب اليكم الى الله الكعبة الشريفة اعطيه خديقهها
المذكورة فيكم الخطاب عام فكونه صلواتكم موجودا حقيقة
بذاته صلواتكم وحكمية معية رسالته صلواتكم باقيا فكم باوصافه
صلواتكم فاني صلواتكم في خديقه بحيات التي خست الانبياء والاولاد
الصلوات على نبينا عليه السلام ورسوله وعلينا بشار رسالته
صلواتكم في معنى ايات البهي بالعبادة بالعبادة والاشفاقه
اللام الا استغفر الله على ما سبب في خديقه ما فقه رسولا محمدا

ارسله الله تعالى اصطلاحا شرعا و هو محمد بن الذي سبق ذكره
 و كما لا يصلح منكم اي من جنسكم شارة الى نعمته اشتملت في النعمة
 فلو لم يكن صلح من جنسكم تحقق مرتبة اتحاد الله بالجامعة بحسب
 التي هي وسطه معرفة و جذب مراحم تليد عليكم آياتنا بين عليكم و لا
 من الصنائع من نفسه غير صلح على معرفته الصانع و ان لم يرد
 الايات الصنائع فاجال لشكره بالكتاب فالنكلاوت فعمه منها
 من انتزاعية هم و نيكيم اي باطنكم لانه اصل لرجس لطيف
 و اعصيان بالامان الاحسان بالهمة عليها صلح فالنكية
 منهاش انتزاعية هم و يعلم الكتاب و بحكمة اي علم على ظاهر
 من عبادت و معاملة اذ يعمل لا يدرك الا بعلمه و اصالة حقيقة فاعلم
 نعمة منهاش انتزاعية هم و بحكمة عطف تفسير نصيب و التاكيد
 لتعليمها اذ يعمل دون بحكمة ليس مقصودا و سبق نصيب تعميمها و يعلم
 عالم كونه تعليمون اي اسرار نظم اشرفيتش كما فاما ما يتكلم
 مني به اشياء اسرار حقائق امكانية و الهية في ابطال القرآن
 المجيد التي لم تكد تعلموها اذ علمها الا لا لتعليم نسبي صلح صلح

من عباده تبجاس بيان اسرار حقاني امكانيه والهيته طولي
 لاسيحه المحل لكنه يفهم من بعض بيان في الكتاب م فالتعليم
 منها من اشراعية م وان لم يكن افاها بالسكراد والحداد
 ففصيح لمصنف ريع للاشهر العموم فكم يشتماله في خطاب باق
 ش احو فلو اوجوكم م والا تخر صدم من الرسالة وخرجه
 من الخطاب فكيف يخفى الايمان برسالته صلعم بانكم من مسته
 صلعم الا ان تعود بالسر تعالى من يفهم ويخذلان فالتلاوة في
 والتعليم اعجاز علاني من صراقة لبعض مستر في حجاب الكثرة
 تبجاس انشائه لبعض كنف اثاره تعالى قد رتبته ومحرور
 انعمت اليه رتبة ثبات لفته استنداته برسالته صلعم
 بعض كنف يدرك في الدنيا قيمته لا قوم ينام تسلا عنه بالحكم
 فاعلم ان الافانته من التقديم الى الاحداث بوسطة فعل قديم
 ان تمارث ال الى فعل قديم والفعل الى مرتبة ذاتية معبرة
 به حالته التي في رتبة بوجبه ذاتية وتحقيقه نور الحقبة فوجد
 محمد رسول الله تعالى في رتبة حقيقة صلعم في مرتبة الذات تعالى

مستحقة اعتبار ذاتية بالصفات ^{موجبة} تحت حقيقة نور الكعبة
 بالذي فوقها معها فالنوجة الى حقيقة نور الكعبة ^{علة} لا تمام انما نور
 حقيقة محمد ^{صلعم} في نفس المتوجة بدلالة وجوده صلعم اليها لقد
 مع احتياج وجوده اليه صلعم فلما تحقق حصل حصول المعرفة
 واثار المعروف بالدلالة التي ذكرت قال سبحانه فاذا كروني
 بالصفات الثبوتية والسلبية ذكرنا يقرب الدلالة بنفس الرسول
 صلعم التي توقفت عليها معرفة المذكور ومفعولية ^{بها} المسكلم
 تشير الى اخلاص المفعول مقصودا واعلم ان الله كرايل
 الاتوفيقه تعالى فالتميز نعمة سرية يلزم شكر الاخبار افقدم
 فعلم لا التزم جزاء احسانا كما قال سبحانه اذكركم فهو نعمة اخرى
 ومفعولية ضمير الخطاب تشير الى اخلاص المفعول رحمة فمن كان
 الله سبحانه له فاجزاء خير الجزاء فطوبى لمن ذكر افضل المذكور
 اس لفظا ومعنا هم لا اله الا الله عما دام مع محمد رسول الله
 ولاننا ذكرنا له مع سبحانه واعلم ان هذا من اعي اذكركم
 جزاء شرط محذوف اى ان تذكرني فطلعت فرضية المذكور

بالامر الذي لا يجوز جوار اختياره ولا الذي يجوز به وشكره ولا المفعول
 المذكور لتمام تخصيصه ومفعول له متوسع بجذبه فلم يشكر على كل نعمته
 تقدم ذكره صراحة واستاتاراً باستلزام التوفيق بالذكر فلا تكفر
 اسماً اذا انعمت عليكم بهذه النعماء فلا تكفرون بها اي ^{منهم} تقدم
 منزلة الكعبة الشريفة بنور الذي فيها بسببية حقيقة لا تمام النعمة
 عليه ورسوله الا اعظم نعمته وعظمته وسببته لا تمام النعمة دلالة الى
 المقصود وبتقدم حكمكم وشيان توفيقه تعالى فيها ايها المومنون
 قال سبحانه احسن كما احسن اليك فالفعل الاول متوسع
 للمعاني على توسع مفعوليه بجذبه اي احسن الى الله وحسن الى
 المخلوق وعموم ما به الاحسان والثاني متوسع للمعاني على توسع
 اوجه مفعوليه بجذبه وعموم ما به الاحسان فان ثبت بالتوسع
 لغة صحت فصاحة الكلام الشريف وبلاغة المرام للشيخ الاسلام
 سلم على محمد بنی الرحمة وعلى جماله كما تحبه وترضاه وتغفره فيها وترحمها
 ذكر حقيقة تخليق نور محمد صلى الله عليه وسلم من نور سبحان المخلوق كلمة من نور
 سلمه وكمالات الشبوتية من سبحان صلى الله عليه وسلم وانها من سبحان

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصلي على رسوله محمد ونستشفع به على الله ورسوله وأتينا
 اجمعين قال صلى الله عليه وسلم انما من نوره والمخلوق كله من
 النور حيث اتلم وقع تنازع من من ش من حيث انها لتبين وحيث
 انها لا تنزع هم فبطل تبين ثبات بر قبيلهم وحادوث بتوحد الذر
 تبين وحقق ان نزاع الله غير تحليلي باتحاد مجاز بان الله سبحانه خلق
 محمد صلى الله عليه وسلم في معرض سلوابة تعالى بان نزاع تضمني يحصل شبه
 خلقه صلى الله عليه وسلم عن موجوداته القدسية بقيامه المجازي بهيئته اى موجوداته
 القدسية هم فان لم يك حصول شبه لازم جمل عن سبب بر صفة الكيف
 يمكن حصوله واصلح اذ لا يحجز الجمل ولا يقدر المحصول مع وان كان لقيامه
 الحقيقي بها فبطل التنزه بل لازم سلوبات مخلوقة او اسحق من سلوبات
 وسماتها تبان وخلق غيره صلى الله عليه وسلم في معرض سلوابة صلعم بان نزاع
 يحصل شبه خلقه عن موجوداته صلعم وكنهه يحصل شبه خلقه
 عن سلوباته اللازمة صلعم بقيامه المجازي بوجوداته صلعم في الكبر
 ش اى تضمنه والالتزام اذ وجه الالتزام متعلق بوجوده

فی حد احاطه مرکزیه صلعم فاما ان بقایا سه تحقیقی بها فوضع
 سنا قضین بوجود الموجود و بوجود السلوبات خارجانی حدود
 من تعیین صلعم و غیره صلعم و بقایا غیر محتاج الی موجود الا ترسی
 فی مایه حادثه حاکمه الی فانیها لا تمیلا الاستقرار و انتقالها
 فان اجتماع المناقضین فی آن المحتسب و فی آن مختلف بسبب
 فی المحصول لکنه شایع اجتماع المناقضین فی آن مختلف لم
 جائز فی غیبه هم و بقایا غیر محتاج الی موجود مخالف العقل و
 الشک من انفعالها فالی ذاتها بالسد سجانده فاحتیاج وجود غیره
 صلعم لیس صلعم من حیث احتیاج حصول شبهة عن موجوداته صلعم و
 عن سلوبات صلعم فکان بوجوده صلعم اولاً من غیره صلعم كما قال صلعم
 اول خلق الله نور الحدیث و عالم کبیر ماخذ انتزاع غیر صلعم
 ثم نزول من تعیین الی تعیین ماخذ غیره تدیرجاً بیدرج فی ماخذ
 ثابت فی خبر علی قیصر علیه السلام بدو الثبوت و یوزن و سبب تحقیق
 هم فالعینات لها محیطه باخود و مایه ان هیته و ماخذ انبساطه
 فاما الاخذ فمحل صراحتهم فی صلعم و من کل من نور و غیره

مستبطن من قوله المذکور صلعم واما الا حاطه فمد الله من قوله سبحانه
 فقلنا من انما وليكم الله ورسوله والذين آمنوا الآية وكنتم ائمة من
 من يقول الله ورسوله والذين آمنوا الآية ثم تفسير الاثنين الكبيرين
 المذكورين ذكر كيفية الرسالة والنبوة الخ ثم ما ذكره من من ذكر من
 تخصيص التعينات علمائهم لا وجودا خارجا جام وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا ليس اختصاصا علمائهم ليس بحق ش اختصاص
 التعينات علمائهم لا يقتضي وجودا خارجا غيره وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا يقتضي تقارب غير محتاج الى موجد وبها بطلان وان
 قيل تخصيص التعينات علمائهم وجودا خارجا وتقسيم التعينات
 وجودا خارجا جامع تخصيصها علمائهم فلهذا مطلب آخر منها وان لم يقتض
 غير محتاج الى موجد مكنه ش اي وجود غير صلعم ما خذ
 على اصل شبه خلفه عن قوله صلعم تضمننا وكنتم ائمة الا لزم ما ذكر
 في المساقطات وان قيل كيفية الخلق مجهولة نعم لا لكنها مجهولة
 من حيث الخلق من عدم بغير مادة لا من الله سبحانه ومن
 صلعم ومن قائل بالتخصيص والتقسيم لا يطعن ان يقول مجهولتها

من اذما معلوم به بقوله التخصيص والتقسيم من ان لم يصلح فيه
 الى ان قيل فكيف لم اعتقد المجبوتية بالحكمش التخصيص والتقسيم من الله تعالى
 اعلم بحقيقته وقال سبحانه لقد جازكم من الله نور وكتاب مبين من
 هذا تأييد على قوله صلعم انما من الله من والاحسن ان المجز و حال
 مقدم التخصيص من حال في تضمن موجودات وتحرزه من تضمن
 مساوات وتخصيصه ويمكن ان يتبين بان قاعلم انه لما كان
 شبيه خلق الاول صلعم من خالق الله المقدس كمالا لا يشبوتية
 مساوات لازمة فيه صلعم شبيه عليها من وجوده صلعم على عدم
 سابق له ذهنية ضرورتا ولا يمكن وجوده الخارج فيه صلعم
 اذ لم يوجب ثبوت مقدم حصول شبيه خلقه من خالقه المقدس
 لا اقتناع حصول مساواته تعالى بمقابله موجوداته القدسية من
 بناء كانت لصفاته صلعم سعة لا تنتهي على حد الا على حد حد
 كسعة ستوية روية صلعم في تنوير وظلمة من حكمي بقى بن محنله
 عن ريشه كان النبي صلى الله عليه وسلم يرى في الظلمة
 انما يرى في انوارهم ومن خلف وامام من قال صلعم

اني ارى من خلفي من امامي كذا في المشكوة وفيها روايات كثيرة
 من ومن قريب وجسد من مكان من شهود من كروية النجاشي حديث
 حتى صلى عليه وروية بيت المقدس حسن وقصه لقرش وروية الكعبة حيدر
 مسجد ويري في الشرايا عشر نجا في النهار تخصيص الشرايا على صفتها
 يفسد الروية غير با وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
 قد رفع الدنيا فانا انظر اليها والما هو كان منها الى يوم القيامة كما
 انظر الى كفي هذه رواه الطبري ونزه كلها والى على روية العين
 لعدم نقصاتها لمفعول فاني وقوروني بعض الروايات اني لا
 ولا بصير من الكلام اشارت الى استدلال روية العين بكذا قول حمد
 بن جنبل وغيره ولا احالة في ذلك اى روية العين من ومثال
 عطف على شهودهم كروية الملائكة والمغيبات المشالية وكذا اسمع
 وعلمه وقدرته صلعم كاستماع صوت فتح باب السمار وتصلية المصل
 عليه صلعم وحلم المغيبات والنصرف على الاشياء كلها كروية
 في اذكار احببها صلعم من فكلها على السعة وائمة خلقها اى في
 السعة وائمة خلقها لاني حين من الاحياء فخرج قاعا واني الاشياء

استدلالات تفلا من الروايات التي ذكرت في الشرح على دلالتها
على الاستمرار بغير مانع خصوص محل قرينة وصرحة فان انكر منتهى
فما قيل في رتبة في الشرح من انما اذ بد بالاستمرار لعين ^{للعطف}
في مقصود واحد وعقلا من كنفية خلقه صلعم كما لا يخفى على عارفين
كما لا خلاف خلقه صلعم وان محارض الثابت لما دللنا
ش كما قيل من قبح صلعم اني لا اعلم ما وراء جدار ما دل
بنفي صلعم المستقل وقال في المواب اني لا اعلم الحمد
ذكره ابن الجوزي في كتبه بغير اسنادهم فانظر ما ذكره
في خلقه من قدر صلعم ومن هنا ان لا يمكن وجود ظلية مسلمة
من خالق المقدس خارجا فيه صلعم الا لازما ذهبا على
اصل مذکور وجوده عن نفسه صلعم تابع لروحه صلعم تضمننا
فيه في معرض مسلمة فكان ^٩ والاس من مقتضا بل للتع عدم ظلية
فيه ^٩ ايضا على تبعه الروح فهنا وجه عدم ظلية في عنقه
اللطيف صلعم ^٩ كما في عدم نطق روايات الروايات
فما رواه عبد الله بن المبارك وابن الجوزي عن عبد الله

ابن عباس قال لم يكن الرسول الله صلى الله عليه وسلم
 ظن ولم يقيم الشمس الا غلب ضوئها ولا مع سراج الا غلب
 ضوؤه ضوئه احد شئ قالوا عدم لظلمة لعلته ضوؤه على ضوء غيره
 انتهى ونه الا ثبت عدم لظلمة حقيقيا وقالوا عدم لظلمة لوجود
 نور روحها وحجبا انتهى ^{والنور} وانه جرم نور يقتضيه ظلمة شبه فلا
 نفى عن لظلمة مطلقا وتحقيق انه لا ظلمة لظلمة للعنصر اللطيف
 حقيقيا صلعم كما قال لم يكن الرسول الله صلى الله عليه وسلم
 ظن ولم يقيم مع شمس الحم ولا مع سراج النخ مقصدا آخرهم وذلك
 عدم لظلمة حجة على قوة اول لضعف من ثاوية من حيث منشا شبهه
 من ثبات الروح وسلوكه في اولية من حيث معاتبه مجنبه
 وان قيل حصول شبه وجود السلوك خارجا في الاول صلعم
 من ثبوت متقدم معني عليه من وجود صلعم فلزم مناشاة
 في السعة وندمها وجمعت ثاوية باولية من حيث حصول
 شبهه من ثبوت متقدم آخر من ازل خالق في حد صلعم
 ش وها لا يجوز ان م او من غيره صلعم على علم الخالق

الاول غير فخرت المشافاة والاجتماع المذكوران وقوع دور منشا
 من اى الاول غير منى اولية يحصل شذيق بعضها من بعضها وابطال
 اولية فما يوجد فيه صلعم من سلوبات اليا وجود خارج هي كمنشاهات
 لما قيل فاما الذين في قلوبهم زيغ فيستعجلون انشا منه ابتغار لفتنة و
 ابتغار تاويله ج و ما يعلم تاويله الا الله والراستخون في العلم يقولون انشا
 كل من عند ربنا وما يذكر الا الا والالباب و وني غير صلعم جاز وجود خارج
 لسلوبات يحصل شبهة من ثبوت تقدم مبني عليه من وجود صلعم واولا
 من يؤيد او وجدانه مم فيه فالاصل على ما اشار الله تعالى من
 في الانبياء وحفظ في الاولياء وسعونه في المؤمنين غير ما فقط نظر
 ما ذكر في استماع نظائر بعد العلم في موجوداته وسلوباته صلعم اللهم
 سلم على محمد النبي نورك وعلى ائمة كما تحب وترضاه وشفعة فينا وترحمنا
 وذكر كيفية تفسير كريمه يوم يقوم الروح والملائكة صفا
 لا يتكلمون الا من اذن له الرحمن وقال صوابا انشا
 شفاة اختياري حضرت حمزة للعالمين صلعم وني
 لا تنفع الشفاة الا من اذن له الرحمن ورضي له قولاً

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الهدی و شعیب و فضلی علی رسول محمد و شعیب و علی اله و صحابه
 اتباعه جمیعین بنمود سبحانه یوم یقوم الروح و الملائکه صفا لا یتکلمون
 الا من اذن له الرحمن قال صوابا ترجمه روزیکه استاد خواهد شد
 روح انسان ملائکه صفا ده کلام شفاعت کنند مگر آنکه اذن کلام شفاعت
 فرمود یا فرماید از الرحمن آنکه گفت سخن صواب شفاعت باید داشت
 یوم یقوم الروح و الملائکه صفا طرف صفا لا یتکلمون یعنی شش
 نه قبضش و نه اهل ظاهرتست پس این جمله مستغنی از حدیث
 است و لا یتکلمون مستغنی از حدیثی که میفرماید بنابر جمیع پس این
 از روح و ملائکه همه ملک مراد است چنانکه نظر است که سخن شفاعت
 انبیاء عم واقع نشود و در حالی آنکه عموم محل شش با آنکه این نفی
 اثبات شفاعت در مقابل دعوی شفاعت ملائکه نیست بل محمول است
 هم و خیریت مرادش با آنکه فاعل کار و بار دایم با بنیاد خبر است
 عم مراد شده است هم مقتضی آنست که شش ای سخن شفاعت
 عم و اذن شفاعت جز شهادت نمی تواند شد شش کمال

سجانه لا یمکنک الذین یؤمنون من ذلک الشقاقه الامن شتمه بالحق
وهم یعلیون هم بدانکه جمله وقال صوابا عطفت بر همه بنطیه است
ش یعنی تیکم من اذن له الرحمن هم به تقدیر خبر از ش یعنی تیکم
هم ولفظ تضمن شرطش یعنی من هم بقدریکه کلام بق ش
یعنی تیکم من اذن له الرحمن هم و تغایر خبر از پیشش تغایر شرط
بلطف تضمن شرط مفید کمترش یعنی من هم و شتر و طبعش
یعنی قال صوابا چنانکه فرمود سجانه والذ جائه بالصدق مع صفت
به الایه بتقدیر الذی ای الذی استحق بعد صحت عطفت به
بر وجه فاعل لازم اهل فرمود سجانه ان تقول نفس باسرق
علی ما فرطت فی جنب الله و ان کنت من الساکرین او تقول
لو ان الله هدانی لکنت من المتقین الایه بتقدیر نفس ای تقول
نفس غیر الیتی قالت ایستبر بعد صحت تردید بفاعل احد از بهر آنکه
کلام معلوم واقع است نه مجهول ^{نفس} تردید بفاعل واحد لازم مجهول است
و نیز تردید بر قول است که متقینی فاعل خاص از جنبیه نفس است
نه بر مقوله و اگر تردید بر مقوله شود تکرار قوا مضول خلاف فصاحت

والله تعالى اعلم بالصواب وفردوس جانه فتنهم شقى وسعيد الاية
 به نقد برینهم ای منهنم سعید بعد م صحت عطف بر شقی بنا بر اجتماع ضد
 و چنانکه گویی اگر م من اگر شقی ای منی بقدر م من ای منی ازین نظر
 استدل است بر صحت تقدیر بعد م صحت عطف در م بعد م ^{عطف}
 بر جمله مشروط به سابقش یعنی من اذن له الرحمن م پس تقدیر
 نظم چنین باشد الا تکلم من اذن له الرحمن و تکلم من قال صواباً بیکم
 قوی به عدم صحت ^{عطف} بر جمله مشروط به شری یعنی من اذن له الرحمن م
 این است که من اذن له الرحمن شاهد بحق است و قائل صواب
 شری شاهد بحق است م با اتحاد مستوی افعال عطف اطراست
 و اگر قول صواب مغایر شهادت بحق است زیادت قول صواب
 بر شهادت بحق موقوف علیه شفاعت و اذن شفاعت شرط بی فایده است
 چه قائل صواب بغیر شهادت بحق شفع و شفیع له نتواند شد و
 اذن شفاعت بشاهد بحق خود کافی است و زنی مهمل باشد با حیات
 بقول صواب پس ناچار بر موعفت است عطف بر جمله شری ای تکلم
 من اذن له الرحمن م و تقدیرش هزار یعنی تکلم م و شرطش

بقط من هم و لغایس جزار پیش پیش تغییر شرط بلفظ من پیش
 شرط منفید گشت و شرط به معنی قال صوابا هم مذکور شد در صدر
 متن چنانکه اکنون در شرح گفته شد و اگر او جاریه گرفته شود
 منفید معنی مخصوص اذن بقابل قول صواب تواند شد و در ضرورت
 عطف است نه اجمال و لکن صحت نفوس لایکون هم بعد م ثبوت
 مقدم نتواند شد و نیز اگر لیکون تقدیر کرده شود در جملة متغیر
 هم و من مفعول لم بودن لام بر مفعول له ش در بنجام خلایف اصلیت
 و حذف مصناف مع لام ای شفا قد من ش اذن هم تعلیل
 بی دلالت و بی ضرورت است و زیادت بی فایده قول صواب
 و اجمال اذن ش با متغیر پیش بقول صواب هم همچنان بر
 که مذکور شد هم و اگر تکلم تقدیر کرده شود با متغیر پیش
 یعنی تکلم هم در جملات بعد از شفیع مانع منعوایه من برابر شفعو
 است من چه نتواند شد که جان شفیع باشد جان شفیع هم
 و نیز قول صواب بهر چه توانش و سخاوت شرط مفعولیه من
 ش چه مشفوعه موقوف بر نهادن سخن است نه بر قول صواب

هم وفا علی دیگر معلوم نه سخن اسلام من بر مفعول له هم و حد
 ش مضاف ای شفاعت من اذن هم و زیادتش بیفایده
 قول صواب هم و اجمالش اذن هم همچنانش که بالا نه شود
 هم و نیز بدانکه صواب در مرتبه اعتبارش مجوز جواز هم است که خاطر
 خاطی است و شهادت بحق در مرتبه وجوبش مانع جواز هم
 که خافش عاصی پس صواب بمعنی شهادت بحق نتواند شد و نیز
 بتقدیر حکم اخراج بعضی لا آنکه از قول صواب برادر شهادت بحق
 که بشارت خلاف شرط است باطل مگر اخراج روح انسان
 از اینجا است که از روح روح انسان مراد است و از صواب کلام شفاعت
 و تمصیب بقول یارب امی امی حضرت رحمة للعالمین صلعم و
 شفاعتش صلعم نیز عطف بر جمیع بالا اختیارش نه باذن هم و
 ثبوت متقدم بر نفوذ لا یمکون و از فصاحت و بلاغت این کلمه است
 که جواب به عیانش ای آنکه عفت و کند شفاعت را از غیرش بجز
 و آنکه اعتقاد کند شفاعت را از شایسته بحق بی شفاعت حضرت بنو الحارث
 صلعم هم از ان پدید است که نفی کلام شفاعت از غیرش بجز حق است

بنا بر تخصیص اذن بشا بر بحق و ثبوت کلام شفاعت بشا بر بحق بعد
 شفاعت اختیاری حضرت بنی الرحمة صلعم است بنا بر اقصای
 نفی بر ثبوت تقدم را و از ذکر همین اشیاء است بر حتمه بیشتر بواسطه
 بواسطه تضمنی بر استحقاق آن بر نفس تم المرام باسلام گفته شد
 که روح ملکی عظیم بحمد است و نیز جبریل عم و نیز میکائیل و غیر ایشان است
 این اختلاف در دین هم در جنس اختلاف سلف با قارق دلیل است
 و الله سبحانه یعلم الحق بالسراب و هو الغفور الرحیم باید دانست که عینه
 یومئذ لا تنفع الشفاعه الا من اذن له الرحمن و منی له قولنا باکره
 یوم یقوم الروح و الملائکه تسفل لایکلون اربع متوافق است
 متوافق الوارد است تنبیه مخفی که می یومئذ لا تنفع الشفاعه
 امر باید دانست که صده رضی تعین است و در اینجا بلام است
 پس مقتضی تخصیص قائل قول ضابطه و قائل بمقوله رضا ای
 شاهد بانچه اعتقاد اهل سنت و جماعه است عام است و قائل
 بمقوله رضا یعنی شفاعت با قضا ای محل خاص است و ثبوت
 تقدم برای همه نفی و عموم مقوله معبوم قول هم نافی است

قال مستی و آن رضی قولاً ظاهراً است که استغفار برای مومن
 از هر ضیاعی بخفایت و تیر باید داشت که درین میگردد و او حلیه
 گرفته شود و منقش شود مخصوص ازین بقابل قول ضا تواند شد و در حق
 نه خلاف است نه اهل و لکن صحت نفی ش لا تنفع الشفاعة لم بعد
 مثبت متقدم تواند شد و تیر باید داشت در صورت تقدیر نظم
 به لا تنفع الشفاعة لاحد الا تنفع لمن اذن له الرحمن و مورد رضی قولاً
 مخصوص منقول است ازین له الرحمن است لکن عموم فاعل است
 از فاعل منقول ضا و غیبیه آن در شمار در طرف غیر فاعل منقول
 رضا و عارض ثابت است یعنی که غیر فاعل منقول رضا
 غیر شاید بخرج شفع تواند شد هم است کلیف العموم و دلیل
 بر خصوص توان منقول رضا یافته نمیشود و کلیف مخصوص منقول
 رضا با هم عام است ازینجا است که فاسق بفعل خلاف رضا
 شفع که تواند شد نه فاسق بقول خلاف رضا ش درین
 تفاوت است و در تیر قولی معتزله که با استدلال این میگفتند که فاعل
 بفعل شفع که بخلاف است هم در صورت تقدیر نظم به لا تنفع الشفاعة

من احد الا تنفع من اذن له الرحمن بمو رضی له قولاً بخصوص
 فاعل ای من اذن له الرحمن است لکن عموم مفعول است از قائل
 مقوله رضا و غیر آن که در مستثنای در طرف غیر قائل مقوله رضا
 معارض ثابت شده است یعنی که غیر قائل مقوله رضا ای غیر شایسته
 بحق مشغوع نه تواند شد م است تکلیف العموم و دلیل بخصوص
 یافته نمی شود و تکلیف بخصوص عموم مقوله رضا هم بمجموع قول از اینجا است
 که سوم قاسق بقبل خلاف رضا شفع تواند شد مگر بعد بخت
 خودش نه قاسق بقول خلاف رضا و در صورت تقدیر نظم
 لا تنفع الشفاعة من احد الا تنفع من احد الا اذن له الرحمن
 و مو رضی له قولاً بخصوص فاعل و مفعول است لکن صحه نفی ش
 لا تنفع الشفاعة م بعد ثبوت تقدم تواند شد پس چه چه چه
 شود متوافق معنی که می بوم یقوم السجح ای چنانکه مذکور شد
 و باید دهنست یزدحام است و لکن برادر روز قیامت مخصوص
 محل است و مفعول ثانوی ای مشغوع بخدمت متوسع است و لکن
 برادر نکات و توفیق درجات مخصوص محل است ش الرحمن

یومنه و توسع مقول ثانی نظر کرده شود شفاعت عامه الزمان و
 عامه المشفوع است هم والله تعالی اعلم بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد
 بنی الرحمة و علی حباله کما تحب و ترضاه و شفعه فینا و ترجمنا به
 ذکر کیفیت تنسیب کریمه اذ اخذ به شایق لیسین لما تمسک
 من کتاب و حکمت ثم جابرکم رسول مصدق لما معکم
 لتؤمنن به و لنقضه الی اخر الایة فالولیکم العلم الفان
 باثبات عظمت و فضل حضرت بنی الانبیاء غیرش علیه
 علیهم الصلوة والسلام
 بسم الله الرحمن الرحیم

شکر الله و نستعینه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعه علی الاله و صحابه و انبا
 اجمعین شیعیان بین عقلت سرور دنیا حبیب خدا منظر کبریا
 بدانکه یاد دهنده الله تعالی حبیب خود را تشریف با خطاب غیرش
 تنبیها بالمراد از عظمت غیرش باوصاف کاملش بنا بر نظریه
 تامل و سببیه تکمیل معرفت الله تعالی بمعرفه ذاتش صلعم و ظاهر در
 ش ای آن عظمت را در عالم شهود چنانکه ظاهر کردش در وقت

یتفاق قال الله تعالى اذ انذرتهم لئن لم يؤمنوا بآياتي اني اذبحنكم
 وحكمتهم ثم جابرکم رسول مصدق لما حکم لتؤمنن به ولتنصرن قال
 اقرتم واذنتم علیکم امری قالوا اقرنا قال فاذنتم وادانکم
 من الشاهدين فمن ثوبی بعد ذلک فادانکم هم الفاسقون باید
 اخذ موكده باصل لغت ممنوع الجواز است مشی در خلعت انداختن
 نباشد هم یتفاق مصدق معنی استوار داشتن است پس مخصوص شد
 بذكر مضاف الیه مشی فاعل یا مفعول که مقتضای خبر است هم
 پس به لایزال نظم شد اسی اندم معنی استوار داشتن عهد است این
 اخذ یتفاق خاص از انبیا و غیر رسول جایی است چنان که از
 استثنای که در معنی جابر که مذکور خواهد شد انذار الله تعالى واضح است
 هم نه از غیرشان چه دلالتی بر غیرشان نیست نه از صراحة اطلاق چنانچه
 ظاهر است نه از وجه شفاعت و بلائنه کما فی قوله تعالی الا انهم اذ
 انذرتهم بآياتنا است و سیاه قریه فتنما باللفظ و نه از وجه
 خصوصیه خطاب باللفظ کما فی قوله تعالی یا ایها الذین
 امنوا لا تأخضوا فی الدین الا فیما یتصل
 بالناس الا فی خصوص النسخ باللفظ حضرت جمیع الرحمن است

و مخصوص الخطاب بالمعالمه غیر حضرت صلعم است بدلالة ضمیر
جمع مخاطبش فی طلقتهم هم و لکن اشکرت لیحیط بحکمت مخصوص
الخطاب باللطیف حضرت حبیب الرحمن است صلعم بدلالة ضمیر
صلعم و مخصوص المعالمه غیرش صلعم بدلالة امکان مشرک نه خطاب
فرضا و تقدیر مخالف غلطش صلعم و نیز تحقق شرط و جزایش
بدلالة از ماضی ای اشکرت و مضارع بالام تاکید دون نصبه
هم مانع فرض و تقدیرش چه فرض و تقدیر ذر غیر محقق تواند
نه در محقق هم بخلاف و من یقبل منهم انی الامن و نه فذلک
نخبر یخبرهمش که مانع فرض و تقدیر نیست هم چه این کلام است
بمقابله آنکه ملائکه را آگاهتند نه آنکه خطاب بلائکه پس فرض و
تقدیر را گنجایش است در معارضه و صبغه غیر محقق و ایتبار کتا
اصالتا بالذات باشند باصالتا بالعرض به تبع دون الاحتیاج
و ایتبار حکمت که اصالتا بالذات است و پس مش بدانکه ایتا
کتاب با بنیاد اصالتا بالذات چنانست که قرات بحضرت^س
عم و اصالتا بالعرض به تبع دون الاحتیاج چنانست که

نوشته بحضرت عزیر و غیره علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام و آثار حکیمه
 اصالتا بالذات است و این اصالتا بالعرض و بغیر انبیاء متبع مع الاحتیاج
 هم از خصوصیات انبیاء است پس بغیر ایشان که عرضا متبع مع الاحتیاج
 بی دلالتی منسوب نترانند پس ای ایثار کتاب حکمت هم چنانکه در کتب
 و ان الذین یؤدوا الکتاب لیعلمون انه الحق من بهم الآیه دلالت بر نبویه
 محلی بر بغیر انبیاء است و در کرمیه الذین انما هم الکتاب یعرفون که
 یعرفون انما هم و ان فریقاً منهم لیسبحون الحق و هم یعلمون الآیه لاله
 از نظم بر بغیر انبیاء است و این اثبات غیر است از ميثاق ربوبیه و
 عبودیت که ظهور ریش حقیق است و خوف عالم شهود محل تکلیف است نه عالم
 بر رخ شریک ایمان بر ربوبیه و عبودیت سجالت یا کس استبداد
 عالم بر رخ است معتبر نباشد هم و این خاص است با نبیاء غیر
 رسول جاتی و ميثاق ربوبیه و عبودیت عام است با نبیاء غیر هم
 علی نبیا و علیهم الصلوٰۃ و السلام پس خصوص را نخواهد و نیست معنی
 قسم چه لفظ ميثاق و لاله از لعمره و هم از قرینه نظم بر معنی قسم نمیکند
 و نه ذنوبین به و لکن صریحاً و سادس جواب قسم چه در جواب قسم لام بر توفیق

کافی بود پس برکنش زائد خلاف فصاحتی بلاعت
 است و مفعول یعنی حیرت بیاید چو در کلام لاحق و چون سازد
 مشیر خبری باشد است استفهام لاحق از خبر چیست لغبن جمع
 اسم صفة عام است و الف و لام عهد و بران باقتضای
 معنوی فاعل مضاف الیه صفت است و تواند شد که ازین
 مراد انبیاء اولو العزم باشند بدلالة ایتا کتاب حکمة اصالت
 بالذات پس دیگران تبع ایشان باشند باصالت و لام تأکید
 متجا و زیست از فعل انتیت فصاحت و بلاغة برای تحکیم
 تخصیص مفعول مقدم از فعل و ما موصول مع تعلقات لاحق
 مفعول صندش ای متبای م متنازع و همین موصول
 احد المفعولین مقدم از فعل انتیت است و ضمیر واحد متکلم فاعل
 مشیر به مرتبه اختیار خبر و ذات تحت است که منشأ تعیین وجود
 با وجود حضرت محمد است صلعم و گم خطاب به یو نبیین که منشأ
 تعیین وجودشان صفات است اس حقیقه این مع
 عارفان حقایق میدانند م مفعول دیگر انتیت مش است

صیغه ماضی بجای مضارع هم بر مراد تحقیق وقوع فعل زیاده
 مستقبل است و نه مستقیم ^{المعنی} نتواند شد و این فعل از فاعل واحد
 در مقابل مفاعیل متخالف اوقات و کیه در است و از مرتب است
 مراد موصوله احد المفعولین بالکتاب حکم و این جمله را میگویند مستقیم
 معنای او پارشفاضی جزا است تقیم المعنی است بر قرینه جمله هم بار
 بالتونین و التفسیر پس محذوف است از ان خبر هم بر
 اختصار کلام و بلاغه تبسع مراد بهیچ وجه و تعلیقه و تعلیقه
 و غیر هم پس بوجود دلاله بر حذف بقایای شایسته و قرینه مذکور
 که از ادب فصاحت است هم پس هم بر موصوله بالتونین
 مصدرش ای ثبات هم معطوف علیست به در تحت فعل لاخر
 ش ای ایت هم و ثم بر ای تعقیب بالمهابت مفید عطف است
 تحکیم و جابرش ^{که} ماضی بجای مضارع هم بر مراد تحقیق وقوع
 فعل زیاده مستقبل است و نه عدم استقامت معنی خود ظاهر است
 و ضمیر متصل جمیع مخاطب مفعول و رسول به بنوین معرفه فاعل
 معروف فی البیان ش فی وجه اجماعیه هم موصوف بصدق

از این جهت که در ایشان غایب باورش چه حاصل جابر بن عبد الله
 مشغولش نموده شد اسلام پس بنا بر اقتضای مستثنی است از
 ایشان غایب باورش از عین م و در مقابل فعل است
 سش یعنی نابین و از استثنای نباشد مخصوص المجتبه مستحق نشود
 نه به نوزیع مگر چه سبب غیر شخص این المعنی است و مخصوص بالمجتبه
 مجهول فی ایضاتش فی رجه المجتبه م و حال آنکه انبیا در وقت
 میثاق عارف بعد از نبیها است بعد از کما قال سبحانه فاشهدوا
 الان بحیث که حضرت نبی امی عارف و مشهور نباشد در وقت میثاق
 و هم سبب شناسا و حال آنکه فرمود سبحانه و شاهدوا شهود الایه و کما
 استثنای نباشد لازم است انتظاره اخبار جابرین نباشد ختم انبیا
 صلعم و چه حال باشد فرموده حق تعالی و کون من بعد و خاتم النبیین
 فاما الا انما فیهم من فرموده حضرت صلعم انما عاقبوا القاب
 الذی پس سبب استحقاق علییه فی مشکوٰۃ و تسلسل تا قیاسی لازم گردد
 و خبر مقتضی وقوع مجتبه بعد من بعد غیر محقق است این استثنای مقتضی
 بباق خاص از انبیا غیر رسول جاسی است که در متن سابق مذکور شد

و این بریت که در ضمیر مستتر و متصل انیکم مذکور شدش بمعنی
 فاعل جبار منظر مرتبه اعتبار تعین ذات تحت است که فاعل تحت
 است و مفاعیلش که همان مفاعیل اتی است منظر مرتبه تعین
 صفات م و تحقق وقوع فعل واحد از فاعل واحد به مفاعیل چنان
 که همین فعل و فاعل در مقابل هر مفعول است تنبیه بدانکه از جبار
 اگر مراد شود جبار احد کم و لالتی از نظم بران نیست و برین ادبیت
 که محبت آن سول در وقت حیات احدی از انبیا بود پس آن که انا
 رتبه نظر و تعقیب بالهبت و ضمیر جمع لتو من و لتنصرن است
 پس فجار می بایست نه ثم جبار و لتو من و لتنصرن بضمیر واحد
 نه جمع یا نیست که محبتیه واقع شد بر احد از اهل برزخ مهلت
 پس آن که امانند و تغذیر بر جمع اهل برزخ و در ایمان نصرت
 از ایشان جبر است ش چه وقوع محبتیه بر واحد از اهل برزخ
 و ایمان نصرت از و جمعی از ان برابر است م و این اخبار بشار
 از کتب معتدله برسل الله تعالی نسبته در پس آئیده چراست
 تا آنکه از کرمیه کان بمشتر بر سول یاتی من بعد اسم احمد الایه

ظاهر است و از آنست که نبوتش صلعم پیدا که مراد از تم جار کم داشت
 صلعم پس اگر درین حال شایسته وقت حیات یا برزخ چنانکه
 مذکور شد هم مجتبه واقع نشد باطل شد خبر محقق الوقوع مجتبه و اگر
 مراد شود فعل مذکور در فاعل واحد بر مفعول از مفاعیل متخالف
 الا و ان پس اگر بعد فاعل فاعل موجود دیگرش است لزوم تناسخ است
 خلاف تحقیق و اعتقاد اهل سنت و جماعه و اگر ببقای فاعل است
 فعل مذکور باطل و اینکه باعتبار وجود در زمان متوسط خاتم الانبیا
 نباشد و باعتبار وجود در زمان آخر خاتم الانبیا باشد پس واقع شده
 بر دو اعتبار در شخص واحد پس آن ایمان آورده شود که خاتم الانبیا
 نیست و هم ایمان آورده شود که خاتم الانبیا است فحیف الایمان
 و دیگر احتمالات مشوش خاطر درین مجتبه از فاعل واحد بر مفاعیل
 راجع شود بهمان وجهی که سابقاً بیان و اگر مراد شود ازین مجتبه بعضی
 پس بعضی مناسب نظم چنان بود و جار جمع بعد بعضی مصدق
 منکم لتؤمنن به و لتنصرن له صیغه واحد جمع و بعد بعضی مفعول است
 و مفعول بضرورت محذوف خواهد شد و این حسن جار است

در این وقت حیات پیغمبر سابق باشد یا بعد حیات و در شاه
 اولو العزما نفع معطل اولو العزم مخالف غلطش و عظمه متش و قیام
 شود یا تبع بالاصالت و آری نیاست که بعثت اولو العزم بعد از متقدم
 زمان فترت است باید دانست که این محبتیه فارغ از انبیا سابق
 نمواند شد چه فارغ در فاعل و مفعول تواند شد چنانکه بعثت پیغمبر
 فارغ از پیغمبر سابق است پس عار جوع بصیرت نظم یعنی وقوع
 فعل واحد از فاعل واحد بر مفاعیل کند و این لازم عالم برزخ است
 و اگر این بهشتیاق از بر واحد در وقت نبوت عالم شهود است شایسته
 احتمالات سابق است لکن به دلنظر مضارعی مگر محقق
 بلام تأکید و توفیق بقیده استمرار و اخبارات مشیریه امر است و اقتضا
 استفهام نیز مشیریه است م و الا استفهام معارض شود
 خبر محقق را و نفی شود بامر بنابر نبودن عالم تکلیف از لا و برزخ
 پس ایمان انبیا عم کمالات آنحضرت صلعم در حالات شهود
 علیا بر جوده صلعم بنابر بهشتیاق است که مفید تکمیل معرفت است
 تعالی بمعرفه ذات و صفات آنحضرت صلعم است عروج

الحقیقه المحمدیه و نزد لایه ذراتی نمیشود در عالم برزخ پس بیان
 ایمان نصرت از عالم برزخ صلیا بشود و صلعم بنا بر محل است
 که نصیب می شود بعضی در جات فاضله انباشت این فایده بلا فقه
 با ستم را از مضارغ است و این ایمان نصرت با صالت است
 نه با متیاج و جمع نمیشود و صالت با احتیاج و غیره است از ایمان
 بر بوبه و عمل معبودیه که معین و موقوف عالم شهود است چنانکه
 خود از لقونین به و لکنصره و اینها می ضمیر متصل مقول می
 شود در لقونین به و لکنصره هم راجع بر بول است نه با موصوله
 در تحت مصدر می ای میثاق می یا فعل می ای میثاق
 می چه نبی ابو صول مرتبه نبوت انکشاف کتاب حکمه بجمود
 ایثار دفعه است نه تدریجاً و نه لازم منقصت در مرتبه نبوت
 است پس لقونین به و لکنصره جزا محقق الوقوع از شرط
 محقق الوقوع نمی جبار است و اگر راجع شود با موصوله تحصیل حاصل
 بانکشاف مذکور است و جمیعاً می جبار که مهمل لتعلق و اگر شال
 باشد با موصوله بنا بر تعقیب پس ضمیر جمع می بایست که ما

فذلک اقرتم و اخذتم مشیما مرست بنا بر سقته نام و از زلاله اشارت
 است بعمل بکتاب و حکمت و ایمان نصرت مذکور و اقرنا بمحدث مفعول
 فتمساخته بنا بر دلالت نظم بر این باید داشت که از صراحت نظم این کیه
 نظر بوحث فعل محبتیه و تحقیق و وعشرا فاعل واحد بمفاعیل
 و سببیت این محبتیه برای التزمین به و تفسیر و تفسیر فاعشرا
 مفعولش واضح است که محبتیه رسول را بنیاد اهل برزخ واضح
 و آن رسول بر تبه علیا خاتم الانبیاء و نبی الانبیاء است همانا
 سید عالم محمد رسول الله تعالی است صلی الله تعالی علیه و سلم
 لما قال سبحانه ما کان محمد ابا احد من قبلكم و الکن رسول الله خاتم
 النبیین الایه نبوتاً و رتبه و قال صلی الله تعالی علیه و سلم فقلت
 الانبیاء رست الی ان قال ختم بی النبیین و اه مسلم فی کتاب
 المساجد و تعلیق اهل عالم برزخ بابل عالم شهود است و اقرار
 او صاف ذاتیه و فعلیه در عالم برزخ و ارتفاع و انفاع اهل
 عالم برزخ و اهل عالم شهود و از یکدیگر را و این محبتیه رسول الله
 تعالی صلعم با بنیاد اهل برزخ و ایمان عمل ایشان برین تخصیص

که از شوق و اشتیاق و اینها به بنابر جمیل بعضی درجات
 فاضله ایشان است که تعلق بوجود و سهو و حضرت بنی امی نشست
 و تشریف شان بشرف آن پس مخصوص الوجه است با نجه مذکور
 به خصوص تعریف مکه و تبع بالاحتیاج و ازینجا است که حضرت سید الانبیاء
 صلعم بنی الانبیاء بر منوع انطیاس ختم نبوت و علو مرتبت و صلوة
 و السلام علی محمد و فضل الرسل و الصلوة و السلام علی محمد خاتم الرسل
 و الصلوة و السلام علی محمد لم یخلق مثله و الصلوة و السلام علی محمد
 لم یخلق مثله و اللهم صل و سلم علی محمد النبی و علی آله الطیبه
 کما تحب و ترضا و شفعه فینا و ترجمانه باید دانست بنیاء علی بنیاء علیهم
 الصلوة و السلام بوجود نبوت در عالم برزخ زنده و متصرفانند
 الله تعالی اعجازا چنانکه این عقیده مجمع علیه اهل سنت و جماعت است
 سبحانه و لا تقولوا المنبتیل فی سبیل الله اموات بل احیاء و لکن لا تشرع
 و لا تحسب الذین قتلوا فی سبیل الله اموات بل احیاء عند ربهم یزیدون
 فرماین یا ائمه من فضله الایست تفسیر این دو کرمیه در ذکر فضیله
 الرساله و النبوت است عم و قال صلعم الانبیاء و احیاء فی قبورهم و

یصلون احدیث همچنانکه این صلوة در عالم برنج است آن
 ایمان نصرت نیز نمین تولى بعد ذلک انخ این جمله شرطیه جزا
 شرط محذوف است اذ اکان الامر کذا ای الميثاق الذی تعلیق بحقیقه
 رسول مصدق لما بهم وایمانهم نصرتهم به و از من نهانیا حضرت
 خاتم الانبیاء مراد اند بنا بر تحقق تولى و عموم من بی تخصیص من
 ای نفوس و سجانہ فتمن لی منهم م نه انبیاء بنا بر عصمت شان و تحقق
 ایمان نصرت از ایشان عم بدلالة نظم من چنانکه برسا کان بین
 تصوف اعجاز نصرت حضرت خاتم الانبیاء و دیگر انبیاء علی بنیا
 و علیهم الصلوٰة و السلام از عالم برنج عیانست شعر انتابا بدو بقی
 گردلیلت باید از کرد و دستا بم و ماضی بر مراد تحقق وقوع غلست
 و مشار الیه ذلک اخذ میثاق است بنا بر تحقق هزار شرط اذ اکان
 الا و لک انچاکم نه کور شد و نه انکه از با قتلان ضمار و معنی است
 که نه سازش میسازد و اسم است بر جمع شراری از شکم که در جزا
 مشیر است بر مراد است از جنسیت من و ضمیر جمع من ای هم
 سو که است بر فاعل معصنین باید داشت که جمله از اخذالی قول

من الشاهدین شخص مقدمه اثبات تعظیم فضل حضرت معظم
 و افضل مخلوقات است و بمنی ترتب امر باشارت مقدمه خیانت
 قوله تعالی ان الله ولائکم لیسئلکم البنی الایه مقدمه اثبات
 و تعظیم است و بمنی ترتب امرش ای یا ایها الذین امنوا صلوا
 علیه وسلموا تسلیما و جمله فرقی فی الی قول هم الفاسقون متضمن
 بالاثارت موافق مقدمه ثبته المراد و حکم معرض است و درین
 کریمه عجب از پیشینگی در حال حال عرضان است باینکه از ضرائف
 بسیار باشند باشارت تحقق قولی از ماضی و اشارت جمعیه او
 هم الفاسقون بطرف کثرت از جنبه متباینه بسبب دلالت
 بر معنی قلت و کثرت میان قبی و اولئک در نه مشارع پیش
 اولیک هم معدوم و تعارض میان شمره و جزاء موجود است و
 کثرت موجود و بعضی شان عجب العقاب است بعضی شان عذاب
 و بعضی شان جائز العفو است بعضی نا فرمان بر بد لاله و بعضی
 چه منق شامل است کفر و کبیره و صغیره و کرده را بخلاف کثرت
 که شامل نیست کبیره و صغیره و کبیره را هم و تواند شد که بعضی

کفر باشد پس احب العقاب است و بعضی قلی کبیره یا صغیره
 یا کبیره پس جائز العفو است بر که خواهد از سجایه عفو کنیم اینجا
 که تعظیم محمد رسول الله صلعم با بیان بحکمیه وجود کمالات حضرت
 صلعم و نفس بحکمیه وجود مرادات حضرت صلعم است تا باین
 بجای آوریش منق است بر تفاوت درجات متوسلین و در حقوق حضرت
 صلعم کوشیده بنا بر بنیادی چنانکه باید استغفر باشد ترکیب نحوی
 لما انیکم اثم متضمن شرط معنای اجزاء معنای اخذ و انی لمتعلق
 و غیره معطوف علیته ثم باربع متضمن شرط معنای اجزاء معنای
 مذکور ای التوسل به النسخ معطوف به شرط و علیته با هم معطوف
 مستند - مصدر با فاعل و مفعول متعلق اخذ - اذا خذ با فاعل و
 مفعول شرط - قال التوسل النسخ استفهام - قالوا اقرضنا بها
 استفهام - استفهام با جواب متضمن شرط معنای اذا کان الامر کذا
 - قال فاشتر و النسخ متضمن جزایه معنای جمله شرطیه جزایه شرطیه
 اذا خذ - شرط با جزایه مفعول اولی که اخذ و ف جملة فعلیه فاعله شرطیه
 خود متضمن شرط معنای اذا کان الامر کذا التوسل فی بعد ذلک النسخ جملة

جز از شرط اسی عبید فغلیه اذ کثر باین تقریر و در دستند که با ثبات و ایراد
 و جواب ایراد است در خلاف مفسرین اگر نظر توانی کرد توانی رسید بدرد و مانند
 ان شائسته تلک باید دانست اختلاف مفسرین از آنکه قطعی از هر جانب اخته
 توسع اختلاف تا آنکه خلاف عفت است محققه اهل سنه و جماعه بنا بر روایات
 و لیکن اختلافی که بدلائل راجحه باشد او دافعی با جاست است و این اختلاف
 نفسیه کبریت و از آنست که موافق مراد در دستند و من العلماء من التزم
 فی هذه الایة ضمرا آخر و اراح نفسه عن تلك التکلفات التي حکینا لا عن
 النجومین فقال تقدیر الایة و اذا اخذ منه مباحث النبیین لتبلغن الناس
 من کتاب و حکمه قال الا انه حذف لتبلغن لئلا لا الکلام علیه لان القسم
 انما تقع علی الفعل فلما دلت هذه اللام علی هذا الفعل لا جرم حذفه اختصارا
 ثم قال تعالی عبده ثم جاکم رسول مصدق لما معکم و هو محمد صلی الله
 و سلم لتؤمنن به و تنصرنه و علی هذا التقدير یستقیم لا یحتاج الی
 تلك التعینات و اذا کان اللام من التزام الاضمار فهذا الاضمار الذی یستقیم الکلام
 نظما بینا جلیلا و لی من تلك التکلفات انتهى اللهم صل وسلم علی محمد
 البنی فورك و علی انواره کما تحبه و ترضاه و شفعه فینا و رحمنا

وذكر كيفية تشيير الكريمة الم ترا الى ربك كيف ^{من الظل} ج
 ولو شاء لجعله ساكناً ج وجعلنا الشمس عليه وليلاً
 ثم قبضناه اليها قبضاً يسيراً
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونصل على رسوله محمد ونستشفعه وعلى اله وصحبه ائمة ^{جميعهم}
 قال سبحانه الم ترا الى ربك كيف يظلم ج ولو شاء لجعله ساكناً ج وجعلنا
 الشمس عليه وليلاً ثم قبضناه اليها قبضاً يسيراً اعلم ان الاستغناء
 لشئ ثبت والارادة من قلب بالاله الى رب نفعلها رب بصلته ^{التي} كيف
 به يظلم قال تشيير الى معرفة نظرية الرب بالاله وكيفية بيان ^{الذي} الله
 به الدلالة والالف والكلام ^{على} الظل العبد ذوات كانت الاستغراق على
 اجنس فكيف ان لم يضاف اليه وجود ظل متوسعا بحذفه وحينه الشمس
 مع ظلمها شتمته في كلام بصلة ففكر اياها رداً لها على البهائم مهمل ^{والظلم}
 يقتضيه فاعلم جوهريه من دلالات عبارته وصفاته بطله فاعلم جواهره
 بقدرته تعالى زيادته على صفاته الزائدة على الذات قواماً حقيقياً
 به لا تروى لو شاء لجعله ساكناً اذ يكون من المعهود ^{منه} تشيير الى

تخير ما كان في القديم من غير او بموجب باب من القديم والحادث المخلوق من
 كفا في ذكر كيفية مرتبة الحجاب بين القديم والحادث المخلوق من وشر
 صلى ان الممدد يجعل اختيار بين ش لا بما اضطرار بان م و نظر
 غلة اقال وجعلنا الشمس عليه وليا اعلم ان تحقق الدليل بالممدد لوجه الدلالة
 التي تدور بينهما والا لا يتحصل فاعلم في مقصود تشبيه وجه تشبيه قائم نظر
 بذى ظل حقيق ش لا مجازيا م و امدا و به ودلالة اليه في
 حالت نظر ش لا في حالت بداهة م ولا يوافق تشبيه في وجه
 غير المذكور فوجه تشبيهية تعلقة بين مشبه و تشبيه به وجه الدلالة و صفة
 على مثل على ان وجه تشبيهية اقرب تشبيهات ويمكن ان يكون المراد
 بالشمس و جو محمد صلى الله تعالى عليه وسلم اذ هو تحت مرتبة الحجاب
 ظليها فليس عليها والى صليها في الغاية والا استعاره بالشمس
 متوسعة لمقاصد تشبيهية التي يعلمها الله تعالى بصوابها ثم تعقيب
 بالبهت على كيف م نظر فقبضه بعد ذلك اثار محقق الوقوع
 ش بالماضي للتحقيق و الا لا يستقيم معنى لنظم م في مستقبل
 بيان الممدد و قبضه الى نفسه سبحانه و شير الى ان نظر متضمنة لقيام

حقيقة كانه كورش حادث بقدرته تعالى زيادة على صفاته
 الزائدة على الذات في ما حقيقيا وهو احجاب هم وضمير المستقيم مع
 الغير يشير الى ان القبض الى صفاته الزائدة اذ هي مشاير المبدء قلل بقدر
 وقت الى ما قال سبحانه كل شئ االك لا وجه الاية فالتقبض بحسن
 مقابل المبدء وفي الحال يصيد قبضا يسيرا بدلالة ظل النسل
 فشرح في استدلال الذي تحت مرتبة احجاب قال مبدء
 جعل لكم الليل لبايسا الاية الى ما اشار والله تعالى اعلم بالصواب
 وان قيل ان اظل تحت مرتبة احجاب فيكون ظل اظل بقيام
 المجازي به وبتشابهه به دليل الى رب الك مبدء وظل في الغاية
 مبدء فاعطاب يشير الى ان المخاطب ظله فخرقة ذي ظل القاطن
 بظل ظل الذي يتضمن الوجودات والذي قلزم بالمرجوريات
 يتضمن المسوبات والذي هو ماخذ لغيره وان كان المخاطب عالما
 فالاستفهام مثبت ثبت لا يصيد باختلاف حال بعض مسنده
 ش اي السامع ولكن الاستدلال لغير المخاطب كما في قوله تعالى
 عليه دليلا في وجه تشبيه من شئ للقبض من مقاصد نظرية الاستدلال

نزلت فيه من اى نطل من يعلمها الله تعالى بصوابها فالقبض
وقت البحث بمعنى الجمع في موافق القياسه ولكن قبض ليس منظر
ذا الجمع ونقته فالترجم لمعنى نطل قبضاً حقيقى يتضمن نطل ففى
احوال الحاجة الى تاويل لنظم متعلق الى بالنطل والنطل بالاسفار الذى
هو شئى متوسط بين صور خالص وظلمة خالصه والروية بروية العين
كما قيل من اى التاويل النظر فى تفاسير الالوية الكريمة فان الاسفار
ليس نطل اذ لا ذو نطل له وليس من لول الوجود بالشمس لفقدان بقدر
بينها بل هو مفقود بوجودها والمعرفة شئى بدسى الحاجة الى غيره اذ هو
يعرف بنفسه ولكن يتايز بغيره الا المعرفة نظرى ^{بعضا} بالاجماعية من اى
حاجة الى غير المعرفة شئى نظرى بواسطة الاجماعية حتى حجة المعرفة هم
وجود الاسفار بدسى قانم بنفسه من فليس قطريا ومنته عام ففهم
بنفسه وهو من اى قبل طلوع الشمس من فلا يحتاج الى دليل
فى معرفة كماله بل هو راد لا يكون يدركه لولا من به فلا يصح
احصل ان معرفة شئى بغيره اذ البدسى لا يحتاج فى معرفته الى
غيره ولا نظرى يحتاج فى معرفته الى غيره بالاجماعية والعند قانم

فما حصل ان لا يكون معصرة الاسفار بدلالة الشمس ثم وجود المد وال
 نظري في حال دوران دلاله اليه فلهذا ان الاسفار وجوده نظري
 وليس كذا كما ذكره والده تعالى اعلم بالصواب اللهم صل وسلم على محمد
 النبي نورك وعلى انواره كما تحبه وترضاه وشفعه فينا وترحمنا به
 ذكر كيفية تفسير المكرمة وان من شئ الاليج سجده
 ولكن لا تفقهون تسبيحهم الاله
 بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونفعل على رسوله محمد ونشفعه وعلى اله وصحبه
 واتبائهم جميعين قال سبحانه وان من شئ الاليج سجده ولكن لا تفقهون
 تسبيحهم الاله اي يسبح بحمده تعالى بافعاله تعالى بدلاله متفول من
 خيره وشروا لا فحال من مباد المعقر الى ما فوقه اعلم ان من الاليج
 متضمن الموجودات وهو مقصود الايمان الذي بعث الانبياء عليه
 على نبينا وعليهم الصلوة والسلام فهو مشترك وصفي ومتضمن المباد
 متضمن الموجودات وهو ليس مقصود الايمان الذي بعث الانبياء
 عليه صلى نبينا وعليهم الصلوة والسلام فهو مشترك وصفي متضمن الاليج

متضمن الموجودات ما يخص و تترتب عليه الحكم المخصص من كمالها
 والجن والملائكة ثم يخص بالشيء متضمن المسوبات منزها بالموجودات
 ما يخص و تترتب عليه الحكم المخصص من كمالها من والجن والملائكة
 وان لم يفرق بينهما لم يثبت الحكم المخصص فجاز خلود موسى في النار
 و خلود كافري الجنة لعدم الاستحقاق للحكم المخصص ولو لم كذا و غيره
 الى ما فسرته قوله تعالى ألم تر ان الله سبحانه من في السموات ومن
 في الارض والشمس والقمر والنجوم والحيوان والنبات والاشجار والاداب الاية
 فالتفصيل بعد الاجمال لرفع احتمال ان يتجدد من كان اياه كالملائكة
 والجن والانس وان لا يتجدد من ليس اياه كالشمس والحيوان وغيرهما
 ولو تجددوا لفصل جميع الكثرة من متضمن موجودات وش الذعرم
 من متضمن مسوبات منزها بموجودات بماش عاتية بذى عقل
 غير ذى عقل ثم يخص به من متضمن موجودات او متضمن مسوبات
 منزها بموجودات ثم بالحكم المخصص من اى تفصيل الحكم المخصص بما
 يخص من الملائكة والجن والانس والشمس والحيوان وغيرهم ومن
 جميع الكثرة متضمن مسوبات منزها بموجودات او متضمن مسوبات

والشماكل سجدة المدهم واخرون الالهة فمن التبسيع حال وفيه حالات
 ومقالي وفيه مقالات وبالغنى يكون حمده خاصا بافراد شئ نظرا
 الى شهو الافراد من منشأهم وتصل الى غير منشأهم منشأهم وخطاب
 خاص اذ يفقه البعض فعلى تغليب فمقالاتهم بالتبسيع شئ آخر وبغير التبسيع
 شئ آخر كما كانت بالنسبة وصحابة واتباعه صلى الله تعالى عليه وسلم
 وسلم والله تعالى اعلم بصوابهم صل وسلم على محمد النبي نورك و
 على انواره كما تحبه وترضاه وشفعه فينا وترزنا به
 وذكر كيفية تفسير آية كريمة انا عرضنا الامانة على السموات والارض
 والبحال فامرين ان يحملنها وشفقن بيها وحملا الانسان ط
 انه كان ظلوما جهولا لا يعذب الله المشافقين المناقات
 والمشيرين المشركين كما وثقوب الله على المؤمنين والمؤمنات و
 كان الله عفورا رحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستعينه ونسئله على رسوله محمد ونستشفه وعلى آله وصحبه
 واتباعه جميعين قال الله تعالى انا عرضنا الامانة على السموات والارض

واجبال قاضین ان یحکمینها و یفقهن منها و حکما الانسان ان کان
 ظاهرا و جوهلا لایعذب الله المنافقین المنافقات و المشرکین المشرکات
 و یتوب الله علی المؤمنین المؤمنات و کان الله غفورا رحیما باید دانست
 اما الله بدلالة الف و لام استخراق با انواع شش تعریف نوع در ذکر
 کیفیتة الاصول و حاصل ذکر نوع توان یافت هم متخالف و صنف یا
 عمده و یعنی یقینین معروفة توحید الله تعالی و معبودیه اوست تعالی و محبة
 و معبودیه برای اوست تعالی و وجود عالم از مکلف و غیر مکلف متضمن
 موجودات واجب است یا متضمن مسلوبات واجب یا شامل موجودات
 و مسلوبات غیر متعارض شش معروفة موجودات و مسلوبات در
 ذکر کیفیتة العلم و المعرفة توان یافت هم و انسان مکلف است با
 الف و لام استخراق با انواع متخالف و صنف پس ظلم و جهول که
 در بعضی اوست بمنا سببه حاش متخالف یعنی خاص شش متضمن
 موجودات یا مسلوبات یا شامل موجودات و مسلوبات غیر متعارض
 چنانکه انسان است هم است و ترتب احکام خاص متخالف که حاصل
 متخالف و نه انواع و متخالف یعنی خاص که است خواهد شد

چنانکه نظم شریفی پس بعد باریک الفیض المناقبات و المشرکون
 و المشرکات و توبیخات فی التوفیق المومنات هم مشیر انهم من
 اسخه در بیان مانت و انسان ظلم و جهول گفته اند هم است
 پس تفسیر که چنین باشد تحقیق ظاهر کردیم این است که اگر آسمانها
 و آسمانیات زمین زمینیان و کوهها و کوهیان نیاید بلکه راجع است
 این مانتها پس انکار کردند از اجابت آنها و رسیدند از آنها بجهل
 معترفه و جنبه آنها بجهل جامعیه بطلیه بجهل موجودات واجبیه
 که مانتها برستند و اجابتها مانتها است نه از استخبار و اجابت کرد
 آن مانت از انسان تحقیق او ظلم و جهول است و از حاصل بیافزاید
 اشارت است بلکه آن مانت بطلیه است و اجابتها مانتها است
 و است که از انسان ظلم و جهول مانتها اند که کافر و مشرک
 معترفه و مشرک اند که کافر و مشرک ظاهرند و انهم من مشرک و مشرک
 من مشرک و مشرک هم جامعیه بطلیه اند از استیضاح موجودات
 و اجابتها مانتها است و اجابتها مانتها است و اجابتها مانتها است
 که مانتها مانتها راجع است به مشرک و مشرک و مشرک و مشرک

که مسلوبات واجبه است پس میخا ظلوم و جهول معنی خاص آنکه ظالم
 باختیار کفر و شرک است در قرآن مجید است ان الشرك عظیم الاثم
 فما للظالمین من نصیر ^{در مورد اهل} هم و عابِل از کیفیت شرافت مانتها وقت
 خدا بها و تواند شد که ظلوم از ظلمه باشد پس چنین است که بظلمه کفر و شرک
 رسیده است در قرآن مجید است یخرجهم من الظلمات الى النور
 و سبب عرض امانت تمام حجت بود بر آن که خداوند تعالی منافقان
 و مشرکان را و بشناسد سبب عذاب است که تبدیل اجابت امانت است
 باختیار کفر و شرک هم بر رفع تعذر است بعضی امانت هم در جمیع
 کند الله تعالی بر مومنان بحضرت و رحمت و اوسجانه غفور و رحیم است
 باید نیست عجز از انسان ظلوم و جهول مومنان بعضی شان عاصیانند
 غفر الله لهم و انهم مومن حقیقی اند با اجابت مانتها صدقاً که مقصود
 بجا آوردن حق اجابت امانت بر بناسبت استعدا دشان بوجوب دل از
 موجودات و مسلوبات غیر متعارض و نمود پس میخا ظلوم و جهول
 معنی خاص آنکه ظالم باختیار غصب است در قرآن مجید است
 فمنهم ظلمة النفس هم و غافل از شرف سجا آوردن حق اجابت

امانت و خدای نافرمانی و تواند شد که ظلم از ظلمت باشد پس مستثنی آنکه
 بظلمت عصیان سجده و مغفرت بطی بالشان در دنیا بر سعادت ایمان
 بخله اصل شان که موجودات مل سلوبات غیر متعارض است و بعضی شان
 مستقیانند آنان انبیاء و اولیای آسمان هستند انبیاء مستند علی بن ابی طالب علیه السلام
 و السلام و آنهمه مومنین حقین هستند با حاجت مانده ها که بجا آمد حق اجابت
 امانت برسانند استعدادشان بر جو و تفضیلی از موجودات پس در حق ظلم
 و جهول معنی خاص آنکه ظلم بر نفس خود کرد و باختیار تشنه نیاید است
 حق که مشار از لفظ صفاست هم در بجا آوردن حق اجابت امانت و
 تواند شد که ظلم از ظلمت باشد پس مستثنی آنکه عارف حق بر جو و تفضیلی
 رسیدن از جهل کفیه و کینه ذات و صفات استعدا حق من در حق امانت
 لایزال که لا اجبار هم و حکمت در امانتها و حجت بطی بالشان در حق
 سعادت بخله اصل شان که موجودات است باید دانست که برسانند
 و بشکر کردن المومنین الف و لام متضار با انواع متخالف در حق است
 رتبه ایم ذکر منافقان و مشرکان و مشرکان و عصیان و شارت بران
 که نزول این آیه کریمه بجهت کفیه ایشان است و الله تعالی اعلم بالصواب

و تفریق ثببات ثابت قطعی که عذاب کفار و مغفرت فجار و رحمة ابرار
 است مکرر و شده مکرر اختلافی که تحقیق نرسیده آری مستفهم بداند که اگر
 الف لام متخالف با عهد و برائت و انسان متخالف بمعنی خاص مظلوم و
 بدم و چنانکه مذکور شد گرفته شود اجتماع تفصیلین بمعنی موجود و مملو با
 متعارض وجود واحد خواهد شد و ترتب حکام خاص متخالف که حاصل
 بتخالف صفات فروع و متخالف بمعنی خاص است با شترک عام فیهما
 باطل است و و آری و متخالف بمعنی لگرو که ذکرش عیب است یا وجهی
 معلوم که دالالتی بر آن گنج و متخالف لام بهم شده است ش
 من بعد فتنی دیگر تفصیل اجمال سابق بر آن مستفهم است م
 و آری و انسان مظلوم و جهول منافقان و مشرکان و مومنان
 و عساکر استند با شارت تعلق لعیذاب هم و قیوب هم نه انبیاء و اولیاء
 علی نبیاء علیهم الصلوٰة و السلام تکلیف که انبیاء و اولیاء علی نبیاء و
 الصلوٰة و السلام خیر المرسلین و خیر اعیانین هستند و دالالتی بر این است
 گنج و مظلوم و جهول بمعنی غیر متخالف بمعنی خاص منسوب بکفار و
 فجار هم خواهد شد و حکم خاص باطل ش اعنی مظلوم و جهول

بمعنی متخالف بمعنی خاص که صفت انبیاء و اولیاء است علی نبیاء و علیهم
 الصلوة و السلام در معنی غیر متخالف بمعنی خاص کفار و فجار هم واقع شود
 و حکم خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوة و السلام و کفار و فجار
 باطل گردد و اگر انبیاء و اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوة و السلام
 مراد هستند غیر از ای منافقان و مشرکان و مؤمنین عاصیان
 هم و لاتی برین استثنای کجا و ظلم و جهول بمعنی غیر متخالف
 خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوة و السلام هم
 خواهد شد و حکم خاص باطل می شود یعنی ظلم و جهول بمعنی
 متخالف بمعنی خاص صفت کفار و فجار است در معنی غیر متخالف
 بمعنی خاص بانبیاء و اولیاء هم واقع شود علی نبیاء و علیهم الصلوة
 و السلام و حکم خاص منسوب بانبیاء و اولیاء علی نبیاء و علیهم الصلوة
 و السلام و کفار و فجار باطل گردد و هم و اتفاق بی حمل امانه صحه
 نیز بر دونه عرض امانه اتمام حجت باشد و نه نفاق سبب عذاب
 و نه ایمان سبب مغفرت و رحمة و ربط بعذاب و توب عیوض
 و عموم استغراق منافقین و مشرکین و یهودین مهمل و بر غیر استغراق

والله اعلم بالصواب و بر فضولی متعصب جواب
 ازین مختصر توان گفت ایستاده و اما باید و تدبیر و فصاحت و با غایت
 که عینه که از اعجاز است و در کلام در دست نه تعصب و با فضل و الا الفایز
 الذین یفقدون عهد بعد من بعد میثاقه ش ازین میثاق بعد عا
 کریمه انا عرضنا الامانة انما نرجو انما یستوان یا م اللهم صل وسلم علی محمد
 نورک و علی النواره کما تحبه و ترضاه و شفقه فینا و ترجمناه
 ذکر کیفیت تفسیر الحدیث الشریف یا سر سر یا نور نور
 یا خزان معرفتی اذیت ملکی علیک یا محمد من لدن
 العرش الی تحت ارضین کلهم یطیبون رضا و انا
 اطلب ضایتک یا محمد

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله المستعین و نصلى على رسول الله و نستشفعه و على اله و صحبه
 و اتباعه اجمعین قال صلى الله تعالى علیه و علی آله و سلم عن الله تعالى
 یا سر سر یا نور نور یا خزان معرفتی اذیت ملکی علیک یا محمد
 من لدن العرش الی تحت ارضین کلهم یطیبون رضا و انا اطلب

رضاك يا محمد احمد حيث اعلم ان ذات الله تعالى موجود في
 صفاتها فصفاتها الى مرتبة تجلياته سرًا وتجلي الصفات لاجل
 نفسه وتعلقها التزاميا من كيفية تتضمن الالزام المذكورة في
 ذكر كيفية الاصول في اصل ذكر كيفية الالتزام هم الذي يظهر في
 الحقوق على شبهة يمنع من ذات الله تعالى وصفاتها سرًا فاقوله
 مقتضى في الحديث الشريف قاضاة السر الى السر في بانية
 تضمنه بقبام مجازي واضافة السر الى الحكم لامي بانواع
 بقبام تحقيق فخص خطاب اخر يا نور نوري بانواعين المذكورين
 تبرر مما هو تعلق التزاميا فالسر الذي من نوع الله تعالى في
 مجازي محمد صلى الله عليه وآله وسلم على الاله الخطيب المسمى
 فخص خطاب اخر يا خائن بعرفتي بطوره من وجهه تعالى فاعلم ان
 محمد اسلم سر وجود صفاته صفاته سر فالكذبة كوله الله ثم سره
 مقصود له فلهذا سمي خائن عرفني فالكذبة سمي اسلم سره
 الكلمات التي في نفسه الكمية التي مقصودته في ظهورها على
 تلك التي لا يعلمها الا هو فخرها في سر سر يا فخره اذا عرف

گفت الکرمه حضرت من الفار لتعقیب متصل هم منها سر سر و الله
 و لعل قدیم و بدان من سران اعرف معبودم فاعلم فحاطب ابابکر
 افدیت علی صلیک ایستک غیر صلعم فی توسعه صلعم من صلعم فحاطب
 مقصود مقصود الا صلعم کما فی الحدیث الشریف یا محمد انا و اولادنا و اولادنا
 سواک لا احبک فحاطب بختاب آخر یا محمد من لدن العرش الی تحت
 الصنین کما هم یطلبون رضا و انا اطلب رضاک یا محمد صلعم ان رضاه
 الله تعالی کانه نور رضا محمد صلعم با اتحاد مجاز بینما ظهور اقصینا
 و رضا محمد صلعم کانه نور رضا الله تعالی فی مرتبه التي تجر فی سر
 و جود نور و جود نور فی قاع علم ان الصفات اسبغیه الله تعالی
 نقدا المنزاسیا فی غیر مقصوده فی ذکر اتحاد و اولاد من فی راسه کما
 اتحاد و مجاز یاش هذا وقع زعم زاعم الذریه علی ابابکر فی نور
 اول ابیرضا فی ذکر کیفیت تخلف نور محمد صلعم هم من لم یصل الی
 الحدیث الشریف فلیسک و لا ین من المحدثین و لیاات بخبرنا
 السلام صلعم علی محمد البنی نورک علی و اولاده کما تحبه و ترضاه و شفقه
 فیما و ترجمه نامه

الان كبرك فضال لما يريد واما الذي بعد و انتم تحبوا خالدين فيها و اما استقامت الكثرة و الا انما لما اشار ربك

وذكر كيف تفسر الآية الكريمة فاما الذين شقوا ففي النالهم
 فيها زفير و شقيق خالدين فيها و اما استقامت السموات و الارض
 الا ما اشار ربك فعال لما يريد و اما الذين سجدوا ففي الجنة
 خالدين فيها و اما استقامت السموات و الارض الا ما اشار ربك
 عطف از غير محذو و ذه في اختلاف الله في السبل
 الى صحت و ما فصل اليها في الاستقامت

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله و نستعينه و نصل على رسوله محمد و نستشفق على آله و اصحابه و آلهم
 اجمعين قوله سبحانه فاما الذين شقوا ففي النالهم فيها زفير و شقيق
 فيها و اما استقامت السموات و الارض الا ما اشار ربك عطف از غير محذو و ذه الكلام
 في اختلاف الاله فصل الى صحت و ما فصل اليها في الاستقامت اعلم
 في النار و في الجنة متعلقا يدخلون مقعد غير و تابع متعلقا بغيره
 من اى شقوا و سعد و ام اذ هو شامل المبتدئ فان يتعلق بغيره
 الكلام المضيد و بعد من اى خالدين م اذ هو حال لعامة

في انجرالى المبتدئ وتبليغه قتها تامل فيها ما دامت السموة والارض
 وجاهد اتمان في النار والجنة بوجود ^{الذات} الذي ^{لا} يفسد بعد فناها فتاكسبه
 للخلود على محاورة وان يرد السموة والارض في الدنيا بطل ^{الخلود} ^{الجنة}
 لا الاستدراك من يدخلون للاستثنائية على صلهاش كما ذكر
 في كيفية الاصول في اصل كيفية الاستثنائية والاستدراك ^م وما
 ظرفية وقفاش كما اولى لم نعلم ما يتدكر فيه من كرم فبا محال ^م
 الى اشار بمعنى مصدر فتجاصد لكن لا يدخلون في النار وفي الجنة
 الى وقت مشية الرب اى محتاجون بمشية الرب في الدخول
 ومن وراثة ثبت ان دخول النار والجنة متفاوت زمانا على تفاوت
 عمل فيا دل الاستثنائية لبعض الضرورة صحة فتجاصد الا لا يخل
 بعضهم قدر وقت مشية الرب ويا دل الاستدراك لبعض الضرورة
 صحة فتجاصد لكن يدخل بعضهم وقت مشية الرب فاعلم ان كان
 الا لاستثنائية من جالدين كما قالوا اقتشويش في عدم خلودهم ومن
 في الجنة وفي عدم خلودهم في النار خلاف الثابت المجمع عليه
 ونكرم ان يكون من خاصا الذي عقل الذي يستحق للجنة وليس

في مقام ما عا من ذي عقل غير ذي عقل الذي لا يستحق النجبة
 والنار فلا يصح العموم في دخول النجبة والنار في محل الكلام من
 الذي في كنفية الذين يتقوا أو سعيدوا هم الا الذي مخصوص من
 بذى عقل بالكلام من هذا افا للعموم وان كان الاستثناء من خالدين
 متعلقة بهم فيها غير متيقن كما قيل لا يصح اذ بها صفتان للخالدين
 فيها ولا يكون خالدين فيها الا لها خاصا تامل في نظم الشريف
 على النحو وان كان من الاستثناء من خالدين هم متعلقة بالذين
 بالانبياء كما قيل فمخرجهم من النار قد خوله في النجبة سلمنا
 ان لا يصح استثناء الذي في واما الذين سعيدوا ان لا يصح خروج
 السعيد من النجبة فلا دخوله في النار ومنه من اي الاستثناء من
 خالدين فاعلا كان او بقولا هم عطا غير محذور من فاعلا كان
 او بقولا هم فاعلا الاستثناء وان كان من الاستثناء من خالدين
 هم متعلقة بموقف الموقف كما قيل تفيد المستثنى على المستثنى
 ولا يصح تقديمه فما لا يستقيم المعنى به استثناء من خالدين المستثنى
 المستثنى من المستثنى المستثنى المستثنى المستثنى المستثنى

ذکر کفایت تفسیر حدیث شریف لیغان علی قلبی انی لا استغفر
الله فی الیوم مائتة مرة رواه مسلم و مشکوٰۃ باب الاستغفار

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمد الله و نشکوه و نصلی علی رسولہ محمد و نستشفعہ علی آلہ و صحابہ اتباعہ اجمعین
قوله صلی الله تعالیٰ علیہ و علی آلہ و سلم لیغان علی قلبی و انی لا استغفر الله
فی الیوم مائتة مرة ترجمہ حجاب کردہ میشود و بردلم و آئینہ استغفار میکنم
درین روز صد مرتبہ و در مقصد این حدیث شریف اختلاف است گفته شد
برگاہ آنحضرت صلی الله تعالیٰ علیہ و علی آلہ و سلم عین ات الله تعالیٰ است عزیز
چه جا است فقط در پنج سی است ظاہر بخلاف عقیدہ و نظم شریف
گفته شد در ترقی رتبی و اولی در حکم حجاب میشود فقط این را از سالکان
طریق کشف و شهودند و لاکن برین نظر نیست باینکہ ترقی بر بزرگ در معرفت
الله تعالیٰ در حال انبیاء علی نبیاء و علیہم السلام کہ لازم نقص نیست
نار و است ہیما علم انبیاء و علم در معرفت الله تعالیٰ بی تمییز است بنا برین
کمال نشان نبوت و لاخره خیر کمال من الاولی بہ عام در مراتب حضرت
است نہ مخصوص بعد و دلالتش این کہ میبایست تفسیر کرد گفته شد بجا

مدعی است که باین کریمیه استدلالی برترقی دارد م
 در ذات بحث بسبب عدم امتیازش در حکم حجاب است فقط در آن نظریست
 باینکه استغراق در ذات بحث بی لایزال از حادث و از اوصاف قدیمیه صحیح نیست
 پس تا موجود دالات حجاب نتواند و بعد قطع دلائل حاله باطله است ^{فکلیف}
 الحجاب بالاسه تفراق و گفته شد حجاب بقتل حادث بافتراق دالات
 از حادث و از اوصاف قدیمیه است فقط در این نظریست باینکه حجاب
 صحیح در معرفه الله تعالی به بقا و دلائل از حادث و از اوصاف قدیمیه
 است و آنحضرت صلی الله تعالی علیه و آله وسلم بهره در کمال معرفت صحیح
 بی تدیج است بنا بر این ثبوت فکلیف الحجاب گفته شد که رجوع به
 بنا بر گفته و آنچه لازم نبوده است حجاب است از مرتبه تفرد و رب اگر چه از
 مرضیات الله تعالی است پس استغفار است از حجاب فقط در
 انانیت چنین است پس یعنی جمیع مخلوق حجاب از تفرد و رب است
 مگر همین دانند و پس درین هم نظریست باینکه قلب شرف منزه است
 رب العالمین رجوع به مخلوق از مرتبه تفرد و رب حجاب نیارد این از
 آن دانند که معارف حقیقه محمد صلی الله علیه و آله با تطبیق کلی نظرش عیان با کمال

رب العالمین باشد همانا ما سوارا شدیم تعالی در بحر محال بالکمال رب العالمین
 بانا که قطره است بل کمتر از آنکه دانی در حقیقه جاسمه محمد صلم هم چنانست
 و آن حقیقه جاسمه محمد صلم با متعلقا بقیام حق و مجاز بحقیقه خودش
 اینهاست فکیف احجاب و از حال ناقصانست که بر جمع سخن احجاب
 از قطره در برابر نماید پس ناقص باین سخن بسد و نیز باید دانست
 که این چنین وصف آن را شد تعالی صلم از تشابهات است پس
 است که این چنین احواله بعلم حضرت نبی مکرم صلم نمایم نه قیاس بحاله
 نفوس خود که تدریج لازم اوست بنابر نقصان استعداد و هم احتمال
 ضلالت منقطع دلالت و نیز ظاهراست که فاعل لیغان هم مفعول
 ثانیست که سبب احجاب است نامذکور است پس حکم صریح محقق و مخصوص
 است افعالی مفعول ثانی م نتواند شد و الله تعالی اعلم بالصواب
 و همچنین روح انحضرت صلی الله تعالی علیه علی آله وسلم در حالت نماز از
 تشابهات است مثل بدلانی که در تفسیر این حدیث شریف گفتند
 اللهم صل علی محمد و آل محمد و علی انوار کما تحبه و رضاه و شرفه و جلاله
 و کبریه تفسیر الذی یک حقیرم و تسلیک فی الساجدین

بسم الله الرحمن الرحيم
نحمد الله ونستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفی علی آلہ وصحبہ
واتباعہ جمعین فی سجدہ ہرجوا الذی یجکبک فی قفسہم فتجکبک فی الساجدین
ترجہ کیکہ نگاہ سیدار و تراوت قیام آید و تو عالم شود و شکا و شکر از لایق
در صاحبان از صاحب ساجد عالم روح من کما قال صاحب یک سجدہ
الایم بعضہ عاتقہ و سجدہ عاتقہ عاتقہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ
عشیرتک لا ادرین و خفین خاک من استجک من المیزین فان استجک فقل انی
بر منی انعم و قد قل علی الغریز الیم الذی اخ جلال کیکہ منیدش از اندازش از
کینہ از ان انیاست بوسان و نای فرمانی از میان بایست و از اعمال شایسته
که ازین حق و قدر رسانند و توکل کن بر خدا غالب بریم انکه نگاه سیدار و تراوت
عالم شود و ازین سجدہ بخیر از نگاه سجدہ نقلی از عالم روح و سجدہ سجدہ سجدہ
خون و از این سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ
من بیکه و ازین سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ
ما شکرش کافی قول تعالی لا تنفی عنی نعمتی انما انعمت علی من یشاء و یشاء
خبر و صاحب سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ سجدہ

[illegible]

مثل احوالات خطاب متصل بی ام بدالات نصبش پس مفعول است
 بر تقوم مجرور محذوف مفعول فیه مفعول محذوف نشود مفعول فیه مفعول فی الساجدین
 مصلحتین تعلق با اگر چه مجرور بنا بر در شرب چنانکه در نفس کسیر است مستلزم
 افادت منفی مفعول فیه یکا مابرا فاعل تعلق پس از تعلق روح محذوف مفعول در ساجدین
 که بنوع فارغ از عالم شهید و در آن حال مستقبل شهیدیت فارغ از حال در
 که لازم وجودش است شرب چه روح مضاعف فارغ از عالم شهیدیت که محل در آن
 حال مستقبل شهیدیت تغذیه جو در روح اگر چه فارغ از مکان زمان شهیدیت
 لاکن بی شبهه جو دیت باحال کمالی مستقبل خلاف مانع عالم شهیدیت هم
 فی الساجدین هم متعلق تقوم بنا بر عدم محقق حاصل غیر شامل
 تعلق مفعول غیر شامل مفعول فیه تمام و لازم تبعاً شرب مفعول فی الساجدین
 بسبب حاصل غیر شامل مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول
 در احوال مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول
 بنا بر تبعاً لفظ و تالیف مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول
 تبعاً لفظی بحال غیر شامل مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول مفعول
 معنوی معنی تمام مع الساجدین و تعلق فی الساجدین آرد هم پس استحقاق سبب

در حال تحت فعلی معنوی فی الساجدین تعجب غیر متبادر است لفظاً و معنی
 با فایده خصوصاً محصنه عامه حاجت احتیاج این چه تعجبی است با لفظی معنوی باز که
 فایده که در حقیقت تعجب و اباء و الالباب بل اقرب لفظاً و معنا صیغه تعجب مفعول فی زمانه
 برای مفعول متصل می است و الساجدین مفعول فی زمانه یا فاعل تعجب
 با فایده که در مکرر المراد صمیمه و اگر گرفته شود بری و تقوم مفعول حقیقی می می
 استادان م و تعجب معنی لازم می دیدن از حال بحالی تعجب فی الساجدین که
 مصلحتین بر و درین ضمن به تقوم و تعجب بیشتر مفعول است پس حاصل که
 مریز ترا وقت استادان و گردیدن از حال سجده با ساجدین مصلحتان
 درین و نظر است پس چه تعجب م تعجب بر مفعول فی زمانه برای مفعول متصل
 است و تعجب مفعول مفصل بری فی الساجدین م تعجب بر مفعول متصل
 هر دو مفعول به پس چنین تقدم عام شده و معارض خصوص فی الساجدین که
 شش متعارض م و اگر فی الساجدین ضمن م تعجب به تقوم هم برابر مریز می دارد
 رفع عموم و تعارض و اندر شد لیکن فی سیه مقابله حرمت است که این شش و اگر
 لفظاً از احتیاج تعجب م مفعول فی زمانه برای مفعول متصل بری است و فی الساجدین
 مفعول فی زمانه برای مفعول متصل تعجب م اعتبار ندارد و نیز حالتی غیر شامه

مفعول فيه زبانی شمر غیر شامل مفعول به منفصل م متابع لفظی آوردن نه تابه
مفعولی م مفعول معتنایه گردد و بیان بر دو مفعول به پس استحقاق مفعول
منفصل بنا بر حسب ای نادری می آید که میگوید تعلقی فی الساجدین به تقوم بخاطر
است نه به سبب آنکه منفی خود م قائم می شود فی الساجدین م صریحا باشد و آن باشد
از آنکه همین تم مفعول فيه زبانی است مفعول تشبیل بر بی را و فی الساجدین
مفعول معنی حاصل تقوم پس شامل باشد مفعول فيه زبانی را و تسلط عام باشد
ش چنانکه تقوم بعد م تعلقی فی الساجدین عام باشد با معنای م و تعلقی
مفعول نیز تقاضای تعلقی فی الساجدین است پس فی الساجدین متنازع فيه
باشد میان مفعول فيه زبانی و مفعول به پس استحقاق تعلقی مفعول باشد
بنابر این در کلام و فربه مفعول فيه زبانی بنا بر تفسیرش در کلام و بعد از حاکم
غیر شامل مفعول به یعنی نقب غیر شامل مفعول فيه زبانی م مانع مفعول
فی الساجدین ش که مفعول معنی است م به تقوم ش که مفعول فيه زبانی است
بدون چنین م زیرا که عامل غیر شامل متابع لفظی معنوی آوردن متنازع یا
تعارض نیز اثر آورد و حکم متنازع و تعارضش که شده م بخلاف حاصل شامل
ش که متابع و متنازع بنا بر سبب شمول م و عطف تعلقی تقوم میگوید است

بنا بر رفع تعارض مذکورش ای عموم همین تقوم مخصوص فی الساجدین
 و ان صحت نیز بر بنا بر اختلاف مفعول و مفعولش معنایم و اختلاف
 نصب جرش لفظی است پس نازع رفع نشود و حکم مذکورش ای استحقاق
 فی الساجدین به تقبلم لازم گردد و اگر تقبلم مجرد گرفته شود بنا بر
 البتة عطف صحته نیز بر ملاک صیغه مضارع فصیح و ملین بود و بر موافقه بلاغته تقبلم
 ش نه مصد که خلاف فصاحت و بلاغته بام و نیز تغییر معنی با اختلاف قرأت
 خلاف اصل قرآن است و نیز مقصد خصوص عصمت عامه و ربط کلام سابق که
 مستفید عصمت عامه است ضائع نشود پس اصرار بر این ادش ای مراد ثانی
 هم و اعراض از ان مرادش ای مراد اول هم بکدام رو بسندین شود
 و اگر گرفته شود تقبلم معنی تسبیح ای دانیدن پس ساجدین مفعول نصبه لام
 خواهد یا نصبه ش نه نصبه هم و عموم قیام بجهان پس در حالیکه ش
 هم داخل صلوٰه است مفعول صلوٰه است و در حالیکه ش تقبلم خارج
 صلوٰه است فی الساجدین تعجیل بری با تقوم مستند افادت مضر
 مفعول محباط است اندک اعلم بالصواب ش تنبیه باید در صحت

برقرینه قوت دارد و مراد اول بهر حالت لغت بهر لغت بهر لغت بهر لغت
 بحالت هر صحت پذیرد نه بحالت نصب تفاوت است خیر نظم باشد پس اول
 دارد و مراد ثانی و فایده عصره نماید که مقتضای محل باشد بهر لغت بهر لغت
 اول است نه در مراد ثانی و فایده عصره نماید که مقتضای محل باشد بهر لغت
 اول است نه در مراد ثانی و مقتضای امر توکل و اینها علیهم السلام و مراد اول است
 و مراد ثانی و در مراد ثانی مستحق بیعی و تقویم نامی است که گفته معنی مجاز است
 امری عام بی فایده است بخلاف مراد اول که معنی معانی است و تقویم بهر لغت
 نموده معنی حقیقتش چون نظم قرآن مجید احتمالی بر مراد ثانی ندارد و اینها
 غیرش اگر چه از حدیث شریفی و سود مذکور است و اعلم بالاعتقاد
 اللهم صل وسلم علی محمد بنی نورک علی انوارک که توحید برضا و شفعه نبی از رحمت
 ذکر کیفیت مسائل متفرقه که از علم و عمل و عملی ثابت است
 بسم الله الرحمن الرحیم
 الحمد لله و نستعین به و نصلی علی رسول الله و نشتغل به و نصلی علی آل و صحابه و ائمه
 باید است و ثبوت تقیید معارف و آیات از نفس مولی الله تعالی و صحابه و ائمه
 دوست صلی الله تعالی علیه و علی آل و صحابه و ائمه و سلم در دهن کفایت بر آید

در بیان لغت

حدیث عن عائشة رضی اللہ تعالیٰ عنہا قالت قد مر زید بن جابر ثم المدينة ورسول الله صلى الله عليه وسلم
 في بيتي فاباه ففرع الباب فقام رسول الله صلى الله عليه وسلم عمره يومئذ نحو ثمانين سنة
 واهل داره عرياناً قبله لا بعدة فاعتنقه وقبله واهل التربة كذا في الحديث فاباه
 برؤسيت حضرت انس بن مالك رضي الله عنه فقبض عليه وارتد عنه شي من شئ قال قال
 رجل يا رسول الله الرجل سابعي اخاه او صديق اخي له قال لا قال فليترسه وبقبله
 قال لا قال فياخذ به يده يصاحبه قال نعم رواه الترمذي كذا في الحديث فاباه
 تعارض واقع شد ورجوز تقبيل و التزم ببار شد حضرت عائشة و حضرت
 انس رضي الله تعالى عنهما و ابن فضال مخصوص حضرت صلى الله تعالى عليه وآله
 وسلم ننوا شد چه در افعال صحابه رضي الله تعالى عنهم نیز یافته شد چنانچه
 مرویست قبل النبي صلى الله عليه وسلم فارابی بکر بن عبد منافقه حين قبيل عليه
 و افاق مع رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال علي تقبيل فارابی بکر فقال
 عليه وسلم يا ابا الحسن منزلة ابي بکر عندي كمنزلة علي عند ابي محمد كمنزلة ابي
 عند ابي في الرقة وشفقة ازینجا است که بوسه من سر جاز است پس
 در مقابل ثابت شد که افضل آنحضرت صلعم و صحابه رضي الله تعالى عنهم هم
 ماول شود بآنچه رفع تعارض شود ثابت در صحابه و زوجه بنی ثابت و از

و جایز شود و بجز غیر معقول پس اول ^{بسته} بسته با آنچه از قول فقها در شراح دیده
 واضح است یعنی تقبیل و التزام محرم منعی عنه است نه غیر شرعی چنانکه بوسه و من
 طفل اگر چه از غیر باشد خست ^{بسته} بسته شد بوسه بر بدن طفل بسته است و گفته
 که بوسه بر پنجم نوع است بوسه دست بسته و بوسه ^{بسته} بسته و بوسه ^{بسته} بسته
 یعنی بوسه ^{بسته} بسته و بوسه ^{بسته} بسته و بوسه ^{بسته} بسته و بوسه ^{بسته} بسته و بوسه ^{بسته} بسته
 و بوسه ^{بسته} بسته یعنی مسلمان بوسه خواهر بر پیشانی برادر از
 و بوسه ^{بسته} بسته بر غیر زن و شوهر حرام است هم این بنا سبب حال اعتبار جز
 در نفس و ثبوت التزام و تقبیل رفع شود باید است که فعل تقبیل و ^{بسته} بسته
 میان فاعل و مفعول پس نشسته بفاصل جنسی نیست لکن این نشسته
 بمفعول حلال بوجه خاص باشد یا حرام بوجه خاص بر غیر از آنچه حرام
 حلال است پس اگر گاه بوسه غیر محرم بعموم مفعول معموم وجه خاص که از آن
 و آثار ثابت است در بیان مفعول معموم وجه خاص و آثار ثابت است
 حضرت صلوات الله علیه و آله و غیر هم در بسیار است که نه از بوجه کلیت
 شده نماید معنی و خصوص مفعول وجه خاص نتواند شد ^{بسته} بسته
 بوسه است و با و سر و لب و بدن و دیگر آثار و شعار و دیگر آثار ^{بسته} بسته

جائز است بر شیخ خواندند بنا بر این که بر شیخ مسلم منع بخصوص خواندند
 هم و در وهله مارا تیه عریانا قبله و لا بعد و سخن در از است تا آنکه همین صحت نیز
 مؤثره تاویل کرده شود در حالت التزام پس اینجا است که مخالفه عریانان
 هم جائز است اگر چه مجرم نباشد و مخالفه عریان مجرمان مکروه پس گفتن خیر
 است باید دهنست و خود صلی الله علیه و آله وسلم خالطوا الناس باطلا هم
 و خالقوا هم فی اعمالهم رواه ابن عباس که کنوز الخفایق فی حدیث خیر الخلائق
 به از دهنست خمیدن یا کرام کسانی که رسم کرام ایشانست جائز است پس
 در خمیدن عام خواندند مگر اصل رسم اهل عرب بشک و ایشان رسم کرام
 خمیدن نیست هم و نیز باید دهنست که اگر انحراف مطلقا حرام گفته شود بهتر
 که از این جام نصیبتی آشفته باشد و اگر بعضا حرام گفته شود و چه حاضر
 که جز آن حرام خواندند و وطن حرام و فعل موسن صحت نیز بر دهنست ازین
 انحراف که وقت سلام واقع شود جز بر رسم کرام توان منهد و آن جائز است
 باید دهنست که بنا بر رسم عرب ک انحراف نیست و انداز مسلم ترک انحراف بنا
 بر رسم اگر پیش از آن ترک سنته بنا بر تحریر از حرام است علیه الفتو و از قواعد
 است کل ما یخیر الی الحرام حرام از اینجا است که تلاوت در آن مجرب اگر چه سنت

لیکن در وقت تازی سلم حرام است شش چنین مسائل اجنبی ترک شده باین ترتیب
 از این امر مسلم در فقه مبنیان یافتیم و فقهای سنی اخبار را کرده فرموده اند نه حرام
 شش در فتاوی نهیه است الاخبار للسلطان غیره کرده مکره الاخبار عند الحاجة
 هم و اختیار کرده او بمقابل اختیار حرام و الله اعلم بالصواب و اخبار
 در دیار هند رسم ادب اگر است ترکش محمول خلاف ادب اگر است باید داشت
 چنانکه علماء از تقبیل حجر ابو تقبیل بن معظم استنباط فرموده اند مش قال ابو
 استنبط بعضهم من مشرو عیة تقبیل حجر الاسود جواز تقبیل من شیء من
 من آدمی غیره هم از طواف و الزام اعبیه و حجت است از جانب او
 طواف و الزام معظم و حجت است از جانب مستنبط میشود و الله اعلم
 اعلم بالصواب و نیز حجت فقهی در افعال از صدای سلف و خلفیافته
 شش حجت فقهی بحال لغیب جانب حضرت غوث اعظم محمد عبدالقادر
 مجتهد سبحان در جهت الامر از مذکور است و حضرت سید مرشد حجت
 فقهی خود از جانب حضرت مرشد خود شش بیان سفیر مود رضی الله تعالی
 عنهم و باید دانست که حجت فقهی وقت و داع از بیت الله تعالی و محترم
 حضرت بنی الله تعالی علیه علی آله و سلم از سنه ثابت نشد

ازین سبب بعض علماء بر دعت مکرده فرمودند و بعض علماء بر جائز و توارث
 صلح بران فرمودند از اینست امام زبیری در تبیین الحقائق شرح کنز الدلائل در
 ادب باریت بیت الرب بجا آوردن استنزام و رجوع فقهی فرموده و نیز
 فقهی از جانب کار و منکر را مکار و فی المستخلص الحقائق ثم قال و اینچنین
 یغیرت و هو شی در آه و وجهه الی البیت و ملا علی در مسکن طرابلسی جائز
 و توارث صلح بران نقل نموده م باید دانست تقبیل و معانقه و طواف
 باموسن رجعت فقهی از جانب او که بر بط ظلمت بانوار الله تعالی و رسول
 الله تعالی صلی الله علیه و آله و سلم در شعار است مش چنانکه در
 ذکر کیفیت اشتراک بنفی بالله سبحانه و در ذکر کیفیت اعلم و معرفه مذکور است
 تفاوت مراتب است مش ای تقبیل و غیره که مذکور شد م بنا بر معرفه و نیست
 عارف مقبیل و معانق و طواف و راجع در معرفه مقبیل و معانق و طواف
 و مرجع عند از اینست تقبیل و معانقه و طواف باموسن رجعت فقهی
 از جانب تقبیل و معانقه و طواف الله تعالی است رجعت فقهی از جانب
 او و تعالی همه بعد از تعالی و از اینست که تقبیل و معانقه و طواف باموسن
 و رجعت فقهی از جانب تقبیل و معانقه و طواف رسول الله تعالی است

تسلی الله تعالی بحیه و علی الله وسلم و حجتی بر من است و من است و من است
 همه تعظیماً صلعم و المومنین تعظیم من است و تعظیم الله تعالی است از هر طرف
 نور الله تعالی من است و بنابر معرفت و نیت عارف و تعظیم شعائر الله تعالی من است
 القلوب هم پس اگر این معرفت و نیت اجمال کند با نیت و آیه که گفته شد
 از مرقه بار در ربط و ابلیت اعتساق و التزام با کعبه و مقصود تقبیل با حجر است
 من چنانکه در ذکر کیفیت صحیح اشتراک صوفی و سنی با کعبه و حجر است
 و ربط و ابلیت اعتساق مذکور است و در حدیث مشرف است که صحابه
 و تقبیل با حجر است و مقصود تقبیل بر کعبه است پس از این جهت من است
 اعلام بالصواب هم باید دانست بوشیه و الدین من است و از آنکه در حدیث
 مشرف است ان رجلاً جاء را النبي صلی الله علیه و سلم فقال یا رسول الله انی
 ان قبل تنبه بحسنه و حجر العین فامرہ النبي صلی الله علیه و سلم ان تقبیل من
 رجلاً اب فقال یا رسول الله لو لم کن لی البواقی فقال قبل فبما قال فان
 لم اعرف قبره ما قال فقلت فاعلم انما قبره الام و الاخر قبره اب تقبیل ما حکایت
 فی حدیث احمد است و در حدیث ابی یوسف است ان تقبیل قبر ابوی که انی الغیر
 چه که از این حدیث مشرف بود و الدین من است بوشیه قبرستان دین و

حضرت پیر طریقت و حضرت پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم بالاولیة مستفیض میبود
 بنا بر شرف ایشان نفرمود که پاچیم بپوش برآی تجر از حکم کرمیه ماگان لشیر
 ان یوتیه اللهکم و الثبوة ثم یقول للناس کونوا عبادا لی و یخصم بین و صلعم
 باید داشت نهادن سبابتین بر لب چشم وقت اجتماع اسم مبارک محمد صلی الله علیه و آله
 علیه و آله و سلم در دست با سناده عن علی المرتضی کرم الله وجهه کان
 اذا سمع المؤذن یقول اشهد ان محمدا رسول الله قال یخضع ذلک قال ضریباً
 را و بالا سلام دنیا و بعد صلی الله علیه و آله و سلم دنیا و قبل باطن انا ل سبابتی
 و یضعها علی عینیه و در روی آن حضرت ابو بکر صدیق رضی الله تعالی عنه
 وضع ابهامین و سبابتین بر لب چشم کور شد و در روی او عده شفا
 از حضرت صلعم بر غیض ل کور شد و در روی تقبیل ابهامین و وضع بر غیض
 آنحضرت صلعم بنا بر سنته حضرت آدم علی دنیا و علیه الصلوة و السلام مذکور بود
 علماً تقبیل و وضع مذکور را مخصوص باذان نفرموده اند بل وقت اجتماع اسم
 مبارک محمد صلعم عموماً فرموده اند باید داشت این بوسیله تقطیر و محبت است
 متوجه میگردید که این فعل سهو و بارت ماند خوشا مناسبتی تقطیر
 و محبت باشد صوم عاشوراء هم محبت است علی بود با چنانکه در روایت آمده است

سلام مسلم بنی بشاره جائز است در بخاری است مسلم بن عبد الله بن
 الدارقین بن شاذان و سلام مسلم بن مسلم بن بشاره جائز است قال ابی انشاء
 عینا فیومی بیده الینا مسلم و قالت اسماء الکواکب علی بن عبد الله بن مسلم بن
 الی اسماء بالسلام الکبیر انشاء فی لفظ هیچ نیست لیکن در کسانیکه عادت است
 با لفظ است از انشاء مجرور هم آنچه در عادت است توان فهمید علماء را نشاء
 مجرور را مسلم مکرر فرموده اند که درین ک لفظ مسنون است اللهم صل علی
 علی محمد بنی نورک و علی نواره کما تحب و رضاه و شفعه فینا و رحمت

ذکر کیفیت صدر و شرح صدر

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله المستعین و فضل علی رسول محمد و شفعه و علی الواصلین و ابائهم
 و جمیعین باید دانست شخص نفس از مرتبه ذات و صفات تا افعال
 ش اسم فاعل م صادر است پس چه صادر بود قضی است یا انشاء
 به صدر است که معنی مصدر یا فاعل و مفعول عام است ش چنانکه ذکر
 کیفیت تفسیر سوره النصر است شرح صدر است م ازینجا است بعد از برای
 سبحان و آن مرتبه حجاب و تعلقات و مجاز است ش چنانکه در ذکر کیفیت ثبات

مرتبه الحجاب بین الخالق و المخلوق مذکور است م و صد است بر این اعتبار
 علی نبینا وعلیه السلام و صد است برای اولیا رضی الله تعالی عنهم و
 این مشرعات نشان می آید و اولیام است بقیام^{حقیقی} باشد یا قیام مجازی
 ش چنانکه در ذکر کیفیت احکام و المعرفه در تشریف سالت و نبوة و ولایة مذکور
 م بل برای جمیع مشخصات حسب حال پس فضل تو سع عام صد محمد صلی الله تعالی
 علیه و آله وسلم بر تو سع خاص صد غیرش است صلعم و شرح صد کشف حقائق
 تضمنی و التزم صد از اینجا است الم نشرح لک صد یک مین بید ای الله بشرم^{صد}
 للاسلام و آنچه در ظاهر بشرم صد رجب صلعم واقع شد تواند شد که از اسباب^{کشف}
 حقائق صد باشد پس گفت مقصود نبی از این شرح صد للاسلام یا دیگر
 باشد والله تعالی اعلم بالصواب باید دانست که گفت صد را معانی است اما باین
 حقائق آن می آید این معنی م است که گفته شد و شرح صد بکشف
 حقائق از اوصاف ذاتیه است و شرح صد رجب از اوصاف عارضیه و فضل^ش
 به اوصاف ذاتیه است نه عارضیه می یعنی اگر فضل باوصاف ذاتیه نباشد
 و فضل باوصاف عارضیه باشد و این که ذات فضل در حد ذاتها باوصاف^{فنا}
 ندارد و محتاج در فضل خود باوصاف عارضیه پس فضل ذاتی متحقق نشود

والتامان به وجه اوصاف ذاتیه را بی باشد نه عارضیه و فضل اوصاف
ذاتیه است در وجه موجودیه مقصوده نه عارضیه اشترتبه از فضل اوصاف
ذاتیه است بر اوصاف عارضیه نه انکار از فضل اوصاف عارضیه
والله اعلم بالصواب اللهم صل وسلم علی محمد وعلی آل محمد
وترضاه وشفعه فینا ورجعنا به فوکر کفینیه تفسیر الیکرمیه را فقلوا
علی الصلوات و الصلوة الوسطی و قوموا بعد قانتین
بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله ونستغفیه ونسئله علی رسول محمد وشفعه علی اهل و احبابه واتباعه
اجمعین اللهم ان العبادۃ ما هی لله تعالی لا اله الا الله تعالی و ما یوابعده تعالی
لا اله الا الله تعالی لیس عبادا لله تعالی بل موعباده لما اراده من فاعبادۃ علی
و جهین فوجه لله تعالی بالله تعالی لا اله الا الله تعالی قال سبحانه حافظوا علی
الصلاة و الصلوة الوسطی الایم شرطها الواو علی الصلوة الوسطی
تاکید علی الصلوات اصل ان فی الفاعله شایک التفاعیل فی الفعل
میان و لازمه المفعول فان کما فاعله من مفعول من مشترک لفاعیل
حقیقتی فی الذاتیات کقول سبحانه قاتلوا المشکین الایه و سباز فی الوصفیات

مفعول مفعول ثانیه و فاعل فی الصلوة و مشارکت آن اعلین فی فعل مجاز و آن که
 فاعله فی فعل مفعول ثانیه ای است لاجل منجا فاذ ان غیر شرک لاجل اعلین و آن که
 المفعول و اذ ان اعلین فی فعل افعل المفعول فاعله و قصد تیه و لا یشترک فی
 و فاعل فی فعل و مفعول المفعول ش و الوصف و الفاعل الموصوفه لایست
 ضم اسم آخر فی الاصل فی فعل المجرى فاعله مشارکت فاعله مجازا لا تصبا
 بوصف و مفعول الصلوة شرک مجازا ش و در بین الوصفیات هم فاعله
 و لا یشترک فی فعل ش ای الصلوات هم الفاعلین فی مفعوله و قصد
 و لا یقع الا فاعل مفعول ش ای المفعول هم علی مشارکت کنه ش ای الصلوات
 هم متعلق فاعله مفعول ثانیه ش ای المخطو هم مبعده علی فذلک
 مشیر فیها المجرى الی کنه تعاد و فاعله ش هم علی الصلوات و الی
 استمرار المفعول الامر حتى لم یخص صانین ش فیها لم یخص صانین هم
 و الی ختمها من بیطلانها طایره و باطنها و لا یشترک فاعل فی فعل
 و مفعول ش فاعله مشارکت فاعل مفعول و فعل ان غیر هم مفعول مشارکت
 تا کیه جماعه لاجل بهای فی الصلوة و لا فرضیه الصلوة علی التشرک ش
 و الا سببه اک مطلق الوجوب فرضیه لاحتمال التخلل ایحیای هم مفعول فرضیه

على صفو ليتها للتحفظ لا المشاركة في حق من موضوع ومجازا
 في غير من فاذا المشاركة بالصلوات باطلة بانها ليست بجنس موضوع
 ومجازا للمحافظ ومشاركة فيهم ووجه لمدعى بغير الله تعالى
 الشعار ووقوف العرفات ووقوف المزدلفة وطواف البيت الحرام
 والسعي بين الصفا والمروة قال سبحانه من يعظم شعائر الله فانها من تقوى
 الاله ومن يعظم حرمات الله فهو خير الى الله وليطوفوا بالبيت الحرام
 والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او عتمر فلا جناح عليه ان يطوف بهما الا
 ويعظم الرسول والا وليا رتبها فقال تعزير الله قاتنين القيام بعضي
 ومجازا عام بالخصص شي كما تم فانذر الاله بما ياف ذانهم الى الصلوة
 الاله من فانيخصس الى الصلوة من فالعام فخصص مع شعائر الله
 الله تعالى والقنوت بعد عام الله بغير الله تعالى قال سبحانه
 يسكن الله ورسوله الاله انوار على انوار انوار على انوار انوار
 حافظوا انهم بمجاورة الله انهم المتعارفة بالانوار والافانوار
 انفسهم لاجلهم الا لا يصح لعدم ذكر الانوار الصلوة ركوعا وسجودا
 وغيرهم والمتعارضة بالمشاركة من في قوله او ما فقامهم فيهم

مد تعالی و غیره تعالی و الصلوة لا تكون عارضا مد تعالی و غیره تعالی
 او عطف لنق الاصح لعدم جواز تردید
 الاولی و لزوم تنجیس فی العطف هم خلاف برادرین برید اتحادا
 بالجمله الاولی او عطف تاکید الاصح لاقتضائه تنجیس جبهه العطف و تنجیس لا من جهة
 التأكيد فاما العطف فكان مغايرا للجمله الاولی فخلافاً لما في اي الجمله الاولی
 من جود هم او كان متحدا بها معاً فبطل بالسكاز المعنوی بخلاف صحت عطف الصلوة
 الوسطی علی الصلوات ثم لا علی حافظه فان قدر فكان مغايراً و لزم
 ان الصلوة الوسطی غیر الصلوات او متحد اولاً لزم الابطال هم و اما التأكيد
 بهان شا ملا بهان ش ای الجمله الاولی هم و لا خصوصية للقيام من كان
 من خصوصية الصلوة الوسطی من الصلوات هم و يقتضي قائلین عموماً
 علی مغايرت قوموا بحافظه و متعلقاته و الصلوة لا تكون عامه ش مد تعالی
 و غیره تعالی هم فلا يرد به ش ای بالتاكيد هم صلواته قائلین و لا يصح
 الا عطف غیر هم من ای عطف جمع و ترتيب هم الضياء و علی المعنی المعصية
 قوموا به خلاف فصاته لنظم الشریف و ينبغي حافظه علی الصلوات
 و الصلوة الوسطی مد قائلین انتهى فاعلم ان القيام مد تعالی عام زماناً و خطاً

فرمود سبحانه ان الله وملكته يصلون على النبي يا ايها الذين امنوا صلوا عليه
 صلوا تسليما به بآنكه ان الله وملكته يصلون على النبي مقدمه است بنا بر تعظيم نبي
 صلى الله عليه وسلم وصلوة رحمت است پس صلوة الله تعالى عليه تضارع
 وجود محمود است صلعم از نور الله تعالى ودر پنج اسرافات نام است
 هر كس بر نصيب خود است آن بنور لا تخصي است اين صلوة صنفه نفعه
 است وصلوة ملكه دعا است بر مراد صلوة الله تعالى اي اللهم صل
 محمد و مراد از ايشان مصلين است بنا بر غلت نشان بجا آوردن
 نصليه كه عبادت شاست و مصداق تقدم بر اوست صلوا بنا بر صنفه است
 ش از صلوة الله تعالى كه صنفه مانعه است م بايد است كه مصداق تقدم
 امر صلوا در اين آيه كريمه ذكر نشد پس مصداق تقدمش عام است با عموم
 و عموم صله و عموم مفعول ثانی پس مفيد مطالع ما باشد بايد و سلامت
 بفتح تحية و بي گزندگی و گردن نهادن است و اين لغت مفيد است معنی سلم
 بفتح تخين و گردن نهادن و تسليم كه بر اي شتی و صلح و سلامتی و پاکی ايز
 پس تسليم بجا آوردن تحية و بي گزندگي است نه ناشايسته و سپردن امور و

..... گردن نهادن بجز و طاعت و استیاضان پاک و شریف
 عیب است پس منفی مطالب عموم باشد و صلوة و فصول بر سر او باشد
 ای صلوة علیه تحیت و سلام بر سر کم و صلوة کثیر از اینجا است که صلوة بر سر
 خاص است و سلام تحیت عام است چنانکه در قرآن مجید سلام علیه و آله
 مذکور شده باید است امر مفید استمرار و منع جواز است و فصول و فروع
 تأکید و نوعش نه تعدید بنا بر استمرار امر و اصل آنکه تسلیم با تمام تمام نوع
 سر او را بجا آرید و چون بغیر افعال عباد در آید بر عبادت که از عبادت است از
 اقسام صلوة الله تعالی است از اینجا است سر شایسته بوجود محمد بنی
 تعالی صلوة بر آسمانیا صفت شایسته و بر زمینیا با بر سر فرستاده
 قل بفضل الله و برحمته فبذلك فليفرحوا بغير من يجعون ثلث نفوس
 که عید در ذکر کیفیت اخلاق انحراف قوم است هم و فرمود سلام من فوج بنا
 تا آنکه حضرت بنی سلام صلوة بر خود خوانده و دیگران را درین صلوة خاص از
 رحمة عام طلب خود کرده و فرمود اللهم علی محمد و علی آل محمد
 ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حمید مجید و برکت دعا حضرت بنی الرحمه آتش
 برادرید شرف من سک علی نظر نبوی فی ظهور وجود و صلوة

ظاهرات الالهيه صل رسول علي محمد النبي نورك وعلى انوارك كنجته ورضا وشفقة وفتنا
 ذكر كيفية تحقيق معنى اقوال ما رايته شيئا الا ورايت بعد قبلة وما رايته
 شيئا الا ورايت بعده وما رايته شيئا الا ورايت الله معه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المستغنى بفضل علي رسول محمد وشفقة وعلى الله وصي واتباعه جميعين
 قين قال سيدنا ابو بكر الصديق الكبري رضى الله تعالى عنه ما رايته شيئا الا ورايت الله معه
 وقال سيدنا عمر الفاروق الاعظم رضى الله تعالى عنه ما رايته شيئا الا ورايت الله
 بعده وقال سيدنا علي المرتضى رضى الله تعالى عنه ما رايته شيئا الا ورايت الله معه
 اعلم ان الله لا يستدرك ولا يتحقق من النظر في اصل كيفية الاستدراك في ذكره
 كيفية الاصول من الاستدراك لعدم مغايرته اجتهاد في اركان ثلثة في مش
 النظر في كيفية الاستدراك في ذكر كيفية الاصول من ورايت بمعنى عرفت ورايت
 المعرفة والواو حالية لبيان حال مستدرك منه محذوف من اي رايته لا
 النظم والحال لا ينفيك من شيء حال من فصل الكلام ما عرفت شيئا كعرفته
 في حال معرفتي ان الله قبله معه وبعده بدلالة الشيء المنفوق الى مخالفة الله
 قبل خلقه معه بوجوبها وبعده ببقاءه في الاقوال شانه في معنى عرف

اسامی طلیبات مشائخ سلسلہ عالمیہ نقشبندیہ مجددیہ رضویہ
 تعالیٰ عنہا ایہا حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم علیہ السلام
 واصحابہ اتباعہ جمعین حضرت ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ حضرت سلمان فارسی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام شام محمد بن ابی بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 امام جعفر صادق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ بابا زید بسطامی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 خواجہ ابو الحسن خراسانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ ابوالقاسم کرکائی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ ابو الفارہ دیلمی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ ابو یوسف ہمدانی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ عبدالحق عجمی دانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 محمد عارف ریویزی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد شمس الرحمن رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت خواجہ غریبان پشتری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت بابا سکا رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت سید ابیر کلانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ بہار الدین نقشبندی رضی اللہ
 عنہ حضرت خواجہ علامہ ابوالحسن عطار رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ مولانا یعقوب چمر رضی اللہ
 عنہ حضرت خواجہ عبید اللہ امرتساری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد زاہد رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ محمد درویش الکی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت محمد الکی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت خواجہ باقی بابر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام پیر محمد الف آتش

فاروقی مہدی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ایشان عمروۃ الوصلیٰ خواجه
 محمد مصدوم رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ سیف الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 سید نور محمد بدایونی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شمس الدین زین العابدین جانانہید
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو محمد نعیم علیہ السلام رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو
 محمد مراد رضی اللہ تعالیٰ عنہ تہا نیر حضرت عظیم رسول رسولنا رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ سالار فتحپوری نقیضہ این سلسلہ عابد و مجدد علیہ السلام حضرت علی بن ابی طالب
 ذوقہ رسیدن باید دانست کہ در دامنہ در ابتدا تعلیم بیت در سلسلہ عالیہ یا
 اسماء طیبہ شایخ سلسلہ عابدیہ معینیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
 حضرت سید الانبیاء محمد رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ وسلم علیہ و علیٰ آلہ و صحبہ ارجاء
 امجدین حضرت علی مرتضیٰ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امام حسن بقرہ رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت علی بن ابی طالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت فضیل بن عیاض رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت ابی ایوب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سید الدین خدیجہ رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت امیر الدین ابی حمزہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت محمد بن علی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت امیر الدین ابی حمزہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت محمد بن علی
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابی اسحاق شامی حشمتی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت ابی محمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ابی محمد بن ابی حمزہ رضی اللہ تعالیٰ

حضرت ابو یوسف رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ مودود چشتی رضی
 تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ حاجی شریف زکریا رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ
 عثمان آروزی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ محمد معین الدین حسن بن سبغیہ رضی
 تعالیٰ عنہ فقط این سلسلہ عالیہ بطریق تربیت او بدرود محمد عبد الوحید
 بداند درین سلسلہ عالیہ شش احمد است باید دانست که درود درین سلسلہ یا بطریق
 در آخر قلم تربیت یافته اسما طیبات مشایخ سلسلہ عیاضا فیہ صرا
 تعالیٰ عنہا الیہا حضرت محمد معین الدین حسن بن سبغیہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 مطلب الدین بختیار کاکی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ذریہ الدین جود گنج شکر رضی
 تعالیٰ عنہ حضرت نظام الدین محبوب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت نصیر الدین محمود
 جبراع دہلی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سید عبد الرزاق بانو رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 مولوی احمد عبد الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو احمد انوار الحق رضی اللہ
 حضرت مولو حافظ عبد الوارث رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولو حافظ محمد
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ فقط این سلسلہ عالیہ بدرود محمد عبد الوحید غایت امیر
 باید دانست این سلسلہ یا بطریق او بحضرت سید عبد الرزاق بانو رضی اللہ
 عنہ سید اسما طیبات مشایخ سلسلہ عیاضا فیہ صرا تعالیٰ عنہا

حضرت زید الدین سجود کج منکر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت علامہ الدین علی احمد
 صاحب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شمس الدین کبانی تہی رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت جلال الدین بانی تہی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت احمد عبد الحق رضی اللہ
 عنہ حضرت عارف احمد بن احمد عبد الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت ملا بن
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت پیر اولیاء رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت پیر اولیاء رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت مہدی الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ حمید رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 شیخ سلیم رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ محمد عرف شیخ رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت شیخ محمد عرف شیخ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ محمد عرف شیخ رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ احمد مان رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ احمد رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ احمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ احمد رضی اللہ
 عنہ حضرت مولوی احمد انوار الحق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولوی احمد
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولوی محمد عبد الوہاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 محمد عبد الزاوی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سید عبد الوہاب رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ اسماطیبات مشائخ سلسلہ عابدیہ قادریہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا
 رحمۃ اللہ علیہم

اجماع حضرت سید الاولیاء امیر المؤمنین علی کرم اللہ تعالیٰ وجہہ حضرت
 امام حسن البصر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ جمیل رحمۃ اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت داؤد طائی رضی اللہ تعالیٰ عنہ شیخ الاسلام حضرت عمرو کوفی رضی اللہ
 عنہ حضرت شیخ عبداللہ بن سقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت خواجہ حبیب الدین
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ عبداللہ ابوبکر شیبہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 شیخ عبدالغفر بنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ عبدالواحد رضی اللہ تعالیٰ عنہ
 حضرت خواجہ ابو الفرج یوسف طبرستانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ الاسلام
 شیخ ابوالحسن علی بن ہارثی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ ابوسعید خدری رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت میر سید الدین عبدالقادر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر
 عبدالزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر سید محمد بن ابوصالح رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت میر سید احمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ برادر میر محمد غزالی رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت میر سید رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ موسیٰ قادری رضی اللہ
 عنہ حضرت میر سید جین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ ابوالعباس رضی اللہ
 تعالیٰ عنہ حضرت شاہ بہار الدین رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر محمد قادری
 رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ جلال قادری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت میر

سید بخش بهکری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت سیدہ ابرہیم ثانی رضی
 اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ ابرہیم بهکری رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ
 امان بہر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ حسین ناما رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 شاہ ہدایت بہر رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شاہ عبد الباقی ناما رضی اللہ تعالیٰ
 عنہ حضرت سید شاہ عبد الرزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا
 مولوی احمد عبدالحی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا مولوی احمد انوار الحق رضی
 اللہ تعالیٰ عنہ حضرت مولانا حافظ محمد عبد الوہاب رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت
 مولانا مولوی محمد عبد الرزاق رضی اللہ تعالیٰ عنہ فقط بذاتہ حضرت معروف
 کرمی راز حضرت امام علی موسی رضا ابن امام موسی کاظم علیہما السلام بطریق
 ابائی رسید تبرین جمہ حضرت شیخ معروف کرمی رضی اللہ تعالیٰ عنہ حضرت شیخ
 موسی رضا ابن امام موسی کاظم علیہما السلام حضرت امام موسی کاظم ابن امام
 صادق علیہما السلام حضرت امام جعفر صادق ابن امام محمد باقر علیہما السلام حضرت
 امام محمد باقر ابن امام زین العابدین علیہما السلام حضرت امام زین العابدین ابن امام حسین علیہما
 السلام حضرت امام حسین ابن امیر المؤمنین علیہما السلام حضرت امیر المؤمنین
 علی ابن ابیطالب رضی اللہ تعالیٰ عنہ وچندین نام ابنین محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ و آلہ

واصحابه واتباعه وسلم يدركه اين سلسله عاليه بر دريوسند محمد
 عبد الوحيد مخاطب امير سيد و درين سلسله هم عبد الله بن
 اسماعيل بن شاذان شيخ سلسله عا مصافح شيخه رضي الله
 عن ابيه صاحب حضرت محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم
 و علي آله واصحابه و تابعين اجمعين حضرت امام عبد الله علم به دار
 رضي الله تعالى عنه حضرت شيخ عبد الله بن شاذان رضي الله تعالى عنه حضرت
 شيخ حاجي صفي بن محمد اباد رضي الله تعالى عنه حضرت مولوي ابن
 سيد بن پور رضي الله تعالى عنه حضرت بحر العلوم عبد الله
 محمد رضي الله تعالى عنه محمد رضي الله تعالى عنه
 حضرت سيد مير محمد نهر رضي الله تعالى عنه حضرت
 مولانا مولوي محمد عبد الرزاق رضي الله تعالى عنه
 اين سلسله عاليه بر دريوسند محمد عبد الوحيد مخاطب امير سيد

اللهم صل وسلم على محمد النبي نورك
 و على افواره كما تحب وترضا
 و شفقه فنيا و آخرا

ذکر کیفیت ختم نقصد ترک تخریر نامه درو
 باد دیگر مطالب

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمد الله نستعينه ونصلی علی رسولہ محمد ونستشفعہ ونسألہ
 اصحابہ واتبائہ جمعین درین سال که آغاز چهارده صد است
 قصد ترک تخریر این نامه در دنیا پایان پذیر که مشتق ذکر
 نمودم مگر آنچه از سبب آن خواهد یافتن امری الی الله
 لا حول ولا قوة الا بالله العلی

یا رب تو بپایر و مساز زبان آوازه دردم بهم اواز رسا
 و این نامه در روز از ضرر موافقان و مخالفان محفوظ داشته
 مشرف نظر محبوب باک الله تعالی فی جماله رسان بدعا
 ما را شرف ببخشرت گردان ربنا لا تواقهنا ان نسینا او
 اخطانا اللهم علی وسلم علی محمد و آل محمد علی انوار
 کما تحب برضاه و شفقه وینا و رحمنا.

صحت نامه تذکرة الحق

صفحه	۲	مخط	صحيح	صفحه	۲	مخط	صحيح
۱	۵	بتغير	بتغير	۳۹	۹	سرا	کس را
۲	۳	الولاية عليها	الولاية عليها	۴۰	۱۵	وجود	وجود
۳	۳	مشغون	مشغون	۴۱	۷	فبالمنى	فبالمنى
۴	۳	شغفه	شغفه	۴۲	۱۳	منه	منه
۵	۹	خواندنها	خواندنها	۴۳	۱۳	فيتحقق	فيتحقق
۶	۱۳	ذمنها	ذمنها	۴۴	۱۵	حقيقى	حقيقى
۷	۷	بقية	بقية	۴۵	۳	مجازيا	مجازيا
۸	۱۳	حضور	حضور	۴۶	۱	بحاج	بحاج
۹	۲	صانع	صانع	۴۷	۲	الذى بدلالة	الذى بدلالة
۱۰	۱۳	لغت	لغت	۴۸	۱۳	باخره	باخره
۱۱	۱۲	خدا	خدا	۴۹	۳	البعير	البعير
۱۲	۱۳	خون	خون	۵۰	۸	توفيقية	توفيقية
۱۳	۱۰	شفاعة	شفاعة	۵۱	۱۱	آخر	آخر
۱۴	۲	نيكوتيم	نيكوتيم	۵۲	۱۲	آخر	آخر
۱۵	۱۳	جميع	جميع	۵۳	۲	لبنى	لبنى

صفحة	٢	عطل	صحیح	صفحة	٣	عطل	صحیح
٢٥	٢	هو	هو	٥٢	٥٤	استاد	بالاستاد
"	١٢	حكيه	حكيمه	"	٨	اجنسيه	الاجنسيه
٥٠	١	الواضع	الواضع	٥٢	١١	تعيين	تعيين
"	٢	بالتحصيص	بالتحصيص	٥٣	١٢	بما لا يعارضه	بما لا يعارضه
"	"	لتحقق	لتحقق	٥٣	١	معدم	معدم
"	٣	ليقتضى	ليقتضى	"	١٣	بترتيب	بترتيب
"	٣	وجه	وصف	٥٥	١	ترتيب	ترتيب
"	"	بالوضع	بالوضع	"	٢	لا يجوز	لا يجوز
"	٥	ان اعتبر	ان اعتبر	"	٥	ظاهرا	ظاهرا
"	٨	الوضع	الوضع	"	"	لا يقصده	لا يقصده
"	١٢	موجودة	موجودة	"	١١	بضده	بضده
"	١٣	هو	هو	٥٦	٣	المصدق	المصدق
٥١	١	تختص	تختص	٥٨	١٠	ابناء	ابناء
"	"	والحرف	والحرف	٥٩	٢	ابناء	ابناء
"	"	اقامة	اقامة	٦١	١١	فاني عن المحل	فاني عن المحل
"	"	شئ بشئ	شئ بشئ	"	١٢	حقا وكان	حقا وكان
"	١٣	لا سيما	لا سيما	"	١٥	بطل	بطل
"	١٤	من	من	٦٢	٣	فيما	فيما
"	١٥	فيماء	فيماء	"	٢	تقرض	تقرض

صفحه	غلط	صحیح	صفحه	غلط	صحیح
۶۵	موجوده	موجوده	۶۱	حقیقا	حقیقتا
۶۵	قبل	قبل	۶۱	الاولی اصرا	الاولی اصرا
۶۶	فیما	فیما		دلالة علیہ	دلالة علیہ
۶۶	فشا قطا	فشا قطا	۶۲	موجودش	موجودش
	و حقیقه یقون	و حقیقه یقون		بضدیه	بضدیه
	فنا	فنا		تعالی بخلات	تعالی بخلات
	استحالیه	استحالیه		فہل	فہل
۶۸	الثالث	الثالث		بضر بنکم	بضر بنکم
	غیر ہا	غیر ہا		امیر و عادل	امیر و عادل
	عینیتہا	عینیتہا		والہ اکبر	والہ اکبر
	بینہا غیرہ	بینہا غیرہ		فی الادراک	فی الادراک
۶۹	فہی	فہی		بالضرورت	بالضرورت
	لفرقہ و معرفتہ	لفرقہ و معرفتہ		ہو	ہو
	ہو	ہو		ما جہ	ما جہ
	فیرد	فیرد		حقیقیہ	حقیقیہ
۷۰	بخصوصہ	بخصوصہ		مختصین	مختصین
	اشراک لایعاد	اشراک لایعاد		کثیرین	کثیرین
	ولا یعتبر	ولا یعتبر		عامہ	عامہ
	ولا یعتبر	ولا یعتبر		کان	کان

صفحة	غلط	صحيح	صفحة	غلط	صحيح
٤٩	بمقابلة	بمقابلة	٩٣	كلها	كلها
٥٠	فتفضلة	فتفضلة	١٢	سميت	سميت
٥١	يهدين	يهدين	١٢	والثانية	والثانية
٥٢	متروقة	متروقة	٩٣	سميت	سميت
٥٣	فيها	فيها	٩٣	لا تترصف	لا تترصف
٥٤	المقالة	المقالة	٥	لا تترصف	لا تترصف
٥٥	غيره	غيره	٩٥	الكلون	الكلون
٥٦	بغيرتها	بغيرتها	٩٦	حقيقة	حقيقة
٥٧	لم يقدر	لم يقدر	٩٤	تعبر	تعبر
٥٨	الثالث	الثالث	٩٩	ما بينه	ما بينه
٥٩	جالية	جالية	٥	حادث	حادث
٦٠	ينبم	ينبم	١٠١	فاعل	فاعل
٦١	التوقف	التوقف	٥	اثر	اثر
٦٢	يحدث الحذف	يحدث الحذف	١٠٢	والايقاع	والايقاع
٦٣	يشين حلويز	يشين حلويز	١٠٣	يجمع	يجمع
٦٤	لفظ دما بينه	لفظ دما بينه	١٠٥	حق الحق	حق الحق
٦٥	اتقنا العلويز	اتقنا العلويز	١٢	يحدثها	يحدثها
٦٦	معلوم	معلوم	١٠٦	والحق	والحق
٦٧	مد تعالى	مد تعالى	٥	غير خفية	غير خفية

رقم	فصل	صحيح	رقم	فصل	صحيح	رقم
١٠٤	ذاتية	١٥	١٢٥	ذاتية	٤	١٠٤
١٠٥	والاحاطة	١٢	١٢٦	والاحاطة	١٢	١٠٥
١٠٩	مضبوطة	٥	١٢٩	مضبوطة	٨	١٠٩
١١٠	ما بينة	١٣	١٣٠	ما بينة	١٢	١١٠
١١١	بصفتها	١٣	١٣١	بصفتها	٥	١١١
١١٢	محل	٣	١٣٢	محل	١	١١٢
١١٣	انكار	١٣	١٣٣	انكار	٢	١١٣
١١٤	لزم	١٣	١٣٤	لزم	١١	١١٤
١١٥	واجتماع	٥	١٣٥	واجتماع	٥	١١٥
١١٦	نفي	٣	١٣٦	نفي	٩	١١٦
١١٧	تبع	١	١٣٧	تبع	١٥	١١٧
١١٨	مطلقة	٣	١٣٨	مطلقة	٣	١١٨
١١٩	سببية	٤	١٣٩	سببية	٤	١١٩
١٢٠	فهم	٩	١٤٠	فهم	٩	١٢٠
١٢١	مزدوج	٣	١٤١	مزدوج	٣	١٢١
١٢٢	بالخاصة	٤	١٤٢	بالخاصة	٤	١٢٢
١٢٣	الوصف	١٠	١٤٣	الوصف	١٠	١٢٣
١٢٤	ليجيب	١٥	١٤٤	ليجيب	١٥	١٢٤
١٢٥	المتشقق	١	١٤٥	المتشقق	١	١٢٥

صفحه	ت	نقطه	صحیح	مصحف	ت	نقطه	صحیح
۱۳۰	۹	بَاقِیَا	بَاقِیَا	۱۵۱	۶	لَا یَحْتَاج	لَا یَحْتَاج
۱۳۲	۴	اِبْتَدِیْهِمْ	اِبْتَدِیْهِمْ	"	۱۳	تَحْزِنُهَا	تَحْزِنُهَا
۱۳۳	۱۰	اِہْل	اِہْل	"	۱۴	وَالْمَوَات	وَالْمَوَات
۱۳۶	۱	اِہْل	اِہْل	۱۵۲	۶	لَا اِیَّیْهِ یَتَعَلَّقُ	لَا اِیَّیْهِ یَتَعَلَّقُ
۱۳۷	۵	اِحْتَشَتْ	اِحْتَشَتْ	"	"	بِمَا بَعْدُ	بِمَا بَعْدُ
۱۳۹	۴	الْمُطِہِم	الْمُطِہِم	"	"	فَیَرْزُقُوْنَ	فَیَرْزُقُوْنَ
"	۵	مَوَادَّ	مَوَادَّ	۱۵۴	۱۱	اِیَّیْ	اِیَّیْ
"	۱۵	اِحْتَشَتْ	اِحْتَشَتْ	۱۵۵	۱۴	تَقْسِیْدٌ یَّقْسِیْدُ	تَقْسِیْدٌ یَّقْسِیْدُ
۱۵۰	۹	فَنِیْ	فَنِیْ	۱۵۶	۴	یَا لَا اَنْبِیَا	یَا لَا اَنْبِیَا
"	۱۳	مَسِیْبَةُ لُفْ	مَسِیْبَةُ لُفْ	"	۹	مَا قَتَلَ	مَا قَتَلَ
"	۱۵	جَارِ	جَارِ	۱۵۰	۴	مَا بَنِیْ	مَا بَنِیْ
۱۵۱	۱	مَلِیْنَةُ	مَلِیْنَةُ	"	۱۱	اِبْنَاہُمَا	اِبْنَاہُمَا
۱۵۱	۲	الْبَنِیْنِ	الْبَنِیْنِ	۱۶۱	۱۴	شَاوْ	شَاوْ
"	۱۱	رِیْسِیْ	رِیْسِیْ	۱۶۲	۲	یَحْجُوزُهُ	یَحْجُوزُهُ
"	۱۵	رِیْسِیْ عَمْرُو	رِیْسِیْ عَمْرُو	"	۶	اِحَاطَہ	اِحَاطَہ
"	"	تَقْدِیْفُ	تَقْدِیْفُ	۱۶۸	۱۱	تَاخِرْ	تَاخِرْ
"	"	تَقْدِیْفُ	تَقْدِیْفُ	"	۱۳	مَتَاخِرًا	مَتَاخِرًا
"	"	تَقْدِیْفُ	تَقْدِیْفُ	۱۶۹	۸	شِئِیْ	شِئِیْ
۱۶۰	۱	اِسْتِجَابَہُ	اِسْتِجَابَہُ	"	۱۵	بَحَا	بَحَا

صفحة	سطر	غلط	صحيح	صفحة	غلط	صحيح
10	10	شئ	شئ	183	الغار	الغار
11	11	شئ	شئ	184	ظلمية	ظلمية
12	12	الصدق	المصدق	185	حقيقة	حقيقة
13	13	بتعابر	مغائر	186	يحتاج	يحتاج
14	14	المصدق	المصدق	187	خلاف	خلاف
15	15	وسس	وقس	188	منبئة	منبئة
16	16	بتحد	متحد	189	ليس لغرض	ليس لغرض
17	17	زاد	زائد	190	ضد	ضد
18	18	الموفق	الموفق	191	مركبة	مركبة
19	19	مرتبي	مرعي	192	على دعوى	على دعوى
20	20	سبب ظلا	شبه ظلا	193	و ظهور	و ظهور
21	21	كان	كان	194	الذين الذين	الذين الذين
22	22	شئ	شئ	195	الذين	الذين
23	23	شئ	شئ	196	الذين	الذين
24	24	التقييد	التقييد	197	مجهولة	مجهولة
25	25	التقييد	التقييد	198	مجهولة	مجهولة
26	26	تقييد الذات	تقييد الذات	199	كمال	كمال
27	27	ابتغار	ابتغار	200	للتشيل	للتشيل
28	28	بشئ	بشئ	201	فلا التشيل	فلا التشيل

صفحه	ک	فصل	مصحف	صفحه	ک	فصل	مصحف
۱۹۱	۹	بالتشکیل	بالتشکیل	۲۱۱	۱۶	الف	الف
۱۹۰	۱۲	مرکز نهاد	مرکز نهاد	۲۱۲	۱۳	لیسیت	لینیت
۱۹۲	۱	وجه	وجه	۲۱۳	۵	گردید	گردید
۱۹۱	۱۲	مرکز نهاد	مرکز نهاد	۲۱۵	۱۲	ابتدای	ابتدای
۱۹۰	۱۳	خلفه	خلفه	۲۱۶	۳	از ورود	از ورود
۱۹۲	۱۳	من ادعا	من ادعا	۲۱۸	۱	مرکز نهاد	مرکز نهاد
۱۹۳	۱	ثبت	ثبت	۲۱۹	۲	بجای	بجای
۱۹۳	۸	ابن بنی	ابن بنی	۲۲۰	۸	مقر	مقر
۱۹۰	۱۲	عزده	عزده	۲۲۱	۴	علی بن ابراهیم	علی بن ابراهیم
۱۹۰	۱۳	عز بنی	عز بنی	۲۲۲	۱۲	مادر	مادر
۱۹۵	۵	بنی	بنی	۲۲۳	۱۵	دار نقار	دار نقار
۱۹۰	۸	فضلا	فضلا	۲۲۴	۵	رجب البقاع	رجب البقاع
۱۹۶	۲	سونی	سونی	۲۲۵	۹	اجبارض	اجبارض
۱۹۰	۲	تورده	تورده	۲۲۶	۷	هسره	هسره
۱۹۰	۱۲	وتامیدی	وتامیدی	۲۲۷	۱۲	افادت	افادت
۱۹۶	۷	محقق	محقق	۲۲۸	۸	دوران	دوران
۱۹۰	۴	اتباع	اتباع	۲۲۹	۹	وسجده	وسجده
۱۹۰	۱۳	اوست فلاح	اوست فلاح	۲۳۰	۱۵	من العائنه	من العائنه
۱۹۰	۱۱	بایان	بایان	۲۳۱	۷	این سجده	این سجده

صفحہ	تعلیم	صفحہ	تعلیم	صفحہ	تعلیم	صفحہ	تعلیم
۲۵۴	۲	سپاری	۲۹۲	۱۵	اکاش	۱۵	اکاش
۲۵۶	۱۵	بقا بلش	۲۹۱	۸	اردسانی	۸	اردسانی
۲۹۱	۱۵	معرفہ	۳۰۰	۶	ادار	۶	ادار
۲۹۱	۱۳	جوارش	۲۰۱	۳	منتب	۳	منتب
۲۹۳	۶	افضل	۲۰۲	۱۲	حسنہ	۱۲	حسنہ
۲۹۴	۱	دحال انکہ	۲۰۳	۷	دنی المنظم	۷	دنی المنظم
۲۹۵	۱۲	دنا	۲۰۴	۴	حسنہ	۴	حسنہ
۲۹۸	۱۰	وآن	۲۰۹	۱	دا علما	۱	دا علما
۲۹۹	۱۲	والمخفون	۳۰۰	۲	مجالس	۲	مجالس
۳۰۰	۸	جوان با	۳۱۰	۴	یحدث	۴	یحدث
۳۴۳	۷	برا	۳۱۲	۵	لعارض	۵	لعارض
۳۴۴	۱۲	الفسقہ	۳۱۳	۱۲	حالہ	۱۲	حالہ
۳۸۳	۹	حامل	-	۱۵	فتخص	۱۵	فتخص
۳۹۱	۱۱	ذکواہ	۳۱۳	۵	تذکرہ	۵	تذکرہ
۱۹۲	۱۲	باسم اللہ	-	۱	بشکھا	۱	بشکھا
۲۹۳	۳	نسبہ ارسلا	-	۸	صیدم	۸	صیدم
-	۵	مضر	-	۹	توقرودہ	۹	توقرودہ
-	۱۳	نسب	-	۱۱	دقیقہ	۱۱	دقیقہ
۲۹۵	۱۳	تخصیص	۳۱۵	۱	لعدم الاستحقاق	۱	لعدم الاستحقاق

صحيح	خط	٧	صفح	صحيح	خط	٧	صفح
وقوموا	وقوموا	٩	٣١٨	اشبهتم	اشبهتم	١١	٣١٩
فانطلق	فانطلق	٩	٣١٩	هيا وولا	هيا وولا	١١	٣١٩
ورشقا	ورشقا	٩	٣٢١	هيا القوم	هيا القوم		
المدية	المدية	١٣	"	سيرت	سيرت		
الحافظ البز	الحافظ البز	١٥	٣٢٢	الذل	الذل		
الكعبة	الكعبة	١٠	٣٢٥	من الله	من الله		
استدبار القوم	استدبار القوم	١١	"	والتوفار	والتوفار		
وقد صرح	وقد صرح	١٣	٣٢٩	وغير ذلك	وغير ذلك		
نقتل	نقتل	١٢	٣٢٨	صرا	صرا		
كفون	كفون	١	٣٢٠	في منع	في منع	١٠	٣٢٤
الك	الك	١	٣٢١	ان تخضع	ان تخضع	١٠	٣٢٩
الى آخرا	الى آخرا	١	٣٢٥	يخضع وتبر	يخضع وتبر		
من الامة	من الامة	٩	"	ديكن	ديكن		
السكنة	السكنة	١٠	"	الامة	الامة		
وخز	وخز	١٣	"	بذكر الله	بذكر الله		
وبركا	وبركا	٢	٣٢٦	احول	احول	١٣	٣٢٥
في زبرهم	في زبرهم	٩	٣٢٤	والاستعداد	والاستعداد	١٥	"
العليه	العليه	٩	٣٢٥	بعث	بعث	١١	٣٢٩
ما ذكر قال	ما ذكر قال	٣	٣٢٥	معتبا	معتبا	١٣	"

٢٥١	١٠	سبل	شبل	١٣	٢	شكره	شكره	١٣	٢	٢٥١
٢٥٢	٣	خيمه	خيمه	٢	٣٩٢	عائنه	عائنه	٢	٣٩٢	٢٥٢
"	١٢	روض بنم	روض بنم	٩	"	انزل	انزل	٩	"	"
"	١٢	بعره المتاج	بعره المتاج	١١	"	دشري عنه	دشري عنه	١١	"	"
"	١٢	بعره المتاج	بعره المتاج	١	٣٩٤	هولا فصولا	هولا فصولا	١	٣٩٤	"
"	١٢	يعدل نربا	يعدل نربا	٢	"	ولكن	ولكن	٢	"	"
٢٥٥	٥	ليعينه	ليعينه	٣	"	المشعل	المشعل	٣	"	٢٥٥
٢٥٩	١٣	الى	الى	١٥	"	٣	٣	١٥	"	٢٥٩
٢٩٠	٦	تقبيل	تقبيل	١١	٣٩٦	ابتدع	ابتدع	١١	٣٩٦	٢٩٠
٣٩٢	٣	آسيه	آسيه	٦	٣٩٨	بشري	بشري	٦	٣٩٨	٣٩٢
"	"	حريم	حريم	١١	٣٩٩	القضاء	القضاء	١١	٣٩٩	"
"	٢	جواز ايجاز	جواز ايجاز	١	٣٩٣	تثبت	تثبت	١	٣٩٣	"
"	٩	القصوى	القصوى	١٣	"	فليجيبه	فليجيبه	١٣	"	"
"	١١	السنه	السنه	٨	"	فليجيبه	فليجيبه	٨	"	"
"	١٣	جرع	جرع	١١	"	فليجيبه	فليجيبه	١١	"	"
"	١٣	اكتفى	اكتفى	١١	"	فليجيبه	فليجيبه	١١	"	"
٣٩٣	٥	اللاتيهه	اللاتيهه	١١	"	فليجيبه	فليجيبه	١١	"	٣٩٣
"	"	في المشتى	في المشتى	١	٣٩٤	فليجيبه	فليجيبه	١	٣٩٤	"

ک	ع	ب	د	س	م	ف
۲۶۲	۱۱	دلالة	دلالة	۲۹۶	ثبوت سلب	ثبوت سلب
۲۶۵	۲	کمان	کمان	۲۹۷	ولایتنازک	ولایتنازک
۱۲	۱۲	ان تحقیق	ان تحقیق	۲۹۸	از انچه	از انچه
۲۶۹	۲	برده	برده شود	۲۹۹	انفوا	انفوا
۲۷۰	۲	کرد	کرد	۳۰۰	مرعوات	مرعوات
۲۷۱	۲	نتایج	نتایج	۳۰۱	اللا السقین	اللا السقین
۲۷۲	۱	فصل	فصل	۳۰۲	نزارند	نزارند
۲۷۳	۵	بانی	بانی	۳۰۳	ینیب	ینیب
۲۷۴	۱۳	درب	درب	۳۰۴	عزا	عزا
۲۷۵	۱	کریمه	کریمه	۳۰۵	نخستین	نخستین
۲۷۶	۲	بکشف	بکشف	۳۰۶	بنابر	بنابر
۲۷۷	۴	دسی	دسی	۳۰۷	خلافین	خلافین
۲۷۸	۸	دکمن	دکمن	۳۰۸	خارج است	خارج است
۲۷۹	۱۲	نتایج	نتایج	۳۰۹	موسان	موسان
۲۸۰	۴	تحقیق	تحقیق	۳۱۰	مرتب	مرتب
۲۸۱	۱	نبی	نبی	۳۱۱	مشروط	مشروط
۲۸۲	۲	برآمد	برآمد	۳۱۲	فیسند	فیسند
۲۸۳	۱۲	فصل	فصل	۳۱۳	دعوتان	دعوتان
۲۸۴	۲	ثبوت	ثبوت	۳۱۴	اندر	اندر

۵	۲۲۱	مرد	مرد	۱۲	۲۲۱	مرد	مرد	۵	۲۲۱
۱	۲۲۲	نسق	نسق	۶	۲۲۲	نسق	نسق	۱	۲۲۲
۶	"	میسر	میسر	۱۱	"	میسر	میسر	۶	"
۶	"	قدام الصادق	قدام الصادق	۱۳	"	قدام الصادق	قدام الصادق	۶	"
۱۲	"	از عین المعانی	از عین المعانی	۹	۲۲۳	از عین المعانی	از عین المعانی	۱۲	"
۲	۲۲۴	عام است	عام است	۶	۲۲۵	عام است	عام است	۲	۲۲۴
۱۵	"	ذہبی	ذہبی	۱	۲۲۶	ذہبی	ذہبی	۱۵	"
۲	۲۲۵	بمشفوع	بمشفوع	۸	"	بمشفوع	بمشفوع	۲	۲۲۵
۱۵	"	ستم	ستم	۱۵	۲۲۲	ستم	ستم	۱۵	"
۱۲	۲۲۶	لا یضله	لا یضله	۲	۲۲۲	لا یضله	لا یضله	۱۲	۲۲۶
۱۲	"	رہبر کہ	رہبر کہ	۹	"	رہبر کہ	رہبر کہ	۱۲	"
۲	۲۲۷	ینفی	ینفی	۱۲	"	ینفی	ینفی	۲	۲۲۷
۹	"	بحاث	بحاث	۱	۱۲۵	بحاث	بحاث	۹	"
۳	۲۲۸	دیگران	دیگران	۵	"	دیگران	دیگران	۳	۲۲۸
۱	۲۲۹	کذب	کذب	۱۲	"	کذب	کذب	۱	۲۲۹
۹	"	کذب	کذب	۱۳	"	کذب	کذب	۹	"
۲	۲۳۰	کذب	کذب	۱۵	۲۲۹	کذب	کذب	۲	۲۳۰
۱۰	"	مخبر بہ	مخبر بہ	۱۱	۲۳۹	مخبر بہ	مخبر بہ	۱۰	"
۱۲	"	مزدہ	مزدہ	۶	۲۵۰	مزدہ	مزدہ	۱۲	"
۱۲	"	ایہام	ایہام	۱۵	"	ایہام	ایہام	۱۲	"

صفحه	فصل	مجموع	سوره	آیه	عطف	جمع
۲۵۱	۲	تجدد	۲۹۱	۵	و محمدی	و محمدی
"	۱۳	همه	۲۹۰	۳	و مالک	و مالکها
۲۵۲	۱۰	هر چه جزاوت	۲۹۱	۱۰	اعتبار	اعتبار
۲۵۳	۵	با حاطه	۲۹۲	۲	کلمه	کلمه طبعیه
۲۵۴	۱	تغیث	۲۹۳	۹	علی الصوره و صوره	علی الصوره و صوره
"	۱۵	تعلق	۲۹۰	۱۱	من یبیت	ان یبیت
۲۵۶	۶	دلالة	"	"	بشرح	یشرح
۲۵۸	۲	توسع	"	۱۲	صه	صه
۲۵۹	۶	بهر کم	۲۸۰	۴	اضطرار است	اضطرار است
	۱	موسی	۲۸۵	۲	مرود	مرود
۲۶۱	۸	شانیه از	"	۱۵	سیرد	سیرد
"	۹	تحقیق	۲۸۶	۸	و جرد	و جرد
۲۶۲	۱	با اعتبار و صوره	۲۸۹	۵	نظرا	نظر
"	۹	تجسس	۲۹۰	۲	مینی	مینی
"	۱۲	نظرا	"	۱۰	متفهم	متفهم
۲۶۳	۶	سرح	۲۹۱	۱۲	نیاید	نیاید
۲۶۵	۱	تثویث	۲۹۱	۹	بهر چه	بهر چه
۲۶۶	۹	تعیین	۲۹۲	۱۳	تعیین	تعیین
"	۱۲	با اعتبار	۲۹۳	۲	سیر	سیر

صفحه	خط	صحیف	خط	صحیف	صفحه	خط	صحیف
۴۹۵	۵	صفحه	صفحه	۵۱۴	۱	الی	الی
"	۶	ادراکش	ادراکش	۵۱۵	۴	عدم	عدم
۴۹۶	۶	سید	سید	"	۶	بحنات	بحنات
۴۹۷	۵	مولانا	مولانا	"	۱۵	بستی	بستی
"	۱۱	الله	الله	۵۱۸	۵	بهاشبه	بهاشبه
۴۹۹	۷	فراغت	فراغت	"	۱۱	خر	خر
"	۱۵	غیب	غیب	۵۲۰	۱۱	"	"
۵۰۰	۱۴	تجسبوا	تجسبوا	۵۲۱	۲	امعه	امعه
۵۰۳	۴	ای	ای	۵۲۲	۴	تارک	تارک
۵۰۷	۱۱	انفصال	انفصال	۵۲۴	۳	ای	ای
۵۰۹	۱	موجبه	موجبه	"	۴	قریم	قریم
"	۱۵	تسین	تسین	۵۲۸	۱۳	نیاید	نیاید
۵۱۰	۶	ای	ای	۵۳۱	۱	بالب	بالب
"	۱۵	ایسمع	ایسمع	"	۸	فزیاده	فزیاده
۵۱۱	۲	هو	هو	"	۱۴	لاستینا	لاستینا
"	۱۱	مورده	مورده	۵۳۲	۵	غفلت	غفلت
۵۱۳	۳	هرچه گیرد	هرچه گیرد	۵۳۴	۱	اذکر دا	اذکر دا
"	۴	تفصیل	تفصیل	"	۱۴	بمظهرت	بمظهرت
"	۱۵	کلام	کلام	۵۳۷	۱۲	علیا	علیا

صفحه	سطر	نقطه	مجموع	۱۷	۱۸	نقطه	مجموع
۵۲۰	۱۵	ب نیات	ب نیات	۵۶۶	۲	مشتاقانه	مشتاقانه
۵۲۱	۱۳	بنیان	پنهان	۵۶۱	۶	قالقزار	قالقزار
۵۲۲	۲	حجاب	حجاب ز	۵۶۳	۲	تعالی	سبحانه
۵۲۳	۱۳	مسجودیه	مسجودیه	۵۶۵	۹	تا تعبدون	تا تعبدون
۵۲۴	۲	مبدرة	مبدرة	"	۱۵	ایمان در	ایمان برود
"	۲	منظرة	منظرة	۵۶۹	۲	واضافه	واضافه
"	۹	و	و	"	۱۳	نصدين	نصدين
۵۵۲	۱۳	لاله	ولاله	۵۶۱	۱۳	دلايت	دلايت
"	"	ناتقاي	ناتقاي	۵۶۳	۶	عرف	عرف
"	۱۵	که	که	۵۶۴	۶	ربوبية	ربوبية
۵۵۵	۸	تجملين	تجملين	"	۹	استقرار	استقرار
۵۵۶	۶	بتيل	بتيل	"	۱۱	موبدا	موبدا
۵۵۷	۹	روداد	روداد	۵۶۵	۵	بالموجود	بالموجود
۵۶۰	۵	فخری	فخری	۵۶۶	۱۰	فالکة	فالکة
۵۶۱	۳	تمام	تمام	"	۱۱	محمد	محمد
"	۸	نسلم	نسلم	"	۱۲	نحصل	نحصل
۵۶۲	۶	الهيبة	الهيبة	۵۶۶	۱۱	معينتي	معينتي
"	۱۵	حمود	حمود	۵۹۰	۱۳	نبينا	نبينا
۵۶۵	۳	آلة	آلة	۵۹۲	۱	کون	کون
"	۹	الله	الله	"	۶	الحديث	الحديث

نقطه	نقطه	نقطه	نقطه	نقطه	نقطه	نقطه	نقطه
نزلش	نزلش	نزلش	نزلش	نزلش	نزلش	نزلش	نزلش
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳	۵۹۳
شش	شش	شش	شش	شش	شش	شش	شش
۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲	۵۹۲
صانع	صانع	صانع	صانع	صانع	صانع	صانع	صانع
۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵	۵۹۵
مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع
۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰	۵۹۰
مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات	مداد الکلمات
۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵	۵۸۵
ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه	ان تفنه
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰	۵۸۰
مافی حده	مافی حده	مافی حده	مافی حده	مافی حده	مافی حده	مافی حده	مافی حده
۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹	۹
۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵	۵۷۵
مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع	مصنوع
۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸	۸
۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰	۵۷۰
بزرگ	بزرگ	بزرگ	بزرگ	بزرگ	بزرگ	بزرگ	بزرگ
۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷	۷
۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵	۵۶۵
فضل	فضل	فضل	فضل	فضل	فضل	فضل	فضل
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶
۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰	۵۶۰
در دهنه	در دهنه	در دهنه	در دهنه	در دهنه	در دهنه	در دهنه	در دهنه
۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵
۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵	۵۵۵
اولیست	اولیست	اولیست	اولیست	اولیست	اولیست	اولیست	اولیست
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰
الی یوم	الی یوم	الی یوم	الی یوم	الی یوم	الی یوم	الی یوم	الی یوم
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵	۵۴۵
یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد	یعلم فی الخد
۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲
۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰	۵۴۰
سنه	سنه	سنه	سنه	سنه	سنه	سنه	سنه
۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵	۵۳۵
مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰	۵۳۰
مرسل	مرسل	مرسل	مرسل	مرسل	مرسل	مرسل	مرسل
۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵	۵۲۵
دین	دین	دین	دین	دین	دین	دین	دین
۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳	۳
۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰	۵۲۰

شماره	سطر	نقطه	صیغ	صفحه	سطر	نقطه	صیغ
۶۸۲	۱۰	مبارک	مبارک حضرت	۶۵۴	۱۵	بشفعه	بشفعه
"	۱۳	پس روح	پس ارواح	۶۵۵	۳	علیه وسلم	علیه وسلم
۶۸۵	۱۵	ارسلوا	ارسلوا	"	۴	مستغفر	مستغفر
۶۸۶	۳	برسول الله	برسول الله	"	۸	معهوده ذمیه	معهوده ذمیه
"	۴	لا اله الا الله	لا اله الا الله	"	۹	شفعه	شفعه
"	۵	ببر تفصیل	ببر تفصیل	۶۵۹	۱	فصال	فصال
۶۸۷	۱	الف بال	الف بال	"	۵	فیجبر	فیجبر
"	۱۳	فی استقر	فی استقر	"	۱۵	ق حله	ق حله
۶۸۸	۳	باشد	باشد	۶۶۳	۱۴	اگر	اگر
"	۴	بالمعانی	بالمعانی	"	۱۵	محبوبش	محبوبش
۶۸۹	۱۵	توجه	توجه	۶۶۴	۱۰	الله تعالی	الله تعالی
۶۹۰	۴	موجه	موجه	۶۶۵	۱۲	بی	بی
"	۶	قول	قبول	۶۶۶	۳	کم	کم
۶۹۱	۱	و بخاست	و بخاست	"	۱۴	واسمیه	واسمیه
"	"	قلوبنا	قلوبنا	۶۶۹	۶	بصرت	بصرت
"	۳	بخشند	بخشند	"	۹	وما ذکر	وما ذکر
۶۹۲	۱۱	فی اتماع	فی اتماع	۶۷۱	۹	الله	الله
۶۹۳	۶	توسوس	توسوس	۶۷۳	۲	تقدته	تقدته
"	۱۳	محمد	محمد	"	۳	و عیسی	و عیسی

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۶۴۲	۶	والفعل	والفعل	۹۹۶	۱۰	الابواب	الابواب
۶۴۶	۷	منکر	منکر	"	۱۲	قول	قول
۶۵۱	۲	ابن عباس	ابن عباس	۹۹۷	۲	قول	قول
"	۳	قال	قال	"	۷	مجبوبیه	مجبوبیه
۶۸۳	۵	ذات	ذات	"	۵	اجب	اجب
"	۱۵	ار	از	"	۸	بالمقصود	بالمقصود
۶۸۴	۲	میبارد	میبارد	۹۹۹	۷	وعلیکم	وعلیکم
۶۸۶	۳	ببین	ببین	"	۱۲	لا یدری	لا یدری
"	۹	یلحقوا بهم	یلحقوا بهم	"	۱۵	بان	بان
"	۵	یشار	یشار	"	"	التاویل	التاویل
"	۱۱	الحکیم	الحکیم	۷۰۰	۱۰	نیکم	نیکم
۶۸۷	۱۰	تعالی	تعالی	۷۰۱	۱۱	تفسیر	تفسیر
۶۸۸	۱	است آ	راست آمد	"	۱۵	التي	التي
"	۳	مجرد	مجرد	۷۰۲	۱	جواز	جواز
"	۶	ازین	این	"	"	بمجرد	بمجرد
۶۹۵	۶	وقد تری	وقد تری	۷۰۳	۳	فلا تکفرون	فلا تکفرون
۶۹۶	۳	قویت	قویت	"	۶	علیه	علیه
"	"	نظر فیتها	نظر فیتها	۷۰۶	۸	غالی	غالی
"	۹	المحل	المحل	"	۱۲	بما خود	بما خود

صفحه	فصل	مجموع	صفحه	فصل	مجموع
۶۰۶	۶۳	لما بیست	۶۲۸	لما بیست	۷
۶۰۷	۱	فصل للمعجم	۶۲۹	فصل للمعجم	۱۲
۶۰۸	۹	تقسیم التعلین	۶۳۰	تقسیم التعلین	۳
۶۰۹	۹	زبانی	۶۳۱	زبانی	۱۲
۶۱۰	۱۳	سوی	۶۳۲	سوی	۱۲
۶۱۱	۲	حسین	۶۳۳	حسین	۲
۶۱۲	۲	بنی	۶۳۴	بنی	۲
۶۱۳	۳	ضوء	۶۳۵	ضوء	۳
۶۱۴	۱۲	مبنی علیہ	۶۳۶	مبنی علیہ	۱۲
۶۱۵	۲	من بعضہا	۶۳۷	من بعضہا	۲
۶۱۶	۴	نشاء	۶۳۸	نشاء	۴
۶۱۷	۱۵	شہادت	۶۳۹	شہادت	۱۵
۶۱۸	۱۰	شاید	۶۴۰	شاید	۱۰
۶۱۹	۹	جائی است	۶۴۱	جائی است	۹
۶۲۰	۱۲	نعت	۶۴۲	نعت	۱۲
۶۲۱	۷	تعلیل	۶۴۳	تعلیل	۷
۶۲۲	۲	المجید	۶۴۴	المجید	۲
۶۲۳	۱	انتم	۶۴۵	انتم	۱

صفت	فعل	صفت	فعل	صفت	فعل	صفت	فعل
۴۵۲	۱۱	فرد	فرد	۴۹۸	۶	مسلان	بوسه مسلمان
۴۵۳	۳	فعال	فعال	۴۹۹	۱۳	معنی	معنی
"	۱۲	فی الزمانی	فی الزمانی	۵۰۰	۹	بمقام	بمقام
۴۵۵	۵	فی الزمانی	فی الزمانی	۴۵۱	۱۳	تعبیر	تعبیر
۴۵۶	۹	فی الزمانی	فی الزمانی	۴۵۲	۱۳	تعبیر	تعبیر
۴۹۰	۸	انذار	انذار	۵۰۱	۱۰	خلقت	خلقت
۴۹۱	۳	انذار	انذار	۴۵۲	۱۳	تعبیر	تعبیر
"	۸	وجود	وجود	۴۵۳	۴	بیشتر	بیشتر
۴۹۲	۹	حاصل	حاصل	۴۵۴	۹	بیشتر	بیشتر
"	۱۱	حاصل	حاصل	۴۵۵	۱۲	تعلقات	تعلقات
"	۱۲	نه	نه	۴۵۶	۵	فصل	فصل
"	۱۵	تقلب	تقلب	۴۵۷	۱۵	بطلان	بطلان
۴۹۳	۹	بایست	بایست	۴۵۸	۵	فناخت	فناخت
"	۱۱	تقدم	تقدم	۴۵۹	۱۱	تقدم	تقدم
"	۱۵	حالت	حالت	۴۶۰	۱۵	حالت	حالت
۴۹۴	۳	تجهیز	تجهیز	۴۶۱	۱	تجهیز	تجهیز
"	۱۰	حالت	حالت	۴۶۲	۳	تجهیز	تجهیز
"	۱۵	تجهیز	تجهیز	۴۶۳	۵	تجهیز	تجهیز
۴۹۵	۵	تجهیز	تجهیز	۴۶۴	۵	تجهیز	تجهیز

نوع	تعداد	نوع	تعداد	نوع	تعداد
توبل	۶	توبل	۶	توبل	۶
تسلیم	۱۳	تسلیم	۱۳	تسلیم	۱۳
و سیم	۱۳	و سیم	۱۳	و سیم	۱۳
بکابن	۳	بکابن	۳	بکابن	۳
مارونی	۳	مارونی	۳	مارونی	۳
سیخین	۱	سیخین	۱	سیخین	۱
مشق	۶	مشق	۶	مشق	۶

CALL No. { ۲۹۷
 ACC. NO. ۱۳۲۷۲
 AUTHOR مولانا عبد الوہید
 تذکرۃ الہدی
 ۱۳۲۷۲
 تذکرۃ الہدی

MAULANA AZAD LIBRARY

ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text books and 10 Paise per volume per day for general books kept over-due.

